

T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

NEVŞEHİRÎ SİYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ DÎVÂNİ
(İNCELEME-METİN)

Yüksek Lisans Tezi

Ferhat MAYDA

Danışman
Prof. Dr. Filiz KILIÇ

Nevşehir

HAZİRAN 2018

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Tezi Hazırlayan
Ferhat MAYDA

TEZ YAZIM KILAVUZUNA UYGUNLUK

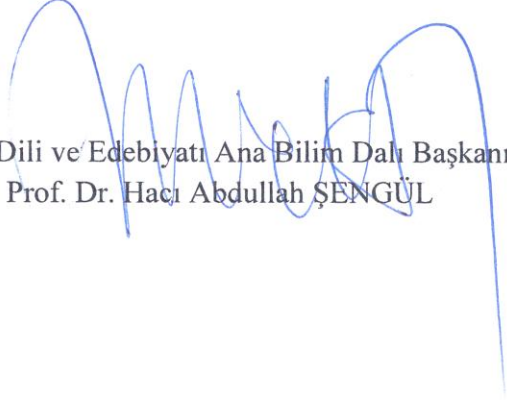
“Nevşehirî Sıyâmzâde Hasan Hamdî Dîvânı (İnceleme-Metin)” adlı Yüksek Lisans tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzu’na uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan
Ferhat MAYDA

Danışman
Prof. Dr. Filiz KILIÇ

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Başkanı
Prof. Dr. Hacı Abdullah ŞENGÜL

KABUL VE ONAY SAYFASI

Prof. Dr. Filiz KILIÇ danışmanlığında Ferhat MAYDA tarafından hazırlanan “Nevşehirî Sıyânzâde Hasan Hamdî Dîvânı (İnceleme-Metin)” adlı bu çalışma, jürimiz tarafından Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

19 / 06 / 2018

JÜRİ

Danışman : Prof. Dr. Filiz KILIÇ
Üye : Prof. Dr. Süleyman SOLMAZ
Üye : Doç. Dr. Tuncay BÜLBÜL

İMZA

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun .05./07.../2018 Tarih ve ^{2018.27.5.18} sayılı Kararı ile onaylanmıştır.

.05./07./2018

Dr. Öğt. Üyesi Vedat AKTEPE
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Öncelikle eğitim ve öğretim hayatım boyunca hiçbir zaman yardım ve desteklerini benden mahrum etmeyen aileme teşekkür ederim.

Lisansüstü eğitimim ve tez çalıőmam sırasında değerli bilgi ve tecrübelerini benden esirgemeyen kıymetli hocam Prof. Dr. Filiz KILIÇ'a sonsuz teőekkürlerimi sunarım.

Ferhat MAYDA
Nevşehir 2018

NEVŞEHİRÎ SİYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ DÎVÂNİ (İNCELEME-METİN)
Ferhat MAYDA
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans, Haziran 2018
Danışman: Prof. Dr. Filiz KILIÇ

ÖZET

Bu tez 19. yüzyılda yaşamış olan Nevşehirî Sıyânzâde Hasan Hamdî'nin hayatı ve eserlerini ortaya koymak ve Dîvân'ını incelemek amacıyla hazırlanmıştır.

Nevşehirî Sıyânzâde Hasan Hamdî'nin hayatı hakkında kaynaklarda bilgi yoktur. Şairin hayatı hakkındaki bilgiler Dîvân'ından edinilmiştir. Şair Nevşehir'de doğmuştur. Babasının adı Mehmet'tir. İstanbul Beşiktaş'ta arzuhal yazıcılığı yapmıştır. Şeyh Ahmed Kuddûsî'nin dervişlerindendir. 19. yüzyılda yaşayan Sıyânzâde Hasan Hamdî'nin doğum ve ölüm tarihleri kesin olarak bilinmemektedir.

Çalışmada ele alınan Dîvân, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu'nda 06 Mil Yz Fb 318 arşiv numarasıyla kayıtlıdır. Eser 126 varaktan müteşekkildir. 1864'te istinsah edilmiştir. Eserde 417 manzume vardır.

Tez; Giriş, Sıyânzâde Hasan Hamdî'nin Hayatı, Eserleri ve Edebî Kişiliği, Dîvân'ın Değerlendirilmesi, Dîvân'ın Metni ve Sonuç bölümlerinden oluşmaktadır.

“Giriş” bölümünde Sıyânzâde Hasan Hamdî ve eseri hakkında genel bilgiler verilerek çalışmaya giriş yapılmıştır.

Birinci bölüm olan “Sıyânzâde Hasan Hamdî'nin Hayatı, Eserleri ve Edebî Kişiliği”nde şairin hayatı Dîvân'ından yola çıkılarak ayrıntılı olarak incelenmiştir. Daha sonra şairin eserleri tanıtılarak edebî hayatı hakkında çıkarımlarda bulunulmuştur.

“Dîvân'ın Değerlendirilmesi” bölümünde şairin eseri şekil ve dil-üslup özellikleri bakımından ele alınmıştır. Bu bölümde şairin kullandığı nazım şekilleri, vezin ve kafiye ile eserin dili ve üslubu incelenmiştir.

Tekke şairi olarak kabul edebileceğimiz Sıyânzâde Hasan Hamdî'nin Dîvân'ında tevhit, münacat, naat, nasihatname gibi türlerde şiirler görülmekle birlikte Dîvân'daki şiirler genellikle ilahî türünde yazılmıştır. Dîvân'da en çok işlediği nazım şekilleri murabba ve gazeldir.

Üçüncü bölümde metnin transkripsiyon sistemi ile Latin harflerine aktarımı yer almaktadır. Metin hazırlanırken takip edilen yöntem başlığı altında metnin nasıl oluşturulduğu açıklanmıştır.

“Sonuç” bölümünde ise metinden elde edilen veriler ışığında çalışma değerlendirilmiştir.

Metnin sonunda çalışma esnasında istifade edilen kaynaklar verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sıyânzâde Hasan Hamdî, Dîvân, Nevşehir, 19. yüzyıl, Dîvân Şiiri

**NEVŞEHİRÎ SIYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ AND HIS DÎVÂN (EXAMINE-
TEXT)**

Ferhat MAYDA

**Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences
Department of Turkish Language and Literature, M.A., June 2018**

Supervisor: Prof. Dr. Filiz KILIÇ

ABSTRACT

This thesis was prepared to reveal the life and the Works of Nevşehirî Siyamzade Hasan Hamdi who lived in 19th century and to research his Divan.

There is not much information about the life of Nevşehirî Siyamzade Hasan Hamdi among the literature. The only knowledge of the poet was obtained from his Divan. He was born in Nevşehir on the 18th of September on Wednesday. His father's name is Mehmet. He lost his parents when he was four years old. He moved to İstanbul when he was ten. He worked as a petition-writer in Beşiktaş, İstanbul. He is among the dervishes of Şeyh Ahmed Kuddusi. We can say that he was alive in 1878 due to the fact that his last work was finished that date. It is unknown when exactly Siyamzade Hasan Hamdi was dead.

Divan worked on is registered with an archival number which is 06 Mil YzFb 318. The Work is composed of 126 pages. It was copied in 1864. 417 poems exist in the work.

The thesis consists of the parts that are Introduction, the life, Works and the literary identity of Siyamzade Hasan Hamdi, The Evaluation of the Divan, the Text and conclusion part of the Divan.

In the introduction part, general information about the life and works of Siyamzade Hasan Hamdi was given.

In the first part called the Life, Works and Literary Identity of Siyamzade Hasan Hamdi, his life was examined in detail on the basis of his Divan. Then, his works was introduced and made an inference about his literary life thanks to this.

In the part called the Evaluation of the Divan, his work was analyzed with regards to the features of literary style and linguistic performance. In this part, the poet's way of verse, rhythm, rhyme, the language of the work and its style were analyzed.

It is reasonable that Siyamzade Hasan Hamdi can be treated as a Dervish Lodge Poet. In his Divan can be seen Tevhit, Invocation, Advice Book and poem praising the Prophet Muhammad. Moreover, the poems in his Divan were written with a divine style. Murabba and Ode are among the most used poetry style.

In the third part exists transcription of the text and its latinisation. How the text was generated under the method name during the preparation process is explained.

In Conclusion part, the work was evaluated with regards to the data obtained from the text.

Nevşehirî Siyamzâde Hasan Hamdî is the poet of Tekke Literature in 19th century. In his poems can be seen defect in form and in place because his main aim is to give

people advice under the light of religion. The poet also stated that in his work. From his point of view, reading a poem is a way of giving advice and leading the way.

The references were given at the end of the text.

Keywords: Nevşehirli Siyamzade Hasan Hamdi, Divan, Nevşehir, 19th century, Ottoman Poetry.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK.....	ii
TEZ YAZIM KILAVUZUNA UYGUNLUK.....	iii
KABUL VE ONAY SAYFASI.....	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZET.....	vi
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
KISALTMALAR VE SİMGELER.....	xi

GİRİŞ.....	1
------------	---

BİRİNCİ BÖLÜM

NEVŞEHİRİ SİYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ'NİN HAYATI, ESERLERİ VE EDEBÎ KİŞİLİĞİ

1.1. NEVŞEHİRİ SİYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ'NİN HAYATI.....	2
1.1.1. Adı ve Mahlası.....	2
1.1.2. Doğum Tarihi.....	3
1.1.3. Doğum Yeri.....	4
1.1.4. Öğrenimi.....	5
1.1.5. Meslek Hayatı.....	5
1.1.6. Tarikati.....	6
1.1.7. Ailesi.....	10
1.1.8. Ölümü.....	12
1.2. NEVŞEHİRİ SİYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ'NİN ESERLERİ.....	13
1.2.1. Dîvân 1.....	14
1.2.2. Dîvân 2.....	15
1.2.3. Dîvân 3.....	16
1.2.4. Manzûm Münâcât ve Arz-ı Hâcât ve Manzûm Esmâ'-i Hüsnâ Şerhi.....	16
1.3. EDEBÎ KİŞİLİĞİ.....	18
1.3.1. Şiir ve Şair Hakkındaki Görüşleri.....	18

İKİNCİ BÖLÜM
NEVŞEHİRİ SİYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ DÎVÂNÎ'NİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1. NEVŞEHİRİ SİYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ DÎVÂNÎ'NİN ŞEKİL ÖZELLİKLERİ.....	21
2.1.1. NAZİM ŞEKİLLERİ	21
2.1.1.1. Murabba	22
2.1.1.2. Gazel	23
2.1.1.3. Müseddes	24
2.1.1.4. Terci-i Bend	25
2.1.1.5. Hece ile Yazılmış Şiirler	25
2.1.2. VEZİN.....	26
2.1.3. KAFİYE VE REDİF	28
2.2. DİL VE ÜSLUP.....	36
2.2.1. Atasözü ve Atasözü Hükümünde Söyleyişler	39
2.2.2. Deyimler	40
2.2.3. İkilemeler	42

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
NEVŞEHİRİ SİYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ DÎVÂNÎ'NİN METNİ

3.1. ÇEVİRİ YAZI SİSTEMİ VE METİN TEŞKİLİNDE TAKİP EDİLEN YOL.....	43
3.1.1. Çeviri Yazı Sistemi	43
3.1.2. Metin Teşkilinde Takip Edilen Yol.....	44
3.2. DÎVÂN'IN METNİ	45
SONUÇ	522
KAYNAKÇA.....	524
DİZİN	527
ÖZ GEÇMİŞ.....	529

KISALTMALAR VE SİMGELER

[]	: Tahminî ilaveler
a.g.e.	: Adı geçen eser
a.g.m.	: Adı geçen makale
A.MKT	: Sadâret Mektubî Kalemî Belgeleri
Ank.	: Ankara
BOA	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi
C.	: Cilt
DİB	: Diyanet İşleri Başkanlığı
H.	: Hicrî
Haz.	: Hazırlayan
İst.	: İstanbul
M.	: Miladî
mm.	: Milimetre
MVL	: Meclis-i Vâlâ Riyâseti Belgeleri
S.	: Sayı
s.	: Sayfa.
TDK	: Türk Dil Kurumu
TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı
vd.	: Ve diğerleri
vr.	: Varak
Yay.	: Yayınları
Yy.	: Yüzyıl

GİRİŞ

Eski Türk edebiyatı araştırmalarına bakıldığında daha çok Dîvân metinleri üzerinde yoğunlaştığı görülür. Bu çalışmada da 19. yûzyılda yaşamış olan Sıyâmezâde Hasan Hamdî'nin hayatı ve eserleri ortaya konularak Dîvân'ı Şekil ve muhteva bakımından incelenmiş ve Dîvân metni Latin alfabesine aktarılmıştır.

Çalışmada Şairin ilk tertip ettiği Dîvân belli bölümler altında incelenmiştir. Birinci bölümde Şairin hayatı, eserleri ve edebî kişiliği ortaya konulmuştur. Hayatı hakkında kaynaklarda fazla bilgi bulunmayan Şairin eserlerinden yola çıkılarak “adı ve mahlası, doğum tarihi, doğum yeri, öğrenimi, meslek hayatı, tarikatı, ailesi ve ölümü” başlıkları altında Şairin hayatı ayrıntılı bir Şekilde incelenmiştir.

Sıyâmezâde Hasan Hamdî'nin hayatı ortaya konulduktan sonra yurtiçi ve yurtdışı kütüphaneleri taranarak Őaire ait olan eserler belirlenmiştir. Belirlenen eserler hakkında bilgi verilerek Şairin edebî kişiliği üzerinde durulmuştur.

İkinci bölümde Dîvân; nazım Şekilleri, vezin, kafiye ve redif, dil ve üslup bakımından değerlendirilmiştir.

Üçüncü bölümde Dîvân'ın metni eviri yazı sistemiyle Latin harflerine aktarılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

NEVŞEHİRÎ SİYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ'NİN HAYATI, ESERLERİ VE EDEBÎ KİŞİLİĞİ

1.1. NEVŞEHİRÎ SİYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ'NİN HAYATI

1.1.1. Adı ve Mahlası

Sıyâmezâde Hasan Hamdî'nin hayatı hakkında kaynaklarda fazla bilgi yoktur. Şairden bahseden tek kaynak Mehmet Nâil Tuman'ın Tuhfe-i Nâilî'sidir. Tuman, şairin Hacı Mahmud Efendi Kütüphanesi, 3750 numarada kayıtlı olan Dîvân'ını görmüş, şair hakkında Dîvân'dan edindiği bilgileri eserinde aktarmıştır.

“Sıyâmezâde Hasan Hamdî Efendi, Mehmed Efendi'nin oğludur. Nevşehirli, arzuhâl yazıcısı, Maraşîzâde Şeyh Ahmed Kuddûsî'nin dervîşlerinden, bu zât hakkında şuarâ tezkirelerinden hiçbir kayd ve malûmât yoktur, 1288 târîhinde hayatta idüğü dîvânından anlaşılmiştir. Yazma Dîvânı, Hacı Mahmûd Efendi Kütüphanesi'nde, Süleymâniye Kütüphanesi'nde, numara 3750. Dîvânından alındı¹.

Sıyâmezâde Hasan Hamdî, Dîvân'ının sonunda: *“Ketebehü'-l fakîr Beşiktaş'ta 'arzuhal yazıcısı Hasan Hamdî b. Mehmed mütevelliden Nevşehirî Sıyâmezâde nâm.”* demektedir. Bu kayıttan anlaşıldığı üzere şairin asıl adı Hasan Hamdî'dir. Şair mahlas olarak Hamdî'yi seçmiş, şiirlerini Hamdî mahlasıyla yazmıştır. Sıyâmezâde Hasan Hamdî olarak anılmaktadır.

¹Mehmed Nâil Tuman, **Tuhfe-i Nâilî, Dîvân Şairlerinin Muhtasar Biyografileri**, (Haz.: Cemal Kurnaz, Mustafa Tatçı), Ankara: Bizim Büro Yay., 2001.

Şair Dîvân'ındaki bir beyitte her ne kadar mahlası için “*Hasan Baba dimişler*” dese de hiçbir manzumede Hasan mahlasını kullanmamış, şiirlerinde mahlas olarak Hamdî'yi tercih etmiştir.

Hasan Baba dimişler maḥlaş²-ı sırrı bu abdālîñ
Aña keşf eylemiş Mennân-ı ḥāletden ḥaber geldi
(403/8)

1.1.2. Doğum Tarihi

Sıyâmzâde Hasan Hamdî 25 Şevval 1231 (18 Eylül 1816 Çarşamba) tarihinde Nevşehir'de doğmuştur. Bu bilgiye şairin 3. Dîvân'ındaki şiirinden ulaşıyoruz:

Sene biñ iki yüz otuz birinci şehr-i şevvâlin
Yigirmi beşi Nevşehirinde mevlüdim ‘ıyân oldı
(381/1)

Bizim incelediğimiz bilinen ilk Dîvân'ında bazı şiirlerde şair içinde bulunduğu yaşıyla ilgili yorumlar yapmıştır. Sadece bir şiirde kırk dokuz yaşında olduğunu dört şiirde de elli bir yaşında olduğunu söylemiştir.

Zümre-i ‘uşşâk içinde behre-yâb it yâ Ğafūr
Şâh risâlet ‘aşkına aç yolumu³ sensin Şekūr
Kırk toḫuz yaşında bir şaşkın yetimim ey Şabūr
Ḳudretiñle başıma giydir efendim nūrlı tâc
(77/4)

Ḥulüş ile Ḥudâ için ‘amelden eyledim ğaflet
Devirdim⁴ elli bir yaşına nefsim olmadı ıṣlâḥ
(83/2)

Kird-gâr'ım elli bir yaşına girdim bir murād
Olmadım raḥm it baña⁵ ğafletde ḳaldım eyle şād
Bir tecellî ḳıl cemālîñ nūrına müstağraḳ it
Baḥr-ı ğufrānîñla ey kân-ı kerem eyle reşād

² Metinde “maḥlaş” şeklinde yazılmış.

³ Metinde “yolım” şeklinde yazılmış.

⁴ Metinde “divirdim” şeklinde yazılmış.

⁵ Metinde “bana” şeklinde yazılmış.

(102/1)

Özge derddir⁶ kimseler fehm eylemez aḥvālîmi
Kime ifşâ eyleyim sen var iken her ḥālîmi
Elli bir yaşına girdim bulmadım kemālîmi
Kird-gārîñ ḥasretiyle ḥüsn-i gül-zâr aḡladır

(148/3)

Elli bir yaşına girdim bulmadım kâmil kemāl
Levḥ-i dil mir 'âtı içre görmedim bir ḥüb cemāl
Kimler ile eyliyem 'âlem-penâhım ḥasb-ı ḥâl
Ġafletim ġâlib imiş zülmetde ḡaldım ey felek

(271/2)

Şiirlerinden hareketle şairin eserini, kırk dokuz ve elli bir yaşları arasında yani üç yıl gibi bir zaman diliminde tamamlamış olması kuvvetle muhtemeldir. Eserin tamamlanma yılı olan H.1281 (M.1864/1865)'de şairin elli bir yaşında olduğu doğrudur.

Sene biñ iki yüz seksen birinci târîḫi Ġaffâr
Bu **Ḥamdî** ḡuluna ilḥâm ḡılup yazdırdı ḡüftârı

(417/15)

1.1.3. Doğum Yeri

Şairin doğum yeri, 2. Dîvân'ında yer alan "*Ketebehü'-l fakîr Beşiktaş'ta 'arzuḥâl yazıcısı Ḥasan Ḥamdî b. Meḡmed mütevellîden Nevşehirî Şiyâmzâde nâm.*" kaydındaki "*mütevellîden Nevşehirî*" ibaresinden ve 3. Dîvân'ındaki

Sene biñ iki yüz otuz birinci şehri-şevvâlin
Yigirmi beşi Nevşehirinde mevlüdim 'ıyân oldu

(381/1)

beytinden anlaşılacağı üzere Nevşehir'dir.

⁶ Metinde "dertdir" şeklinde yazılmış.

1.1.4. Öğrenimi

Şairin herhangi bir medrese eğitimi alıp almadığı hakkında bilgi mevcut değildir. Ancak şiiirlerinden ve arzuhal yazıcılığı yapmasından anlaşıldığı üzere klasik anlamda bir medrese eğitimi olmasa da şairin eğitim almış olması muhtemeldir.

Sıyâmzâde Hasan Hamdî Dîvân'ında, ilim ve amalinin olmadığını söyleyerek Allah'tan yardım diler:

‘ İnāyet kıl hidāyet kıl Hūdā senden niyāzım bu
Kuluñda ‘ ilm ü a‘ māl yok dilā eş‘ār u yazım bu
Kapuñda⁷ boynum egri yarlığa rahmetle nāzım bu
Cemāliñ cāmını şun cümle a‘ dāyı idüp berbād

(109/2)

1.1.5. Meslek Hayatı

Sıyâmzâde Hasan Hamdî'nin mesleğiyle ilgili ulaşabildiğimiz kaynaklarda bilgi yoktur. Mesleğiyle ilgili tek bilgiyi Dîvân'ında bulmaktayız. Dîvân'ının sonundaki “*Ketebehü’-l faķır Beşiktaş’ta ‘arzuḫāl yazıcısı’*” kaydından anlaşıldığı üzere şair Beşiktaş’ta arzuhal⁸ yazıcılığı yapmaktadır.

Sıyâmzâde Hasan Hamdî'nin İstanbul Beşiktaş’ta, halkın isteklerini dile getirdiği arzuhaller yazarak geçimini sağladığı söylenebilir. Nevşehir’de doğan şair 3.

⁷ Metinde “kapuñda” şeklinde yazılmış.

⁸ Arzuhal, “*Bir istek veya şikâyetin üst makama duyurulması, bunun için sunulan yazı, dilekçe. Kaynaklarda rikā‘, ruk‘a, mahzar, kâğıt ve son dönemlerde bazanarîza şeklinde de geçen arzuhal (arz-ı hâl), özellikle Osmanlılar’da en tabii bir hak olarak yaygın şekilde kullanılmıştır. Tarihî kaynak ve belgelerden, Türk-İslâm devletlerinde şikâyet veya istek sahibi kişilerin tek tek veya topluca, yazılı veya sözlü olarak arzuhal sundukları bilinmektedir. Arşivlerde bulunan on binlerce arzuhal örneği Osmanlılar’da da bu hakkın daha başlangıçtan itibaren kullanıldığını göstermektedir. İbn Hacer, Tabîb Şemseddin b. Sagîr’dan naklederek Yıldırım Bayezid’in sabah erkenden yüksekçe bir yere oturduğunu, haksızlığa uğrayanların ona başvurduklarını ve işlerinin derhal halledildiğini belirtmektedir. Sunulan arzuhallerle başta padişah olmak üzere sadrazam ve diğer yetkililer yakından ilgilenirlerdi. Dîvân-ı Hümayun, ikinci divanı, cuma divanı ve taşrada eyalet divanı gibi en yetkili idarî organların başlıca görevleri arasında, arzuhalleri kabul etmek ve değerlendirmek de vardı. Osmanlılar’da arzuhal bir haksızlıktan şikâyet, bir görev veya ücretin istenmesi, bir yanlışlığın düzeltilmesi gibi durumlarda verilir. Arzuhaller bizzat padişahın başlatarak taşradaki küçük idareci ve makamlara kadar yetkili her mevkiye sunulabilirdi. Şüphesiz en etkili ve ilgi çekici olanı padişaha sunulan arzuhal. Bunun için hükümdarın cuma selâmlığı, bayram namazı, türbe ziyareti, ava çıkması, dinlenmek için civardaki bahçe ve köşklere gitmesi ve benzeri merasimler en uygun vesilelerdi. Mehmet İpşirli, Arzuhal, TDV İslam Ansiklopedisi, C. 3, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1991, 447.*

Dîvân'ında söylediğine göre on yaşında yani H.1241 (M.1825/1826) yılında İstanbul'a gelmiştir. Şairin arzuhalcilik yapmaya ne zaman başladığı hakkında bir bilgi mevcut değildir.

Ġarîk-i rahmet itsün Hakk u cümle ehl-i imân
Tamâm on yaşına irince bir hayli zamân oldu

Velî evvel bahârda sene kırk bir rāh-ı İslāmbül
Açıldı geldim ammâ hâl-i İslāmbül yaman oldu

(381/4-5)

Devlet arşivlerinde Sıyâmzâde Hasan Hamdî ile ilgili 25 Cemazeyilevvel 1265 (M. 18 Nisan 1849) tarihli bir belgede: *“Beşiktaş Cāmi‘i karşısında Nevşehirli ‘Arzuhalci Hasan elli kuruluşuk kâ’imeyi yüz kuruluşuk yaptığından te’dîb⁹.”* der. Belgeden anlaşıldığına göre Sıyâmzâde para üzerinde değişiklik yapmıştır ve cezalandırılması istenmektedir. Bu belgeden üç gün sonra yazılan başka bir belgede: *“Paralar üzerinde tahrîfât yapan Beşiktaş mütemekkinlerinden Nevşehirli ‘Arzuhalci Hasan’ın memleketine sürgünü huşûsunda Kıptan Paşa’ya fermân-ı ‘âlî¹⁰.”* diyerek Sıyâmzâde paralar üzerinde tahrifat yapmaktan suçlu bulunur ve memleketine sürgün edilmesi kararı verilir. Bu karardan sonra şairin memleketi olan Nevşehir’e dönüp dönmediğiyle ilgili bir bilgi mevcut değildir. İkinci Dîvân’ını tamamlama yılı olan 1870’te Beşiktaş’ta arzuhal yazıcılığı yaptığını kendisi Dîvân’ında ifade etmektedir.

1.1.6. Tarikati

Sıyâmzâde Hasan Hamdî’nin Dîvân’ı genel olarak dinî-tasavvufî manzumelerden oluşmaktadır. Şair Divân’ının çeşitli yerlerinde mürşidinin Ahmed-i Kuddûsî, pîrinin Abdülkâdir Geylanî olduğunu söyler:

Ahmed-i Kuddûsî mürşidim izin vermiş tamâm
Tâ ilâ yevmü’l-kıyâm¹¹ irşâda me’ mür ol hemân
Kuvvet-i kudsiyye ihsân eylemiş **Hamdî** müdâm

⁹Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA), **Meclis-i Vâlâ Riyâseti Belgeleri**, Yer: MVL/73-107-0 Tarih: H-22-05-1265.

¹⁰ Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA), **Sadâret Mektubî Kalemi Belgeleri**, Yer: A.}MKT. / 192-1-0 Tarih: H-25-05-1265.

¹¹ “Tâ kıyâmet gününe kadar.” Âl-i İmrân, 3/55.

Ꞑudretiyle Kird-gār'ım eyledim imān şahih

(92/5)

Bu icāzet-nāmedir sana kifāyet eyledi

Şıdķ ile ihlāş idüp zıkr eyle diyü söyledi

Āmmeten mü'minleri erkān-ı aşķa bağladı

Şeyhimiz Ꞑuddūsi'niñ gösterdigi erkān şahih

(93/4)

Pirim ' Abdü'l-Ꞑādir Geylāni yā Hū

Bulam şah-ı merdān maķşūdım Allāh

Şeyhimiz Ꞑuddūsi ol çeşm-i āhū

Mağlab-i a' lāmız şah-ı Resüllāh

(368/1)

Mar' aşı-zāde Velī Ꞑuddūsi mürşidim ' aziz

' Aşķ ile tevhiğ süyüfın kabiliñe gel didi

(394/2)

Mürşidim Ꞑuddūsi pirim şah-ı ' Abdü'l-kādire

İntisāb itdim veli tevhiğe dellālsin didi

(395/1)

Ꞑuddūsi sultān

' Āşık-ı Sübhān

Mürşidim el-ān

Haķķ āşināsi

(404/21)

Şairin şiirlerinde bahsettiği mürşidi Niđe'nin Bor ilçesinde yaşıyan Mar'aşizāde Şeyh Ahmed Kuddūsi'dir¹². Şair 3. Dîvân'ında, on iki yaşındayken bir rüya

¹² 11 Rebülevvel 1183'te (15 Temmuz 1769) Niđe'nin Bor ilçesinde doğdu. Maraş'tan Niđe'ye göç eden Nakşibendî şeyhi ulemâdan Hacı İbrāhim Efendi'nin oğludur. Dinî bilgileri babasından alan ve kendisine intisap eden Kuddūsi, 1786 yılında babası vefat edince Bor'dan ayrılarak Turhal, Erzincan, Kayseri gibi şehirleri dolaştı, buralardaki meşâyihle görüştü. Kendi ifadesine göre zühd ve takvâya büyük önem verilen Nakşibendiyye tarikatında sülûk ve zikrin müridlerine fazla faydalı olmadığını görerek Kâdiriyye'ye intisap etti ve müritlerini bu tarikatın esaslarına göre terbiye etmeye yöneldi. Mevlânâ'dan etkilendiğini söyleyen Kuddūsi, Nakşibendiye'yi bırakarak daha kolay ve daha hoşgörülü kabul ettiği Kâdiriyye tarikatına geçmiş, görüşlerini, duygularını ve coşkularını bu çerçevede daha rahat ifade etme imkânı bulmuştur. "Hem Halveti, hem Celveti hem Kâdirî hem

gördüğünü, bu rüyadan sonra Ahmed-i Kuddûsî'nin yanına gittiğini, Kuddûsî'nin de kendisine tevbe istiğfar verdiğini, kendisinin bu yolla Kuddûsî'ye dolayısıyla da Abdülkâdir Geylânî hazretlerine intisap ettiğini anlatır:

On iki yaşına irince geldim yine mevlüde
Hemân seyyâhımız 'âlî ziyâret âb-ı nân oldu

Ṭarîk-i hizb-i merdâne muḥabbet kaynayup taşdı
Gönül yüzünde bir hâletdeyim seyrim cinân oldu

Firâşımda yaturken uykudan evvelki seyrânım
Kitâba sığmaz aşlâ bir 'acâ'ibler beyân oldu

Sükût itdim gidüp Kuddûsî Babanñ bilâdına
Didi oğlum çalış tevḥîd-i yezdân cânda cân oldu

Uşul-i ḥazret-i pîr günde yüz kez tevbe istiğfâr
Şalâtile selâm it Ḥaḳḳ Resüle ḥüb-nişân oldu

Oḳu tevḥîdi bî-ḥad bî-'aded sana izin verdim
Didi Şeyḫ Aḫmedi Kuddûsî bana der-miyân oldu

Velîler şâhı ' Abdülkâdire menşüb olup direm
Sana oğlum çalış hemân çalışdım sâyebân oldu

(381)

Şair, “*Manzûm Münâcât ve Arz-ı Hâcât ve Manzûm Esmâ'-i Hüsnâ Şerhi*” adlı eserinin sonunda yer alan mensur bölümde de tarikati hakkında bize bilgi vermektedir. Burada söylediğine göre şair H. 1244 (M. 1828/1829) yılında -3.

Nakşîyem” diyen Kuddûsî böylece bütün tarikatlara yakın olduğunu belirtmektedir. Kuddûsî müritlerine yüz istiğfar, on salâvat, olabildiği kadar çok miktarda kelime-i tevhidî zikir olarak verir. Bu görevi yapan herkesi de müridi olarak görürdü. Bor, Niğde, Kayseri ve Aksaray'da miridleri vardı. Süleyman Uludağ, Mustafa Asım Köksal, Kuddûsî Ahmed Efendi, **TDV İslam Ansiklopedisi**, C. 26, İstanbul: TDV. Yay., 2002, 315-316.

Dîvânında söylediği gibi- 12 yaşındayken tarikate girmiştir. H. 1263 (M. 1846/1847) yılında da Kuddûsî kendisine hilâfet-nâme vermiştir.

“Biñ iki yüz toksan beş sene mâh-ı Receb-i Şerîfiniñ on beşinde El-ḥamdu li’llâhi Rabbi’l-âlemîn ve’s-şalâtü ve’s-selâmü ‘alâ nebiyyinâ Muḥammedin ‘aleyhim ecmâ’in şad hezârân şükr ü sipâs ol Rabbu’l-’erbâb u müsebbibü’l-’esbâb olan Allâhu ‘azîmü’s-şân ḥazretiniñ ‘avn u ‘inâyet u nûr-ı hidâyetiyle pîrim şâh ‘Abdu’l-ḳâdir Geylânî ḳaddesa’llâhu sırrahu’l’âlî ḥazretiniñ ḥüsn-i himmet-i ma’nevîsi Mar’aşîzâde ḳaşaba burada medfûn Aḥmed Ḳuddûsî ḳuddise sıruhu’l-‘azîz ḥazretleriniñ ḥâl-i şabâvetde ednâ mürîdi bulunup kırk dört târiḫiyle inâbetle yevmiye (100) istiğfâr (10) şalavât-ı şerîfe bilâ ‘aded u bilâ ḥisâb tevḫîd oḳumağa izin verdiler ve pend-i pâkine naşâyih-ı kâmile si evḳât-ı şalâtı terk itmeyerek ve kızb-i ḳabûl itmeyüp ḥelâl ta‘âm tenâvül itmegi vaşîyyetle biñ iki yüz altmış üç senesi kendüsi münzevî bulunduğu ḥâlde def‘a icâzetle ḫilâfet-nâmesi gelüp lâyıḳ u müsteḫaḳ bulunmadığım ḥâlde ‘inâyet u iḥsân buyurmuşlar olduğından ṭarîḳine giren anıñ düşer ‘aşḳına Mevlânın muḳtezâsınca bir sevdâ-yı muḫabbetu’llâh vâşıl olundu ba‘zî aralık ‘aḳlım ırmeyüp ne olduğını bilmeyerek manzûm kelâmlar beş veya altı cild kitâb mecmû‘a olarak beherleri bir aḫbâbıñ teberrüken zîmmetinde ḳalmış olduğundan bu fef‘â esmâ-i ḥüsnâ mecmû‘asını ‘âcizâne bâb-ı niyâzda cem-‘i mevzûn idüp mecbûrî bulunan eḫibbâya yâdigâr olsun ve bu muḫabbet-i sevdâyile Cenâb-ı Ḥudâya vâşıl olsun ve erbâb-ı kibâr ‘âlem-i zî-fünûn zevât-ı kirâmıñ naẓar-ı pâkine muḫâlif bulunan maḫallini düzeldüp sehvice vâḳî‘ ḳuşûrını ‘afv buyurmasını temennî vü ricâ iderim.”

Şair 3. Dîvân’ında H. 1261 (M.1845) tarihinde Kuddûsî’den hilâfet-nâme aldığını söyler. İki eser arasında hilâfet-nâme aldığını söylediği tarihlerde tutarsızlık vardır.

Sene biñ iki yüz altmış birinci sâlde bu Ḥamdî
Ḥilâfet aldı Ḳuddûsî Babadan ḫüb-dîvân oldı
Vekâlet virdi Ḳuddûsî Baba bir nerdibân oldı

(381)

Sıyâmzâde’nin Kuddûsî’ye intisap etmesi Niğde’nin Nevşehir’e yakınlığıyla ilgili olmalıdır.

Manzumelerinden ve eserlerinde verdiği bilgilerden anlaşılacağı üzere Sıyâmzâde Hasan Hamdî, Kâdirî¹³ tarikatine mensuptur. Abdülkadir Geylânî'yi pîri, Ahmed Kuddûsî'yi de şeyhi olarak kabul eder.

Pîrim ‘ Abdü’l-Ğâdir Geylânî şâhım
‘ Alîyyü’l-Murtażâ Şems ile Mâh’ım
El-amân efendim rûy-ı siyâhım
Ğudâ’dan rahmetle dil mütelezziz
(122/4)

Ğamdî ħaħîrim
Geylânî pîrim
Ol dest-gîrim
Ğazret-i Ħaydar
(125/7)

Ğayy kıldı naşîb ma‘nevî Geylânî tarîħi
Ğösterdi velî dürli maħâmât hünerinden
(345/20)

1.1.7. Ailesi

Şairin 2. Dîvân’ının sonundaki “... *Ğasan Ħamdi b. Meħmed ...*” kaydından anlaşıldığına göre babasının adı Mehmed’dir.

3. Dîvân’ında söylediğine göre şair dört yaşındayken anne ve babasını kaybetmiştir:

Ğudâ’nıñ izni luħfiyle dimişler var mı emsâliñ
Dilâ dört yaşına erince bir âhı figân oldı

Pederle vâlide merħûm olub gitmişler ‘uħbâya
Daħı ħüzn-i elem mihnet meşakħat armağan oldı

¹³ 470’te (1077) Hazar Denizi’nin güneybatısındaki Ġilân’da (Geylân) dünyaya gelen, dini ilimleri Abbasi hilafet merkezi Bağdat’ta tahsil ettikten sonra Ebü’l-Hayr Muhammed b. Müslim ed-Debbas vasıtasıyla tasavvufa yönelen Abdülkadir-i Geylani’nin kurucusu olduğu tarikat. Nihat Azamat, Kâdirîyye, **İslam Ansiklopedisi**, C. 24, İstanbul: TDV Yay., 2001, 131.

(381/2-3)

Bizim incelediğimiz Dîvân’da da şair yetim olmasıyla ilgili şiirler söylemiştir:

Zümre-yi ‘ uşşâk içinde behre-yâb it yâ Ğafûr
Şâh risâlet ‘ aşkına aç yolumu¹⁴ sensin Şekûr
Kırk toktuz yaşında bir şaşkın **yetimim** ey Şabûr
Kudretiñle başıma giydir efendim nûrlı tâc

(77/4)

Hüsn-i cemîl şân-ı celîl kaldım **yetim** oldum zelîl
Şâhım meni eyle hâlîl yâ Rabbenâ yâ Rabbenâ

(4/12)

Senden istimdâd taleb eyler dem-â-dem nehr-i dil
Bir ğarîb bî-çâreyim kaldım **yetim** rahm eylegil
Şâh-ı merdân şîr-i Yezdân’sın efendim men zelîl
Kuluña eyle ‘ inâyet şîr-i Settâr’ım ‘ Alî

(401/5)

Eşi ve çocukları hakkında Dîvân’ında ve kaynaklarda herhangi bir bilgi mevcut değildir. Şair 2. Dîvân’ının sonunda ailesinin “Sıyâmzâde” olarak anıldığını söylemiş, “Manzûm Münâcât ve Arz-ı Hâcât ve Manzûm Esmâ’-i Hüsnâ Şerhi” adlı eserinde de atalarının “Oruçoğlu” olarak nam bulduğunu dile getirmiştir:

Kuluñ **Hamdî** haţâ ‘ işyân zeleden olmayup hâlî
Yine tırılmaz ğazel söyler seniñ ‘ ışkıñladır şugli
Kaba Türkânî bir nâzik lüğât bilmez **Oruçoğlu**
Deyü nâm buldı ceddinden sever ihvânı Yâ Nâfi‘

(131/5)

Sıyâmzâde Hasan Hamdî Dîvân’ında Abdülkâdir Geylânî için yazdığı bir manzumede kendisinden koca Türkmen olarak bahseder:

Kıl şefâ‘ at mücrim ednâ ‘ ilmiyâya ey velî
Cân u dilden vaşfiña kıanup oğur bu cân dili

¹⁴ Metinde “yolımı” şeklinde yazılmış.

Bāğ-ı gülşeniñde rüşen eyle şeydā bülbüli
Hâk bağışlasın sana bu kıoca Türkmeni Üveys

(178/23)

Aynı manzumenin başka bir dörtlüğünde Türkistan'da olduğunu, sözlerinin de Türkmen sözü gibi olduğunu söyler:

Çünkü Türkistādayım her sözlerim Türkmen gibi
Hem luğat bilmez dilim eş'arlarım noķşān gibi
Ol veliler zümresi cān ikliminde cān gibi
Ehl-i 'irfān bildi buldı dürr-i mercānı Üveys

(178/24)

Şair Türk olduğunu ve sözlerinin de Türkçe olduğunu diğer eserlerinde de sıkça vurgulamaktadır. Nevşehirli Damat İbrahim Paşa döneminde Nevşehir'e yerleştirilen Türkmen boylarından olabilir.

1.1.8. Ölümü

Sıyāmzāde Hasan Hamdî'nin ölüm tarihi hakkında kaynaklarda kesin bir bilgi mevcut değildir. Şairin elimizde bulunan en son eseri "Manzûm Münâcât ve Arz-ı Hâcât ve Manzûm Esmâ'-i Hüsnâ Şerhi" H. 1295 yılının Recep ayında (Temmuz 1878) tamamlanmıştır. Buna göre şairin Temmuz 1878'de hayatta olduğu söylenebilir.

Bi-ħamdi 'llāh bu mecmū'a kitābımız tamām oldu
Sene biñ iki yüz toķsan beşe şehr-i Receb geldi
Teşekkür eylerim Ma'bud-ı muṭlaķ eyledi iħsān
Kamu esmā-i hüsnā şerhini dil muṭtaşar kıldı

(205/1)

1.2. NEVŞEHİRÎ SİYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ'NİN ESERLERİ

Yapılan katalog taramasında Sıyânzâde Hasan Hamdî'nin üç farklı Dîvân'ı ve bir Esmâ'-i Hüsna Şerhi olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmaya konu olan Dîvân ilk tertip ettiği Dîvân'dır. Sıyânzâde Dîvân'ında vezinle birkaç kitap yazdığını söyler:

‘ Âşıkâna lâzım oldı vaşf-ı yâra hüsn-i haţţ
Bülbül-i şūrîdeyi gül nev-bahâra hüsn-i haţţ
Nâme yazdım yârime mevzûn ile birkaç kitâb
Lafz-ı ma‘ nâsın yazar her bir kenâra hüsn-i haţţ

(207/1)

Şairin Süleymaniye Kütüphanesi'nde bulunan ikinci Dîvân'ındaki bir manzumede söylediğine göre bu Dîvân'ndan başka üç kitabı daha vardır.

Şad hezârân şükr ü minnet nazm ile eş‘ârını
Çalbe ilhâm eyleyüp yazdırdı Hakk tekrârını
Bundan aқdem üç kitâb dağı naşâyiğ pendi Hakk
Söyledir firqatle bilmem sırrını envârını¹⁵

Şair 3. Dîvân'ında da beş eser ortaya koyduğunu ve bu eserlerin tamamını münacat şeklinde oluşturduğunu şu mısralarla söyler:

Yâdigâr olsun kamu ihvâne eş‘ârım deyü
Yazayım yalvarayım bilsünler efkârım deyü

Beş kiţâb düzdim kamu haқdan münâcât cümlesini

‘ Afv ide noқşânımı şevketlü hünkârım deyü

(342/1-2)

Beş kitâb manzûmile yazdım mecâlim kalmadı

Kimse ile bahşımız yoқdır cidâlim kalmadı

Bes murâdım zât-ı Hakkâ cümlesi nâz-ı niyâz

¹⁵ Sıyânzâde Hasan Hamdî, Dîvân, Süleymaniye Kütüphanesi (Hacı Mahmud Efendi 3750), vr. 282/b.

Hep münâcâtdır işim bir ğayrı kâlim kalmadı

(386/1-2)

Şairin şu an elimizde bulunan son eseri “Manzûm Münâcât ve Arz-ı Hâcât ve Manzûm Esmâ’-i Hüsnâ Şerhi”nde verdiği bilgiye göre de beş altı kitabı vardır ancak bu kitapları arkadaşına vermiştir:

“(…) ba‘zı aralık ‘aqlım ırmeyüp ne olduğunu bilmeyerek manzûm kelâmlar beş veya altı cild kitâb mecmû‘a olarak beherleri bir aḥbâbıñ teberrüken zimmetinde kalmış olduğundan bu def‘â esmâ-i ḥüsnâ mecmû‘âsını ‘âcizâne bâb-ı niyâzda cem‘ -i mevzûn idüp (...)”

Sonuç olarak şairin -bilinen- son eserinde söylediğine göre beş veya altı eseri vardır. Şu an bu eserlerden sadece dördü elimizedir.

1.2.1. Dîvân 1

Dîvân, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu’nda, 06 Mil Yz Fb 318 arşiv numarasıyla kayıtlıdır. 126 varaktan müteşekkil ve 256x195/232x145 mm. ölçülerindedir. Renkli cedid kâğıda, talik kırmasıyla yazılmıştır. İlk iki sayfa yaldızlı, cetveller kırmızı, alt kapakları mavi kâğıt kaplı bir cilt içerisinde.

Dîvân 417 manzumeden müteşekkil dinî-tasavvufî bir eserdir.

Dîvân’da müstensih ile ilgili bir bilgi yoktur. Ancak Dîvân’ın son beytinde şair,

Sene biñ iki yüz seksen birinci târîḥi Ğaffâr

Bu **Ḥamdî** kıluna ilḥâm kılup yazdırdı güftârı

(417/)

diyerek H.1281 / M.1864/1865’te eserini tamamladığını söyler.

İlk beyti:

Ḥamd ola her ni‘ met-i ‘uzmâya Mevlâ ibtidâ

Nev‘ -i insânı mükerrerem eyledi Bâr-ı Ḥudâ

Son beyti:

Sene biñ iki yüz seksen birinci târîhi Ğaffâr
Bu **Ħamdî** kıluna ilhâm kılup yazdırdı güftârı

1.2.2. Dîvân 2¹⁶

Dîvân, Hacı Mahmud Efendi (Süleymaniye Kütüphanesi) Kütüphanesi, 3750 arşiv numarasıyla kayıtlıdır. 283 varaktan oluşan Dîvân ilkinde göre daha hacimlidir. 165x112 mm. boyutundadır. İnce Avrupa kâğıda yazılmıştır. Kısmen yıpranmış ve tamir edilmiştir. Arkası meşin, üstü kırmızı bez kaplı ve kuru istimpalı ciltlidir.

Bu nüshanın 285 ve 288 inci yaprakları arasında Rızâ'î adında birinin istihrâca dair seksen beyitlik bir manzumesi ve Bosnevî'nin yine istihrâca dair yirmi beş beyti yazılıdır.

Yazı stili ilk Dîvânla aynıdır. Her iki Dîvân da aynı kişinin elinden çıkmış gibidir. Bu Dîvân'ın sonunda yer alan “*Ketebehü’-l fakîr Beşiktaş’ta ‘arzuḥâl yazıcısı Ḧasan Ḧamdî b. MeḦmed mütevelliden Nevşehirî Şıyâmzâde nâm.*” kaydından müstensihinin Şıyâmzâde Hasan Hamdî olduğu anlaşılmaktadır. İlk Dîvân'ın müstensihinin de Şıyâmzâde'nin olması kuvvetle muhtemeldir. Her iki Dîvân da bir kişinin elinden çıkmış gibidir.

Dîvân'ın ilk sayfasında kütüphanenin mührü ve tasnif numarası bulunmaktadır. Dîvân'ın sonunda “*Biñ iki yüz seksen yedi senesi târîhiyle şühür-ı mübârek Rebi’ü’l-evvel ... ile Ḧitâm ve bu cüz daḦi ‘ilâve olundu yâ hû.*” şeklinde istinsah kaydı yer almaktadır. Buna göre Dîvân 1287 Rebûlevvel’inde (1870 Haziran) tamamlanmıştır. Dîvân'ın varak numaraları varakların sol üst köşesinde belirtilmiştir.

İlk beyti:

Şad hezârân şükr ü minnet ‘aşḦ-ı mevlâya nevâ
Renge müstaḦraḦ Ḧudâya Ḧamd ola her dâ’imâ

Son beyti:

Çek eliñ **Ḧamdî** cihânîñ iştigâli fitnedir
Ehl-i dünyâ sırr-ı a‘ zamdan naşîbin bulmadı

¹⁶ Bu divan da elimizde mevcuttur. Daha sonra tarafımızdan değerlendirilecektir.

1.2.3. Dîvân 3

Dîvân, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu'nda, 06 Mil Yz A 4291 arşiv numarasıyla kayıtlıdır. 122 varaktan oluşan Dîvân, 213x130-178x122 mm. ölçülerindedir. Her sayfada 19 satır vardır. Sarı samanlı kâğıda rik'ayla yazılmıştır. Cilt kitaptan ayrılmış, sırtı siyah meşin, kapaklar desenli kâğıt kaplı mukavva bir cilt içerisindedir. Sözbaşları ve cetveller kırmızıdır. Yapraklar rutubet lekeli¹⁷. Eser, H.1294-M.1877'te tamamlanmıştır.

Dîvân, 2015 yılında Dr. Nazire Erbay tarafından yayımlanmıştır¹⁸.

Şair diğer Dîvân'larında olduğu gibi bu eserinde de aruz ve heceyi birlikte kullanmıştır. Dîvân 239 gazel, 72 murabba, 26 müseddes, 11 muaşşer, 1 muhammes, 2 mesnevi, 37 dörtlükten müteşekkildir.

İlk beyti:

Uyandır nūr-ı dilde şem' i-i rüşeni yâ Mevlâ
Nevâ nūrına yandır eyleyüb ihsânı yâ Mevlâ

Son beyti:

Hulûş-ı şevkile yân nâre **Ĥamdî**
Gelür nūrân-i âb el-ĥamdü'lillâh

1.2.4. Manzûm Münâcât ve Arz-ı Hâcât ve Manzûm Esmâ'-i Hüsnâ Şerhi

Eser, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu 06 Mil Yz A 2559 arşiv numarasıyla kayıtlıdır. 210x135-170x115 mm. ölçülerindedir. 19 satırdan oluşan eser suyolu filigranlı kâğıda rik'ayla yazılmıştır. 102 varaktan müteşekkildir.

¹⁷ <http://www.yazmalar.gov.tr/eser/pend%C3%AEye-i-hamd%C3%AEye-divan/134128> (Erişim 24.12.2017).

¹⁸ Nazire Erbay, **Dîvân-ı Ĥamdî / Pendiyye-i Ĥamdiyye (İnceleme-Metin)**, Fenomen Yayınları, Erzurum 2015.

Eser, şemseli, zencirekli, miklebli, bordo meşin bir cilt içerisinde. Şirazesi dağınktır. Sözbaşları ve cetveller kırmızıdır. Yaprakları rutubet lekeli. Abdullah Öztemiz'den 1974'te satın alınmıştır. Telif tarihi H. 1295-M. 1878'tir.¹⁹

Eser 2014 yılında Oğuz Yılmaz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak çalışılmıştır.²⁰

İlk beyti:

İle 'l-mağrib ile 'l-maşriq kamu ihvānı yā Allāh
Esirge her kaçādan zākiriñ dil-cānı yā Allāh

Son beyti:

Hayırlar feth-i bāb it Rabbenā **Hamdi** kuluñ dā' i
Kamu ihvān-ı dīne sen Ğaniden müstecāb geldi

1.2.5. Eserlerinin Karşılaştırılması

Sıyāmzāde Hasan Hamdī'nin elimizde bugün dört eseri mevcuttur. Şair farklı tarihlerde farklı Dīvān'lar oluşturmuştur.

	Dīvān 1	Dīvān 2	Dīvān 3	Esma'-i Hüsna Şerhi
İstinsah Tarihi	1864/1865	1870	1877	1878
Varak Sayısı	126	283	122	102
Manzume sayısı	417	-	388	208

Tablodan da görüleceği gibi eserlerin istinsah tarihleri, varak sayıları ve manzume sayıları farklıdır. İçerik ve muhteva bakımından birbirlerine benzemelerine rağmen herbir eser diğerinden bağımsızdır. Bu nedenle eserlerde tenkitli metin çalışması olanaksızdır.

¹⁹ <http://www.yazmalar.gov.tr/eser/naz%C3%BBm-munacat-ve-arz-i-hacat-ve-esma-i-husna-serhi/137679> (Erişim, 24.12.2017).

²⁰ Oğuz Yılmaz, Hamdi Efendi'nin "Manzum Münacat ve Arz-ı Hacat- Manzum Esma-i Hüsna Şerhi" Adlı Eseri (İnceleme-Metin), (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta 2014.

1.3. EDEBÎ KİŞİLİĞİ

“Dîvân şiiiri belli estetik anlayışa sahiptir. Sanatçıların ortaya koydukları eserler bu estetik kurallar çerçevesinde değerlendirilir. Değerlendirmeler daha çok tezkireciler tarafından yapılır. Bunun yanında bizzat şâirin kendisi de değerlendirme yapar. Şâirin yaptığı değerlendirme, her ne kadar kendi şiirini övme, büyük üstatlarla kendisini kıyaslama, hatta onları yerme şeklinde olsa da, hem devrin şiir anlayışı hem de şiirde varılması amaçlanan noktayı göstermesi açısından önemlidir. Şâirlerin şiirle ve kendi şâirlikleriyle ilgili yaptıkları bu değerlendirmeler gazelerde çoğunlukla son beyitlerde (genellikle de makta beytinde) birer beyitle, varsa mesnevilerinde, kasidelerinde de böyle olmakla birlikte, farklı üslûp ve muhtevada oldukları için birkaç beyitte de dile getirilebilir²¹.” Sıyâmzâde Hasan Hamdî’ye dair tezkirelerde bir bilgi olmadığından şâirin edebî yönüyle ilgili çıkarımları şairin Dîvân’larından edinebiliriz.

1.3.1. Şiir ve Şair Hakkındaki Görüşleri

Sıyâmzâde manzumelerinde kendi şiiri ve şâirliği hakkında bazı değerlendirmelerde bulunmuştur.

Sıyâmzâde Hasan Hamdî, aruzu bilmediğini, aruz ilmiyle ilgili bir eğitim almadığını, insanların kendisini şiir bilimine zarar verdi diye ayıplamamasını, söylediği şiirlerin hoş görülmesini istediğini Dîvân’ında şu şekilde belirtir:

Kimseler daħl itmesin efsâneler yazmış diyü
‘İlm-i eş‘ârı yolından çıkarup bozmuş diyü
Oқыup hiç yazmadım ‘ilm-i ‘arūzı bilmezem
Söyleden söyletdi hoş gör tuħfe söz durmuş diyü

(357/1)

Sıyâmzâde Hasan Hamdî şiirlerinde kusur olduğunu farkındadır. Türkistan’da yaşadığını, sözlerinin Türkmen sözü gibi olduğunu, şiirlerinde de bir noksanlık gördüğünü söyler. Bunun nedenini de dil bilmemesine bağlar. Şairin bilmediğini kastedtiği dil Arapça ve Farça olmalıdır:

²¹ Harun Tolasa, Divan Şairlerinin Kendi Şiirleri Üzerine Düşünce ve Değerlendirmeleri, **Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi**, S.1, İzmir, 1982 s.16-17.

Çünkü Türkistāndayım her sözlerim Türkmen gibi
Hem luğat bilmez dilim eş‘arlarım noqşān gibi
Ol velīler zümresi cān ikliminde cān gibi
Ehl-i ‘irfān bildi buldı dürr-i mercānı Üveys
(179/24)

Düşünerek yazdığı şiirlerini, tesiri olmayan tatsız bir helvaya benzetir:

Düşüni düşüni yazdığım eş‘ar
Te’şīri yok tatsız helvāya beñzer
Kaşını kaşını itdigim efkār
Bī-fā’ide kırı da‘vāya beñzer
(139/1)

Mutasavvıf bir şair olan Sıyāmzāde için şiir, amaçtan ziyade bir araçtır. Şiirde önemli olan şekil değil; muhtevadır. Bu yüzden şiirlerinde şeklen aksaklıklar görülebilir. Kendisini hakir görerek ben kimim ki aşkını isteyeyim der ve aşkı istemesine sebep olanın şiir olduğunu söyler:

Men kimim haddi mi var senden kılam ‘aşkı taleb
Kalemiñ gözyaşındır dā’im gönül eyler tarab
‘İlm ü eş‘ār oldu ‘aşkıñ istemege hep sebeb
Şāh risālet ‘aşkına ‘aşkıñla eyle mübtelā
(15/3)

Bir başka şiirinde, Allah’a kendisini şiir yazmaya mecbur eylediği için şükreder. Şiir yazmayı bilmediğini ama Allah’ın kendisine öğrettiğini söyler. Şair için şiir, dildara aşkını ifade etmede gereklidir.

Hamd ola dil-dār bizi eş‘āra mecbūr eyledi
Dü cihānda bī-mişāl bir yāra mecbūr eyledi
‘İlm-i eş‘ār tarzını bilmezdim öğretti bana

Bülbül-āsā rüz u şeb gül-zāra mecbūr eyledi
(397/1)

Şairin kalemi sürekli olarak şiirle Allah'tan yardım ister. Aşkının sırrına aşına olan söz daima yalvarıp ağlar:

Raḥmetiñ deryāsına müstağraḫ it kân-ı kerem
Nūr-ı ḫil' at giydirüp faẓlıñla verme ğam elem
Dā'imā eş'ār ile senden niyāz eyler ḫalem
Yalvarır ağlar yanar ḫil sırr-ı 'aşḫa āşinā
(15/2)

Her ne kadar harf harf gözden geçirip aruz veznine dikkat etmek gerektiğini söylese de kendisinin de aruz kusurları vardır.

Çoḫça ta'rif eyledim nāz u niyāziñ ṭarzını
Ḥarf-be ḫarf gözden geçür vezn-i eş'āra diḫḫat it
(50/3)

Sıyāmzāde için şiir söylemek aşkını anlatmak için bir araçtır. Hatta bütün Dîvân'ı bunun için hizmet eder. Dîvân'ında bu durumu şöyle belirtir: Âşık her zaman ağlayıp inler ve aşk halini söyler. Âşık durumunu maşuğa şiirle bildirir. Böylelikle âşık Dîvân tertibine mecbur olur:

Ağlayup inler dem-ā-dem söyler 'aşḫ ḫālını
'İlm ü eş'ār ile 'āşık bildirir aḫvālını
Ol velī iḫāz ider irşād ider ibdālını
Bir dîvān tertibine mecbūr olur kân-ı kenāz
(168/4)

Sıyāmzāde Hasan Hamdî, Dîvân'ının son şiirinde vezinle şiir yazmayı bilmediğini ve bu durumun onu düşündürdüğünü ama Allah'ın yardımıyla şiirlerini yazdığını söyler:

Bi-ḫamdi'llāh Ḥudā tevfiḫ idüp yazdırdı eş'ārı
Fünün-ı 'ilm-i mevzünü bilmeyüp eylerdim efkārı
(417/1)

İKİNCİ BÖLÜM

NEVŞEHİRÎ SİYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ DÎVÂNI'NIN DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1. NEVŞEHİRÎ SİYÂMZÂDE HASAN HAMDÎ DÎVÂNI'NIN ŞEKİL ÖZELLİKLERİ

2.1.1. NAZIM ŞEKİLLERİ

Siyâmezâde Hasan Hamdî eserinde klasik nazım şekillerini kullanmıştır. Eserde toplam 417 manzume bulunmaktadır. Dîvân, nazım şekillerine göre değil şiirlerin kafiyelerine göre sıralanmıştır. Şiirlerin harflere göre dağılımı şu şekildedir: Elif: 27, Be: 17, Te: 15, Şe: 9, Cim: 11, Ha: 16, Hı: 2, Dal: 22, Zel: 5, Re: 34, Ze: 15, Sin: 11, Şın: 14, Sad: 4, Dad: 4, Tı: 5, Zı: 5, Ayın: 5, Gayın: 3, Fe: 12, Kaf: 27, Kef: 20, Lam: 16, Mim: 40, Nun: 11, Vav: 15, He: 28, Ye: 24. Buna göre şair Arap alfabesindeki 28 harfin tamamını kafiye veya redif olarak kullanmıştır.

Harf	Sayı	Harf	Sayı
Elif	27	Dad	4
Be	17	Tı	5
Te	15	Zı	5
Se	9	Ayın	5
Cim	11	Gayın	3
Ha	16	Fe	12
Hı	2	Kaf	27
Dal	22	Kef	20
Zel	5	Lam	16

Re	34	Mim	40
Ze	15	Nun	11
Sin	11	Vav	15
Şın	14	He	28
Sad	4	Ye	24

Sıyâmzâde Hasan Hamdî'nin Dîvân'ında 223 murabba, 118 gazel, 6 müseddes ve 1 terci-i bend yer alır. Dîvân edebiyatı nazım şekillerinin yanında şair Dîvân'ında hece ölçüsüyle yazılmış dörtlüklere de yer vermiştir. Dîvân'da dörtlükle yazılmış 69 şiir bulunmaktadır.

Murabba	Gazel	Müseddes	Terci-i Bend	Hece Ölçüsü	Toplam
223	118	6	1	69	417

2.1.1.1. Murabba

Değişik sayıda bendlerden oluşan ve her bendi aruzun aynı kalıbıyla yazılıp kuralına göre kafiyelendirilen dörder mısradan meydana gelen nazım şeklinin adıdır²².

Murabbalarda daha ziyade “Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilâtün Fâ' ilün” veya “Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün” gibi hece vezninin 4+4+4+3=15'li kalıbına veya bunların bir tef' ile eksiğiyle 4+4+3=11'li kalıbına (Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün) uyan işlek kalıplar tercih edilmiştir. Bunun en önemli sebeplerinden biri, murabbanın eski Türk şiirindeki koşukla bunun halk şiirindeki uzantısı olan türkü veya koşmaya çok benzemesidir²³. Sıyâmzâde'nin Dîvân'ındaki murabbalar da halk edebiyatı ürünü olan koşuklara benzemektedir. Dîvân'da 223 murabba yer almaktadır. Murabbaların dörtlük sayılarına göre dağılımı şu şekildedir:

DÖRTLÜK SAYISI	MURABBA SAYISI
2	1
3	14
4	66
5	68

²² H. Erdoğan Cengiz, Divan Şiirinde Musammatlar, **Türk Dili, Türk Şiiri Özel Sayısı II (Divan Şiiri)**, C. .LII, Sayı 415,416,417, TDK Yay., 1986, s. 295.

²³ İskender Pala-Filiz Kılıç, Musammat, **TDV İslam Ansiklopedisi**, C.31, İstanbul: TDV Yay., 2006, s.233.

6	36
7	14
8	3
9	6
10	10
12	1
14	1
15	1
23	1
25	1
Toplam	223

2.1.1.2. Gazel

“Gazel, dîvân şiiri nazım biçimlerindedir. Beyitlerle kurulan tek kaftiyeli kısa bir biçimdir. Başka türlerde bir tek beyti bile bulunmayan kimi şairler, âşıkâne duyguların anlatılmasına uygunluğu dolayısıyla gazel türünde pek çok şiir söylemişlerdir. Bu nedenle gazel, Türk edebiyatının her sınıf şairince en çok sevilen ve öteki nazım biçimlerinin yanında en çok tutulan bir nazım biçimi olmuştur²⁴.”

Sıyâmzâde Hasan Hamdî Dîvânı’nda gazel nazım şekliyle yazılmış 118 manzume vardır. Dîvân’daki gazellerin beyit sayılarına göre dağılımı şu şekildedir:

BEYİT SAYISI	GAZEL SAYISI
3	3
4	1
5	8
6	22
7	14
8	18
9	8
10	10
11	13
12	5
13	2
14	4
15	2
18	1
19	3
20	1
23	1
27	1

²⁴ Cem Dilçin, Divan Şiirinde Gazel, **Türk Dili, Türk Şiiri Özel Sayısı II (Divan Şiiri)**, C. LII, Sayı 415,416,417,TDK Yay., 1986, s.78

30	1
Toplam	117

2.1.1.3. Müseddes

“Aynı vezinde altı mısralık bendlerin birleşmesiyle meydana gelen musammatlara denir²⁵.” “Genellikle beş-yedi bend halinde tertiplenir. Bazan on ki bende kadar uzatılmış müseddeslere de rastlanır. Müseddesin mütekerrir şekli yaygın olup terkihibend gibi son iki mısraı kendi arasında kafiyeli onlalar daha çok tercih edilmiştir. Hemen her konuda yazılabilirse de tasavvufî düşünceleri işleyen müseddesler daha fazla itibar görmüştür²⁶.”

Dîvân’da altı müseddes vardır. Bunlardan dört tanesi müseddes-i mütekerrirdir. Müseddesin beş tanesi “Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün” kalıbıyla, biri “Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün” kalıbıyla yazılmıştır. Müseddesler sırasıyla 5, 10, 3, 5, 4 ve 2 bendden müteşekkildir.

BEND SAYISI	MÜSEDDES SAYISI	VEZİN
2	1	Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün
3	1	Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün
4	1	Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün
5	1	Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün
5	1	Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün
10	1	Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün
Toplam	6	

²⁵ Haluk İpekten, *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri*, 6. Basım, İstanbul: Dergah Yay., 2003, s.103.

²⁶ İ. Pala-F. Kılıç, a.g.m., s.234.

2.1.1.4. Terci-i Bend

“Terci-i Bendler de terkeb-i bendler gibi 8-20 mısralık bendlerin birleştirilmesiyle yapılır. Bend sayıları da 5-7 arasındadır. Terci-i Bendin, terkeb-i benden ayrılığı, vasıta beyitlerinin her bendin sonunda aynen tekrar edilmesidir²⁷.”

Sıyâmzâde Hasan Hamdî Dîvânı’nda bir terci-i bend vardır. Dört bendden oluşan terci-i bendin her bendi vasıta beyitleriyle beraber beşer beyitten oluşmaktadır. Aruzun Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün kalıbıyla yazılmıştır. Hz. Muhammed’e peygamberliğin gelişini anlatır.

2.1.1.5. Hece ile Yazılmış Şiirler

Dîvân’da dörtlüklerden oluşmuş 69 şiir vardır. Şiirler koşma nazım şekliyle oluşturulmuştur. Hecenin 5, 7, 8 ve 11’li kalıpları kullanılmıştır. Şiirlerin dörtlük sayılarına göre dağılımı şu şekildedir:

DÖRTLÜK SAYISI	ŞİİR SAYISI
4	4
5	4
6	6
7	7
8	4
9	6
10	8
11	6
13	2
14	1
15	1
16	2
17	1
18	3
19	5
20	2
21	1
25	1
28	1
31	1
32	1
33	1
41	1
Toplam	

²⁷ H. İpekten, a.g.e., s. 119.

2.1.2. VEZİN

Sıyâmzâde Hasan Hamdî Dîvân'ında 10 farklı aruz vezni kullanmıştır. Türk edebiyatında çok kullanılan kalıpları tercih etmiştir. En çok kullandığı Remel Bahrinin Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün (177 şiirde) kalıbıdır. Bu kalıbı Hecez Bahrinin Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün (95 şiirde) kalıbı takip eder. Dîvân'da kullanılan kalıplar ve şiir sayıları şu şekildedir.

Remel Bahri

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün :1

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün :177

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün :2

Fā' ilātün / Fā' ilün :4

Hecez Bahri

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün :95

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ülün :31

Mef' ülü / Mefā' ilü / Mefā' ilü / Fe' ülün :23

Mef' ülü / Mefā' ilü / Mefā' ilü / Fe' ül :1

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ülün :11

Recez Bahri

Müstef' ilün / Müstef' ilün / Müstef' ilün / Müstef' ilün :4

Müstef' ilün/Müstef' ilün :8

Dîvân'da kullanılan aruz bahirleri, kalıplar ve şiir dağılımı şu şekildedir:

BAHİR	KALIP	Murabba	Gazel	Müseddes	Terci-i Bend
REMEL	Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün	-	1	-	-
	Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün	131	40	5	1
	Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün	1	-	1	-
	Fā' ilātün / Fā' ilün			-	-
HECEZ	Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün	53	42	-	-
	Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ülün	26	5	-	-

	Mef' ülü / Mefâ' ilü / Mefâ' ilü / Fe' ülün	22	1	-	-
	Mef' ülü / Mefâ' ilü / Mefâ' ilü / Fe' ül			-	-
	Mefâ' ilün / Mefâ' ilün / Fe' ülün	10	1	-	-
RECEZ	Müstef' ilün / Müstef' ilün / Müstef' ilün / Müstef' ilün	-	4	-	-
	Müstef' ilün/Müstef' ilün	1		-	-

Sıyâmzâde Dîvân'ında aruz vezninin yanında hece veznini de kullanmıştır. Dîvân'da hece vezniyle yazılmış 60 şiir vardır. Hece sayısına göre şiirlerin dağılımı şu şekildedir:

Hece Sayısı	Şiir Sayısı
4'lü	2
5'li	19
6'lı	1
7'li	14
8'li	11
11'li	13
Toplam	60

Tekke şairleri Dîvân ve Âşık tarzını iyi bilmelerine rağmen eserlerini halka daha iyi anlatabilmek için halkın anladığı milli vezin -hece vezni- ile yazmışlardır. Onlar şiirlerinde nazım şekli olarak “koşma”yı daha fazla kullanmışlardır²⁸. Sıyâmzâde Hasan Hamdî Dîvân'ında da heceyle yazılmış koşmalar bu amaçla yazılmış olmalıdır.

Tekke edebiyatı “Âşık edebiyatı” gibi hem halk şiirine hem de Dîvân şiirine bağlı, iki yönlü bit yapıya sahiptir. Bu nedenle Tekke edebiyatının manzumeleri hem aruz, hem de hece vezniyle yazılmıştır. Tekke edebiyatının asıl edebî ürünleri heceyle yazılanlardır²⁹. Sıyâmzâde Dîvânı'nda da hem aruzla hem de heceyle yazılmış şiirler mevcuttur. Sıyâmzâdeyi bir Tekke şairi olarak kabul etmek yanlış olmaz.

²⁸ Abdurrahman Güzel, **Dini-Tasavvufî Türk Edebiyatı**, Ankara: Akçağ Yay., 1999, s. 488

²⁹ Erman Artun, **Dini-Tasavvufî Halk Edebiyatı**, Ankara: Akçağ Yay., 2002, s.77

2.1.3. KAFİYE VE REDİF

En basit anlamıyla “kafiye divan şiirinde ses, redif ise söz tekrarlarının mısra sonlarında simetrik olarak kullanılmasıdır³⁰. Kafiye İslamiyet Öncesi Türk edebiyatında “uyak”, Türk Halk edebiyatında “ayak” terimleriyle karşılanmıştır³¹. Kafiye Türk, Fars ve Arap, redif ise Türk ve Fars edebiyatlarında kullanılmaktadır³².

Sıyâmzâde Hasan Hamdî Dîvânı’nı incelediğimizde her harfle şiir yazıldığı görülür. Dîvân’da en fazla “mim” (40 şiir), ikinci olarak da re (34 şiir) harfiyle şiir yazılmıştır³³. Şiirlerde genellikle iki ses benzerliğine dayanan tam kafiye kullanılmıştır. Divan incelendiğinde daha çok redifli şiirlerin kullanıldığı görülür. 220 şiirde redif kullanılmıştır. Hece ile yazılmış dörtlüklerin sadece ana kafiyeleri değerlendirmeye alınmıştır.

Sıyâmzâde kafiye konusunda çoğu Tekke şairi gibi serbest hareket etmiş, aynı türden ve aynı dilden kelimelerin kafiyelenmesi gibi Dîvân şairlerinin uymak zorunda oldukları kuralları göz ardı etmiştir.

Dîvân’da kullanılan kafiye ve redifler şiir sıralarına göre şu şekildedir:

SIRA NO	KAFİYE	REDİF	NAKARAT
1	-ā	-	
2	-ā	-	
3	-ā	-	
4	-ā	-	
5	-ā	-	
6	-	-	Ol ğanī mevlā
7	-ā	-	
8	-ān	İder mevlā	
9	Sana/bana	-	
10	-ā	-	
11	-ā	-	
12	-ā	-	
13	-ān	-1 ser-ā-pā	
14	-ā	-	
15	-ā	-	
16	-ām	-sın ey Mevlā	
17	-ā	-	
18	-		Yā Rabbenā Yā Rabbenā

³⁰ Muhsin Macit, *Divan Şiirinde Ahenk Unsurları*, Ankara: Akçağ Yay., 1996, s.83

³¹ İsmail Durmuş vd. Kafiye, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.24, İstanbul: TDV Yay., 2001, s.150.

³² Cem Dilçin, *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, 9. Basım, Ankara: TDK Yay., 2009, s.59.

³³ Hangi harfle kaç şiir yazıldığı “*Nazım Şekilleri*” başlığının altında ayrıntılı olarak verilmiştir.

19	-ā	-	
20	-ūş	İtdim m'ola	
21	-et	-in göster bana	
22	-ā	-	
23	-ā	-	
24	-		İnāyet eyle Hādiyā
25	-abā	-	
26	-ān	-ı mevlānā	
27	-ā	-	
28	-āb	-	
29	-āb	-	
30	-ūb	-	
31	-ib	-	
32	-et	Eyle yā Rabb	
33	-ib	-	
34	-āb	-	
35	-ab	-	
36	-āb	-	
37	-ān	-ı Rabb	
38	-et	Eyle yā Rabb	
39	-āb	-	
40	-ab	-	
41	-āb	-	
42	-āb	-	
43	-ān	Her bir kitāb	
44	-ān	İder 'andelib	
45	-ān	-ı şerī'at	
46	-āc	-ı tarikat	
47	-ār	-a tarikat	
48	-ān	-a naşihat	
49	-ān	-a mürā'at	
50	-ār	-a diqqat it	
51	-ā	-yı ezber it	
52	-ār	-a diqqat it	
53	-ūt	-	
54	-et	ihsān it	
55	-ān	-a muhābbet	
56	-ān	-lıktan hālāş it	
57	-et	-	
58	-ān	olayım şāh-ı velāyet	
59	-ut	-	
60	-ān	-dan bahiş	
61	-ān	-ü'l-gıyāş	
62	-ā	-nıñ 'ilmine vāriş	
63	-z	'abeş	
64	-ūn	-dan havādiş	
65	-ā	Mirās	
66	-ā	-ñi mülevveş	
67?	-rıl	-ma ey habiş	
68	-iş	-	
69	-āc	-	
70	-āh	-ım suçlarımdan geç	

71	-an	-mayandan durma kaç	
72	-ā	kıl bābın aç	
73	-āc	-	
74	-iç	-	
75	-ān	Sorma hiç	
76	-āc	-	
77	-āc	-	
78	-ā	-ya meyl itmek ne güç	
79	-ā	-dan geç	
80	-āh	-	
81	-āh	-	
82	-ān	-a rūh	
83	-āh	-	
84	-ād	olsun Allah cümle rūh	
85	-ūh	-	
86	-ān	ider tesbīh	
87	-ān	ider tesbīh	
88	-āf	-ı rūh	
89	-āh	-	
90	-ūh	-	
91	-ān	Şahīh	
92	-ān	Şahīh	
93	-ān	Şahīh	
94	-āne	-mi eyle müferrih	
95	-āh	-	
96	-āh	-	
97	-ān	Bu tārih	
98	-ed	-	
99	-īd	-	
100	-ed	-	
101	-ān	-sın yā Muḥammed	
102	-ād	-	
103	-ūd	-	
104	-ūd	-	
105	-ā	-sı şāh muḥammed	
106	-ā	-sı şāh muḥammed	
107	-ā	-sı şāh muḥammed	
108	-ād	-	
109	-ād	-	
110	-d	-	
111	-ān	-ım meded	
112	-	-	Meded el-meded
113	-ād	-	
114	-īd	-	
115	-āh	-sın ey vedūd	
116	-dır	Meni yā vedūd	
117	-	-	‘ Aşk ile tevḥīd
118	-ed	-	
119	-ān	-a yā ma‘būd	
120	-ār	Elem ile mütelezziz	
121	-	-	Dilde leziz
122	-et	-le dil mülezziz	

123	-ā	Şāz	
124	-ā	İle telezzüz	
125	-ār	-	
126	-İR	-	
127	-āc	Olmadan kurtar	
128	-rım	Var	
129	-ār	-	
130	-ār	-	
131	-ā	-da gösterdiler	
132	-ā	-da gösterdiler	
133	-		Bizler yirden yiriz yir de bizi yir
134	-ān	İnledir	
135	-ş	-ında ağlar gezer	
136	-	-	<i>Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā zū’l-fikār</i>
137	-ān	Olur	
138	-ān	-dan uyandır	
139	-ā	-ya beñzer	
140	-	-	Yana gelür yana gider
141	-ām	-a selam ver	
142	-ār	-	
143	-s	-i gönlümden çıkar	
144	-ān	Eyle müyesser	
145	-ār	-ım var	
146	-ān	-dan uyandır	
147	-ār	Olur Bektāşiler	
148	-ār	Ağladır	
149	-ān	Artırır	
150	-	-	Bilür hudā bilmezlenür
151	-ār	-ım var	
152	-ān	Olur	
153	-ār	-a var	
154	-ār	-	
155	-ār	-	
156	-ā	Kederim var	
157	-ār	-	
158	-ān	-a yetişdir	
159	-ār	-ımız	
160	-ār	-ımız var şübhesiz	
161	-āz	-	
162	-āb	Olmaz	
163	-ā	-lar yaramaz	
164	-āz	-	
165	-ār	-ımız	
166	-ām	Olmuşlarız	
167	-ān	-ımız	
168	-āz	-	
169	-ā	-ya ‘aşıkız	
170	-et	-imiz	
171	-ān	-ımız	
172	-ān	‘Abdü’l‘aziz	

173	-ān	-i namāz	
174	-ās	-	
175	-es	-	
176	-es	-	
177	-ās	-	
178	-ā	Olma müvesvis	
179	-ān	-i üveys	
180	-es	-	
181	-ās	-	
182	-ās	-	
183	-ūs	-	
184	-ūs	-	
185	-āl	-i Hacı Bektaş	
186	-aş	-	
187	-iş	Yañlış	
188	-ş	-	
189	-üş	-	
190	-ān	Olur derviş	
191	-ş	-	
192	-aş	-	
193	-ān	Olmuş	
194	-ş	-lamış	
195	-aş	-	
196	-îr	-im Hacı Bektâş	
197	-iş	-	
198	-ān	Hacı Bektâş imiş	
199	-āş	-	
200	-ān	İhsān sana maḥşûş	
201	-āş	-	
202	-ān	-ım sen bana ihlās	
203	-az	-	
204	-az	-	
205	-ūr	Eyledi feyyāz	
206	-z	-	
207	-ār	-a hüs-n-i hatt	
208	-āt	-	
209	-āt	-	
210	-āt	-	
211	-at	-	
212	-ān	İkaz	
213	-ā	Hāfız	
214	-ā	Maḥfūz	
215	-ā	Maḥfūz	
216	-ağ	-lat ey vā' iz	
217	a ^ç	-	
218	-ān	-a ey dil kāni ^ç ol ḳani ^ç	
219	-l	-lerine ^ç ilm-i nāfi ^ç	
220	İ ^ç	-	
221	İ ^ç	-	
222	Ağ	-	
223	-ā	-dan fāriğ ol fāriğ	
224	-ağ	-	

225	-ef	-	
226	-ūf	-	
227	-la	-yıp inşāf	
228	-if	-	
229	-āf	-	
230	-uf	-	
231	-āf	-	
232	-ā	İnşāf	
233	-āh	ra'ūf	
234	-ūf	-	
235	-ān	Laṭīf	
236	-ef	-	
237	-ak	-	
238	-ār	-1 'aşk	
239	-āk	-	
240	-ıķ	-	
241	-ıķ	-	
242	-maklık	-	
243	-maq	-	
244	-ān	-dan ayrılmak	
245	-ān	-lık	
246	-ıř	-ma kalk	
247	-ān	-1 'aşk	
248	-āř	El-firāk	
249	-ār	-1 'aşk	
250	-ār	-dan ayrılık	
251	-ān	-1 'aşk	
252	-ān	-ına müştāk	
253	-iķ	-	
254	-	-	Tevfikiñi eyle refiķ
255	-ār	-a nār-ı iřtiyāk	
256	-er	Olmak	
257	-maklık	-	
258	-ān	-lık	
259	-iķ	-	
260	-ıķ	-lık	
261	-aķ	-dan korkmadık	
262	-ıķ	Yok	
263	-iķ	-	
264	-ār	-a geldik	
265	-ān	Gerek	
266	-ān	Gerek	
267	-ān	-a geldik	
268?	-k	-	
269	-ād	-ım mālīkū'l-mülk	
270	-ik	-	
271	-ek	-	
272	-ār	İtdiñ	
273	-ur	-madiñ	
274	-āk	-	
275	-āk	-	
276	-āk	-	

277	-āk	-	
278	-ek	-	
279	-ek	-	
280	-ān	Gerek	
281	-ār	-a mı geldiñ	
282	-ā	--yı istemek	
283	-ān	-ı Hüseyñ' iñ	
284	-īl		
285	-ūn	İnsāfa gel	
286	-īl	-	
287	-l	-	
288	-el	-	
289	-āl	-	
290	-āl	-	
291	-āl	-	
292	-ān	Olandan kıl	
293	-al	-	
294	-ar	-a gel	
295	-l	-	
296	-ā' il	-	
297	-āne	Bülbül	
298	-ān	a gönül	
299	-āl	-	
300	-ān	İsterim	
301	-em	-	
302	-īm	-	
303	-em	-	
304	-īm	-	
305	-īm	-	
306	-em	-	
307	-em	-	
308	-īm	-	
309	-em	-	
310	-im	-	
311	-ān	-ım	
312	-		ç Aşkın isterim
313	-ān	Olayım	
314	-ār	-ına qurbān olayım	
315	-ām	-	
316	-ām	-	
317	-im	-	
318	-ār	-ım	
319	-āsım	-	
320	-ān	İsterim	
321	-		İhsān isterim
322	-		İhsān isterim
323	-er	Bilmem	
324	-āne	-lendirdim	
325	-ār	-ım iñlerim	
326	-r	Mlüm	
327	-em	-	
328	-em	-	

329	-em	-	
330	-ār	-ım	
331	-et	İsterim	
332	-āz	Oldum	
333	-et	İsterim	
334	-ā	-yı gözlerim	
335	-em	-	
336	-et	İsterim	
337	-ayım	-	
338	-ār	-ım	
339	-īm	-	
340	-ā	Sensin	
341	-ān	-dan sun	
342	-ān	-ım meded senden	
343	-ān	bilmez misin	
344	-ān	-	
345	-inden	-	
346	-ek	-den	
347	-ān	el-amān	
348	-ān	-ımda efendimsin	
349	-ān	-sın	
350	-		Sen değil misin
351	-		Ağlar gezer hū diyu
352	-ā	-dır bu	
353	-ān	-ı a' zam hū	
354	-ān	-ı hū	
355	-		Eyle ' aṭā sırr-ı hū
356	-em	Hū	
357	-z	-miş diyu	
358	-		Hū diyelim hū
359	-ār	-ı hū	
360	-ān	-ı hū	
361	-ār	-a karşı	
362	-ār	-ı hū	
363	-ā	-dır bu	
364	-ā	-ya hū diyelim hū	
365	-lu	-	
366	-et	-de koyma	
367	-āh	-	
368	Allāh	-	
369	-ān	-a bağışla	
370	-ma	-	
371	-ān	İste	
372	-ān	Agla	
373	-āh	-	
374	-ān	-dır yā resūlullāh	
375	-r	-de	
376	-ān	Başkalaşdıkça	
377	-āh	-	
378	-l	-mayınca	
379	-iş	Başka	
380	-āh	-	

381	-		Lā ilāhe illāllāh
382	-l	Diliyle sor bizlere	
383	Allah	-	
384	-	Der Allah Allah	
385	-āl	-e	
386	-		Estağfirullāh
387	-		El-ḥamdü-li'llāh
388	-		El-ḥamdü-li'llāh
389	-		El-ḥamdü-li'llāh
390	-da	-	
391	-ār	-ın 'aşkına	
392	-ā	-a ihtiyāc verme	
393	-et	Dār-ı dünyāda	
394	-l	Didi	
395	-y	Didi	
396	-r	-i	
397	-ār	-a mecbūr eyledi	
398	-et	-den meni	
399	-āh	-i	
400	-īm	Ullāh	
401	-ār	-ım 'Ali	
402	-r	-um 'Ali	
403	-et	-den haber geldi	
404	-āsı	-	
405	-ām	Eyle meni	
406	-üş	İtmediñ mi	
407	-āb	Viridi	
408	-		Mührüne 'ilmiyā kazdım buyurdi
409	-āz	-i	
410	-ā	-sı	
411	-ā	-sı Muḥammed Mustafa	
412	-ān	Eyledi	
413	-		Hacı Bektāşi Velī
414	-		Şāh-ı 'Abdü'l-kādiri
415	-		Yetiş ey şems-i Tebrizi
416	-		'Abdü'l-kadir- Geylāni
417	-ār	-i	

2.2. DİL VE ÜSLUP

XVII. asırdan itibaren saz şairleri ve tekke mensubu şairler, klasik şairlere benzemek ve onlardan geri kalmamak gayretiyle, sahip oldukları Klasik edebiyat kültürüyle aruz vezninin nispeten kolay olan bahirlerini tercih etmişler; bazı klasik nazım

şekillerini kullanarak klasik şiire ait mefhumlara manzumelerinde yer vermeye başlamışlardır³⁴.

Mutasavvıf bir şair olan Sıyâmzâde Hasan Hamdî de duygu ve düşüncelerini şiirle ifade etmiştir. Onun için şiir tasavvufun gösterdiği hedeflere ulaşmak için bir vasıtaadır. Bu yüzden sanat endişesi çoğu zaman ikinci planda kalmış İlahi duygu ve düşünceleri olduğu gibi aktarmıştır. Birçok şiirinde vezin kusurları, imla hataları vardır. Zira kendisi Dîvân'ında samimi bir şekilde lûgat bilmediğini bu yüzden de şiirlerinin noksan gibi olduğunu dile getirir:

Çünkü Türkistândayım her sözlerim Türkmen gibi
Hem lûgat bilmez dilim eş'arlarım noşşân gibi
Ol velîler zümresi cân ikliminde cân gibi
Ehl-i 'irfân bildi buldı dürr-i mercânı Üveys

(179/24)

İlim ve amalinin olmadığını söyleyerek Allah'tan yardım diler:

'İnâyet kıl hidâyet kıl Hüdâ senden niyâzım bu
Kuluñda' ilm ü a'mâl yok dilâ eş'âr u yazım bu
Kapuñda boynum egri yarlığa rahmetle nâzım bu
Cemâliñ câmını şun cümle a'dâyı idüp berbâd

(109/2)

Tekke şairlerinin şiirlerinde “fikri unsur” ile dini vecd” ön planda olduğu için, Dîvân ve Halk şiirinde az görülen bir muhteva bütünlüğünü ve kitle iletişimini temin etmişlerdir. Bu bakımdan Tekke şairlerinin birleştirici yönü her dönemde vurgulanmıştır. Çünkü bu şairler dini muhtevada Hz. Muhammed'in “Ben size güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim.” Hadisinin ihtiva ettiği mana çerçevesinde insanlara nefis terbiyesinin ipuçlarını vermişlerdir³⁵. Şiirlerinin çoğu hikemî tarzda olup eğitici ve öğretici yanı ağır basan Sıyâmzâde Hasan Hamdî şiirlerinde özellikle, “ilahî aşk, vahdet-i vücud, insan ve insanın değeri, dünya ve dünyanın faniliği, nefis

³⁴ Fuad Köprülü, **Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar**, Ankara: DİB Yay., 1991, s.173.

³⁵ Abdurrahman Güzel, Tekke Şiir, **Türk Dili Türk Şiiri Özel Sayısı III (Tekke Şiiri)**, TDK Yay., Ankara 1989, s. 265.

ve nefis terbiyesi, ahlak, Hz. Muhammed, Hz. Ali, ehl-i beyt sevgisi” gibi temaları işlemiştir.

Sade dille ve herkesin anlayabileceği üslupta yazdığı manzumelerinde sanat endişesine rastlanmaz. Tekke şiirinin diğer temsilcileri gibi aruz özentisinden uzaktır.

Kendisinin de Dîvân’ında ifade ettiği gibi Sıyâmzâde Arapça ve Farsça bilmemesinden ötürü bu dillerden alınmış kelimelerin yazımında hatalar yapmıştır. Bu hatalara örnekler aşağıda verilmiştir.

“Fazl” kelimesini dadla yazması gerekirken zı ile yazmıştır.

Küntü kenz³⁶ esrârını bildirdi Hâkık muhlîşlere

Bahr-ı fazlından ‘ aţâ kıldı Cenâb-ı Kibriyâ

(1/2)

Hayran kelimesini ha ile değil hı ile yazmıştır.

Sırr-ı rûhı bilmege ‘ âciz ‘ aqıl hayrân olur

‘ Aşq ile bildi bilenler buldı derdine devâ

(1/4)

“Nefh-i ruh” tamlamasındaki nefh kelimesini hı ile yazması lazımken ha ile yazmıştır.

Nefh-i rûh itdi kamuya kudretiyle ol İlâh

Şâf-dil şâhib-sa‘ âdet hep gürûh-ı enbiyâ

(1/6)

Ve anlamına gelen u ve ü ler Dîvân’ın tamamında vav harfi yerine ye harfiyle yazılmıştır.

Şad hezârân rahmet olsun rûh-ı pāk aşhâbına

Âline evlâdına ecdâdına şubh u mesâ

(1/9)

Emir eki olarak -gıl/-gil kullanılmıştır:

³⁶ “Ben gizli bir hazine idim.” Hadîs-i Kudsî.

Erenler hoşnüd degil
Bu gidişden *añlağıl*
Ḥamdiyā'yı *diñlegil*
Anlara qalmaz naşb

(35/41)

Şerī'atle 'amel idüp tarīka şıdık ile sālīk
Olup tevḥīdi naqş it qalbiñe olmayasın hālīk
Sana ihsān ider zāhir ü bāḥın ḥazret-i mālīk
'Ulūm-ı nāfi' a bu derde dermān *añlağıl* ḥāldāş

(192/2)

“Beni” sözcüğü Dîvân'ın tamamında “meni” şeklinde yazılmıştır.

Cān u dili ḥayrān idüp mest-i müdām eyle meni
Cānān ilinde 'andelīb ola dilā murğ-ı hümā

(4/2)

Mest-i müdām eyle meni
Nā'il-i cām eyle meni
Ḥaşş ü 'avām eyle meni
'Ināyet eyle Hādiyā

(24/4)

2.2.1. Atasözü ve Atasözü Hükümünde Söyleyişler

Sıyāmzāde Hasan Hamdī Dîvānı'nda atasözüne rastlanmamıştır. Ama Dîvān'da özlü söz denilebilecek nasihat içerikli söylemlere yer verilmiştir:

Rūḥdur elvān gösteren bu cism ü cānı şübhesiz
Gördiğinden 'ibret al gūş itdiğin ḥikmet sana

(2/6)

Ḥudā biñ gāfili bir 'aşıka ḥādīm ider gördüm
Şarıl mürşid-i kāmīl bir 'azīz insān ider Mevlā

(8/4)

Şaķın esrārını bir ferde bildirme hāzer eyle
Danış bir pīre her hāl yoluñı āsān ider Mevlā

(8/11)

Mülevveşlik idüp süfliden olma pek nazīf ol
Nazar kııl cümle eşyāya ‘azīzim gel zarīf ol
Tama‘ kār olma dünyāya yüki yegni hafīf ol
Şaķın itme cihānda cümle eşyāñı mülevveş

(66/2)

2.2.2. Deyimler

Deyimler de atasözleri gibi kalıplaşmış ifadelerdir. Ancak, atasözleri ders vermek ve yol göstermek amacı güderken; deyimlerde böyle bir kaygı yoktur. Deyimlerin amacı, bir kavramı özel kalıp içinde ya da çekici, hoş bir anlatımla belirtmektir³⁷. Sıyāmzāde Hasan Hamdī Dīvānı’nda tespit edilen deyimler şunlardır:

aklı başından git- 106/6

ayak bas- 32/5

bağrı döv- 36/6

bağrı parçala- 8/8

bağrı yan- 13/3, 17/4, 27/5, 58/11, 100/15, 156/4, 177/3

bağrına bas- 368/9, 409/5

bağrını del- 179/11

bağrını kebab eyle- 244/3

benzi sol- 28/2

boyun eğ- 11/1, 22/1

can ver- 164/2

ciğeri yan- 345/1, 346/1

çaresiz kal- 401/3

dal budak kır- 326/4

defterini dür- 326/5

derde deva ol- 117/9

³⁷ Ömer Asım Aksoy, *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü*, Ankara: İnkılap Yay. C. I. 198, s.40.

derde düş- 240/2
derdine deva bul- 1/4
derine dal- 378/4
el çek- 168/3
el uzat- 92/3
eli kolu bağı ol- 108/5, 154/6, 204/7
elinden tut- 6/5, 10/2, 54/5
feda eyle- 69/6
fırar et- 240/2, 257/6
gaflet uykusundan uyan- 11/4
gam çek- 8/2, 18/5, 60/4, 132/2
gönlü kal- 162/2
gönül bağla- 131/15
gönül kır- 370/1
göz açtır- 165/8
gözü dol- 28/2
gözü ol- 216/3
gözyaşı dök- 18/3, 36/7
hayran ol- 1/4
ibret al- 2/6, 52/1
kadirini bil- 55/6, 67/4
kan ağla- 182/2
kanlı yaş dök- 110/1, 303/2
kapı aç- 72/1, 76/2
kulak tut- 66/3, 71/5
kulak ver- 150/5
kurbanı ol- 254/1
lal ol- 5/6
murat al- 243/6
nasip al- 66/4
of çek- 230/1
saç yol- 36/6
sararıp sol- 88/4

sefalet çek- 66/3
silip süpür- 89/2, 222/2
ümidini kes- 200/6, 253/5
yas tut- 177/3
yol aç- 15/1, 77/4
yol tut- 71/3, 87/8
yüreği dağlan- 108/5
yüz sür- 10/6, 79/11, 132/6, 166/4
yüz tut- 84/2, 224/4
yüzüne vur- 370/4

2.2.3. İkilemeler

Adım adım 302/1
Ayak ayak 177/3
Bucak bucak 121/23
Düşini düşini 139/1
Fırka fırka 149/2, 409/7
Gafil gafil 177/1
Harf harf 409/5
Hazin hazin 131/15, 135/2
Kadem kadem 335/1
Kaşını kaşını 139/1
Katre katre 134/4
Koka koka 140/2
Korka korka 81/4
Nice nice 336/4
Varak varak 121/3, 121/24
Yana yana 140/2, 266/2
Zari zari 148/2, 247/4

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

NEVŞEHİRİ SİYÂMZÂDE HASAN HAMDİ DÎVÂNÎ'NİN METNİ

3.1. ÇEVİRİ YAZI SİSTEMİ VE METİN TEŞKİLİNDE TAKİP EDİLEN YOL

3.1.1. Çeviri Yazı Sistemi

ا (ā)	a, ā	ص	ş
ا (ā)	a, e, ı, i, u, ü	ض	ž, đ
ب (b)	b, p	ط	ṭ
پ (p)	p	ظ	ẓ
ت (t)	t	ع	ʿ
ث (ṭ)	ṭ	غ	ğ
ج (j)	c, ç	ف	f
چ (ç)	ç	ق	q
ح (ḥ)	ḥ	ك	k, g, (ñ)
ح (ḥ)	ḥ	ك	ñ
د (d)	d	ل	l
ذ (z, d)	z, d	م	m
ر (r)	r	ن	n
ز (z)	z	و	v, u, ū, ü, o, ö
ژ (j)	j	ه	h, a, e
س (s)	s	لا	la, lā
ش (ş)	ş	ی	y, ı, i, ĩ
		ء	ʾ

3.1.2. Metin Teşkilinde Takip Edilen Yol

1. –Up gerundiumu dîvânda olduğu gibi “b” ile yazılmamış, “p” ile gösterilmiştir.
2. Türkiye Türkçesinde uzun vokal bulunmadığından Türkçe kelimelerde vezin sebebiyle uzun okunan vokaller transkripsiyonda gösterilmemiştir.
3. Arapça ve Farsça birleşik kelimelerde, kelimeler arasında kısa çizgi konulmuştur.
4. İmale ve zihaf lar metinde gösterilmemiş vezinde düzeltilemeyen yerler dipnotta belirtilmiştir.
5. “h/h, ş/s, t/t, z/z” harflerinin yazımındaki yanlışlıklar metinde düzeltilerek dipnotta gösterilmiştir.
6. Metne tarafımızca eklenen yerler [] simgesi içinde yazılmış dipnotta belirtilmiştir.
7. Metinde fazla kelime ve hece () simgesi içinde yazılmış dipnotta gösterilmiştir.
8. Metinde okunamayan yerler “...” ile gösterilmiştir.
9. Metinde tahmini olarak okunan kelimelerin yanına soru işareti (?) konmuştur.
10. Dîvân’daki iktibaslar *italik* yazılmıştır.
11. Özel isimlerin yazımında kelimenin baş harfi büyük yazılmış, özel isme gelen ekler kesme işareti ile ayrılmıştır.
12. Farsça ikili tekrarlar yazılırken tekrarlanan kelimeler arasındaki ek ve edatlar çizgi ile ayrılmıştır.

3.2. DÎVÂN'IN METNİ

[1b]

1

Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilün

1. Hâmd ola her ni' met-i ' uzmâya Mevlâ ibtidâ
Nev' -i insânı mükerrerem eyledi Bâr-ı Hudâ
2. *Küntü kenz*³⁸ esrârını bildirdi Hâkķ muhlişlere
Baħr-ı fazlından³⁹ ' aġa kıldı Cenâb-ı Kibriyâ
3. Cümle ' âlem yok iken ol var idi var eyledi
' Âlem-i ervâhı kıldı pertev-i nūr-ı ziyâ
4. Sırr-ı rûhı bilmege ' âciz ' aķıl ġayrân⁴⁰ olur
' Aşķ ile bildi bilenler buldı derdine devâ
5. Cân ġulaġı çeşm-i dil keşf ehline mestūr degil
*Men ' arefnâ*⁴¹ dersini farķ eyler ehl-i ittikâ
6. Nefġ⁴²-i rûh itdi ġamuya ġudretiyle ol İlâh
Şâf-dil şâhib-sa' âdet hep gürûh-ı enbiyâ
7. Şâh Muġammed Muşġafâ'nıñ şânı a' lâ tâ ezel
Kendi nūrından yaratdı nūrı nūr-ı aşfiyâ
8. Evvelîn hem âġirîn ol *rahmeten-li'l-' âlemîn*⁴³
Enbiyâlar arasında cümlesinden müctebâ

³⁸ "Ben gizli bir hazine idim." Hadîs-i Kudsi

³⁹ Metinde "fazl" şeklinde yazılmıştır.

⁴⁰ Metinde "ġayrân" şeklinde yazılmıştır.

⁴¹ Kendini bilen Rabb'ini bilir." Hadîs-i Kudsi

⁴² Metinde "neġ" şeklinde yazılmıştır.

⁴³ "Alemlere rahmet olarak (gönderdik)." Enbiya, 21/107

9. Şad hezārān raḥmet olsun rūh-ı pāk aşḥābına
Āline evlādına ecdādına şubḥ u mesā
10. Hüsni aḥsen ḥulḳ-ı aḥsen dōrt zevāt-ı pāk idi
Ol Ebūbekr ‘Ömer ü ‘Osmān ‘Alī şāḥib-livā
11. ‘Ömerü’l-Fārūḳ ‘adālet ma‘denin vaşf itdi Hāḳḳ
Her biri bir enbiyā silkinde aşḥāb bā-şafā
12. Hāzret-i ‘Osmān’ı vaşf itdi Hūdā-yı lem-yezāl
Dü cihānda şānı a‘zam nūr-ı nūreyne’ş-şalā
13. Şāh-ı Merdān Şīr-i Yezdān şāh ‘Alīyyü’l-Murtażā
Öyle bir şāḥib-livā şānında geldi *hel etā*⁴⁴
14. Cām-ı ‘aşḳı bu zevātın ‘aşḳına şun sākıyā
Hāmdiyā cām-ı cemālīñ mübtelāsı Hādiyā

[2a]

2

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Hāmdü-li’l-lāh ‘aşḳ-ı Mevlā ile olduḳ mübtelā
Nā’il olduḳ fażl-ı Raḥmān’a ‘azīzim dā’imā
2. Cins-i insānı müşerref eyledi Perverd-gār
Baḥr-ı luḫfundan kerem kānı Hūdā kıldı hūdā
3. *Aḥsen-i taḳvīm*⁴⁵ buyurdı Hāzret-i Qur’ān’da Hāḳḳ
Ni‘met-i ‘uzmā degil mi bu ‘uşāte’ş-şalā?

⁴⁴ “Hakikatte (kesin, şüphesiz) geldi.” İnsan, 76/1

⁴⁵ “(Biz insanı) en güzel bir biçimde (yarattık).” Tîn, 95/4

4. Ol Cemîlü’ş-Şān Cemîl Cennāt-ı ‘Adn’e beñzedüp
Aḥsen-i şüretde ḥalk itdi Cenāb-ı Kibriyā
5. Kıl nazar ‘ibretle Firdevs eylemiş ḥüsn-i laṭîf
Pāk-i dāmān oldığın müddetce bul nūr-ı nevā
6. Rūḥdur elvān gösteren bu cism ü cānı şübhesiz
Gördiğinden ‘ibret al gūş itdiğin ḥikmet sana
7. Ḥüsn-i bāğı Cennetü’l-Me’vā’ya beñzer dil-berîñ
‘Aql u fikrin cem‘ idüp it sırr-ı ‘aşka iḳtidā
8. ‘Arş u kürs levḥ-i ḳalem Cennet’de Tūbā ḥūr ‘ayn
Cins-i insāniñ içinde ehl-i tevḥide ‘aṭā
9. Bî-ḥesāb mālîk melā’ik dā’imā tesbîḥ ider
Hiç bırakmaz zıkr-i Ḥaḳḳ’ı şāniñ a‘lā ey dilā
10. Rūḥ-ı sulṭāniyyeni dil şehrine ḥaḳan idüp
Nefsini emmārelîkden eyle taḥlîş⁴⁶ cā-be-cā
11. Rūḥa yār ol sırr-ı tevḥîd iste Mevlā’dan dilā
Muṭma’inne zümresinde kāmîl ol kân-ı vefā
12. ‘Alleme’l-esmā⁴⁷sın ey dil nüṣḥa-i kübrā seni
Ḥalkı icād eyledi şöhretle şānın evliyā
13. Sendedir her bir kerāmet sendedir sırr-ı Laṭîf
Sendedir tāc-ı sa‘ādet sendedir şāh-ı beḳā

⁴⁶ Metinde “taḥlîş” şeklinde yazılmıştır.

⁴⁷ “İsimleri öğretti.” Bakara, 2/31

14. Sensin ey mü'min kamu erkāna t̄alib 'aşıq ol
Sendedir sırr-ı velāyet sendedir mühr-i vefā

15. Sendedir seb' a semāvāt sendedir 'arşü'l-'azīm
Kābe kavseyn⁴⁸ oldu qaşın arası nūr-ı nevā

16. Sendedir Qur'an-ı Cebbār-ı Celil bil qadrini
Sendedir cümle emānet sendedir havz u siqā

17. 'Arş u kürs levḥ-i qalem Cennet Cehennem rüy-ı arz⁴⁹
Sende cem' oldu cihān ser-levḥa olduñ aşinā

18. Çeşm-i 'ibretle nazār kııl Hamdiyā Hādī sana
Luṭf u ihsān eyledi imānın oldu rāh-nümā

[2b]

3

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Behre-yāb itdi dil-i vīrānemi 'aşq-ı hevā
Esdı müşg-i 'anberiñden şevkile bād-ı şabā
2. Şāh risālet 'aşqına eyle 'ināyet yā Ğanī
Levḥ-i dilden zāhir olsun enver-i feyz-i Hudā
3. Feyz-i lā-yuḥşā gürūh-ı evliyāya bende kııl
Meylimi kes mā-sivādan gönlümi dönder sanā
4. Dest-gīr olsun nübüvvet mazharı şāh-ı bekā
Müttaqīler zümresinde ḥaşr u neşr it Hādīyā

⁴⁸ "İki yay aralığı kadar." Necm, 53/9

⁴⁹ Metinde "'arz" şeklinde yazılmıştır.

5. Teşne-dil bî-çāre **Ḥamdī** ʔuluna cām-ı cemāl
ʔıl ‘aṭā yā Rabbenā nūş eylesin her dā’imā

4

Müstef ilün / Müstef ilün

1. ‘Aşq-ı muḥabbet ḥamrını⁵⁰
Şun sākīyā her dā’imā
Sırr-ı ḥaḳıḳat mührini
Ver Hādiyā di gel baba
2. Cān u dili ḥayrān idüp
Mest-i müdām eyle meni
Cānān ilinde ‘andelīb⁵¹
Ola dilā murğ-ı hümā
3. Yansın gürūh-ı ‘āşıḳān
Ḳansın şarāba lāyıḳān
Var mı bu yolda ayıḳan
Kesme şarābı sākīyā
4. Rūz-ı ezelde Kird-gār
‘Āşıḳlara ol ḥüb⁵²-nigār
Cemālin itdi āşikār
Şāh-ı beḳā virdi şafā
5. Aldı naşīb her enbiyā
Kimine dendi evliyā
Rūz-ı ezel şāf-ı gedā
Oldı cihānda reh-nümā

⁵⁰ Metinde “ḥamr” şeklinde yazılmış.

⁵¹ Metinde “‘andelīb” şeklinde yazılmış.

⁵² Metinde “ḥüb” şekilde yazılmıştır.

6. Mest-i mūdām hep hāşş ü ‘ām
Nūş eylemiş bir ʔolu cām
Nālān olur tā-be-ķıyām
Vaķt-i seher mişl-i şabā

7. Yanmış cemāl-i şem‘ine
Ķanmış şarāb u hāmırına⁵³
Efgān olur durmaz yine
İster şarābı cā-be-cā

8. Almış firāķın lezzetin⁵⁴
Bulmuş gönülde ķıymetin
İki cihānıñ devletin
Atmış girü olmuş fenā

9. Baķmaz cihāna çok zamān
Ķalvetlere olur nihān
Durmaz hemān eyler figān
Dā’im arar derde devā

10. Bülbül gibi nālān ider
Dost bāģını seyrān ider
Cān u dili hayrān⁵⁵ ider
Çıķmış gönülden mā-sivā

11. Ey Ķādir-i Ķayy-ı ezel
Ķulķ-ı cemīl hūsn-i güzel
Şun cāmı gelmeden ecel
Hem-yār ola Hū-yı hevā

12. Hūsn-i cemīl şān-ı celīl

⁵³ Metinde “hāmırna” şeklinde yazılmıştır.

⁵⁴ Metinde “lezzetin” şeklinde yazılmıştır.

⁵⁵ Metinde “hayrān” şeklinde yazılmıştır.

Çaldım yetim oldum zelil
Şahım meni eyle halil
Yâ Rabbenâ yâ Rabbenâ

13. **Hamdî** kuluna Hâdiyâ
Nûr-ı aşkıñ eyle açâ⁵⁶
Câm-ı cemâl şun dâ'imâ
Rûha gıdâ câna şifâ

[3a]

5

Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilün

1. Sırr-ı Haqq'a aşınâ sensin Habîb-i Kibriyâ
Eyledi Mevlâ seni şahım Haţib-i Enbiyâ
Şanıña *lev-lâke lev-lâk*⁵⁷ buyurup şah eyledi
Dü cihânda feyz-yâb itdi seni şah-ı beğâ
2. Cümleniñ ser-tâcı sensin ey nebî-i muhterem
Kâ'inâta ba' ş olunduñ şahibe'l-beytü'l-haram
Sen *Şefî'ü'l-Müznibîn*⁵⁸sin dü cihânda lâ-cerem
Sendedir tâc-ı sa'âdet sendedir nûr-ı Hudâ
3. Saña virildi Cinân miftâhı Cennetü'n-Na'im
Kendi nûrından yaratdı seni Raĥmânü'r-Raĥîm
Seniñ için recm olundu dîv ü şeytânî'r-racîm
Anı maţrûd eyledi izhâr ola Hû-yı hevâ
4. Zâtıñı vaşf eyleyüp şahib-ç açâ Kevşer didi
Seni inkâr ideniñ haqqında Haqq ebter didi
Sana ç aşık olanıñ dil şehrine enver didi

⁵⁶ Vezin bozuk.

⁵⁷ "Sen olmasaydın (yâ Muhammed), sen olmasaydın felekleri yaratmazdım." Hadis-i Kudsî

⁵⁸ "Günahkârların şefaataçısı, Hz. Muhammed."

Hem tecellî eyledi sensin Hudâ'ya âşinâ

5. Sen bir aḥadsın efendim yoḡ nazîriñ e'ş-şalâ
Dü cihânda pâdişâh-ı bî-zevâlsin meh-liḡâ
İns ü cin peygamberisin yâ Muḡammed Muştafâ
Evvelîn hem âḡirîn sensin Nebiyyi'l-Müctebâ
6. Sen 'adâlet taḡtınıñ⁵⁹ şâhı hümayünsin şehâ
Vaşfiña 'âciz ḡalem lâl oldı dil kân-ı vefâ
Rüy-ı mâh-päreñ gören buldı şafâ şâh-ı beḡâ
Cennetü'l-Me'vâ cemâliñ mâh-liḡâsın mâh-liḡâ
7. Sana i'ḡâ eyledi dört server-i zât-ı 'azîm
Ol Ebübekr 'Ömer ü' Oşmân 'Alî ḡâyet ḡalîm
Rûḡların pür-nür ide fazlıyla Allâhü'l-Kerîm
ḡavz-ı Kevşer şerbetin ḡaḡḡ anlara ḡıldı 'aḡâ
8. Baḡr-ı ḡufrâniñla maḡfûr eyle Maḡmûd ümmetin
Dâr-ı dünyâda efendim tutdılar *ḡablü'l-Metîn*⁶⁰
Hem naşîb it şâh risâlet Muştafâ şefâ' atin
Anlara fazlıñla i'ḡâ eyle Cennet'de şafâ
9. Âline evlâdına ezvâcına yüz biñ şalât
Eylerim olsun dem-â-dem rûḡları bî-ḡadd necât
Bulsun ey kân-ı kerem eyle 'aḡâ 'âlî berât
Dâ'im olsun zevḡ-i rûḡhâni Cinân'da **ḡamdiyâ**

[3b]

6

5'li Hece Ölçüsü

⁵⁹ Metinde "taḡt" şeklinde yazılmış.

⁶⁰ "Saḡlam ip, Kur'ân, İslâm dini."

1. Şāh Kird-gār'im
Perverd-gār'im
Burc u hişārım⁶¹
Ol Ğanī Mevlā

2. Göñlümde varım
Ey Ğanī yārım
Şāh gül-‘ izārım
Ol Ğanī Mevlā

3. Çokdur günāhım
Rūy-ı siyāhım
Sen benim şāhım
Ol Ğanī Mevlā

4. Ey Ğanī Settār
Bī-naẓīr dil-dār
Bendeñe Ğaffār
Ol Ğanī Mevlā

5. Bir ‘ aşiyem men
Ey hulk⁶²-ı aḥsen
Elim dutan sen
Ol Ğanī Mevlā

6. Sensin Naşīr'im
Şāhım Başīr'im
Sen dest-gīrim
Ol Ğanī Mevlā

7. Ey şāḥīb-necāt

⁶¹ Metinde “hişār” şeklinde yazılmış.

⁶² “Metinde “halk” şeklinde yazılmış.

Ver şafâ hayât
Gönlümde mir'ât
Ol Ğanî Mevlâ

8. 'Aşka yandıran
Cur'a kıandıran
Hem uyandıran
Ol Ğanî Mevlâ

9. Men bir 'alîlim
Ğâyet zelîlim
Aşsen delîlim
Ol Ğanî Mevlâ

10. Maşşûdum Ğudâ
Ey maşşûb-liķâ
Ğuluñdan rızâ
Ol Ğanî Mevlâ

11. Eyle tecellî
Ey Ğüsn-i celi
Bendeñe velî
Ol Ğanî Mevlâ

12. Cürm-i keşîrim
Afv it Başîr'im
Şâhım Naşîr'im
Ol Ğanî Mevlâ

13. Allâh'im Allâh
Ğanî'sin ey şâh
RûĞuma hem-râh
Ol Ğanî Mevlâ

14.   Abd-ı zelilim
Ş h-ı cemilim
Menim delilim
Ol Ğan  Mevl 

15. *All hu ekber*
Ver H vz-ı Kevşer
Gönlümde enver
Ol Ğan  Mevl 

16. Ey ulu sult n
C nlara c n n
Derdime derm n
Ol Ğan  Mevl 

17. İh v n⁶³-ı d nime
Sinn   m sinim?
Feth-i m binim
Ol Ğan  Mevl 

18. Ey Ğan  S bh n
G nl me b rh n
H md 'ye her  n
Ol Ğan  Mevl 

[4a]

7

F ' il t n / F ' il t n / F ' il t n / F ' ilün

1. Y  Ebu'l-K sım Mu ammed Mu taf  H yr 'l-Ver 
Sensin ey *Şems 'd-Du  *⁶⁴ *Bedr 'd-D c  Levli' l-'Ul *

⁶³ Metinde ‘‘ih v n’’ Şeklinde yazılmış.

2. Şāniña *lev-lāke lev-lāk*⁶⁵ buyurup şāh eyledi
Kendi nūrundan yaratdı nūrını Bār-ı Hūdā
3. *Raḥmeten-li'l-ālemīn*⁶⁶ şāhib-şefā' at mazharı
Eyledi kân-ı kerem sen şāhı ey şāhib-livā
4. Dertleriñ dermānı sensin cümleye Loḳmān seni
Halkı icād eyledi kân-ı 'atā şāh-ı beḳā
5. Yerde gökde neki var sana ḡulām yā Seyyīdi
Senden imdād olmadıkça ḳandadır nūr-ı şafā
6. Evvelīn hem āhirinsin *raḥmeten-li'l-ālemīn*⁶⁷
Vaşfını kim söylesin 'āciz ḳalem eyler ḫayā
7. Sendedir nūr-ı nübüvvet sende ḫatm oldı nebī
Vaşfa sıḡmaz bir teliñ ey zāt-ı pāk-i aşfiyā
8. Sendedir Cennāt-ı 'Adn'niñ Kevşer'i hem ḫūr' ayn
Sendedir cümle emānet sendedir Tūbā hümā
9. Sana inzāl oldı Ḳur'ān-ı Celīl aḡsen cemīl
Sendedir nūr-ı hidāyet sendedir Hū-yı hevā
10. Emr ü fermān it şehen-şāh-ı cihān 'aşḳ-ı cemāl
Dem-be-dem nūş eyleyim cām-ı cemīl kân-ı 'atā
11. Sendedir 'aşḳıñ şarābı sendedir ḫavz u siḳā
Hāmdiyā'ya luṭf u iḡsān ile şunşun sākīyā

⁶⁴ “And olsun Güneş'e ve onun aydınlığına.” Şems, 91/1 “Kuşluk vaktinin Güneş'i, Hz. Muhammed.”

⁶⁵ “Sen olmasaydın (yâ Muhammed), sen olmasaydın felekleri yaratmazdım.” Hadis-i Kudsi

⁶⁶ “Âlemlere rahmet olarak (gönderdik).” Enbiya, 21/107

⁶⁷ “Âlemlere rahmet olarak (gönderdik).” Enbiya, 21/107

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Şağın hüzn itme ey dil derdiñe dermān ider Mevlā
Murādıñ üzre şāhım luţfu çoğ ihsān ider Mevlā
2. Hemān teslim olup zıkr it velī tevḥīde ğam çekme
İki 'ālemde mesrūr eyleyüp sulţān ider Mevlā
3. Sivāya iltifāt itme Ḥudā'ya 'āşık ol şāhım
Çekil vaḥdet evine Ḥaḳḳ seni ḥaḳān ider Mevlā
4. Ḥudā biñ ğāfili bir 'āşıka ḥādım ider gördüm
Şarıl mürşid-i kāmıl bir 'aziz insān ider Mevlā
5. Erenlerden taleb kıl ḥüsn-i himmet öz eviñ pākile
Ḳulübiñ şehriñi her dā'ima seyrān ider Mevlā
6. Duṭup dāmān-ı 'aşkı şāh-nigāra şevḳ ile yalvar
Ḳabül eyler du'āñı mazḥar-ı' irfān ider Mevlā
7. Taleb-kār ol 'azizim māh-liḳāya dem-be-dem ağla
Şalāt u şavm ile iḥlāş iderseñ ḥān ider Mevlā

[4b]

8. Dem-i vuşlat yolunda bağırıñı çāk it zarāfetle
Hüner-mend ol bu yolda vāşıl-ı cānān ider Mevlā
9. Şerī' atde tarīḳatde ḥaḳīḳatde bulup nuşret
Hemān yalvar Ḥudā'ya enver-i vicdān ider Mevlā
10. Kerāmet ile keşf māni' sülūke aşla aldanma

Begim git Kird-gār'a maḥzen⁶⁸-i ʿirfān ider Mevlā

11. Şaḳın esrārıñı bir ferde bildirme ḥazer eyle
Danış bir pīre her ḥāl yoluñı āsān ider Mevlā
12. Zamāne ḥalḳı bilmez ḥalvet⁶⁹ ehlinde olan ḥālet
Nedir diyü şorar ise dime noḳşān ider Mevlā
13. Fesāda mā ʿil oldı fi ʿl-i kezzāb⁷⁰ ekşerī cāhil
Naşihat diñlemez bil kenzini pinhān ider Mevlā
14. Daḥı ʿālim ü zāhid şālih adam fark ider ise
Aña zāhir şerī ʿatden ḥaber ver kān ider Mevlā
15. Riyā vü ʿucb ü kibri terk idüp bekle maḳāmıñda
Ḳamudan nefsinı ednā bilenı cān ider Mevlā
16. Velī yüz kerre istiḡfār idüp yevmen şalāt eyle
Çalış tevḥide keşretle anı ḥarmān ider Mevlā
17. Riyāzet ḳıl ḥarāmdan şübhelı ekl itmeyüp ḥalvet⁷¹
Ḳıl Allāh ʿaşḳına ʿāşıḳ yürek gül-şān ider Mevlā
18. Hidāyet rüzgārı esdigi demde şabā sende
Yanar özüñ aḳan gözüñ yaşın ʿummān ider Mevlā
19. Ḳulūbuñ⁷² zıkr-i tevḥide ḫama ʿ⁷³ eyler çalış ḳorḳma
Gice gündüz çalış dü-çeşmiñi giryān ider Mevlā

⁶⁸ Metinde “maḥzen” şeklinde yazılmış.

⁶⁹ Metinde “ḥalvet” şeklinde yazılmış.

⁷⁰ Metinde “kezzāb” şeklinde yazılmış.

⁷¹ Metinde “ḥalvet” şeklinde yazılmış.

⁷² Metinde “ḳulubiñ” şeklinde yazılmış.

⁷³ Metinde “ḫama ʿ” şeklinde yazılmış.

20. Erit cismiñde sem dem almasın Şehvet nege lazım
O Őevet⁷⁴ artırır ise anı ayvn ider Mevl

21. Yeñiden pr-ayt ol nr-ı feyzi artırup dilde
D  alemdede  azz ol bir  azm Ő-Őn ider Mevl

22. Ceml-i Őem ine arşu yanan pervnelerden ol
ud Őhib- aa d-eŐmiñi rŐen⁷⁵ ider Mevl

23. Velyet tcını başa giyp sende Sleyman ol
aat Őehrinede gir mazhar-ı urn ider Mevl

24. ud nŐ itdirir cm-ı cemli bar-ı fazlından
Cemlin gsterp bu  abdına fermn ider Mevl

25. Daı var mı sana bundan ziyde⁷⁶ mesned-i bl
Daı meftn u mecbr eyleyp ayrn⁷⁷ ider Mevl

26. Rislet tatınıñ Őhı hmyn  aŐına y Rabb
olu ver cm-ı  aşı her dili brhn ider Mevl

27. udnıñ lufı ok **amd** niyz it durma  aş iste
Seni blbl miŐli Őd ile andn⁷⁸ ider Mevl

[5a]

9 (Mseddes-1)

F iltn / F iltn / F iln

1. PdiŐh-ı b-zevl derler sana

⁷⁴ Şair, metinde “Őevet” kelimesini vezin gerei “Őevet” okumak iin iŐaret koymuş.

⁷⁵ Metinde “rŐn” Şeklinde yazılmış.

⁷⁶ Metinde “ziyde” Şeklinde yazılmış.

⁷⁷ Metinde “ayrn” Şeklinde yazılmış.

⁷⁸ Metinde “andn” Şeklinde yazılmış.

Ey cemāl aḥsen sana cemāl derler⁷⁹
Bī-miṣāl bir ḥüb-ḥiṣāl derler sana
Yā Celilü’ş-Şān Celāl derler sana
Cürmi bī-ḥadd bed-ḥiṣāl derler bana
‘ Abd-ı ‘ āciz bī-mecāl derler bana

2. Baḥr-ı ‘ iṣyāna ğarīḳ oldum bu dem
Şuçumı bildim efendim yā n’idem
Aç yolımı rāh-ı Ḥaḳḳ’a ‘ azm idem
Dār-ı ‘ uṣṣāḳıñ içine bir ḳadem
Yā şadr ey şāh bī-su’āl derler sana⁸⁰
Hiç tükenmez ḳil ü ḳāl derler bana

3. Sen Ğanī’sin Kird-ġār’ım el-amān
Maġfired ḳıl el-amān şāh-ı cihān
Baḥr-ı ğufrānıñ nihāyetsiz ‘ ayān
Aşla istemem ümidim şād u mān
Eyle şāhım ḥüb-ḥiṣāl derler sana
Ḥāşıl-ı cezm-i vebāl derler bana

4. Raḥmetiñ deryāsına yok intihā
Maġfired kānı ‘ aṭāsın ey şehā
Cām-ı ‘ aşḳı şun efendim cā-be-cā
Raḥm-ı ğālib pādişāhsın meh-liḳā
Raḥm-ı ğālib ḥüb-cemāl derler sana
Ğāfil ednā bir ḥayāl⁸¹ derler bana

5. **Ḥamdiyā**’yı maġfired ḳıl cām-ı Cem
Luṭf u iḥsān eyleyüp ver dem-be-dem
Şāh risālet ‘ aşḳına verme elem
Maḫhar-ı nūr-ı nübüvvet ḳıl himem

⁷⁹ “derler” kelimesinde vezin bozuluyor.

⁸⁰ Vezin bozuk.

⁸¹ Metinde “ḥayāl” şeklinde yazılmış.

Zevk-i Cennet’de nihâl derler sana
İhtiyâcı çok melâl derler bana

[5b]

10 (Müseddes-2)

Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilün

1. Yâ Resûlullâh cemâliñ tal‘ atin göster bana
‘ Aşık-ı dil-beste kıl dil-hânemi kân-ı vefâ
Cân u dilden tâlib-i bezm-i vişâl it Rabbenâ
Yek nazar kıl ey leţâfet mazharı Hayrû’l-Verâ
Yâ Resûlullâh şefâ‘ at kıl ‘ atâ şâh-ı beķâ
Meylimi kes mâ-sivâdan göñlümi dönder sana
2. Evvelin hem âhirinsin ey şehen-şâh-ı cihân
Kendi nûrından yarattı nûrını şâh-ı Cinân
Dest-gir ol tut elimden illâ ey bî-gümân⁸²
Meylimi kes mâ-sivâdan göñlüm al şâhib-dîvân
Yâ Resûlullâh şefâ‘ at kıl ‘ atâ kân-ı vefâ
Meylimi kes mâ-sivâdan göñlümi dönder sana
3. Enbiyâlar serveri Hayrû’l-Verâ Şeyhü’l-Harem
Cümleniñ ser-tâcı sensin ey Nebiyyi’l-Muhterem
Baħr-ı fazlıñla ‘ atâ eyle şehen-şâh câm-ı Cem
Mest-i mecbûr olayım ‘ aşkıñla şâhım dem-be-dem
Yâ Resûlullâh şefâ‘ at kıl Hudâ’ya âşinâ
Meylimi kes mâ-sivâdan göñlümi dönder sana
4. *Rahmeten-li’l-‘âlemîn*⁸³sin kûbbe-i burc-ı vefâ
Şânı a‘ zam mâh-liķâ sensin Nebiyyi’l-Müctebâ
Hâzret-i Kur’ân ile vaşf itdi şânın aşfiyâ

⁸² Vezin bozuk.

⁸³ “Âlemlere rahmet olarak (gönderdik).” Enbiya, 21/107

Şānına *lev-lāke lev-lāk*⁸⁴ buyrılıp bulduñ şafā
Meylimi kes mā-sivādan göñlümi dönder sana
Yā Resūlullāh şefā‘ at kı1 ‘ atā şāh-ı beķā

5. Cān fedā-kārı Hūdā kı1 şāh-ı dīn dil-hāneden
Cām-ı ‘ aşkı doldırup şun sākıyā cānāneden
Cām-ı ‘ aşkı şun şehen-şāh-ı cihān mey-hāneden
‘ Āşıkānıñ zümresinde yād idüp dūr-dāneden
Yā Resūlullāh şefā‘ at kı1 meni ‘ aşka sezā
Meylimi kes mā-sivādan göñlümi dönder sana

[6a]

6. Yalın ayaķ baş açık ‘ üryān olayım bir zamān
Hāk-i pāye yüz sürüp giryān olayım bir zamān
Hüsni māh-pāreñ görüp hayrān olayım bir zamān
Nār-ı ‘ aşkıñla yanup büryān olayım bir zamān
Yā Resūlullāh şefā‘ at kı1‘ atā hüsni rızā
Meylimi kes mā-sivādan göñlümi dönder sana
7. Baħr-ı ‘ işyāna ğarīķ oldum günāh-kārım meded
Raħm u luţf eyle elimden tut a hünkārım meded
‘ Arzuħālīm var hużūr-ı ğazrete dārım meded
Yoķ elimde zerre deñlü tuħfe pervārım meded
Yā Resūlullāh şefā‘ at kı1 ‘ atā şāh-ı hümā
Meylimi kes mā-sivādan göñlümi dönder sana
8. İhtiyācım var şehen-şāh-ı cihān şāh Muşţafā
Sana muhtācım efendim kı1 ‘ atā şāh-ı beķā
Çoķ şalāt ile selām eyler bu ‘ abdiñ merħabā
Merħabā yā Seyyidü’s-Sādāt-ı ikrām merħabā
Yā Resūlullāh şefā‘ at kı1 ‘ atā ey aşfiyā
Meylimi kes mā-sivādan göñlümi dönder sana

⁸⁴ “Sen olmasaydın (yâ Muhammed), sen olmasaydın felekleri yaratmazdım.” Hadis-i Kudsi

9. Rūz-ı mahşerde kabirde hem şırâtda kı1 emîn
Haqq mu‘in olsun kamu ümmetleriñe mäh-cebîn
Dār-ı dünyâda vü uhrâda mu‘in ol yâ mu‘in
Sana imânım emânet nūr-ı Rabbü’l-‘âlemîn
Yâ Resûlullâh şefâ‘at kı1 ‘atâ kân-ı vefâ
Meylimi kes mäsivâdan gönlümi dönder sana

10. Ol Ebübekr ‘Ömer ü ‘Osmân ‘Alıyyü’l-Murtażâ
‘Aşkına bu ‘abd-ı ‘âciz **Ĥamdiyâ**’nı Rabbenâ
‘Aşkıña müstağrağ eyle vaşlıñı ey âşinâ
Luţf u ihsân it dil-i virâneme Bâr-ı Ĥudâ
Yâ Resûlullâh şefâ‘at kı1 efendim cā-be-cā
Meylimi kes mäsivâdan gönlümi dönder sana

[6b]

11

8’li Hece Ölçüsü

1. Kime varup yalvarayım
Seni koyup Ğanî Ĥudâ
Men bir ĝarîb bî-çāreyim
Boynum egüp geldim sana
2. Sensin Ğanî ‘âlem-penâh
Eyle ‘inâyet yâ İlâh
Luţf eyleyüp kılsañ nigâh
Odur kamu derde devâ
3. ‘Aşkıñı baş it Hâdiyâ
Cām-ı cemîle cā-be-cā
Dem-be-dem şunşun sâkiyâ
Kâfi bana kân-ı vefâ

4. Luṭfuñı eylerim niyāz
Eyle ‘ināyet kār u sāz
Rūyımı eyleyüp beyāz
Rūḥuma ver şevḳ-i şafā
5. Dostuñ Muḥammed ‘aşḳına
Hem şān-ı Aḥmed ‘aşḳına
Cinān’da Maḥmūd ‘aşḳına
‘Aşḳı dile eyle ‘atā
6. Sensin Ğanī şāh Kird-gār
Dil-ḥānemi kıl gül-‘izār
El-amān ğafletden uyar
Bār-ı Hudā şāh-ı beḳā
7. Pervāne kıl cemāliñe
Mā’ilem mīm ü dāliñe
Nā’il olam vişāliñe
Eyle meni aña fedā
8. Dil murġı ‘āşık bir hümā
Oldı bu derde mübtelā
Raḳs eylesin her dā’imā
‘Aşḳın ile Ğanī şehā
9. Memnūn u mesrūr‘aşḳ ile
Nālāna gider şevḳile
Bu yolda yana yaşıla
Fazlıñ ile ey māh-liḳā
10. Senden ğayrıya meyli yok
Muḥabbeti ğāyetle çok

Vaŝfiñ ider
Ĥamd eylerim dā'im aña

11. **Ĥamdī** uluñ mücrim gedā
‘Aŝıña itdi itidā
atlı cānım ılar fedā
Eş‘ār ile her dā'imā

12

Müstef ilün / Müstef ilün

1. Sen bir Ĝanī Ĝaffār iken
Her vech ile Settār iken
Ey pādiŝāh sen var iken
Kimden aleb idem ŝifā
2. Bir pādiŝāhsın bī-zevāl
Ārzūlarım ĥüsn-i cemāl
Dut destimi ey ĥüb-iŝāl
aldır meni feva'l-‘alā
3. Ŝāh-ı risālet ‘aŝına
Kān-ı ‘adālet ‘aŝına
Ŝāħib-ŝefā‘ at ‘aŝına
Göñlüme ver nūrdan cilā
4. Rāh-ı rızāñı bulmadım
Ŝıd ile ullu ılmadım
Bu yolda kāmil olmadım
Raħm it bana ey māh-liā
5. İsmiñ Raħīm ŝāniñ Ĝanī
Fazlıñ ile ‘afv it meni

‘ Aşk ile bulayım seni
Her derdime eyle devā

6. Çokdur bende cürm ü zelel⁸⁵

Cism-i naḥīf buldı ‘alel
Ey luṭfu çok ḥüsni güzel
Tut elimi şāh-ı beḳā

7. Ḥüsni rızāñı ey Ḥudā

Cāndan dilerim dā’imā
Dil sırrına kııl āşinā
Ḳurbān sana bu **Ḥamdiyā**

[7a]

13

Mef’ülü / Mefā’ilü / Mefā’ilü / Fe’ülün

1. Eyler yine dil ‘aşk ile nālānı ser-ā-pā
Seyrān iderim şevḳ ile gülşeni ser-ā-pā

2. Bir gonce için bülbül-i şūrīde mişālī
Ārzü kılarım ‘aşk ile cānānı ser-ā-pā

3. Bağrımda yanar tā firāḳı o nigārīñ
Çeşmim döker yaş ile ḥün u ḳanı ser-ā-pā⁸⁶

4. Biñ şīve ile rüyıma şāh kılar tebessüm⁸⁷
Ḳurbān iderim ‘aşk ile dil cānı ser-ā-pā

5. Hiç mişli bulunmaz dili bir tūṭıye verdim
Gösterdi cihān ḥalḳına erkānı ser-ā-pā

⁸⁵ Vezin bozuk.

⁸⁶ Vezin bozuk.

⁸⁷ Vezin bozuk.

6. Vuşlat demini ‘ arz u niyāz itdim o şāha
Bildirdi bana Hāzret-i Qur’ān’ı ser-ā-pā
7. Çok ‘ ilm ü ‘ amel ‘ aşk ile ihlāş idüp ağla
Der pīr-i muġān hāl ile pinhānı ser-ā-pā
8. Vaḥdetde oġu levḥ-i diliñ dersini **Hāmdī**
Üns ile bulup ḥāce-i sultānı ser-ā-pā

14

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Tālib-i bezm-i vişāl olmaġ diler dil dā’imā
Baḥr-ı fazlıñdan naşib eyle bu cāhı Hādiyā
Zümre-i ‘ uşşāk içinde bülbül-āsā her seḥer
Zār u giryān olayım ‘ aşkıñla dā’im Rabbenā
2. Kıl hidāyet Hādiyā ‘ aşkıñla nālān eyleyim
‘ Āşık-ı üftāde-veş vaşfiñda kāmūn söyleyim
Cām-ı ‘ aşkı şun bana bu mā-sivāyı n’ eyleyim
Levḥ-i dilden sil süpür muḥābbete gitsin hevā
3. Sen hevāmı Hū’ya dem-sāz eyle ġayrı ḳalmasın
Vaḥdet ilinde benimle yār ol aġyār ḳalmasın
Nefs-i emmāre’i ḥāşşit sana ‘ āşī olmasın
Muṭma’inne cāhını baḥş eyleyüp kıl āşinā
4. Fi’ limi ḥālīşler içre ‘ āşık-ı şādıġdan it
Zümre-i ‘ uşşāk içinde vuşlata lāyıkdan it
Uyanup ġafletden iġāz eyle hem ayıkdan it
Meylimi kes mā-sivādan göñlümü dönder sana

5. Şāh risālet ‘aşkına kırtar bu ğafletden meni
‘Aşq ile iħrāke bi’n-nār ideyim cān u teni
Ağlayup hem inleyüp el-‘ākıbet bulam seni
Ḥamdiyā’ya kıl müyesser vaşlıñı şāh-ı beķā

[7b]

15

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Rabbenā rāh-ı rızā-yı pākiñi eyle ‘atā
Aç yolum ey Hādiyā senden bana her dā’imā
Bir ğarīb bī-çāreyim ğāyet günāh-kār der-be-der
Kaldım ey kān-ı kerem eyle kıamu derde devā
2. Raḫmetiñ deryāsına müstağraķ it kān-ı kerem
Nūr-ı ħil‘ at giydirüp fażlıñla verme ğam elem
Dā’imā eş‘ār ile senden niyāz eyler kıalem
Yalvarır ağlar yanar kııl sırr-ı ‘aşķa āşinā
3. Men kimim ḫaddi mi var senden kıılam ‘aşķı taleb
Kalemiñ gözyaşındır dā’im göñül eyler tarab
‘İlm ü eş‘ār oldı ‘aşķıñ istemege hep sebeb
Şāh risālet ‘aşķına ‘aşķıñla eyle mübtelā
4. Mā-sivāyı hep hevāyı cism ü cānı ‘aşķa hep
Baḫş idüp geçmek murād eyler göñül şāhım taleb
Eyleyüp her dā’imā senden ‘ināyet ey Çalab
Baḫr-ı fażlıñla naşīb it ‘aşķıñı Bār-ı Ḥudā
5. Ol *Şefi‘ü’l-Müznibīn*⁸⁸ şāh-ı ‘adālet ‘aşķına
*Raḫmeten-li’l-‘ālemīn*⁸⁹ şāḫib-saḫāvet ‘aşķına

⁸⁸ “Günahkârların şefaatçısı, Hz. Muhammed.”

⁸⁹ “Âlemlere rahmet olarak (gönderdik).” Enbiya, 21/107

Aña ihsān itdigiñ t̄ac-ı sa‘ ādet ‘ aşkına
‘ Aşkıñı eyle müyesser ‘ abdıña şāh-ı beķā

6. ‘ Aşķ ile varmaķ murādım Hāķķ huzūr-ı hāzrete
Şevķ ile ermek murādım pādişāhım ‘ izzete
Sen naşīb it **Hāmdiyā**’yı bir tükenmez ni‘ mete
Hüsni-ı elţāf u rızā ile likāñı ey hümā

16

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Şehādet eylerim hāllāķ-ı ‘ ālem sensin ey Mevlā
Dü ‘ ālem pādişāhı lem-yezāl ‘ allāmsın ey Mevlā
2. Seni inkār iden mel‘ ün u maţrūd oldı der-gāhdan
Türābden kudretiyle hālīķ-ı Ādem’sin ey Mevlā
3. Kāmu kudret yediñde Kādir ü Kāyyūm’sın ey Hādī
Efendim pādişāhım cümleden a‘ lemsin ey Mevlā
4. Raḥīmā raḥmetiñ deryāsıñıñ yok ḥaddi pāyānı
Kāmudan raḥm u ğālib pādişāh erḥamsın ey Mevlā
5. Senin varlığıña hem birliğıne eyledim imān
Bu **Hāmdī** kuluña luţf eyle bir Mevlāmsın ey Mevlā

[8a]

17

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Rāzıyam yā Rabb senden rāzı ol benden yana
Sil ğubārı gözlerimden cān u dil ḥayrān sana
Olsun ey kān-ı kerem ‘ aşıklarıñdan kıl meni

El-amān ey pādişāhlar pādişāhı meh-liķā

2. udretiyle gokleri var eyleyen Mevlā'm meded
ol alīle nārı gul-zār eyleyen Mevlā'm meded
Aıķānı zātına yār eyleyen Mevlā'm meded
Luf u isānıñ diler dil murğı ey āh-ı hmā
3. Bar-ı fazlıñla kerem kānı udā ıl feyz-yāb
Gnlmñ her bir murādın eyle isān kām-yāb
Bir tecellī ıl dile fet eyle āhım ālī bāb
A ile ilā ile zıkr eyleyim her dā'imā
4. Nār-ı aı doldurup⁹⁰ dil-āneme yak bağrımı
Senden artı kimseye meyl etmeyim al varımı
Bulayım āhım a ıl sırr-ı aıñ nārını
amdiyā'ya ıl ināyet mesned-i sn-i rızā

18

8'li Hece ls

1. Yā Rabbenā lufuñ Ğanī
Bildim bu dnyāyı denī
ıl ināyet bulam seni
Yā Rabbenā yā Rabbenā
2. Men bir ğarīb bī-āreyim
Aıñ in āvāreyim
A yolum sana varayım
Yā Rabbenā yā Rabbenā
3. ılma beni zār u zebn
Ey lufu o āib-fnn

⁹⁰ Metinde "doldurup" eklinde.

‘ Aşkıñla yaş döksin ‘ uyün
Yā Rabbenā yā Rabbenā

4. Şun cāmı dem-be-dem bana
Cāndan ‘ āşık olam sana
Çok sırra eyle āşinā
Yā Rabbenā yā Rabbenā

5. Sensin Ğanī şāhib-kerem
Dünyā için çekdirme ğam
‘ Aşkıñ ola dilde elem
Yā Rabbenā yā Rabbenā

6. Nā-dāna muhtāc eyleme
Her günimi aç eyleme
Fi‘ limi a‘ vec eyleme
Yā Rabbenā yā Rabbenā

7. Bir hasteyim ‘ aşkıñ bana
Şerbeti kāfī şeyhenā
Aç yolumı senden yana
Yā Rabbenā yā Rabbenā

8. Luţf u ‘ aţāñı ey Ğudā
Eksik itme her dā’imā
Yok senden şefkatlü ana
Yā Rabbenā yā Rabbenā

9. Mücrim günāh-kār **Ħamdiyā**
İşi güci sehv ü haţā
Senden diler dā’im ‘ aţā
Yā Rabbenā yā Rabbenā

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Çāresiz derde giriftār oldum ey kân-ı vefā
Raḥm u gālib Kird-gār'ım ' arzuḥāl itdim sana
Sen ' Alīm'sin pādişāh-ı bī-zevāl ḥalk-ı ' azīm
Çurtarup mihnet elemden tüt elim ey āşınā
2. Yüregimde yāre var kim aña Loqmān isterim
Raḥm u luṭf it pādişāhım derde dermān isterim
Sen bilürsin söylemem her ḥālīm iḥsān isterim
Dü cihānda mağfıret kı1 cürmümi şāh-ı beḳā
3. Dehr-i ğurbetde perişān itmeden maḳşūd nedir
Ḥāṭırımı şöyle vırān itmeden maḳşūd nedir
Ḥālیمی bu yolda seyrān itmeden maḳşūd nedir
Bilmez oldum yār nedir dil-dār nedir ey meh-liḳā
4. **Ḥamdiyā** bir der-be-der miskīn ğarīb üftādedir
Raḥm u luṭfuñ dā'im ister doldurup⁹¹ sâ[-]dedir⁹²
Dü cihānda kı1 selāmet dünyevī ' uḳbādadır
Dest-ġir ol ' abdiña şaşdım bu yolda ey dilā

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Cur' a-i cāmı ezel bezminde nüş itdim m'ola
Pend-i kimyāyı ezel bezminde güş itdim m'ola
Cezbe-i ' aşḳ-ı cemāl vicdānımı rāḥat ḳomaz

⁹¹ Metinde “doldurup” şeklinde.

⁹² Bir hece eksik.

Bülbül-āsā gonce-i gülşende cūş itdim m'ola

2. Cān u dil mecbūr nigārīñ ḥüsnüne ḥayrān olur
Böyle bir ḥāl var dem-ā-dem ma'nevī seyrān olur
Bağrım āteş gözlerim yaş dem-be-dem giryān olur
'Āşıkānīñ zümresinde böyle ḥūş itdim m'ola
3. Göñlüme bārān mişālī dökilür āşār-ı 'aşk
Cān u dilden ārzūlar rūḥum laṭif dil-dār-ı 'aşk
Bağrımı yaqar nigārīñ şevk ile efkār-ı 'aşk
Bezm-i 'uşşāk içre nālānımḥurūş itdim m'ola
4. Şübhe tütma ey göñül cām-ı cemālīñ pertevi
Şād idüp dil-ḥānemi rūşen iderdi ekşerī
Ḥamdü-li'llāh Ḥamdiyā'ya zāhir oldı enveri
Hiç dimem şimden girü devri cüyüş itdim m'ola

[9a]

21

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Yā Cemilü's-Şān cemālīñ ṭal'atin göster bana
Bağr-ı faẓlıñla münevver ḥil'atin göster bana
Cām-ı 'aşkı şun yediñle ğayrı bir kār istemem
Dil virüp sevdim seni bir 'izzetin göster bana
2. Māh u Mihrī bir piyāle şun tükenmez raḥmetiñ
Bağr-ı bī-pāyān efendim ni'metiñ her devletiñ
Başıma giydir şehen-şāh tāc-ı 'izzet şevketiñ
Pādişāh-ı bī-zevāl pür-rif'atiñ göster bana
3. Nūr-ı ḥil'at giydirüp şād eylesin şāh-ı beḳā
Dest-gīr olsun bu 'abd-ı 'ācize ol meh-liḳā

Mücrim ednā kemterim eyle ʿ ināyet cā-be-cā
Luṭf u iḥsān eyleyüp her hikmetin göster bana

4. Dil-penāhım pādişāh-ı bī-zevāl derler sana
*Lā-şerīk ü lā-nazīr*⁹³ aḥsen cemāl derler sana
Biñ isim ile müsem mā ḥüb-ḥiṣāl derler sana
Levh-i dil şehrinde nūr-ı behcetın göster bana
5. ʿ İlm ü aʿ mālīm yoḡ aʿ māyım meded şāh-ı cihān
Ḥüsn-i himmetin beni dūr itmesin şāh-ı Cinān
Baḥr-ı ʿ işyāna ḡarīḡ oldum efendim el-amān
Maḡfired kıl Hādiyā dil şerbetin göster bana
6. Ḳādir ü Ḳayyūm meded senden ʿ ināyet isterim
Şāh risālet ʿ aşḡına her dem hidāyet isterim
Raḡmetiñ deryāsına ḡarḡ eyle keşret isterim
Şāh risālet Muştafā’niñ raʿ iyet göster bana
7. **Ḥamdiyā** mücrim gedāyım maḡfired kıl maḡfired
Baḥr-ı fażlıñla Ḥudāyā eyle ʿ afv u ʿ āfiyet
Şāh nigārim levḡ-i dilde ḡaşıl olsun mevhibet
Levh-i dil şehrinde şāhım Cennet’in göster bana

22

Fāʿ ilātün / Fāʿ ilātün / Fāʿ ilātün / Fāʿ ilün

1. Baḥr-ı fażlıñla Ḥudāyā ʿ aşḡa eyle āşinā
Mübtelāyım pādişāhım ʿ ilm ü eşʿ ārim sana
Cürm ü ʿ işyān oldı Hādī maḡfired eyle meded
Boynum egri ḡapuña geldim ricā itdim ricā
2. Baḥr-ı ʿ işyāna ḡarīḡ oldum tükenmez raḡmetiñ

⁹³ “Onun ortaḡı yoktur.” En’ām, 6/163

Bî-nihâyet pâdişâhlar pâdişâhı ni' metiñ
Dü cihânda hiç tükenmez şevketiñ her devletiñ
Bağr-ı gufrâniñ niyâz eyler dem-â-dem **Ĥamdiyâ**

[9b]

23 (Müseddes-3)

Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilün

1. Ey şabâ söyle nazîri olmayan kân-ı vefâ
Luţf u ihsân eylesin 'aşk ehline şâh-ı beķâ
Nür-ı hil' at tâc-ı 'izzet giydirüp şâd eylesin
*Rahmeten-li'l-'âlemîn*⁹⁴ kıldı⁹⁵ anı Bâr-ı Ĥudâ
Cennet-i a' lâ cemâl-i kıaddi Tübâ'dan 'alâ
Ol *Şefî'ü'l-Müznibîn*⁹⁶ kân-ı 'aţâ şâh-ı beķâ
2. Şânına *lev-lâke lev-lâk*⁹⁷ buyurur Ĥur'an ile
Vaşf ider anı Ĥudâ-yı lem-yezâl Furķân ile
Sırr-ı *sübĥâne'illezi esrâ bi 'abdi*⁹⁸ cân ile
Cânib-i Ĥaķķ'a rücû' eyler hediyet ĥân ile
Cennet-i a' lâ cemâl-i kıaddi Tübâ'dan 'alâ
Ol *Şefî'ü'l-Müznibîn*⁹⁹ kân-ı vefâ şâh-ı beķâ
3. Ĥüsn-i Cennet baķcesi ĥandân-ı şâhiñ *ve 'd-duĥa*¹⁰⁰
Şaçları *ve'l-leyli*¹⁰¹ şubĥ oldu aña bād-ı şabâ
Şems-i pür-enverden a' lâ rüy-ı bedr-i meh-liķâ
Böyle bir mişli bulunmaz pâdişâh[dır]¹⁰² **Ĥamdiyâ**
Cennet-i a' lâ cemâl-i kıaddi Tübâ'dan 'alâ

⁹⁴ "Âlemlere rahmet olarak (gönderdik)." Enbiya, 21/107

⁹⁵ Kelime metinde iki defa yazılmış.

⁹⁶ "Günahkârların şefaathçısı, Hz. Muhammed."

⁹⁷ "Sen olmasaydın (yâ Muhammed), sen olmasaydın felekleri yaratmazdım." Hadîs-i Kudsi

⁹⁸ "Her türlü kusur, ayıp ve eksiklikten uzak olan (Allah) yürüttü. İsrâ, 17/1

⁹⁹ "Günahkârların şefaathçısı, Hz. Muhammed."

¹⁰⁰ "And olsun Güneş'e ve onun aydınlığına." Şems, 91/1

¹⁰¹ "Geceye andolsun." Şems, 91/4

¹⁰² Vezne uydurmak için tarafımızca eklendi.

Ol *Şefî'ü'l-Müznibîn*¹⁰³ kân-ı 'atâ şâh-ı beķā

24

8'li Hece Ölçüsü

1. Men muḥibb-i ezeliyem
Zencîri kırmış deliyem
Raḥm it evlād-ı 'Alî'yem
'İnāyet eyle Hādiyā
2. Sen bir ĞanîCebbār iken
Ğaffār iken Settār iken
Levḥ-i dilde var iken
'İnāyet eyle Hādiyā
3. Şunşun şarābı dem-be-dem
Ĝitsin göñülden ğam elem
Ḥalvet evinde cām-ı Cem
Şunşun şarābı sākīyā¹⁰⁴
4. Mest-i müdām eyle meni
Nā'îl-i cām eyle meni
Ḥaşş ü 'avām eyle meni
'İnāyet eyle Hādiyā
5. Merd-i ḥakîrim pâdişâh
İşim gücim fiĝân u âh
Sensin Ğanî 'âlem-penâh
'İnāyet eyle Hādiyā
6. Zıkr-i enîs it bu dile

¹⁰³ “Günahkârların şefaathçısı, Hz. Muhammed.”

¹⁰⁴ Dörtlüğün bu mısraı diğerk dörtlüklerin son mısraından farklı. Aynı mısra metnin kenarına da yazılmış.

Şādık refik ver böyle
Gidem sana güle güle
‘ İnāyet eyle Hādiyā

7. Aç yolımı del kulağım
Gel hāneme yak ocāğım
Ben de sana varacağım
‘ İnāyet eyle Hādiyā

8. **Ḥamdī** kuluñ deli deli
Söyler sana cān bülbüli
Şafā virir dostuñ güli
‘ İnāyet eyle Hādiyā

[10a]

25 (Müseddes-4)

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Ḥüsn-i bī-hemtā nazīriñ yoq efendim eş-şalā
Esdı müşg-i ‘ anberiñden şevk ile bād-ı şabā
*Lā-şerik ü lā-nazir*¹⁰⁵ vermiş sana bir hūb hevā
Ey şabā nerden gelüp nerden gidersin pür-şafā
Bir haber ver geldiğın yerden efendim merhabā
Cilve-gāh-ı bāğ-ı gülşenden mi geldiñ ey şabā
2. Saña istiḳbāle mi çıkdı nigāriñ telleri
Nevres iken açılır mı gonce gonce gülleri
‘ Aşq ile nālāna geldi ey şabā bülbülleri
Görinür mir ’āt-i dilden ol ṭabībiñ illeri

¹⁰⁵ “Onun ortağı yoktur.” En’âm, 6/163

Bir haber ver geldiğini yerden efendim merhabā
Cilve-gāh-ı bāğ-ı gülşenden mi geldiğin ey şabā

3. Zülmet-i hicrāna düşdüm gafleti gönülden al
Bir haber ver āşinādan sırrımisevdāya şal
Esb-i nefsimi yırağ etsin şehen-şāh hūb-hişāl
Bendesine söylemiş her bir murādın¹⁰⁶ benden al
Bir haber ver geldiğini yerden efendim ey şabā
Cilve-gāh-ı bāğ-ı gülşenden mi geldiğin merhabā

4. Sende bir sır var şabā her gāfili āgāh ideñ
Uyanık ʿākılları hem vāsıl-ı der-gāh ideñ
Mürşid-i kāmil misin her bir haķiri şāh ideñ
Bir nefes dūr olmayup cān ellerin siyāh ideñ
Bir haber ver geldiğini yerden efendim merhabā
Cilve-gāh-ı bāğ-ı gülşenden mi geldiğin ey şabā

5. Bir seher vaķtı esüp verdiñ şifāyı şadrıma
ʿĀşık-ı dil-besteyim benden selām bedrime
Raħm u luţf etsin efendim pādişāhım ķadrime
Emr ü fermān eylesin **Hāmdī** gedāya ğamıma
Bir haber ver geldiğini yerden efendim merhabā
Cilve-gāh-ı bāğ-ı gülşenden mi geldiğin ey şaba

[10b]

26

Mefāʿ ilün / Mefāʿ ilün / Mefāʿ ilün / Mefāʿ ilün

1. Veliler ser-firāzı şehri-i dil sultānı Mevlānā
Dilā hūsn-i behiştin ʿāşık-ı hayrānı Mevlānā

¹⁰⁶ Kelime metinde iki defa yazılmış.

2. Kamer-tābiñ kemāli *ķābe ķavseyñ*¹⁰⁷i temāşāsı
Mu' ayyen oldı şāh-ı enbiyā yārānı Mevlānā
3. Anı mi' racda gördi dü cihān şāhı sa' ādetle
Şerāfetle semā eyler kılar devrānı Mevlānā
4. Melā'ik şaf-be-şaf çıķmış semāya *ķābe ķavseyñ*¹⁰⁸e
' Ayān itmiş temāşāsın olur seyrānı Mevlānā
5. Leţāfet baķş ider devrān-ı çeşme rūḥ-ı sırrullāh
Ta' aşşuķ eyleyüp ārzü kılar Yezdān'ı Mevlānā
6. Cihāna geldi hicret tāriḥinden altı yüz sene
Zuhūr itdi melek-simā şirīn cānānı Mevlānā
7. Şabī iken semāyı seyr iderdı nūr-ı pūr-enver
Zuhūr eyler idi dā'im ' ayān bürhānı Mevlānā
8. Dem-ā-dem ' andelīb-āsā kılardı āh u efgānı
Teferruclar kılardı ma' nevī gülşeni Mevlānā
9. Uşul-i mevleviyyet tācını başa giyürdi ol
Velī hem sırr-ı rūḥānī gibi zī-şānı Mevlānā
10. Yine devrāna dā'im olarak geldi ḥuşū' ile
Uyandırdı hemān leyl ü nehār ihvānı Mevlānā
11. Anıñ tarīķine her kim ṭahāretle girer ise
Bulur maķşūdını ḥoş bildirir erkānı Mevlānā
12. Temennī eyleyen dert ehliniñ derdine dermānı

¹⁰⁷ "İki yay aralığı kadar." Necm, 53/9

¹⁰⁸ "İki yay aralığı kadar." Necm, 53/9

ılar are ‘ azizim eyleyup ihsanı Mevlānā

13. Zārāfet mazharı kān-ı kerem Őāh-ı velāyetdir
Tarāvetle ĥalāvetler Őaar ĥandānı Mevlānā

14. Anıñ aşk ile Őevķi cezbessin inkār ider vā‘ iz
Ne bilsün eylemez iķrārı Ĥaķķ miĥmānı Mevlānā

15. Anıñ nāy uķudümüyle ne lezzet kesb ider ‘ aşık
Sever ez-cān u dilden ‘ aŐk ile Sūbhān’ı Mevlānā

16. Gürūh-ı evliyālar içre meŐhūr mest-i müstaĥrak
Ĥudā ‘ aşkıyla nālān eyledi Rāĥmān’ı Mevlānā

17. Bu ‘ abd-ı ‘ āciz ednā ol veliniñ ĥāk-i pāyinden
Olaydım iftiĥār eyler idim ĥaķanı Mevlānā

18. Bu zātıñ ‘ aŐkına Őāf-ı Őarāb-ı ergūvāndan Őun
Veliler menzilinde yād ide yārānı Mevlānā

19. ulu ķurbānı **Ĥamdī** ‘ āciz-āne vaşf ider ‘ āciz
alur bir ‘ ālī Őāndır cān u dil cānānı Mevlānā

[11a]

27

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Ĥamd ola her ni‘ met-i uzumāya dā’im Hādiyā
Varlıĥıñ hem birliĥiñ Őānında imānım sana
*Lā-Şerik ü lā-naşir*¹⁰⁹sin pādiŐāh-ı bī-zevāl
Eyledim imānı ĥaķdır birliĥiñ kān-ı Őafā

¹⁰⁹ “Onun ortaĥı yoktur.” En’ām, 6/163

2. On sekiz biñ ‘ālemiñ haķanusın sulţānısın
Dertli dil dermānısın Loķmān’ısın haķanusın
‘ Āşķıñ Sübhān’ısın Yezdān’ısın cānānısın
Eyle şāhım bendeñi bu sırr-ı ‘ aşķa āşinā
3. Levh-i dil şehrinde taht-ı gāh-ı şāh pür-nūr ola
Bir tecellī kıl dile cānım sana mecbūr ola
Cām-ı ‘ aşķı nūş idem efkār-ı dünyā dūr ola
Kıl meni leyl ü nehār ‘ aşķıñla şāhım mübtelā
4. Sen Kerīm’sin hem Raḥīm’sin raḥmetiñ deryāsı bol
Ḥazret-i pīr ‘ aşķına öğret bana erkān uşul
Diyeler kışr-ı tarīķatde bana şādık oğul
Doldurup¹¹⁰ versin dem-ā-dem cām-ı ‘ aşķı sākıyā
5. Sen ĠanīSettār’a vaşşāf olayım leyl ü nehār
Kimseler vaşf itmege ķādir degil ey gül’ izār
‘ Aşķ-ı nārıñ bağrımı yakup meni söyletdi yār
Künhüñi hiç kimse bilmez ḥüccet ü bürhān bana
6. Ḥazret-i Qur’an’da vaşfiñ *ķul huvā’llāhu eḫad*¹¹¹
Bu dil-i vīrāneme senden meded senden meded
*Lā-şerīķ ü lā-nażīr*¹¹²sin bulmadım aşlā ‘ inād
Āyete’l-Kürsī seniñ na‘ t-ı şerīfiñ ey dilā
7. Hep ... beşer sen şāhı vaşf eyler müdām
Aşķınıñ idrāk-i miķdārı efendim ḥass ü ‘ āmm
Nūş iderler birliġiñ ‘ aşķına şāhım tolu cām
Artır ey Mevlā meded göñlümde kārı cā-be-cā

¹¹⁰ Metinde “doldurup” şeklinde yazılmış.

¹¹¹ “O, Allāh’tır, bir tekdir, de.” İhlās, 112/1

¹¹² “Onun ortağı yoktur.” En’âm, 6/163

8. Kudretiñ var Kādir ü Kayyūm'sın ey Hayy u Kerīm
Hem 'Alīm'sın hem Semī' 'sın hem Başır'sın ey Hekīm
Şānı a' zam zātı vāhid lem-yezāl sensin Halīm
' Abd-ı ' āciz kuluñum baḥş it bana ḥüsn-i rızā
9. Çok günāhım mağfıret eyle Ğafūr bildim seni
Cān u dil kurbān sana ğāyet Kerīm buldum seni
Bu bāzār-ı ' aşk içinde cān virüp aldım seni
Baḥr-ı fazlıñla günāhım mağfıret eyle şehā
10. Cām-ı ' aşkı doldurup¹¹³ şun māh-cemāliñ ' aşkına
El-amān yā Rabbenā ' ıyd-ı vişāliñ ' aşkına
Muştafā'nıñ Murtażā'nıñ her kemāliñ ' aşkına
Levh-i dilde **Hamdiyā**'ya iltifātıñ kıl ' aṭā

[11b]

28

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. On iki imām ' aşkına on iki cüz bir kitāb¹¹⁴
' Aşık ile inşāsına mecbūr gönül kıl müstecāb
Her negim söyler isem cümle kuşūr itdim günāh
Mağfıret kıl raḥmetiñ deryāsı bol itme ' itāb
2. Pür-muḥabbet var dil-i vırānede ey şāh nigār
Söz uzār āh eylerim beñzim şolar çeşmim dolar
Raḥmetiñ deryāsını eyler taleb dā'im diler
Sen Ğanī'sın Kird-gār'ım feyz-yāb it feyz-yāb
3. Oқuyan ihvāna neş'et ver şehen-şāh-ı cihān
Dü cihānda nuşret eyle dest-gır ol ' āli şān

¹¹³ Metinde “doldurup” şeklinde yazılmış.

¹¹⁴ Vezin bozuk.

Cümleten ihvân-ı dîni mağfiret eyle ‘ayân
Sübha-gâha yüzlerim sürdüm niyâz itdim bu şâb

4. Cürm ü ‘işyân şâhibi gâyet günah-kâr bir garîb
Bende-i bî-çâreyim fazlıñla oldum ‘andelîb
Evliyâlar arasında luţfuñ ile kıl edîb
Şâgar-ı mey-hâneden şun bir kadeh memlû şarâb
5. Şâh risâlet ‘aşkına şun câm-ı ‘aşkı Hâdiyâ
Dem-be-dem eş‘âr ile mecbûr gönül meşreb bu yâ
Rûz u şeb vaşlıñ niyâz eyler bu **Ĥamdî** câ-be-câ
Sen naşîb eyle rızâ ile liķāñı şâh niķâb

29

Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilün

1. *Lâ-şerîk ü lâ-nażîr*¹¹⁵ Mevlâ du‘âmı müstecâb
Eyle fazlıñla kuşurum mağfiret kıl bî-hesâb
Raĥmetiñ deryâsına müstağrak eyle yâ Kerîm
Dü cihânda luţf idüp gösterme ağıyardan ‘azâb
2. Bir ‘azîmü’ş-şân Ĥudâ-yı lem-yezâlsin yâ Raĥîm
Dü cihâniñ pâdişâhı bir Kerîm’sin yâ Kerîm
Baĥr-ı bî-pâyân efendim luţf u iĥsâniñ ‘azîm
Eyle ikrâm ey kerem kânı Ĥudâ itme ‘itâb
3. Ĥaķķ Ĥabîb-i Kibriyâ’ya hep bağışla ümmetin
Alayım ol şâh-ı dîniñ ‘aşķ ile her himmetin
‘Âşîķ-âne şâdîķ-âne ideyim ĥübĥizmetin
‘İlm ü eş‘arla niyâzım bu ‘azîzim ver şavâb
4. Ni‘met-i ‘uzmâya nâ’il eyle Hâdî el-amân

¹¹⁵ “Onun ortağı yoktur.” En’âm, 6/163

Levh-i dil şehrinde hüsni behcetiñ ile ‘ayān
Ḥamdiyā’yı t̄alib-i bezm-i viṣāl it ṣādīk̄ān
Māh yüzüñden bürdeyi ḳaldır niḳāb çekme niḳāb

[12a]

30

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Meni nā-dāna muḥtāc itme ‘izziñ ḥaḳḳıçün maḥbūb
Ḥabibiñ ṣāh risālet ‘aşḳına itme meni maḥcūb
Şaşarım ṣāh-ı merdān ṣir-i Yezdān’ı mu‘in eyle
Ki z̄irā iḥtiyāc itdi tefekkürle meni meczūb
2. Firāḳ-ı ṣāh risālet āl ü evlādı ḳamu iḥvān
Gelür ‘aḳla taḥarride ḳalur göñlüm benim her ān
Niçe gelmez efendim ‘āşıḳa ol Yūsuf-ı Ken‘ān
Ḳan ağlar gözlerinden şevḳ ile ol Ḥazret-i Ya‘ḳūb
3. Ḥasan’la ol Ḥüseyn’iñ nār-ı hicrānı Muḥarrem’de
Yanar ‘āşıḳlarıñ dil-ḥānesinde gözleri demde
Ḳalur k̄ān-ı kerem bilmez misin göñlü hemān ḡamda
Çün itdiñ anlarıñ her bir kemālini dilā mergūb
4. Ḳuluñ Ḥamdi gedāniñ ṣabrı yoḳ Mevlā ṣabırlar ver
Ḥazinim her ṭarafdan mişli yoḳ a‘lā ṣabırlar ver
Cemāliñ şerbetin şun fāzıl-ı dānā ṣabırlar ver
Necāt buldı ḳamu dertden seniñ luṭfuñla ol Eyyūb

31

5’li Hece Ölçüsü

1. Ğafletim ḡālib
Yā Ebā Ṭālib

Uyandır meni
Şāhib-menāşib

2. Dest-gārim ol
Bulayım vuşūl
Di şāliḥ oġul
Budur meṭālib

3. Ey Şāh-ı Merdān
Vay Şīr-i Yezdān
Men seni her ān
Görmek münāsib

4. Himmetiñ ister
Ḥüsniñi göster
Eyle meni er
Mazhar-ı rāġib

5. Ey sırr-ı ‘Alī
Şübhesiz velī
Bu cān bülbüli
Ola muşāḥib

6. Ḥaḳḳ’ dan hidāyet
Senden ‘ināyet
Büküldüm ġāyet
Ol bana şāḥib

7. Efendim ‘Alī
Göñlümde velī
Öğret her yolu
Eyleyüp kātib

8. Şiddîk-i Ekber
Pür-nūr u enver
Bir Havz-ı Kevşer
Şāhib-i nā'ib

9. 'Ömer ü 'Oşmān
Hāḫḫ dost her ān
Anlar da sulṭān
Hem ḥükm-i ḡālib

10. Uyan Ḥamdiyā
Ol şānı a' lā
Seni de zībā
Ḳılar mecāzib

[12b]

32¹¹⁶

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Ḥazīnim ḥastayım her dem hidāyet eyle yā Rabb
Ġarībim ḡurbet ellerde 'ināyet eyle yā Rabb
2. Ġafūr'sın eyle ḡufrān ey kerem kānı meded sende
Ḳamu a' mālīmī şāf-ı sa' ādet eyle yā Rabb
3. Hevā-yı 'aşḫ ile mecbūr idüp cām-ı cemīlden şun
Kerem mezāḫiri şānım şerāfet eyle yā Rabb
4. Ḥudā nā-dāna muḥṭāc eyleyüp insāna yalvartma
Yolum aç olayım rāh-ı selāmet eyle yā Rabb
5. Ḥaḫīḫat şehrine baḫdır ḫudūmum baḫr-ı faẓlıñdan

¹¹⁶ İlk beyit ve diğerk beyitlerin ikinci mısraında birer hece eksik.

Velî ol şâh-ı mir'atı delâlet eyle yâ Rabb

6. Dağı ı ilm-i ledün dersin dile nakş eylesin bi'z-zât
Bu ı abd-ı ı aciz ednâya ı aţûfet eyle yâ Rabb
7. Kulu kırbânıyam nūr-ı nigârın eyle ihsânı
Bu ı abd-ı kemteri kân-ı leţâfet eyle yâ Rabb
8. Nedir bilmem bu ğafletle bu zulmet dil-i vîrânda
ı Aţâ kıl enveriñ gönülüm nazâfet eyle yâ Rabb
9. Refîk eyle bana rûh-ı cihâr-ı yârı yâ Allâh
Risâlet şâhı aşkına ri'âyet eyle yâ Rabb
10. Delîlim şâh-ı ı Abdü'l-Ķâdir olsun hizb-i merdânda
Maķâmım mürtefi' idüp velâyet eyle yâ Rabb
11. Bu **Ħamdî** kıluña şâhım hidâyet ü ı inâyet kııl
Ķamu itdigi ı işyâna nedâmet eyle yâ Rabb

33

Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilün

1. Rabbenâ rahm it kerem kıpuñı eyle naşîb¹¹⁷
Bir kıadem memlû şarâb ver nüş idüp olam edîb
ı Aşķ yolunda muķterem kııl baķr-ı fazlıñdan meni
Eyle ihsân el-amân dil-ķâneme şevķ-i ķabîb
2. Bir ğarîb miskîn za'îf mücrim gedâyım el-amân
Baķr-ı fazlıñla naşîb eyle necâtı bî-gümân
Faķr-ı ı âlem ümmetinden kııl meni eyle ı ayân
Ceddi pâkim şâh risâlet hem Ħasan Ħüseyn necîb

¹¹⁷ Vezin bozuk.

3. Mağfîret kıl cürmümi eyle ‘ināyet Hādiyā
Baħr-ı luṭfuñdan necāt-ı ‘aşkı ister dil hümā
Eyle iħsān pādişāhım sen Ğanī’sin ey Hūdā
Müstecāb eyle du‘āmı senden artık yoĸ mucīb

4. Şāh risālet Muştafā’nıñ ‘aşkına dil-hāneme
Bir tecellī kıl şehen-şāh luṭf ile vīrānıma
Cām-ı ‘aşkı şun yetiştir şevĸ ile cānānıma
Rūy-ı pāki ‘aşkına kān-ı kerem ceddım ḥasīb

[13a]

5. Men bir ednā kemterim luṭf eyle [sen]¹¹⁸ kılma ‘azāb
Ḥaĸĸ Ḥabīb-i Kibriyā’ya sen baĸışla şāh niĸāb
Varlıĸında birliĸinde şübhe yoĸ şāh-ı cevāb
Hem şehādet eylerim her enbiyā ḥasīb neseb

6. Enbiyālar ser-firāzı şāh risālet Muştafā
Şānı a‘zam pādişāhdır māh-ı tābān aşfiyā
Ol Ebūbekr ‘Ömer ü‘Oşmān ‘Alīyyü’l-Murtażā
Cümleniñ ser-tācı şāh-ı enbiyā oldu ḥaṭīb

7. **Ḥamdiyā** mücrim günāh-kār dil ĸarīb bir bendedir
N’eylesin bī-çāre göñlü ‘aşık-ı efgendedir
Maĸşadı her dem . - - cān ilinde sendedir
Kıl ‘ināyet pādişāhım itme maḥzūn bir ĸarīb

34

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Efendim pādişāh-ı bī-zevāl fetḥ eyle ‘ālī bāb

¹¹⁸ Vezin gereĸi eklendi.

- Naşib it cām-ı ‘ aşkı Hakk habibi eyleyüp esbāb
2. Verā-yı perde-yi zulmet kapatdı çeşm-i giryānım
Kör oldum anadan a‘ mā niçün açmaz ‘ aceb bevvāb
 3. Cemālîñ nūrına karşı nazar kıldıkca dil çeşmi
Görür zulmet içinde bir takım ağıyarı bed-kezzāb
 4. ‘ Aceb dil-dār yolunda böyle mi ağıyar olur dā’im
Meni ta‘ ciz ider imdād için gelsün ulü’l-dil-bāb
 5. Dil-i vīrānemi ma‘ mūr idüp nūrîñla şād eyle
Velī mürşidimiz kimdir bana bildir ulü’l-aqtāb
 6. Hakkikat şehrine kesdirme yoldan girmek isterdim
Göründi şāh-ı ‘ Abdü’l-Ḳādir-i Geylān velī ol şāb
 7. Leṭā’if nūrını fazlıñla kıl i‘ tā şehen-şāhım
Maḳām-ı kalb ile rūḥ-ı münevver eyle ‘ ālem-tāb
 8. Daḫı sırr-ı hafī ihfā maḳāmında açup yollar
Olup esrārına vāḳıf kılayım şerbetin işrāb
 9. Dem-i vuşlat maḳāmından velāyet menzilin göster
Hakkāyık ‘ ilmini bildir ledünniden olam el-bāb
 10. Maḳām-ı nūr-ı Maḫmūd’ı müyesser eyle yā ḫannān
Ṭulū‘ ide derūnımda Muḫammed enver-i meh-tāb
 11. Hidāyet mazḫarı kān-ı kerem ‘ avn ü‘ ināyet kıl
Budur maḳşūdımız senden rızā ile likā Vehhāb
 12. Bu **Hamdī** ḫuluña luṭf u ‘ ināyet eyle yā Hādī

Kerem bābın güşād it hep mu[‘] in olsun dilā aşhāb

[13b]

35

7’li Hece Ölçüsü

1. ‘ Abdü’l-‘ azīz’iñ cecdi
Ertugrul oğlu Alp’i
Aşlan şıfatlı kıddi
Bālā idi pür-edeb
2. Bir kavme ser-dār idi
Meşreb-i Haydar idi
Anda erlik var idi
Kāmil idi sāde leb
3. Geldi ‘ Alā-ed-dīne
Menāşīb yakında
Ser-dār oldı bezmine
Naşīb itmişdi Çalab
4. Hācı Bektāş-ı Velī
Himmet itdi cān dili
Didi ol nesl-i ‘ Alī
Tevhīd eyle rüz u şeb
5. Geçdiler Bilecik’i
Zabı itdiler ocağı
Oldı hem olacağı
Haqq’dan itdiler taleb
6. Söz evinde nūr söylesem
Söyleyüp de n’eyleşem

Sezādır vaşf eylesem
Himmet-i İbn-i ʿArab

7. Er olup oğlu ʿOşmān
Şıbyān idi ol zamān
Kemāl-i baħr-ı ʿummān
ʿİnāyet eylemiş Rabb

8. Büyüyüp şāb olunca
Āl ordı ol kılınca
Her bir ħizbi yolınca
Taħşil itdi müʿeddeb

9. Bir iki yüz er ile
Çıkdı şikāra yola
Fesād itdi bir kula
Urdı bir kaçāyı heb

10. Yağmaladı malların
Ĥarāb itdi ellerin
Nice kāfir kulların
Kesdiler mişli kaçāb

11. Kayşer Rūm duydu işin
Başkalaşdı ol revişin
Kaçdı leşker ser-zenişin
Çünkü olmuşdı sebab

12. Kayşer Rūm işi sezdi
ʿAlā-ed-dīn'e yazdı
Didi kavmiñ pek azdı
Böyle işler ne ʿaceb

13. ʿ Alā-ed-dīn pūr-ʿ azab

Oldı didi kim sebeb
Kimdir anlar bī-edeb
Yağşı urdı hıtab

14. Tez mübāşir gitdiler

ʿ Osmān'ı kapatdılar
İki erle tutdılar
Olacağsın muʿ azzeb

15. Konya'ya götürdiler

Bu işi bitürdiler
Huzūra yitürdiler
Oldı kamu ğam görüb

16. Kırk dört vezir ʿ ālī-cān

Nazar kıldı hūb civān
Bī-mişāl bir pehlivān
Bağlanmış ʿ aceb ʿ azab

17. Kaçdılar urmağa

Durdılar hep şormağa
Hud' a işi dağdağa
Didiler dursın bu şeb

18. Ricā kalkışdılar

Belki hūnkār bağışlar
Bundan olmamış işler
Leşkeri firār itdi heb

19. Geldi şah şahib cuyuş

Tahtına itdi¹¹⁹ cülüs
İtdiler hep dest-būs
Geldi ‘Oşmān lā-kizb

20. Vaşf itdiler hünkāra
‘Arz itdiler ol yāra
‘Oşmān gibi ser-dāra
Kimse olmamış ḥabīb

[14a]

21. Ḳaddi bālā nā-civān
Bī-miṣāl bir pehlivān
Böyle bir ṣāḥib-dīvān
Ḥālīṣ er eyle ṭaleb

22. Ṭaleb itdi ol eri
Ḥuzūrına serveri
Bī-miṣāl bir dil-beri
Gördi ḥüsn-i māh-ı tāb

23. Nazar ḳıldı cemāle
Göñül ṣaldı kemāle
Çok baḳdı ḳadd-i dāle
Ḥār-ı yābis ü ruṭb

24. Ḳatlini ‘afv eyledim
Didi ṣāh olsun nedīm
Terbiyesine yārdım
Eyle didi pür-ḡazab

25. Didiler kim pīrimiz
Yāḳīn dest-gīrimiz

¹¹⁹ Metinde kelime iki defa yazılmış.

Ne emr iderse ‘azîz
Tuṭalım nuṭqını heb

26. Kırk kişiyle ḥünkāra
Gönderdiler dil-dāra
Erişdi ol gül-zāra
Söylediler leb-be-leb

27. Ḥazret-i ḥünkār anı
Görince ol ‘Oşmān’ı
Didi ḥünkārım seni
Ḥünkār itdim şāh neseb

28. İsmi ni ḥoş yād itdi
Tāc giydirüp şād itdi
Kemerini kuşatdı
Biline keleb keleb

29. ‘Ālem-i ervāḥda biz
Seni eylerik ‘azîz
Şānı ‘ālī dil-firîz
Çekmesin hiç iztırāb

30. Oğlum ‘Alā-ed-dīne
Selām it nūr-ı ‘ayne
Tuğ sancāḳ virsin buna
Hem yidirsin nān u āb

31. Didi Ḥācı Bektāş ī
Def itdi ol ‘ayyāşı
Hem eyledi biñ başı
Memnūn itdi bī-ḥesāb

32. Girü ‘ Alā-ed-dīne
Geldiler nūr-ı ‘ ayne
Manşüb virdi emīne
Didiler Hāzret-i Rabb

33. Aldı tuğı sancāğı
Kuşandı kılınç bāğı
Uyandırdı ocağı
İki çeriyle o şāb

34. Aldı manşüb ser-te-ser
Diñle sözi ey püser
Fedā kıldı cān user
Din yolına bu necib

35. Gün-be-gün ... buldı
Muẓaffer meydān aldı
Selāṭına āl şaldı
Yolundan gelen neseb

36. Yol geldi Fātiḥ Meḥmed’e
Hürmet itdi şāh Aḥmed’e
Hulūş eyledi şāhra
Ne Şām kaldı ne Haleb

37. Otuz altı pādişāh
Geçdi nice sāl u māh
Sulṭān Maḥmūd āh u vāh
Çekdi ğamdan pür-‘ azāb

38. Sulṭān ‘ Abdü’l-Mecīd Hān
Çok itdi luṭf u iḥsān
Yüz yoldı kāfir-istān

Verdi nār-ı ıztırāb

39. ‘ Abdü’l-‘ Azīz cülūsı

Yoğ eyledi fülūsı

Var ise de kıamusı

Ġaniler itmiş kesb

40. Biñ iki yüz seksene

Ķondı tārīhlerine

Keştī-bānlar engine

Ġitdi yardım eyle Rabb

41. Erenler hoşnūd degil

Bu gidişden añlağıl

Ĥamdiyā’yı diñlegil

Anlara kıalmaz naşb

[14b]

36

Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün

1. Sırr-ı ‘ aşkı maħrem olmaz içmeyen şāf-ı şarāb
Derd-i ‘ aşkı hiç bilür mi yanmayan mişl-i kebāb
2. Şol kişiniñ gönline şevķ-i muħabbet firķati
Gelmemiş bilmez nedir ĥüsn-i gül-endām māh-tāb
3. Yiyüp içüp uyumış taħşīl-i şehvet eylemiş
Zan ider ol kim cimā’ ile olur her iş şavāb
4. Baħr-ı firķat baħr-ı ‘ ibretten eser yok çeşmi gör
Añlamaz bir kıalķabān ĥayvāndır ol bir nān u āb

5. Göñlüne firkat gelüp çeşmi kızıl kan olmamış
Kılbine hiç yanmamış nürdan sirāc ‘ālī-cenāb
6. Taşlar ile dögmemiş bağrın u saçın yolmamış
Tağlara çıkup gidüp hiç yanmamış misli haṭab
7. Dökmemiş göz yaşını şevk-i muḥabbetle şofu
Hem hevā-yı Hū ile mecnūn gezüp olmaz turāb
8. Şāf-dil olan Hudā’yı zıkr iden Hakk ‘āşıkı
Rūz u şeb nālān ider pür-şevk ile eyler tarāb
9. ‘Aqlına gelmez Hudā’nın zīneti hem lezzeti
Dem-be-dem ağlar yanar a‘ zāsı eyler ıztırāb
10. Göñline dolan muḥabbet ‘aşk uceze gün gibi
Āşikār olur aña rāh-ı ḥaḳīkat kām-yāb
11. Zümre-i ‘āşıklarınla Ḥamdiyā’yı ḥaşr idüp
Cümle ‘işyānın bağışla eyleme şāhım ‘azāb

37

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Mü’miniñ maḳşūdı sensin ey Hudā Raḥmānı Rabb
Eylediñ imān u in‘ām ḥamd ola iḥsānı Rabb
On sekiz biñ ‘ālemiñ ḥallākı sensin yā Ganī
‘Abd-ı ‘āciz kuluñum bildim seni ḥaḳanı Rabb
2. Varlığında birliğinde şübhe yok ey bī-naẓīr
Sırr-ı ḳalbe āşinā sensin efendim hem Başīr
Bu ġarīb bī-çāre miskīn ‘ilmiyāya ey Naşīr
Eyle iḥsān el-amān dil şehrinin cānānı Rabb

3. Şāh risālet ‘aşkına fetḥ eyle bāb-ı biḥterī
Sen naşīb it dört zevātīñ ‘aşkına her Kevşer’i
Ol Ebūbekr ‘Ömer ü ‘Oşmān ‘Alī’niñ enveri
Ḳalbimi ḳılsın iḥāṭā dertleriñ dermānı Rabb
4. Dest-gİR ol ey kerem kānı şehen-şāh-ı cihān
El-amān ey pādişāhlar pādişāhı el-amān
Mağfired ḳıl cürmimi ḥüsn-i cemāliñ ḳıl ‘ayān
Ey meded-kārim efendim cümleñiñ Sübhān’ı Rabb

[15a]

5. Bir tecellī ḳıl dile dolsun muḥabbet enveri
Baḥr-ı fazlıñdan kerem ḳıl feyz-i şāh-ı biḥterī
Şem‘ iñe pervān idüp uçmağa gönder ekşeri
Rūz u şeb ḳānūn-ı ‘aşḳ içre idem ḥandānı Rabb
6. Eyle iḥsān şāh risālet ‘aşkına ey Kird-gār
‘Ālemiñ ma‘būdı sensin ey Ğanī Perverd-gār
Zāhir olsun bu dil-i vīrānede nūr-ı nigār
Ḳıl ‘aṭā şāh-ı Cinān doldur dile ‘irfānı Rabb
7. **Ḥamdiyā**’ya baḥr-ı fazlıñdan ‘ināyet ḳıl şarāb
Bir nefes dūr olmayup aşkıñla olsun feyz-yāb
Gel dil-i vīrāneme ma‘mūr ola zīrā ḥarāb
Gözlerim nūrı efendim göñlümün Yezdān’ı Rabb

38¹²⁰

8’li Hece Ölçüsü

1. İşim gücim hemān ‘işyān

¹²⁰İlk dörtlüğün iki ve dördüncü mısraı ile diğer dörtlüklerin son mısraı 7 hece. İkinci dörtlüğün ilk mısraı 9, ikinci mısraı 7 hece.

‘ İnāyet eyle yā Rabb
Dilerim dā’imā ğufrān
Hidāyet eyle yā Rabb

2. amu ‘ālemleriñ ednāsı
Bir miskīn ğünāh-kārım
Efendim it ‘ayān iħsān
Selāmet eyle yā Rabb

3. Selāmet vir selāmet vir
Dil ü cāna ħalāvet vir
abirde istirāħat vir
Sa‘ ādet eyle yā Rabb

4. Őeāvet virme ey Őāhım
Refī it ‘aŐıñı āhım
Sana doğrı vere rāhım
Dalālet eyle yā Rabb

5. Ğünāh-kārım yūzüm ara
Velākin ‘āŐım yāra
Yolımı a o dil-dāra
Fütūħāt eyle yā Rabb

6. Őarāb-ı ‘aşı Şun Őāhım
uluña bir adeħ māhım
Levh-i dildeki der-ĝāhım
Velāyet eyle yā Rabb

7. Velāyet menzilin ĝoŐter
Ğoñül senden anı ister
Bana ay mişli yo dil-ber
‘ Aťufet eyle yā Rabb

8. Meni ‘āşıklarıñdan kıl
Dili şādıklarıñdan kıl
Dağı lāyıklarıñdan kıl
Kerāmet eyle yā Rabb

9. Ḥabībīñ ‘aşkına ihsān
İdüp bu menzili her an
Efendim kıl ‘atā ‘irfān
Bu ḥālet eyle yā Rabb

10. Cemāliñ pertevin göster
Dil-i vīrāneme gevher
Dem-ā-dem doldırup enver
İcābet eyle yā Rabb

11. Göñül murğı kanadlansın
Cefā-yı ‘aşқа қатlansın
Dil-i vīrān murād lansın
İcāzet eyle yā Rabb

12. Erenler himmetin lāyık
Görüp hem eylesin şādık
Göñül oldı sana ‘āşık
Di vuşlat eyle yā Rabb

13. Qulüb-i Ḥamdiyā’yı sen
Güzel nūruñla kıl aḥsen
Ana birden gide sen men
Nazāfet eyle yā Rabb

[15b]

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Baħr-ı faẓlıñla Ĥudāyā kı l du' āmı müstecāb
Sen kerem kānı Ğanī'sin eyle ŗāhım fetħ-yāb
Men ĥaķırım hem ġarībım dest-gır ol Hādiyā
Ŗāh risālet ' aŗķına eyle efendim feyż-yāb
2. Ŗaŗırup ķaldım ŗehen-ŗāh-ı cihān iħsān bana
Baħr-ı luţfuñdan yetiŗdir derdime her dem devā
Pek muħālif geldi ŗāhım ŗadrıma ' aķs-i hevā
Zulmet-i girdāba dūŗdüm ķapladı berid ŗeħāb
3. Görmez oldu ġözlerim Ĥurŗid-i dilde ey nigār
Baħr-ı faẓlıñdan efendim eyle anı āŗıkār
Leŗker-i ġam yaķdı yıķdı ķalmanı burc uħiŗār
Ol ŗafaķdan evvel izħār olmadı bir māh-ı tāb
4. Nerde ķaldı ŗol ezelki ĥüsn-i eltāfiñ bana
Olmuŗ idim men seniñle tā ezelden āŗınā
Aç yolımı pādiŗāhım varayım senden yana
Ya niçün çekdiñ efendim ĥüsnüñe nürdan niķāb
5. Sil ġubārı ġözlerimden del ķulaġım tut elim
Pādiŗāhlar pādiŗāhı kı l meni ķalb-i selim
Sen Ĥabir'sin hem Baŗir'sin hem Ğafür'sin hem Ĥalim
Defterime luţf u iħsān eyleyüp naķŗ it ŗavāb
6. Cām-ı aŗķı ķudretiñden ŗun efendim cā-be-cā
Durmayup nūŗ eylesin bu ' abd-ı ' āciz dā'imā
Sensin iħsān ŗāħib-i kān-ı kerem kān-ı ' aķā
Feyż-yāb it pādiŗāhım dü cihānda kām-yāb
7. Mest ü mecbür it dil-i vırānemi kı l ŗāf-ı nür

Raħm u luřf it Rabbenā bu maķşadımdan itme dūr
Bir tecellī kııl dile nūr-ı şafā ide zuhūr
Şerbet-i ‘aşkıñ ‘atā kııl bir ķadeħ memlū şarāb

8. **Ĥamdiyā**’ya sen naşīb eyle bu ‘ālī cāhı şāh
İtmesin şimdengirü ‘ālemde aşlā āh u vāh
Senden artıķ var mı ey kān-ı kerem ‘ālem-penāh
‘Arzuħāl itdim şehen-şāh dutdığım ‘ālī rikāb

9. ‘İlmiyāyım Ĥacı Bektāş-ı Velī yād eyledi
‘Ālem-i ma‘nāda ol pīrim efendim söyledi
Bāb-ı pīrān-ı țarīķinden naşihat eyledi
Ol velīler serveri nesl-i ‘Alī ‘ālī-cenāb

[16a]

40

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Ĥabīb-i Kibriyā’ya geldi tebşir āyet-i *fenşab*¹²¹
Sene biñ iki yüz yetmiş ikinci senesi ğargāb
2. Rumūz-ı *küntü kenz*¹²² esrārını bildirdi Ķur’ān’da
Sene biñ iki yüz seksen ikinci senesi *ferğab*¹²³
3. Ferāħ-yāb oldı ehl-i sūnnet ümmet bu ‘aşırlarda
Mülākāt olmaķ isterseñ didi ehl-i kemāl aķrab
4. Hemān yalvaralım Mevlā’ya āfātdan necāt virsin
Selāmet bulsun ihvāna cümlesi baħr-ı mest aşħāb¹²⁴

¹²¹ İnşirāh, 94/7

¹²² “Ben gizli bir hazine idim.” Hadis-i Kudsi

¹²³ İnşirāh, 94/8

¹²⁴ Vezin bozuk.

5. Hudā'nın kudretiyle her [bir]¹²⁵ işler oldu hem olur
Gelüp tārīḡ-i mezḡūrda bu dīniñ şāhib-i enseb
6. Hudā 'ömrimizi müzdād ide ḡayırlu fetḡ ile
Di **Ḥamdī** tārīḡi *ferḡab*¹²⁶ olalım Ḥayderī meşreb

41

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Bende-i bī-çäreñe eyle şefā' at bī-ḡesāb
Levḡ-i dilden ḡasen-i mir'atiñ 'ayān māh-tāb
Dertliyem dermāna geldim yā Resūlullāh meded
Ey şehen-şāh-ı cihān 'abdiña itme 'itāb¹²⁷
2. Bir devā kıllup dile 'aşkıñ şarābın şun bana
Ey kerem kānı efendim vaşlıñı eyle 'atā
Rāh-ı Ḥaḡḡ'a 'aşkıñı eyle efendim rāh-nümā
Eyle tevfiḡiñ refiḡ yā Rabbenā kıll müstecāb
3. Ġāfilim ḡafletdeyim iḡāz idüp yandır meni
Şun cemāliñ şerbetinden dem-be-dem ḡandır meni
Mā-sivāniñ pür-hevāsından da uşandır meni
Ḳāni' im her ne gelürse himmetiñle nān u āb
4. **Ḥamdiyā**'ya şun efendim 'aşkıña şāfi şarāb
Şevḡiñ olmazsa gönülde bil ki dil-ḡānem ḡarāb
Boynum egri aḡlayup itdim . - - bī-ḡesāb
Āşinā eyle meni dil sırrına 'ālī-cenāb

42

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

¹²⁵ Vezin gereḡi metne eklendi.

¹²⁶ İnşirāh, 94/8

¹²⁷ Vezin bozuk.

1. Hādiyā her bir du‘āmı müstecāb it müstecāb
Cām-ı ‘aşkıñ şun efendim kalmasın çeşmimde h‘āb
2. Mağfired kıl zembimi bir ferde bildirme şehā
Şāh risālet bābına muhkemce itdir intisāb
3. Bir za‘īf üftādeyim şem‘-i vişāliñ nūrına
Hakḳ ḥabībın ‘aşkına dil-ḥāneme fetḥ eyle bāb
4. Cān u dilden **Ḥamdiyā**’yı ‘aşıḳ eyle çeşm-i dil
Ola mir ‘āti münevver görine bir āfitāb

[16b]

43

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Zāt-ı Hakḳ’ın birligin eyler beyān her bir kitāb
*Lā-şerīk ü lā-naẓīr*¹²⁸ söyler ‘ayān her bir kitāb
2. Sen kitāba diḳḳat eyle cān udilden ṭālib ol
Ġāfil olma sözlerinden der uyān her bir kitāb
3. ‘İlm-i nāfi‘ mazḥar-ı şer‘i şerīfiñ menba‘ı
Bildirir sana hüner ṭūṭi-zebān her bir kitāb
4. Kıl ‘amel ihlāş ile rāh-ı vişāli gösterir
‘Āḳıbet meskānıñı eyler Cinān her bir kitāb
5. Hem ṭarīkat hem ḥaḳīkat bildirüp eyler reşād
Farḳına var sözleriñ şāhib-zamān her bir kitāb

¹²⁸ “Onun ortağı yoktur.” En’ām, 6/163

6. Hakk seni eyler hulūş-kār tālib-i ‘ irfān iseñ
Mürşid-i kāmilmışāl emn ü emān her bir kitāb
7. Levh-i dilden ders alup sırr-ı Hudā’yı bilmege
Bir vesīle ey ‘ azīzimirāy-gān her bir kitāb
8. Ehl-i Hakk’dır her kitābın şāni‘ isin hālīş ol
Ehl-i sūnnet ve’l-cemā‘ at kavlı-i hān her bir kitāb
9. Ehl-i sūnnet ve’l-cemā‘ at nuṭṭkını eyle kabūl
Ġayra bakma der sana var ‘ aşka yan her bir kitāb
10. ‘ Aşk-ı Hakk’dır maḳşadım ey Hamdiyā sen şādık ol
Zāt-ı Hakk’a vāşıl eyler cānda cān her bir kitāb

44

7’li Hece Ölçüsü

1. ‘ Aşk ile her dā’ima
Nālān ider ‘ andelīb
Seher vaḳti ey dilā
Ḥandān ider ‘ andelīb
2. Ġonce gülün vaḳtini
Gözedir evvel bahār
Gül-sitānıñ civārın
Cevlān ider ‘ andelīb
3. ‘ Aşk ile iñler müdām
Nūş eylemişin tolu cām
Durmayup aĠlar müdām
Efgān ider ‘ andelīb

4. Ğoncesin ārzū çeker
Nār-ı ʿaşka cān yağar
Gözlerinden kan ağar
Giryān ider ʿandelīb
5. Cānāna ʿāşıklarıñ
Şıdķ ile şadıķlarıñ
Cigeri yanıķlarıñ
Büryān ider ʿandelīb
6. Seğher vaķtı uyanıķ
Olur ʿāşıķ hem yanıķ
Cām-ı ʿaşka kim ķanıķ
Mihmān ider ʿandelīb
7. Ğāfilleri istemez
Cāhilleri hıç dimez
Ğülşende içmez yimez
Seyrān ider ʿandelīb
8. Dünyā içün ğam yime
ʿĀşıķ ol bir söz dime
Ğamdī gibi serseme
Dermān ider ʿandelīb

[17a]

45

Mefāʿ ilün / Mefāʿ ilün / Mefāʿ ilün / Feʿ ulün

1. Bi-ğamdi'llāh Ğudā'nıñ ulu iğsānı şerīʿ at
Beyān eyler sana sırrı[nı]¹²⁹ Yezdān'ı şerīʿ at
Şerīʿ atsız sülūk ehli mülğid-i bī-dīn¹³⁰

¹²⁹ Vezin gereği metne eklendi.

Dilâ hoş bildirir her dürlü erkânı şerî' at

2. Şerî' atle giden rāh-ı Hudā'ya bulur 'irfān
Şerî' atdir 'azîzim tüt kulağıñ hükmi Qur'ān
Şerî' atle geliñ didi bize Hāzret-i Raḥmān
Ki i' t̄a eyledi her derde dermānı şerî' at

3. Şerî' at t̄acını başa giyüp şāhım imām ol
Şerî' atle gidüp ey dil t̄arīkatde hümām ol
Hāḳīkat sırrına maḫhar olup nā'il-i cām ol
'Ayān eyler sana her emr ü fermānı şerî' at

4. Şerî' at enbiyālar emr ü fermānı hudūdı
Seni āgāh idüp hoş bildirir rāh-ı vürūdı
Yanıñdan koğ şerî' at bilmeyen mülhid ḫasūdı
Kulūbiñ şehrine kor nūr-ı 'irfānı şerî' at

5. Şerî' atsız t̄arīkat sırrı bāḫıl ile inkār
Uçarsa daḫı aldanma ki istidrāc begim var
Anı icrā ider ... olursa daḫı aḡyār
Ḫalāş eyler bu dertden her bir iḫvānı şerî' at

6. Şerî' atle sülük it ḫizb-i merdāna revān ol
Otur taḫt-ı 'adāletde begim şāḫib-dīvān ol
Ḫulūş eyle Hudā'ya 'aşḳ-ı şıdḳ ile nihān ol
Sana hoş bildirir sırrıñda cānānı şerî' at

7. Ḫadīş-i enbiyāyı eyle [i]sti' ma ser-ā-pā
*Ene Medīnetü'l-'ilmī ve Alīyyün bābühā*¹³¹
Şerāyi' cevherinden bu ḫadīşi itdi iḫyā
İḫāta eylemişdir şāh-ı merdānı şerî' at

¹³⁰ Vezin bozuk.

¹³¹ “Ben, ilmin şehriyim, Ali kapısıdır.”

8. Ebübekr ʿÖmer ü ʿOṣmān ʿAlī ḥükmin tutardı
Murād itdigi menzilde maḳāmına yeterdi
Şerīʿatle ʿamel idüp menāmına yatardı
Ne güftār begime ol ḥükm-i ḥaḳanı şerīʿat
9. Sülük it **Ḥamdiyā** şāh-ı şerīʿatle ṭarīḳa
ʿİlim ü aʿmālī ihlāş idüp ḳalbiñi ...
Hemān zıkr it Ḥudāʿyı ʿaşḳ ile itme ...
Velī nūriyla maʿmūr itdi her cānı şerīʿat

[17b]

46

Mefāʿ ilün / Mefāʿ ilün / Mefāʿ ilün / Feʿ ulün

1. Şerāyiʿ gevheriniñ dilde emvācı ṭarīḳat
Ḥaḳīḳat erleriniñ feyz-i seccācı ṭarīḳat
Şerīʿatle ʿamel idüp şarıl mürşid-i ʿaşḳa
Hemān zıkr it Ḥudāʿyı ʿaşḳ ile tāc-ı ṭarīḳat
2. Ṭarīḳatsız sülükñ varṭası bī-ḥadd birāder
ʿAmel ihlāş ile lāzım bu yolda hep berāber
İcāzet al velī bir ehl-i ʿirfāndan ser-ā-ser
ʿAyān git Kird-gārʿa hīç dime acıṭarīḳat
3. Şaḡa şola yaḳup göñlüñi yormaḳlık ne lāzım
Ḥudūd-ı Aḥmedīʿden gözüñarmaḳlık ne lāzım
Ḥamāḳat ehline her ḫālīñi şormaḳ ne lāzım
Erenler yolıdır agāh ider ḫacı ṭarīḳat
4. Sülük it **Ḥamdiyā** rāh-ı Ḥudāʿyı itme inḳār
Çıḳar dilden sivāyı ḡıll u ḡışşı her ne kim var
Erenler zümresine ḳayd olup gir ĞanīĞaffār

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Fe‘ ülün

1. Seni āgāh ider her dürlü esrāra ʔarīkat
Şarıl aña düşürmez başka efkāra ʔarīkat
Sülük eyle ʔarīk-i ḥizb-i merdāna ‘ azīzim
Erişdirsin seni her demde Settār’a ʔarīkat
2. ʔarīkat ehli maḥviyyetli mestūr ‘ āşīkandır
Dil-i ‘ aşka ḥaḳīkatle girenler şādīkandır
Ġanī’sin pādişāhlar pādişāhı ‘ aşka kandır
Dil-i vīrānemi mecbūr ide yāre ʔarīkat
3. Ḥulūş ile devām it şavm-ı işneyni ḥamise
Ḥelālden ekl idüp baḳma ḥarām olan ḥabīşe
Hemān zulm eyleyüp ol nefis-i emmā[re]¹³² celise
Çalış tevḥīde yār eyler o dil-dāra ʔarīkat
4. ʔarīkatde görür nūrı ḳulüb-i ‘ āşīkāmı
Velī āgāh olur rūḥa ararsa ʔatlı cānı
Ḥalāvetler virir rūḥıñ maḳāmı ḥālīşānı
Hemān āgāh ider elbetde Ġaffār’a ʔarīkat
5. Maḳām-ı rūḥı fark idüp bulursa nūrı anda
Leṭāfetler alup ol zāt nigārım cism ü tende
Ne oldığın bilür ‘ arif ol sen de ben de
Maḳām-ı sırda seyr eyler o ḥünkāra ʔarīkat
6. Kerem bābın güşād it Rabbenā eyle hidāyet
Bu ‘ abd-ı ‘ ācize sırr-ı ʔarīkat ḳıl ‘ ināyet

¹³² Metne eklendi.

[18a]

Şarāb-ı ʿaşkıñı şun pādīşāhım cāna ʿizzet
Seniñ faẓlıñla uğrar her bir envāra ʿarīkat

7. Bu **Ḥamdī** kuluñı tevfiķ idüp rāh-ı tarīkat
Şirāta 'l-müstakīm¹³³ oldıgını bildim ḥaķīkat
Ḥudāyā baħr-ı faẓlıñdan hidāyet kıl ʿināyet
Erişdirsın bu ʿabdı sırr-ı Cebbār'a ʿarīkat

48

Mefāʿ ilün / Mefāʿ ilün / Mefāʿ ilün / Feʿ ülün

1. Ḥudā'nıñ ulu naʿmesi [her]¹³⁴ insāna naşīhat
Mücevher mengüşı güşı mercāna naşīhat¹³⁵
2. Naşīhat diñlemez mülhid münāfiķ ey birāder
Durur mişl-i devādır her bir iḥvāna naşīhat
3. Şerīʿat hükmini tut Ḥaķķ ʿarīkat rāhına git
Dil-i şeydālara hem cāna cānāna naşīhat
4. ʿarīkat sırrına vāķıf olayım derse iḥvān
Sülük itsin velī bir ḥizb-i merdāna naşīhat
5. Dime aşlā ʿarīkat ehline bir ferde seyri
Hemān çalış begim tevḥīd-i Yezdān'a naşīhat
6. Riyāzet eyle nefsiñ ḥʿār olur kılırsın ʿişyān
Muṭīʿ olsun Ḥudā'ya ehl-i imāna naşīhat
7. Ḥarāmı hiç kabül itme ḥelālden iste rızkıñ

¹³³ “Doğru yol, hak yolu.” Fatiha, 1/5

¹³⁴ Metne eklendi.

¹³⁵ Vezin bozuk.

‘ Ayān lāzım kifāf-ı nefis için sana naşīhat

8. Velī kāmilleriñ yanından ayrılma söz añla
Dağı çok söyleme gir böyle erkāna naşīhat

9. Şerī‘ atden şağın ayrılma şāf-ı şādıkān ol
Şerī‘ atsiz kemāl lāzım degil bana naşīhat

10. Şerī‘ atle tarīkat rāhına durma sülük it
Uzatma kıl u kālī tūtiḥandāna naşīhat

11. Haḫīkat rāhına yol açılır şer‘ i şerīfle
Bunu sen böyle bil her ehl-i ‘ irfāna naşīhat

12. Naşīhat diñle **Ḥamdī** kāmil insāndan naşīhat
Varır yoluñ ‘ azīzim rāh-ı Raḫmān’a naşīhat

49

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Fe‘ ülün

1. Dilā dil-dār için kıl kāmil insāna mürā‘ at
Dem-ā-dem eyle pīr ol ehl-i ‘ irfāna mürā‘ at

2. Cenāb-ı Ḥazret-i Yezdān olur ḫoşnūd‘ azīz ol
Dü ‘ ālemde hemān kıl çeşm-i giryāna mürā‘ at

3. Tevāzu‘ la tekebbür maḫv olur diñle naşīhat
‘ Azīzim it cihānda tūtiḥandāna mürā‘ at

4. Mürā‘ atlü kişi nāzik dil-enver dü cihānda
Velī ‘ ālī ulusun ile her cāna mürā‘ at

[18b]

5. Büyüğe küçüğe her nev‘ ine eyle ri‘ āyet

Veliler arasında maqbül erkāna mūrā' at

6. Münāfikh müfside hem bī-namāzla itme ülfet
Ne lāzım bī-şerī' at böyle bī-gāne mūrā' at
7. Mūrā' at lāzım oldu cümle ihvāna ' azizim
Şerāfetde letāfet kān-ı pīrāna mūrā' at
8. Mūrā' at enbiyānıñ sünneti a' māli şālih
Velī farz oldu Hūrşid mişli vicdāna mūrā' at
9. Mūrā' at eyle **Hamdī** Hakk tarikat erlerine
Hemān eyle ' aziz ol emr-i cānāne mūrā' at

50

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Ey birāder sen bu yolda dilde vara diqqat it
Bir nefes dūr olma ol burc u hişāra diqqat it
2. Bülbül-āsā bāğ-ı gülşen içre nālān it hemān
Şehr-i dilde görinen hoş gül' izāra diqqat it
3. Çokça ta' rif eyledim nāz u niyāzıñ tarzını
Harf-be-harf gözden geçür vezn-i eş' āra diqqat it
4. Nār-ı ' aşkıñ şu' besiyle söyledir ' aşk adamı
' Aşk-ı ihlāşdan murād dilde bu kāra diqqat it
5. Dil niçün ğafletdesin āgāh olup aĝla hemān
Şıdk ile kul ol rızā' en Kird-gār'a diqqat it
6. Hırmen-i ' ālemdesin bir dānesin dāne için

Çok kanâ' at eyleyüp her bir diyâra diğğat it

7. Dâr-ı dünyâ dâr-ı esfel dâr-ı Cennet üç mekân
Kankısında sâkin olsañ eyle çâre diğğat it

8. Ehl-i dünyâ ehl-i ğaflet ehl-i ber' at hîle-kâr
Nâr-ı berzahdan şaşın olma avâre diğğat it

9. Şer' -i Aḥmed tâcını başa giyen sulṭân olur
Hükm-i fetvâyı gözet ol emr-i yâra diğğat it

10. Müttakîler zümresinden olana meyl it hemân
Sözlerin tut cân udilden sâz-ı kâra diğğat it

11. Tekyelerde derviş olma medresede menle hîç
'Aşka yapuş ey oğul nûrdan fenere diğğat it

12. Çok bilür her fi' lini 'abdîñ niçün şöhret bulam
Nâs içinde şöhret âfet dilde nâra diğğat it

13. Sen su'âl ider misin rif' atle devlet salṭanat
Ḥağğ virir anı naşibince timâra diğğat it

14. Niyyetiñ ḥâliş olursa ḥayra yâr eyler seni
Niyyet-i fâsîddeki şerr ü şirâra diğğat it

15. Ḥağğ virir rızkı kamuya negi tağsîm eylemiş
Artık eksik olmadı olmaz âvâre diğğat it

[19a]

16. Âşikâra her ne kim geldi Ḥudâ'dan râzî ol
Gizli rüşenden şaşın çıkma divâra diğğat it

17.   İlm ü a  m le gur r itme h l ş eyle m d m
H k  bilür her f  l-i n s  Ş h-s v ra d k at it
18.    Ő kani  Ő d k ni  gözyaŐından   ibret al
Anları   l himmetin var   aŐ -1 n ra d k at it
19.    lem  d ny da çok bezm-i elest mecz bları
R h-1 H k 'a   azm ider çeşm-i hum ra d k at it
20. Ő bir ol **H md ** m d m ism-i Ő b r  bul   ay n
Hep gelen geçdi cih ndan var mez ra d k at it

51

F  il t n / F  il t n / F  il t n / F  ilün

1. MuŐhaf-1 k n-1 vef y  c n udilden ezber it
Enver-i Ő f-iŐif y  c n u dilden ezber it
2.  albi i feyz-i Hud  ile nez fetlendir p
Böyle bir n r-1 nev y  c n u dilden ezber it
3. Evliy ni  enbiy ni  hüccet   b rh n n 
Dilde t t d k atle ol H -y  hev y  ezber it
4. D  cih nda  alb-i mir' tim münevver gün gibi
Olay m dersin  amu derde dev y  ezber it
5. Ezber idenler   dutanlar Cin n'da Ş h olur
Őadr ma her dem Őif  b d-1 Ő b y  ezber it
6. N r-1   irf n sırr-1 S bh n nu k-1 Yezd n'  gözet

Hazret-i Kur'an'dır şaf-ı şafâyı ezber it¹³⁶

7. Sen tilâvet eyle tecvîd üzre ta' zîm it hemân
Levh-i dilden sırr-ı Haqq murğ-ı hümâyı ezber it
8. Pes su'üd eyler Hudâ'ya feyz-i lâ yuḥṣâ anîñ
Geldigi yere gider nûr-ı beḳâyı ezber it
9. Harf-be-harf naḳṣ it dile dolsun füyûzât-ı Hudâ
Rif' at içün dâ'imâ Haqq'dan hüdâyı ezber it
10. Mâ-sivâ efkârını terk eyle kuvvet virmesin
Cân u dilden çok zamân nûrdan ğıdâyı ezber it
11. Hâfızü'l-Kur'an olur nâmıñ vü şanıñ ey 'azîz
Pâdişâhım dü cihânda hûb şadâyı ezber it
12. Hem fedâ-kârı olup ğayra muḥabbet eyleme
Cânib-i Haqq'dan ne kim nuṭṭ u nidâyı ezber it
13. Sen hidâyet kıl dil-i vîrâneme Kur'an'ı Haqq
Di bana her rûz u şeb ol nûrî bâyı ezber it
14. Ğâfil olma **Hamdiyâ** Kur'an'ı zikr it dâ'imâ
Ḳalbiñe naḳṣ it hemân nuṭṭ-ı Hudâ'yı ezber it

[19b]

52

Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilün

1. Ğâfil olma ey gönül semt ü civâra diḳḳat it
'İbret al her gördiğñ nûrdan pîñara diḳḳat it

¹³⁶ Vezin bozuk.

2. Ma' rifetden bî-haber cismimdecânım n'eyleyim
Yanmak için kıaddi bālā hûb çınāra dikkat it
3. Ma' rifetden maqşadım nûr-ı Hudā sırr-ı Hekîm
Dilde zâhir olmadı ol âşikāra dikkat it
4. ' Aşk ile tevhîdi tekrâr itmedi dil-hānemiz
Bulmadı feyz-i Hudā'yı seng ü hāra dikkat it
5. Cām-ı ' aşkı nûş idüp sekrân iden dersi oqu
Çeşm-i ' ibretle bakup her gül-' izāra dikkat it
6. Ehl-i ' aşkıñ gönline hulyā-yı hār itmez eser
Şāf-ı inşāf eyleyüp her bir kenāra dikkat it
7. ' Āşkıñ dil-hānesi - - . hikmet mazharı
Gördiginden ' ibret al olma āvāre dikkat it
8. Cāmi' ü'l-Kur'ân dil-i tūṭileri gör görmedi
Ānıñ için pek garîb kıadd-i menāre dikkat it
9. İttisāl-i Ka' be'tullāh zākiriñ a' zāları
Dil nazār-gāhı Hudā-yı çār-yāre dikkat it
10. Göz kulak kalb rūḥ-ı sultānisini yār bildiler
Cān evinde yek nazār kııl ğam-güsāra dikkat it
11. Yiyüp içüp uyumaqdan ğayrı lezzet kesb idüp
Levh-i dil şehrindeki nûr-ı nigāra dikkat it
12. Kāfir-i bî-dîn münāfiq mülhid-i bî-dînleri
Şayma insāndan ' azizim nāzlı yāre dikkat it

13. Söyledirsen şürisözler çokdur ammâ yok hüner
Bilmez aşlâ sırr-ı Hakk'ı dime hâra diğkat it
14. Çünkü Hakk bildirmedi nâr-ı ceḥîm boş kalmasın
Dolacak kâfir münâfık âh u zâra diğkat it
15. Nefsiñe inşâf idüp aldanma şöhret istiye
Ḥamdiyâ keşretde her kâra zârâra diğkat it

53

Müstef ilün / Müstef ilün / Müstef ilün / Müstef ilün

1. Seyr-i sülükîñ tarzını ögreneyim dersin sükût
İdüp mürşid kapusına varup her sözlerini tut¹³⁷
2. *Ḥabl-i metîn*¹³⁸ şerî'ati şıdk ile tut tarîkati
Bildire Hakk ḥaḳîkati dilde zıkr bula sübüt ¹³⁹
3. **Ḥamdî** çalış tevḥîd sana râh-ı Ḥaḳa hoş râh-nümâ
Zıkr-i cemîl ism-i Ḥudâ levḥ-i dili ide büyü

[20a]

54

Mefâ' ilün / Mefâ' ilün / Mefâ' ilün / Mefâ' ilün

1. Ḥudâyâ baḥr-ı fazlıñdan kuluña ḥalvet iḥsân it
Kerem bâbın güşâd it pâdişâhım celvet iḥsân it
Ḥabîb-i Kibriyâ'nıñ 'aşkına seyr-i sülükumda
Ḥalâvet ver selâmet ver nigârım 'izzet iḥsân it
2. Günâh-kârım şehen-şâh-ı cihân sen mağfiret eyle

¹³⁷ Vezin bozuk.

¹³⁸ "Sağlam ip, Kurân, İslâm dini."

¹³⁹ Vezin bozuk.

Rızā-i pākiñe lāyık ŧehā aħsen-ŧıfat eyle
Ġafūr'sın pādiŧāhım ħüsn-i ħālim - . -eyle
Tolu vir cām-ı ' aŧkı ŧāh nigārım ŧerbet iħsān it

3. ŧirār-ı nās içinden çıkarup ħalvetde miħmān it
Ġanī'sin Kird-gār'ım luħf idüp ħalvetde sulħān it
Füyüzāt-ı Ĥudā'yı levħ-i dilde baħr u ' ummān it
Raħīmā raħm u ħālib pādiŧāhım keŧret iħsān it

4. Tecellī nūrına karşı dil-i cān cān atup dursın
Tecellī kıl leħā'ifler leb-ā-leb nūrı ħarħ olsun
Velī pervāne-veŧ ŧem' -i cemāle cismini ursın
Dil-i ' aŧıqlarıñdan kıl Ĥudāyā rif at iħsān it

5. Elim ħut kudretiñle rif atim ref eyle bālāya
Ġanī'sin ŧāh nigārım tiz yitiŧdir cāh-ı a' lāya
Daħı vāŧıl kılup rūħ-ı revānım ulu Mevlā'ya
Tecellī nūrına müŧaħraħ eyle vuŧlat iħsān it

6. Ebübekr ' Ömer ü' Oŧmān ' Alīyyü'l-Murtażā ' aŧkı
İçün böyle müħāfātı müyesser eyleyüp Ĥaħħ'ı
Dile bildir efendim pādiŧāhım eyledim ŧıdħı
Vücüdüm ŧehrine nūr-ı münevver ħil' at iħsān it

7. Bu **Ĥamdī** ħāfil ednā bir ħünāh-kāra ' ināyet kıl
ŧerī' atde ŧarīħatde ħaħīħatde hidāyet kıl
Dem-i vuŧlat yolında mażħar-ı sırr-ı velāyet kıl
Cemāliñ cāmını ŧun pādiŧāhım devlet iħsān it

55

Mef' ulü / Mefā' ilü / Mefā' ilü / Fe' ulün

1. Ey dil idelim Ĥazret-i Yezdān'a muħabbet

Çok eyleyelim ol ulu Sübhān'a muhabbet

2. Tevhīd-i Hudā cāna şifā rūḥa ğidādır
Zākirler ider cān dil-i sulṭāna muḥābbet
3. Çok zıkr idelim cān u gönülden o nigārı
Farz oldu bize dīn ile imāna muḥābbet
4. Bildirdi bize rāh-ı tarīkatde nigārı
Gel eyleyelim itdigi iḥsāna muḥābbet
5. Ol kān-ı kerem şāh-ı cihān luṭf u 'aṭāsın
Bildirdi 'ayān eyleyelim ḥāna muḥābbet

[20b]

6. Dīvāne gönül ḳadriñi bil beyt-i Hudā'sın
Sen eyle hemān 'aşḳ ile cānāna muḥābbet
7. 'Āşık olanıñ ḳalb-i füyūzātı Hudā'yı
Cezb eyler anı eyle dil 'irfāna muḥābbet
8. Kıl **Hamdī** ḳuluñ ḳalbine bir kerre tecellī
Her dā'im ide Ḥazret-i Raḥmān'a muḥābbet

56

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ülün

1. Hudāvende meni her ḳalṭabanlıḳdan ḥalāş it
Teraḥḥum eyleyüp dilde ḳaranlıḳdan ḥalāş it
Tolu vir cām-ı 'aşḳı bu hünerde eyle yektā
Zarāfet baḥş idüp ṭağ-ı çobanlıḳdan ḥalāş it
2. Cihāna geldigim güne de yüz kerre peşimān

Olurum şāh nigārım eyle ikāz ‘ālī zī-şān
Günāhım çok efendim baħr-ı ğaflet bende her ān
. - - eyle iħsān bed gümānlıķdan ħalāş it

3. Kemāl ehlini gördükce yirinür gönłüm ey şāh
Naşīb olmadı şāhım levħ-i dilden ‘ālī-dergāh
Müyesser olmadı ħüsn-i kamer-tābım seħer-gāh
Ĥazīnim pādişāhım perīşānlıķdan ħalāş it
4. Göñül ‘āşık nigārım özge sevdāya düşürdüñ
Meni bu mā-sivāniñ fitnesiyle sen şaşırdıñ
Ĥüdā-yı ‘aşķ ile taġdan taġa dā’im aşırdıñ
Kerem kııl bendeñi beyhūde şānlıķdan ħalāş it
5. Uyandır Ĥamdıyā’yı baħr-ı ğafletden Ĥudāyā
Cemāliñ şem‘ ini dil levħine eyle hidāyā
Kemāl ħudretiñ ile pādişāhım eyle iħyā
Dü ‘ālemde efendim her demānlıķdan ħalāş it

57

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Nedir bilmem nigārım t̄ali‘imde bulmadım nuşret
Cihānda durdıġım müddetce her bir işlerim ‘usret
Virir şāh-ı cihān luţf u ‘ināyet kııl meded senden
Efendim pādişāhım baħr-ı fazlıñla gelür devlet
2. Ne eksilür ħazīneñden kerem kānı ‘azīmü’ş-şān
Bu ‘abd-ı ‘ācizi memnūn u mesrūr eyle sen her ān
Bi-ħaķķın ħürmet-i Maħmūd Muħammed ‘aşķına Yezdān
Yolum aç pādişāhım ħudretiñle bulayım ‘izzet
3. ‘Aziz it Kird-gār’ım baħr-ı fazlıñdan kerem kānı

Dü   alemdede mu  azzez kıl mükerrem kıl bu ihs nı
Kul bim levhine nakş eyle zikri n sırr-ı Yezd n'ı
Dil   c ndan sana   aşıq olayım  olu vir şerbet

[21a]

4. Bugün ma  n da gördüm her  arafdan sedd-i İskender
 ekilmiş hiç a ık yol bulmadım a  yolumı gönder
Kamu kudret yedi nde ş h nig rım y z mi dönder
Sana ş h-ı cih nım sen naşib it    kibet vuşlat
5. Bu **Hamdi** kulu nı i v n-ı d ni ma firedet kıl ş h
Kerem k nı efendim Kird-g r'ım eylegil  g h
Ris let tahtıni n ş hi h m y n   aşıqına der-g h
A up fet  eyle hayır her  arafdan   a a rif'at¹⁴⁰

58

F  il t n / F  il t n / F  il t n / F  il t n

1. Dem-i devr ni na kurb n olayım ş h-ı vel yet
Dil-i dil-d ri na ayr n olayım ş h-ı vel yet
2. Cur  a-i c m-ı cemil n ş ideyim lu f u   a a kıl
Himmet it n 'il-i gülşen olayım ş h-ı vel yet
3.   Abd nım menzil-i a  l ya çıkar va det ilinde
Dil virüp   aşıq-ı Yezd n olayım ş h-ı vel yet
4. Ne rev  zulmet-i hicr nda k la   abd-ı ha iri n
Dut elim   aşıqı na n l n olayım ş h-ı vel yet
5. B de-i   aşıqı şunup mest-i m d m eyle nig rım
Şehr-i dil m lkine seyr n olayım ş h-ı vel yet

¹⁴⁰ Vezin bozuk.

6. Ol Ḥasan ile Ḥüseyn nūr-ı Ḥudā şāh-ı cināna
Ağlayup ḥüzn ile giryān olayım şāh-ı velāyet
7. Nedir ol māh-ı muḥarremde olan şīve-i Yezdān
Yanayım ‘aşk ile büryān olayım şāh-ı velāyet
8. N’ola ulu şadr-ı kamer-tāb ölümünde bulunaydım¹⁴¹
Cān virüp cānıma cānān olayım şāh-ı velāyet
9. Uğrayıp maḥzen-i’ irfāna nedim eyle bu ‘ abdı
Himmet it bendeñe sulṭān olayım şāh-ı velāyet
10. Söyleme Ḥazret-i Zehrāya Ḥüseyn’iñ o belāsın
Yağayım üstüne bārān olayım şāh-ı velāyet
11. Yandı bağrında bu Ḥamdī kulunuñ nār-ı firākı
Yağılıp ‘aşkına vīrān olayım şāh-ı velāyet

59

Müstef’ ilün / Müstef’ ilün

1. Şāh-ı şehīd-i Kerbelā
‘Aşkıñā oldum mübtelā
Yandım bu derde kıl devā
Ḥüzn eyleyüp kaldım sükūt
2. Meftūn-ı bī-çāre gönül
Varmağ diler yāra gönül
Ma’ şük-ı dil-dāra gönül
Feyz-i Ḥudā buldı sübūt

¹⁴¹ Vezin bozuk.

3. K̄ara yūzūm yandı ōzūm
Budur sōzūm iki gōzūm
Yanmaḡ oldu ḡıṣım yazım
Şāh-ı beḡā destimi dut

4. Cām-ı Cemāl'īñ isterim
Hūs-n-i Celīl'īñ isterim
Şāh-ı delīlīñ isterim
Pīrim bana versin ōḡūt

[21b]

5. **Hāmdī** ḡuluñ lā[yıḡ]¹⁴² degil
Aḡrānına fā'īḡ degil
Luṭf eyleyüp 'āṣıḡ degil
Sāḡī disūn ṣarābı yut

60

Fā' ilātūn / Fā' ilātūn / Fā' ilātūn / Fā' ilūn

1. Ey birāder gel seniñle idelim cāndan baḡıṣ
Nefs-i ṣomuñ terki ile kāmil insāndan baḡıṣ
Eyleyüp aryalım cānānı dilde ṣevḡ ile
Var ise nūr-ı tecellī zāt-ı Yezdān'dan baḡıṣ

2. Mā-sivādan meylimizi kesüp idelim heves
İsm-i Hū'yı zıkr idüp ḡoymayalım hīḡ dilde pas
Hāḡḡ'a azḡun olmasun bu nef-s-i ṣom miṣli feres
Hāḡḡ'a teslīm olmaḡ iḡūn idelim andan baḡıṣ

3. Baḡṣımız yoḡdur bizim ḡayrı kimesneüstüne
Vaṣfı mıvardır 'azīzim 'āṣıḡānīñ dostuna

¹⁴² Metne eklendi.

Nefsine gâlib olanlar kuṭb-ı ʿâlem postuna
Geçdi şâhım itmeyelim ʿaş ile nândan baḥiṣ

4. ʿAşkı isteyüp Ḥudâ'dan nûş idelim cām-ı Cem
ʿĀşık-ı şâdık olalım çekmeyelim aşla ğam
ʿĀşıkabâzâr içinde gün bu gündür dem bu dem
Gel idelim şehr-i dilden ʿaşk-ı cānāndan baḥiṣ
5. ʿAşq ile zıkr ide tevḥīd-i Yezdān'ı laṭīf
Levh-i dil şehrinde taḥt-gāhını itsün nazīf¹⁴³
Nūr ile pūr-nūr ide dil-ḥāneñi Ḥamdī zarīf
Ola mir ʿāti münevver sırr-ı Yezdān'dan baḥiṣ

61

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Bir günāh-kārım Ḥudāyā eyle iḥsānū'l-ġıyās
Sen Ġanī'sin Kird-gār'ım ḵanda ġufrānū'l-ġıyās
Senden artık raḥm-ı ġālib var ise göster baña¹⁴⁴
Raḥmetiñle yarlıġa cānımda cānānū'l-ġıyās
2. Dil ḥazīn cismim ʿalīl göñlüm melül şād eyle sen
Baḥr-ı faẓlıñdan efendim kıl meni ḥulḵ-ı ḥasen
Cürmümi kıl maġfıret şaḵlamasın ṭavḵ-ı resen
Raḥmetiñ deryāsına ġarḵ eyle ḥannānū'l-ġıyās
3. Raḥm-ı ġālib pādīşāhı bī-zevāl derler sana
Bir ġarīb miskīn günāh-kār pūr-vebāl der[ler]¹⁴⁵ bana
Baḥr-ı faẓlıñdan şehen-şāh sırr-ı ʿaşқа āşınā
Eyle ey kân-ı kerem maḵşūdum el-ānū'l-ġıyās

¹⁴³ 1 ve 2. mısradaki vezin bozuk.

¹⁴⁴ Metinde "bana" şeklinde yazılmış.

¹⁴⁵ Metne eklendi.

4. Sen Ğani'sin on sekiz biñ 'ālemiñ ma' būdı Hakk
Gül-izārim şāh nigārim gönlümüñ maşşūdı Hakk
Bildigim bu pādişāhim cümleñiñ mevcūdı Hakk
Senden ister dil murādın sırrı Sübhānü'l-ğiyās

[22a]

5. Bir tecellī kııl dile şevk ile yansın cism ü cān
Pādişāh-ı bī-zevāl hüsnüñ bana eyle ' ayān
Levh-i dil şehrinde şāhim sırr-ı ' aşka her zamān
Nā'il eyle Kird-gār'im ola bürhānü'l-ğiyās
6. Cām-ı ' aşkı doldırup şun Hamdiyā'ya cā-be-cā
Kesmesin sākī şarāb-ı ' aşkı virsin dā'imā
Dil feraḥ-yāb oldığı müddetce bu murğ-ı hümā
Eylesin pervāz sana nūr-ı Süleymānü'l-ğiyās

62

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Bi-ḥamdi'llāh bu ümmet enbiyāniñ ' ilmüne vāriş
Olur taḥşil iderseñ müctebāniñ ' ilmüne vāriş
Şerī' atle tarīkat ' ilm ile a' māl ḥulūş ister
Devām eyle olursın Muştafā'niñ [^c ilmüne]¹⁴⁶ vāriş
2. Şerāyi' cevherinde zühd ü taḫvā dürr-i yektādır
Şerī' atle ' amel iḥlāş idenler ulu ' Anḳādır
Daḥı ' aşk-ı ḥaḳīkat rāhı bir mürşid-i a' lādır
Ki bu ḥālet velī şāh Murtażā'niñ ' ilmüne vāriş
3. Velī ' aşk-ı ḥaḳīkat sırrına kāmīl kemāl ister
Daḥı şıdk u şadākatle ' azizimḥūb ḥişāl ister
Ḥudā'niñ ' aşık-ı şadıkları cām-ı cemāl ister

¹⁴⁶ Metne eklendi.

Riyāzetle olursın pür-şafānıñ ‘ilmine vāriş

4. Ma‘ārif kenzini bulup ma‘ārif sırrın istersin
Ki dut dāmān-ı ‘aşkı mürşidiñ bu sırrı göstere
Cemāliñ cāmını nūş eyler iseñ sen dağı ersin
Olursın şāf-ı dil her ittikānıñ ‘ilmine vāriş
5. Hevā-yı nefse uyma mā-sivānıñ rengine baqma
Hāsūd ehinden olma öz eviñ sen hırş ile yıqma
Fesād itme cihānda nefis odına kendiñi yakma
Çalış tevḥide ol bir evliyānıñ ‘ilmine vāriş
6. Bu pend-i **Hāmdiyā**’yı gūş idüp farq eyle esrārı
Hevā-yı Hū’ya dem-sāz ol ço böyle tarzı eṭvārı
‘Azīzim ‘aşk ile bul levḥ-i dilde sırr-ı Settār’ı
Hulūş eyle olursın meh-likānıñ ‘ilmine vāriş

63

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Meclis-i ‘irfān içinde cāhil-āne söz ‘abeş
Cān dili sulṭān içinde kāhil-āne rüz ‘abeş
2. Mazḥar-ı feyz-i ḥaḳāyık ‘ilm-i eşyā kānına
Söz bulup hīç söyleme nāḳışlara rumüz ‘abeş
3. Şol zamānımızda keşret ‘āḳıl u āgāhleyin
Söz bulup söyler velākin mülḥid-āne yüz ‘abeş

[22b]

4. Hīç söz ehli sözünü eyler mi isrāf der-be-der

Tâ *ilā yevmü'l-kıyām*¹⁴⁷ nā-ehle sırr-ı koz ʿ abeş

5. ʿ Ākıl u āgāh olup ʿ irfān olan çok söylemez
Ğayrı nāsın söz diyü zaʿ m itdigi her toz ʿ abeş
6. Verme şıklet **Hamdiyā**'nın rūhuna çok söyleme
Çok bilür her sırrı nādān olana kaç göz ʿ abeş

64

Mefāʿ ilün / Mefāʿ ilün / Mefāʿ ilün / Feʿ ülün

1. ʿ Adālet tahtınıñ şāhı hümāyūndan havādiş
Haber virem sana ol mīm ile nūndan havādiş
2. *Ene Medīnetü'l-ʿ ilmi ve Alīyyün bābühā*¹⁴⁸
Buyurdı kân-ı ʿ irfān nūr-ı maʿ cūndan havādiş
3. *Laḥmüke laḥmi*¹⁴⁹ buyurdı nūriñ nūrı didi
Anıñ için ʿ ālemiñ haşşı Hārūn'dan havādiş¹⁵⁰
4. Ebübekr ʿ Ömer üʿ Oşmān ʿ Alī şāh-ı velāyet
Bu dört zāt ḥālīş ümmet şād u memnūndan havādiş
5. Kimi bu dört zevāta ʿ āşık-ı şādık bulursañ
Aña tābīʿ olup öğren bu meftūndan havādiş
6. Şerīʿ atle ʿ amel ihlāş gerek ehl-i tarīka
Hudā'ya ʿ āşık ol al gönlü maḥzūndan havādiş

¹⁴⁷ “Tâ kıyāmet gününe kadar.” Âl-i İmrân, 3/55

¹⁴⁸ “Ben, ilmin şehriyim, Ali kapısıdır.”

¹⁴⁹ “Etin, etimdir.” Hadis kaynaklarında geçmeyen bu sözü Hz. Peygamber'in Hz. Ali'ye söylediği varsayılır.

¹⁵⁰ Vezin bozuk.

7. Şerî'atsiz tarîkat şâhib-i mülhid birâder
Şağın alma cihânda fî'l-i azğundan havâdis
8. Şerî'atle tarîkatde görinen nûr-ı ma'bud
Velî âgâh olursın şî'r-i mevzûndan havâdis
9. Ahî mürşîd-i kâmil hâliş insân şer'atâ tâbî'
Olur al izni şâhim râhda me'zûndan havâdis
10. Şerî'at bâbına muhkem yapuş ayrılma andan
Denî câhilden olma alma maymûndan havâdis
11. Dağın 'âlem ü hâliş 'âşık-ı şâdık veliden
Şağın ayrılma sâlik al bu kânûndan havâdis
12. Hudâ tevfiğ ide bu **Hamdî** ednâya kamuya
Niçün alur 'aceb bilmem ki mecnûndan havâdis

65

Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün

1. Hudâ'ya 'âşık ol vâşıl olur şâh-ı hümâ mîrâş
Çalış taşşîl-i 'ilme 'âlim ol eşyâ nevâ mîrâş
Şıgın Haqq'a cehâlet göz göre yanma dilâ nâra
Velî'âlim Hudâ'nıñ dostı ol derde devâ mîrâş
2. Bu ümmet ehl-i sünnet ve'l-cemâ'at şâf-ı dil şâdık
'Ulûm-ı nâfi'a râh-ı rızâya şübhesiz lâyığ

[23a]

Şerî'atle 'amel iden olur Mevlâ'ya tez vâşıl
Bize fazl-ı Hudâ'dır eyle taşşîle sezâ mîrâş

3. Bu ‘ilm-i enbiyâdır hep bilenler oldılar ‘âlim
Aña tâbi‘ olup her bir veliler itdiler ta‘lîm
Anıñçün vaşf ider Qur’ân’da Mevlâ anları sâlîm
Selâmetde dü ‘âlemdeki bu bâb-ı gedâ mîrâş
4. Cehâlet zûlmeti dil-ḥâneñe dolmazdan evvel gel
‘Ulûm-ı nâfi‘ taḥşîline semî‘ eyleyüp dil şal
Ṭarîkatde hüner-mend ol şerî‘ atle be hey abdâl
Naşîb olsun sana qardaş ‘ulûm-ı enbiyâ mîrâş
5. Ḥaḳîkatden ḥaber-dâr olmaḳ isterseñ hemân çalış
Di yüz kerre ḥuşû‘ ile ki istiğfârı kıl nâliš
Kılar iseñ oḳu on kez şalât ile selâm yoldaş
Qalur sana dil-ârâdan ‘ulûm-ı intihâ mîrâş
6. Naşîb it Ḥamdiyâ’ya ‘ilm-i zâhir ‘ilm-i bâtından
Daḥı tevḥîdi tekrâr itmegi isterdi zâtından
Uyandır ğafletim ğâlim içir âb-ı ḥayâtından
Naşîb ola meger şâh-ı muḥibb-i müctebâ mîrâş

66

Mefâ‘ ilûn / Mefâ‘ ilûn / Mefâ‘ ilûn / Fe‘ ulûn

1. Libâs-ı fâḥiri giy itme dünyâñı mülevveş
Ḥelâlden kesb idüp âl itme ‘uḳbâñı mülevveş
‘Ulûm-ı nâfi‘ a lâzım dü ‘âlemde birâder
Ḥulûş eyle ‘azîzim itme zîbâñı mülevveş
2. Mülevveşlik idüp süfliden olma pek nazîf ol
Nazar kıl cümle eşyâya ‘azîzim gel zarîf ol
Ṭama‘ kâr olma dünyâya yüki yegni ḥafîf ol
Şaḳın itme cihânda cümle eşyâñı mülevveş

3. Mülevves denilen sef-i sefâlet çeker ancak
Bulunmaz dil evinde süfliyânîñ enveri Hakk
Velî ‘ ulvî hâzâ senden olup ayrılma muṭlak
Kulak tut sözlerime itme mevtâñî mülevves
4. Bu Hamdî pendiyâdır diñler iseñ Hakk’ı kâmil
Velî her ehl-i sünnet ve’l-cemâ‘ atle ol ‘ âmil
Şerâyi‘ cevherinden al naşîbiñ olma ğâfil
Uçur bālâya şâh ol itme ‘ Anqâñî mülevves

67

Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilün

1. Hakk söze olma mu‘ anneden görölme ey habîs
Mülhid-i bî-dîn olup ašlâ yorulma ey habîs
Nefs-i emmâre habâsetden niçün kurtulmadîñ
Pendi diñle bir durur kaṭ‘ en darılma ey habîs

[23b]

2. Meyliñ efkârîñ sivâdır meşrebiñ şeyṭân kamu
Seniñ için hâzır oldu şiddetli nâr-ı tamu¹⁵¹
Geç livâṭa zâtı sirkat fi‘ li hep kalsun girü
Sünni müslimler gibi bana kurulma ey habîs
3. Hırş ile dünyâya hâdim olmadan kurtulmadîñ
Mâlihulyâyı tama‘ ı terk idüp oṭurmadiñ
Hakk’ı zîkr idüp sa‘ âdet fi‘ lini artırmadiñ
Hiç sebâtı yok hayâle çok şarılma ey habîs
4. Rûh-ı sultâniyyeñi nûrlandırıp mir’ât-ı dil
Nûr-ı âbâd olmadı sende zîkr ğâyet kalîl
Kadriñi bil ey gönül raḥm eylemiş sana Celîl

¹⁵¹ Vezin bozuk.

Dürlü ni' metler yiyüp içüp kırılma ey ḥabīs

5. Bu benim ṭa' n itdigim ammā nefisim hem sana
Seḥr ile pend eylemiş şugli sivā meyli hevā
Rabbenā faẓlıñla iḥsān it bu derde sen devā
Şad hezār ḥamd eylerim Ḥaḳḳ' dan ayrılma ey ḥabīs¹⁵²

6. **Ḥamdiyā'** yı ğaflet almış nefis-i şom olmuş ḥabīs
Böyle bir aḥmāḳdır ol kim ṭanımaz āyet ḥadīs
Anıñ için miḥnete düşmüş ḳapatmış fi' li piş
Seni aşlā eylerim boşa yarılma ey ḥabīs

68

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Bi-ḥamdi'llāh çoğaldı vaḳtimizde zāhire vāriş
' Aceb kimler olur ' ilm-i ledünni bāṭına vāriş
Ḥudā tevfiḳ iderse bir ḳula ol iki ' ālemde
Olur sulṭān buyurdı her kitābında ebu'l-ḥāriş
2. Cenāb-ı Ḥākim-i Muṭlaḳ ' aṭālar eyler insāna
Uyanıḳlar irer dā'im Ḥudā' dan luṭf u iḥsāna
Hemān zıkr-i Ḥudā ile irişür sırr-ı Yezdān'a
Şaḳın yüz dönderüp Ḥaḳḳ' dan demeehl-i zıkir cāriş
3. Velī der dā'imā ehl-i zıkir aña uyup yalvar
Ḳuşūri çoḳ olan zākirleri ' afv eyledi Settār
Di **Ḥamdi** ' aşḳ ile tevḥid-i Yezdān' ı idüp tekrār
Ḳulübüñ şehrinini tezyīn ider nūrlandırır ḥadīs

69

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

¹⁵² Vezin bozuk.

1. Pādişāhlar pādişāhı mişli yoq şāhib-‘ ilāc
Cümle dertlüye devāsın dil efendim nā-mizāc
Kıl ‘ ināyet Kird-gār’ım pādişāhım bī-zevāl
Başıma fazlıñla giydür qudretiñle nūrlı tāc
2. Bir tecellī kıl dile pāk eylesin nūr-ı Ğafūr
Eyle ihsān el-amān sensin Başīr sensin Ğayūr

[24a]

Yek nazar kıl şāh risālet ‘ aşkına ey zāt-ı nūr
Qalmasun göñlüm evinde zerre deñlü i‘ vicāc

3. Sen Ğanī’sin yā ğiyāsü’l-müsteĝīsīn el-amān
Yalvarup nāz u niyāz itdim sana şāh-ı cinān
‘ Abd-ı ‘ āciz der-be-der meftūnuñum olma nihān
Baħr-ı fazlıñdan uyandır göñlüme nūrdan sirāc
4. Der-be-der miskīn günāh-kār mücrim ednā bir ğarīb
Yalvarup aĝlar ħazīn raħm eyle şāhım kıl münīb
‘ Arzuħāl eyler sana sen bilür iken ‘ andelīb
N’ eylesin bī-çāredir senden diler şāf-ı zücāc
5. Meylimi kes mā-sivādan baħr-ı (derd-i)¹⁵³ hicrāndan ħalāş
Eyle ey şāhım çıkar göñlüm evine qoyma paş
Qudretiñle sen ‘ aṭā kıl ‘ aşkıña eyle ğavāş
Dār-ı dünyāda efendim verme ğayra iħtiyāc
6. **Ħamdiyā**’ya ey laṭīf luṭf eyle ħüsn-i biħterī
Kıl ‘ aṭā ey pādişāhlar pādişāhı enveri
Eyledim sana bu yolda hep fedā cān u seri
Evliyālar arasında kıl meni nāzik mizāc

¹⁵³ Metinde fazla yazılmış. Muhtemelen “baħr-ı hicran/ derd-i hicran” olarak düşünölmüş.

Mefâ' ilün / Mefâ' ilün / Mefâ' ilün / Mefâ' ilün

1. Dil-i vîrâneme rahm eyle şâhım suçlarımdan geç
Efendim pâdişâh ' âlem-penâhım suçlarımdan geç
Günâhım çok efendim eyle ihsân baħr-ı fazlından
Güzellikde nazîrsiz dilde mâhım suçlarımdan geç
2. Hidâyet kı1 ' inâyet kı1 Ğanî Vehhâb kerem kânı
*Nazîriñ yok şerikiñ yok*¹⁵⁴ efendim eyle ihsânı
Dilâ şâh-ı cihânsın hem cinânıñ ħanı ħaķanı
Çoğaldı pâdişâhım her günâhım suçlarımdan geç
3. Meded yâ Rabbenâ şâh-ı risâlet ' aşķına ' afv it
Aña i' tâ olan tâc-ı sa' âdet ' aşķına ' afv it
' Alîyyü'l-Murtażâ şâh-ı velâyet ' aşķına ' afv it
Ĥazînimĥasteyim dâ'im penâhım suçlarımdan geç
4. Ebübekr ' Ömer ü' Oşmân ' AlîĤaydar'a baĥş eyle
Bi-ĥaķķı ĥürmet-i Şiddîķ-ı Ekber yâra baĥş eyle
Velîler ser-firârı Ĥazret-i Ĥünkâr'a baĥş eyle
Ğanî'sinpâdişâhım şâh nigâhım suçlarımdan geç
5. Seniñ şânıñ ' azîmü's-şân Ĥudâvende mükerremsin
*Şerikiñ yok nazîriñ yok*¹⁵⁵ nigârım şânı a' zâmsın
Ğanî'sinKird-gâr'ım bildigim ĥallâķ-ı ' âlemsin
Dü ' âlemde efendim âh u vâhım suçlarımdan geç
6. Bu **Ĥamdî** gâfil ednâ yalvarup dâ'im niyâz eyler
Günâh-ı keşretiyle eyleyüp efkâr ġazel söyler

¹⁵⁴ "Onun ortaĝı yoktur." En'âm, 6/163

¹⁵⁵ "Onun ortaĝı yoktur." En'âm, 6/163

[24b]

Di şāhım levḥ-i dilde ‘ ilmiyāya pek güzel söyler
Kamu maḥlūḳdan alçaḳ rû-siyāhım şuçlarımından geç

71

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Ğāfil olma cürmini hiç bilmeyenden durma kaç
Pir ü erkāndan naṣīhat almayandan durma kaç
Ğaflet ehli kāmil olmaz fi‘ l-i şeytāniyesin
Pür-zekāvet zan ider aldanmayandan durma kaç
2. Ehl-i ḥāle raḥm u luṭf it ey Ğanī Perverd-gār
‘ Āşıḳa cām-ı Cem ile şun efendim yād-gār
Şevḳ ile pervāne-veş yaḳsın hevāsın negi var
Ey birāder cām-ı ‘ aşḳa ḳanmayandan durma kaç
3. ‘ İlm ile a‘ māl ile iḥlāş ile Ḥaḳḳ rāhını
Tutmayandan it firār hiç bilmeyen Allāh’ını
Ehl-i sünnetden şayılmaz bilmedi ol şāhını
Rūz u şeb ḳānūn-ı ‘ aşḳa yanmayandan durma kaç
4. Ḳorḳarım ehl-i fesādıñ fi‘ l-i şeytāniyyesi
Azdırır ehl-i şalātu kāfir-i bī-dīn sesi
Fitnedir zāhir görünmüş sāde insāniyyesi
Göñlüni Hū-yı hevāya şalmayandan durma kaç
5. ‘ İlm ü a‘ mālī şalātu terk iden söz ehline
Hiç ḳulaḳ tutma naṣīhatdir sana dūz ehline
Ḥamdiyā söz tut şerī‘ atsiz ḥayırsız ehline
Hiç ḳarışma kāmil insān olmayandan durma kaç

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Kird-gār'ım sırr-ı ' aşka āşinā kıl kapu aç
Nūrın mir'āt-ı dilde āyine kıl bābın aç
Ġaflet ehlinden olup hayvānda koyma nefsiñi
Per ü bāl itsin dil enver bir Hümā kıl bābın aç
2. Tıynet-i kāmīl arasında velī kıl şehri dil
Dā'imā zıkr eylesin tevḥīdini ḥüsn-i cemīl
Pādişāhım baḥr-ı fazlıñdan meni itme zelīl
Öz eviñde şāh nigārım rāh-nümā kıl bābın aç
3. Sen hidāyet eyle şāhım zāhir olsun nūr-ı Ḥaqq
Yek nazarda levḥ-i dilden her seḥer söksün şafaḳ
Şehr-i dilden ders oḳut ' ilm-i ledün varaḳ varaḳ
Naḳş ola dut destimi fevḳa'l-alā kıl bābın aç
4. Ḳādir ü Ḳayyūm meded senden nigārım el-amān
Eyle iḥsān kıl ' ināyet sırr-ı ' aşkı rāy-gān
Māh-likāsın şāh nigārım el-amān şāh-ı cinān
Rūḥımı pür-nūr idüp nūrdan cilā kıl bābın aç

[25a]

5. Mübtelā eyle meni vaşlıñ şarābın şun bana
Cān u dilden ' aşık-ı dil-besteyim Mevlāsana
Şāh risālet ' aşkına eyle ' aḫā ḥüb reh-nümā
Aḥsen-i şüretde olsun kim revā kıl bābın aç
6. **Ḥamdiyā** her ḥālde muḫtāc bābına eyler taleb
Senden ister maḫlab-ı a' lāsını her rüz u şeb
Bu kemālāta risālet şāhını eyle sebep
Hem muḫibb-i çār-ı yārı bā-şafā kıl bābın aç

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Ey hidāyet mazharı kân-ı kerem nürdan dibâc
Eyle ihsân şâh risâlet ' aşkına dil bâbın aç
Hem rızâ-yı pâkiñe lâyıķ ' amel tevfiķ idüp
Kıl hidāyet ey şehen-şâh-ı cihân feyz-i zücâc
2. Senden artık raķm-ı ğâlib pâdişâh-ı bî-zevâl
Var mı Settârü'l- ' uyüb setr eyle cürmüm hûb cemâl
Mağfired kıl ' abd-ı ' âciz kuluñum hem pür-melâl
Şâd u ğandân it efendim yaķ dile nürdan sirâc
3. Yoķ enîsim dest-ġir ol tut elimden yâ İlâh
Kudretiñle şâh nigârım başıma nürdan külâh
Giydirüp şâd eyle şâhım ey Ğanî ' âlem-penâh
Raķm u luţf eyle efendim verme aşlâ i' vicâc
4. **Ħamdiyâ** aĝlar dem-â-dem vaşlıñı eyler niyâz
Levh-i dilde sâkin olsun şâh-ı dîn mâh-ı mecâz
Şâh risâlet ' aşkına rüyım ola günden beyâz
Kudretiñle Kird-ġâr'ım rüyıma gül-âbı saç

Mefâ' ilün / Mefâ' ilün / Mefâ' ilün / Fe' ülün

1. Bâzâr-ı ' aşķ içinde buldığım demde revâyic
Yine ' aşķı dilerdim zât-ı Ħaķķ'dan ol ħavâyic
Bana lâzım degil ' aşķ-ı Ħudâ'dan ğayrı bir kâr
Raķım kân-ı kerem itdim sana ' aşķı sipâric
2. Tolu vir câm-ı ' aşķı kudretiñle pâdişâhım

Veli ğafletle geçdi raħm u luřf it sāl ü mähım
Semāya ıķdı zīrā cān u dilden āh u vāhım
Meni ‘ aşıkłarıñdan pādiřāhım itme ħāric

3. Cemālīñ şem‘ ine yaķ cism ü cānım ola ħayrān
řarāb-ı ‘ aşkıñı şun olayım hem mest ü sekrān
Görünsin řehr-i dilde enver-i ma‘ būd-ı cānān
O yerde zerre deñlü mekr-i aġyār olmaya ħiç

4. Ğafūr’sın eyle ġufrān Kird-gār’ım bir ġünāh-kār
Ķulum řapuñda boynum egri řāhım ‘ abd-ı Settār

[25b]

Bulundum ‘ afv u setr it her řuřūrum Ğanī Ğaffār
Tolu vir cām-ı ‘ aşkı söyle dilde Ħamdiyā iç

75

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Bāde nūř ehlindenim ħālīm perīřān řorma ħiç
Mest-i mecbūr eyledi ol ‘ ālī řānım řorma ħiç
Bir Cem ile cāmını nūř eyledim meftūniyem
Mişli yoķ menendi yoķ dil bāġ-ı ġülřen şorma ħiç
2. Dil fenā mülkinde ħüsn-i behcet-i leylā diyü
Dem-be-dem ārzü kılar vaşl-ı liķā Mevlā diyü
On sekiz biñ ‘ ālem içre cümleden a‘ lā diyü
Vaşf için naķř eylerim bir ‘ ālī dīvān şorma ħiç
3. *Lā-řerīk ü lā-nařīr*¹⁵⁶ řānı Ğafūr ismi Habīr
Hem Ħalīm’dir hem ‘ Alīm’dir hem řekūr’dur hem Nařīr
řānı a‘ zam bir mu‘ azzam ‘ ālī zī-řān hem Bařīr

¹⁵⁶ “Onun ortaġı yoktur.” En’ām, 6/163

Dü cihānıñ pādişāhı eyler ihsān şorma hıç

4. Āyete'l-kürsī o şāhıñ vaşfıdır her ān oķu
Birliği haķķında İhlāş-ı şerif Qur'ān oķu
Sırr-ı *sübḥānellezi esrā*¹⁵⁷yı bul bürhān oķu
Cān u dilden teslim ol her derde dermān şorma hıç
5. **Ḥamdiyā**'ya dā'imā ihsān ider şāh-ı 'ālem
Baḥr-ı fażlıñdan 'aṭalar eyledi ol zi-kerem
Bādeyi nüş it didi ma'nāda bir ḥayrū'l-ümem
Ḥacı Bektāş-ı Velī'den 'ālī sultān şorma hıç

76

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Dertliyem dermāna geldim derdime eyle 'ilāc
Ḳudretiñle Kird-gār'im bir ḥayırlu ḳapu aç
Ḥānedāndır fātiḥ-i Ḥayber velī şāhım 'Alī
Şāh risālet 'aşķına yak göñlüme nürdan sirāc
2. Eyle iḥyā pādişāhım şād idüp bu kemteri
Himmet eyle bulayım bāğ-ı behiştı enveri
Şāh nigārım tolu ihsān eyle Āb-ı Kevşer'i
Cām-ı 'aşķı nüş ide fażlıñla bu nāzik mizāc
3. Bir zarāfet bir ṭarāvet var dil-i vīrānede
'Āşık-ı dil-besteyi seyr idelim mey-ḥānede
Cām-ı 'aşķı dem-be-dem nüş itdiler dil-ḥānede
Gizli bir 'uşşāķ içinde eylemiş ḥüb imtizāc
4. **Ḥamdiyā** ma'nāda gördi Ḥacı Bektāş-ı Velī
'Āşık-ı dil-bestesı mest-i müdām nesl-i 'Alī

¹⁵⁷ “Her türlü kusur, ayıp ve eksiklikten uzak olan (Allah) yürüttü. İsrâ, 17/1

Seyr içinde şad hezārān' aşıkānıñ icmāli
Geldi meydāna başında 'ilmiyā ḥaḫanı tāc

[26a]

77

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Baḫr-ı fazlıñdan Ḥudāyā kıl naşīb biñ kerre ḥāc
Her nefes a' māl-i şāliḥ eyle tevfiḳiñ ' ilāc
Sen hidāyet mazḫarı kān-ı ' aḫsın yā Ğanī
Hem ṭavāf itdikce beyt-i rūyıma gül-ābı saç
2. Levḫ-i dil şehri Ḥudāyā beyti ma' mūr it bana
Göster ey kān-ı kerem kıl sırr-ı ' aşḫa āşinā
Evliyālar zümresinde cām-ı ' aşḫı sākıyā
Sun dem-ā-dem āba nāna ḳalmasın ḫiç iḫtiyāc
3. Şāh nigārim ḫüsn-i elṭāfiñla memnün it meni
Şād uḫāndān eyleyüp Mevlā Ğanī şāhim seni
Göreyim eyle tecellī cism ü cānı yā Ğanī
Sana ḳurbān eyleyim memnün u mesrūr şāh mizāc
4. Zümre-i ' uşşāḫ içinde behre-yāb it yā Ğafūr
Şāh risālet ' aşḫına aç yolımı sensin Şekūr
Ḳırḫ ṭoḫuz yaşıñda bir şaşḫın yetimim ey şabūr
Ḳudretiñle başıma giydir efendim nūrlı tāc
5. On sekiz [biñ]¹⁵⁸ ' ālemiñ şāhı hidāyet sendedir
Her ḳuluñ maḫşūdına göre ' ināyet sendedir
Vuşlatıñ sırrındaki ' ālī velāyet sendedir
Yaḫ dil-i vīrāneme luṭf eyleyüp nūrdan sirāc

¹⁵⁸ Metne eklendi.

6. **Ḥamdiyā** ḵurbān sana ey Kird-gārım ḵıl ‘ aṭā
Ḥüsn-i meh-pāreñ şafāsın bağrıma bād-ı şabā
Esdigi müddetce ‘ aşıḵ ‘ ilmiyā dā’im sana
Māh-liḵā vaşlıñ yolında ḵā’im olsun istirāc

78

Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün

1. Mā-sivāyı terk idüp Mevlā’ya meyl itmek ne güç
Pür-hevālardan geçüp ‘ uḵbāya meyl itmek ne güç
2. Ey hidāyet kāmı Raḥmān eyle tevfiḵiñ refiḵ
Baḥr-ı ğafletle dilā bālāya meyl itmek ne güç
3. Şaḵvet ile şehveti geçüp fetevā yolların
Bulmağı ārzūlarım a’ lāya meyl itmek ne güç
4. Ḥām ṭama’ hoş görünür ol bī-başar nādānlara
Türkligi terk eyleyüp ma’ nāya meyl itmek ne güç
5. ‘ İlm ile a’ māl ile her ḥāl ile ihlāş idüp
Ṭāği nefsi terk ile ‘ Anḵāya meyl itmek ne güç
6. Hem şerī’ at hem ṭarīḵat baḥrına emvāc olup
Sırr-ı ‘ aşḵiñ ḥādimi kimyāya meyl itmek ne güç
7. **Ḥamdiyā** dil şehrini nūr ile ma’ mūr itmege
Pīr elinden cām içüp hem sāye meyl itmek ne güç

[26b]

79

8’li Hece Ölçüsü

1. Göñül iqbāl idüp git
Kird-gār'a mā-sivādan geç
Yaraşmaz sālîke her vech ile
Dürli nevādan geç¹⁵⁹
2. Hudā'nın luğf u ihsānı
Nihāyetsiz bir 'ummāndır
Velī müstağrak ol nehre
Sivā ile hevādan geç
3. 'Amel eyle şerī' atle
Hulūş eyle tarīkatle
Kıl nazar hoşca diğkatle
Hevā ile şafādan geç
4. Umūrun Haqq'a ribātle
Sözün düşdükce hoş söyle
Gider iseñ selām eyle
Kalanlara cefādan geç
5. Cefā-kār ol cefā sende
Şafā-yāb ol şafā sende
Vefā yok mā-sivā sende
'Avāma merhābadan geç
6. Hemān zıkr eyle Settār'ı
Unuğma aşlā Ğaffār'ı
Delīl it sırr-ı Haydar'ı
Fenāfi'l-şeyh fenādan geç
7. Riyāzet eyle halvet kıl
Bu erkāna muğabbet kıl

¹⁵⁹ Bu dörtlükte heceler sonraki mısralarla birlikte düşünülerek ölçü sağlanmış.

Göñül şehriñi şaffet kıł
Fenā sende ‘ aţādan geç

8. Ğudā’dan iste maķşūdı
Hemāñ zıkr eyle ma‘ būdı
Unuţma nuţķ-ı Dāvūd’ı
Begim merd ol nidādan geç

9. Oķu yüz kerre istiĝfār
Di yā Settār u yā Ğaffār
Meni kıł maĝfiret dil-dār
Hemāñ yalvar bükādan geç

10. Şalāvāt-ı şerīf on kez
Oķu sen şevķ ile hem yaz
Ķabūlini kıłup niyāz
Ğayrı kār-ı şenādan geç

11. Hediye eyle ervāħa
Nebīler serveri şāha
Yüz sürüp ‘ ālı der-gāha
Bükā idüp şadādan geç

12. ‘ Adedsiz oķu tevĥīdı
Murād it vaşl-ı ma‘ būdı
Göñül maķşūdı bu idi
Ki biñ dürli edādan geç

13. Uyandır ķalbi đarb eyle
Dili nūrına ĝark eyle
Cefālarına şabr eyle
Uyan her bir ķazādan geç

14. Hemān yalvar o ḥaḳāna
İriş gör anı cānāna
İrersin sırr-ı sulṭāna
Dem-i fevḳa'l-alādan geḫ

15. Velī keşf eyle dil sırrın
Bulup Ḥaḳḳ erleriñ birin
Bir ince yol ğāyet derin
Cāndan öte cilādan geḫ

16. Uşanup vaz geḫme şaḳın
Olduñ ise Ḥaḳḳ'a yaḳın
Olur sana Mevlā mu' in
Demem sana dilādan geḫ

17. Cismi çürüt nefsi kurut
Hem şehvet ḳaṭ' en unut
Her demde cām-ı ' aşḳı yut
Ḥālādan geḫ velādan geḫ

18. Nefsiñ ola bir av sana
Rūḥla bine hemān aña
Nefse ruḫşat verme dilā
Cām-ı cihān-nümādan geḫ

19. Sen Ḥamdiyā zıkr it hemān
Cānān ola sana ' ayān
Ḥudā mu' in ü müste' ān
Rāh-ı rızā vaşl-ı liḳā

[27a]

1. Pādişāhım cām-ı ‘ aşkı doldurup şun bir kadeh
Teşneyim bî-çāre kıldım eyle kalbim pür-ferah
Kān-ı ‘ irfān ‘ aşkına luţf eyleyüp dil-ḥāneme
Şād u ḥandān eyle şāhım ‘ aşk ile olam ferāḥ
2. ‘ Aşkıña ṭālib dil-i vīrānem iḥsān şāḥibi
Sensin ey kān-ı kerem dil bu ‘ aṭāniñ ṭālibi
Rüz u şeb nālān ider ḳurbān sana ümm ü ebi
Gözlerinden yaş döküp ‘ aşkıñ için eyler penāḥ
3. Sen velāyet tācını luţfuñla giydir başıma
Şāh nigāрім luţf u raḥım [eyle]¹⁶⁰ dü çeşmim yaşına
Eyle ey kān-ı kerem [sen]¹⁶¹ sırr-ı ‘ aşka āşinā
Dü cihānda pādişāhım cān u dil bulsun felāḥ
4. Ṭut elimden dest-gİR ol şāh risālet ‘ aşkına
Ḳuṭb-ı ‘ ālem şānı a‘ zām şāh velāyet ‘ aşkına
Şāha iḥsān itdigiñ tāc-ı sa‘ ādet ‘ aşkına
Olayım meydān-ı ‘ aşkda bed liḳāya pür-silāḥ
5. Ḳara yüzli bağı közli cürmi bî-ḥadd **Ḥamdiyā**
Bu maḳāmātı niyāz eyler efendim cā-be-cā
Sen Ğanī’sin pādişāhım eyle iḥsān dā’imā
Ḳıl hidāyet Kird-gār’ım nefsi şom bulsun şalāḥ

81

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Hādiyā sen ḥāliş it dil şehri bulam felāḥ
Levḥ-i dil murğı hümāsı ref‘ ide yüz biñ cenāḥ
Vaşlıña pervāz idüp bālāyı ārzū eyledi

¹⁶⁰ Metne eklendi.

¹⁶¹ Metne eklendi.

Pādişāhım rahm u luţf it nefis-i şom bulsun şalāh

2. Bir ġarīb miskīn gedāyım ey Ğanī Perverd-ġār
Şāh ‘ Alīyyü’l-Murtażā ııtsın elimden Kird-ġār
Baır-ı luţfundan ‘ atā kılsun yedime zü’l-fiķār
Urayım a‘ dāya bulsun cism ü cānında cerāh
3. Ehl-i Haķķ’ıñ nuţķını inkār idüp ġüş eylemez
Kāmil insānıñ sözün farķ eyleyüp hoş eylemez
Cām-ı ‘ aşķıñ şerbetin nüş eyleyüp cüş eylemez
Yā şalāh bulsun efendim yā helāk olsun şarāh
4. N’eyleyim kıaldım hażān ey Haıy u Kaıyüm lem-yezāl
Korķa korķa yüregim kıan doldı rüyüm āl ü lāl
Cismim oldu pīr civānlık hāline geldi zevāl
Cām-ı ‘ aşķı şun şehen-şāh ‘ aşķıña kıadeh kıadeh
5. Sen mu‘in ol **Hamdiyā** miskīn ġarīb bī-çāredir
Ey laţif ‘ aşķıñ yolında ‘ ilmiyā āvāredir

[27b]

Hüsn-i ġülşen māh-likāyı levh-i dilde ārādır
Şöyle ister kim Hudā’niñ vaşlına ola revāh

82

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Haķķ Te‘ālā kıudretinden verdi her bir cāna rūh
Ğör ne şan‘ at ġösterir bürhān ile insāna rūh
Nūr-ı Cebbār-ı Cemīl’dir ‘ aķl ile bilmek muħāl
‘ Aşķ ile bildi bilenler kim bilür ammā ne rūh
2. Rūh çıkır bu ten serāyı yıķılıp vīrān olur

Yerler altında çürür ammā gider seyrān olur
Rūhı pür-enver Hudā'ya vāşıl-ı cānān olur
Doğrı 'azm eyler 'azīzim Hāzret-i Yezdān'a rūh

3. Hoşnūd¹⁶² oldıysa maķāmından anı diñle havāşş
Kurtılır nār-ı ceħimden cümle berzahdan ħalāş
Eyleyüp 'arş-ı azīimde rūh maķāmında menāş
Oldığıçün kayd iderler uğrayup ħayrāna rūh

4. Cümle mü'min sākin oldı anda rūhı ser-te-ser
Vaķtū sā'at gözedir vaşl-ı liķāyı ...
Cism içinde buldı ol gizlü kemāli gerçek er
Añla kimdir pādişāhım 'azm ider Sübhān'a rūh

5. Ma'rifetdir şehri dilde cān u cānān ārzūlar
Nefs-i şomı terk idüp nūr-ı Süleymān ārzūlar
Zerreden kıatre olup bir baħr-ı 'ummān ārzūlar
'Aşķ ile vāşıl olur el-ākıbet Raħmān'a rūh

6. Hāmdi yā bu cism içinde cānı bul cānānı bul
Cinsi mişli olmayan bir Yūsuf-ı Ken'ān'ı bul
Ĥaķķ'la üns it bāzār¹⁶³-ı 'aşķda olan ħaķanı bul
Her nefesde pādişāhdan uğrasın iħsāna rūh

83

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Cihānda bir nefes rāħat bulup olamadım iflāħ
Soñ bir kıadeħ şerbet içelden verdiler milāħ¹⁶⁴

2. Ĥulūş eyle Ĥudā için 'amelden eyledim ħaflet

¹⁶² Vezin bozuk.

¹⁶³ Vezin bozuk.

¹⁶⁴ Vezin bozuk.

Divirdim elli bir yaşına nefsim olmadı ıslâh

3. Mezârım taşına yazın kamu mü'minlere İhlâş
İçün bir Fâtihâ ihsân iderse şâd olur ervâh
4. 'İbâdetden kesildim hüsni-i himmet sizde ey mü'min
Teveccüh eyle yevm 'aynıñ di yâ Hâdî veyâ Fettâh
5. Kulûbiñ rabt idüp mürşid-i kâmil pîr-i merdâna
Füyûzât-ı Hudâ'yı levh-i dilde fehm ider ravvâh
6. Nazar kııl bu haķiriñ hâli nîrân ile giryânı
Sana ma'lûm olur dil şehrini itmiş iseñ iftâh

[28a]

7. Velî Cennât-ı 'Adn olmuş ise kabri bu ednâniñ
Füyûzât-ı Hudâ'ya nâ'il ol ihlâş ile seyyâh
8. Eger ehli degil iseñ ki yük şıķlet çeküp durma
Oķu İhlâş ile bir Fâtiha aķşâm veyâ şabâh
9. Sene biñ iki yüz seksen ikinci senesi *fergâb*¹⁶⁵
Di **Hamdî** zât-ı Haķķ'ın birliğinde şâhdım eşşâh

84

Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilün

1. Şâh risâlet 'aşķına şâd olsun Allâh cümle rûh
Korķdığı nîrândan âzâd olsun Allâh cümle rûh
Gerçi 'iyyân bahırına dalmış ise de cism ü cân
Mağfîret kııl rûyı âbâd olsun Allâh cümle rûh

¹⁶⁵ İnşirâh, 94/8

2. Çok şefâ' atci velâkin sen Raḥîm Raḥmân'a yüz
Tutdum ey şâh-ı cihân ḥaḳana yüz Sübhân'a yüz
Baḥr-ı fazlıñdan bağışla sen ĞanîYezdân'a yüz
Tutdum ey şâh senden iḥsân olsun Allâh cümle rûḥ
3. 'Arzuḥâlim var sana luṭf it buyur eṭrâfına
Gönder ol şâh-ı cihân nûr maḥzeni şarrâfına
Ol daḥı kılsun şefâ' at cümleten aḥbâbına
Cism ü cânda kâmil irşâd olsun Allâh cümle rûḥ
4. Rûḥı pür-nûr eyle nefsi kendüye tâbi' kıla
Nefs-i şomı eyleyüp ikâz bu yolda ğulgule
Vermesin dil-ḥâneme Ḥaḳḳ 'aşkı gelsin şevḳ ile
Luṭf u iḥsân eyle şâh-zâd olsun Allâh cümle rûḥ
5. **Ḥamdiyâ** bir kabre varsa rûḥı şâd itmek diler
Cümleten mü 'minleri raḥmetle yâd itmek diler
Şâh cemîli görmek ile bir murâd itmek diler
Raḥmetiñle cümlesi yâd olsun Allâh cümle rûḥ

85

Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilatün / Fâ' ilün

1. Ḥoşnûd¹⁶⁶ olsun cism ü cânımdan Ḥudâvende bu rûḥ
Eyle tevfiḳiñ refiḳ yâ Hâdiyâ ism-i bûdûḥ
Şânı a'zam şâh risâlet 'aşkına ey Kird-gâr
Doldırup ver câm-ı 'aşkı nûş idem ḳadeḥ ḳadeḥ
2. Cism ü cânda dirlik itsin mâ-sivâya baḳmasın
Gördiği eşyâya zâhir şaymasın hiç aḳmasın
Nefs odına ğaflet idüp cism ü cânım yaḳmasın

¹⁶⁶ Vezin bozuk.

Rîh-i Cennet bÿy-ı Aḥmed şadrıma virsin řÿḥ¹⁶⁷

3. Feyz-yâb itsin Cenâb-ı Kibriyâ ervâḥları
Ḥâdim itsin rÿḥ-ı sulṭâniyyemize řâḥları
Feth-i bâb itsin dil-i vîrâneme der-gâḥları
Şâkir olsun řevḳ ile didâra şarşu cÿmle rÿḥ

[28b]

4. Bir tecellî kııl dile nÿr-ı Muḥammed berḳ ola
Şâḥ risâlet Muştafâ nÿrıyla dil mesrÿr ola
Ol çehâr-ı bâ-şafâyı çeşm-i dil dâ'im göre
Meh-likâyı görmek için şâbit olsun nÿr-ı Nÿḥ
5. **Ḥamdiyâ** miskîn günâḥ-kâr der-be-der bî-çâredir
Fazlıñı eyler temenni 'aşık-ı dil-dâradır
Mest-i mecbÿr it şehen-şâḥ 'aşkıñña âvâredir
Tâilâ yevmü'l-ḳiyâm¹⁶⁸ nÿr-ı Ḥudâ bulsun řÿyÿḥ

86

Mefâ' ilÿn / Mefâ' ilÿn / Mefâ' ilÿn / Mefâ' ilÿn

1. Birâder durma zıkr it cÿmle cân her ân ider tesbîḥ
Ḥudâ'nıñ 'aşık-ı řâdıḳları her ân ider tesbîḥ
2. Semâvâtu zemîn ehli Ḥudâ'yı zıkr ider dâ'im
Gice gündÿz dimez 'aşık olan efgân ider tesbîḥ
3. Cenâb-ı Kibriyâ Hâdî hidâyet kıldığı anda
Nazar kııl her bir eşyâya olup ḥayrân ider tesbîḥ
4. Hemân insân degil cÿmle ḥacer seḥer bu mevcÿdât

¹⁶⁷ Vezin bozuk.

¹⁶⁸ "Tâ kıyâmet gününe kadar." Âl-i İmrân, 3/55

Hudā'yı zıkr ider dā'im kıomaz bir ān ider tesbīh

5. Ađaç yaprakları Vedūd okur bād-ı şafā senden
Şafā-yāb olduğı müddetce ol şāyān ider tesbīh
6. Seşerde bāđ-ı gülşende nedir üftādeler hāli
Figān eyler o bülbüller kılup nālān ider tesbīh
7. Gelür bŷy-ı şafāsı ğonceniñ bülbül figān eyler
Gözünden yaş döküp cānın kılar bŷryān ider tesbīh
8. Yatar ğafletde **Hāmdī** hem diler vuşlat maķāmından
Uyanmaz hem utanmaz şŷri bī-bŷrhān ider tesbīh

87

Mefā' ilŷn / Mefā' ilŷn / Mefā' ilŷn / Mefā' ilŷn

1. Nazar kıl 'andelīb her bir seşerlerde figān eyler
Şafāsından neler nālān idüp muħriķ ğazel söyler
Anı bir ehl-i dīl ğuş itse dŷ çeşmi revān eyler
Velī 'aşķ ehli durmaz tālīb-i cānān ider tesbīh
2. Kıamu eflāk içinde hep melā'ikler yiyüp iķmez
Hemān zıkr eyler ol Mevlā'yı beyhŷde vaķit geķmez
Ciñanda hŷri ğilmān zıkr ider Hāķķ'ı kınad aķmaz
O birdār-ı kerāmetdir kıamu vildān ider tesbīh
3. Nazar kıl çeşm-i 'ibretle cihāna 'ömrŷñ olduķca
Şafā-yāb ol Hudā Hāzır u Nāzır 'aşķı bulduķca
Hemān eş'ār oku vaşşāf olup her bāde dolduķca
Hudā'nıñ 'āşık-ı şādıkları insān ider tesbīh

4. Semā Hürşid pür-enver-i nücüm seyyâreler durmaz
Hudâ'yı zıkr ider dâ'im hevâya hiç gönül yormaz

[29a]

Dağı hikmet nedir diyü nigârim arayıp şormaz
*İlâ yevmü'l-kıyâme*¹⁶⁹ diñleyüp fermân ider tesbîh

5. Zemîn üzre niyâz eyler çiçeklerle nebât dâ'im
Bahâr eyyâmı seyr eyle bu hâletle olur kâ'im
Yeşil penbe kızıl al gül nedirsin olmayup nâ'im
Seher vaqti şafâsından olup rüşen ider tesbîh
6. Der-i mey-hâneden nüş ehli mecbûr vaşf-ı dil-dâra
Velî vicdân-ı hâliş rakş ider şevk ile gül-zâra
Şu'üd eyler dem-â-dem serleri bâlâda hünkâra
Dilim 'aşk-ı haqîkatle olup mestân ider tesbîh
7. Şerî'atle tarîkatle haqîkatle sülûk ehli
Hudâ'yı zıkr ider dâ'im karar itmez mülûk ehli
Velî 'arz u semâvât cümle her hâl yer ü gök ehli
Olup âgâh bu yolda vâşıl-ı Sübhân ider tesbîh
8. Di **Hamdî** rûz u şeb tevhîd-i Haqq'ı 'aşk ile zıkr it
Dağı gafletde gelme gördiğîñ himmetleri fikr it
Hudâ'ya 'aşık ol cân u gönülden doğru yol tut git
Budur 'âdet ezelden tâlib-i 'irfân ider tesbîh

1. Sırr-ı Yezdân u Hudâ'dır şorma gizli şâf-ı rûh

¹⁶⁹ "Tâ kıyâmet gününe kadar." Âl-i İmrân, 3/55

Nev‘-i insānı Hudā’niñ ni‘ meti elṭāf-ı rūḥ
Nefsiñe zulm eyle kim pür-enver olsun şehr-i dil
‘Aşk ile zıkr eyle kim itsin sana inşāf-ı rūḥ

2. Rūḥ Hudā’niñ enveridir ‘aql ile bilmek muḥāl
Aniñ içün setr olundu itmediler kıl ü kâl
*Kenz-i lâ-yüfnâ*¹⁷⁰yı bul ‘irfān iseñ deryāya dal
Gizli sır bu cism içinde sāde nūr ihsān-ı rūḥ

3. Rūḥdur insānı tekellüm itdiren bülbül gibi
Rūy-ı insānı münevver eyleyen hep gül gibi
Bāğ u büstānı münevver eylemiş sünbül gibi
Şād u ḥandān eyleyen hem söyleyen eknān-ı rūḥ

4. Müctehidler ‘āciz oldu sırr-ı rūḥı bilmege
Zühd ü taqvā kāsır oldu enverinden almağa
Ehl-i ‘aşk şarardı şoldı rūḥ ile yār olmağa
Cān u cismi terk idenler bildi sırr-ı Kāf-ı rūḥ

5. ‘Ārif iseñ nefsi rūḥı fark idüp bürhānı bul
Nefse rūḥşat virmeyüp cismiñdeki sulṭānı bul
‘Aşk ile zıkrı Hudā kılup ulu ḥaḫanı bul
‘İlm ü a‘ mālē ḥulūş eyle odur etrāf-ı rūḥ

[29b]

6. Rūḥdur insānı müzeyyen eyleyen güller gibi
Nuṭḫ-ı Ḥaḫḫ virüp dem-ā-dem şādı bülbüller gibi
Söyledir hem güldirir hem tağdır teller gibi
Bildirir ‘irfān-ı ‘aşkı öğredir her lāf-ı rūḥ

7. Rūḥsız insān cimini görsen kaçarsın lā-muḥāl
Cism-i insān bir kafesdir murgı itdi perr ü bāl

¹⁷⁰“(Kanāat) tükenmez bir hazinedir.” Hadisinden iktibas.

‘ İbret al ölmezden evvel gönlüñi Mevlâ’ya şal
Fetḥ ider her ehl-i ‘ aşka zıkr ile keşşâf-ı rûḥ

8. Rûḥ çıkar cismiñ içinden eyler ârzû ḥazreti
Buldığı dem ağlar iñler eyleyüp şefâ‘ ati
Ḥānesinden râzı ise nefis-i kâmil devleti
Buldı cān u cismi rāḥat pek sever nazẓâf-ı rûḥ
9. Nefs-i ḥabîşden şikāyet eyler ise nūr-ı Ḥaḫḫ
Aña ṭamudan gelür ‘ azāb içün eyler yıraq
Nefs-i şeyṭānī ṭamuya göndedir *Rabbi’l-Felāk*¹⁷¹
Sen tehī zann itme ezber eylemiş her kāf-ı rûḥ
10. Ğāfil olma bir nefes zıkr it Ḥudā’yı **Ḥamdiyā**
Rûḥ-ı sultāniyyeñi iḫyā idüp ol āşinā
Dā’imā benden selām olsun aña yā Hādiyā
Cism içinde nūr-ı ‘ aynım mūnisim bir şāf-ı rûḥ

89

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Baḫr-ı faẓlıñla Ḥudā dil-ḥānemi eyle ferāḥ
Bir tecellī kııl dile itsin dem-ā-dem inşirāḥ
Cām-ı ‘ aşkı şun Ğanī Perverd-gār’ım şevḫ ile
Söyleyim çok nazm u eş‘ār aḫıda gözden cerāḥ
2. Mā-sivānīñ bed hevāsın sil süpür gönlümden al
‘ Aşkıñı eyle tecellī şevḫ ile sevdāya şal
Geç otur dil taḫtına göster cemāliñ bī-zevāl
Cān u dil āzād olup her ḫorḫıdan bulsun felāḥ
3. Sen ne dil-bersin seni vaşf eylerim bir görmeden

¹⁷¹ “Karanlığı yarıp sabahı ortaya çıkararak Rab, yaratıkların Rabb’i.” Felāk, 113/1

Cān u dil ārzū kılar şāhım vişāle ermeden
‘Aşkıñı eyler temennī şevķ ile bu dil beden
Eyle tevfiķiñ refiķ nefsi-i ħabīş bulsun şalāĥ

4. Sen şalāĥıyyet naşīb it Hādiyā eyle ‘atā
Bahr-ı fazlıñla kerem kıl **Ĥamdiyā**’ya ĥūb likā
Levh-i dilde maķşūdı¹⁷² a‘ lā bana ĥüsn-ı rızā
Kıl ‘ināyet Rabbenā bu fazlıñı aĥşām şabāĥ

[30a]

90

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Bu gidiş ile başımıza kopar Tūfān-ı Nūĥ
Biñ iki yüz seksen oldı çıkdı gönülden fūrūĥ
*Zahare’l-fesād*¹⁷³ buyurdı Hādiyā eyle ĥesāb
Çıkdı seksen bir zamāne ĥalkına buldı şüyūĥ
2. Berr ü baĥri hep fesād qablar olur ma‘ mūr ĥarāb
Ĥicretiñ vaķti velākin vermedi ruşşat Cenāb
Az vaķitde añladım ki devre döner āsiyāb
Mülkiñ ıssı gelmedikce burnumuz duymaz nüşūĥ
3. Ekşeri İslāmbol ehliāyet-i küffāra dil
Virdiler taķlīd mişāli qaldı erkān-ı cemīl
Bir ĥazāb eyler soñunda bil muĥaķķaķ ol Celīl
Anları seyr eyle sen gelür yaķin ĥükm-i Būdūĥ
4. Hep ĥarāb eyler ‘azīzim ehl-i ĥaflet ĥānesin
Zālimiñ bil aĥladır zār-ı bāzārı ānesin¹⁷⁴
Yek nazār kıl bir ĥarībe raĥmı yoķ bir dānesin

¹⁷² Vezin bozuk.

¹⁷³ “Fesād ortaya çıktı.” Rûm, 30/41

¹⁷⁴ Vezin bozuk.

Çoymayup eyler helâki idemem anı şürûh

5. **Hamdiyâ** ifşâ-yı râz itme seni inkâr ider
Münkir-i bî-dînleriñ bağrına bu ıg kâr ider
Mesned-i dünyâya mağrûr olanı berdâr ider
İtdiler gâyet fesâd-ı nefis-i bir cism ile rûh

91

Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilün

1. Ey birâder haqqı izhâr eyleyen handân şahîh
Şer' ile hükm eyleyüp haqq söyleyen her ân şahîh
Enbiyâlar evliyâlar arasında dört kitâb
Her ne kim söyler ise haqq Hazret-i Çur'an şahîh
2. Gökden indi dört kitâb peyk-i Celîl Çur'an ile
Şâh Muhammed Muştafa'yı ' arz idüp bürhân ile
Aña nâzır şâh risâlet şıdık ile imân ile
Gönderen kân-ı kerem Rabbü'r-Raḥîm Raḥmân şahîh
3. Her ne kim söyler şahîhdir hep gürûh-ı enbiyâ
Cân u dilden tâlib-i bezm-i vişâl her evliyâ
Anları taşdıķ iden şadıķ-ı Mevlâ câ-be-câ
Şadıķu'l-va' dü'l-emîn kân-ı ' aṭâ sultân şahîh
4. Tâ *ilâ yevmü'l-ķıyâm*¹⁷⁵ taşdıķ iden şıddıķ olur
' Aşķ-ı şıdık ile hülûş iden Hudâ'yı tez bulur
' Âbid-i zâhid riyâ eyler ise yolda қalur
Ol Ebübekr ' Ömer ü ' Oşmân ' Alî merdân şahîh
5. Ol nübüvvet mażharı şâh-ı beķâyı haqqbilen
Dü cihânda şâd u handân oldu dil bāğ-ı Cinân

¹⁷⁵ "Tâ kıyâmet gününe kadar." Âl-i İmrân, 3/55

[30b]

Hem haķikāt sırrına vāşıl olur   aşık olan
  Aşık ol ey dil sana ihsān olur ğufrān şaķih

6. Dört imāmiñ mezhebinden taşra çıkma kāmil ol

  İlm ü a  mālî gözet her bir fūnūna fāzıl ol
Tut tarikat erleriniñ pendini pür-  aķil ol
Anlarıñ esmā ile gösterdiği vicdān şaķih

7. Diķkat it ıķlīm dil-i nevresne elvān gösterir

Feyz-i lā-yuħşāyı bul d  çeşmi birer gösterir
Mazhar-ı feyz-i haķikāt kān-ı Kevşer gösterir
Teslīm¹⁷⁶ ol ey dil   azīm etitdiğiñ gülşen şaķih

8. Her ne esrār gösterirse ma  nevī şeyhiñ sana

Ğayra ifşā eyleme hoş mesnevī şeyhiñ sana
Añadi her sırrıñı n r pertevi şeyhiñ sana
Her ne derse bil cevāhir hem d r-i mercān şaķih

9. **Ħamdiyā** dil teslīm¹⁷⁷ it mürşid-i kāmil sendedir

Rab -ı ķalb it Ħaķķ erenler rāh-ı şāmil sendedir
  Aşķ ile eyle h l ş   ilmiñle   āmil sendedir
Seni āĝāh eylesin ol Ħazret-i Geylān şaķih

92

Fā  ilātün / Fā  ilātün / Fā  ilātün / Fā  ilün

1. Rāh-ı Ħaķķ'a   azm-ı iķbāl idelim her ān şaķih

Ħāşıl olsun b -nihāyet   aşķ ile bürhān şaķih
Şıdķa ihlāş eyleyüp tevfiķ-i Ħaķķ olsun refiķ
Sırr-ı   aşķa āşinā olmaķla der   irfān şaķih

¹⁷⁶ Vezin bozuk.

¹⁷⁷ Vezin bozuk.

2. Hiç nedâmet çekmeyüp öz eviñi pâkle hemân
Oğu istiğfârı yüz kerre ‘ayân ister nihân
Çok şalât ile selâm eyle ola gönülñ cinân
‘Aşk ile tevḥîd-i Ḥaḳḳ her derdiñe dermân şahîḥ
3. Bî-‘aded hem bî-ḥesâb tevḥîd oğu korkma şaḳın
Ḥalvet eyle kendiñi dil şehrine ‘ayne’l-yaḳîñ¹⁷⁸
Vâsıl ol sırr-ı Ḥudâ’ya olasın ḥaḳḳe’l-yaḳîñ¹⁷⁹
Hiç ḥarâma el uzatma buyurur Lokmân şahîḥ
4. Şübheliden ihtirâz it şübhesizle ḳâni‘ ol
Mazḥar-ı sırr-ı ḥaḳâyıḳ enverine câmi‘ ol
Ser-te-ser meydâna çık aḳranlarıñdan fâyi‘ ol
Pâdişâh-ı bî-zevâliñ itdigi fermân şahîḥ
5. Aḥmed-i Ḳuddûsi mürşidim izin vermiş tamâm
Tâ ilâ yevmü’l-ḳıyâm¹⁸⁰ irşâda me’mûr ol hemân
Ḳuvvet-i ḳudsiyye iḥsân eylemiş Ḥamdî müdâm
Ḳudretiyle Kird-gâr’ım eyledim imân şahîḥ

[31a]

93

Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilün

1. Ḥamd ola her mü’mine râh-ı Ḥudâ âsân şahîḥ
Sâye-i şâh-ı risâletde olan iḥsân şahîḥ
‘Aşk ile ihlâş ile zıkr it Ḥudâ’yı şâf-ı dil
Dest-gîr olsun sana mürşid-i Ḥaḳḳ ḥaḳan şahîḥ

¹⁷⁸ “Gözüyle görmüş gibi, (açıktan açığa görme).” Tekâsur, 102/7

¹⁷⁹ “Doğruluğunda şüphe olmayan bilgi.” Vâkıa, 56/95, Hâkka, 69/51

¹⁸⁰ “Tâ kıyâmet gününe kadar.” Âl-i İmrân, 3/55

2. Günde yüz kerre Hudā'yı kıl müdāmet kāmīl ol
Okutup itdikleriñden 'ilmiñ ile 'āmil ol
Levh-i dilden ders alup her 'ilm-i dīne fāzıl ol
Gizlice dil-hāneñe ilhām iden Raḥmān şahīḥ
3. Günde yüz estağfirullāhon bir olsun şalavāt
Okuyup bağışla rūḥ-ı enbiyāya bul necāt
Bī-'aded tevḥīd-i Yezdān okuyup bākī ḥayāt
Bulasın ölmezden evvel ol diyen sultān şahīḥ
4. Bu icāzet-nāmedir sana kifāyet eyledi
Şıdk ile ihlāş idüp zıkr eyle diyü söyledi
Āmmeten mü'minleri erkān-ı 'aşka bağladı
Şeyḥimiz Ḳuddūsi'niñ gösterdiği erkān şahīḥ
5. Pīrimizdir şāh-ı 'Addü'l-Ḳādir Allāh 'aşkına
Böyle sultān 'ālem içre nādir Allāh 'aşkına
Feyz-i lā-yuḥşā velī ḥaḳandır Allāh 'aşkına
Şehr-i dilde gizli ikāz itdiği ihvān şahīḥ
6. **Ḥamdiyā** gāfil gedadır levḥ-i dil sırrın okut
Baḥr-ı 'aşka ğarḳ olursa 'andelīb itmez sükūt
Ḳıl 'ināyet pādişāhım dilde 'aşk bulsun şübūt
Dest-gīrim dilde mīrim Ḥazret-i Geylān şahīḥ

94

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ulün

1. Ḥudāvende dil-i vīrānemi eyle müferriḥ
Raḥīmā luṭf idüp her ḥānemi eyle müferriḥ
2. Ḥabīb-i Kibriyā'nıñ 'aşkına eyle 'aṭālar
Cemāliñ cāmını şun ḥānemi eyle müferriḥ

3. Ferāḥlandır efendim şād u memnūn [it]¹⁸¹ ŧehen-ŧāh
Naŧībim āb u nānı dānemi eyle müferriḥ
4. ‘ İnāyet kıl ŧerī‘ at tācını baŧımdan alma
Hidāyet kıl dilā seyrānemi eyle müferriḥ
5. Efendim pādiŧāh-ı bī-zevālsin [eyle]¹⁸² iḥsān
Vaṭan-ı ŧāh-ı dīn cānānemi eyle müferriḥ
6. Niġārim ‘ aŧkıña ŧāf-ı ŧarābı ŧun ser-ā-pā
Ḥazīnim eldeki peymānemi eyle müferriḥ
7. Rızā ile liḳāñı eyle tevfiḳ Ḥamdiyā’ya
Ḥudāyā maḥzen-i ‘ irfānemi eyle müferriḥ

[31b]

95

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Fe‘ ülün

1. ŧehen-ŧāh-ı cihān dil-ḥāneme ver nūr-ı fettāḥ
ŧarāb-ı ‘ aŧkıñı ŧun ḳanayım aña muŧarrāḥ
Ḳuluñı mest-i mecbūr eyle ŧāhım sen Ğanī’ sin
Ḳulūbum¹⁸³ ŧehrini feyziñle kıl ŧāhım müferrāḥ
2. ‘ Aṭā senden kerem senden ŧehen-ŧāh eyle iḥsān
Ğarībim Kird-gār’ım kān-ı ğufrān eyle her ān
Cemāliñ cāmını ŧun āŧikār olsun o cānān
*İlā yevmü’l-ḳiyām*¹⁸⁴ eŧ‘ār ile kıl meni meddāḥ

¹⁸¹ Metne eklendi.

¹⁸² Metne eklendi.

¹⁸³ Metinde “ḳulūbım” ŧeklinde yazılmış.

¹⁸⁴ “Tā ḳiyāmet ğününe kadar.” Âl-i İmrān, 3/55

3. Dil-i mir'atimi nūrîñla eyle günden enver
Ola kân-ı kerem fazlıñla kıl nūrdan münevver
Cemâliñ cāmını nüş itdirüp eyle müsekker
Dağı 'ilm-i ledünnî dersini söyle müşerrâh
4. Seni bildim *naẓirîñ yok şerikiñ yok*¹⁸⁵ Hudâyâ
Murâd u maqşadım 'aşkıñla şevkiñ kıl hidâyâ
Kuluña luţf u ihsân eyle vaşlıñ şâh-ı 'uqbâ
Cemâliñ şem'ine pervâne rûhum ola ravvâh
5. Bu **Ĥamdî** gâfil ednâ bir haķır miskîn günâh-kâr
Ĝanî'sinKird-gâr'im pâdişâhım dilde dil-dâr
Raĥimâ raĥmetiñle şâd u memnūn eyle Ĝaffâr
Kuluñı 'aşık-âne şâdık eyle hem muşahĥah

96

Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilün

1. Bâb-ı pîrân-ı tarîķa Hâdiyâ tutdum şimâh
Kıl hidâyet ey Ĝanî Perverd-gâr itme ırâh
Şâh risâlet 'aşkına şun câm-ı 'aşkı ey Ĝanî
Nâr-ı 'aşkıñ baĝrımı ĥūn eylesin hem inţibâh
2. Dost yolunda râh-nümâ eyle velâyet şâhını
Hem ziyâret eyleyim şâhiñ ulu der-gâhını
Ĥaķķ baĝışlasın velâyet şâhına güm-râhını
Şehr-i dilde murĝ-ı cân fazlıñ ile bulsun ferâh
3. Nâr-ı ĥasret hicr-i firķat yaķdı cânım merhem it
Bâde-i 'aşkıñ şarâbın şun efendim sen em it
Rûz u şeb yâ Rabbenâ 'aşkıñla şevkiñ hem dem it
Dem-be-dem 'aşkıñla vaşfiñ ola dilde infisâh

¹⁸⁵ "Onun ortaĝı yoktur." En'âm, 6/163

4. Kādir ü Qayyūm'sın ey Mevlā seni bildim Kerīm
Kıl 'ināyet Rabbenā şāhım 'azīm Raḥmān Raḥīm
Biñ bir ismiñle müsem mā behresin şānı 'azīm
Ḥamdiyā'ya eyle iḥsān zū'l-cenāḥım iki şāḥ

[32a]

97

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ulün

1. Sene biñ iki yüz seksen bu tāriḥ
Gözedüp durdığım her ān bu tāriḥ
Bu tāriḥ ism-i Ğaffār'ın ḥesābı
Olur mü'minlere ğufrān bu tāriḥ
2. Sene biñ iki yüz seksen birinde
Fesād zāhir olur her bir yerinde
Fesādın def'i bir piriñ elinde
Anıñcün olurum ḥayrān bu tāriḥ
3. Velī ol piri kim buldı selāmet
İrişe cümleye ḥayr-ı 'alāmet
Selāmetdir 'azizim ḥāliş ümmet
Aḳar çok ehl-i şerden ḳan bu tāriḥ
4. Daḫı seksen bire naḳş eyle tāriḥ
Uyanur her taraıdan cümle fātih
Gelür bir kāfir-i bī-din muşāliḥ
Dem-ā-dem gösterir nişān bu tāriḥ
5. Dilā bir ḳış içinde gelse kāfir
Olur Begoğlu semtinde misāfir
Anā rāzı olur mı çok mücāvir

Diye çok kimse ser-gerdān bu tārīḥ

6. Bahār eyyāmı bir server birāder
Zuhūr eyler yakında ol ser-ā-ser
Ḳulūbi Ḥaḳḳ'a merbūṭ nūrdan enver
Ol iḥsān ṣāḥib-i sulṭān bu tārīḥ

7. Ḥaber verdi bunu bir ehl-i bāṭın
Didi ṣāḥ-ı velāyet ol ṣalāṭın
Şirār-ı nāsı kesdi ḳaldı *ve't-tīn*¹⁸⁶
Velīler gösterir bürhān bu tārīḥ

8. Ne Moşḳof kor ne İngiliz Fıransız
Amān vermez ḳırar anı gümānsız
Arar nerde münāfiḳ var imānsız¹⁸⁷
Anı daḥı ḳırar merdān bu tārīḥ

9. Dilā ṣer' -i ṣerīfi zāhir eyler
Münāfiḳdan cihānı ṭāhir eyler
Ḳulaḳ ṭut Ḥamdiyā sana ne söyler
Duyar 'ālim olur ḥaḳān bu tārīḥ

[32b]

98

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Senden artık var mı ṣāḥım dü cihānda bir aḥad
*Lā-şerīk ü lā-naḳīr*¹⁸⁸sin ṣānım *Allāhu 'ş-şamed*¹⁸⁹
Biñ bir isimle müsem mā behresin ey pādişāḥ
Eyledim imān-ı Ḥaḳḳ'dır *ḳul huvā 'llāhu ehād*¹⁹⁰

¹⁸⁶ “Andolsun incire.” Tīn, 95/1

¹⁸⁷ Vezin bozuk.

¹⁸⁸ “Onun ortağı yoktur.” En'âm, 6/163

¹⁸⁹ “Allah sameddir.” İhlās, 112/1

2. Ey meded-kārim Ğanī'sin Kird-gār'ım el-amān
Zümre-i kāmiller içre kayd idüp eyle nihān
Dü cihānda cürmümi bağışlayup eyle ' ayān
Dilerim her dā'imā senden meded senden meded
3. Mağfired kılsañ kamu mü'min aḫī şādān olur
Sen şehādet mazharısın cān cihān ḫayrān olur
Pādişāhlar pādişāhından hemān iḫsān olur
Dest-gİR olsun dilā şāhib velāyet şāh esed
4. Bir ğarīb miskīn günāh-kār ' abd-ı ' āciz der-be-der
Kuluñum kapuñda boynum egri verme ğam keder
Ḥaḫḫ erenler arasında eyle şāhım ser-nefer
Cām-ı ' aşkı şun yediñle el-amān bir kaç ' aded
5. Ferd-i Ḥayy-ı lem-yezāl bildim seni Perverd-gār
Baḫr-ı fażlıñla bağışla cürmümi şāh Kird-gār
Sen Ğanī'sin isterim senden murādım negi var
Hiç muḫabbetden ayırma göñlümi ezel ebed
6. **Ḥamdiyā'**ya luḫf u iḫsān it cemāliñ nūrını
Cezb idüp dil-ḫānesin göster ' ayān mecbūrını
Ey benim şefkatli şāhım Cennet içre ḫürini
Ḥamdiyā'ya luḫf u iḫsān eyle şāhım çekme sed

99

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Bir kitāb inşāsına tevfiḫin ister dil cedīd
Kuvvet-i ḫudsiyye iḫsān eyleyüp kıl müsta' id
Eyle tevfiḫiñ refiḫ yā Rabbenā eş'ār ile

Başlayup nakş eyleyim senden hidāyet yā ḥamīd

2. Yād-gār olsun kamu ihvānı āgāh eylesin
İftirānı ḥasretiñle rūz u şeb āh eylesin
Mağşad-ı a' lāyı bildirsin anı şāh eylesin
Öyle te'sīr eylesün ikāz ola bağrı ḥadīd
3. Ğaflet uykusundan uyarsın anı her rūz u şeb
‘Aşğ ile tevḥīd yolında eyleye Ḥağğ’ı taleb
Bildire sırr-ı nihānında olan esrārı hep
‘Afv ide her bir suçın ol Kird-gār’ım şāh mecīd
4. ‘Aşğ ile nālān u giryān olsun Allāh ‘aşğına
‘Andelīb-āsā figān itsin seher-gāh ‘aşğına

[33a]

Şevğ ile tevḥīd-i Yezdān eylesin şāh ‘aşğına
Vuşlat için ağlayan ‘aşğ ehliniñ baht-ı sa' id

5. **Ḥamdiyā**'yı mağfired eyle meded yā Rabbenā
Şāh risālet ‘aşğına kıl sırr-ı ‘aşka āşinā
Cām-ı ‘aşğı dem-be-dem şunsun hemān sākī baba
Meclis-i ‘uşşāk içinden bir nefes itme ba' id

100

Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Raḥm-ı ğālib pādişāh
Dilerim senden meded
El-amān ‘ālem-penāh
Eyle iḥsān bī-'aded

2. ‘ Abd-ı ‘ āciz kuluñam
Eyle meni şād-kām
Mağfired kııl ey hümām
Ġam elem verme ebed
3. Eyledim imān-ı Hāķķ
Birligin *Rabbi’l-Felāk*¹⁹¹
Ĥamdü-li’llāh rüyim aķ
İtdi *Allāhu’ş-şamed*¹⁹²
4. Baĥr-ı fażlından Ĥudā
Tevfīķin itdi ‘ aķā
Dilde zıkrım dā’imā
*Ķul huvā’llāhu eĥad*¹⁹³
5. Ġarīb miskīn gedāyım
Cism ü cānı fedāyım
Nār-ı ‘ aşķıñla bayım
Himmet itdi şāh esed¹⁹⁴
6. Ķıl Ĥudā’ya şehr-i dil
‘ Āşķı olsun cemīl
Luţf u iĥsān it Celīl
Ķıl meni aĥsen ...
7. Şāh-ı merdān-ı Ĥudā
Ķuţb-ı dīn āl-i ‘ abā
Cümlesine merĥabā
Raĥmet olsun bī-‘ aded

¹⁹¹ “Ķaranlıĥı yarıp sabahı ortaya çıkararak Rab, yaratıkların Rabb’ı.” Felāk, 113/1

¹⁹² “Allah sameddir.” İhlās, 112/1

¹⁹³ “O, Allāh’tır, bir tekdir, de.” İhlās, 112/1

¹⁹⁴ İlk iki mısradaki vezin bozuk.

8. Sen Ğanî'sin pâdişâh
Eyle ihsân 'âlî câh¹⁹⁵
Luţf ile eyle nigâh
El-meded âh el-meded

9. Bir tecellî kıl dile
'Âşık oldum bir güle
Vaqt-i seher bülbüle
El-amân şâh çekme sed

10. Enver-i Maĥmûd-ı şâh
Çeşmime göster İlâh
Ey Ğanî 'âlem-penâh
Kıl 'atâ ferdü's-şamed

11. Şiddîk-i ekber velî
Naķşibendiler yolu
Bâĝ-ı gülşen bülbüli
Rûy-ı gül-âbâd kuned

12. 'Ömerü'l-Fârûķ'a Hâķķ
Verdi Hâķķ nûrdan Burâķ
Sev anı ol rûyı aķ
Levh-i dilden itme red

13. Hâzret-i 'Oşmân'ı sen
Cân u dilden sev ĥasen
'Aşķ ile kıl ol uyan
Her ne dirse di eved

14. Şâh 'Alîyyü'l-Murtażâ
Dâmâd-ı şâh Muştafâ

¹⁹⁵ Vezin bozuk.

Cām-ı cemīli cabā
İhsān eyle mücedded¹⁹⁶

15. Şāh Ḥasan ile Ḥüseyn
Bağrımı yaqdı ḥanīn
Baḥr-ı mest ...
Şād ola ibnü'l-beled

16. Dest-gīrim şāh resūl
Ḥamdiyā'yı kı l vuşūl
Di aña şāliḥ oğul
El-amān ey pāk-i ced

[33b]

101

Mefā' ilūn / Mefā' ilūn / Fe' ulūn

1. Şehen-şāh-ı cihānsın yā Muḥammed
Daḥı şāh-ı cinānsın yā Muḥammed
Nebīler serveri hem rehberisin
Dü 'ālem şāhı cānsın yā Muḥammed
2. Ḥudā'nıñ nūrisın Maḥmūd Muḥammed
Melekler arasında nāmıñ Aḥmed
Bu dīni eylediñ iḥyā mücedded
Güneş mişli 'ayānsın yā Muḥammed
3. Seni Ḥaqq kendi nūrından yaratdı
Ḥuzūr-ı ḥazretine da' vet itdi
Semāvāta melekler aldı gitdi
Dilā şāhib-divānsın yā Muḥammed¹⁹⁷

¹⁹⁶ Vezin bozuk.

¹⁹⁷ Vezin bozuk.

4. Semāvātı gezüp seyrān idersin
Çamuyı kendiñe hayrān idersin
Hudā'yı cānına cānān idersin
Ser-ā-pā bī-gümānsın yā Muḥammed

5. İrişdiñ *ķābe ķavseyñ*¹⁹⁸e Hudā'yı
Bilüp bulduñ işitdiñ hūb şadāyı
Şefā' at eyleyüp bay u gedāyı
Ceḥīmden ķurtaransın yā Muḥammed

6. Muḥammed'sin Ğanī Mevlā'ya vāşıl
Olup ḥācātıñı ol itdi ḥāşıl
Nübüvvet mazḥarisın Ḥaḳḳ'a şāmil
Ḥaḳīkatde nihānsın yā Muḥammed

7. Sana bildirdi sırrın Ḥaḳḳ Te'ālā
Seni maḥbūb idindi şānı a' lā
Sana *lev-lāke lev-lāk*¹⁹⁹ didi Mevlā
Süleymān-ı zamānsın yā Muḥammed

8. Seni ta' zīm ile zıkr itdi Allāh
Sana Qur'ān'ı virdi *ķul huvā' llāh*²⁰⁰
Çamu esrārına Ḥaḳḳ itdi āgāh
Velī tūḫī-dehānsın yā Muḥammed

9. Sa' ādet tācını sen giydiñ evvel
Hudā seni mu' azzam ķıldı mürsel
Nübüvvet mührini virdi mükemmel
'Ayān dārü'l-amānsın yā Muḥammed

¹⁹⁸ “İki yay aralığı kadar.” Necm, 53/9

¹⁹⁹ “Sen olmasaydın (yā Muḥammed), sen olmasaydın felekleri yaratmazdım.” Hadīs-i Kudsî

²⁰⁰ “O, Allāh'tır, bir takdir, de.” İhlās, 112/1

10. Seni taşdıķ ider şiddiķ-i ekber
‘Ömer ‘Osmān ‘Alī sana dil-āver
Bu dört zāta ‘aţadır Havz-ı Kevşer
Di **Ĥamdī** cān cinānsın yā Muĥammed

[34a]

102

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Kird-gār’ım elli bir yaşına girdim bir murād
Olmadım raĥm it bana ġafletde ĳaldım eyle şād
Bir tecellī ĳıl cemālīñ nūrına müstaġraķ it
Baĥr-ı ġufrānıñla ey kān-ı kerem eyle reşād
2. Yalvarup nāz u niyāz itdim efendim rüz u şeb
Cān u dil pāk-i rızāñı dem-be-dem eyler taleb
Bildigim bu pādişāĥım cürm ü ‘ işyānım sebeb
Oldı vaşlıñ yollarında nefis-i şom eyler fesād
3. Nefs-i şeytān mekr-i aġyārıñ elinden aġlarım
Sözleri sem bed-liķāñıñ ġam dilinden aġlarım
Nesne gelmez hiĳ elimden ĥār yolından aġlarım
Raĥm u luţf it her taraıdan ĳapular eyle ġüşād
4. Raĥmetiñ erĥamısın vü pādişāĥ-ı bī-zevāl
Yaķ ĳuşūrum defterin ‘ aşķ nārına ey ĥüb-ĥişāl
‘ Āşıķ-ı bezm-i vişāl it tālīb-i ĥüsn-i cemāl
Levĥ-i dil murġı ĥümāsı dā’ım itsin inķıyād
5. **Ĥamdiyā** bir mūr-ı meksūs ‘ abd-ı ‘ āciz pūr-ĥazīn
Cümle āfātıdan emīn it pādişāĥım ĳıl emīn
Hem şefī‘ olsun ĳamuya *raĥmeten-li’l-‘ālemin*²⁰¹

²⁰¹ “Ālemlere rahmet olarak (gönderdik).” Enbiya, 21/107

Meclis-i 'uṣṣāḳ içinde 'ilmiyāyı eyle yād

103

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Efendim pādişāhım dilde māhım şāh-ı dīn Maḥmūd
Seni vaşf-ı şenā kıldı cinān ehline şāh Ma' būd
Anıñçün zīnet-i nūrı dem-ā-dem olmada müzdād
Dü 'ālemde şehen-şāh-ı cihānsın ṭālī' in mes' ūd
2. Ḥudā' nıñ nūrısın bi'z-zāt seniñle dil olur ma' mūr
Daḥı Ḥurşid Kamer-tāb senden aldı nūr-ı Cennet ḥūr
Sana ' aşık olup dāra açar gerdānını Manşūr
Didi bu ' ālemi ḥalk eyleyen Ḥaḳḳ bendedir mevcūd
3. Seniñ varlığına var eyledi Sübhān bu eflāki
Semāvātta melā'ikler zemīn üzre ḳamu ḥāki
Cemāliñ nūrını ' ārif olanlar itdi idrāki
Devām itdi şalāt ile selāma sākin-i mescūd
4. Bu **Ḥamdī** ḳuluña şāh-ı risālet ' aşığına yā Rabb
Cemāliñ cāmını şun Ḥaḳḳ delālet ' aşığına yā Rabb
Aña i' ṭā olan tāc-ı sa' ādet ' aşığına yā Rabb
Rızāsıyla liḳāsın baḥş ide dil şehrine Maḥmūd

[34b]

104

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Cihāniñ hem cināniñ pādişāhı sensin ey Maḥmūd
Melekler arasında nāmıñ aḥad nūr-ı Ḥaḳḳ ma' būd
2. Seniñ vaşfiñ yazar kān-ı kerem Ḳur'ān-ı a' zamda

Sana ‘āşık kamu ervāh-ı mü’min sākin-i mescūd

3. Sana ümmetlige geldi cihāna enbiyā mürsel
Seniñ nūriñ cemī‘ -i enbiyāniñ alına mevrūd
4. İdüp lem‘ān iderdi evvelin hem āhirin sensin
Seniñle iftiḥār eylerdi mürsel enbiyā Dāvūd
5. Seniñ ḳadriñ cemilü’ş-şān güzel vaşf itdi Ḳur‘ān’da
Daḫı Tevrāt’da İncil’de Zebūr’da buldılar meşhūd
6. Cemāliñ cāmını şun **Ḥamdiyā’**[ya]²⁰² luḫ u iḥsān it
Niyāzım bu ser-ā-pā levḫ-i dil şehri bula maḫşūd

105

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Fe‘ ulün

1. Muḫammed’sin Muḫammed’sin Muḫammed
Melekler arasında şāniñ Aḫmed
Cināniñ pādişāhı nāmıMaḫmūd
Ḥudā’nıñ ḫüb liḳāsı şāh Muḫammed
2. Şefā‘ at maḫharı şāhib-sa‘ādet
Şefā‘ at eyle şāhım tāc-ı ‘izzet
Sana i‘ṫā olundı ḫāliş ümmet
Ki sende Ḥaḳḳ rızāsı şāh Muḫammed
3. Yüzüm ḳara günāhım çok meded āh
Elim tut dest-gir ol ey şehen-şāh
Yüz üsti ḫāk-i pāye geldi güm-rāh
Dilā rūḫım ḡidāsı şāh Muḫammed
4. Bu ‘abd-ı ‘āciz ednāya ḳıl iḥsān

²⁰² Metne eklendi.

Günāhın mağfiret kılsın Ğanī hān
Günāh derdine dermān oldı ğufrān
Hidāniñ hūb' aṭāsı şāh Muḥammed

5. Göñüller tahtınıñ sulṭānı sensin
Ḥaḳīḳat şehriñiñ ḥaḳanı sensin
Dil-i 'āşıḳlarıñ cānānı sensin
Özüm nūrı nevāsı şāh Muḥammed

6. Dil-i vīrāneme bir kez naḳar ḳıl
Şehen-şāhım muḥabbetle bāzār²⁰³ ḳıl
Uyansın Ḥamdiyā da şād-ı bülbül
Cemīlü'ş-şān 'alāsı şāh Muḥammed

[35a]

106

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ülün

1. Nebīler ibtidāsı şāh Muḥammed
Ḳamunıñ iḳtidāsı şāh Muḥammed
Hem evvelīn hem āḥirīndir²⁰⁴
Ḥudā'nıñ āşināsı şāh Muḥammed
2. Muḥammed Şems-i tābāndır cihānda
Muḥammed ulu ḥaḳandır cinānda
Aña imān idüp ḳalma nihānda
Ḥaḳ'ıñ şāḥib-livāsı şāh Muḥammed
3. Gözüm durmaz döker yaşı şehen-şāh
Sana 'āşıḳ dil enver dolsun ey şāh
Buyur dil tahtına gizlü seḫer-gāh

²⁰³ Vezin bozuk.

²⁰⁴ Kelime eksik. Vezin bozuk.

Ḳamu derdiñ devāsı şāh Muḥammed

4. Dilā sen *raḥmeten-li'l-ālemīn*²⁰⁵sin
Efendim *şādıḳu'l-va'dü'l-emīnsin*
Mu'azzam hem mükerrem ekremīnsin
Uyandır cümle nāsı şāh Muḥammed

5. Seni seven seniñle dā'im olsun
Niğārım ittikāsı kā'im olsun
Hidāyet eyle Hādī şā'im olsun
Pür olsun ittikāsı şāh Muḥammed

6. Derün iñler gözüm durmaz yaşından
Düşündükce gider 'aqlım başımdan
Nice ayrılayım yā Rabb işimden
Velī rūḥum hümāsı şāh Muḥammed

7. Vücüd ıqlımına bir kez naẓar kııl
Ḥudāyā vuşlat için hoş bāzār²⁰⁶ kııl
Bu 'abd-ı 'ācizi ol zāta yār kııl
Bu cāniñ Muştafā'sı şāh Muḥammed

8. Bi-ḥaḳḳı ḥürmet-i Maḥmūd Muḥammed
Bağışla her günāhım 'izz-i Aḥmed
Ebübekr 'Ömer ü' Oşmān 'Alī ced
Dilā gönülüm cilāsı şāh Muḥammed

9. Ḳamu mü'minleri raḥmetle yād it
Gönüllerini elṭāfiñla şād it
Cemāliñ cur'asın vermek murād it
Ḥudā'nıñ 'abd-ı ḥāşşı şāh Muḥammed

²⁰⁵ “Âlemlere rahmet olarak (gönderdik).” Enbiya, 21/107

²⁰⁶ Vezin bozuk.

10. Hidāyet mazharı kân-ı ‘ aţāsın
Kerem kâni kıamu derde devāsın
Bu **Ĥamdî** kıuluñı bağışlayasın
Budur ĥālîş du‘ āsı şāh Muĥammed

[35b]

107

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Fe‘ ülün

1. Ĥudā’ nıñ āşınā[sı]²⁰⁷ şāh Muĥammed
Hidāniñ ‘ abd-ı ĥāşşı şāh Muĥammed
Anıñ nūrını nūrından yaratdı
Dilā şāĥib-livāsı şāh Muĥammed
2. Muĥammed Muştafā’dır nāmı şanı
Anıñçün kııldı tezyin hep cinanı
Aña bağışladı keşretle cānı
Kıamu derdiñ devāsı şāh Muĥammed
3. Aña *lev-lāke lev-lāk*²⁰⁸ didi Mevlā
Dü ‘ ālemde bu şāhıñ şanı a‘ lā
Cihānda hem cinānda cāhı bālā
Nebiler iktidāsı şāh Muĥammed
4. Aña *lev-lāke lev-lāk*²⁰⁹ tācını Ĥaĥķ
Sa‘ ādetle giyürdi Ĥayy-ı muţlak
Nübüvvet nūrı alında kılar berķ
Kıamunıñ ibtidāsı şāh Muĥammed
5. Seniñ ‘ aşkıñla devr eyler felekler

²⁰⁷ Metne eklendi.

²⁰⁸ “Sen olmasaydın (yâ Muhammed), sen olmasaydın felekleri yaratmazdım.” Hadîs-i Kudsi

²⁰⁹ “Sen olmasaydın (yâ Muhammed), sen olmasaydın felekleri yaratmazdım.” Hadîs-i Kudsi

Seni tesbîh ider cümle melekler
Seniñle müstecâb olur dilekler
Bu mir'âtiñ cilâsı şâh Muḥammed

6. Sana 'āşık dil-i vîrānem enver
Olur 'aşkıñla şâhım pür-münevver
Dilâ şāniñ iki 'ālemde server
Cināniñ ḥüb hevāsı şâh Muḥammed

7. Muḥammed'sin seniñ mişliñ bulunmaz
Ḥudāyā āşinā sırrıñ bilinmez
Nebîler serveri dengiñ olunmaz
Ḥudā'nıñ dil-rubāsı şâh Muḥammed

8. Göñüller sana 'āşık yā Muḥammed
Bu diller sana 'āşık yā Muḥammed
Cināniñ pâdişāhı şāniñ Aḥmed
Bu diller mübtelāsı şâh Muḥammed

9. Muḥammed'sin bu 'ālemde ser-ā-pā
Ḳamu maḥlûḳdan eşref kıldı Mevlā
Ḥabîb-i Kibriyā'sın şānın a' lā
Ḥudā'nıñ bir hidāsı şâh Muḥammed

10. Ebübekr 'Ömer ü' Oşmān 'Alî er
Bu dört zātıñ ḳulûbi nûrdan enver
Seniñ ḥādimleriñ rûy-ı münevver
Olur cānlar fedāsı şâh Muḥammed

[36a]

11. Ḥasan ile Ḥüseyn cānlarda cānān
Müşerref kıldı Mevlā anları ḥān

*İlā yevmü'l-kıyām*²¹⁰ anları mennān
‘Azīz itdi dilāsı şāh Muḥammed

12. Kamu evlādı aşḥābı negim var
Daḥı ezvācı ümmet cümle güftār
Ġarīķ-i raḥmet eyle ulu Ġaffār
Cinānıñ ḥüb-şafāsı şāh Muḥammed

13. *Seḳāhum Rabbuhum*²¹¹ şerbetden ey şāḥ
Şunup cām-ı cemīli eyle āgāḥ
Cemālīñ bāġ-ı gülşeni seḫer-gāḥ
Açılsın dil hümāsı şāh Muḥammed

14. Bu **Ḥamdī** ḫuluña ḫüsn-i rızāñı
Naşīb eyle efendim māḥ-liķāñı
Müyesser eyle şāḥım bu ‘aṭāñı
Bu meddāḫıñ esāsı şāh Muḥammed

108

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Şehen-şāḥ-ı cihān şāḫib-‘ aṭāsın senden istimdād
Diler dil da’imā eyle efendim şāḥ-ı dīn imdād
2. Ġarīķ-i baḫr-ı ‘ işyānım kerem kānı efendimsin
Buñaldım ḫapuña geldim elimden ṭut ḫılup āzād
3. Şefā‘ at mazḫarı kān-ı letāfet eyle iḫsānı
Niyāzım bu şehen-şāḫı cinān eyle meni irşād
4. *Şefī‘ ü'l-Müzribīn*²¹² sensin şefā‘ at yā resūlullāḥ

²¹⁰ “Tâ kıyâmet gününe kadar.” Âl-i İmrân, 3/55

²¹¹ “Rableri de onlara tertemiz bir şarap iirmiştir.” İnsan, 76/21

Elim tut ey kerem kânı yüzimi eylegil âbād

5. olu bağlu y¼rek dağlu g¼z¼mde yaş meded senden
apuñdan ğayra gitmem gice g¼nd¼z eylerim feryād
6. Sana meyl-i muħabbetle cemāliñ cāmını maᄭl¼b
İder dil dā'imā senden meded raħm eyle ey ecdād
7. Seniñ 'ařkıñla řāhım eřmim eyler āh u efgānı
ᄭolu vir ħamrı elden teşneyim 'aşkım ola m¼zdād
8. Bu yolda bed-liķāyı def' ide dilden Ğanī Mevlā
Muħabbet řādıķānı feyz-yāb itsin Ħudā her bād
9. Seni zıkr eyley¼p 'ařkıñla ağlar g¼zlerim řāhım
M¼bārek ism-i pākiñ levħ-i dilde dem-be-dem evrād
10. Olur kān-ı kerem cām-ı cemāliñ şerbete ķandır
Kerem bābın g¼řād it 'ařķ içinde olayım ¼stād
11. ᄭolu vir **Ħamdiyā**'ya cur' a-i cāmı şehen-řāhım
Viřāliñle meni memn¼n u mesr¼r eyle ey şeh-zād

[36b]

109

Mefā' il¼n / Mefā' il¼n / Mefā' il¼n / Mefā' il¼n

1. Raħīmā raħmetiñle yarlığa Raħmān'lığıñ m¼zdād
Olur řāħib-'ařāsın pādiřāhım eylegil āzād
G¼nāh-kārim y¼z¼m ķara meded senden kerem kānı
D¼ 'ālemde ħayırlar feth id¼p levħ-i dili ķıl řād

²¹² “G¼nahķārların şefaatchısı, Hz. Muhammed.”

2. ‘ İnāyet kıl hidāyet kıl Hudā senden niyāzım bu
 uluñda ‘ ilm ü a‘ māl yok dilā eş‘ ar uyazım bu
 apuñda boynum egri yarlıға raħmetle nāzım bu
 Cemālīñ cāmını Şun cümle a‘ dāyı idüp berbād
3. Ne eksilür ħazīneñden Hudāvende Ğafūr sensin
 Günāhım mağfiret eyle Őehen-Őāhım Őekūr sensin
*Őerikiñ yok naziriñ yok*²¹³ nigārım Őāh Ğayūr sensin
 Cemālīñ bāğ-ı gülŐen ile memnūn eylesin ħoŐ bād
4. Őükūf-ı gülŐeniñde riħ-i tīb itsin meni Őādān
 amer-tābım Şehen-Őāh-ı cihānsın eylegil iħsān
 Fütūħātın müyesser eyle dil ıqlīmını rūŐen
 İdüp ver ‘ aŐkıñı her bir arafdan eyleyüp irŐād
5. Bu **Hamdī** uluña iħsān idüp bağışla ‘ iŐyānın
 ħabībiñ ‘ aşkına göster dil-i virānda cānānın
 Tecellī kıl Şehen-Őāh-ı cihān Őād eyle gülŐanın
 Cemīlü’Ő-Őān Celīlü’Ő-Őān anıñcün eylerim feryād

110

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Yiyüp içüp uyumağdan murādıñ söyle ey ‘ ābid
 Őalāt u Şavm ile kāmīl olur mı nefis-i bed zāhid
 Şarıl dāmān-ı ‘ aşka her Őeħerlerde uyanık ol
 Gözüñden anlı yaŐlar dök olasın dā’imā sācid
2. Dem-ā-dem bülbül-āsā bāğ-ı gülşende fiğān eyle
 Derūndan cān atup Őem‘ -i viŐāle ħoŐ ğazel söyle
 alıŐ tevħid-i Yezdān’a dil-i mir’āti Őāf eyle
 Vücūduñ Őehrini pāk eyledikce nūrlanur lā-büdd

²¹³ “Onun ortağı yoktur.” En’ām, 6/163

3. Göñül sana dirim bu pendî gūş it kāmîl ol kāmîl
Şarāb-ı erguvāndan sen de nūş it kāmîl ol kāmîl
Fırāk-ı yār ile gel ʿ aşka cūş it kāmîl ol kāmîl
Rızā-yı Hakk’ı maṭlūb eyle şāhdan rāşid ol rāşid

4. Hidāyet itse Mevlā şadriña neşr eylesin ʿ ilmi
Tecellî eyle rāh-ı Hakk’da taḥşîl eyleyüp ḥilmi
Ḥudā gufrānına nā’il olup bul mürşîd-i selmi²¹⁴
Ḳudumuñ baş ṭarîḳ-i cezb-i merdāna olup ḳanad

5. Bu **Ḥamdî** gāfil ednā der-be-der miskîn günāh-kāra
ʿ Aṭā ḳıl pādîşāh-ı bî-zevāl düşdi bu efkāra

[37a]

Visālîñle anı memnūn u mesrūr eyle dil-dāra
Ḳavîşdır ey kerem kâni Ḥudāvende ḳılup ʿ ā’id

111

Fa’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün

1. Senden istimdād diler bî-çāre cānım el-meded
Şāh-ı ʿ ālem şānı a’ zam cānda cānım el-meded
Ferd-i Ḥayy-i lem-yezāl sensin Ğanî Perverd-gār
*Lā-şerîk ü lā-naẓîr*²¹⁵ dīnim imānım²¹⁶ el-meded
2. Çok ḳuşūrum yoḳ ḥuzūrum bilmem aşlā ʿ izz-i nāz
Sen kerem kâni Ḥudā’sın rüyımı gündən beyāz
Eyle faẓlıñla ʿ azîzim bendeñi şāh kār-ı sāz
Ḳıl şehen-şāh-ı cihān ḥüsn-i cinānım el-meded

²¹⁴ Vezin bozuk.

²¹⁵ “O’nun ortağı yoktur.” En’am, 6/163

²¹⁶ İlk hecenin kısa okunması gerekiyor.

3. Sen Raḥīm'sin raḥmetiñ deryāsı bol kân-ı kerem
Raḥm u ğālibsın efendim olmasın dilde elem
‘Aşkıña şun kudretiñle pādişāhım cām-ı Cem
Bir piyāle el-amān ḥāli yamanım el-meded
4. **Ḥamdiyā**'ya baḥr-ı fazlıñdan ‘aṭā kıl vaşl-ı yār
Ḥüsñüñi mir'āt-i dilde gösterüp bu nev-bahār
Şād u ḥandān eyle bu dil-ḥānemi ey şāh nigār
*Lā-şerik ü lā-naẓir*²¹⁷ şāhib dīvānım²¹⁸ el-meded

112

5'li Hece Ölçüsü

1. Ey Ğanī aḥad
Dilerim meded
*Allāhu 'ş-şamed*²¹⁹
Meded el-meded
2. Ğanī pādişāh
Luṭf-ı İlāh
Ey ‘ālem-penāh
Meded el-meded
3. Perverd-gār'ım
Āh ile zārım
Göñlümde vārım
Meded el-meded
4. Şāh-ı cihānım
Dilde nihānım

²¹⁷ “Onun ortağı yoktur.” En'âm, 6/163

²¹⁸ İlk hecenin kısa okunması gerekiyor.

²¹⁹ “Allah sameddir.” İhlâs, 112/1

Āh u fiġānım
Meded el-meded

5. Ey ulu Sübhān
Vay Ġanī Yezdān
Cānlara cānān
Meded el-meded

6. Ağlarım her ān
El-amān ḥaḳan
Ey Ġanī Raḥmān
Meded el- meded

7. Ġafletinde ḳaldım
Yeñildim bildim
Pek nādım oldum
Meded el-meded

8. Şaşdım şaşırdım
Ṭaşdım ṭaşırdım
‘Aḳlım ḳaçırdım
Meded el-meded

9. **Ḥamdiyā** ḥayrān
Gözleri giryān
Cigerim büryān
Meded el-meded

[37b]

113

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Meded senden şehen-şāh-ı cihān her ḥāle istimdād

Diler dil dā'imā kân-ı kerem senden gelür her bād

2. Murādım cām-ı aşkıñ ile ihsân-ı cemâliñden
Meni dūr itme hâķan pâdişâhım eylerim feryād
3. Günâh-kârım günâhım çok efendim rahmetiñ deryâ
Tükenmez baħr-ı bî-pâyân şehen-şâh eylegil âzād
4. Adâlet taħtınıñşâhı hümâyün aşķına afv it
Aña bağışla meftün aşķanıñ aşķını müzdād
5. Kılup kân-ı kerem sen baħtiyâr it dü cihâniñda
Elim tut kudretiñle zıkr ü fikrim vâsıl-ı şâh-zād
6. Cihâniñda cinâniñda vişâliñle müşerref kıl
Şefâ at mazharı kân-ı şafâdan isterim irşād
7. Şefî eyle bu abd-ı âciz ednâya o hâķanı
Şerî atle tarikatle şehen-şâhım bana üstād
8. Cemîlü's-Şân Celîlü's-Şân hidâyetle inâyet kıl
Dilim tevħide olsun rabt dem-â-dem eyleyim evrād
9. Kılam bülbül mişâli bâğ-ı gülşeniñde her dâ'im
Seni zıkr eylesin kalbimle her a'zâlarım efrād
10. İde cām-ı cemâliñ şerbete kandır kerem kânı
Münevver kıl müşerref kıl velî levh-i dili âbād
11. Bu **Hamdî** pür-günâh-kârı vişâliñe müşerref kıl
Dü âlemde şehen-şâh-ı cihân eyle dili pür-şād

Mef'ülü / Mefā' ilü / Mefā' ilü / Fe'ül

1. Şāhā kerem it bahtımı sen eyle sa' id
Olmaz a şehen-şāh-ı cihān sana ba' id
2. Meftūnıñ idüp şān-ı cemīl cāmıña qandır²²⁰
Vuşlat demidir bende-i ednāya bu 'ıyd
3. Gel fazlıñ ile hūsn-i cemīl levḥ-i dile
Mir 'āti münevver idüp ey hūlḳ-ı ḥamīd
4. Men 'āşık-ı üftādeñi ey hūsn-i laṭīf
Vuşlat demini eyle naşīb şanı mecīd
5. Elṭāf-ı Ḥudā bendesine şān-ı Ğafūr
Senden dilerim luṭf u ' aṭā ola mezīd
6. Bizi de sezā nār-ı laṣā şāh-ı cihān
Qahr ola anıñ nārı ile qamu Yezīd
7. Ma' şūm idi evlād-ı resūl Ḥasan Ḥüseyn²²¹
Olmışdı şehinsözlerine bağı ḥadīd
8. ' Aklıma gelür āh iderim kān-ı kerem
Olaydı n'ola uğrına bu **Ḥamdī** şehīd

[38a]

115

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Raḥm-ı gālib pādīşāhsın yā Vedūd

²²⁰ Vezin bozuk.

²²¹ Vezin bozuk.

Luṭfi çok ʿālem-penāhsın yā Vedūd
On sekiz biñ ʿālemiñ maʿbūdısın
Bir cemīlüʿş-şān İlāhʿsın yā Vedūd

2. Cām-ı ʿaşkı nūş iden mest-i müdām
Oldı ey kân-ı kerem vir tolu cām
ʿĀşıkāniñ arasında nīk ü nām
Eyleyüp di ʿāli cāhsın yā Vedūd

3. Levḫ-i dil şehrin münevver kııl ʿayān
Baḫr-ı fażlıñla efendim cāna cān
Dest-gīr olsun bana şāh-ı cinān
Maḫşad-ı aʿlā penāhsın yā Vedūd

4. **Ḥamdiyā**ʿyı maḡfıret kııl yā İlāh
On sekiz biñ ʿālemiñ maʿbūdı şāh
Şāh-ı ʿālem luṭf ile bir kez nigāh
Eyle dil şehrinde şāhsın yā Vedūd

116²²²

1. Şemʿ-i cemāliñ nūrına
Yandır meni yā Vedūd
ʿAşk-ı şarābiñ ḫamrına
Ḳandır meni yā Vedūd

2. ʿAşkıñ iḫsān it Ḥudā
Göñlüme eyle hidā
Gideyim senden yana
Gönder meni yā Vedūd

3. Bir tecellī kııl ʿaṭā

²²² Şiirin tamamında bazı mısralar 7, bazıları 8 hece.

Pādişāhım māh-liķā
Gönlümi her dem sana
Dönder meni yā Vedūd

4. Şānı ‘ azīm pādişāh
Luţfi çok ‘ ālem-penāh
‘ Aşķ içinde yā İlāh
Andır meni yā Vedūd

5. Ey laţif hulķ-ı ḥasen
Ķurbān sana cān u ten
Bāĝ-ı gülşen içre sen
Güldür meni yā Vedūd

6. Baķmayup günāhına
Çaĝırup der-gāhına
İki cihān şāhına
Bildir meni yā Vedūd

7. Baķmam felegiñ ķahrına
Düşdüm firāķıñ nehrine
‘ Aşķ-ı muḥabbet baḥrına
Bandır meni yā Vedūd

8. Nā’il eyle vişāliñe
Çün ‘ aşķım cemāliñe
Baĝışla mīm ü dāliñe
Şaldır meni yā Vedūd

9. Efendimsin benim şāhım
Tükenmez āh ile vāhım
Dest-girim ol İlāh’ım
Ķaldır meni yā Vedūd

10. Nāz u niyāzım bu sana
Dā'im gidem senden yana
Ḥamdiyā'ya ol āşinā
Bildir meni yā Vedūd

[38b]

117

5'li Hece Ölçüsü

1. Hādī hidāyet
İtdi 'ināyet
'Āli begāyet
'Aşk ile tevḥīd
2. Tāc-ı sa'ādet
Şān-ı şerāfet
Kān-ı kerāmet
'Aşk ile tevḥīd
3. Ehl-i zarāfet
Kıldı dirāyet
Cām-ı velāyet
'Aşk ile tevḥīd
4. Ḥayra 'alāmet
Oldı delālet
Virdi selāmet
'Aşk ile tevḥīd
5. Ḥazret-i Qur'an
Vāsıfı her ān
Din ile imān

‘ Aşk ile tevḥīd

6. Sırr-ı Süleymān
Enver-i ‘ummān
Cānlara cānān
‘ Aşk ile tevḥīd

7. Ṭālib-i ‘irfān
Ḥāzıķ-ı Loķmān
Dertlere dermān
‘ Aşk ile tevḥīd

8. Şāhid-i Yezdān
Ḥāmil-i bürhān
İdelim her ān
‘ Aşk ile tevḥīd

9. Cāna şifādır
Derde devādır
Çeşme cilādır
‘ Aşk ile tevḥīd

10. Şurb-ı sıķādır
Sāde şafādır
Müḥr-i vefādır
‘ Aşk ile tevḥīd

11. Şükrine ķādir
Olmasın nādir
Murğ-ı hümādır
‘ Aşk ile tevḥīd

12. Hū-yı hevādır

Nūr-ı nevādır
İsm-i Hudā'dır
‘Aşk ile tevḥīd

13. Şānı cemālim
Doğrı delīlim
Vaşlı Celīl'im
‘Aşk ile tevḥīd

14. ‘Abd-ı zelīlim
Cism-i ‘alīlim
Dilde ḥalīlim
‘Aşk ile tevḥīd

15. Kāl ile kılim
Nehr-i Nīl'im
Rāh-ı sebīlim
‘Aşk ile tevḥīd

16. Sīne sefīlim
Dilde kefīlim
Rızka vekīlim
‘Aşk ile tevḥīd

17. Bāğ-ı gül-sitān
İsteyen insān
İşte bu el-ān
‘Aşk ile tevḥīd

18. Şevk ile nālān
Kılarım efgān
Ḥazret-i Kur'ān
‘Aşk ile tevḥīd

19. T̄alib-i ʿirfān
Oluna her ān
Bir ulu bürhān
ʿAşq ile tevḥīd

20. Cān dili cānān
ʿĀşık-ı Sübhān
Vuşlata imkān
ʿAşq ile tevḥīd

[39a]

21. Şemʿ-i şerīʿ at
Şāh-ı tarīkat
Sırr-ı ḥaḳīkat
ʿAşq ile tevḥīd

22. ʿĀşıka firḳat
Bu ulı devlet
Bendeye ʿizzet
ʿAşq ile tevḥīd

23. Ḥavf ile ḥaşyet
Kesb olur elbet
ʿĀlī bu ḥikmet
ʿAşq ile tevḥīd

24. Menīʿ-ı riḳkat
Dilde bu şaffet
Mazhar-ı şefḳat
ʿAşq ile tevḥīd

25. Ğafūru'l-ʿAlīm

Şekūru'l-Halīm
Raḥmānū'r-Raḥīm
‘Aşk ile tevḥīd

26. Keşīrū'n-Na‘īm
Na‘īmü'l-Ḥekīm
‘Azīmü'l-Kerīm
‘Aşk ile tevḥīd

27. Ğufrānū'l-Ḥekīm
Furḳānū'l-‘Alīm
Ḳur‘ānū'l-‘Azīm
‘Aşk ile tevḥīd

28. Ol ḳalb-i selīm
Ġāyetle ḥalīm
‘Alīmü'l-Ḥekīm
‘Aşk ile tevḥīd

29. Giderim yāre
Şāh gelmez ere
Vuşlata çāre
‘Aşk ile tevḥīd

30. Perverd-gār’a
Ol şāh nigāra
Bağrımda yāra
‘Aşk ile tevḥīd

31. Yüzlerim ḳare
Umarım çāre
Armağān yāre
‘Aşk ile tevḥīd

32. **Ḥamdī** āvāre
Yanarım nāre
Dildeki vare
‘Aşq ile tevḥīd

118

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Birliğin şānında zikrim *ḵul huvā’illāhu eḥad*²²³
Varlığın şānında fikrim dā’im *Allāhu’ş-şamed*²²⁴
2. *Lā-şerīk ü lā-naẓīr*²²⁵ şānı ‘azīm ḥüsni cemīl
Pādişāh-ı bī-zevāl senden meded senden meded
3. On sekiz biñ ‘ālemiñ şāhı ‘azīmü’ş-şān seni
Dem-be-dem zıkr eylerim şāhım seni ezel ebed
4. Kird-gār’ım ḵādir iken dehre maḥbūs eylediñ
Çāresiz ḵaldım efendim her taraf muḥkem cesed
5. Oldı ise pādişāhım *ente ğuffārü’z-zunüb*²²⁶
Mağfīret ḵıl cürmimi bağışla pīrim şāh esed
6. Baḥr-ı faẓlıñla ‘aṭā eyle ğarībim Hādiyā
Senden iḥsān isterim dü ‘ālem içre bī-‘aded
7. **Ḥamdiyā**’yı baḥr-ı ğufrānıñla āzād eyle sen
Ḵıl ‘aṭā cām-ı cemāliñ şāh nigārım el-meded

²²³ “O, Allāh’tır, bir tekdir, de.” İhlās, 112/1

²²⁴ “Allah sameddir.” İhlās, 112/1

²²⁵ “Onun ortağı yoktur.” En’âm, 6/163

²²⁶

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Hidāyet kı1 ' ināyet kı1 dil-i vīrāna yā ma' būd
Kerem bābın güşād it ' āli²²⁷ bir seyrāna yā ma' būd
2. ' Adālet tahtınıñ şāhı hümāyün ' aşkına yā dost
Elim tut kudretiñle ergürüp gufrāna yā ma' būd
3. Tehī destim yüzüm kara günāh-kārım meded senden
Ne yüz ile varam bilmem şehā haqana yā ma' būd
4. Raḥīmā raḥmetiñ bol pādişāh-ı bī-zevāl sensin
Elim açup hużūruñda duram ihsāna yā ma' būd
5. Göñül maqşūdını ihsān idüp dil mülkiñi şād it
Revā kı1 ' andelib-āsā dil-i gülşene yā ma' būd
6. Seniñ zikriñ enisim munisim dilde şehen-şāhım
Münevver eyle nūriñla gidem Sübhān'a yā ma' būd
7. Şarāb-ı ' aşkı şun baḥr-ı keremden eyleyüp i' tā
Ġani'sin hem Ġafūr'sın aç yolım cānāna yā ma' būd
8. Bu **Ḥamdī** kuluña hem cümle ihvāna ' ināyet kı1
Hidāyet kı1 dem-i vuşlat yolın Yezdān'a yā ma' būd

Mef' ülü / Mefā' ilü / Mefā' ilü / Fe' ülün

²²⁷ Vezin bozuk.

1. Dil murğı bugün yār elem ile mütelezziz
Pervāne gibi nār elem ile mütelezziz
2. Ol bülbül-i şūrīde bugün bāğ-ı cinānda
Gül goncesi gül-zār elem ile mütelezziz
3. Ağlar dün ü gün çeşmim ‘aceb ‘aşk-ı nigāra
Dil-ḥānede dil-dār elem ile mütelezziz
4. Bir bāde şunup cām-ı cemāl ‘aşkına kandır
Ol sākī-i serdār elem ile mütelezziz
5. Ol nūr-ı nigār pertev-i cānānīñ ilinden
Görindigi envār elem ile mütelezziz
6. Bir lezzete düşdi dil-i vīrāne ḥarābda
Seyrāndaḳı ḥünkār elem ile mütelezziz
7. Mey-ḥāne-i şāğardan umar bāde-i ‘aşkı
Bu tarz ile etvār elem ile mütelezziz
8. ‘Āşıklar ile ma‘nevī mey-ḥāneye girdim
Anlarda olan vār elem ile mütelezziz
9. Ey bād-ı şabā söyle selāmım o nigāra
Ol nağme-i Ḥaydār elem ile mütelezziz
10. Ey ḥüsn-i laṭīf şem‘-i vişālīñ bana göster
Bu Ḥamdī-i bī-çār elem ile mütelezziz

[40a]

1. ‘Aşk-ı Hudā
Eyle ‘atā
Şāh-ı beķā
Dilde lezīz

2. Ey Hādiyā
Hüsn-i rızā
‘Aşk-ı hidā
Dilde lezīz

3. Göñlüme ‘aşķ
Varaķ varaķ
Cezbe-i Hāķķ
Geldi bana

4. Ol āşinā
Şāh-ı hümā
Bir māh-liķā
Dilde lezīz

5. Raķmān’ımız
Yezdān’ımız
Sübĥān’ımız
Dilde lezīz

6. Hānnānımız
Mennānımız
Cānānımız
Dilde lezīz

7. Hūbānımız
Sulţānımız
Hāķānımız

Dilde lezīz

8. İhsānımız

‘ İrfānımız

Īmānımız

Dilde lezīz

9. Ğaffār’ımız

Settār’ımız

Hem varımız

Dilde lezīz

10. Dil-dārımız

Şāh-vārımız

Hünkārımız

Dilde lezīz

11. Evrādımız

Ezkārımız

Envārımız

Dilde lezīz

12. Akrārımız

Tekrārımız

Serdārımız

Dilde lezīz

13. Şāh-ı cihān

Dilde nihān

Hüsn-i cinān

Dilde lezīz

14. Pīr-i pīrān

MİR-i mİRĀn
NŪr-ı nihĀn
Dilde lezīz

15. ŞĀh-ı merdĀn
ŞĪr-i YezdĀn
Kıuṭb-ı cihĀn
Dilde lezīz

16. TŪṭi-zebĀn
Dilde nihĀn
Böyle buḡĀn
Dilde lezīz

17. Cihār-ı yār
Pek ḡoş nigār
Hem āşikār
Dilde lezīz

18. Semt ü civār
Himmetli yār
Hem ‘aşk-ı nār
Dilde lezīz

19. Ol şāh-sŭvār
Ḥoş yād-ı ḡār
Himmeti var
Dilde lezīz

20. NŪr-ı nigār
Göñlümde yār
Var oldı var
Dilde lezīz

[40b]

21. Һamd ola Һaққ

Bir nār-ı ʿaşқ

Nürdan Burāқ

Dilde lezīz

22. Olmam ıraқ

Қılmam yıрақ

Nār-ı firāқ

Dilde lezīz

23. Yandı ocaқ

Bucaқ bucaқ

Oldı қонақ

Dilde lezīz

24. Қурdı oтақ

Bir yüzi aқ

Varaқ varaқ

Dilde lezīz

25. Ey mäh-liқā

Şāf-ı şafā

Һüsni rızā

Dilde lezīz

26. Cismim fenā

Buldı ʿinā

Ey şeyhenā

Dilde lezīz

27. Һaққ'dan ʿaқā

‘ Aşq-ı hidā
Derde devā
Dilde lezīz

28. **Ḥamdī** sana
Oldı fedā
Cām-ı cabā
Dilde lezīz

122

11’li Hece Ölçüsü

1. Şem‘ -i şerī‘ atle dil mütelezziz
Cāh-ı tarīkatle dil mütelezziz
Şafağ söker gün tağılur göklerle
Böyle bir hikmetle dil mütelezziz
2. Tāc-ı şerī‘ at[i]²²⁸ başıma giydim
Bāb-ı tarīkatde erkāna uydum
On iki imāmıñ pendini duydum
Erkāna hizmetle dil mütelezziz
3. Ḥaqq Hādī hidāyet verdi kuluna
Elhām u ‘ināyet girdi yolına
Meger maşşūdımız dilde bulına
Pīrāna hizmetle dil mütelezziz
4. Pīrim ‘ Abdü’l-Ḳādir Geylānī şāhım
‘ Alīyyü’l-Murtażā şems ile māhım
El-amān efendim rüy-ı siyāhım
Ḥudā’dan raḥmetle dil mütelezziz

²²⁸ Metne eklendi.

5. Haqq erenler sizden imdād dilerim
‘Aşq-ı sevdā ile ağlar gülerim
Çeşmimiñ yaşını her dem silerim
Böyle bir rikkat ile dil mülezziz
6. Dil dā’im Hudā’dan ihsān arzūlar
İhsān-ı Hudā’yı ‘ummān arzūlar
‘Ākıbetde kāmīl imān arzūlar
Böyle bir rif‘at ile dil mülezziz

[41a]

7. Ğanī’dir pādişāh virir ‘ālī cāh
Cümleniñ maqşūdı bir ‘ālem-penāh
‘Aşq ile eylerim dem-be-dem niyāh
Hādiyā şaffetle dil mütelezziz
8. Hazīnim hastayım ey HayyuĞanī
Cām-ı ‘aşkıñ şunup şād eyle meni
Bir halvet-hānede göreyim seni
‘Uzletde ‘izzet ile dil mülezziz

123

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Fe‘ ülün

1. Hudāvende dil-i vīrānemi kııl dā’imā şāz
Habībiñ ‘aşkına şun cām-ı ‘aşkı kııl Hudā şāz
Ğanī’sinKird-gār’ım eyle ihsānı ser-ā-pā
Efendim pādişāhım bendeñi eyle dilā şāz
2. Cemāliñ cāmını şun Hādiyā eyle ‘ināyet
Kerem bābın güşād it pādişāhım kııl ‘ināyet
Niyāzım bu şehen-şāh-ı cihān ‘afv it be-ğāyet

Buñaldım kapuña geldim kıl mäh-likā şāz²²⁹

3. Günāh-kārim günāhım çok efendim sen Ğafūr'sın
Naziriñ yok şerikiñ [yok]²³⁰ şehen-şāhım Şekūr'sın
Ğani'sin pādişāh-ı bī-zevāl şāhım ğayürsın
Raḥimā raḥmetiñle yarlığa şāhib-sikā şāz
4. Meded-kārim efendim şāh nigārim pādişāhım
Sana 'arz eylerim 'ālim iken çokdur günāhım
Tükenmez bu gidişle cān udilden āh u vāhım
Meger iḥsān idüp cām-ı cemāliñ kıl 'atā şāz
5. Mükerrer kıl müşerref kıl cemāliñ cāmını şun
Fedā cism ile cānım sana şāhım itme maḥzūn
Likāñ ile rızāñı luḫ u iḥsān ile memnūn
İdüp bu Ḥamdiyā'yı ola dā'im 'ilmiyā şāz

124

Mef'ülü / Mefā'ülü / Mefā'ülü / Fe'ülün

1. Dil murğı ider 'aşk-ı hevā ile telezzüz
Kesb itdi gönül terk-i sivā ile telezzüz
2. 'Aşk nārı tevātür olur elbetde bu dilde
Eylersen eger zıkr-i Ḥudā ile telezzüz
3. Dünyā ğamı her başa belā geç hevesinden
'Aşk cāmını nüş eyle dilā ile telezzüz
4. Sür'atle çalış zıkr-i enīs eyle ser-ā-pā
Hem eyleyesin derd-i belā ile telezzüz

²²⁹ Vezin bozuk.

²³⁰ "Onun ortağı yoktur." En'âm, 6/163

5. Dil Hū-yı hevā ile sefer eyle Hūdāyā
Mir'ātini kıl feyz-i cilā ile telezzüz

[41b]

6. Şun cām-ı cemīl fazlıñ ile baħr-ı keremden
Çoğ eyleyelim cāna şifā ile telezzüz
7. Mürşīdim idüp 'aşq-ı Hūdā kırtar elemden
Hem eyleyelim zevk ü şafā ile telezzüz
8. Luţf eyle Hūdā 'aşkına şun ħamr-ı ħaķīķī
Kesb eyleye dil cāna cabā ile telezzüz
9. 'Aşķlar ile meclis-i 'irfāna ser-ā-pā
Ħayrān olalım şāha şıķā ile telezzüz
10. **Ħamdī** kıluna baħr-ı 'atā cām-ı cemāli
Gördükde ider āl-i 'abā ile telezzüz

125

5'li Hece Ölçüsü

1. Şāh Kird-gār'im
Yoğdur kırarım
Dā'im ararım
Sırrımda Settār
2. 'Aşķıña yandır
Cur'aña kıandır
Dā'im uyandır
Sen meni dil-dār

3. Şāh-ı cinānım
Sırr-ı nihānım
Ġanī Sübhān'ım
Ĥāzret-i Ġaffār

4. 'Aşkıña yandım
'İşde pendim²³¹
Benim efendim
Bir ulu Cebbār

5. Ey Ġanī Yezdān
Eylegil ihsān
'Aşkıña her ān
Eylerim efkār

6. Bektāşī pīrim
Şāh dest-gīrim
Gönlümde mīrim
Ĥāzret-i ĥünkār

7. **Ĥamdī** ĥaķīrim
Geylānī pīrim
Ol dest-gīrim
Ĥāzret-i Ĥaydar

126

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. 'Abd-ı 'āciz pür-ķusūrum maġfiredet ķıl yā Naşīr
Sen Ġanī'sinKird-gār'ım hem 'Alīm'sin hem Başīr
Men günāh-kārım şehen-şāh-ı cihān eyle 'aķā
Raĥmetiñ deryāsına müstaġraķ it dīnim keşīr

²³¹ Bir hece eksik.

2. On sekiz biñ ‘ālemi var eyleyen şānı ‘azīm
Ente Settār ente Ğaffār ente Raḥmānū’r-Raḥīm
Kıl ‘ināyet pādişāhım nūr-ı Cennātü’n-Na‘īm
Dü cihānda nuşret eyle Rabbenā verme ‘asīr
3. ‘Üsri yüsren²³² buyurup Kır’ān’da tebşir eylediñ
Mağfiret kıldıñ kamu ihvāna ğufrān eylediñ
Ḥamdü-li’llāh ‘āşıkānı vaşl-ı cānān eylediñ
Anları kıldıñ müşerref dü cihānda şānı şir

[42a]

4. Enver-i bāğ-ı Behiştı gösterüp dil çeşmine
‘Āşık-ı dil-beste kıldıñ şāh nigārım ḥüsüne
Baḥr-ı fazlıñdan ‘atā kıldıñ şarāb-ı ‘aşkına
Şunduñ ey şāhib-sikā ‘āşıklara şānıñ Ḥabīr
5. Şāh risālet ‘aşkına bu ‘abd-ı ‘āciz mücrime
Şun şarāb-ı ‘aşkı nā’il eyle bu cām-ı Cem’e
Sen mu‘in ol pādişāhım vāşıl eyle bu deme
Bir tecellī kıl dile zāhir ola şem‘-i münīr
6. Oğudıgım yazdıgım Kır’ān-ı a‘zam ‘aşkına
‘Ālem içre gör yanan şānı mu‘azzam ‘aşkına
Cür‘a-i cām-ı cemāli şun mükerrem ‘aşkına
Şāh ‘Alīyyü’l-Murtażā olsun bana bu yolda pīr
7. **Ḥamdiyā**’yı mağfiret kıl ma‘rifetle feyz-yāb
Eyle şāhım dü cihānda kıl du‘āmı müstecāb
Baḥr-ı fazlıñla ‘atā eyle bana şāf-ı şarāb
Şāh-ı ‘Abdü’l-Ḳādir olsun ‘ilmiyāya dest-gīr

²³² “Şüphesiz güçlkle beraber bir kolaylık vardır.” İnşirāh, 94/5

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Ğanī'sin Kird-gār'ım nāsa muhtāc olmadan kırtar
Efendim pādişāhım gözlerim 'āc olmadan kırtar
Kerem-kānı 'Alīm Raḥmān Ğanī şāh-ı cihān sensin
Dil-i vīrānemiz her demde a'vec olmadan kırtar
2. Hemān leyl ü nehār senden niyāzım bu Ğanī Vehhāb
Kemāl kıdretiñ ile luḥf idüp fetḥ eyle 'ālī bāb
Sühütle 'azīzim rif'ate ḥalk eyleyüp esbāb
Kerem kıl pādişāhım re's-i bī-tāc olmadan kırtar
3. Ḥaḳīrim hem 'alīlim hem zelīlim raḥm u luḥf eyle
Ğanī'sin şāh nigārım levḥ-i dilden sırrıma söyle
Sivāmıñ darlığıyla 'abd-ı 'āciz n'eylesin böyle
Kerem bābın güşād it çeşmim a'rāc olmadan kırtar
4. Kerīmā pādişāh-ı bī-zevālsın eyle iḥsānı
*Şerīkiñ yok nazīriñ yok*²³³efendimsin kerem kānı
Naşīb it **Ḥamdiyā**'ya şāh nigārım vaşl-ı Sübhān'ı
Sivā efkārı baḥrına pūr-emvāc olmadan kırtar

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Nigārım raḥm u luḥf it levḥ-i dilde özge ağırım var
Ḥazīnim ḥastayım sen dest-gīr ol nārlı bağırım var
'Adālet taḥtınıñ şāhı hümāyün 'aşkına yā dost
Kerem bābın güşād it Hādiyā zulmetli uğrım var
2. 'Alīm'sin hem Ḥalīm'sin ey şehen-şāhı cihān-ārā

²³³ "Onun ortağı yoktur." En'âm, 6/163

Meded senden kerem senden kerem-kānı Ğanī Mevlā

[42b]

Uyandı fitneler her bir tarafından eylegil a' lā
‘Azīmü’ş-şān bilürsin eyle tevfiķ rāh-ı doğrım var

3. Ğudāyā keşret-i ğafletde kıaldım dehr-i ğurbetde
Efendim pādişāhım eyle ihsān baħr-ı zulmetde
Buñaldım kıaldım ey şāh-ı cinān dūnyāda keşretde
Terahħum eyle bu **Ħamdī** ħaķire derd ü kıahrım var

129

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Raħm-ı ğālib pādişāh-ı bī-zevāl Perverd-ĝār
Tut elimden dest-ĝir ol şāh nigārım Kırd-ĝār
El-amān kıurtar beni aĝyāra muħtāc eyleme
Ey şehen-şāh-ı cihān ma' lūm sana her negi var
2. Kıudretim yok bir ĝarīb bī-çāreyim ma' lūm sana
Dest-ĝir ol sen Ğanī'sin baħr-ı fażlıñ kııl ' aṭā
Def' idüp kelb-i rakıbi ĝönlümi dönder sana
Dönder ey kān-ı kerem mihnetden āzād it nigār
3. Senden artıķ var mı bir erħam āña nāz eyleyim
Raħm-ı ğālib pādişāhım āsi ħālim söyleyim
Sen şehen-şāh-ı cihānsın şaşdı ĝönlüm n' eyleyim
Baħr-ı fażlıñla efendim luṭfuñı kııl āşikār
4. Ğam keder mihnet elem Tūr oldu dilde ey Ğanī
Mekr-i aĝyārıñ elinden bilmez oldım men meni
Bir tecellī kııl dile maħv eylesin cism ü teni
Ħüsünüñe ħayrān idüp cezb eylesin şāh-ı çehār

5. **Ḥamdiyā'**ya luṭf u iḥsān eyle dil şāh-ı Ḥudā
Vāşıl eyle māh cemāliñ bedrine kān-ı ' aṭā
Hem rızā ile liḳāña mazhar eyle māh-liḳā
Dü cihānda feyz-yāb it baḥtiyār it baḥtiyār

130

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Ḥayırlar feth iden Yezdān'sın ey şāh-ı cihān Ğaffār
Ne yüzle yalvarup nāz eyleyim sana Ğanī Cebbār
Kerem bābın güşād it Kird-gār'im şāh-ı ' ālemsin
Dü ' ālemde müşerref kııl enīsim mūnisim dil-dār
2. Derūnım derdi depret dikçe ğam leşkerleri şāf şāf
İḥāṭa itdi gönlüm zulmet içre ḳaldı kııl elṭāf
Tesellī kıılmaz oldu gönlümü şāhım nigārım lāf
Meger himmet ide ol şāh-ı merdān zāt-ı pāk ḥünkār
3. Temennī eylerim şāh-ı velāyetden elim ṭutsun
Dü ' ālemde şehen-şāh-ı cihān yā Rabb işim bitsin
Maḳāmāt-ı velāyet menziline dil vaṭan dutsın
Efendim pādişāhım şāh-ı dīnim Ḥazret-i Ḥaydar

[43a]

4. Ḳuluñ **Ḥamdi** günāh-kār raḥmetiñ deryāsına yandır
Şarāb-ı ' aşkıñı şāh-ı velāyet doldırup ḳandır
Daḫı nār-ı firāḳıñla dil-i vīrānemi yandır
Nigārım iltifātıñla göreydi dīdemi dīdār

131

7'li Hece Ölçüsü

1. Sāġar-ı mey-hāne`i
Ma` nāda gösterdiler
Zāhidā bu hāne`i
Bālāda gösterdiler
2. Ta` rīfi mümkün değil
Söyleyemem naql ile
` İnāyet kıldı Celil
Nevāda gösterdiler
3. Rūy-ı zemīn mişl-i per
Vāsi` idüp dest-gīr
Oturmuş nā-civān pīr
Ovada gösterdiler
4. Müzeyyen döşemişler
Hep ` aşka başlamışlar
Hem işi boşalmışlar
Rızāda gösterdiler
5. Müdevver resm-i zemīn
Girenler olmuş emīn
Taşradan `ayne`l-yaķīn²³⁴
Orada gösterdiler
6. ` Āşık-ı cānānları
Ṭālib-i Yezdān`ları
Cān içinde cānları
Sırada gösterdiler
7. Kimisi ebsem durur

²³⁴ “Gözüyle görmüş gibi, (açıktan açığa görme).” Tekâsur, 102/7

Kimi ‘ aşka dem urur
Sākīleri tez yürür
Bana da gösterdiler

8. Nev-resīde bir civān
Zāhir oldı rāy-i gān
Nālān ider murğ-ı cān
Hevāda gösterdiler

9. Hācı Bektāş Velīniñ
Vaşfın oğur ‘ Alī’niñ
Şad esmā cān diliniñ
Şafāda gösterdiler

10. ‘ Aşka gelür gūş iden
Deryā gibi cūş iden
Göñülleri hoş iden
Hidāda gösterdiler

11. Nefere Hāydar’a dem
Nūş iderler cām-ı Cem
Çekmez anlar ğam elem
Fedāda gösterdiler

12. Sākīler bāde şunar
Nūş iden kınar yanar
Pervāne mişāl döner
Pür-bāde gösterdiler

13. Hāzīn hāzīn seyr itdim
Göñülde Hāķķ’a gitdim
Mā-sivāyı unuttum
İfāde gösterdiler

14. Biri didi var şofu
Nāşıradersin oğu
‘ Āşık-āne meclis bu
Şadāda gösterdiler

15. Hāzīn hāzīn ağladım
Dil-hānemi dağladım
Hāḳḳ’a gönül bağladım
Ḳabāda gösterdiler

16. Sizi hoş gördüm didim
Ġafletime ġam yidim
‘ Aşḳ olsun ey seyyidim
Bu vāde gösterdiler

17. Hāmdiyā’ya Hādiyā
Görmegi kıldı ‘ aḡā
Cām-ı ‘ aşḳı sāḳiyā
Cabāda gösterdiler

[43b]

132

7’li Hece Ölçüsü

1. Ma‘ nevī mey-hānede
Pür-bāde gösterdiler
Şeyhine dil-hānede
İfāde gösterdiler
2. Nūş idenler cām-ı Cem
Çekmez imiş ġam elem
Açılmış ‘ ālī ‘ alem

Şafāda gösterdiler

3. Rūy-ı mir 'āt-i münīr
Ehl-i hezīr ü dilīr
Geldi maḥbūb-ı Naşīr
'Ulāda gösterdiler

4. Der iken ol nā-civān
Tutdı elimden 'ayān
Bektāşī şāhib-dīvān
Ġınāda gösterdiler

5. On iki miḥrāblı tāc
Giyinmiş nāzik mizāc
Dertlere eyler 'ilāc
Ḥayāda gösterdiler

6. Didi 'āşıklar sözün
Ḥoş görüp bul rumūzın
Secde-gāha sür yüzün
Sana da gösterdiler

7. Götürdi bir mescīde
Serilmiş ḥüb seccāde
Didiler eyle secde
Seccāde gösterdiler

8. Al yeşil beyāz idi
Murādım niyāz idi
Maḥşūdum feyż idi
Akşāda gösterdiler

9. O yābāna oturdum

Hakk'a tevhid göturdüm
Ol seyrānı bitirdim
Edāda gösterdiler

10. Sağ elim boş eyledi
Sākin ol bunda didi
Şıbyāna beñzer idi
Cibāda gösterdiler

11. Meger ol şāh-ı dīvān
Sultān imiş bī-gümān
Hünkār imiş nā-civān
Şabāda gösterdiler

12. ' Āli dīvānda gördüm
Bilmedim kimdir bildim
Gerçi ağladım güldüm
İ' āde gösterdiler

13. Böyle bir şāhib-kerem
Meydāna açmış ' alem
Vāşıf-ı levh-i kalem
Çok bāde gösterdiler

14. Muḥubbī Bektāşiyem
Kaltāban gallesiyem
Yādigārın taşiyam
Sezāda gösterdiler

15. Ma' nā imiş uyandım
Renklerine boyandım
Men şāh-ı şıbyān şandım
Liķāda gösterdiler

16. Böyle bir ma' ny Hk
Gösterdi *Rabbi'l-Felk*²³⁵
Ehl-i ' akn ry a
Piyde gösterdiler

17. Hc Bekti Vel
Ol prim nesl-i ' Al
Gösterdi her bir yolu
Hfda gösterdiler

18. ' lmiy yazdm didi
Mhrini kzdm didi
Muabbetsiz dem didi
Hidda gösterdiler

19. **Hm**diy'y Rabben
' Aka yandır c-be-c
Cur' a kndr meh-lik
Ma' nda gösterdiler

[44a]

133

11'li Hece ls

1. ' bret ok alana ola gr gh
Bizler yirden yiriz yir de bizi yir
Diler bi paa ol diler pdih
Bizler yirden yiriz yir de bizi yir

2. Gvenme dnynn chna ala
Seni azgn ider fitnedir zr

²³⁵ "Karanlığı yarıp sabahı ortaya ıkaran Rab, yaratıkların Rabb'i." Felk, 113/1

Bir gün da‘ vet ider zemîne zībā
Bizler yirden yiriz yir de bizi yir

3. Bir dirhem şekkere biñ zehr қатар
Zīnetli görinür şeқāvet şatar
Hiç kimse şağ қalmaz hep yere baқar
Bizler yirden yiriz yir de bizi yir

4. Enbiyā olmaya riyāzet itdi mi
Şıdқ u şadāқatle Ḥudā’ya gitdi mi
Dünyāda ḥālişler murāda yitdi mi
Bizler yirden yiriz yir de bizi yir

5. İftihār eyleme dem ile seme
Hiç dimeyiz nefse bu aşı yime
Āḥir vaқt gelür bilmem kim kime
Bizler yirden yiriz yir de bizi yir

6. Tefahḥur eyleme dünyā mālına
Güvenme dilberin rüy u lāline
Aldanma yüzlere gülen āline
Bizler yirden yiriz yir de bizi yir

7. **Ḥamdiyā** ölmezden evvel ola gör
Men aref²³⁶ sırrını cāndan ara şor
Cānı cānāna ver olma aşlā dūr
Bizler yirden yiriz yir de bizi yir

134

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. ‘Aқlıma geldikce yāriñ firқati cān iñledir

²³⁶ Kendini bilen Rabb’ini bilir.” Hadîs-i Kudsî

Hālime koymaz gönül vīrāne vicdān iñledir
Būy-ı ʿanber gül-feşānından gelür bād-ı şabā
ʿAndelībim bāg-ı gülşen içre ḥandān iñledir

2. İftirākıñ nār-ı ḥasret yaqdı cānım incidir
Taṭlı yir emrāz-ı ḳalb dilde dehānım incidir
Dürr-i meknūn söyledir ḥüsn-i cinānım incidir
ʿAḳl ile bilmek muḥāl bu sırrı her ān iñledir

3. Söyledir eş ʿarı tuḥfe reng ile biñ ḥāl ile
Sana ta ʿrīf idemem bu ḥālī ḳıl u ḳāl ile

[44b]

Raḳs ider dil murḡı her dem ʿaşḳa per ü bāl ile
Zevḳ ider vecd-i ṭarābla derde dermān iñledir

4. Özge sevdādır bilinmez zāhire dīvānedir
Nār-ı ʿaşḳa yanmaḡa dīvāne dil pervānedir
Ḥamdiyā'yı ağladan hem iñleden cānānedir
Ḳatre ḳatre cem ʿ olan bir baḫr-ı ʿummān iñledir

135

8'li Hece Ölçüsü

1. Gördüğinden ʿibret alan
Duyduğundan ḥikmet bulan
Gönlünü Mevlā'ya şalan
Taḡ başında ağlar gezer
2. Ḥazīn ḥazīn söyler sözi
Öz evinden açar gözi
Şevḳ ile nūrlanur yüzi
Ḳırḳ yaşında ağlar gezer

3. Zıkr ider ʿaşk ile dolar
Hem şevk ile ağlar güler
Hudā senden vuşlat diler
Her düşünde ağlar gezer

4. Vicdânına ilhâm olur
Bu ʿaşk ile çok hâl bulur
Her bir ʿazâbdan kurtulur
Yaz kışında ağlar gezer

5. Bağrı ateş gözinde yaş
İñler gezer yavaş yavaş
Bilmez olur nân ile aş
Yâr peşinde ağlar gezer

6. Nüş eylemiş cām ile Cem
Ağyâr ider aña sitem
Vuşlat için eyler elem
Her işinde ağlar gezer

7. **Ḥamdî** uyan ʿâkîl olan
Erenlerden diler amân
Dostını buldığı zamân
El güşunda ağlar gezer

136 (Müseddes-5)

Fâʿ ilâtün / Fâʿ ilâtün / Fâʿ ilâtün / Fâʿ ilün

1. ʿAşkıña mecbür dil-i vîrâne luṭf it yâdigâr
Vaşlıña mecnûn efendim cân-ı dil Perverd-gâr
Câm-ı ʿaşkıñ şun şehen-şâhı cihânım ʿâşikâr

Şāh risālet ‘ aşkına eyle ‘ ināyet kerem-kār²³⁷

[45a]

Haqq Habīb-i Kibriyā’ya yādiğār cihār-ı yār
*Lā fetā illā ‘ Alī lā seyfe illā zü’l-fiķār*²³⁸

2. Biñ bir ismiyle müsemmā behresin ey pādişāh
On sekiz biñ ‘ ālemi var eyleyen ‘ ālem-penāh
Baħr-ı ‘ işyāna ġarīķ oldum saña rüyım siyāh
Mağfired kāmı Hudā’sın eyle ihsān yā İlāh
Haqq Habīb-i Kibriyā’niñ reh-nümāsı çār-yār
*Lā fetā illā ‘ Alī lā seyfe illā zü’l-fiķār*²³⁹

3. Sen Ğanī’sin pādişāh-ı bī-zevāl hüsniñ cemil
*Lā-şerīķ ülā-nazīr*²⁴⁰sin ey Hudā şāniñ Celil
Kıl ‘ ināyet kudretiñle Kird-gār’ım ol delil
Cümle berzāhdan geçür meftüniñi itme zelil
Haqq Habīb-i Kibriyā’niñ ‘ aşkına ey şāh nigār
*Lā fetā illā ‘ Alī lā seyfe illā zü’l-fiķār*²⁴¹

4. ‘ Arzuħālim bu sana kār-ı kerem eyle ‘ aṭā
Hamdiyā’niñ maqşadı hüsni-rızā hüsni-liķā
Baħr-ı fazlıñla bağışla her günāhın Hādiyā
Cām-ı ‘ aşkı sāğar-ı mey-ħāneden şun cā-be-cā
Şāh risālet ‘ aşkına eyle efendim bahtiyār
*Lā fetā illā ‘ Alī lā seyfe illā zü’l-fiķār*²⁴²

²³⁷ Vezin bozuk.

²³⁸ “Ali’den başka genç (yiğit), Zülfikardan keskin kılıç yoktur.” Şii kaynaklarında yer alsa darivayet yolları zayıftır. Sahih hadis kitaplarında rastlanmamıştır.

²³⁹ “Ali’den başka genç (yiğit), Zülfikardan keskin kılıç yoktur.” Şii kaynaklarında yer alsa darivayet yolları zayıftır. Sahih hadis kitaplarında rastlanmamıştır.

²⁴⁰ “Onun ortağı yoktur.” En’ām, 6/163

²⁴¹ “Ali’den başka genç (yiğit), Zülfikardan keskin kılıç yoktur.” Şii kaynaklarında yer alsa darivayet yolları zayıftır. Sahih hadis kitaplarında rastlanmamıştır.

²⁴² “Ali’den başka genç (yiğit), Zülfikardan keskin kılıç yoktur.” Şii kaynaklarında yer alsa darivayet yolları zayıftır. Sahih hadis kitaplarında rastlanmamıştır.

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Şāf-ı dilde zāt-ı Hakk'ın enveri bürhān olur
Şehr-i dilde mazhar-ı feyz-i Hudā sultān olur
Her harābāt ehline hor bakma anda sırr-ı Hakk
Bulunur dil tahtına eyler cülüs hağan olur
2. Mā-sivānıñ pür-hevāsın terki ender terk iden
Zikr-i Hakk ile hevā-yı Hū'ya doğru 'azm iden
'Aşk ile ihlāş ile meftūn u mecbūr dil beden
Nār-ı 'aşka cān atar ağlar gezer giryān olur
3. Bihterī şāh-ı cihān cānāna cān qurbān ider
Ol cemilü's-şān cemāl tal' atini ihsān ider
Dü cihānda 'āşık-ı şādıkların hağan ider
Mā-sivāya iltifāt itmez veli merdān olur
4. **Hamdiyā'**ya Hakk hidāyet eyleyüp eş'ār ile
Zāt-ı Hakk'ın mazharı sultānları her hāl ile

[45b]

Vaşf idüp eyler beyān irşād için efkār ile
'Āşık-ı Hakk her nefise vāşıl-ı Sübhān olur

Mef' ülü / Mefā' ilü / Mefā' ilü / Fe' ülün

1. Yā Rabb meni bu gaflet-i hicrāndan uyandır
Hādī kerem it bu dili her yandan uyandır

2. Nūş [eyle]²⁴³ diyü saġar-ı mey-ĥāneyi göster
Bir bāde şunup neş'e-i rūhāndan uyandır
3. Sākīler ile dem-be-dem iĥsān idüp ey şāh
Ėandır ĥuluñı ' aşıĥıñım cāndan uyandır
4. Ey raĥmeti bol kān-ı kerem şāh-ı şehen-şāh
Doldır ĥadeĥi şevĥ ile iĥsāndan uyandır
5. Bir merd-i ġarīb bülbul-i şeydā dil-i vīrān
İster dün ü ġün ' aşıĥıñı ġülşenden uyandır
6. Ey kān-ı kerem luĥ u ' aĥā şānıña lāyık
Göster yüziñi çeşm-i dile cāndan uyandır
7. Ya' ĥub-ı dili eyleyüp ihyā bu seherde
Bu murġ-ı dili Yūsuf-ı Ken' ān'dan uyandır
8. **Ėamdī** ĥuluña eyle müyesser o liĥāyı
Luĥ eyle Ėudā cānımı cānāndan uyandır

139

11'li Hece Ölçüsü

1. Düşüni düşüni yazdığım eş' ar
Te 'şiri yok taşsız helvāya beñzer
Ėaşını ĥaşını itdigim efkār
Bī-fā'ide ĥurı da' vāya beñzer
2. Hevāyī tefekkür ĥulyā-yı kāzib
Māliĥulyā bizi eyledi cāzib

²⁴³ Metne eklendi.

Yok yere gönlümi yorar mecāzib
İgvā-yı şeytānī sevdāya beñzer

3. Mā-sivāyı keşret taleb idersin
Gönlüñden seksen biñ deve yedersin
Cevāhir yükledüp nire gidersin
Eli boş karnı aç heyhāya beñzer²⁴⁴
4. Gel pendimi diñle göñül sivāyı
Tefekkür eyleyüp olma hevāyī
Ne kadar ‘ömrüñ var be hey mürāyī
Var mı hulyā bile hiç baya beñzer
5. Ümīd tut Hudā’nın ‘ināyetine
Devām it Hādī’niñ ‘ibādetine
Nihāyet bulunmaz leṭāfetine
Murğ-ı dil bāṭında ‘Ankā’ya beñzer

[46a]

6. **Ḥamdiyā** ‘aşık ol Cenāb-ı Yezdān
Seni mağfūr ider ol Ğanī Raḥmān
Cemāl-i ceminden dileyüp her ān²⁴⁵
Nūş iden ‘aşk ehli a‘lāya beñzer

140

8’li Hece Ölçüsü

1. Murğ-ı dil ‘aşkıñ nārına
Yana gelür yana gider
Zāt-ı Ḥaḳḳ’ıñ enverine

²⁴⁴ M. Kayahan ÖZGÜL’ün “Osmanlı’nın Hazanında Gazel Dökümü Modern Türk Şiirini Ararken” adlı eserinde bu mısra “Eli burnu karnı aç heyhaya benzer” şeklinde okunmuştur. S. 337

²⁴⁵ M. Kayahan Özgül’ün eserinde bu mısra da “Cemal-i ceminden delip her an” şeklinde okunmuştur.

Yana gelür yana gider

2. Yana yana güller gibi
Koça koça güller gibi
Seherde bülbüller gibi
Yana gelür yana gider

3. Luṭfi Ğanī bir pādiṣāh
Kılmış anı ehl-i niyāh
Cānı dilden eyleyüp āh
Yana gelür yana gider

4. Hakk ile olur āṣinā
Gider taĝlarıñ başına
Karışmaz dünyā işine
Yana gelür yana gider

5. Zikr-i Hudā'dır her işi
Tanımaz hiç üçü beşi
Farq eylemez yazı kışı
Yana gelür yana gider

6. Mestānedir cān-ı dili
Hayrān olur cān bülbüli
Bu 'aşk ile Hakk'a velī
Yāna gelür yana gider

7. Cān atar 'aşkıñ nārına
Meftūn-ı mecbūr yārına
Şem'-i cemāliñ nūrına
Yana gelür yana gider

8. 'Aşk cāmını nüş eyleyen

Deryā gibi cūş eyleyen
Dost da‘vetin gūş eyleyen
Yana gelür yana gider

9. Cümle cihānı terk ider
‘Aşķ ile Mevlā’ya gider
Dünyā için itmez keder
Yana gelür yana gider

[46b]

10. ‘Āşķ ol **Ĥamdī** yārına
Bugünü qoymā yārına
Vāşıl olan dīdārına
Yana gelür yana gider

141

Mef‘ülü / Mefā‘ilü / Mefā‘ilü / Fe‘ülün

1. Ey bād-ı şabā rüy-ı gül-endāma selām ver
Ol mīr-i melek nā’il dem-i cāma selām ver
2. Söyle kılunıñ ‘aşķ u muḥabbetle selāmın
Gül rüy-ı laṭif enver-i aqsāma selām ver
3. Bī-çāresiyem şāh-ı nübüvvet o şehen-şāh
Raḥm eylesin ol yaz **diceğim** nāme selām ver
4. Bir bādesini nūş ideyim şāh-ı cinānıñ
Her bir hüneriñ mazharı encāma selām ver
5. Bu bendesine cām-ı cemāl eylesin i‘ṭā
Göndersin o şāh kān-ı kerem şāma selām ver

6. Dil durmaz anıñ vaşfın ider bülbül-i şeydā
Gülşen ararım pādişāh-ı ‘āma selām ver
7. **Ḥamdī** kıluna ‘aşk u muḥabbet kerem itsin
Meftūniyem ol eşref-i eyyāma selām ver

142

Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün

1. Dertli dil dermāna geldi Kird-gār’ım şāh nigār
Eyle iḥsān el-amān kân-ı keremsin Kird-gār
Men bir ednā kemterim luḫfuñ Ğanī şāniñ ‘azīm
Sen kerem kânı Ḥudā’sın şāhımız Perverd-gār
2. Men zelilim sen Celil’sin Kādir ü Qayyūm meded
Cinsi mişli olmayan bir pādişāhsın ey aḫad
Zıkr ü fikrim dā’imā gönlümde *Allāhu’ş-şamed*²⁴⁶
Levḫ-i dil şehrinde nālānım efendim ‘aşk-ı nār
3. Şehr-i dilde bir şehen-şāh-ı cihānsın ey Ğanī
Senden artık kimseye meyl itmeyüp bulam seni
Eyle tevfiķiñ refiķ yā Rabbenā büyüd meni
Şöyle ister kim seniñ ‘aşkıñla olam berḫudār
4. Ente Hādī yā Vedūd eyle ‘atā bu rif’ati
Baḫr-ı luḫfuñ zıkr ü fikrim dü cihāniñ devleti
Ḥamdiyā’ya eylediñ iḥsān efendim ni’meti
Daḫı maḫşūdım seni bulmaḫ u olmaḫ baḫtiyār

143

11’li Hece Ölçüsü

²⁴⁶ “Allah sameddir.” İhlâs, 112/1

1. Rızā-yı pākiñe muḥālif olan
Fi‘l-i ḥabā’işi gönlümden çıkar

[47a]

Emr ü fermāniña taḥallüf eylet
A‘māl-i ‘abeşi gönlümden çıkar

2. Hidāyet eyleyüp ‘ināyet eyle
Rızā-yı pākini ey Ğanī Mevlā
Levḥ-i dil şehriñi feyziñle pākle
Her bir ḥavādīş gönüldeñ çıkar

3. Şerr-i şeyṭān mekr-i nefsi emmāre
Periṣān eyledi meni mekkāre
Yolumdan ayırup qaldı āvāre
*Vesvāsi’l-ḥannās*²⁴⁷ gönüldeñ çıkar

4. Zülmet-i hicrāna qapandım qaldım
Efendim raḥm eyle periṣān oldum
Şuġl-i mā-sivādan ne vefā buldum
Ḥāṭırāt-ı nāsı gönlümden çıkar

5. Dil murġı zülmetde qapandı qaldı
Ne terennüm itdi ne meydān aldı
Beyhūde seni sevdāya şaldı
Luṭf eyle bu pası gönlümden çıkar

6. ‘Ināyet şāḥib Ğanī şehen-şāḥ
Feth-i faẓlıñla bir ulu dergāḥ
Levḥ-i dil sırrına eyleyüp āġāḥ
Ḥavādīş-i nāsı gönlümden çıkar

²⁴⁷ “Sinsice vesvese verenler.” Nās, 114/4

7. Pādişāh-ı ʿālem efendim hünkār
Şehen-şāh-ı cihān ey Ğanī Settār
Cürmümi mağfired eyle yā Ğaffār
Hevāyī hevāsı gönlümden çıkar
8. **Ḥamdiyā** Ḥudā'ya ribāṭ kılıp it
Ṭarīḳ-i muḥsenāt yolın dutup git
Ḥaḳīḳat ehliniñ pendini gūş it
ʿAbeş havādīşi gönlümden çıkar

144

Mef' ūlū / Mefā' ilū / Mefā' ilū / Fe' ūlūn

1. İḥsān dilerim şāh-ı cihān eyle müyesser
Luṭf eyle Ğanī dilde nihān eyle müyesser
2. Senden dilerim maḳşas-ı a' lāyı ser-ā-pā
Fazlıñla şehā ḥüsn-i cinān eyle müyesser
3. Bir kerre tecellī kılıp ey şāh-ı cihānım
Maḳşūd-ı gönül vaşlıñ ʿ ayān eyle müyesser
4. Bu murğ-ı dili bāğ-ı gül-istānıña gönder
Murğıñ hünere ola beyān eyle müyesser
5. Gülşen bāğına ʿ aşḳ ile nālānıña gönder
Bir gonce için āh u fiğān eyle müyesser

[47b]

6. Bu **Ḥamdī** kuluñ ʿ andelīb-āsā kıla nālān
Fazlıñla Ḥudā cānıma cān eyle müyesser

145

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Bi-ḥamdi'llāh gönülde bir muḥabbetlü nigārım var
Cemāliñ 'aşkına nüş eyleyüp cāma ḵanarım var
Ġanī'dir Kird-gār'ım baḥr-ı luṭfundan liḵāsını
Bize va' d eyledi Ḵur'an'da imānım fenārım var
2. Anıñ zikriyle meşgül murğ-ı dil leyl ü nehār durmaz
Sivādan nefret itdi hīç hevāsına gönül yormaz
Ġanī'dir pādişāhlar pādişāhı 'aşığın kırmaz
Virir maḵşūdını ḥüsn-i cemāline yanarım var
3. Gözümden yaş aḵar bağrımda āteş gizlü yaḵmaḵda
Başiretler açıldı pertev-i ḥaḵana baḵmaḵda
Velī cüş eyleyüp deryā mişāl her yana aḵmaḵda
Dili dīvāne ḵıldı n'eylesin bir şīve-kārım var
4. Şarāb-ı 'aşkıını iḥsān ider 'aṣāna yandıḵca
Şunar sākīleri 'aşıklara 'aşḵa dayandıḵca
Daḥı şālīhlere nevbet gelür şāhım uyandıḵca
Yanarım nār-ı 'aşḵa hīç zararım yok bu kārım var
5. Bu **Ḥamdī** ḵuluna tevfiḵ idüp eş'ār-ı ḥünkārı
Velī cān u gönülde eylerim tevḥīd-i Ġaffār'ı
Ṭaleb-kārım Ḥudā'dan dā'imā bu sırr-ı Settār'ı
Efendim pādişāhım dilde māhım 'aşḵ-ı nārım var

146

Mef' ülü / Mefā' ilü / Mefā' ilü / Fe' ülün

1. Hādī kerem it murğ-ı dili cāndan uyandır
Şevḵiñle fiğān eyleye her yandan uyandır

2. Ğafletde koma hālime raħm eyle kerem kıl
Luşf eyle şehen-řāh-ı cihān kāndan uyandır
3. Bu bendesine ‘aşkıını tevfiķ ide Mevlā
Ey kān-ı kerem řāhib-i sulțāndan uyandır
4. Bir bādesini nūř ideyim řāh-ı cinānıñ
‘Uřřāķa dilā itdiği iħsāndan uyandır
5. ‘Ālemlere çok luřf u ‘ařāsı o nigāriñ
‘Āřıķlar ile miskīni vicdāndan uyandır
6. Būlbūl gibi nālān ideyim vaķt-i seħerde
Göster gözime ğonce-i ğülşenden uyandır
7. Doldır ķadeħi řāf-ı řarāb řāh-ı cinānım
şun bu ķuluña cur‘ a-i Ğeylāndan uyandır
8. Bu ārzūmu řāh eyleyüp iħsānıñ ‘ařā kıl
Bir āh ideyim ‘aşķ ile nālāndan uyandır

[48a]

9. Cennet’de řāfā zāhide řālimlere Hādī
Ver istediđin ħūrīyi ğılmāndan uyandır
10. Bu **Ĥamdī** ķuluñ maķřad-ı a‘ lāsı rızāñı
Ver řāh-ı cinān vuşlat-ı Yezdān’dan uyandır

147

Fā‘ ilātūn / Fā‘ ilātūn / Fā‘ ilātūn / Fā‘ ilūn

1. Zāhide ħor baķma ‘aşķa yār olur Bektāřiler
řālib-i bezm-i viřāl dil-dār olur Bektāřiler

Ꞑutb-1    alem ęavş-1 a   zam Hacı Bektāşī Velī
Zāt-1 pāki şāh resūl ħūnkār olur Bektāşiler

2. Hırasānī Hācı Bektāşī Velī derler aña
Böyle bir sultān dilā nesl-i   Alī derler aña
Mazhar-1 sırr-1 velāyet cān dili derler aña
Bülbül-āsā miskīn²⁴⁸-i gül-zār olur Bektāşiler
3. Gir anıñ  arīķine tez vāşıl ol Mevlā'ya sen
Cām-1   aşķı nūş idersin sende ey ħulķ-1 ħasen
Nār-1   aşķa yan   azīz ol ħiç dime cān ile ten
İçi  ışı  optolu envār olur Bektāşiler
4. Giy velāyet tācını destūr alup bir behreden
Teslīm²⁴⁹ ol dil ver Hūdā'nıñ   aşķına ey gül beden
   alem-i birlikde dirlik eyle dime sen ve ben
Cān u dilden   aşķ-1 Settār olur Bektāşiler
5. Bir Hūdā'nıñ varlığı zāhir velī sen   āķīl²⁵⁰ ol
Ĝāfil olma   ilm ü a   māle ħulūş it vāşıl ol
Her hūnerde kāmīl [ol]²⁵¹ hem sırr-1   aşķa nā   il ol
Şāh-1 merdān meşreb-i Hāydar olur Bektāşiler
6.  ut  arīķat erleriniñ pendini olma ırağ
  Aşķ ile tevĥīd yolında nefsiñe eyle yırağ
Şāf dil ehl-i şalāt ol dü cihānda yüzi ağ
Ķuvvet-i Ķudsiyyesiyle var olur Bektāşiler
7. Ölmeden evvel ölür dirlik bulur hep ehl-i ħāşş
*Men   arefnā*²⁵² sırrına vāķıf olan cümle ħavāşş

²⁴⁸ Vezin bozuk.

²⁴⁹ Vezin bozuk.

²⁵⁰ Vezin bozuk.

²⁵¹ Metne eklendi.

*Kenz-i lā-yüfnā*²⁵³yı bulmuş levh-i şāh-ı aḥāşş
Her nefes her dem dil-i ezkā olur Bektāşiler

8. ‘ Ālemi siyāh idüp nālān ider bülbül-mişāl
Özlerinde ḥāşıl olmuş zıkr-i Ḥaḳḳ eyler cidāl
‘ Aşḳ ile mest-i müdām ḥor bakma aşla ehl-i ḥāl
Mest-i mecbūr şādıḳ-ı Ğaffār olur Bektāşiler

9. Dört zevāta bir muḥabbet eyler ehl-i ‘ aşḳ olan
Ḥaydarī-meşreb gezer zāhirde zāhid ‘ āşıḳān
Cān u dilden kıll muḥabbet anlara **Ḥamdī** uyan
Zülf-i bāde ‘ aşḳı ile ber-dār olur Bektāşiler

[48b]

148

Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün

1. Ḥālīme ḳoymaz meni efkār-ı dil-dār aḡladır
Doḳunur ḳurb-ı vişāle ḥüzn ile yār aḡladır
Bülbül-āsā büy-ı gülşeniñ şafāsın şevḳ ile
Aldıḡımdan çeşmim a’ mā dilde bir var aḡladır

2. Gözlerim görmez elim ermez vişāl-i yāra āh
Cürm-i ‘ işyān baḥrına müstaḡraḳ oldum āh u vāh
Baḥr-ı fazlından kerem kānı efendim pādişāh
Göñlüme geldikce zārı zārı ḥünkār aḡladır

3. Özge dertdir kimseler fehmi eylemez aḥvālīmi
Kime ifşā eyleyim sen var iken her ḥālīmi
Elli bir yaşına girdim bulmadım kemālīmi
Kird-gārıñ ḥasretiyle ḥüsn-i gül-zār aḡladır

²⁵² Kendini bilen Rabb’ini bilir.” Hadīs-i Kudsī

²⁵³ “(Kanāat) tükenmez bir hazinedir.” Hadisinden iktibas.

4. Ağlamağdan fāri‘ olmaz çeşm-i giryānım meded
Raḥm-ı gālib pādişāhım ‘ālem-i sulṭānım meded²⁵⁴
Artır ‘aşkıım bāde şun ey derde dermānım meded
Kird-gār’ım şevkiñ ile kān-ı eş‘ār ağladır
5. **Ḥamdiyā** eyle teşekkür ni‘met-i ‘uzmā budur
Durma ağla ‘aşk ile sırr-ı Ḥudā na‘mā budur
‘Āşıkā Ḥaqq’ıñ ‘atāsı vāşıl-ı Mevlā budur
Ḥamd ola her bir nazarda şevk-i Settār ağladır

149

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. ‘Āşıkıñ her bir kelāmı dilde ‘irfān artırır
‘Ārifiñ dilde selāmı nūr-ı Sübhān artırır
Zāhidiñ zühdü güzel şālihleriñ takvāsı var
‘Ābidiñ şavm u şalāt u ḥaccı erkān artırır
2. Ḥacc-ı ekber şehri dil eyle tavāf-ı sırr-ı Ḥaqq
Zāhir olur fırka fırka enveri şāh-ı firāk
Andan oqu yaz nigāriñ ḥüsn-i vaşfın yüzi aq
Cān u dilden bir nazar kııl ‘aşk-ı Yezdān artırır
3. Tıynet-i kāmilleriñ vicdānına nūr yağıdırır
Dürr-i yektā kānına envārını Ḥaqq ağıdırır
Ḳalb-i şāf-ı feyz-i lā-yuḥşāyı ‘aşka şağıdırır
Her leṭā’if rüzeninden nūr-ı Raḥmān artırır
4. ‘Aşk ile tevḥid oqu leyl ü nehār murğ-ı hümā
Naşş olur dil-hānesine ism-i Ḥaqq ey āşinā
‘Āşık-ı şādık dinür ol zāt-ı şānı evliyā

²⁵⁴ Vezin bozuk.

Oldığıçün ‘and-ı Yezdān ile Qur’ān artırır

5. ‘İlm ü a‘māle düşer ağlar yanar oğur yazar
‘Aşk ile nālān idüp gülşen ile eyler bāzār²⁵⁵

[49a]

Her kaçan ‘aşka gelüp dil-hānene bir kez nazar
Eylese şāh-ı cinān sırr-ı Süleymān artırır

6. ‘Āşıkānıñ şādıkānıñ ‘aşkına yā Rabbenā
‘Aşkıñı bahş it dile şun cām-ı ‘aşkı cā-be-cā
‘Āşıkānıñ zümresinde haşr idüp ey meh-liķā
Mağfired kıl cürümü dil nūr-ı ‘ummān artırır
7. **Hamdiyā** mücrim günāh-kār ağlar inler dem-be-dem
Şāh risālet ‘aşkına nüş itmek ister cām-ı Cem
Eyle tevfiķiñ refiķ yā Rabbenā verme elem
Zerre deñlü iltifātıñ dā’im ihsān artırır

150

8’li Hece Ölçüsü

1. Bād-ı şabā her hālmi
Bilür Hūdā bilmezlenür
Her dā’imā efkārımı
Bilür Hūdā bilmezlenür
2. Bilmez mi nā-çār kaldığım
Hüzne giriftār olduğım
Dögüldigim koğuldığım
Bilür Hūdā bilmezlenür

²⁵⁵Vezin bozuk.

3. Kime Őikāyet ideyim
Kime ‘ adāvet ideyim
Kime hikāyet ideyim
Bilür Hudā bilmezlenür

4. Zātı bir Ganī pādīŐāh
‘ Ālemlere ‘ ālem-penāh
İŞim gücim figān u āh
Bilür Hudā bilmezlenür

5. Bir niķāb çekmiŐ yüzine
AŐlā görünmez gözime
Hiç kulaķ virmez sözime
Bilür Hudā bilmezlenür

6. Başıma verdi ğafleti
Cismime verdi ‘ illeti
Bende iken çok zilleti
Bilür Hudā bilmezlenür

7. ‘ Ālemleri yār eylemiş
MaķŐüdları var eylemiş
İŐlerini zār eylemiş
Bilür Hudā bilmezlenür

8. Men bir ednā kemter iken
Yaratdığı ebter iken
Öz evime Őokdı diken
Bilür Hudā bilmezlenür

9. Yanar özüm ağlar gözüm
Ne var ķara ise yüzüm

Āh u fiġān her gündüzüm
Bilür Hūdā bilmezlenür

10. Raḥmet seniñ ḥikmet seniñ
Devlet seniñ ‘ izzet seniñ
Dü ‘ âlemde nem var benim
Bilür Hūdā bilmezlenür

11. N’ola bana verse kemāl
Kemāline ermez zevāl
Maḳşūd ise ḥüsn-i cemāl
Bilür Hūdā bilmezlenür

12. ‘ Aşq-ı muḥabbet şerbetin
Eyle ‘ aṭā bu ni‘ metin
Hem dilerim bu rif’ atin
Bilür Hūdā bilmezlenür

13. Zātı kadīm şanı azīm
Ġāyet Ḥalīm’dir ol Kerīm
İstedigim şevḳ-i na‘ im
Bilür Hūdā bilmezlenür

14. Bilürim ey Hūdā seni
Ey bī-miṣl-iḤayyu Ġanī
Bu ‘ ilmiyāniñ ḳalbini
Bilür Hūdā bilmezlenür

15. Kān-ı keremsin ey Hūdā
Dil maḳşadın eyle ‘ aṭā
Hamdī diler ḥüsn-ı rızā
Bilür Hūdā bilmezlenür

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Bi-ḥamdi'llāh gönül şehrinde nūr-ı nev-bahārim var
Hidāyet mazharı kân-ı vefā Perverd-gār'ım var
‘ Alīm'dir hem kerem kânı Semī' şāh-ı cihān-ārā
Ḳamu derdiñ devāsını virir şāh Kird-dārim var
2. *Şeriki yok naziri yok*²⁵⁶ ki evvel intihā olmaz
Cemilü'ş-şān cemāl-i pertevine hiç bahā olmaz
Dü ' ālem pādişāhı bī-zevāl Allāh fenā bulmaz
‘ Azīmü'ş-şān efendim pādişāhım ' aşḳ-ı nārım var
3. Şabāvetden berü ribāṭ ḳılup itdi dil ızkāra
Velī cān u gönülden mübtelāyım böyle bir yāra
Muḥabbet eylerim bāzār-ı ' aşḳ içre bu dil-dāra
Gönül levḫinde gizlü taḫt-gāh-i şāh-süvārım var
4. Dem-ā-dem söyledir o şāf ḳānūn nazm u eş' arı
Yaḳar baḡrım efendim şāh nigārıñ şevḳi efkārı
Arar dil murḡı gülşen içre ol envārı ḫünkārı
Teşekkür eylerim tevḫide dilde ism-i yārım var
5. Bu **Ḥamdī** gāfil ednā bende-i nā-çarı dildārıñ
Dil-i dīvānesi cān u gönülden sırrı ḫünkārıñ
Dem-i ' aşḳ ile mecbūr mest-i medhūş ' abdi Ğaffār'ıñ
Dem-ā-dem levḫ-i dilde zıkr ü fikrim nūrı varım var

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

²⁵⁶ “Onun ortağı yoktur.” En'âm, 6/163

1. Cām-ı ‘aşkı nüş idüp mestân olan merdân olur
Pend-i pîri güş idüp meydân alan sulţân olur
Başına tâc-ı sa‘ âdet giydi çok ehl-i kemâl
Levh-i dil şehrinde nûr-ı seyrân u hayrân olur²⁵⁷
2. Mâ-sivâdan pür-hevâdan vaz geçüp ‘aşka düşer
Sırr-ı Hû-yı seyr idüp bürhân bulur ‘aklı şaşar
Zıkr-i Hâkık’ı naşş ider dil levhine kaynar taşar
Sırr-ı Hâkık’ın mazharı ‘âlemde bir hağan olur
3. Hâkık hidâyet eyleyüp dil-hânesin ma‘ mûr ider
‘İlm ile a‘ mâl ile ihlâş idüp doğru gider
Vâridât-ı nazm u eş‘âr söylemekden ey peder
Hâli olmaz bir vakit ol mahzeni ‘irfân olur
4. **H**amdiyâ mecbûr Hudâ’nın ‘âşık-ı şâdıqları
Dem-be-dem tevhîd ider her rûz u şeb ‘âşıkları
Bir nefes dür olmaz ‘aşkıdan cân u dil yanıkları
Kimde bilmez gizlü sulţân vâşıl-ı handân olur

[50a]

153

Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilün

1. Perr ü bâl ile Hudâ’ya murğ-ı dil dil-dâra var
Sen taleb-kâr ol tabîbiñ semtine devvâra var
2. Hüsni ahsen mâh-likâyı seyr idüp vîrâne
Mahzeni ‘irfân olup ‘ummâna ir envâra var
3. Hicr-i zulmetde kapanma halka-i tevhîde gir

²⁵⁷ Vezin bozuk.

Cān diliyle kıl tekellüm ol Ğanī Ğaffār'a var

4. Hāḡḡ'ı kendiñden ırağ tutma ' azizim ol yakın
Nār-ı ' aşka yan uyan cāndan öte gül-zāra var
5. ' Andelīb ol bŷy-ı ' anber ğonce senden ŧemme al
Her seher vaḡti uyan nālān idŷp hŷnkāra var
6. Cān u dilden tālīb iseñ dost vişāline hemān
Durma tevḡid eyle ŧāhı ' arz idŷp Settār'a var
7. Keşret ŷ ğafletle **Hāmdī** bulamaz kimse vişāl
' Aşık-ı şādık iseñ yan nār-ı ' aşka vara var

154

Mefā' ilŷn / Mefā' ilŷn / Mefā' ilŷn / Mefā' ilŷn

1. Hŷdāvende taleb-kārim rızā-yı pākiñe her-bār
' İnāyet kıl hidāyet kıl kuluña ey Ğanī Ğaffār
2. Naşīb eyle rızāñ ile liḡāñı baḡr-ı fazlıñdan
Meded senden kerem senden niyāzım bu sana dil-dār
3. Günāh-kārim günāhım çoḡ Raḡimā raḡmetiñ artır
Rızā-yı pāk ile lāyık ' amel yoḡ bende yā hŷnkār
4. Dirāyet yoḡ ' amel bilmem ḡazinim aḡlarım ğŷlmem
Niḡārim ğözlerim silmem meded senden bana Settār
5. Umarım raḡmetiñ her ān ŷmidim var sana Raḡmān
Bana luḡ it kerem iḡsān idŷp doldur dili envār
6. Elim baḡlu ğözüm ğörmez ğöñŷl seni sever durmaz

Nigārim senden ayrılmaz okuyup nazm ile eş'ār

7. Bu **Ḥamdī** kuluña Hādī hidāyet eyle enveri
Gönderüp kāmīl üstādı meni āgāh ide Ḥaydar²⁵⁸

155

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Kird-gār'ım baḥr-ı faẓlıñla meni kıl ber-ḥudār
Bunca demdir pādīşāhım eylerim pür-āh u zār
Verdigiñ ni' metleriñ şükrinden 'āciz kaldığım
Sen bilürsin şāh nigārim eyle iḥsān her nevār
2. Şāh 'Alīyyü'l-Murtaẓā'yı dest-gır it yā İlāh
Şāh-ı 'ālem Muştafā'yı kıl şefi' 'ālem-penāh
Mağfıret kıl her günāhım el-amān rüy-ı siyāh
Hem Ebübekr 'Ömer ü 'Oşmān'a baḥş it Kird-gār

[50b]

3. Bir tecellī kıl dile nūrīñla ma' mūr ḥān ola
Cān ilinde rūḥ-ı sulṭāniyyeye ḥaḫān ola
Baḥr-ı faẓlıñla şehēn-şāh vāşıl-ı cānān ola
Ḥamdīyā'yı dü cihānda baḥtiyār it baḥtiyār

156

Mef' ülü / Mefā' ilü / Mefā' ilü / Fe' ülün

1. Raḥm eyle şehā dilde ser-ā-pā kederim var
Bilmem nice olur ḥāl dil-ārā kederim var²⁵⁹
2. Ğam leşkeri şāf çekdi yine tağ-ı nihāndan
Dil maḫşadını bulmadı ḥālā kederim var

²⁵⁸ Vezin bozuk.

²⁵⁹ Vezin bozuk.

3. ‘Āşık-lar ider cām-ı cemāl ile telezzüz
Nüş eylemedim bādesin aşlā kederim var
4. Firqatle bugün ‘aşk-ı nigār bağrımı yaqdı
Raḥm eyle benim ḥālime Mevlā kederim var
5. Eylerdim ümīd ḥüsn-i kamer-tāb dile dā’im
Göstermedi envārını zīrā kederim var
6. ‘Ālemlere raḥmet o kerem kānı kamer-tāb
Dil-ḥānesine gelmedi zībā kederim var
7. **Ḥamdī** ḳuluna vuşlatını eyle müyesser
Dil-ḥāne ḥarāb olmadı ihyā kederim var

157 (Müseddes-6)

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Şāh-ı ‘ālem dil-penāhım derde dermānım seni
Cān u dilden ārzūlar²⁶⁰ gönlüm efendim ey Ğanī
Baḥr-ı faẓlıñla bu ‘aşkın nārına yandır meni
Bir tecellī ḳıl dile maḥv eylemem cism ü teni
‘Āşık-ı şādıqlarıñla bulayım ḳurb-ı civār
Cām-ı ‘aşkı şun dem-ā-dem ey Ğanī Perverd-gār
2. Bāğ-ı gülşeniñde feryād eyleyim bülbül gibi
Her seḥerde āh u efgān eyleyim ḥüb ḳul gibi
Nevres iken açılayım şāh nigārım gül gibi
Büy-ı ‘anber gül-feşānla Hādiyā sünbül gibi
Ḳoḳayım feyz-i liḳā vaşl-ı şafādan şāh nigār

²⁶⁰ Vezin bozuk.

Sen naşib it **Ḥamdiyā**'ya ey Ğanī Perverd-gar

158

Mef' ulü / Mefā' ilü / Mefā' ilü / Fe' ülün

1. Ey bād-ı şabā nāmemi cānāna yetişdir
Dil enverini ḥāne-i ḥaḳana yetişdir
2. Her vaqt-i seḫer bād-ı şabā ile selāmım
Luṭf eyle varup Yūsuf u Ken' ān'a yetişdir

[51a]

3. Bu dehr-i fenāniñ eleminden dil uşandı
Ṭut destimi ol Ḥazret-i Geylān'a yetişdir
4. Eyvāh ki ğarīb oldı cihānda nice şālih
Raḥm eyle Ḥudā anları güvrāna yetişdir
5. Bir merd-i ḥaḳir ' abd-ı ğarīb rūy-ı siyāhım
Çārem kesilür derdimi Loḳmān'a yetişdir
6. Senden dilerim cümle murādım Ğanī²⁶¹ Mevlā
Bir kān-ı kerem şāhib-i iḥsāna yetişdir
7. Şun cām-ı cabā ḥüsn-i cemāliñ kerem eyle
' Uşşāḳ-ı Ḥudā bir ulu sulṭāna yetişdir
8. **Ḥamdī** ḳuluña ' aşḳı naşib eyle hidāya
Gözyaşlarını cem' idüp ' ummāna yetişdir

159

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

²⁶¹ Vezin bozuk.

1. Һамдү-ли'ллāh levһ-i dilde ism-i Sübhān zikrimiz
Maṭlab-ı a' lā budur hem vaşl-ı Yezdān fikrimiz
Ġayrı efkārı qabūl etmez dil-i vīrānemiz
Dem-be-dem sā' at-be-sā' at faẓl-ı Raḥmān şükrimiz
2. Mā-sivāniñ fitnesinden hıfz ider dā'im bizi
Şad hezārān ḥamd ola şaqlar o sulṭānım bizi
Gösterir dil çeşmine nūr-ı laṭif cānım bizi
Qurtarır düzaḥlarından ulu ḥaḳan Tengri'miz
3. Biz bir ednā kemteriz bābında taḥḳir eylemez
Pek günāh-kāriz velākin ayıbını söylemez
Ol Ġanī Settār u Ġaffār eyler iḥsān hiç dimez
Ey günāh-kār ya niçün itdiñ ziyān ol varımız
4. Dü cihānda luṭf u iḥsānı Ġanī bu ümmete
Şāh risālet sa' yesinde nā'il olduq devlete
Zāt-ı Ḥaḳḳ'ıñ raḥmetiyle vāşıl olduq devlete
Hem cemālin eyler iḥsān böyle cānān yārımız
5. On sekiz biñ 'ālemiñ ḥaḳanıdır sulṭānıdır
Eyler iḥsān cümle maḥlūḳāta hem Sübhān'ıdır
'Āşıḳāniñ şādıḳāniñ cān u dil cānānıdır
Dertli dil Loḳmān'ı dermān eyledi envārımız
6. Mağfıret deryāsına ğarḳ eyle Raḥmānü'r-Raḥīm
Baḥr-ı faẓlıñla mükerrerrem eyle Cennātü'n-Na'im
Ente Ġaffār ente Settār ente Sübhānü'l-'azīm
Ḥamdiyā'yı mağfıret eyler 'ayān dil-dārımız

[51b]

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Һamdü-li'llāh levh-i dilde yārımız var şübhesiz
Luṭf u ihsān şāhib-i dil-dārımız var şübhesiz
2. Ğam degil şimdengirü Һaqq ' aşkı āgāh eyledi
Cezb ider her ān bizi hünkārımız var şübhesiz
3. Enver-i bāğ-ı behiştı seyr ider dil çeşmimiz
Şehr-i dilden görünür enverimiz var şübhesiz
4. Gerçi ' işyān bahırına müstağrak oldı nefsimiz
Cürmümüzü afv ider Ğaffār'ımız var şübhesiz
5. Nūr-ı Cebbār-ı Һudā ahsen şıfat şāh Muşafā
Enbiyālar serveri serdārımız var şübhesiz
6. Ol Ebübekr ' Ömer ü ' Osmān ' Alīyyü'l-Murtażā
Kuṭb-ı ' ālem bir velī Һaydar'ımız var şübhesiz
7. Cinsi mişli olmayan Mevlā'ya imān eyledik
Hem şefi' ü'l-mürselin şāh-varımız var şübhesiz
8. Bizleri Mevlā Ğanī mü'min muvaḥḥid eyledi
' Aybımızı setr iden Settār'ımız var şübhesiz
9. Dā'imā zıkr eyleriz tevḥīdi tevfiķ eyledi
Gönlümüzde enver-i Cebbār'ımız var şübhesiz
10. Zü'l-ḥitāmın oldı bu ezkār ile ihvānımız
Mülk-i dilde ey dilā tayyārımız var şübhesiz
11. Һamdiyā leyl ü nehār zıkr eyle tevḥīdi hemān

Sırr ile seyr eyleriz seyyārımız var şübhesiz

161

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Cān ilinde ibtidā kār eylediñ nāz u niyāz
Eyledi ol pādişāhım rüyumuz günden beyāz
2. Luţfuna müstağrağ olduğ ol Kerīm'in tā ezel
Elimizden tutdı şāhım sākin-i ' arz-ı hicāz
3. Bundan a' lā kār mı var dünyāda zāhid di bana
Cām-ı ' aşka kandırup kaldı bizi hep kār-ı sāz
4. Bülbül-āsā her seherde biñ terennüm eyleyüp
Vaşfına kânün okur dil-hānede murğ-ı cihāz
5. Bir bölük ' Anğālarız şāh-ı cihānı dem-be-dem
Zikr-i fikr idüp kamu ağıyardan itdik ihtirāz
6. Ehl-i şerden seçilüp girdik bu ' aşk meydānına
Hep şamed-perestleriz Hādī bize verdi cevāz
7. Bellü başlu adam olmağ istemez hiç gönlümüz
Biz divāneyiz Hūdā'ya ' aşık olduk kış u yaz
8. ' Aşğ ile tevḥid-i Yezdān eyleriz leyl ü nehār
Cām-ı ' aşkı ma' nevī nüş eyleyüp olduk mecāz

[52a]

9. ' Āşıkānıñ zümresinde **Hāmdiyā**'yı Hādīyā
Yād idüp şun cām-ı ' aşkı bu niyāzım çok u āz

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Niçün bilmem Hüdāvende bu 'āciz feyz-yāb olmaz
Ġarīb bī-çāre miskīn olur şāf-ı cevāb olmaz
Ne hikmet Rabbenā gözden gönüller düşer ol zāt²⁶²
'Amel ihlāş ider zāhirde bir şāhib-şavāb olmaz
2. Ne söylerse sözi girü kalur maḥzūn gezer dā'im
Murāda muḳtedir olmaz olur leyl ü nehār nā'im
Menim gibi cihānda ser-serī seyyāh olur şā'im
Anıñ göñlü kalur her yerde sākin feth-yāb olmaz
3. Dem-ā-dem ağlayup iñler gezer bu dār-ı dünyāda
Kamu mü'minleri şād eyle şāhım dār-ı 'uḳbāda
Gürūh-ı evliyā içre melāmiyyūn bu sevdāda
Cihānda mürşid-i kāmīl elinde dil ḥarāb olmaz
4. Velākin cism ü cānı pek uşanmış dār-ı dünyādan
Velī bir ehl-i imān vaz gezer mi ḥubb-ı 'uḳbādan
Hünerler kesb ider Mevlā için bu 'aşḳ u sevdādan
Güzelsin pādişāhım hiç güzellerde niḳāb olmaz
5. Delī dīvāne **Hamdī** vaşf-ı dil-dār nazm u eş'arı
Yazar dā'im yorulmaz şāh nigārım eyler efkārı
Hidāyet kıl 'ināyet kıl efendim göñlümün varı
Cemāliñ cāmını şun 'aşıḳānında ḥesāb olmaz

Mef' ülü / Mefā' ilü / Mefā' ilü / Fe' ül

1. 'Āşıḳlara efkār-ı sivālar yaramaz

²⁶² 2 ve 3. mısradaki vezin bozuk.

Şadıqlara bu nefs-i hevālar yaramaz

2. Hakk ʿ aşkı dile Bār-ı Hudā'dan a begüm
Dünyāda olan zevk u şafālar yaramaz
3. Dil iste Hudā'nın keremin leyl ü nehār
Bu murğ-ı dile ğayrı devālar yaramaz
4. Nüş eyle cemāl cāmını tevḥide şarıl
Ol mest-i müdām başka nevālar yaramaz
5. Tevḥide çalış keşret ile nūr-ı nigār
Dolsun dile nūr başka şadālar yaramaz
6. Bul hüsn-i kamer-tāb elemin çek dil-i şeydā²⁶³
Ol sende iken murğ-ı hümālar yaramaz
7. Sen durma çalış ʿ aşk ile tevḥide di **Hamdi**²⁶⁴
Hakk ʿ aşıkına ğayrı duʿ ālar yaramaz

[52b]

164

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Ey birāder dilde nihān eyle ʿ aşkı çok u az
Şevk ile Mevlā'ya vāşıl olasın ḥāliş mecāz
ʿ Aşk ile erdi erenler maqşad-ı a' lāsına
Bildı buldı pādīşāh-ı levḥ-i dilde gizlü rāz

²⁶³ Son tef ile Fe' ülün şeklinde.

²⁶⁴ Son tef ile Fe' ülün şeklinde.

2. Çile-i merdāna girdi ‘āşīkān cānānına
Cān virüp aldı naşībin şevk ile Sübhān’ına
Vāşıl oldu şehr-i dilde envar-ı hākanına
Mā-sivāyı cān u dilden terk idüp kıldı niyāz
3. Cümle varlık zāt-ı Hākk’ın kimseniñ bir nesnesi
Yoğdur ammā kendi bahş itdi kamu dil-bestesi
Vaşl için meydān-ı ‘aşkda şad hezārān hastesi
Vardır ey dil ‘ilm ü eş‘ār ile oldu dil-nüvāz
4. Biñ isimiñle müsem mā behredir bu pādişāh
On sekiz biñ ‘ālemi var eyleyen ‘ālem-penāh
Rağm u luğf it pādişāh-ı lem-yezāl rüyım siyāh
Şāh risālet ‘aşkına dü rüyımı eyle beyāz
5. Cām-ı ‘aşkı Hāmdiyā’ya şun şehen-şāh ‘aşkına
Enbiyālar buse-gāhı ulu dergāh ‘aşkına
Eşref-i mağlūk içinde cümle āgāh ‘aşkına
‘Abdına kılsun şefā‘at sākīn-i ‘arz-ı hicāz

165

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Hāmdü-li’llāh luğf u ihsān eyledi dil-dārımız
Göñlümüzde nūrın ‘ummān eyledi Settār’ımız
2. Hep leṭā’if rūzeninden gösterir dil çeşmine
Hüsn-i bāğ-ı gül-feşān envārımız iğbārımız
3. Pīrimizdir şāh-ı ‘Abdü’l-Ḳādir Allāh ‘aşkına
Her nefesde göñlümüzi cezb ider ol yārımız

4. Rūz u şeb tevḥīd-i Yezdān zikrimiz dil cān ile
Şevḳ ile nālān u giryān eyledi dil zārımız
5. Şer‘ ile girdik ṭarīḳ-i cezb-i merdāna dilā
Vaşl-ı dil-dār olmağa dilde ḳamu efkārımız
6. Dā’imā vaşf eyleriz ḥüsn-i behiştî rūz u şeb
Baḫr-ı feyz ile doĝar dil şehrine eş‘ārımız
7. Gerçi ‘işyān baḫrına müstaĝraḳ olduḳ sehv ile
‘Afv ider kān-ı keremdir şāhımız Ğaffār’ımız
8. Baḫr-ı zulmetden göz açdırmaz bize aşam ḳılar
Ol Ğanī şāhdır şehen-şāh ‘afv ider Cebbār’ımız
9. Ḥüsn-i nūr-ı ṭal‘atin baḫş eyleyüp memnūn ider
Cezbe ile oynadup elden alur her varımız

[53a]

10. Ma‘nevī seyrānda pīrim Ḥācı Bektāşī Velī
‘İlmiyā ḳazdım buyurdı mühriñe ḥünkārımız
11. Levḫ-i dil şehrinde bul esrār-ı ‘aşḳı ma‘nevī
Farḳ olunmaz zühd ile taḳvāyla her esrārımız
12. **Ḥamdiyā**’ya ‘aşḳımı baḫş itmese ol pādişāh
Hiç güler oynar mı ‘ālem içre bu eṭvārımız

166

8’li Hece Ölçüsü

1. Cür‘a-yı cāmı nūş idüp
Mest-i müdām olmışlarız

Cezbe ile hem cūş idüp
Nā'il-i cām olmuşlarız

2. Leyl ü nehār şāhım bizi
Hüsnüne meftūn eyledi
Bülbül gibi nālān idüp
Haşş u 'avām olmuşlarız

3. Vaşf-ı Hudā'dır işimiz
'Āşık-ı Haqq'dır dostumuz
Kancaya taqdıq başımız
Bende-i tam olmuşlarız

4. Bu ile geldik şāh için
Yüz sürmege der-gāh için
Hiç mişli yok İlāh için
Zikre devām olmuşlarız

5. Ağyār-ı yārdan seçmege
Yār 'aşkına cām içmege
Envārın görüp göçmege
Nāsa imām olmuşlarız

6. Şāh-ı velāyetin yolın
Gözediriz sağı şolın
Uyandırıp cān bülbülin
'İlmiyā nām olmuşlarız

7. Başımızda devlet döner
Bağrımızda ateş yanar
Dost 'aşkına cur'a kanar
Tā-be-kıyām olmuşlarız

8. Hiç kimse bilmez işimiz
Bir gönüllü dervişimiz
Levh-i dilde Bektâşimiz
‘Ömr-i hıtâm olmuşlarız
9. **Ḥamdiyâ** beñzer nergîze
Bir deste gül tuḥfe size
Agyâr taş atarsa bize
Sözi sihâm olmuşlarız

167

8’li Hece Ölçüsü

1. Bizi de da‘ vet eyledi
Cemâline cânânımız
Şevk-i muḥabbet eyledi
Her ḥâl ile ḥaḳanımız
2. Ḥamd eyleriz dâ’im aña
‘Aşkıyı eyledi ‘atâ
Bir gün olur ol mâh-liḳâ
Memnûn ider Yezdân’ımız
3. Olmuş iken bezm-i ezel
‘İlim ezelde lem-yezâl
Va‘d eyledi ḥüsn-i cemâl
Şâdık Ğanî Sübhân’ımız
4. ‘Aşq-ı hevâdır kârımız
Nûr-ı nevâdır nârımız
Ğâyet cemîl dil-dârımız
Na‘mü’l-‘alâ sulṭânımız

5. ‘Aşk şerbetin nüş eyledik
Pîr pendini gûş eyledik
Göñlümüz ser-hoş eyledik
Yeter bize Raḥmān’ımız

6. Raḥmān bize ḡāyet Raḥīm
Ni‘ meti çok Ğanī Ḥekīm
Verdi bize ulu na‘īm
Zikrin oḡut ḥandānımız

7. ‘Aşk ile nālān eyleriz
Şevḡ ile eş‘ār söyleriz
Şem‘ine cevḡān eyleriz
Göñül bizim gülşenimiz

[53b]

8. Bize Ḥaḡḡ iḥsān eyledi
Faḡlını her ān eyledi
Luḡfunı ‘ummān eyledi
Ḥamd ola ‘ālī şānımız

9. Başıımızda tāc-ı vaḡār
Göñlümüzde nūr-ı nigār
Verdi bize şāḥ Kird-gār
‘Aşk ile dürr-i şānımız

10. **Ḥamdī** seni Ḥayy u Ğanī
Da‘vet idersen bul anı
Yoḡ eyleyüp cismim teni
Gelsin dimiş Ḥannān’ımız

1. ‘İlm ü eş‘âr eyledi hep ehl-i ‘aşkı dil-nüvâz
Oldılar zâhir u bâtın her maqâma kâr-ı sâz
Pend-i pîrân-ı tarîki gûş idüp ez-cân u dil
Girdiler meydân-ı ‘aşka buldılar bir gizlü râz
2. Levh-i dil şehrinde hüsni hattı hatm itmiş velî
Anıñ için halvet eyler cümleten nesl-i ‘Alî
Câm-ı ‘aşkı nûş idüp vaşf itdi yâr-ı cân dili
Zâhir oldu serlerinde sâkin-i ‘arz-ı hicâz
3. Mâ-sivânîñ fitnesinden el çeküp itmiş firâr
Dil-penâh-ı kibriyânîñ vaşlına meydân arar
Câm-ı ‘aşkıñ lezzetiyle olmuş anlar bî-çarâr
İltifât etmez cihâna böyle bir nâzik-mecâz
4. Ağlayup inler dem-â-dem söyler ‘aşk hâlini
‘İlm ü eş‘âr ile ‘aşık bildirir ahvâlini
Ol velî ikâz ider irşâd ider ibdâlini
Bir dîvân tertîbine mecbûr olur kân-ı kenâz²⁶⁵
5. Baħr-ı zulmet ka‘rına ğarķ oldu **Hamdî** Rabbenâ
Tut elimden dest-gîr ol eyle imdâd sen bana
Şâh risâlet ‘aşkına i‘tâ idüp câm-ı cabâ
Doldırup ver meh-liķâ dil şehri bulsun imtiyâz

169

Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilâtün / Fâ‘ilün

1. Ğam yeme ey dil penâh-ı kibriyâya ‘aşıkız
Ol ‘adâlet tahtınıñ şâh-ı beķâyâ ‘aşıkız

²⁶⁵ Vezin bozuk.

2. ‘Aşkıınıza şādıkız kıurbān añā cānlar fedā
Mihr-i dilde dil-rubāmız māh-liķāya ‘āşıkız
3. ‘Aşkı verdi yaradan cezb eyledi hep gönlümüz
Enbiyālar ser-firāzı Muştafā’ya ‘āşıkız
4. Sevemez cān u gönül den dört zevātı şübhesiz
Şāh-ı merdān şir-i Yezdān Murtażā’ya ‘āşıkız
5. Hāķķ bize şunmuş ezelden cām-ı ‘aşkı zāhidā
Mest-i medhūş bir gürūhuz pür-şafāya ‘āşıkız
6. Dā’imā hāmd eyleriz bu ‘aşkı baķş itdi bize
Bir Hūdā’ın varlığında muṭlakāya ‘āşıkız

[54a]

7. Cān u dil tevḥīd-i Yezdān eyleyüp naķş eyledi
Ey dilā dil levḥine Bār-ı Hūdā’ya ‘āşıkız
8. Hāķķ bizim efkārımız ezķārımız Ğaffār’ımız
Biñ isimiñle müsem mā müctebāya ‘āşıkız
9. Būlbūl-āsā ‘aşķ ile nālān idüp āh eyleriz
Ķalbimizden dem uran derde devāyā ‘āşıkız
10. Ķalbimizde naķş olur tevḥīd-i Yezdān dā’imā
Hüsnüne da‘ vet kılan levlü’l-‘ulāya ‘āşıkız
11. **Hāmdiyā** dūr olma ‘aşķdan bir nefes ayrılma hiç
Şevķ ile hāndānlarız nūr-ı cilāya ‘āşıkız

1. Ey dil bizim her dā'imā 'aşk-ı hevā şoḥbetimiz
Bizlere gelmez mā-sivā zıkr-i Ḥudā ḥüccetimiz
2. Nūr-ı Ḥudā derde devā dilde şafā rif'atimiz
Ġaffār bizim Settār bizim Ḥünkār bizim devletimiz
3. Raḥmān bizim Yezdān bizim cānān bizim 'izzetimiz
Celīl bizim Cemīl bizim Ḥalīl bizim behcetimiz
4. Şāh-ı cihān dilde nihān şöhret ü şān nefretimiz
Vaşl-ı Ḥudā şāh-ı bekā nūr-ı nevā dehşetimiz
5. Dil yol bulur ḥālīş olur dā'im olur ḥaşmetimiz
'Āşık dinür fā'ik dinür şādık dinür şöhretimiz
6. Gūş ideriz cūş ideriz nūş ideriz şerbetimiz
Sākī bizim bākī bizim şāfā bizim 'iffetimiz
7. Bu ḥān bizim nihān bizim cihān bizim ğurbetimiz
Bālāya var a'lāya var Mevlā'ya var sür'atimiz
8. Sevdā bizim ğavğa bizim dünyā bizim nekbetimiz
Bir gün olur gönül bulur kolay gelür 'usretimiz
9. Zıkr-i Ḥudā verdi şafā rūḥa ğıda kuvvetimiz
Ḥamdī hemān zıkr it 'ayān geldi bu ān nuşretimiz

171

Müstef' ilün / Müstef' ilün / Müstef' ilün / Müstef' ilün

1. Gönllümüzi cezb eyledi bir mäh-liķā cānānımız
Ayrılmayız her dā'imā ḥüb āşinā Sübhān'ımız

2. Ol Hādiyā itdi hidā şāh-ı beķā sulţānımız
Kıldı   aţā n r-ı nevā murġ-ı hümā  andānımız
3. Bir g l gibi sünbül gibi bülbül gibi n l nımız
Cebb r'ımız Sett r'ımız Ğaff r'ımız Yezd n'ımız
4. Ş nı Celil  s n-i cemil ş h-ı halil  aķanımız
Bir p diş h Ğanil l h    lem-pen h Raĥm n'ımız
5. **Ĥamdil** sana itdi   aţ  B r-ı Ĥud  im nımız
Ĥur' n'ımız Furķ n'ımız iĥs nımız  ann nımız

[54b]

172

8'li Hece  l s 

1. Şem' -i m nirini p rtevi
Ş h-ı cih n   Abdü'l-  aziz
T lib-i sırr-ı mesnevi
   l-i   Oşm n   Abdü'l-  aziz
2. Ş hib-  ad let taĥt-nişin
Senden emin r y-ı zem n
T bi' sana ins ile cin
Hem    li ş n   Abdü'l-  aziz
3. Mihr-i vef  k n-ı   aţ 
Ş h-ı cih n bir m h-liķ 
Böyle bir k mil eşĥiy 
C nlara c n   Abdü'l-  aziz
4. Biñ iki yüz yetmiş yedi

Senesi cülüs eyledi
Cümleden ‘ālī mesnedi
Şahib-divān ‘ Abdü’l-‘ azīz

5. Sinn-i şalāhiyyeti var
Kāmili kıldı ihtiyār
Bir şirīn şāhib-zü’l-fiķār
Pend-i miyān ‘ Abdü’l-‘ azīz

6. Düşmene tiğ dosta semī‘
Qabūl itmez fi’l-i secī‘
Şevket me’āb hāliš ṭabī‘
Oldı ‘ ayān ‘ Abdü’l-‘ azīz

7. Tūṭī zebāndır her sözi
Haḳḳ ‘ aşqına yanar özi
Leşkeri İslāma gözi
Nazarda hān ‘ Abdü’l-‘ azīz

8. Tıynet-i kāmīl nesli pāk
Memnūn u mesrūr cümle hāk
İns ile cin baḫr-ı simāk
Du‘ āciyān ‘ Abdü’l-‘ azīz

9. Şālih şüleḫā evliyā
Dā‘ī sana her dā’imā
Mu‘īn ola āl-i ‘ abā
Sana hemān ‘ Abdü’l-‘ azīz

10. Qamu semā çarḫ-ı felek
İnsān için geçer emek
Dā‘ī sana cümle melek
Durma uyan ‘ Abdü’l-‘ azīz

11. Yimez içmez tesbîh ider
Hamd eyleyüp Hakk'a gider
İnsân için eyler keder
Hâlâ bu ân ' Abdü'l-azîz

12. İnsân-ı kâmil dir velî
Olur ise nesl-i ' Alî
Dil murğı bir cân bülbüli
Arar gülşen ' Abdü'l-azîz

13. ' İlmi ile her ' âmiliñ
Pendini güş it kâmiliñ
' Aşık-ı şâdık fâzılıñ
' Aşkına yan ' Abdü'l-azîz

14. Gördiginden ' ibret alan
Söylediği hikmet olan
Her nefesde Hakk'ı bulan
Gönlü cinân ' Abdü'l-azîz

15. Zamânımız fitne dolu
Bilmez oldu doğru yolu
Sırrıma söyler bir ulu
Velî sulţân ' Abdü'l-azîz

16. ' Ulemâımız câhil oldu
Cühelâımız küfri buldı
Küfür insâna yol oldu
Dimem yalan ' Abdü'l-azîz

17. Râ' iyan' ârsız oldılar
Bid' ate heves kıldılar

Fesāda lezzet buldılar
Hem bu zamān ‘ Abdü’l-‘ azîz

18. Şerî‘ ate ħor baqdılar
Tārîkate çok tapdılar
Elhād yolına şapdılar
Kıl der-miyān ‘ Abdü’l-‘ azîz

19. Hakk ‘ aşkı nādir bu zamān
İmtihān istersen ‘ ayān
Teşbîhe küffār rāy-gān
Oldı ziyān ‘ Abdü’l-‘ azîz

20. Meşāyihān şöhret diler
Ehl-i tevḥîd vaḥdet diler
Cān dilleri vuşlat diler
Dem-ā-dem fülān ‘ Abdü’l-‘ azîz

[55a]

21. Cāndan arasın anları
Dil baçcesi gülşenleri
Ġāyet ‘ ālîdir şānları
Sırr-ı Sübhān ‘ Abdü’l-‘ azîz

22. Hāşları göz görmez oldı
Erkān-ı ‘ aşk unudıldı
Cihāniñ çarḥı bozuldı
Böylece şān ‘ Abdü’l-‘ azîz

23. ‘ Avām-ı nās uyanmadı
Hem nār-ı ‘ aşka yanmadı
Cur‘ a-yı cāma kıanmadı
Hālā bu ān ‘ Abdü’l-‘ azîz

24. ʿAşık olan efgān ider
Bülbül gibi nālān ider
Dost bāğını seyrān ider
Oldı ruşen ʿ Abdü'l-ʿ azīz
25. Çoğaldı dünyāda fesād
Hakḫ sözlere eyler ʿ inād
Efrenci māʿil hep ʿ ibād
Oldı beyān ʿ Abdü'l-ʿ azīz
26. Hakḫ'a ʿ ibādet kılmadı
Her gice t̄aʿ at kılmadı
Şāha it̄aʿ at kılmadı
Şāhib-Ḳurʿān ʿ Abdü'l-ʿ azīz
27. Ḳanda şerīʿ at-ı nebī
Ḳanda tarīkatı aḫi
Kān-ı ḫaḫīkat çelevi
Ġāyet nihān ʿ Abdü'l-ʿ azīz
28. Şirār-ı nāsdan ḫaşdılar
Fitnelerden şavuşdılar
Sırr-ı Hakḫ'a ḫavuşdılar
Dem-i vicdān ʿ Abdü'l-ʿ azīz
29. Ziyān mı var şerīʿ atde
Gümān mı var tarīkatde
ʿ Ārif olan ḫaḫīkatde
Dürr-i zebān ʿ Abdü'l-ʿ azīz
30. Ḫasebsizi nesebsizi
Durmayup kıır ādābsızı

Haqq sevmez ayla haqsızı
Han ibn-i han ' Abdü'l-aziz

31. Haqsızın sözine uyma
Pendini güşuña qoyma
Çal kılcı kana doyma
Dilesin aman ' Abdü'l-aziz

32. Haqsız şerî' atsiz olur
Tarikatı pek hor görür
Kâfirlere hoş görünür
Ol münkirân ' Abdü'l-aziz

33. Hamdiyâ ilhâm-ı Hudâ
Olur haqdan olmam cüdâ
Mâl u mülkim cânım fedâ
Rûh-ı revân ' Abdü'l-aziz

173

Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilün

1. Zât-ı Haqq'ın bir mu'azzam emr-i fermânı namâz
Cem' ider a' mâli hayrî şâd ider cânı namâz
2. Haqq rızası çün huşû' eyler iseñ olur kabûl
Cezb ider Haqq'dan içe ihsânı elvânı namâz
3. Hem cemâ' atle namâza hâriş ol yârin sana
Bir mu'în hümâdır nûr-ı Yezdân-ı namâz²⁶⁶
4. Anı kılcı te' dîl-i erkâna ri' âyet iderek
Levh-i dilde bildirir her sırr-ı Sübhân'ı namâz

²⁶⁶ Vezin bozuk.

5. Durma kıl dil murğı nālān eylesin bülbül gibi
‘Āşīkānīñ cān evinde bāğ-ı gülşen-i namāz
6. Enbiyānīñ evliyānīñ iktidāsı **Ĥamdiyā**
Muĥkem eyler öz eviñde dīn-i imānı namāz

[55b]

174

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Fe‘ ülün

1. Raĥīmā raĥmetiñ deryāsına muĥtāc kamu nās
Bırakmaz ĥāline yoldan çıkarır şerr-i ĥannās
Ġafūr’sın mağfiret kıl ehl-i imānı cemī‘ an
Hevā yollarını taĥrīk ider gönüm dutar pās
2. Rızā-yı rāhiñi terk eyleyüp nefis-i hevāya
Velī tābī‘ olur hīç aşı yoğ iken sivāya
Daĥı meyl eyleyüp maĥşūd-ı şehvetle şifāya
Gider yā Rabbenā ĥıfz it ‘uĥūbetlü bu ĥabbās
3. Hidāyet mazĥarı kān-ı ‘aṭāsın raĥm u luṭf it
Girem bābın güşād it ey ‘azizim dilde rıfĥ it
Rızā-yı pāk ile ĥādīm kılup Ĥaĥĥ yola sevĥ it
Liĥā-yı devlet-i ‘uzmāya nā’il eyle dil yas
4. Şarāb-ı ‘aşkıñı şun Kird-gār’ım **Ĥamdiyā**’ya
Diler leyl ü nehār dil vuşlatın şāhım bu māya
Seni ārzū kılup aĥlar yanar āl-i ‘abāya
Hidāyet kıl efendim bulasın dil ĥayrı vesvās

175

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Fe‘ ülün

1. Göñül beyhüde yorgunluk çeküp durma sözüñ kes
Yanup yalvardığım gitdi hevāya her bir enfes
Hudā'nıñ ni' met-i ' uzmasıña yüz biñ teşekkür
Kııldım gelmedi sıra şifā virir lañif ses
2. Zārüret kıldığım bilür Ğanī Vehhāb Ğanī'dir
Cihānıñ pādişāhı hālīş insāna denīdir
Yüzüm yirde ayağ başup geçenler ecnebīdir
Zārüret qor şitāda hāricīler giymiş atlas
3. Nedir bilmem bu hikmet ehl-i sünnet ve'l-cemā' at
Hāzīn olur ' azizim eyledikce hoş itā' at
Efendim gösterir fazlıñla biñ dürlü leñāfet
Niçün bilmem zārüret çok çeker dünyāda bī-kes
4. Hābībiñ şāh risālet ' aşkıña eyle ' ināyet
Bilürsin her kuluñ göñlünde maqşūdın be-ğayet
Şehen-şāh-ı cihāñsın Kird-gār'ım kıl selāmet
Sana muhtāc kamu mü 'min muvañhid ğayrı herkes
5. Kerem kānı zārüret koyma mü 'min mü 'minātı
Dü ' ālemde efendim pādişāhım vir necātı
Dağı tevfiq idüp bañş eyle her añsen şifātı
Yarın rüz-ı kıyāmetde disinler hāş aña pes
6. Bu **Hāmdī** kuluña rañm eyle Hādī kaldı nā-çār
Şehen-şāh-ı cihān ismin ğayūr dil zikr-i dil-dār

[56a]

Kuluñ nā-çār qalup şaşdıqca güldi cümle ağyār
Revā mı pādişāhım ola mü 'min kavmi felfes

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Biñ iki yüz elli beşde giydi insān sāde fes
Fevrce buldı ehl-i bid' at hem çoğaldı puṭ peres
Pek ğarīb oldu kamu ihlāş u muhliş ḥādimi
Meydān aldı bu 'aşrdan soñra çoḡ diyü ser teres²⁶⁷
2. Qahve nef' iye deḥān meyḥānede şurb-ı şarāb
Āşikār oldu cihānda kimler olsun feyz-yāb
Anıñ için Ḥaḳḳ katında her du' āmız müstecāb
Olmaz oldu inzivāda ehl-i Ḥaḳḳ mişli enes
3. Sen hidāyet kıl kamu mü'min diler senden 'aṭā
Ey kerem kāmı efendim pādişāhım cā-be-cā
Luṭf u ihsān it kamu mü'min muvaḥḥid dā'imā
Vaḥdet ister ra'fet ister vaşlına eyler heves
4. Ehl-i şerden ḥıfz idüp dil-ḥānemi kıl feyz-yāb
Şağar-ı mey-ḥāneden bir bāde şun şāf-ı şarāb
Mest-i mecbūr it efendim pādişāhım dil ḥarāb
Eyle ma' mūr bŷy-ı 'anber gül-feşān esdikce es
5. **Ḥamdiyā** ḥamd eyleyüp Mevlā'ya tābī' cālis ol
Nār-ı 'aşka yana yana ḳan-ı 'irfān ḥālīş ol
Ġāfil olma zākir ol Mevlā'ya ehl-i nāmus ol
Güşe-i vaḥdetde ḳāni' ol 'azizim sözi kes

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

²⁶⁷ Vezin bozuk.

1. Aħmaq otı yemiş gibi ğāfil ğāfil gezer nās²⁶⁸
 Hāḳḳ'ı koyup ğayra gider ḳablamış zulmetle pās
 Durma zākir ol Hūdā'ya eyle istiġfārı yüz
 Kerre oḳu hem şalāt it ḥāşılı budur esās
2. Hāḳḳ'ı zıkr it Hāḳḳ'ı fikr it Hāḳḳ'a şükr it 'āşık ol
 Hāliş-i muḥlişleri bul arasında fā'ik ol
 Cām-ı 'aşkı nüş idüp vaşl-ı Hūdā'ya lāyık ol
 Zāt-ı Hāḳḳ'ın 'aşkına giy egniñe çuldan pelās
3. Ḳalma ğaflet uyḳusunda uyanup tevḥide baḳ
 Uġraşup leyl ü nehār 'aşḳ nārına baġrıñı yaḳ
 İlerü var taġ-ı ḳalbe baş ḳadem ayaḳ ayaḳ
 Dü cihānda şād u ḥandān ol 'azizim tutma yas
4. Hikmetiñden kimseler aġāh degil ey pādişāh
 Biñ bir ismiñle müsem mā behresin 'ālem-penāh
 Maġfired ḳıl mü'minātıñ cümlesini ya İlāh
 Hāmdiye vuşlat naşib it istemez aḫlas libās

[56b]

178

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ulün

1. Hūdā Hāzır u Nāzır ey [di]lā olma müvesvis
 Virir maḳşūdıñı levlü'l-^çulā olma müvesvis
 Dü 'ālem şāhıdır her bir ḳula luḫ u 'aḫālar
 Ḳılar ğāyet Ġanī'dir ol ḥara olma müvesvis
2. Göñül her ne dilerse andan iste cümle maḳşūd
 Anıñ luḫfiyla i' tā olunur sulḫan o ma' būd
 Hemān ribāḫ ḳılup it nām u şānıñ ola mes'ūd

²⁶⁸ Vezin bozuk.

Dü 'âlemde 'azîz ol eş-şalâ olma müvesvis

3. Hudâ'yı zîkr ü fikr it ğayra bakma 'âşıkân ol
Velîsin ittikâ it gel bu yolda şadıkân ol
Yarın yevm-i kıyâmetde Güneş mişli 'ayân ol
Bu dil mir'âtine eyle cilâ olma müvesvis
4. Cihâna gelmeden maşşûdımız **Hamdî** Hudâ'yı
Bulup bilmek 'azîzim şehr-i dilde ol hidâyı
Hemân tevḥîd ile nâlân idüp gûş-ı şadâyı
Eser şadriñda bir bād-ı şabâ olma müvesvis

179

Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilün

1. Şâh Muhammed Muştafa'nıñ yârı yârânı Üveys
Cân u dilden ârzûlardı dilde cânânı Üveys
'Aşq-ı şıdık ile şalât ile selâm eylerdi ol
N'ola görseydim duraydı rüy-ı sultânı Üveys
2. Ağlayup inlerdi nâr-ı ḥasret ile şâf-dil
Bâğını cevlân ider bülbül mişâli sel-sebîl
'Âşık-ı şâh-ı risâlet ârzûlar ḥüsn-i cemîl
Baş göz ile görmek isterdi o ḥaḳanı Üveys
3. Şâh risâlet cezb idüp derd-i yetimden bûy-ı yâr
Cûş gelüp cân iklimin ihyâ kılardı yâd-gâr
Birbirine 'âşık-ı dil-beste kıldı Kird-gâr
Hıfz iderdi şehr-i dilde 'aşq-ı devrânı Üveys
4. Tâ Yemenden Mekkeye geldi Üveys ḥüsn-i cemîl
Pâdişâhı görmegi ârzû kılar şadık delîl
Bulmadı şâh-ı cihân kân-ı vefâyı ol ḥalîl

Gitdi yine şāh-ı dīniñ ‘āşık-ı cānı Üveys

5. Ğam çeküp cezb eyledi çeşmim o şāhı görmedi
Hāk-i pāye yüz sürüp şem‘-i vişāle ermedi
Destur aldı vālidesi çok icāzet vermedi
Anıñ için geldi gitdi şöret ü şānı Üveys
6. Şāh risālet geldi şordı bŷy-ı yār geldi bana
Dil penāh-ı kibriyānıñ ‘aşkı var geldi bana

[57a]

Tā Yemenden hŷsn-i bŷy-ı gül-‘izār geldi bana
Didi şāh-ı enbiyā aşhābına kāni Üveys

7. Didiler kim geldi gitdi bir gün almışdı izin
Didi doğru söyledi dil-hānesi doldı hŷzŷn
Anı vaşf itdi risālet şāhı aşhāb-ı gŷzŷn
Diñleyŷp ‘aşk-ı muhabbet buldı vicdānı Üveys
8. Hırĥa-yı mergŷbını aña vaşiyet eyledi
Ol velīniñ ‘aşkıñı aşhābına hoş söyledi
Ūmmetime çok şefā‘ at eyler ol şebbāz didi
‘Āşık-ı şāh-ı risālet aldı meydānı Üveys
9. Geçdi evkāt vakt olunca hāzret-i ‘Ömer ‘Alī
Girdiler ‘āşık Üveyse buldılar anı velī
Bir ulu çulda dīvān²⁶⁹ kurmuş veliler serveri
Şevk ile aşhābı gördi çeşm-i mestānı Üveys
10. Maĥzen-i ‘irfān fiġān itdi yanup āh eyledi
Enbiyānıñ göçdigin gŷş itdi eyvāh eyledi

²⁶⁹ Vezin bozuk.

Hüzn-i firqatle bakup ihyâyı āgāh eyledi
Gözlerinden dökdi şāhiñ ‘aşkına qanı Üveys

11. Şerha şerha deldi baqrın derd ile eylerdi āh
Şāh-ı dīniñ ‘aşkına āh eyleyüp gūn-i siyāh
Eyledi şıdķ u şadaqat mazharı deryā İlāh
Zāt-ı pākiñ ümmetin bağışla haqanı Üveys

12. Bābınca²⁷⁰ āh itmesin ol ‘aşıķ-ı şādıķ idi
Kıldı hürmet maşşere ol vuşlata lāyıķ idi
Baqr-ı ‘aşqa mālīk ol aqrānına fā’iķ idi
Mazhar-ı kān-ı vefādan aldı ihsānı Üveys

13. Hırha-yı şāhı hediye itdi aşhāb-ı resūl
Şād u handān oldı yüz biñ cān ile kılındı kul
Didi lāyıķ gördi mi bana sa‘ādet buldı yol
Bülbül-āsā şād u handān oldı vicdānı Üveys

14. Hırha-yı merğūbı aldı öpdı koydı başına
Hamdü-li’İllāh nā’il olduķ didi ‘aşqa āşinā
Şāh-ı dīn raḥm eyledi ‘aşıķlarıñ gözyaşına
‘Aşķ ile şevķi ‘azizim buldı Yezdān’ı Üveys

15. Didi siz sākin oluñ ḥalvetde hürmet var ola
Hırhayı alup götürdi secde-gāha yār ola
Ḥalvet evinde kerāmet tāc ile hünkār ola
Kıldı mihmān-ḥānesinde fi‘l-i Raḥmān’ı Üveys

16. Secdeye koyup başın kıldı şefā‘at ümmetin
Ağlayup saçın yolup ḥāzır olurdu himmetin
Üçde birin mağfıret itdirdi erdi devletin
Yine secde eyledi efgānla nālānı Üveys

²⁷⁰ Vezin bozuk.

[57b]

17. Üç bölükde iki fırka ‘afv idüp buldı necât
Secdeden baş kaldırup ‘aşk ile itdi eş-şalât
Hâzret-i ‘Ömer varup şordı Üveysi dil hayât
Buldı gördi baş göz ile didi merdânı Üveys
18. Yâ ‘Ömer sen gelmeseydiñ yanıma kân-ı âfâ
Hep bağışladı ‘uşât-ı mü’mini Bâr-ı Hudâ
Üç bölükde ikisini mağfîret kıldı hidâ
Dertli dil dermân-ı Loqmân itdi dermânı Üveys
19. Çok muhabbet şevki şohbet itdiler Allâh için
Secde-gâha yüz sürüp yalvardılar Allâh için
Otuz iki dişini çekdi çıkardı şâh için
Gâzveyi güş eyledikce kıldı efgâni Üveys
20. Hâzret-i ‘Ömer ‘Alî sâ’ir şahâbe vâsi hoş
Gördiler bir ‘âlî sultân ulu şahrâda cülûs
Eylemiş ‘âşık u şâdık mazhar-ı feyzi hulûş
Nâr-ı düzahdan halâş itdirdi insânı Üveys
21. Anlarıñ ervâhına Hakk rahmet itsin dem-be-dem
‘Aşk ile nüş eylemişler dost elinden tolu Cem
‘Âşıkânîñ bağırı yaşı ‘aşkına başdır qadem
Râh-ı vuşlat semtine gönder dil-i cânı Üveys
22. Şâh risâlet Muştafâ’[nım]²⁷¹ ‘aşkına Perverd-gâr
Hem çehâr-ı yâr-ı pâkiñ ‘aşkına ey Kird-gâr
Ol Üveysin Murtaşânîñ ‘aşkına ver yâd-gâr
Câm-ı ‘aşk-ı ‘âşıkânîñ dilde vildâñı Üveys

²⁷¹ Metne eklendi.

23. Kıl şefâ‘at mücrim ednâ ‘ilmiyāya ey velî
Cân u dilden vaşfîna kıanup oğur bu cân dili
Bāğ-ı gülşeniñde rüşen eyle şeydā bülbüli
Hađđ bağışlasın sana bu kıoca Türkmeni Üveys
24. Çünkü Türkistāndayım her sözlerim Türkmen gibi
Hem luğat bilmez dilim eş‘arlarım nođşān gibi
Ol velîler zümresi cān ikliminde cān gibi
Ehl-i ‘irfān bildi buldı dürr-i mercānı Üveys
25. Yemen ilinde velîniñ ‘aşık-ı dil-bestesi
Şāh-ı dîniñ ‘aşık-ı şıdık ile ‘azîzim hastesi
Hamdiyā mevzūn ile tađdîm ider gül-bestesi
‘İlm ü eş‘arı elinde vaşf-ı Türkāni Üveys

180

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Ebsem ol şufi gürühi ‘aşka taşma sözi kes
Şeydala mümkün mi meydān eylemek bir mür mekes
‘Aklı fikri cem‘ idüp tevħîde t̄alib ol hemāñ
Kān-ı ‘irfān olasın iki cihānda hūb nefes

[58a]

2. Dehr-i dillerden naşîhat al gönül itme firār
Gördiginden ‘ibret almağ var yoluñda ey nigār
Duyduğın hikmet sana eyle tefekkür zül-fıķār
Murğ-ı dil gül-şānına bir perde ekle bu kıafes
3. Bu ne şöbet ne muħabbet kān-ı ‘irfān ol hemān
‘Āşıkāniñ ‘ādeti cāndan kılar āh u fiğān
Var mı sende bu merātibce muħabbet nā-civān
Geldi mi cān ikliminden şavt-ı harfden ğayrı ses

4. Kıl hidāyet et kerem kânı Hudā eyle ‘aṭā
Dertlü dil dermānı sensin ṣāh-ı dīn ṣāh-ı beḳā
Senden ister dil murādın maḳṣadım ḫüsn-i rızā
‘Āṣıḳānıñ baḡrına bād-ı ṣabā esdikce es
5. Cur‘ a-yı cām-ı cemāli doldırup ṣun sākıyā
Ṣāh risālet ‘aşḳına eyle naṣīb ṣurb-ı seḳā
Vuṣlatıñ ile ‘aṭā bu **Ḥamdiyā**’ya māh-liḳā
Ġayrı efkārı bıraḳsın Hādiyā miṣl-i enes

181

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. İtmeyim ṣimdengirü bir kimse ile istinās
Müflis oldum istināsla nāḳısım miṣli o nās
Ḥālime raḥm eyle ṣāhım pādiṣāh-ı bī-zevāl
Cām-ı ‘aşḳı ṣun dem-ā-dem istemem aṭlas libās
2. Ṣāh risālet ‘aşḳına tevḫīdi naḳṣ eyle dile
Rüz u ṣeb zıkr eyleyim nālān gerek her bülbüle
Rāh-ı maḳṣūda ‘azīmet eyleyim pür-‘aşḳ ile
Yana yana ḫālīṣ eyle ḳalmayım miṣli nüḫās
3. Sen Ġanī’sin Kird-gār’ım eyle tevfiḳiñ refiḳ
Pādiṣāhım raḥmetiñ deryāsına eyle ḡarīḳ
Nār-ı düzāḫdan ḫalāṣ eyle efendim ḳıl ‘ayıḳ
Dü cihānda dest-gİR ol eyle ṣāhım el-temās
4. Bir ḡarīb bī-ḳāreyim meftün-ı mecbūr aḡlarım
Raḥm u luṭf it Kird-gār’ım eyleme dūr aḡlarım
Nā’il-i cām-ı cemāl ile dilā nūr aḡlarım
Maḡfıret ḳıl cürmümi fazlıñla Hādī ṣāh ṣinās

5. Raḥmetiñle yarlıġa yā Rabbenā Perverd-gār
Cümle ihvānı ‘azīz it pādīşāhım Kird-gār
Ḥamdiyā’ya şehr-i dilde bir tecellī kııl uyar
‘Āşık olsun zerre deñlü ħalmasıñ ħalbinde pās

182

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Kim ki nefsi şoma ḥādım oldı ħalbi tutdı pās
Nefsine ġālib velī sulţāna olmaz aşla yās

[58b]

‘Aşķ-ı Ḥaķķ’ı kim ki buldı şehr-i dilde ol velī
Rüz u şeb tevḥīd-i Yezdān ile ricāl o nās

2. Kim ki ‘aşķı bildi buldı gözleri ħan ağladı
Kird-gār’ı cān u dilden sevdi ‘irfān ağladı
Ol velīniñ şadı ‘ālīsinde imān ağladı
Ḥasret ile nār-ı ‘aşķa yandı baġrı bī-ķıyās

3. Eyle tevfiķiñ refiķ yā Rabbenā kııl ‘abd-ı ḥāş
Ma‘ rifet deryāsına şal mevc urum mişli ġuvāş
Ķalb-i ‘uşşāķım içinde enver-i feyz-i ḥavāş
Zāhir oldı ehl-i tevḥīd mażhar-ı bürhān şinās

4. Ğāfil olma **Ḥamdiyā** deryā-yı ‘aşķa durma dal
‘Aşķ ile tevḥīd idüp vaķt-i seherde manşüb al
Cür‘ a-yı cām-ı cemāli şun efendim ḥüb cemāl
Mesned-i bezm-i vişāle nār-ı ‘aşķ oldı esās

183

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Raḥm-ı gālib pādişāhı lem-yezāl beyt-i ‘ arūs
Eyleyüp dil-ḥānemi kân-ı kerem her dem cülūs
Eyleyüp bāğ-ı behişt ile dil-i vîrānemi
Baḥr-ı faẓlıñla tecellî kııl dile şāh-ı Kudūs
2. Bu murāda erdirüp dünyāda rāhım aç sana
Gideyim leyl ü nehār baḥş eyle elṭāfiñ bana
Şāh ‘ Alıyyü’l-Murtaẓā yol göstere senden bana
Buse-gāh-ı enbiyāyı eyleyim biñ kerre būs
3. Yerde gökde eşref-i mevcūd kemālāt ‘ aşkına
Şāh risālet tābi‘ -i şavm ile ṭā‘ at ‘ aşkına
‘ Āşıkāna va‘ d olan vaḳt-i mülākāt ‘ aşkına
Bir tecellî kııl dile çıksın hevā-yı ār nāmūs²⁷²
4. Şun şarāb-ı ‘ aşk-ı cān cān ikliminde feyz-yāb
Olsun ey kân-ı kerem baḥş eyle şāğardan şarāb
Aç efendim baḥr-ı faẓlıñdan bana bir ‘ āli bāb
Görine dil çeşmine ey Hādiyā nūrdan fānūs²⁷³
5. Raḥmetiñle yarlığa yārānı iḥyāyı Hudā
Vaşlıñı eyle müyesser faẓlıñı sen kııl ‘ aṭā
Hāmdiyā’ya ‘ aşkıñı eyle ‘ ināyet cā-be-cā
Vuşlatiñ ‘ ıydında ḥayrān olayım şāh ol enūs

184

11’li Hece Ölçüsü

1. Bezm-i vişāliñden Ğanî Hudāyā
Bu ‘ abd-ı ‘ ācizi eyleme me’yūs

²⁷² Vezin bozuk.

²⁷³ Vezin bozuk.

‘ Aşk-ı muhabbetiñ eyle hidâyâ
Dehr-i ğurbet ilde qalmayım maḥbûs

[59a]

2. Pervâne-veş yandır ‘ aşkıñ nârına
Bu günimi qoyma şâhım yârına
Nâ’ il eyle meni dost vişâline
Dil tahtına şâhım eyleyüp cülûş
3. Cemâliñ cāmına destîñle qandır
Qudretiñle ğafletimden uyandır
Mâ-sivânîñ efkârından uşandır
Qadr-i Mevlâ’m meni qoyma bî-fülûs
4. **Ḥamdiyâ** meftûn-ı ‘ aşkıña yandır
Cemâliñ cāmına dem-be-dem qandır
Qadr-i Mevlâ’m her ğafletden uyandır
Bi-ḥakkın ḥürmet-i la‘ net qamu ses

185

Mefâ‘ ilün / Mefâ‘ ilün / Mefâ‘ ilün / Fe‘ ülün

1. Velîler ser-firâzı şâni ‘ âli Ḥacı Bektâş
Ḥorâşân ikliminiñ pür-kemâli Ḥacı Bektâş
Nişâburda tevellüd eyledi ḥünkâr velîdir
Ezelden ‘ arz ide geldi cemâli Ḥacı Bektâş
2. Rûsûl-i Kibriyâ’dır cecdi pâki ol velîniñ
‘ Alîyyü’l-Murtażâ’dır mesned-i cân bülbüliniñ
Şehîd Ḥüseyn’iñ evlâdı yolından geldi dîniñ
Ḥişâr-ı sedd-i İskender mişâli Ḥacı Bektâş
3. Velîdir şübhesiz tâc-ı velâyet verdi Allâh

Aña dil vir muhabbet kı l dilādan kı l s n āgāh
Şehādet mazharı ihsān ider bir ‘ālī dergāh
Hemān çağır sever her hūb hişāli Hācı Bektāş

4. Nişābūr erleri kı ldı işāret tāc-ı ‘izzet
Giyüp hūnkār didi aña h̄āce-gān-ı rif‘at²⁷⁴
Velī anda olan bir şeyhī pīrinde velāyet
Görüp şimden girü eyler didi Hācı Bektāş
5. Sivādan meyli kesdi girdi hālvat-hānesine
Maḳālātı bıraḳdı nār-ı ‘aşkı sīnesine
Firāvān itdi şeh-bāz-ı ḳalender yanasına
Hevāsından bilürdi cümle hāli Hācı Bektāş
6. Şabāvetde kemāl-i zāhir oldı her velāyet
Görindi her bir insān şadrına ḳondı ‘alāmet
Hulūş u şıdḳ ile ‘aşık olan buldı selāmet
On üç yaşında kesdi ḳil ü ḳālī Hācı Bektāş
7. Bilindi bir hūner-mend dürr-i yekta kān-ı ‘irfān
Ḳı lardı ehl-i derdiñ derdine dermānı sultān
Giyüندی başına tāc-ı sa‘ādet şān-ı hāḳan
Velī levlü’l-‘ulāda hizmed eli Hācı Bektāş

[59b]

8. ‘İrfāna şabāvetde getürdi taḫlu helva
H̄ācesin bulup helva götürdüm zībā²⁷⁵
Ṭabāḳları yire ḳop geldi anda şānı a‘lā
İfāde eyledi her bir me‘ālī Hācı Bektāş
9. Didi gördüm h̄ācem muhabbet özde gelmelidir

²⁷⁴ Vezin bozuk.

²⁷⁵ İlk iki mısırda vezin bozuk.

Tabaqları bıraǵdım anda alsın ol velıdır
Velāyet mazharı kân-ı kerem sırr-ı ‘Alî’dir
Velî bir şâh-ı merdân lâubâli Hâcı Bektâş

10. Anıñ mişli velāyet mazharı gelmez cihāna
Kıl imdi ‘aşq ile **Hamdî** muhabbet yana yana
Veli ma‘ nâda didi ‘ilmiyâ sana o hâne
Hemân yalvar muhabbetle di ‘âlî Hâcı Bektâş

186

Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilün

1. Hâcı Bektâş-ı Velî a‘ zam kemāle kesdi baş
Tâbi‘ oldı emrine cinnî ü insân tağ u taş
Böyle bir ‘âlî-cenâb kâmil kelâm feyz-i Hudâ
Geldi nice erleri āgâh idüp itdi tıraş
2. Hıraşânî Hâcı Bektâş-ı Velî derler aña
Tıynet-i kâmil velî cân bülbüli derler aña
Mazhar-ı feyz-i Hudâ nesl-i ‘Alî derler aña
Gonce-i şehr-i Nişabür şâh-ı dîn kâmil kumaş
3. Baır-ı fazlından Hudâ bahş [itmiş]²⁷⁶ ‘âlem-i kemâl
Tâ ezelden ârzûlar pür-‘aşq ile hüsn-i cemâl
Anıñ içün ‘âlemi irşâda me’mür gül nihâl
Gir anıñ tarîķine aġyâra esrâr itme fâş
4. Mazhar-ı feyz-i haķîkat enveri şâh-ı beķâ
Mürşid-i kâmil kemâli zâhidâ fevku’l-‘alâ
Zât-ı pâkiñ ceddi a‘ lāsı ‘Alîyyü’l-Murtażâ
Böyle bir şâhib-sehâvet hâzır eyler nân u ‘aş

²⁷⁶ Metne eklendi.

5. **Ḥamdiyā**'ya ḥüsn-i himmet kıl kerem kâni ' aṭā
Bir şafā nazar kılup ervāhı eyle āşinā
' İlmiyā kazdım buyurduñ mühriñe kân-ı vefā
Ma' nevî ḥüsn-i cemāliñ seyr iderken çeşm ü kaş

187

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Cihān ḥalkında pendî diñleyüp hem añlayış yañlış
Bozulmuş özlerinde ' ilm ü ihlāş añlayış yañlış
Aḥî din ile imān göz göre yağmaya kendiñce
İderler iftiḥārı pend-i ḥāşs-ı diñleyiş yañlış
2. Sivāya hem hevāya rāci' oldukça kamu sözler
Ḥaḳīkat rāhını görmez daḥı fışk u fesād sözler

[60a]

Ḳararmış ma' nevî dil-ḥānesi gāyet siyāh yüzler
Demez Ḥaḳḳ Ḥāzır u Nāzır sivā için o iş yañlış

3. Ḥudā tevfiḳ ide mü 'minlere bāğ-ı behişt nūrı
Naşib olsun Ḥabīb-i Kibriyā'niñ ' aşkına ḥūrı
Ḥudā nīrāndan azād eylesin **Ḥamdī** gibi mūrı
Za' ifi rahmet ile yarlıgāsın Ḥaḳḳ gidiş yañlış

188

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Pādişāh-ı bī-zevāl fazlıñla iḥsān it bu kış
Bir tecellî kıl dile ḥüsn-i cemāli fark idiş
Ḥāşıl olsun dil-penāhı taḥtına kılup cülüs
Şāh ' adālet eyledikce bir ola yoḳış iniş

2. Nefs-i hārı tıynet-i kāmilden it cām-ı cemāl
Nüş ide ‘ aşıklarıñla dem-be-dem bulsun kemāl
Dest-gırım ol şehen-şāh şevk ile sevdāya şal
‘ Ālem-i vaḥdetde ervāhım seniñle ola hoş
3. Kıl hidāyet **Ḥamdiyā**’nıñ göñlüne ey Kird-gār
Sen kerem kânı Ḥudā’sın ey Ğanī Perverd-gār
Cām-ı ‘ aşkı şun şehen-şāh-ı cihānım āşikār
Baḥr-ı faẓlıñla efendim eylesin dil ‘ ayş u nüş

189

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Ehl-i diller arasında kıl meni mestāne hoş
Baḥr-ı faẓlıñdan şehen-şāh başıma bir tācı püş
Giydirüp eyle ‘ ināyet Kird-gār’ım el-amān
Ḳudretiñle şun piyāle eyleyim her dehre nüş
2. Luṭf u iḥsān eyleyüp cām-ı cemālīñ kıl ‘ aṭā
Ḥaste göñlüm dileyüp senden ricā eyler ricā
Pādişāhım bir tecellī kıl dile derde devā
Eyleyüp dil şehrine dostdan selāmı kıla güş
3. Bu vücūd iklimine ḥüsn-i nezāret kātibā
Biñ nazar kıl şehen-şāh ‘ aşkına ümm ü ebā²⁷⁷
Ḥācı Bektāş-ı Velī ser-tācım iḥsān şāhibā
Ḥüsn-i himmet eylesin ezkār-ı Ḥaḳḳ’a ...
4. **Ḥamdiyā**’yı baḥr-ı faẓlıñdan Ḥudāyā ‘ aşık it
Luṭf u iḥsān eyleyüp her dem vişāle lāyıḳ it
Ehl-i sünnet ve’l-cemā‘ at arasında şādık it
Ḥaḳḳ erenler arasında ‘ ilmiyā çoşduḳca çoş

²⁷⁷ Vezin bozuk.

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Dü 'ālemde 'azīzim ser-te-ser sultān olur dervīş
Ferāgat eyleyüp cāh-ı cihānı hān olur dervīş

[60b]

Cemālīñ cāmını nūş eyleyüp nāz u niyāz eyler
Dem-ā-dem bülbül-āsā 'aşk ile nālān olur dervīş

2. Geçer cān u cihāndan tāt atar 'aşka yanar dā'im
Şerī'atle tarīkatle sülük idüp olur şā'im
Dağı zikre devām eyler 'azīzim her gice kâ'im
Olup tevḥīd-i Yezdān-ı oğur Furkān olur dervīş
3. Leṭā'if bābını fetḥ eyleyüp qalbi uyandırır
Tevellüd itdirir Ḥaqq'a yeder hem 'aşka kandırır
Velī mürşīd-i kāmīl rengine nefsin boyandırır
Ta'aşşuk eyleyüben 'aşk ile giryān olur dervīş
4. Şadākatde mehābetle secā'atde velāyetle
Gezer gönlü 'ibādetde reşādetle leṭāfetde
Olur dā'im şalābetde kerāmetde nedāmetde
Kemāl ile Ḥudā'nıñ 'āşık-ı ḥayrān olur dervīş
5. 'Ulūm-ı nāfi' a ḥādīm olur taḥşīle sa'y eyler
Velī şī'ār ile maḥbūb-ı ḥaḳana ğazel söyler
Dil-i tūṭī mişāli 'ilmiyā cānānı vaşf eyler
Çıkar seyyāha çeşm-i 'ālemi seyrān olur dervīş
6. Ḥudāyā Ḥamdiyā'yı dervīş eyle ḥalvet iḥsān it
Yolun aç her taraftan ḥalvetinde celvet iḥsān it

Kerem kıl t̄ac-ı ʿ izzet giydirüp çok devlet ihs̄an it
Kerāmetde velāyetde ki ʿ ālī ş̄an olur dervīş

191

Mefāʿ ilün / Mefāʿ ilün / Mefāʿ ilün / Mefāʿ ilün

1. Göñül ribāṭ kılup it zāt-ı H̄aḳḳ'a ğayrı işler boş
Tevāzuʿ eyle her ehl-i kemālīñ pendini kıl gūş
Velī himmet taleb kıl pīr-i pīrānı ṭarīḳatde
H̄ulūş eyle H̄udā'ya kāmili bul ḥāk-i pāye düş
2. Şerīʿ atle ʿ amel idüp ṭarīḳatle ʿ azīmet kıl
Devām eyle uşūle ehl-i H̄aḳḳ ol ḥoşca ḥizmet kıl
Tebessüm eyle iḥvāna daḥı iḥvāna ḥürmet kıl
Ümīd-vār ol vişāle cām-ı ʿ aşkı eyle dā'im nūş
3. Daḥı yüz kerre istiġfār idüp cürmīme nādīm ol
Şalāt eyle Resūl-i Kibriyā'ya ḥaş olur maḳbūl
Velī tevḥīdi tekrār eyleyüp kenz-i ḥaḳāyık bul
ʿ Adedsiz olaraq oḳu dil-i cāmīñ ola ser-ḥoş
4. Edeb erkān ḳamu şerʿ -i şerīfi ḳalbe naḳş eyle
Riyā itme ʿ ucub lāyık degil ezkārı baḥş eyle
Ḳulaḳ göz ikişer aġız bir oldı sen de bir söyle
H̄udā-yı lem-yezāle bu ʿ amel iḥlāş olur pek ḥoş
5. Kefāf ehlinden ol **H̄amdi** sivāya iltifāt itme
Hevāya tābiʿ olma her maḳālāt yoluna gitme

[61a]

Daḥı nefsiñe aldanup ʿ avāmiñ sözini ṭutma
H̄ulūş eyle ʿ azīzim dü cihānda şād u ḥandān coş

192

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Haḳāyık ma' deninden pend-i kimyāyı sana ḳardaş
Hulūş-āne diyem diñle yidürme nefsiñe çok ' aş
Seni azgün ider başa çıkamassın hāzer eyle
Devām it şavm-ı isneyne rızā-ullāh ola sırdāş
2. Şerī' atle ' amel idüp ṭarīḳa şıdḳ ile sālīk
Olup tevḫīdi naḳş it ḳalbiñe olmayasın hālīk
Sana iḥsān ider zāhir ü bāṭın ḫāzret-i mālīk
' Ulüm-ı nāfi' a bu derde dermān añlağıl ḫāldāş
3. Velī bir kāmīle teslim olup dil vir ṭarīḳatde
Sana ta' līm ider şer' -i şerīf ile ḫaḳīḳatde
Uşūli öğredüp ḳalbiñ uyandırır bu ḫāletde
Füyūzāt-ı Hudā' dır ma' deniñde kān olan yoldaş
4. Ḳulūbiñ raḳş ider tevḫīdi duyduḳca dil-i şeydā
Uyan ḡafletden iḳāz ol sivāya baḳmayup aşlā
Velī āḡāh ider Mevlā'sını ey ' āḳıl-ı dānā
Utanma ' ālī cāhdır mesnediñ fikr aṭar ise ṭaş
5. Nihāyet doḡrılıḳdır her bir a' zāniñ kemālātı
' Amel iḫlāş ile lāzım şerī' atde delālātı
Ṭarīḳatde ḫaḳīḳat bulmaniñ budur ' alāmātı
Vişāle nā' il ol **Ḥamdī** mişāli olmayup ḡulāş

193

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Hudāyā ' aşık-ı şādıḳlarıñ sırr-ı nihān olmuş
Velī nūş eylemiş ' aşkıñ şarābın ḫüb dehān olmuş
Elest bezminde ḫüsn-i māh-liḳāya mā' il olmuşlar

Gelüp bu ʿālem içre ʿālib-i feyz-i cinān olmuş

2. Hevāya vermemiş nefsi-i hevāsın Hū'ya rabṭ itmiş
Dil-i bāğ-ı gül-sitāndan gelen hoş būya rabṭ itmiş
Dem-i vuşlat maḳāmın gözedüp dil cūya rabṭ itmiş
Giyinmiş tāc-ı ʿizzet başına şāh-ı cihān olmuş

3. Şerīʿatle ʿarīkatde hūlūş idüp kemālātı
Riyāzetle bulup feyz-i Hūdā'yı haḳ delāleti
Bulup kesb eylemiş bāğ-ı behiştı her ʿalāmātı
Görüp dil çeşme kılmış iḳtidā ʿaşḳa fiğān olmuş

4. Şarāb-ı ʿaşḳ-ı nārı ʿaşḳa yandıkça hemān ḳanmış
Velī maḥfiyyet-i kübrāya dalmış rāy-i gān ḳanmış
Gözümle gördigim bu hūsn-i gülşene yanan ḳanmış
Dil-ārā bu maḳām ʿāşıḳlara darü'l-amān olmuş

[61b]

5. Velī cemʿiyyet-i maʿnāda gördüm cümle Bektāşı
Kimi ebsem durur kimi fedā itmiş ki cān başı
Kimisi nūş ider sākī elinden öz ḳarındaşı
Dem-ā-dem nūş ider ʿaşḳıñ şarābın cānda cān olmuş
6. Gürūh-ı evliyāniñ bir nazār-gāhı civān seyret
Oḳur naʿtı avāz ile zārāfetler şaçar āfet
Velī on iki mihrāblı başında tācı pür-ʿizzet
Gürūh-ı ʿāşıḳāna ser-firāz şāhib-dīvān olmuş
7. On üç yaşında māh-pāre civān seyret dil-i şeydā
Ne sırdır kimse bilmez sırr-ı hūnkār murg-ı dil ʿAnḳā
Ḳamu ʿilimlerini ḥatm idüp maʿnāda bu yektā
Güvendi bir civān meşreb velī ḳaşı kemān olmuş

8. Nihān olur ʿayān olur velī mağribde maşrıķda
Göz açup yummaya almaz görünür ğarb ile şarķda
Şunar ʿaşıklara sāķi şarābı şāfi bardaķda
Eser almaz açarlar cām-ı ʿaşķı hep ʿayān olmuş
9. Hāzīn oldum girüden seyr idüp böyle maķāmātı
Velī gösterdi seyrānda bu mevzūnda kemālātı
Didim ey ķādıʿl-hācāt kabul eyle [sen]²⁷⁸ bu hācātı
Müyesser olmadı nüş eylemek bana beyān olmuş
10. Elim tıtdı ķamer-tāb hūsn-i gülşen bu pīr-i peyker
Götürdi bir güzel muvazzaʿ da seccādeyi Kevşer
Velī gösterdi **Hāmdī** ğāfil ednāya dil-i gevher
Didi maʿ nāda sākin ol ʿaķā dürr-i zebān olmuş

194

Fāʿ ilātün / Fāʿ ilātün / Fāʿ ilātün / Fāʿ ilün

1. Şāh nigārim ʿandelībe ğonce gül bağışlamış
ʿAndelībler bāğ-ı gülşende fiğāna başlamış
Ehl-i ʿaşķ olan Hūdā-yı lem-yezālīñ şādıķı
Oldığıçün cām-ı ʿaşķı şunmuş ihsān işlemiş
2. ʿAķlı fikrin cemʿ idüp zıkr-i Hūdāʿyı dem-be-dem
Oķuyup leyl ü nehār tevħīd-i Yezdānʿı bu dem
İki ķanadlu melek meşreb olup başmış ķadem
Vuşlat ilinde uçup levħ-i dile nūr aşlamış
3. Şerʿi başa tāc idüp girmiş tarīķat rāhına
Girmiş Allāh ʿaşķına ermiş ulu dergāhına
Maķşad-ı aʿlā maķāmında vişālīñ cāhına
Vāşıl olmuş zikre Hāķķʿı ķalbine naķışlamış

²⁷⁸ Metne eklendi.

4. Mazhar-ı feyz-i Hudā olmuş leṭā'iflerde nūr
Zāhir olmuş al yeşil penbe beyāz elvānı hūr
Bir tecellī enveri dil ṭağına idüp zuhūr
‘Uzlet itmiş nās içinde ṭağ başında kışlamış

[62a]

5. ... menden kırtılup maḥfiyyet-i kübrāya ol
Vāşıl olmuş cism ü cānı terk ile ol pūr-uşül
Bāğ-ı Firdevs olmuş aña cümleten şağ ile şol
Terk-i ender terk idüp bu mā-sivāyı boşlamış
6. Yek nazarda bir meni irşād ider āgāh olur
Az vaḳitde ol velī bu ‘ālem içre şāh olur
Cān u cismi terk idüp hem vāşıl-ı dergāh olur
Ġālibā zāhid bu ‘irfān zümresini ṭaşlamış
7. Mürşid-i kāmil budur ey **Hamdiyā** bul teslim ol
Seni āgāh eylesin ol zāt-ı Hāḳḳ’a bul vuşül
‘İlmiyāyı Hācı Bektāş-ı Velī kılsın ḳabül
‘Āşıḳa ma‘ şūḳ gelüp dil-hānesinde hoşlamış

195

Fa‘ ilātün / Fa‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Ey birāder gözleriñden aḳıdırsın ḳanlı yaş
Nā’il olursın Hudā’niñ vaşlına yavaş yavaş
Durma zıkr it ṭağ-ı ḳalbi uyarup eyle enīs
Mūnisiñdir ol seniñ dil taḥtına sermiş firāş
2. Doğrılıḳdan çıḳma ḥāliş ol bükā it ‘aşḳa yan
Zer gibi ḥāliş olup zulmetde ḳalma rāy-gān
‘Aşḳ ile zıkr eyleyüp Sübhān’ı cāndan yan uyan

Çek riyāzet çilesin kıalsun girüye nān u āş

3. Mā-sivā efkārını terk eyle da‘ vā kıal[ma]sun
Hālvēt it cinni şeyātin sırrıñıñ hıç bilmesün
Hāķķ ile üns eyle şehir-i dilde aġyār olmasun
‘Uzlet it nāsdan ‘azīzim rūħa yār ol başa baş

4. **Hāmdi**yā seyr-i sülükñ aşlı bu erkānı bu
Vāşıl-ı bezm-i vişālñ rāhı bu meķānı bu
Zāt-ı Hāķķ’ññ ‘aşıkāna bir ulu ihsānı bu
Kālbñne naķş eyle tevħīdi veli ‘aşķa yanaş

196

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Fe‘ ülün

1. Efendim pādişāhım dest-girim Hācı Bektāş
Veliler serverisin dilde mirim Hācı Bektāş
Kamu ‘ilm ü kemāli sana baķş itdi Hūdā’ya
Kuluñum hüsñ-i himmet eyle pirim Hācı Bektāş
2. Kerem kııl himmet eyle tüt elimden dest-gir ol
Şafāyla nazār kııl göñlüme şem‘i münir ol
Delil ol cān ilinde māh-liķā için dilir ol
Dü ‘ālemde kamu hāle ħabirim Hācı Bektāş
3. Ġaribim ġurbet ilde rahm u luţf it himmet eyle
Hābīb-i Kibriyā’ññ ‘aşķına ħoş ħürmet eyle

[62b]

‘Alīyyü’l-Murtażā’ññ ħāķķıçün sen ‘izzet eyle
Bilürsin dār-ı mihnetde esirim Hācı Bektāş

4. Erenler evliyālar ‘aşķına kıurtar bu derdden

Halās eyle efendim ‘ abdiñim her bir kederden
Bana mīrās mı kaldı dert elem mihnet pederden
Efendim himmet eyle bir haķīrim Hācı Bektāş

5. Kuluñ **Hāmdi** niyāz eyler sana cān u gönülden
Kerem kıll ey laḫīfā kesme ihsānı gönülden
Cemāliñ gösterüp gel eyle mihmānı gönülden
Temāşā eylesin dā’im Başīr’im Hācı Bektāş

197

Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün

1. Hōraşānī Hācı Bektāş-ı Velī pīrim eriş
Levh-i dilden kıll tesellī ol ğarīb gönülüne iş
El-amān kān-ı kerem senden meded senden meded
Şehr-i dilde ey velī göster bana bir hoş gidiş
2. Çok günāhım yüzlerim kara Ğafūr ğufrān ide
Haķķ Habīb-i Kibriyā’nıñ ‘ aşķına ihsān ide
Feyz-i lā-yuḫşāyı dilde bir velī mihmān ide
Yalıñız kaldım yoruldum yollarım yoķuş iniş
3. Bir piyāle şun bana vaḫdetde mihmān it meni
‘ Āşķ-ı ma’ būd kıllup ‘ ālemde sulṫān it meni
Katre iken pādişāhım nehr-i ‘ ummān it meni
Şun cemāliñ cāmını ‘ aşķıñ ola alış veriş
4. Haķķ hidāyet eyleyüp raḫm eylesin bād-ı şabā
Baĝrıma esdikce şadrım fetḫ ola sırr-ı Hūdā
Levh-i dilde māh-liķāyı seyr ide bu **Hāmdiyā**
‘ İlmiyāya ḫüsn-i himmet eyle bulsun hoş reviş

198

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Cān u dilden sevdigim sultān Ḥacı Bektāş imiş
Mazhar-ı feyz-i Ḥudā ' ummāñ Ḥacı Bektāş imiş
Bendesin ma' nāda āgāh eyledi nesl-i resūl
Pür-' aṭā kān-ı kerem her ān Ḥacı Bektāş imiş
2. Ḥacı Bektāş-ı Velī ḥünkār o zümre yār imiş
Levh-i dilde ol velī ğāyet ' azīm serdār imiş
Mazhar-ı kān-ı leṭāfet şehri dilde var imiş
Vāşıl-ı sırr-ı Ḥudā Sübhān Ḥacı Bektāş imiş
3. ' İlmiyā kazdım buyurdı mühriñe kān-ı ' aṭā
' Āşıkānı meclisine da' vet itdi māh-liḳā
Cān u dilden ' āşık-ı dil-bestesini bu Ḥamdiyā
Ol velāyet ma' deni bürhān Ḥacı Bektāş imiş

[63a]

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Dār-ı dünyā yeri(nde) ḥandān Hādiyā eyle ḥalāş
' Āşıkānıñ zümresine kayd idüp kıl ' abd-ı ḥāş
Sen Ğani'sin hem Raḥīm'sin raḥm-ı ğālib pādişāh
Luṭf u iḥsān eyleyüp her ḥālmi eyle ḥavāş
2. Mağfired kıl cürmümi fazlıñla iḥsān isterim
Bu dil-i vīrānemi vaşlıñla ḥandān isterim
Bülbül-āsā her seher gülşende nālān isterim
Mağfired baḥrında devrān eyleyim mişli ğavāş

3. *Kenz-i lâ-yüfnâ*²⁷⁹yı göster çeşm-i dil bulsun ğinā
Rūz u şeb zıkr eyleyim tevḥīd-i dilde Rabbenā
Baḥr-ı fazlıñla naşīb it sırr-ı ‘aşka āşinā
Olayım Perverd-gār’ım ũtmasın dil şehri pās
4. Mihr ü māhım vuşlatıñ tevfiķ idüp eyle ‘aṭā
Şāh nigāрім қıl ‘ināyet cümleten derde devā
Bir tecellī eyleyüp dil şehrine ey māh-liķā
Hūsni-elṭāfiñla memnūn eyle bulayım ḥuşāş
5. Mağfired қıl **Ḥamdiyā**’nıñ cürmüni şāh Kird-gār
Ey meded-kāрім efendim ey Ğanī Perverd-gār
Raḥmetiñ deryāsına ğarķ eyle cürmüm negi var
Eyle iḥsān el-amān kān-ı kerem қıl ‘abd-ı ḥāş

200

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Kerem kānı şehen-şāh-ı cihān iḥsān sana maḥşūş
*Şerikiñ yok naziriñ yok*²⁸⁰ hemān iḥsān sana maḥşūş
Ğanī’sin pādişāhim dilde māhım şān-ı a‘ zamsın
Dü ‘ālemde efendim her ‘ayān iḥsān sana maḥşūş
2. Kerimā kevkeb-i dürr-i leṭāfet ḥalk iden sensin
Ğanī’sin ey kerem kānı ‘aṭāfet ḥalk iden sensin
Semāvāt u zemīn üzre nazāfet ḥalk iden sensin
Velī şāliḥlere her dem cinān iḥsān sana maḥşūş
3. Cemāliñ perteviyle enbiyāyı evliyāyı sen
Kemāl-i ḳudretiñle ḥalk idüp hem eylediñ aḥsen
Ne ḳudretdir bu ḳudret çār anāşırdan durup bir men

²⁷⁹ “(Kanāat) tükenmez bir hazinedir.” Hadisinden iktibas.

²⁸⁰ “Onun ortağı yoktur.” En’ām, 6/163

O menden halk idüp insân di hân ihsân sana maşşûş

4. Dağı Hayy eylediñ cinn ü şeyâfîni hem insânı
Kimi cism-i laîf göstermediñ her cāna pinhānı
Velî insânı eşref halk idüp dünyāda hasmānı
Getürdiñ ‘āleme fazlıñla cān ihsân sana maşşûş
5. Kimine devlet-i dünyāyı başş itdiñ kemālîñ var
Kimine bir kanā‘ at verdiñ ammā hûb cemālîñ var

[63b]

Kimine dār-ı dünyāda habersiz çoğca mālîñ var
Kimine levh-i dilde bir nihân ihsân sana maşşûş

6. Bu ‘abd-ı ‘āciz ednâ **Hamdiyâ**’yı derbeder kıldıñ
Dil-i vîrānemi şāh-ı cihānım pür-keder kıldıñ
Ümîdim kesmem ey şāh-ı şehen-şāh ... karar kıldıñ
Dü ‘ālemde müşerref eyle hân ihsân sana maşşûş

201

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Hudā için dem-ā-dem eyle ey dil ‘aşk ile ihlāş
Hulūş iden olur maqbül-i Yezdān ey dil-ārā hāş
Göñülde mağrifet nūrı olur tevḥîde ğayretle
Aña her kim devām eyler velîdir şübhesiz eşḥāş
2. Hemān zikr eyleyüp yandır öziñi nār-ı ‘aşk ile
‘Azîmet kıl tarîkatde ḥaḳîkat şevḳ-i şıdk ile
Hudā’ya vāşıl ol nūr-ı nevā bul dilde vaḳt ile
Göñül levḥinde dil-ḥānem ola biñ reng ile raḳḳāş
3. Velî dir gice gündüz Ḥaḳḳ’ı zikr eylerse bir âdem

Füyūzāt-ı irer dergāh-ı Mevlā'ya kadem kadem
Anı vaşf-ı şenā eyler Hūdā-yı lem-yezāl her dem
Bu derd-i hicre yan ağla birāder gūşa mengūş aş

4. Bu **Hamdī** kuluñı ğafletde koyma ey Ğanī Sübhān
Şarāb-ı 'aşkıñı şun pādişāhım eylegil ihsān
Naşib it hūb cemāliñ 'ilmiyāya el-amān Yezdān
Füyūzāt-ı kemāliñ baħr-ı ğavvāşı olam ğavvāş

202

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Hidāyet kıl kerem kānı nihānım sen bana iħlāş
'İnāyet kıl şehen-şāh-ı cināñım sen bana iħlāş
Seniñ vaşf-ı şerifiñ Hāzret-i Qur'an'da ey Mevlā
Naşib eyle şehā bir dervişānım sen bana iħlāş
2. Aħadsin *yoħ naziriñ hem şerikiñ*²⁸¹ eyledim imān
Kerem kıl dü cihānda baħr-ı fazlıñ bir Ğanī 'ummān
Şehādet eylerim destimde bürhān Hāzret-i Qur'an
Efendim eyle ihsān cānda cānım sen bana iħlāş
3. Kerem kıl kesme cām-ı 'aşkı Hādī 'āşıkān içre
Meni kayd eyle Mevlā 'āşıkāna lāyıkān içre
Hāķikāt şehrine gönder şehen-şāh cānda cān içre
Dil-i vīrānda göster 'ālī şānım sen bana iħlāş
4. Bu **Hamdī** kuluña vuşlat naşib it bāğ-ı gülşende
Ümīdim kesmem *Allāhu's-şamed*²⁸² vīrānda gülhānda
Efendim pādişāhım çok gözüm var luţf u ihsānda
'Aţā kıl bāğ-ı gülşeniñde cānım sen bana iħlāş

²⁸¹ "Onun ortağı yoktur." En'am, 6/163

²⁸² "Allah sameddir." İhlās, 112/1

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Hāk-i pā-yı mäh-liqāya ' arzuḥālimden ğaraż
 ' Aşkıñı iḥsān idüp hem vuşlatı kılsun ' ivaz
 Mest-i mecbūr eyleyüp dil-ḥāneme bir kez nazār
 Eylesin şāhım benim rüyım ola günden beyāż
2. Baḥr-ı fazlından kerem kânı efendim pâdişāh
 Mağfired eyle kamu cürmüm efendim ' ālī cāh
 Luṭf u iḥsān eyleyüp kudret yediyle yā İlāh
 Nūr-ı ḥil' at giydir ey kân-ı kerem çıksın maraż
3. Dü cihānda pâdişāh-ı bî-zevāl kân-ı kerem
 ' Āşıkānıñ zümresinde cām-ı ' aşkı dem-be-dem
 Doldır[ır]şunar şarābı şāġarından cām-ı Cem
 Anıñ için ' aşıkāna cān fedālar oldu farż
4. Bülbül-āsā nālevî ḥayrān olan mestāneler
 Cām-ı ' aşkı nūş idüp medḥūş olur dīvāneler
 Yek nazarda şem' -i yāre cān viren pervāneler
 Vāşıl oldu zāt-ı Ḥaqq'a buldı feyzi çok u az
5. Serserî gezdiñ cihānda **Ḥamdiyā** dīvānesin
 Kanda kıldı vaşl-ı Sübhān kanda sulṭān yānesin
 Ğālibā ' aklıñca şaşkın ṭālib-i cānānesin
 Bu gidişle ne bulursın yanarım każ oġlu każ

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Biñ iki yüz seksen biriñ tārīhinde sāl maraž
Fitnelü gelse gerekdir aña şāhım rüy-ı ‘ arz
2. *Zahera’l-fesād*²⁸³ buyurdı berr ü baħri lem-yezāl
İnsanıñ dil-hānesinde toḃ tolu maraž ğaraž
3. Hāḳḳ haṫādan hıfz ide mü ’minleri her fitneden
Oldı insānıñ içinde bī-miṣl bī-ḫadd maraž
4. Nefs-i emmāre harāb itdi bilinmez ḫāṣ havāṣ
Kimde ḳaldı ey ‘ azizim emr-i Hāḳḳ sünnetle farz
5. Pek çoğaldı her ṫarafdan şirret ehli hem şirār
Bükilüp ḳaldı ḫaḳīr maḫlūm cihānda bī-‘ avaž
6. Hāḳḳ mu‘ in olsun ḳamu ihvān-ı dīne eṣ-şalā
Vire dursun ehl-i imān birbirine imtiyāž
7. Ḳanadım yoḳ uçayım dil-dāra doğrı her seḫer
Ellerim bađlu ayađım küt yürimez miṣli ḳaž
8. Hāmdiyā ḫamd it Ḥudā’ya ‘ aṣḳ-ı yār ğāyet laṫif
‘ Āṣıḳānıñ dü cihānda yüzleri günden beyāž

[64b]

205

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Bi-ḫamdi’llāh bizi memnūn u mesrūr eyledi feyyāž
Nazāfetle leṫāfetle di meṣhūr eyledi feyyāž
Teğayyūr eylemez her ṫıynet-i kāmil kemāl ehli
Uyandırır ḳulūbi anı me ’mūr eyledi feyyāž

²⁸³ “Fesād ortaya çıktı.” Rūm, 30/41

2. Hüdâ'nıñ izni luţfuyla hemân tevḥîd ider diller
Seḫer vaḫtı o nevres gınceler rüşen olur güller
Şafâ ile dilâ nâlân ider gülşenda bülbüller
Uyanuḫ ḫulları fażlıyla maḡfûr eyledi feyyâż
3. Velî mü'min maḫâm-ı pâdişâhlıḫdan 'Alî'l-a' lâ
Daḫı mü'minleri memnûn u mesrûr eyledi Mevlâ
O mü'minler için Cennet'de ḫâzır oldu ḫuriyâ
Daḫı biñ dürli elṫâf ile buḫûr eyledi Mevlâ
4. Sever mü'minleri Mevlâ virir aña selâmetler
Gider doḫrı cinâna luţf ider 'âlî sa' âdetler
Cinânda ḫâzır olmuş ni' met-i Mevlâ kerâmetler
'Aṫâ eyler aña Ḫur'an'ı menşûr eyledi feyyâż
5. Kerem bâbın güşâd it mü'minâtıñ 'aşḫına yâ Rabb
Cemâliñ câmını şun 'aşḫânıñ 'aşḫına yâ Rabb
Bu 'abdı maḡfîret ḫıl şâdıḫânıñ 'aşḫına yâ Rabb
Velî şiddiḫlarıñ dil-ḫânesin nûr eyledi feyyâż
6. Bu 'abd-ı 'âciz ednâ **Ḥamdiyâ**'yı kân-ı 'aşḫ ile
Ḫuşûrum 'afv idüp kân-ı kerem sultân-ı 'aşḫ ile
Şarâb-ı 'aşḫıñı şun pâdişâhım ḫân-ı 'aşḫ ile
Dil-i vîrânemi eş'âra mecbûr eyledi feyyâż

206

Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilün

1. Eylerim ey pâdişâhım ḫâlimi sen şâha 'arz
*İstecîbû*²⁸⁴ emriñ üzre istemeklik oldu farz
Dehr-i gurbetde bu deñlü 'abdiñı muḫtar ḫomaḫ

²⁸⁴ "İcâbet edin." anlamında Şûrâ suresinden iktibas. Şûrâ , 42/47

Lāyık olmaz hālika kimler virir bu ‘abda farz

2. Sen ‘atā kāmı Hudā’sın eyle ihsān vaqtidir
Sun şarāb-ı ‘aşkıñı ihsān-ı haķan vaqtidir
Teşneyim ey Hādiyā her derde dermān vaqtidir
Raħmetiñ ermez ise tezyīn olur mı rüy-ı ‘arz
3. **Hamdiyā** yüz biñ günāh eyler ise ente’l-Ġafūr
Ente Settārü’l-‘uyüb hüsniñ cemīl şāniñ Şabūr
Nuşret ihsān eyle şol aġyāra nisbet yā Ġayūr
Dü cihānda sen selāmet eyle verme dert marāz

[65a]

207

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. ‘Āşıkāna lāzım oldı vaşf-ı yāra hüsni-i ħaṭṭ
Bülbül-i şūrīdeyi gül nev-bahāra hüsni-i ħaṭṭ
Nāme yazdım yārime mevzūn ile bir kaç kitāb
Lafz-ı ma‘ nāsın yazar her bir kenāra hüsni-i ħaṭṭ
2. Ehl-i ‘aşkıñ hāli manzūm oldı yārda dā’imā
Söylemeklik ‘ādet oldı şāh nigāra ey hümā
Maķşad-ı a‘ lāsı vuşlat maḥ-liķāya āşinā
Pek mücerreb yār için burc u ħişāra hüsni-i ħaṭṭ
3. Mest-i mecbūr olalı eş‘āra didem nem döker
Behcet-i leylā gelür gönülüm evin yaķar yıķar
Şaṭṭ murād Ceyhūn mişāli eşk-i çeşmim gür aķar
Vaşlı güç dil-dār için ol Kird-gār’a hüsni-i ħaṭṭ
4. Cām-ı ‘aşkı pür-piyāle nüş için dīvāneyim
Şem‘ -i ruşşār-ı nigāra şevķ ile pervāneyim

Rüz u şeb kânün-ı aşka kıanayım hem yanayım
Vuşlat için şâh nigâra buldı çâre hüsn-i hatt

5. **Ĥamdiyâ**'yı Hâdiyâ 'âşıkklar içre fâ'ik it
Bezm-i 'aşka bir kıadem başdır efendim şâdıķ it
Râh-ı vuşlat 'âleminde 'ilmiyâyı lâyıķ it
Ĥudretiñ 'azm itdirir semt ü civâra hüsn-i hatt

208

Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilün

1. Ey gönül eyle cihânda nefsin için ihtiyât
Eyle zıkr it zât-ı Ĥaķķ'ı rüz u şeb sâl u şubât
Dâr-ı uhrâda selâmet bulmak için ey 'aziz
Şavm ile şalât ile Ĥaķķ'a muhabbet kıl Fırât
2. Ağlayup yaş dök gözünden secde eyle 'âşıkân
Vâşıl ol dergâh-ı Ĥaķķ'a kıl 'ibâdet rây-gân
Cân u dilden 'âşık-ı Mevlâ olup gâfil uyan
Güşe-i vaĥdetde bul 'âlî maķâmı olma tať
3. Ehl-i hâl ol mazhar-ı feyz-i Ĥudâ'sın ey velî
Sen şerâfetlü 'aziz dürdânesin nesl-i 'Alî
Zât-ı Ĥaķķ'a râci' olmak isteyen bülbüli
Dü cihânda behre-yâb ol bula dil-ĥâneñ neşât
4. **Ĥamdiyâ**'ya Ĥaķķ hidâyet eylesin ĥaflet bu yâ
Ĥaķķ'ı görmez gözleri 'aşķ-ı niyâz eyler şehâ
'Ĥâşık-ı bezm-i vişâl eyle Ĥudâ şâh-ı beķâ
Baĥr-ı fazlıñla kerem kânı efendim itme mať

[65b]

209

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Rāh-ı Hāğda tüt 'azizim *ḥabl-i metīn*²⁸⁵ bir ḥalāt
'Aşkı rehber it tehī dost kılmayasın mişli taṭ
Ağlayup iñle Ḥudā'nıñ 'aşkına ey şāf-ı dil
'İlm ü a' mālīñ ḥulūş bulsun şağın itme ğalaṭ
2. Ḥüzn ile giryān olup iste liḳāyı Hādī'den
Meclis-i 'uşşāk içinde ola seni yād iden
Bülbül-i nalān imiş vaqt-i seḫer feryād iden
Açılıp güller gibi bāğ-ı diliñ bulsun neşāt
3. Mürşid-i kāmīl ara göñlüñ evinde kāmīl ol
'Aşık ile iḥlāş yolın tüt 'ilmiñ ile 'āmīl ol
Ol kerem kānı Ḥudā'yı bul cemāle şāmīl ol
Cüş idüp aḳ levḫ-i dilde maḫharı Nīl ü Fırāt
4. Rüz-ı maḫşerde ḳabirde bülbül-āsā nāle şal
Menzil-i bālāya eyle zü'l-cenāḫın perr ü bāl
Nehr-i aşferde gezinme **Ḥamdiyā** deryāya ḳal
Nūr-ı tevḫīd perteviyle vāsī' olsun her şırāt

210

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Mūnkir-i bī-dīn mūnāfīḳ kāfiriñ bağrı polāt
Verme nuşret muḳtedir sen şadrına bir ṭiğ ...
2. Sırr-ı 'aşkı añlamaz ifşāyı esrār eyleme
Ol mu' anniddir firār eyle söziñ añlar ğalaṭ
3. Bağrı ateş gözleri yaş zāt-ı Hāḳḳ'ıñ 'āşığı

²⁸⁵ "Sağlam ip, Kur'ân, İslâm dini."

Ol bulursın reng-i ‘aşk-ı şādıkāne durma çat

4. Ey kerem kāmı efendim cām-ı ‘aşkı şun bana
Baħr-ı ‘aşkıñ levh-i dilde cūş ide mişli Fırāt
5. Şāh risālet ‘aşkına itme beni senden cüdā
‘Āşıkānıñ zümresine luṭf idüp bu ‘abdı kaç
6. **Ĥamdiyā**’ya luṭf u iħsān eyle Hādī her nefes
Eyle tevfiķiñ refiķ rāh-ı vişāle ĥüb şırāt

211

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Ey Kerīmā bu ġarīb üftādeyi miskīn maṭ
Eyle fazlıñ ile şāhım zümre-yi ‘uşşāk kaç
2. Baħr-ı luṭfuñ bī-nihāyet dertlü dil dermānısın
Kıl devā ‘aşkıñ şarābın derdime ey şāh-ı şaṭ
3. **Ĥamdiyā**’yı bir nefes dūr itme ‘aşkıñdan Ĥudā
Mağfıret kıl ‘aşk yolında eyledim bī-ħadd ġalaṭ

[66a]

212

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Ĥudāyā baħr-ı fazlıñla uyandır kıl ‘ayān iķāz
‘Arīf-i baħr-ı ‘işyānım olayım rāy-gān iķāz
Cemāliñ cāmını nūş itdirüp mest-i müdām eyle
Efendim pādişāhım kıl ‘ināyet bī-gümān iķāz
2. Sezā kıl raħmetiñ deryāsına müstağraķ it cürmüm

Nihāyetsiz velākin dest-i vālāmız nebī nūn mīm
Dağı ol *rahmeten ’lil ’ālemin*²⁸⁶ şānındadır hā mīm
Okutdı Hāzret-i Qur’an ile şāhib-dīvān iķāz

3. Kıla rūhumla cism ü cānımıñ ser-tācı sultāndır
Şefā’ at mazharı kān-ı vefā bir ulu haķandır
Ayırma Rabbenā luṭf eyleyüp cānımda cānāndır
İde bu bendesin kān-ı kerem her dem nihān iķāz
4. Ebūbekr ’ Ömer ü ’ Osmān ’ Alīyü’l-Murtażā ’ aşkı
İçün ğafletden iķāz eyle şāhim Muştafā ’ aşkı
İçün bu **Hāmdiyā**’yı sen uyandır māh-liķā ’ aşkı
İçün giydir libās-ı nūrı eyle her zamān iķāz

213

Mefā’ ilün / Mefā’ ilün / Mefā’ ilün / Mefā’ ilün

1. Efendim nūr-ı ’ aynım cānda cānım bir hümā ḥāfız
Velī insāna maḥşūş oldı Qur’an rāh-nümā ḥāfız
Dilā mü’minleri a’ lā ü eşref eyledi Mevlā
Hulūş eyler ise şānı olur bir meh-liķā ḥāfız
2. ’ Adālet taḥtınıñ şāhı hümāyun Muştafā ḥāfız
Ebūbekr ’ Ömer ü ’ Osmān ’ Alīyü’l-Murtażā ḥāfız
Aña tābī’ olan ḥizmetde kāmīl aşhabā ḥāfız
Kamu derdiñ devāsı māh-liķā şāhib-livā ḥāfız
3. Dağı cümle melā’ik yir yüzünde ḥāfızü’l-Qur’an
Olanlar cānda cāndır dest-girim Hāzret-i Qur’an
Hulūş-ı ’ aşk ile ez-ber idenler ’ aşık-ı Raḥmān
Velī ’ arş u kürsi tābī’ a’ lā dilā ḥāfız

²⁸⁶ “Ālemlere rahmet olarak (gönderdik).” Enbiya, 21/107

4. Na‘imā ni‘met-i ‘uzmāsı Mevlā’niñ kerem kıldı
Mükerrem eyledi insānı Qur‘ān muhterem kıldı
Kerāmetler virüp vicdāna bir şeyhü’l-ḥaram kıldı
Velāyet tālibi kân-ı ḥaḳīkatü’ş-şalā ḥāfız
5. Cihānda Cāmi‘ ü’l-Ḳur‘ān olan ḥāfız sa‘ādetlü
Kemāl ehli tehī zan itme ey şūfī kerāmetlü
Ḥuzūr-ı ḥazret-i ‘izzetde ol kāmil necābetlü
Temennī eylese iḥsān ider ḳalbe cilā ḥāfız

6. Ḳudūm-i ḥākiniñ bir zerresinden olsa bu **Ḥamdī**
İderdim iftiḥārı hem kılardım nuşḥ ile pendı

[66b]

Velī kenz-i ḥaḳīkat mazḥarı bir ḥāfızıñ kendi
Dilā şem‘-i müniriñ pertevdir ‘ilmiyā ḥāfız

214

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. ‘Adālet mazḥarı şāh-ı velāyetde dilā maḥfūz
Velī dil şehriñ taḥtında bir nūr-ı nevā maḥfūz
Tesettür ü teḥabbürde olan merdāna ‘aşḳ olsun
Kimi ‘uzletde vaḥdetde kiminde māh-liḳā maḥfūz
2. Kimi keşf-i kerāmetle kılar seyrānı dil çeşmi
Kimi şāf-ı sa‘ādetle tecemmu‘ eylemiş ‘ilmi
Kimi aḥlāḳ-ı ḥamīde şāhib insān bulur ḥilmi
Ḥamāḳatle irilmez menzile şanma sivā maḥfūz
3. Hevā-yı Hū’ya dem-sāz oldı ehlullāh gürüḥı pes
Ḥavāş aşlından ol şāhib-sa‘ādet dil virüp enfes
Semāvāte su‘ūd eyler Ḥudā’niñ zikri nūrı kes

Uzatma k̄il ü k̄ali eyle tevḥīd-i Ḥudā maḥfūz

4. Dil-ārā nev‘ i insān ehl-i sūnnet ve’l-cemā‘ atdir
Biri ‘ abdū’l-nefis nefse iṭā‘ atde ḥamākatdir
Birine ‘ abd-ı dūnyā döndi her fi‘ li sefāletdir
Ġarāz ile iṭā‘ at eyleyenlerde şifā maḥfūz
5. Daḡı dördinci fırka şāf-ı ‘ Abdullāh Ḥudā için
‘ İbādetde iṭā‘ atde ḳanā‘ atde ğıda için
Sivāya geldi Ḥamdī ‘ ilm ü fazlı hep hidā için
Dü ‘ ālemde ‘ azīzim ittiḳālarda şafā maḥfūz

215

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Cihānda gizli ehl-i dil içinde evliyā maḥfūz
Ḳıbbāb altında mestūr ḳuṭb-ı ‘ ālem cā-be-cā maḥfūz
‘ Avām-ı nās şanur şūfī ḳıyāfet evliyāullāh
Degil şāh-ı cihān mü ’min içinde aşfiyā maḥfūz
2. Velīler cümle mü ’min ḥāliş-āne hep uyanıklar
Gözünden yaş döker āh eyleyüp her baġrı yanıklar
Cemāliñ cāmını nūş eylemiş dil-dāra ‘ aşıklar
Giderler Kird-gār’a özlerinde ḡüb liḳā maḥfūz
3. Cenāb-ı Ḥazret-i Mevlā’ya ‘ aşık ḡaş olan ḳullar
‘ İbādetle iṭā‘ atle gider dil-dāra ḡüb diller
Nazar ḳıl bāġ-ı ḡülşende olan şūrīde bülbüller
Seḡerde ‘ aşk ile nālān ider derde devā maḥfūz
4. Bu ‘ abd-ı ‘ āciz ednā Ḥamdiyā’yı ‘ aşıkān eyle
Kerem kānı efendim pādişāhım şādıḳān eyle
‘ İbādetde iṭā‘ atde ‘ azīz it ḡālişān eyle

Bilürsin şāh nigārım dilde ārzū-yı rızā maḥfūz

[67a]

216

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Pend-i kimyāyı dilā öz ḥāniña diñlet ey vā' iz
Ḥulūş eyle Ḥudā'ya bülbül-āsā inñlet ey vā' iz
Sözün te'şirini bulmaḵ dilersen' aşḵ ile ağla
Velī tevḥīd-i keşretle çeküp dil daḡlat ey vā' iz
2. Uyandır evvelā ḳalbiñ leṭā'if-ḥamse senden bir
Ḳapu aç ḍarb-ı zıkr eyle erenler zümresine gir
Tehī dest durma mürşīd dāmenin dut eyleyüp seyir
İdersin ey dilā yaş gözleriñden çağlat ey vā' iz
3. Daḡı rūḥı vü sırrı hem ḥafī aḥfā maḳāmında
Kemāl ehli olursın eyle pehrīz ḳalma ḥāmında
Cemāl ārzū ḳılup nūş-ı şarāb iste cemālinde
Gözün olsun seḥerde bülbül-āsā ağlat ey vā' iz
4. Hemān **Ḥamdī** gibi ḥayvāna ṭakma cevheri şāfi
Sen ol' ilmiñle' āmil şoñra söyle ehline ḳāfi
Çıḳup bālāya ta'ciz itme bir ḳaç müflis esnāfi
Velī' irfāna rācī' bir mu' ammā baḡlat ey vā' iz

217

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Ġāfil olma pend-i pīrānı ṭarīḳa ṭut semā'
' Aynı gülşen olmaḵ istersin efendim şol u şaḡ
Diredüp dil dā'imā tevḥīd-i Yezdān ile kim
Ḥāşıl olsun cān eviñde zıkr-i Ḥaḳḳ ile varā'

2. Müttakiler zümresinden olasın ey dil hemân
Mâ-sivâniñ fitnessine aldanup alma beyân
Ehl-i ‘ irfân meclisinde hâzır ol her dem uyan
Râh-ı Hâk’a ‘ azm için leyl ü nehâr eyle yıra‘
3. Hâk hidâyet eylesin her mü’miniñ dil bâğına
‘ Aş ile tev id idüp baqsın gönül oağına
Şâh-ı ‘ Abdü’l-âdir’iñ yüz süreyim ayağına
Dest-gİRim ol veli olsun cihândan el-vedâ‘
4. Hâk erenler evliyâlar zümresinde ey Hudâ
Haşr u neşr it **Hamdi**’ye ‘ aşıñı eyle ‘ aa
Sen Ğani’sin Kird-gâr’ım eyle ihsân dâ’imâ
Mihneti gösterme şehâ kııl ‘ inâyet bi-nezâ‘

218

Mefâ‘ ilün / Mefâ‘ ilün / Mefâ‘ ilün / Mefâ‘ ilün

1. Hudâ’nıñ itdigi ihsâna ey dil kâni‘ ol kâni‘
Hidâniñ kıldığı fermâna ey dil kâni‘ ol âni‘
Ğani’dir ol kerem kâni Semî‘’dir hem ‘ Alim Mevlâ
Laifniñ verdigi dermâna ey dil kâni‘ ol âni‘

[67b]

2. Kerem kâni ‘ azim ’ş-şân leâfet baş ider sana
Hemân tev id-i Yezdân eyleyüp git durma sen aña
Murâdiñı kılar ihsân kerem kâni Hudâ câna
Riyâzet eyle gir pinhâna ey dil kâni‘ ol âni‘
3. Bu insân cinsini mümtâz idüp verdi kerâmetler
Müşerref kıldığı n gösterir dürlü ‘ alâmetler
Velî ‘ aşı u şâdık şâlihân buldı selâmetler
Neler ihsân ider insâna ey dil kâni‘ ol âni‘

4. Şerî^c atle tarîkatde kemâl ehli hülûş-âne
Devâm eyler şerâyi^c pendine doğrı gider hâne
Vücüd iklimini ihyâ iderse uğrar ihsâna
Göñül rāzı olur mihmâna ey dil kâni^c ol kâni^c
5. *Ķanâ^c at kenzi²⁸⁷* lâyıķân didi peygamber-i muhtâr
‘Azîz olur iki ‘âlemde kâni^c bil bunı ey yâr
Necât ihsân ider ‘âbid ü zâhid olana Settâr
Ķavışdıñ bir ulu güvrâna ey dil kâni^c ol kâni^c
6. Şarâb-ı ‘aşkı nûş it gözleriñden ķan döküp ağla
Nigârımsın göñül cānān ilinde şu gibi çağla
Fırâķ-ı nār-ı ‘aşķ ile bu cism ü cāniñi tağla
Ararsın bir ulu bürhāna ey dil kâni^c ol kâni^c
7. Bu **Ħamdî** ķuluña luţf u ‘ināyet eyle ey Hādî
Tolu vir cām-ı ‘aşkı eyleyim efġān u feryādı
Ķuşûrım maġfîret [it] bu şehîd Ħüseyn’iñ evlādı
Degil mi pâdişāhım sana ey dil kâni^c ol kâni^c

219

Mefâ^c ilün / Mefâ^c ilün / Mefâ^c ilün / Fe^c ülün

1. Ulu na^c mā Ħudā’niñ ķullarına ‘ilm-i nāfi^c
Ķolay geldi ķamuniñ dillerine ‘ilm-i nāfi^c
Ħabîb-i Kibriyā’niñ pend-i pâki ümmetine
Ķavî hüccet verildi ellerine ‘ilm-i nāfi^c
2. Aniñla açılur fetĥ-i mübîn dilde birāder
Aniñla bilinür sırr-ı kerāmet kimde ekşer
Aniñla bu nūr-ı feyz-i haķîķat Ħavz-ı Kevşer
Metîn bir ķalkān oldı ķullarına ‘ilm-i nāfi^c

²⁸⁷ “(Ķanâat) tükenmez bir hazinedir.” Hadisinden iktibas.

3. ‘Ulūm-ı nāfi‘ a her enbiyānıñ sünnetidir
Bize vācib degil mi hep haber viren nebīdir
Bu ‘ilm-i nāfi‘ i fark itmeyenler ecnebīdir
Kāvī bir seyf-i kātī‘ ellerine ‘ilm-i nāfi‘
4. Hemān taḥṣīle sa‘y it ‘ilm-i ḥālīñ merd-i kāmīl
‘Azīz eyler seni dünyāda uḥrāda ol ‘ādīl
Nebīler ‘ilmine vāriṣ cihānda ehl-i fāzīl
Fedā ol ‘ilm-i taḥṣīl yollarına ‘ilm-i nāfi‘

[68a]

5. Dü ‘ālemde şorılır ‘ilm-i nāfi‘ derde dermān
Ḥudā’dan geldi her bir enbiyāya emr ü fermān
Ṭaleb-kār ol ‘azīzim ‘ilm-i nāfi‘ ‘āli bürhān
Mu‘indir **Ḥamdiyā** her ḥāllerine ‘ilm-i nāfi‘

220

7’li Hece Ölçüsü

1. Zāhidā zühdi virüp
‘Aşq ile eyle bāyi‘
‘Aḥdiñe kāvī ṭurup
‘Aklıñı itme zāyi‘
2. Zühd ü taḥvā pek güzel
‘Aşq ile iḥlāş gerek
‘Ucb u riyādan şaḫın
Yār ola sana ṭābi‘
3. Şerī‘ati hoş gözet
Mā-sivāyı dilden at
Ṭarīkatde bir berāt
Şāḫibi ol şanāyi‘

4. Ehl-i haḳīḳat güzel
Olmadı aña bedel
Ḥüsn-i ḥaḳ ʿilm-i ezel
Böyle olmuşdur vāḳiʿ

5. Her maḳāma āşinā
Olan olur bir hümā
ʿAşḳı eyle rāh-nümā
Bu pendime ol semiʿ

6. Tevhīde yandır özüñ
Ḥudā'ya baḳ cān gözin
Ḥāk-i pāye sür yüzüñ
Amān dī tutma māniʿ

7. Raḳsa gelür şād olan
Fiḡān u feryād olan
Yüzleri ābād ola
Her ne varına ḳāniʿ

8. Mürşid-i kāmīl elin
Būs eyleyüp Ḥaḳḳ yolın
Gözedüp saḡ u şolun
Nūr gibi ola lāmiʿ

9. Ḥamdiyā'ya hidāyet
Rabbenā ḳıl ʿināyet
Luṭf eyleyüp saʿ ādet
Tācını ver menāfiʿ

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Ey birāder ehl-i ḥayrī eyleme aṣla meni'

Ḥayrī terk itmek degil mi ey dilā fi' l-i ṣeni'
Ehl-i ḥayr ol bildiğñ miğdārı pend eyle ' ayān
Zāhid-i ' ābidleri yerme olursın ḥām ṭabī'
2. Dü cihānda ehl-i Ḥaḫḫ kāmīl özüñ pāk eyle sen

Vecd-i ṭarāb artırır iqlīm-i dilde ḥūb ḥasen
' Aṣṣ ile tevḥīdi zıkr it dime aṣla sen ü men
Kird-gār'a ' āşıḫ ol gitme yabāna ol semī'
3. Rāzıḫıñ rızḫı yeter taḫsīm-i Mevlā el virir

Şaşırup gitme yabana şānı a' lā el virir
Şābir ol her ne verirse ḫaddi bālā el virir
Gir bazār-ı ' aṣḫa zühd ile varā' ı eyle beğ
4. Ḳıl ' ināyet Rabbenā nūr-ı nübüvvet ' aṣḫına

Ol Ebūbekr ' Ömer ü' Oṣmān ' adālet ' aṣḫına
Hem ' Alīyyü'l-Murtażā şāh-ı velāyet ' aṣḫına
Ḳıl hidāyet levḫ-i dilde eyleyim pendiñ semī'
5. Ey kerem kānı Ḥudā raḥm it dile nefsi-hevā

Varımı yağmalayup siḫr eyledi ḥubb-ı sivā
' Aṣḫıñı iḥsān idüp şun cām-ı ' aṣḫı **Ḥamdiyā**
Senden artıḫ kimseye meyl etmeyüp ola cemi'

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. ' Arzuḫālīm var ṣehā senden meni itme ırāğ

Baḫr-ı fażlıñla ' azīzim dü cihānda yüzi ağ

Olanıñ zümresine kayd it şehen-şāh-ı cihān
Sen uyandır şeh-i dil mülkinde rüşen it çerāğ

2. Raḥmetiñ deryāsı bol kān-ı kerem eyle ‘aṭā
Sen Ğanī’sinKird-gār’ım ol kamu derde devā
Mā-sivāyı sil süpür gönlümden al ay māh-liḳā
Feyz-i Ḥaḳḳ leyl ü nehār dil-ḥāneme yağdıḳca yağ
3. Māh u Mihr ü Kird-gār dil-ḥāneme ḳıl iltifāt
Baḥr-ı faẓlıñla beni eyle şehā aḥsen şıfāt
Ölmeden evvel ölüp ‘aşḳıñla bulayım ḥayāt
Ḥayyu bāḳi lem-yezāl vaşlıñ bana tağ üstü bāğ
4. Bir tecellī ḳıl şehen-şāh-ı cihān vīrānıma
Nūr ile ma’ mūr idüp teşrif buyur dil-ḥāneme
Vāşıl it ey Ḥayyu bāḳi lem-yezāl cānānıma
Nār-ı düzāḥdan ḥalāş olsun efendim şun ...
5. **Ḥamdiyā** her ān niyāz eyler sana kān-ı vefā
Şun şarāb-ı ‘aşḳı faẓlıñla efendim ḳıl ‘aṭā

[69a]

Maḳşad-ı a’ lā bu ‘abd-ı ‘ācize ḥüsn-i rızā
Raḥmetiñ deryāsına ğarḳ eyle maḥv olsun fezāğ

223

Mefā’ ilün / Mefā’ ilün / Mefā’ ilün / Mefā’ ilün

1. Göñül fāni cihāndan cān u dilden fāriğ [ol] fāriğ
Şarāb-ı ‘aşḳı nüş it mā-sivādan fāriğ [ol] fāriğ
Ḥudā’dan ğayrıya meyl itmeyüp iste liḳāsını
Rızāsına taleb-kār ol hevādan fāriğ [ol] fāriğ

2. Hevā-yı Hū'ya dem-sāz ol ki sırr-ı Hū'ya ber-dār ol
Cenāb-ı Hākīm-i Muṭlaḳ Ğanī'dir 'aşḳ ile yār ol
Giyüp tād-ı velāyet sa'yesinde 'ālī hūnkār ol
Raḥīm oldur Hekīm ol iddi'ādan fāriḡ ol fāriḡ
3. Hūdā'dan iste maḳşūduñ cemālını hemān ağla
Yüzüñ sür secde-i Raḥmān'a ey dil el-amān ağla
Cenāb-ı Hākīm-i Muṭlaḳ rızāsıçün 'ayān ağla
Sivādan geç hevādan geç riyādan fāriḡ ol fāriḡ
4. Hidāyet isteyüp Hādī'den ey dil zıkr-i tevḥīd it
Şerī'atle 'amel idüp ṭarīḳ-i muḥsenāta git
Sana der **Hāmdiyā** ḡāfil oturma pendimi gūş it
Hulūş eyle Hūdā'ya her nevādan fāriḡ ol fāriḡ

224

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Nehr-i Nīl olsun Hūdā'ya levḥ-i dilde baḳce bāḡ
Açıla nevresleri bülbul olup ḳuram otaḡ
Haḳḳ erenler girdiḡi dehr-i ḥaḳīḳat şehrine
Dāḡil eyle 'abd-ı 'āciz ḳuluñı itme ıraḡ
2. Fetḥ-yāb eyle Kerīmā cān evinde cān elin
Baḥr-ı faẓlıñla bana göster şehen-şāh her yolın
Şād u ḥandān eyleyüp sen dest-gīr ol bu ḳulun
Ārzular ḥüsn-i vişālin 'aşḳ ile idüp ferāḡ
3. Ğāfilim ḡafletde[yim] yandır uyandır el-amān
Nār-ı 'aşḳıñla beni büryān idüp ḳıl 'āşıḳān
Şādıḳü'l-va'dü'l-emīniñ 'aşḳına bu cism ü cān
Yoḡ ola var olayım faẓlıñla vir esb-i burāḡ

4. Kādir ü Kayyūm'sın ey Mevlā yüzüm tutdum sana
Raḥm-ı gālib pādişāhı bī-zevāl sensin şehā
Şāğar-ı mey-hāneden bir kāse şerbet şun bana
Yek nazar kııl bülbül-i nālān olur tağlarda zağ
5. Bir tecellī kııl kerem kānı Hudā fazlıñ Ğanī
Yek nefesde bulayım şānı 'aẓīm Mevlā seni
'Āşıkānıñ şādıkānıñ zümresinde kııl meni
Defter-i 'uşşāka yaz nāmımla şānım bī-nizāğ

[69b]

6. Gerçi lāyık degilem bu iltifāta şāh resūl
'Aşkına eyle 'ināyet Kird-gār'im sağ u şol
Hayra maẓhar eyleyüp fazlıñla bulsun dil vuşūl
Ey Raḥīm'in raḥmeti dertlü dile yağdıķça yağ
7. Kudretim yok gitmege şehr-i ḥaķīkat rāhına
Yād-gārim yok ḥazīn kıaldım ulu der-gāhına
Hamdiyā'ya kııl 'ināyet cümle şāhlar şāhına
Vāşıl olsun ey Raḥīmā dem bu demdir çağ bu çağ

225

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Pend-i pīrānı tarīkatde sana dürr-i Necef
'Aşķ ile tevḥīd buyurdı bir zārāfetlü selef
Ya niçün gāfil olur zıkr-i Hudā'dan bu seher
Uyanup bülbül-i şūrīde gibi cānı telef
2. İdüp 'aşķ ile figān nāle kııla ḥüsn-i cemāl
Açıla zulmet-i kübrāda olan nūr-ı kemāl
Enver-i bāğ-ı behişt şāhına eyleye vişāl
Kulunu şād ide itdirmiye ḥasretle esef

3. Yazalım ‘aşk ile tevḥīdi dile nūr-ı başar
Göre dil ‘aşık ola şāh-ı cihān cān ile ser
Seheri rūşen olan bāğ-ı gül-sitāna sefer
İdelim şehir-i dile hīç yaramaz çok kuru lāf
4. **Ḥamdiyā** ġāfil uyan ġaflete aldanma şaşkın
Zikr-i tevḥīde çalış ‘aşk ile Mevlā’ya şıgın
Vuşlat-ı Ḥaḫḫ’ı dile eylesin imānı mu‘in
Hüneriñ gevher-i dil cism ile ten şāf-ı şadef

226

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Pādişāh-ı bī-zevāl fazlıñla bir ‘ālī süyüf
Luṭf u iḥsān eyleyüp a‘dā için bir kaç ḥurūf
Nefy ile işbātı naḫş it bu dil-i vīrāneme
Sırrına āğāh idüp her feyzini baḫş it ‘aṭūf
2. Dü cihānda Kird-gār’ım feyz-yāb [it] feyz-yāb
Dilerim senden Ḥudā’yā ‘aşkıña şāf-ı şarāb
Cān u dil mecbūr-ı meftūn ola sana kām-yāb
Mā-sivāda çok żarūret çekdirüp itdirme of
3. Sen Ğanī kān-ı kerem ‘ālem Semī‘ şāhım Başīr
Oldıġıñ bildim ve buldum meh-liḫā sensin Habīr
Bir tecellī kıl şehen-şāh-ı cihān şem‘-i münīr
Vāşıl olsun Hādiyā eyle ‘ināyet yā ra’ūf

[70a]

4. ‘İlm ü eş‘ārına mecbūr eyleyen kān-ı kerem
Baḫr-ı fazlıñla ‘aṭā eyle efendim cām-ı Cem
Pākle dil mir’ātini keşf eylesin levḫ-i ḫalem
Āşikār olsun efendim dile dā’im ḫāf u kūf

5. Ol haqīkat şehriniñ ser-tācını göster bana
Hem ‘ adālet mülkiniñ şeh-bāzını göster bana
Dest-gīr olsun hümā dil nāzını göster bana
Ḥamdiyā’ya himmet itsin şad hezār sırr-ı ulūf

227

Mef’ ulü / Mefā’ ilü / Mefā’ ilü / Fe’ ulün

1. Dünyāda gönül öz eviñe eyleyüp inşāf
Tevhīde çalış rüz u seher söyleyüp inşāf
2. Nūriyla dili oynadup efgāna ser-ā-pā
Başla ki ola raħm-ı Ḥudā dileyüp inşāf
3. Git rāhına fetih eyle kān-ı kereminden
İ’ tā ider ol iste hemān ağlayup inşāf
4. Ey şanı ‘ azīm şāh-ı cihān ḥazret-i Ğaffār
İtmez mi sana çok dile hem inleyüp inşāf
5. Bī-çāresiyem kān-ı kerem Bār-ı Ḥudā’ nıñ
Ḥamdī kұлuna olmaya mı çağlayup inşāf

228

Mefā’ ilün / Mefā’ ilün / Mefā’ ilün / Fe’ ulün

1. Ṭarīķ-i Naķşibendi sālkinde ħüb letā’if
Zuhūr eyler Ḥudā’ nıñ izni lutf ile bu tā’if
Velī nūrlandırıp dil çeşmi seyr eyler nihānı
Naşib olur anıñ seyr-i sülükinde bu tā’if
2. Daħı rūħ-ı nevā reñge boyandır kılbi zıkr it
Velī nefsiñ uyandır zāt-ı Ḥaķķ’ı durma fikr it
Ḥesābsız hem ‘ adedsiz ni’ met-i ‘ uzumāya şükr it
Unuṭma Kird-gār’ı bir nefes olma muḥālif

3. Göñülde gözde a' zāda seni doğru diler Hāḡ
Hemān ḡālīṣ olup mir 'āt-i ḡalbe ' aṣḡ ile baḡ
Bu cism-i cānı terk it nār-ı ' aṣḡa anları yaḡ
Rızāsına liḡāsına olursın sen müṣādif

4. Erenler himmet ile ' aṣḡı iste ṣevḡ ile yan
Velī sāḡı elinden cām-ı ' aṣḡı durmayup ḡan
ḡamu efkārı terk it ' ilmiyā ḡafletden uyan
Olur Hāḡdan hezārān biñ leṡā' ifle ' avāṡıf

5. Sana bu nuṣḡ-ı pendim ey göñül Sübhān' ı fikr it
ḡanī' dir Kird-gār virir murādıñ anı fikr it
ḡalıṣ tevḡid-i Yezdān' a dem-ā-dem Hāmdī ṣükr it
Velī bir gün olur sırrıñda söyler sana ḡātif

[70b]

229

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ülün

1. Niḡün Hāḡdan utanmaz ḡalṡabān emmāre isrāf
İdersin ' ömriñi olur mı sana Hāḡdan elṡāf
Yiyüp içüp yorulmaḡ sālik-i Hāḡḡ' a yarar mı
Umarsın Cennet-i a' lāda ' āli zīnet eṣrāf

2. Cülüş eyle Hūdā' ya cān u dilden ey birāder
Oḡu tevḡidi durma ol erenlerle berāber
Hemān leyl ü nehār Mevlā' ya ṡālib ol ser-ā-ser
Nazar ḡılsun sana da ḡaḡ yolunda ehl-i keṣṣāf

3. Liḡāsını dile ṣāh-ı beḡānıñ pādīṣāh ol
Rızāsını ṡaleb ḡıl cān u dilden ' āli cāh ol
ḡarīḡ-i feyz-i Hāḡḡ ol sāyesinde bī-günāh ol

Şefî' olsun sana şâh-ı risâlet cümle esnâf

4. Ebâbekr ' Ömer ü ' Oşmân ' Alıyyü'l-Murtazâ'nın
Mübârek rûy-ı pâki ' aşkına kân-ı şafânın
Cemâl-i câmını şun Hâdiyâ şâh Muştafâ'nın
Vişâl-i mâh-likâya mazhar oldu cümle eslâf
5. Kuluñ **Hamdî** günâh-kâr mağfîret kııl şâh-ı vâlâ
Habîb-i Kibriyâ'nın ' aşkına kııl şânı a' lâ
Naşîb it Rabbenâ bu ' ilmiyâya câh-ı bâlâ
Kamu aḥbâb-ı aḳrân feyz-yâb olsun her eṫrâf

230

Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilün

1. Hâdiyâ eyle ' inâyet şadrıma bir kaç ḫurûf
Naḳş idüp tevḫîdi şehr-i dilde kııl elde süyûf
Ola a' dâya muḳâbil pâdişâh-ı bî-zevâl
Dü cihânda ey kerem kânı Ḥudâ çekdirme of
2. Dest-gîr ol ṫut elimden el-amân kân-ı vefâ
Şâh-ı âlem şân-ı a' zam şâh Muḫammed Muştafâ
El-amân nûr-ı nübüvvet kân-ı ' irfân mâh-likâ
Kııl meded ey dertleriñ dermânı Loḳmân bana şuf
3. Nehr-i ' işyâna ğarîḳ oldum efendim şâh-ı dîn
Raḫmetiñ deryâsına ğarḳ eyle Rabbü'l-' âlemîn
Mağfîret kııl cürmümi ey şâdıḳü'l-' dü'l-emîn
İtmesin meydân-ı maḫşer ḫalkı bu ednâya yuf
4. **Hamdiyâ** ' âciz ğarîb miskîn dem-â-dem yalvarır
Ârzular ḫüsn-i vişâliñ kııl ' inâyet yâ Habîr
Cân u dilden ' âşıḳ-ı ḫüsn-i cemâl it ey Naşîr
Pâdişâh-ı bî-zevâl kân-ı kerem şânıñ ra'ûf

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Bugün pend-i haķāyıķdan haber virim sana keşşāf
Velī her sözlerin ahsen sıfatla söylemiş eslāf
Şaķın Bār-ı Hudā'ya nefse ruşsat verme pehriz it
Yiyüp içüp hamāķatle yanan aķmāķ ider itlāf
2. Di istiġfārı yüz kerre sana vācip ü hem sünnet
Edāsiyla münevver ol olursın mazhar-ı hikmet
Şerī' atle 'amel idüp tarīķa eylegil raġbet
Seni irşād idüp āġāh ider bil cümleten eşrāf
3. Helālden kesb idüp rızķı tenāvül eyle sultānım
Devām eyle şıyāma yevmü'l-işneyn hamse haķanım
Sana dil-dār olur vaġdet ilinde diñle cānānım
Bulanlar böyle buldı Haķķ'ı şāf-ı dil olur esnāf
4. Velīyullāh dinür şāyet ķadem ol ġizb-i merdānda
Şaķın 'ucb u riyādan kibri terk it baķr-ı ġufrānda
Naşibiñ var elem çekme 'azizim 'āli meydānda
Mu' in olur sana iķvān-ı dīn ehl-i kemāl eķrāf
5. Cihāniñ ġalkına ra'fet idüp geķ ġubb-ı dünyādan
Çekil vaġdetde zıkr it Haķķ'ı ey dil ġüsn-i zibādan
Naşib al ma' nevī levġ-i feyiziyle deryādan
Leb-be-leb doldırup nūr ile ma' mūr eyle bul elķāf
6. Bu 'abd-ı 'āciz ednā **Ĥamdiyā'**nıñ pendini ġuş it
Şarāb-ı erguvānı dost elinden durmayup nūş it
Ĥaķir-i bī-kesiñ Allāh rızāsıçün dilin ġoş it
Birāder el-amān beyhūde itme 'ömriñi isrāf

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Dem-ā-dem eyle her bir mü'mināta ey dilā inşāf
Velī cān u gönülden t̄alib ol nūr-ı nevā inşāf
Raḥīm'dir Ḥayyu Ḳayyūm z̄ü'l-celāl bār-ı ta' ālallāh
Sana daḡı olur her bir t̄arāfdan pür-^ç aṭā inşāf
2. Öziñi gözle ḡaqsız olma zinhār fitnelerden kaç
Oḡu tevḡīdi bī-ḡad cānib-i Ḥaḡḡ'a ḡanādlar aç
Velī şehri-i dili ma' mūr idüp envārını gül saç
Ḳılar kāmı keremdir Ḥaḡḡ sana eyler Ḥudā insāf
3. Şarāb-ı ^ç aṡḡı iste Kird-gār'dan ol ider i' t̄ā
Ġanī'dir pādişāh-ı bī-zevāl iḡsān ḡılar Mevlā
Bu **Ḥamdī** ḡāfil ednāya ^ç aṭā ḡıl ^ç aṡḡıñıñi şehā
Efendim pādişāhım eyle iḡsān mah-liḡā inşāf

[71b]

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Maḡfired ḡıl cürmümi faẓlıñla ismiñ şāh ra'ūf
Ḳalbimi her dem tesellī eylerim Allāh'a ra'ūf
Luṭf ider kām-ı keremdir pādişāh-ı bī-zevāl
Mücrime eyler ^ç aṭālar ^ç ārife her ḡāh ra'ūf
2. Dervişim ḡāf-ı ḡanā' atde nigārım levḡ-i dil
Şehrini nūr-ı tecellī nūrına eyle ḡalil
Men bir ^ç abd-ı ^ç ācizim yā Ḥādiyā ḡüsn-i Celil
İsterim senden Ḥudā ^ç āli mekān der-ḡāh ra'ūf
3. Faẓlıña yokdur nihāyet luṭfuña muḡtāc ḡamu

Mü'mine rahmîñ keşîr bildim bana esrâr-ı Hû
Cân dilin ihyâ idüp fetḥ eyle bir 'âli kapu
Hem ḥaḳîkat şehrine cândan yolum hem-râh ra'ûf

4. **Ḥamdiyâ'**yı der-be-der koyma efendim şâh laṭîf
Eyle iḥsân el-amân rahm it bana cismim naḥîf
Raḥmetiñ deryâsına ğarḳ eyle şâhım bu za'îf
Kuluña rahm eyle sırr-ı 'aşka kıl âġâh ra'ûf

234

Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilün

1. Maġrifetden noḳta yok ḳalbimde aña itdim of
Bulmadım erkân-ı dilde Ḥaḳḳ'a râci' bir ḥurûf
Ġaflet aldadmış bahâyim-veş yiyüp içmekdeyim
Aşla îḳâz olmadım rahm it bana şâni 'aṭûf
2. Kim meded eyler dil-i vîrâneme bî-çâreyim
İşlerim 'işyân efendim dil ḥazîn âvâreyim
Defterim 'işyân ile doldı yüzi hem ḳarayım
Şâh risâlet 'aşkına rahm it bana şâni ra'ûf
3. Hâdî 'aşkın şarabını şun yediñle şâh nigâr
Baḫr-ı fazlıñla şehen-şâh-ı cihân Perverd-gâr
Sil ġubârı gözlerimden ḥüsniñi kıl âşikâr
Gelsün âġâh eylesün kân-ı kerem şâhib süyûf
4. **Ḥamdiyâ'**yım her dem itmeme şoḫbet-i âġyârı men
Pes fedâkâr-ı Ḥudâ'yım cân u dilden cism ü ten
Şöyle maḥv olsun Ḥudâyâ vâşıl olsun murġ-ı cân
İtmeyim ey pâdişâhım rûz-ı maḥşerde ḥayûf

235

Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilün

1. Pâdişâhlar pâdişâhı bir ulu mennân laţif
On sekiz biñ ‘ âlemi var eyleyen ħannân laţif
Luţf u iĥsân şâhib-i kân-ı kerem bir pâdişâh
Cümleniñ maqşûdını iĥsân iden Yezdân laţif

[72a]

2. Ķudretiyle ‘ arş-ı kürs levĥ-i Ķalem Cennet Cehîm
Ĥalk idüp ĥallâĶ-ı ‘ âlem ĥâzır itdi hem na‘ im
Mü’mine Cennet cemâl va‘ d eyledi luţfun Kerîm
Kâfire nâr-ı Cehennem eyledi meskân laţif
3. Şâliĥa seyf-i şerî‘ at tâcı şâh-ı enbiyâ
‘ Âbide dürlü ‘ ibâdet oldı kimyâ zâhidâ
‘ Âşıkâ şevĶ-i muĥabbet verdi luţfundan Ĥudâ
Cisn-i insânîñ içinde raĶs iden vicdân laţif
4. Luţfu çok iĥsânı çok bir behresin kim lâ-nazîr
*YoĶ şerîki hem nazîr*²⁸⁸ olmayan şâhım Başîr
Şun şarâb-ı ‘ aşkı Hâdî Ķıl ‘ inâyet yâ Ĥabîr
Pâdişâhım ‘ abd-ı ‘ âciz Ķuluña iĥsân laţif
5. Evliyâyı enbiyâyı zâtına yâr eyledi
Kendi nûrından yaratdı anları var eyledi
Cân u dil ‘ âşıkların hep kân-ı esrâr eyledi
Böyle bir a‘ lâ ecel ĥüsn-i cemîl sultân laţif
6. Ķudretim yoĶ vaşfına ‘ âciz Ķalem lâl oldı dil
Ĥazret-i Ķur’ân’ı inzâl eyledi peyk-i Celîl
Âyete’l-kürsî Ĥudâ’niñ na‘ t-ı pâki bil ĥalîl
*Ķul huvâ’llâhu eĥad*²⁸⁹ şânında olan Ķur’ân laţif

²⁸⁸ “Onun ortaĶı yoktur.” En’âm, 6/163

²⁸⁹ “O, Allâh’tır, bir tektir, de. İhlâs, 112/1

7. Sırr-ı Kur'ân-ı laîfin luğf ile bildir bana
Keşret-i ğafletden āġāh olayım ey āşinā
Her dem olsun pādişāhım cān u dil 'āşık sana
Kudretiñle şun şarāb-ı 'aşkı ey cānān laîf
8. Hücet ü bürhān bana Kur'ân-ı a'zam Aḥmedā
Kıl şefā'at dertleriñ dermāñı sensin āşinā
Keşret-i 'işyāna müstağrağ kuluñ **Ḥamdī** gedā
Mağfired kılınsın Ġanī şāhım meni her ān laîf

236

Mef' ūlū / Mefā' ilū / Mefā' ilū / Fe' ūlūn

1. Raḥm eyle bana kān-ı kerem şāh-ı mükellef
Sen eyle kabūl istedigim oldı mü'ellef
2. Şun cām-ı cemāl 'aşkıñı dil murġı ser-ā-pā
Bülbül gibi ḥandān ide ol rengi müzellef
3. Sen kān-ı keremden dilerim 'aşk-ı cemāliñ
Buldı nice biñ 'āşık-ı bī-çāre müsellef
4. Bu 'abd-ı ḥaķır mücrime kıl luğf u 'aḫālar
Ey şāh-ı cinān sen kerem it şāf-ı mücevvef
5. **Ḥamdī** kuluña luğf ile kıl 'avn-i 'ināyet
Çok nāz u niyāz eylerim evrāk-ı muşarraf

[72b]

237

Fā' ilātūn / Fā' ilātūn / Fā' ilātūn / Fā' ilūn

1. Dertli dil maḥzūn şehen-şāh-ı cihān kıl rüyı aķ
Şun şarāb-ı 'aşkı vaşlıñ ārzular dil-dār-ı Ḥaķ

Bāğ-ı hüsnîñ lezzetiyle şād u ḥandān it meni
Pādişāh-ı bî-zevāl luṭf eyle nār-ı ‘aşka yaq

2. ‘Āşık-ı dil-beste kıl vaşlıñ yolunda ey Ğanî
Men fedā-kār-ı Ḥudā’yım cism ü cān ile teni
‘Āşıkānîñ zümresinde ḥaşr u neşr eyle meni
Şādıkānîñ şālihānîñ zümresinde ittifāk
3. Eyleyüp bir çāre cān u dilden ārzü-yı vişāl
Olayım ey Kird-gār’ım ben de ḥüsn-i ḥasb-ı ḥāl
Kılayım kân-ı kerem luṭf it bana şāhım kemāl
Bulayım vuşlat maqāmın göstere yaqın ırak
4. Ḥüsn-i elṭāfiñ dem-ā-dem dilerim ey şāh-niḳāb
Baḥr-ı fazlıñla şehā ‘aşkıñla eyle feyz-yāb
Şāh nigārım mā-sivānîñ fitnesiyle her şavāb
Def’ ola başdan dile envārîñi eyle yırak
5. **Ḥamdiyā**’ya ḥalvet iḥsān it kerem kıl pādişāh
Raḥmetiñle yarlığa her cürmümi rüyım siyāh
Nūr-ı hil’ at giydirüp hem tāk-ı ‘izzet sāl ü māh
Luṭf u iḥsān it efendim ḥüsnüme di durma yaq

238

Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün

1. Naşib it dil-ḥāneme ey pādişāhım nār-ı ‘aşk
Dem-be-dem müzdād ola murğ-ı dile efkār-ı ‘aşk
‘Aşık ile tevḥīd-i Ğaffār’ı hidāyet kıl bana
Başıma tāk şadrıma her dem şifā Ḥaydar-ı ‘aşk
2. Şāh risālet ‘aşkına kırtar bu mihnetden meni
‘Uzlet iḥsān it bana şāh-ı cihānım men seni
Cān u dilden ‘arz idüp geldim bu eyle yā Ğanî

Halvetimde yār ola her dem bana dil-dār-ı ʿ aşk

3. On sekiz biñ ʿ ālemi var eyleyen Mevlā meded
Şān-ı aʿ zam şāh-ı ʿ ālem rifʿ at-i bālā meded
Sen muʿ in ol tūt elimden Rabbi'l aʿ lā meded
Vaşlıñı eyle müyesser var ola envār-ı ʿ aşk

4. **Ḥamdiyā'**nıñ maqşad-ı aʿ lāsı Hādī kıl ʿ atā
Hem rızā ile liqāñı eyle ihsān cā-be-cā
Cām-ı ʿ aşkı şun efendim qalmasın ḥubb-ı sivā
Levḥ-i dil şehrinde şāhım yār ola ḥünkār-ı ʿ aşk

[73a]

239

Mefāʿ ilün / Mefāʿ ilün / Mefāʿ ilün / Mefāʿ ilün

1. Ḥudāvende gönül mir ʿ atını nūruñla kıl berrāk
Tecellī eyle şāhım baḥr-ı fażlıñla dil-i ʿ uşşāk
Kılup şāh-ı risālet ʿ aşkına ʿ avn-i ʿ ināyetler
Hidāyet eyleyüp tevḥīdi naqş it şadrıma işrāk
2. Sana maʿ lüm kerem kânı seniñ ʿ aşkıñ diler gönülüm
Sivāniñ fitnesinden nefret eyler ʿ aşk dolar gönülüm
Vişāliñ müjdesiyle pādişāhım dil güler gönülüm
Meni ʿ aşıklarıñdan kıl bi-ḥakkın ḥürmet-i İşhāk
3. ʿ Adūlardan ırağ it baḥr-ı fażlıñla kerem kânı
Dem-ā-dem artırup aqlımı dilde luḥ u ihsānı
Gönül levḥine naqş it pādişāhım zıkr-i Sübhān'ı
Yedime hüccet ü bürhān virilsün mesnevī evrāk
4. Şarāb-ı ʿ aşkı şun sākī ḳadeḥi kesme bir sâʿ at
Cenāb-ı Ḥazret-i Yezdān'a tālib dil kıla tḥāʿ at

Bu **Ḥamdī** ‘aşkı bāye tā ezelden itdi iṭā‘ at
Uyandır ‘aşk ile ḥüsn-i cemāliñe kılup iḥrāk

240

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Ḥudāyā bahr-ı fazlıñla meni kıl vaşlıña ‘āşık
Tecellī eyle şāhım nār-ı ‘aşqa yanmağa lāyık
Olayım ey kerem kânı Ḥabīb-i Kibriyā ‘aşkı
Naşīb olsun dem-ā-dem dil ola aḳrānına fā‘ iḳ
2. Düşer bir derde sevdā-yı sivā dilden firār itsin
Birine naşīb idüp ‘aşk-ı ḥaḳīḳat(ḥüb) qarār itsin
Cemāliñ şem‘ ine qarşu yanup terk-i diyār itsin
Niğāрім ‘aşk yolında luṭf idüp kıl bendeñi şādıḳ
3. Şadāḳat mazharı kıl bahr-ı fazlıñla kerem kânı
Ḳuşūrım ‘afv idüp mäh-ı münirim luṭf u iḥsānı
‘Aṭā kıl pādişāhlar pādişāhı ḥüsn-i Yezdān’ı
Naşīb it Kird-gār’ım birligiñ şānında dil ṭanıḳ
4. Şehādet eylerim *yoḳdur şerikiñ hem nazirini*²⁹⁰ Ḥaḳ
Ḥudāvende seniñ mişliñ bulunmaz bilürim muṭlaḳ
Mekānlardan münezzeḥ pādişāh sensin ‘ale’l-iṭlāḳ
Bu ‘abd-ı ‘āciz ednāyı uyanıḳ eyle hem ayıḳ
5. Raḥīmā raḥmetiñ deryāsı vāsī‘ ğarḳ idüp ḳurtar
Bu ğafletden bu zulmetden bu keşretten Ġanī dil-dār
Dü ‘ālemde mu‘in olsun ‘Alīyyü’l-Murtażā Ḥaydar
Ḥudā ‘āşıklarıñla **Ḥamdīyā**’yı eylegil taṭbıḳ

[73b]

241

²⁹⁰ “Onun ortağı yoktur.” En’âm, 6/163

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Efendim pādişāhım baħr-ı fazlıñla meni ' aşık
Kılup mir 'āt-ı kalbi eyle hāliş ' aşkıña lāyık
Olayım pādişāhlar pādişāhi luţf u ihsān it
Tolu vir cām-ı ' aşkı kudretiñle eylegil şādık
2. Şadākat mazharı kıl Kird-gār'ım kalb-i ednāyı
Elim tut kudretiñle çeşme göster ' arş-ı a' lāyı
Dem-ā-dem bülbül-āsā arzular dil hūsn-i zībāyı
Vişāliñle meni memnūn u mesrūr eyle dil yanık
3. Çırağ it ' aşıkāniñ zümresinden olayım fāzıl
Efendim pādişāhım maşşadım el-ākıbet vāşıl
Olup hūsn-i rızāñı başş idüp kıl bendeñi kāmil
Kemāl-i kudretiñle eyle şāhım uyanık ayık
4. Kuluñ **Hamdi** diler dā 'im vişāliñ şerbetinden şun
Velī ' aşıkları luţf itdigiñ hem kesretinden şun
'Aziz it dü cihānda pādişāhım ' izzetinden şun
Velī akrān-ı emşālim içinde eylegil fā 'ik

242

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Hudāvende uyandır h 'āb-ı gāfletden bu aħmaqlık
Başımda çok karar itdi murād itdim bırakmaqlık
Hidāyet kıl ' ināyet kıl şehen-şāh-ı cihān sensin
Sana şāyān bu zulmet def 'i dilden guşşa kalmaqlık
2. Efendim eyle tevfiķiñ refik yā Rabbenā luţf it
Bu ' abd-ı ' āciz ednāniñ günāhın ' afv idüp refk it
Kemāl ü kudretiñle pādişāhım cürümü ' afv it

Murādım vuşlatıñla şād olup ‘indiñde qalmaqılıq

3. Şarāb-ı erguvānıñ doldırup şun Qādir ü Qayyūm
Ġafūr’sın hem Şekūr’sın eyle ihsān bāde cām-ı cūm
Velī nūş eyledikce def’ ola başımda her şām şūm
Bana taṭlu cemāliñ şem’ ine bu cismi yaqmaqılıq
4. Şafādır ‘āşıkā cānān ilinde hūsn-i cānānı
Görüp nūr-ı nevāyı şād ola sırrımda vicdānı
Daḡı fazlıñla memnūn oldı cümle ‘āşıkıñ cāmı
Tehi zann itme şūfi şu mişāl her yana aqmaqılıq
5. Niyāzım bu Hudāyā Hamdiyā’yı ‘āşıkānıñ kıl
Efendim pādişāhım luṭf idüp sen şādıkānın kıl
Der-i ‘āşıkalarıñla haşr idüp şāh lāyıkānıñ kıl
Naşīb eyle bana kān-ı kerem her dem uyanıqlıq

[74a]

243

Mefā’ ilün / Mefā’ ilün / Mefā’ ilün / Mefā’ ilün

1. Şehādet eylerim şāh Kird-gār’ım qaldırup parmaq
Vişāliñ isterim ‘aşkıñla dü çeşmim ola ırmaq
2. Ġanī’sin ey şehen-şāh-ı cihān luṭf u ‘ināyet kıl
Murādım ‘aşk-ı şıdık ile efendim sana yalvarmaq
3. Hidāyet kıl ‘ināyet [kıl] Raḡimā ‘aşkıñ ihsān it
Vişāliñ bāğ-ı gülşeninde dil murğı diler durmaq
4. Göñül şehrine feyz-i mäh-liqāyı baḡr-ı ‘ummān it
Ayırma Haq erenlerden velī pek güc girü qalmaq

5. Ğafūr'sın hem Şekūr'sın hem Hālim'sin ey ĞanīMevlā
Yolım aç baħr-ı faẓlıñla murādım zātıña varmaq
6. Hidāyet kıl 'ināyet kıl kuluña cām-ı bālāyı
Kuşūrım 'afv idüp Hādī hidāyet kıl murād almak
7. Hābīb-i Kıbriyā'nıñ 'aşkına luḡ u 'ināyet kıl
Murādım pādişāhım baħr-ı feyzin қаğrına ḍalmaq
8. Bu Hāmdī kuluña 'aşk-ı laṭifñ eyleyüp iħsān
Vişāliñle 'aziz it zāt-ı pāke hoş göñül şalmaq

244

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Ne gücdür Kird-gār'im sen Ğanī sultāndan ayrılmak
Ne müşkīl-kār imiş şāh-ı cihān cānān[dan] ayrılmak
Raħīmā raħm u luḡ it pādişāhım lem yezāl sensin
Kerem bābın güşād it güç bana Kıur'an'dan ayrılmak
2. Raħīmā raħmetiñ deryāsına sen eyle müstağrak
Günāh-kārım efendim 'afv u luḡ it қоyma istiğrāk
3. Huzūr-ı hażrete varmaq murādım fetħ-yāb eyle
Raħīmā raħm u luḡ it şāh nigārım feyz-yāb eyle
Dil-i vīrāneme 'aşkıñ virüp bağrım kebāb eyle
Yanayım nār-ı 'aşka istemem Yezdān'dan ayrılmak
4. Şarāb-ı 'aşkı ey şāh şun nigārım eyleyüp iħsān
Efendim doldırup ver eksilür mi baħr-ı bī-pāyān
Cemāliñ tal'atiyle 'aşık-ı bī-çāreñi hayrān
İdüp şād eyle şāhım kim diler haқandan ayrılmak
5. Vücüdüm şehrini nūrıñla ma' mūr eyle sulṭānım

Tecellî kı1l Şehen-Őāh-ı cihān cānımda cānānım
Cemālîñ cāmını Şun pādiŐāhım işte Őurbānım
Revā mı ‘aŐıŐa ma‘ ŐuŐ ola ħübāndan ayrılmāŐ

6. Hidāyet eyle **Ĥamdî** gāfil ednāya dem-i ‘aşı
Velî ħamr-ı ħaŐıŐat doldırup Şun bulayım ŐevŐi
Uyandır bülbül-āsā Şehr-i dilde Őöyleyim Őarkı
Olur mı murĝ-ı dil bād-ı Şehir gülşenden ayrılmāŐ

[74b]

245

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Ĥudāvende ħabîbiñ ‘aşına verme perîŐānlıŐ
Dü ‘ālemde seniñdir pādiŐāhım ‘āli zîŐānlıŐ
Şaşırdım mā-sivāniñ fitnesinden raĥm u luŐf eyle
Murādım eyle iĥŐān pādiŐāhım ulu sultānlıŐ
2. Ėani’sinKird-gār’ım der-be-der Őoyma bu ednāyı
Ĥalāvet [ver] dil-i vîrāneme gōŐter dil-ārāyı
Müyesser eyle ‘aşı-ı māh-liŐāyı ħüsn-i zîbāyı
TemāŐā eylesin dil ŐeŐmi gōŐter ‘āli meydānlıŐ
3. Tecellî kı1l dil-i vîrāneme bürĥānlar iĥŐān it
Füyüzātı leb-ā-leb doldırup ‘ummānlar iĥŐān it
Niĝārım bir devā kı1l derdime dermānlar iĥŐān it
Vücūdım Őehrine ver pādiŐāhım ‘āli rüŐenliŐ
4. *Őerikiñ yok nazîriñ yok*²⁹¹ Ĥudā’sın ey ‘azîmü’Ő-Őān
Sana maĥŐüŐ ‘atā itmek Raĥimā raĥm ile ĝufrān
Dü ‘ālem ħalkına Őāh-ı cihān sensin kılan iĥŐān
Sana Yezdān sana Sübhān dinür Őāniñda Raĥmān’lıŐ

²⁹¹ “Onun ortaĝı yoktur.” En’ām, 6/163

5. Dilā vaşfa sezāsın ¼udretim yo¼ ey cemīlü’ş-şān
Cemāliñ cur‘ asından bir ¼adeh şun sen Celīlü’ş-Şān
¼udāyā birliğin bābında ¼ur’ān hüccet ü bürhān
Elimde pādişāhım sana şāyān ulu ha¼anlık
6. ¼abīb-i ¼ibriyā’nıñ ‘ aş¼ına cāh-ı velāyet vir
Kerem ¼ıl Kird-gār’ım başıma tāc-ı sa‘ ādet vir
Şehen-şāh-ı cihān vicdānıma nūr-ı kerāmet vir
Kerem-kānı efendim **¼amdiyā**’ya lu¼f idüp hānlık

246

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Naşīb eyle ¼udāvende niğārıma ¼avışma ¼alk
Dilā gāyet şifādır mekr-i ağıyārdan şavışma ¼alk
2. O māh-pāre şehen-şāh-ı cihān dūnyāda u¼rāda
Bana küsdi ise şāhım müyesser ¼ıl barışma ¼alk
3. Cemāl-i cām-ı ‘ aş¼ ile yanan pervānelerden ¼ıl
Revādır ‘ aşı¼ā şem‘ -i vişāl içün yarışma ¼alk
4. Cemīlü’ş-Şān Celīlü’ş-Şān zelil bir ‘ abd-ı ednāyım
Muhabbetden gāra¼ ‘ aş¼ ehline dā’ım ¼arışma ¼alk
5. Murādım pādişāhlar pādişāhı eylegil ihsān
Naşīb it levh-i dilde nūr-ı Yezdān’a şarışma ¼alk
6. Bu **¼amdi** ¼uluña vuşlat ma¼āmından naşīb eyle
Cemāliñ şerbetin ¼andır sana olmaz danışma ¼alk

[75a]

247

Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Nār-ı 'aşka yandırır
Dem-be-dem insānı 'aşk
Cür' a-i cām kıandırır
İtdirir efgānı 'aşk
2. Bülbüli nālān ider
Hüsnüne hayrān ider
Çeşmini giryān ider
Ağladır her cāmı 'aşk
3. Ğonce güle bülbüli
'Āşık iden cān dili
Ğāyet 'azīm bir velī
Göster bir gülşeni 'aşk
4. Zārı zārı ağladır
Cān u dilden inledir
Şürideler söyledir
Bülbülüñ her şānı 'aşk
5. Murğ-ı dilim zār u zār
Ağlayup gülşen arar
Nūr-ı nigāra firār
İtdirir pinhānı 'aşk
6. 'Aşk adamı hān ider
Bende-i haķan ider
Vāşıl-ı Sübhān ider
Bildirir Yezdān'ı 'aşk
7. Gösterir dost yolların

Rüşen ider güllerin
Bülbül ider dillerin
Oynadır vicdānı ‘aşk

8. ‘Aşkıñı vir Hādiyā
Fazlıñı eyle ‘atā
Vaşlıña kııl āşinā
Bildire cānānı ‘aşk

9. Nehr-i feyz-i feth ider
Sırr-ı Hudā’ya gider
Dil murğın Hākk’a yeder
Aldırır ihsānı ‘aşk

10. Zākir-i hez gür olur
Mā-sivādan dūr olur
Dil evi pür-nūr olur
Cezb ider ‘irfānı ‘aşk

11. **Hāmdiyā**’ya Hādiyā
‘Aşkıñı eyle ‘atā
Cām-ı ‘aşkı cā-be-cā
Şun ola mestānı ‘aşk

248

Fā’ ilātün / Fā’ ilün

1. Efendim şun cām-ı ‘aşk
Kalmasın bende merāk
Nār-ı ‘aşka yanayım
Kavīmkardeş el-firāk
2. Göreyim hüs-n-i cemāl
Bulayım kāmīl kemāl

İdeyim Hakk'a vişāl
Cümle yoldaş el-firāk

3. Mā-sivādan geçdigim
Hep hevādan geçdigim
Bu nevādan geçdigim
Kesdigim baş el-firāk

4. Tālibim her hünere
Bağmazım cāna sere
‘Āşıkım bir dil-bere
Gözlerim yaş el-firāk

5. Hem dil-i dīvāneyim
Şem‘ine pervāneyim
Tālib-i cānāneyim
Çeşm ile kaç el-firāk

6. Gerçi günāhım keşir
Rağmetiñ çok ey Naşir
Rağm ider şāhım Başir
Fi‘l-i tayyāş el-firāk

7. Biñ iki yüz seksen bir
Seneye erdiñ münir
Hāndiyā’ya dest-gir
Hācı Bektāş el-firāk

[75b]

249

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Bağr-ı fazlıñla Kerimā eyle ihsān nār-ı ‘aşk

Tag ile iklim-i dilde şevk ile efkâr-ı ‘aşk
Teşne kıl dil-hânemi ‘aşkıñ şarâbın şun hemân
Levh-i dil şehrinde cevlân eylesin efkâr-ı ‘aşk

2. Şâgar-ı meyhâneden doldur cemâliñ şerbetin
Sun şehen-şâh-ı cihân ‘aşıklar içre nevbetin
Artırup iklim-i dilde şâh-ı dîn muhabbetin
İtifât it çeşmimi rûşen kıla dil-dâr-ı ‘aşk
3. Gerçi lâyıq degilem böyle ‘atâya â Ğanî
Cürm-i ‘işyânım nihâyetsiz efendim men seni
Cân u dilden sevdiğim ma‘lûm sana bu bendeni
Vâsıl eyle zâtıña olsun refîk envâr-ı ‘aşk
4. Men günâh-kârım velâkin ente Raḥmânü’r-Raḥîm
Ente Ğaffârü’z-Zünüb şanıñ ‘azîm sensin Kerîm
Pâdişâh-ı bî-zevâl sensin Ḥalîm sensin Ḥekîm
Eyle tevfiķiñ refîk yâver ola Ğaffâr-ı ‘aşk
5. Dü cihânda el-meded senden ‘inâyet Hâdiyâ
Bî-mişal ey pâdişâh-ı zi-kerem sensin şehâ
Ḥamdiyâ’ya baḥr-ı fazlıñdan ‘atâ kıl mâh-liķâ
Yâr ola zâhir ü bâtın bendeñe serdâr-ı ‘aşk

250

Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilün

1. Güç degil mi ey gönül şâhım nigârdan ayrılık
Ya nice güç olmasın Perverd-gâr’dan ayrılık
Ğurbete düşdüm kerem kânı efendim el-amân
Mağfîret kıl yolımız geçdi kenârdan ayrılık
2. Rabbenâ luṭfiñ Ğanî Perverd-gâr’sın kıl ‘atâ
Şâh risâlet ‘aşkına eyle kamu derde devâ

Sen ‘ Alīm’ sin hem Baṣīr’ sin hem Naṣīr Bār-ı Hudā
Ḳudretiñle ḳuluña gösterme yārdan ayrılık

3. ‘ Āşık-ı şādıklarından ḳıl meni dil-dār-ı ‘ aşḳ
Dola gönüm evine eyle naşīb Ḳaydar-ı ‘ aşḳ
Başıma tāk gönül[me] nūr-ı ‘ ilāc serdār-ı ‘ aşḳ
Şem’ a yaḳ dil-ḫāneme pek güç şikārdan ayrılık

4. **Ḳamdiyā**’ ya ‘ aşḳ naşīb it vaşlıñı şāh-ı beḳā
Ḳudretiñle baḫr-ı fazlıñdan ‘ aṭā ḳıl dā’ imā
Murḡ-ı dil eş’ āra mecbūr oldı sana Hādiyā
Ol mu’ in şimdengirü semt ü civārdan ayrılık

[76a]

251

Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün

1. Zāt-ı Ḳaḳḳ’ ın ḳullarına bir ulu iḫsānı ‘ aşḳ
Cümle a’ māl-i kemāliñ māhı hem tābānı ‘ aşḳ
‘ Aşḳı iste ol Cenāb-ı Kibriyā’ dan şevḳ ile
Ol Ġanī iḫsān ider dil şehriniñ sultānı ‘ aşḳ

2. ‘ Aşḳımı baḫş it dil-i vīrāneme yā Hādiyā
Şun cemāliñ cāmını şāh-ı cinān kār-ı vefā
Vāşıl eyle maḳşad-ı a’ lāya Hādī māh-liḳā
Bülbül-i ḫandān olup seyrān ide gülşeni ‘ aşḳ

3. ‘ Aşḳı tāk it bāşıma baḡrımda nār-ı ‘ aşḳ ola
‘ Andelīb-āsā seḫerde murḡ-ı dil nālān ḳıla
Hem rızā ile liḳāña ‘ aşḳ ile bir yol bula
Bildire sırr-ı Hudā’ yı buldıra cānānı ‘ aşḳ

4. ‘ Aşḳa mecbūr eyleyüp dil-ḫānemi şād eyle sen

Hüsn-i elṭāfiñ niyāz eyler efendim dil beden
Baḥr-ı fażlıñla ŧehen-ŧāh kıł meni ḥulḳ-ı ḥasen
Nūra ğarḳ olsun ğöñülde cān u dil vicdān-ı ‘aşḳ

5. Sen gerek kıł **Ḥamdiyā**’ya ‘aşḳ-ı pāki Hādiyā
Cān u dil ḥayrān olup kālsun efendim cā-be-cā
Dem-be-dem sā‘ at-be-sā‘ at sākıyā cām-ı cibā
Luṭf u iḥsān eylesin memnūn idüp dil cānı ‘āḣḳ

252

Mef’ülü / Mefā‘ilü / Mefā‘ilü / Fe‘ülün

1. Dil murġ-ı dilā bāġ-ı gül-sitānıña müştāḳ
Ey ḥüsn-i laṭif cān u dilim ŧānıña müştāḳ
Olmaḳda ğöñül bülbül-i ŧūrīde miḣāli
Nālāna gider bābıña iḥsānıña müştāḳ
2. Mest-ānesiyem ḥüsn-i cinān ŧāh-ı cihānıñ
Dīvānesiyem ṭūṭi-zebān kān-ı vefānıñ
Pervānesiyem ŧem‘-i viḣāl ŧāh-ı beḳānıñ
Eġān eyle bülbül gibi gülŧeniñe müştāḳ
3. Sen kān-ı kerem ŧāḥib-i sultānsın efendim
Dil ŧehrine gel mühr-i Süleymān’sın efendim
ŧadrimda benim dīn ile imānsın efendim
Ḥasretle ğöñül bāġı ṭaġ-istānıña müştāḳ
4. Bu **Ḥamdi**’ye luṭf eyle ‘atā ‘aşḳını yā Hū
ŧun cām-ı cemāl ḥamrını hem ŧevḳini yā Hū
Ġöster dile ey kān-ı kerem zevḳini yā Hū
Bu ḥaste ğöñül ŧevḳ ile bostānıña müştāḳ

[76b]

253

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Risālet tahtınıñ şāhı hümāyūnı idüp taşdıķ
Didi sen şadıķü'l-va' dü'l-emīnsin evvelā şıddıķ
Şadāķat mazharı kān-ı vefā Ebubekir bi'z-zāt
Cemālin hem kemālin gördi ma' nāya göre taţbıķ
2. İdüp şāh-ı risāletsin seni Hāķķ dü cihānında
Münevver hem müşerref kıldı her bāğ-ı nihānında
Seni şāh itdi eflāķi yaratdı hem cinānında
Sana Maħmūd didi nūr-ı nübüvvet kānısın tapdıķ
3. 'Ömer 'Oşmān 'Alıyyü'l-Murtażā hāş bende-i hāķan
Dü 'ālemde kemālin cümle nāsa ' arz ider Qur'an
Bu dört zātı risālet şāhına vaşf eyledi Yezdān
Birin inkār iden kāfir münāfıķ oldu hem zındıķ
4. Çihār-ı yār-ı hāķan ' aşķına ' afv eyle her cürmüm
Günāh-kārım bağışla dört zevāta gitdi hep ' ömrüm
Efendim pādişāhlar pādişāhı raħm idüp bağrım
Yaķup nār-ı firāķıñla dil-i vīrānemi taħķıķ
5. Kemāl ile şarāb-ı ' aşķı şun hūsn-i cemāliñden
Ayrıma hāķ erenler arasında hāsb-ı hālinden
Ümidim kesmem ey kān-ı kerem aşlā vişāliñden
Hidāyet mazharı şāh-ı cinānsın eylegil tevfiķ
6. Cihānda der-be-der miskīn günāh-kār **Hāmdī** ednāyı
Bağışla ol şehen-şāha naşīb it cāh-ı bālāyı
Velī dil çeşmine göster cinānı ' arş-ı a' lāyı
Elim tut kudretiñle ol Hūdāvende bana müşfiķ
7. Velīler serveri hūnkār buyurdı mührine kazdım

Didi sen ‘ilmiyāsın defter-i ‘uşşākıma yazdım
Hudāvende ‘ināyet kıl cihāndan uşanup yazdım
Kerem kānı rızā ile liqāña eylegil teşfik

254

Müstef’ ilün / Müstef’ ilün

1. Bu ‘abd-ı ‘āciz kuluña
Tevfikîni eyle refik
Kurbān olayım yoluña
Tevfikîni eyle refik
2. Naḥîf vücūdum ḥasteyim
Hem ‘āşık-ı dil-besteyim
‘Aşq caşına şāyesteyim
Tevfikîni eyle refik
3. Qanadlar açup uçmağa
Cümle sivādan geçmege
Cām-ı cemāliñ içmege
Tevfikîni eyle refik
4. ‘Aşkıña şāyānlardan it
Vaşlıña şāyānlardan it
Hüsünüñe ḥayrānlardan it
Tevfikîni eyle refik
5. Şun bana şakî cām-ı Cem
Gönlüme verme ğam elem
Sen Hādiyā kân-ı kerem
Tevfikîni eyle refik

[77a]

6. Pîr elinden kisvet giyür

Yār elinden şerbet içür
Cümle berzâhlardan geçür
Tevfikiñi eyle refiķ

7. Şehr-i dili şāh-ı cihān
Hüsni laṭif eyle cinān
Nūr-ı münevver kııl ʿ ayān
Tevfikiñi eyle refiķ

8. Mürşidimi gönder bana
Cān u dilim hayrān sana
ʿ İnāyet eyle Rabbenā
Tevfikiñi eyle refiķ

9. Tevhīdi naķş it bu dile
Tevfiķ doğrı yola
İrişdirüp her menzile
Tevfikiñi eyle refiķ

10. Nūr-ı ḥilʿ at diler gönül
Senden ʿ izzet diler gönül
Şaf-işerbet diler gönül
Tevfikiñi eyle refiķ

11. Rüşen ola cān dilleri
Nālān ola bülbülleri
Ḥamdiyā fetḥ it yolları
Tevfikiñi eyle refiķ

255

Fāʿ ilātün / Fāʿ ilātün / Fāʿ ilātün / Fāʿ ilün

1. Şuʿ lelendi levḥ-i dilde yāra nār-ı iştiyāk
Furça buldı bir gönülde vara nār-ı iştiyāk

İştıyākım var şehen-şāh-ı cihān şāh-ı beķā
Eyledi meftūn beni gūzāra nār-ı iştıyāk

2. Tālib-i bezm-i vişāl olan arar dil-dārını
Hūzn-i ḥasret nār-ı firķatle arar hūnkārını
Sen naşib eyle şehen-şāh-ı cinān dil-bārını
Teşne leb koydı dil-i envāra nār-ı iştıyāk
3. Bir ġarīb üftādeyim miskīn günāh-kār sākıyā
Şun şarāb-ı ḥamr-ı ‘ aşkı durma aşlā e’ş-şalā
Hāķ erenler evliyālar ‘ aşķına cām-ı cabā
Eyle i’ tā ergüre Settār’a nār-ı iştıyāk
4. Vuşlat ārzūsiyla geldim gitmege dil-dārıma
‘ Arzuḥāl yazdım bugün şevķetlü ḥān hūnkārıma
Hāk-i pāye yüzlerim sürdüm velī serdārıma
El-amān yakdı meni bir pāre nār-ı iştıyāk
5. Ey Ğanī hallāk-ı ‘ ālem kıl kerem cānān seni
Ārzular dil kaġr-ı raḥmet baḥrına dil-dār meni
Hūsnuñi mir ’āt-i dilde gösterüp yandır meni
Vuşlat ister ol ĞanīĞaffār’a nār-ı iştıyāk
6. **Hāmdi**yā’ya luḥf u iḥsān eyleyüp şem‘ -i vişāl
Göster ey kān-ı kerem mirāt-i dilde ḥūb cemāl
Eyledim mürşid-i kāmiller ile çok ḥasb-i hāl
Çāre buldı vuşlat-ı Cebbār’a nār-ı iştıyāk

256

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Yaramaz ‘ ārif ü āġāh olana bī-hüner olmaķ
Yaramaz ‘ āşıķ-ı nālān olana pür-keder olmaķ

[77b]

2. Yaramaz h̄üsn-i cemāl ‘ aşıkına h̄ubb-ı sivā
Yaramaz dehr-i dile bî-hünere der-be-der olmak
3. Yaramaz bülbül-i nālāna gülüñ ğayrısına
Yaramaz gonce güle ğayrı kuşa hem seher olmak
4. Yaramaz ‘ ākıl u āġāhlara ašlā kuru lāf
Yaramaz ‘ ālem-i fāzıllara bî-‘ ār püser olmak
5. Yaramaz ehl-i zıkr ü zākire seyrānda hevā
Yaramaz nākışa her bay u gedāya gider olmak
6. Yaramaz **Ḥamdī** sana h̄ubb-i sivā h̄ubb-ı hevā
Yaramaz fitne fesād ehline **Ḥamdī** peder olmak

257

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Yarar mı ‘ ākıla başda bu deñlü ğaflet aḥmāklık
Yarar mı ‘ ārife h̄üsn-i cemāle ğayrı baqmaqlık
2. Velī her gördiginden ‘ ibret almak yok mı insānda
Yarar mı ‘ aşıka zıkr-i Ḥudāvendi bıraqlık
3. Yarar mı ‘ aşıkāne bāġ-ı gülşenden cüdā düşmek
Yarar mı bāġ-ı rüşen güllerini nāra yaqlık
4. Yarar mı şem‘ e pervāne kıla bir baḥr-ı zulmetde
Yarar mı ‘ aşıkāniñ gönli her bir yana aqlık
5. Yarar mı ola insān bilmeye Sübhān u Yezdān’ı
Yarar mı cāh-ı bālāyı koyup ḥayvāna tapmaqlık

6. Yarar mı sālīke seyr-i sülükinden firār itmek
Yarar mı t̄alibe bezm-i vişālden ğayra şapmaqlık
7. Yarar mı hādīm-i şer‘ -i şerīf rāh-ı şekāvetde
Yarar mı ehl-i haq nefse uyup dil-hāne baqmaqlık
8. Yarar mı **Hamdiyā** nefs-i hevā sende sivā sende
Yarar mı ‘ aşıkāne ğayrı haq dünyāyı qapmaqlık

258

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Hudāvende habībiñ ‘ aşqına verme perişānlık
Dü ‘ ālemde efendim hep seniñdir ‘ āli zīşānlık
2. Ğanī’sinKird-gār’ım hem ‘ Alīm sensin Naşīr sensin
Efendim eyle ihsān ‘ āli meydānında sultānlık
3. Cemāliñ cāmını şun baqr-ı fazlıñdan kerem kānı
Bu ‘ abd-ı ‘ āciz ednāya ‘ aqālar eyle rüşānlık
4. Dem-ā-dem ‘ andelīb-āsā fiġān u āhı tevfiq it
Nazar-ġāhım ola dā’im gönül şehrinde gülşānlık
5. Zafer-yāb eyle **Hamdī** ġāfil ednāyı kerem kānı
Açılsın baqrı fazlıñdan gönülde ‘ āli meydānlık

[78a]

259

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Uşandım dehr-i dünyā fitnesinden ‘ aşkıñı tevfiq
İdüp bildir dile cānān yolın Hādī olam şiddik

Bu ğafletle bu zulumle açılmaz çeşm-i mir'âtım
Güşâd eyle kerem bâbın olayım ehl-i Hâkık taḥkîk

2. Hâkîkat şehrine başdır kudümüm cānda cānānım
Bana bildir efendim cān evinde sırr-ı Sübhān'ım
Veliler menziline yād idüp di şöret ü şānım
Bu 'aşık ey şehen-şāh-ı cihān sensin bana müşfik
3. Günāhım çoklığıyla yakma nāra yā ḥimullāh
Ġafūr'sın maġfîret kıl aç efendim bir ulu der-gāh
Velāyet menzilin göster şehen-şāh eylegil āgāh
Fünūn-ı 'ilm-i ḥikmet defterine olayım tatbîk
4. Bu **Hāmdî** kuluñı 'aşk-ı hâkîkat şerbete kıandır
Velî pervāne-veş döndür cemāliñ şem'ine yandır
Teraḥḥüm eyleyüp Hādî hâkîkat baḥrına bandır
Şehādet eyleyüp Hâkık birliğinde hep sana tapdık

260

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Şehen-şāh-ı cihān baḥş it kuluña cāndan 'aşıklık
Naşîb eyle efendim 'aşk odıyla baġrı yanıklık
Cemāliñ cāmını şun baḥr-ı kudretten Ġanî Vehhāb
Ḥudāvende şehādet eylerim birsin bu tanıklık
2. Ḥudā mürşîd olup irşādı senden isterim mürşîd
Cemāl-i nūrın aldı şāh risāletden semā ḥurşîd
Tecellî kıl dil-i vîrānemi ma' mūr idüp tevḥîd
Dem-ā-dem naḳş ola levḥ-i dile bulsun uyanıklık
3. Bu **Hāmdî** kuluña tevḥîd-i tevfik eyle keşretle
Velî nūrını müzdād eyle şāhım pür-meserretle
'Azîz it dü cihānda pâdişāhım şevk-i rif'atle

Efendim sen naşib eyle şarāb-ı ʿaşka kanıklık

261

Fāʿ ilātün / Fāʿ ilātün / Fāʿ ilātün / Faʿ ilün

1. Şu cihānda var mı herkez zāt-ı Hakk' dan korkmadık
Bulmadım bir kimse kim her tamtūrāqdan korkmadık
2. Cümle ʿālem havf ider lākin habiṣ emmāre nefis
Anı gördüm bir zalim cān-ı yürekden korkmadık
3. Yiyüp içüp uyumaq kārı anıñ şeytān ile
Müşterekdir bil anı nār-ı firāqdan korkmadık
4. Tanımaz nārı ve nūrı Hakk aña zālīm didi
Sözine uyma şaķın ol yüzi aqdan korkmadık

[78b]

5. İsmine emmāre dindi her ʿavāmı bend ider
Ola gör levvāme sen yakın ıraqdan korkmadık
6. Çünkü emmāre ʿavāmı zāt-ı Hakk' dan dūr ider
Nefs-i levvāme fetevā hiç merāqdan korkmadık
7. Mülhime hem muṭma ʿinne zümresi şāliḥ kamu
Anlar oldu ey dilā beyān uçaqdan korkmadık
8. Muṭma ʿinne kavmine el-Hakk iderseñ nefsiñi
Ol gürühdur zāhidā şovıķ şıcāqdan korkmadık
9. Nefs-i sultān hāliṣ insān bu mişillü pāk-i zāt
Hakkıyla haq ol veli nacāķ bıçaqdan korkmadık
10. **Ḥamdiyā**'yı muṭma ʿinne zümresinden Hādiyā

Haşr u neşr eyle olam her bir yırakdan korkmadık

262

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Bugün bāğ-ı gül-sitānında hıçbir āşinālık yok
Günāh-kārim velākin her muḥabbetde fenālık yok
2. Şarāb-ı aşkıña dil teşne leb şun baḥr-ı fazlından
Dimem aşlā gönül şehrinde şāhım nūr-ı ḥālık yok
3. Kemāl-i baḥr-ı luṭfuñdan aşā kııl şevk ile aşkı
Ġarībim dār-ı mihnetde amelde sana lāyık yok
4. İderler ḥüsn-i zann gerçi kuluña bu cihān ḥalkı
Ḥuzūrum yok ḥuşū ile ibādetde daḳāyık yok
5. Dilā mürşid idendi nice iḥvānı mübīn Hādī
Hidāyet kııl ināyet kııl kuluña ... yok
6. Ḥudāyā kuvvet-i kudsiyye iḥsān eyle fazlından
Bu **Ḥamdī** kuluña raḥm it elim duṭar babalık yok

263

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Baḥr-ı zulmetde ḳalup āh iderim şāh-ı ferīk
Raḥmetiñ baḥrına ey kām-ı kerem eyle ḡarīk
2. Cür a-i cām-ı cemāl eyle aşā kām-ı vefā
Zıkr-i tevḥīdi Ḥudā şerbetidir şānı ṭarīk
3. Baḥr-ı ḡufrānıña şāyān degilem luṭf ile sen
Nār-ı düzāḥdan efendim kuluñı eyle anīk

4. Dil-i mir'atımı ey kân-ı kerem eyle nazîf
Dile tevfiķiñi faẓlıñla Ĥudâ eyle refîķ
5. Bu ĥamâķatle benim ĥâl-i ĥaķîrim nic' olur
Veli noķşânıma baķma degilem zıhn-i daķîķ
6. **Ĥamdî'**yem ĥamd iderim ni' met-i ' uzmäya laţîf
Dile bir ķaşr-ı mu' allâ dilerim mişli ' aķîķ

[79a]

264

Mefâ' ilün / Mefâ' ilün / Mefâ' ilün / Fe' ülün

1. Biĥamdi'llâh Ĥudâ' nıñ birliĥin iķrâra geldik
Veli iķrârımız tekrâr idüp dil-dâra geldik
Ĥudâ tevĥîdini tevfiķ idüp ķıldı ' inâyet
Hidâyet eyleyüp levĥ-i dile envâra geldik
2. Dem-â-dem zikrimiz tevĥîd-i Yezdân ' âşîķânız
Fedâ-kâr-ı Ĥudâ'yız râh-ı Ĥaķķ' da şâdıķânız
Gürüh-ı ' âşîķanıñ zümresinde sâlikânız
Şıyâm ayında ' ayş u ' işrete iftâra geldik
3. Velîler der Muĥammed ümmet[in] eyle itâ' at
Şerî' atle ' amel idüp ' azîzim eyle tã' at
Ĥulûş eyle Ĥudâ' dan dâ'imâ iste ' inâyet
Hidâyet mazĥarı ĥüsn-i leţâfet yâra geldik
4. Didi *lâ taķnaţū min raĥmeti'llâh*²⁹² bizi Hâdî
İtâ' atle kemâl üzre niyâz itdiñ her adı

²⁹² "Allah'ın rahmetinden umudunuzu kesmeyiniz." Zümer, 39/53

Qabul idup lafifen magfired kildi muradi
Teşekkür eyleyüp hüsn-i liqāya kare geldik

5. Cemāle ‘ aşıkānız cām-ı ‘ aşkı nūşa geldik
Tehi zann itme şofî bu cihāna boşa geldik
Velî pend-i haqîkat sırrını hem gūşe geldik
Rızāsıçün liqāsıçün dilā efkara geldik
6. Bu **Ḥamdî** ‘ abd-ı ‘ aciz der-be-der miskîn günāh-kār
Ümidim magfired eyler kerem kânı o Ğaffār
Ğanî’dir pâdişāhlar pâdişāhı şanı Settār
Yüzüsti hāk-i pāye yüz sürüp hünkāra geldik

265

Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün

1. ‘ Āşık-ı Yezdān olanıñ didesi giryān gerek
Ṭalib-i bezm-i vişālîñ sinesı ‘ üryān gerek
Bağrı katı taş gibi hayvāna beñzer nefsi şom
Añlamaz ‘ irfān nedir ol cāna lahm u nan gerek
2. Ğāfiliñ maqşudı ma ’kūlāt-ı meşrübāt nevīm
Şūr-ı imān eylemiş zāhir şalāyetle şavīm
Pâdişāh-ı bî-zevāle olamaz şadîk nedim
Aña dünyā lezzetiyle lahm-ı ğālib cān gerek
3. ‘ Āşık-ı dil-dār olan ağlar girer dil şehri nūr
Behcet-i leylā dem-i şevk-i şifā eyler zuhūr
Şanki bir Mūsā’dır ol şadrında hāşıl tağ-ı Ṭūr
Haqq tecellî kıлмаğa nūr-ı dili vicdān gerek
4. Mā-sivāniñ fitnessinden dem-be-dem eyler firār
Cān u dilden maqşud-ı a’ lāsını ol cān arar

[79b]

Ḥamdiyā bir mürşid-i kâmil yanında kııl karar

Zıkr-i fikrin ‘aşk ile tevḥid-i Ḥaḳḳ Yezdān gerek

266

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Bāğ-ı gülşen içre nālān olmağa ḥandān gerek
Bülbül-i şūrīde-i gūş itmege ḥayrān gerek
‘Āşık-ı bezm-i vişāl olmaḳ dilersin ey ‘azīz
Durma nālān eyle mekāññ seniñ gülşen gerek
2. Nār-ı ‘aşka yana yana ḥālīş ol dil zer gibi
Bāğ-ı gülşen içre şādān ol ‘azīzim er gibi
Bülbül-i nālānı ḥayrān olasin ḥünkār gibi
Bu rumūzı bilmege her şā‘ ire ‘irfān gerek
3. Gūşe-i vaḥdetde Ḥaḳḳ’ı bul müdām ol sırr-ı Ḥaḳḳ
Levḥ-i dil şehrine ihdā eylesin *Rabbi’l-Felāk*²⁹³
Ribāt-i ḳalb-i enīsin ḥuzūrı ‘izzete ...
Mazḥar-ı ‘ilm-i kemāle envār-ı Ḳur’an gerek
4. Ḥazret-i Ḳur’ān mu‘azzam pend-i Cebbār-ı Ḥudā
Geldi şāh-ı enbiyāya oldı her derde devā
Şıdk u iḥlāş eyleyen oldı ḥayrāna āşinā
Şāf-ı dil şādık velīdir ol velī sulṭān gerek
5. Ḥamdiyā’yı çār yār-ı bā-şafānıñ ‘aşkına
‘Āşık-ı dil-beste kııl şāh Muştafā’nıñ ‘aşkına
Şerbet-i ‘aşkı şunup ḳandır beyānıñ ‘aşkına

²⁹³ “Karanlığı yarıp sabahı ortaya çıkaran Rab, yaratıkların Rabb’i.” Felāk, 113/1

Dest-gīr-i şāh-ı ‘ Abdü’l-Ḳādir-i pīrān gerek

6. ‘ İlmīyāyım Ḥācī Bektāş-ı Velī himmet kıla
‘ Āşīḳānı zümresinde sākıyā ‘ izzet kıla
Ḥaḳḳ erenler-āsā dem-be-dem ḥürmet kıla
Men günāh-kāra şehen-şāh böyle bir ḥaḳān gerek

267

5’li Hece Ölçüsü

1. Biz bu cihāna
‘ İrfāna geldik
Ḥaḳḳ birliğine
‘ İmāna geldik
2. ‘ Aşḳ-ı şıdḳ ile
Bezm-i vişāle
Ḥüsn-i cemāle
Seyrāna geldik
3. ‘ Azīmü’ş-şāna
Hem yana yana
ĠanīSübḥān’a
İḥsāna geldik
4. Nüşḥā-i kübrā
Dilde dil-ārā
Ey ĠanīMevlā
Biz sana geldik
5. Biz bu ḥarāba
Nüş-ı şarāba
Bir ulu bāba
İşkāna geldik

6. Maḥ ile sāle
Ḳīl ile ḳāle
Yağmaya māle
Ḥirmāna geldik

[80a]

7. Rāh-ı ba'ide
Cāh-ı se'ide
Sırr-ı tevḥide
Bürhāna geldik

8. Ḥaḳḳ'dan kemāle
Şevḳ-i vişāle
Ḥüsn-i cemāle
Pervāne geldik

9. 'Aşḳ ile nāra
Yanarım yāra
Ġanī dil-dāra
Amāna geldik

10. Böyle bir ḥāle
Düşdüm cidāle
Eyleyüp nāle
Gülşāne geldik

11. Oldum āvāre
Böyle bir kāre
Arayup çāre
Giryāna geldik

12. Perverd-gār'a

Şāh Kird-gār'a
Ulu Ğaffār'a
Ğufrāna geldik

13. Ey ĞanīSübhān
Vāy ulu sulţān
Dertlere LoĞmān
Dermāne geldik

14. Dil cān içinde
Her ān içinde
Ğülşān içinde
Efgāna geldik

15. Hoş güller ile
Bülbüller ile
Bu diller ile
Nālāna geldik

16. Tevĥīd-i şāha
‘ Ālem-penāha
Bu ‘ ālī cāha
Ħandāna geldik

17. Hū-yı hevāya
Nūr-ı nevāya
Derde devāya
Yezdān'a geldik

18. **Ħamdī** kemāle
Cām-ı cemāle
Şem‘ -i vişāle
Cānāna geldik

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ülün

1. Hüdā 'izziñ celāliñ 'aşkına bana mübārek
İdüp dil şehrine bu nūr-ı imānı tebārek
Kılup eyle 'ināyet Hādiyā luṭf u kerem kıl
Bu 'abd-ı 'ācize 'aşq-ı şehen-şāh eyle bārik
2. Şarāb-ı ergüvāniñ şun yediñle pādişāhım
Bana 'aşkıñ daḥi tatlu 'aselden ey penāhım
Raḥimā maḡfıret kıl baḥr-ı faẓlıñdan günāhım
Cihāniñ na' iminden vişāliñ bana yekrek
3. Cemāliñ tal' atin göster efendim şanı 'uzmā
Kerem kıl iltifātıñ eksik itme şāh-ı 'uqbā
Utanur iltifātıñdan cinānda kadd-i Tübā
'Uşşākıñ dil-ḥānesinde māh-liqā şevkiñ gerek Fā' ilātün
4. Kıl 'ināyet Kird-gār'ım pādişāh-ı bī-zevāl
Bendeñe mir 'āt-ı dilde gösterüp ḥüsn-i cemāl Fā' ilātün
'Āşık-ı dil-beste kıl maqşūdımız şem' -i vişāl
Baḥr-ı faẓlıñla 'aṭā kıl bu maqāmāta irek

[80b]

5. **Ḥamdiyā**'ya cām-ı 'aşkı şun dem-ā-dem sākiyā
Eyle iḥsān sen kerem kānı Hüdā'sın Hādiyā
'Āşıkāniñ zümresinde ḥaşr ola bu 'ilmiyā Fā' ilātün
Ḥüsnüñi mir 'āt-ı dilde māh-liqā dā'im görek

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ülün

1. Efendim luṭf u iḥsān it murādım mālikü'l-mülk
'Aṭā kıl cām-ı 'aşkı her dem-ā-dem mālikü'l-mülk

Seni zıkr eyleyüp senden niyāzım şāh-ı hūbān
Risālet şāhına sen eyle hādım mālİKü'l-mülk

2. ‘Azīmü’ş-şān Kerīmü’ş-şān Ğanī bir pādişāhsın
Efendim sen ‘Alīm’sin cümleye ‘ālem-penāhsın
*Şerikiñ yok naziriñ yok*²⁹⁴ Hudā sen bir alāsın
Gönül şehrinde böyle i‘tikādım mālİKü'l-mülk
3. Biḥamdi’llāh ‘atā kıldıñ bana bu dīni ḥaḳan
Teşekkür eylerim ‘āciz ḳalırım aña her ān
Dü ‘ālemde şehen-şāhsın efendim eyle iḥsān
Murādım emriñ üzre inḳıyādım mālİKü'l-mülk
4. Tecellī ḳıl dil-i vīrānem ābād olsun ey şāh
Açılsun baḥr-ı fazlıñla bana bir ‘ālī der-gāh
Bu ğāfil **Ḥamdiyā**’yı pādişāhım eyle āgāh
Rızā-i rāhıña irem bir ādem mālİKü'l-mülk

270

Mefā’ ilün / Mefā’ ilün / Mefā’ ilün / Fe’ ulün

1. Sülük eyle Hudā’nıñ ‘aşḳına sālİK mesālİK
Merātib ḳaṭ‘ idüp olma dü ‘ālem içre hālİK
Şerī‘ atle tarīḳatden şaḳın ayrılma ḳardaş
Ḥaḳīḳatdan ḥaberdār ol ‘azīzim ṭiğ-i nāzİK
2. Seni āgāh ider mürşīd-i kāmīl ḳıl muḥabbet
Gelür levḥ-i dile feyz-i Hudā-yı ekber elbet
Velī Ḳur’ān-ı a‘zam dilde bürhān elde hüccet
Degil mi ol Hudā’ya şıdḳ-ı ihlās ile sālİK
3. Hudā’dır Ḥayyu Ḳayyūm her murādıñ eyler iḥsān
Hemān sen ḳıl muḥabbet dest-gīriñ şāhı merdān

²⁹⁴ “Onun ortağı yoktur.” En’ām, 6/163

Olur ‘āşıqlara şeh-i dilinde sırr-ı Sübhān
Olur iseñ vücūduñda olan esrāra mālīk

4. Bu **Ḥamdī** kuluña ihsān idüp ‘ aşq-ı şafā ver
Velāyet ma‘ deninden Hādiyā nūr-ı nevā ver
Velī zulmetde kaldım derd-i hicrāna devā ver
Efendim pādīşāhım sen Ğanī’sin mālīkū’l-mülk

[81a]

271

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. İhtiyācım var velākin bī-edeblik söylemek
Şāniña şāyān şehen-şāh luḫf u ihsān eylemek
Bir ğarīb bī-çāreyim dehr-i dil-āra düşdüm āh
Çok çalışdım bir murāda boşa gitdi her emek
2. Elli bir yaşına girdim bulmadım kāmīl kemāl
Levh-i dil mir’atı içre görmedim bir hūb cemāl
Kimler ile eyliyem ‘ ālem-penāhım ḫasb-ı ḫāl
Ğafletim ğālib imiş zulmetde kaldım ey felek
3. Mürşid-i kāmillerin bābında mihmān olmadım
Ğam elem mihnet keder bendindeyim kırtulmadım
Nār-ı ‘ aşq ile yanup dā’im şararup şolmadım
Anıñ için iltifāt itmez bana ḫüsn-i melek
4. Baḫr-ı ‘ işyāna ğarīḫ oldum kenārı yok mı hīç
Bilmezim dil murġınıñ nūrdan fenārı yok mı hīç
Bu nufūsın ey dilā nāmūsı ‘ arı yok mı hīç
Durmayup ‘ işyān ider Ḥaḫḫ’dan yine diler dilek
5. Şāh risālet ‘ aşqına kıl maġfīret yā Hādiyā

Cürm-i 'iŝyāniñ kâmusın maḥv idüp ŝāh-ı beḳā
Hem cihār-ı yāra baḥş it **Ḥamdiyā'**yı ey Ḥudā
Ḥaḳḳ erenler zümresine cezb idüp ḳayd eyle çek

272

Mef' ülü / Mefā' ilü / Mefā' ilü / Fe' ülün

1. Ey dost beni bir derde giriftār itdiñ
Meydāna çeküp maḫhar-ı refṫār itdiñ
2. Men bilmez idim böyle oyun bāğ-ı nihānda
Söz bilmez iken nāṫıḳ u güftār itdiñ
3. Ma' nāda bana pīrim efendim şundi
Bir cur' a ile sālîk ü Settār itdiñ
4. Nālān olurum bülbül-i şūrīde mişālî
Gülşende meni ḫādim-i Ḥaydar itdiñ
5. Dil murğı uyan 'aşḳ ile tevḫīd eyle
Zīrā ki dil-i 'āşıḳ-ı Ğaffār itdiñ
6. Gösterdi sana ol der-i meyḫāne-i sākî
Ol demde hemān ŝāhid-i ḫünkār itdiñ
7. Bir bāde ile ḳıldı mükerrrem çelebīler
Ḥamd olsun aña ŝādıḳ-ı Cebbār itdiñ
8. Bu **Ḥamdî** ḳuluñ ma' nevi her meclise girdi
Çoḳ şükr iderim nā' il-i gül-zār itdiñ

[81b]

273

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Dil-penāhım nār-ı ‘ aşka bendeñi yandırmadıñ
Cür‘ a-i cām-ı cemālīñ baħrına andırmadıñ
Kime şekvā eyleyeyim ‘ ālem-penāh el-amān
Ol şarāb-ı ‘ aşka bir kez parmağım bandırmadıñ
2. Mā-sivāyı istemem ‘ aşkıñla nālān isterim
Dil-penāhım vaşf için eş‘ āra gülşen isterim
Bezdim uşandım cihāndan senden iħsān isterim
Meylimi Hū-yı hevāya adarup döndermediñ
3. Dem-be-dem sā‘ at-be-sā‘ at zıkr-i tevħīdi dile
Naş idüp ĥakkāk-i ĥatt-ı dil evinde gulgule
oydığı müddetce artsın ‘ aşk-ı şevkiñ bülbüle
arşu gülşeniñ açup gül dalına ondurmadıñ
4. Dil seniñ devlet seniñ udret seniñ ey şāh nigār
Raħm u luţf eyle ‘ azīzim ‘ abdiña Perverd-gār
Bir tecellī ıl şehen-şāh-ı cihānsın Kird-gār
‘ Āşıkāñıñ zümresine ayd idüp götürmediñ
5. Nefs-i şeytāna nigārım ruħşat idüp bendeni
Şaşırup meydān evinde ‘ āciz itdiñ ey Ğanī
Mağfired ıl cürmümi aç yollarım Mevlā’m seni
Bulmağ için Ĥamdiyā’yı aqladup güldürmediñ

274

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Fe‘ ülün

1. Ĥudāvende ulübim şehrini fazlıñla ıl pāk
Hidā tevħīdi naş it dil evine mişl-i ĥakkāk
Ĥabībiñ ‘ aşkına ıl mağfired cümle uşurum
udüm-ı ĥākine yüzler sürüp yalvarayım āk
2. Ebübekr ‘ Ömer ü ‘ Oşmān ‘ Aliyyü’l-Murtażā’yı

Enīs eyle ŧehen-ŧāh-1 cihān kān-1 ŧafāy1
ŧefī^ˆ eyle kamu mū^ˆminlere ŧāh Muŧafā'y1
ŧabūl itdim velī sūnnetlerin destimde misvāk

3. ŧarāb-1^ˆ aŧkıñı ŧun baħr-1 fazlıñdan Ĥudāyā
Kerem kānı dile nūr-1 mūnevver eyle i^ˆ tā
ŧuluñı raħmetiñle yarlıĝa yā Rabb ser-ā-pā
Dili nūrıñla ma^ˆmūr eyle ŧāhım miŧl-i eflāk

4. Bu^ˆ abd-1^ˆ āciz ednā Ĥamdiyā'y1 maĝfired kıł
ŧuŧūrın^ˆ afv idüp cürm ü günāh defterlerin sil
Cinānıñla cemāliñle mūŧerref eyle kāmil
Ĥidāyet kıł^ˆ ināyet kıł idem her ħāli idrāk

[82a]

275

Mefā^ˆ ilün / Mefā^ˆ ilün / Mefā^ˆ ilün / Mefā^ˆ ilün

1. Bugün seyr-i sülükumda ser-ā-pā sırr-1 dil idrāk
Olundı mürŧid-i kāmil yanında mekki-i eflāk
Mu^ˆallaĝda temāŧā eyledim beyt-i Ĥudāvendi
Mūkerrem mekki-i beyti görüp dil çeŧme nūr-1 pāk
2. Uyanık olduĝım ħālda vucūd maħviyyeti bulmuŧ
Ĥaber-dār olmadım keŧf ile bu ħālet neden gelmiŧ
Günāh-kārım velākin çeŧm-i dil böyle murād almıŧ
Görenleri (az) vaĝitde ħāne bostān cümleten emlāk
3. Uŧūl-i ħatm-1 ħoce meclisinde oldu bu ħālet
Ĥıtām bulmaĝsızın gitdim ve geldim geĝmemiŧ sā^ˆ at
ŧarīķ-i naĝŧibendiye uŧūlince idi tā^ˆ at
Ĥaber verdim bana mürŧid darıldı bu degil meŧlāk

4. Bu bir mesned degildir aldanup alma bu haletde
Aa seyr-i slk derler seni ılmaz selmetde
O beyt-i ekberin Őh neb taht-1 risletde
Ceml-i nr-1 Mamd'1 mŐhede ılarsın k
5. Sana **Hamd** dirim hamd it bu seyrn 'li seyrndır
Hd'nn 'Ők-1 Ődqları bu haste hayrndır
Anınn baqlrı yank 'Őknda sine 'ryndır
alıŐ tevide 'Ők defterine ayd ide hakkk

276

F' iltn / F' iltn / F' iltn / F' iln

1. Defter-i 'uŐka yaz tamamla Őnım Őh-1 hk
Baqlr-1 feyznle dil-i vrnemi sen eyle pk
PdiŐh-1 b-zevlsin Őh-1 'lem ol mu'n
Sil spr dil kŐesinde almasın hubb-1 sivk
2. Şun Őarb-1 'Ők sk teşne leb dvneyim
'Ők-1 dil-besteyim Şem'-i viŐle yanayım
Byle bir pervneyim cm-1 cemle anayım
Luft u ihsn it der-i meyneden Őh-1 melk
3. **Hamdiy**'ya ıl 'a kn-1 kerem Őh-1 be
Dertller dermn Loqmn'sın efendim meh-li
Bir tecell ıl dil-i vrneme senden cd
Olmayım aŐl Şehen-Őh bulmayım rh-1 helk

277

Mef' iln / Mef' iln / Mef' iln / Mef' iln

1. Efendim pdiŐhım bu dil-i vrnemi sen pk
dersin feyz-yb oldu ki Őbhe eylemem hŐk
ulun baqlr-1 fazlnla uyandır hb-1 gaflerden
ulbim sırrını d'im ser--p eyleyim idrk

[82b]

2. Hâkîkatden haber-dâr olmadım âgâh iden gönder
Elim tut kudretiñle vâşıl-ı dergâh iden gönder
Cemâliñ cāmını nûş eyleyüp seyyâh iden gönder
Kadehi şun gül-sitân içre göñlüm eyleme gām-nāk
3. Niyâzım bu Hüdâyâ bir tecellî eyle vicdâna
Cemâliñ tal' atin göster nigârım çeşm-i mestâna
Ġarîk eyle efendim ' ilmiyâyı luğf u ihsâna
Sana şâyân şehen-şâh-ı cihân-ârâ şeh-i eflāk
4. Bu 'abd-ı 'âciz ednâ **Hâmdiyâ'** ya yâ aẓimallâh
Kerem bâbın güşâd it Kird-gâr'ım eylegil âgâh
Açılsın levh-i dil şehrinde şâhım bir ulu dergâh
Şarâb-ı erguvânıñ dertleriñ dermâñı hem tiryāk

278

7'li Hece Ölçüsü

1. Ey birâder yeg imiş
Söylemeden söylemek
Sükut iden beg imiş
Yorılup çekme emek
2. Şu cihâñıñ fitnesi
Çıkarır başdan fesi
Sâhir olur nefesi
Kim bilür nân u nemek
3. Āline aldanma gel
Çilesine yanma gel
Sözlerine kıanma gel
Şayd ider mişl-i semek

4. Ehl-i dünyā sözine
Bağma aşlā yüzine
Görinürsen gözine
Hile kılar pezevenk

5. Yüze gülücilere
Hile kılıcılara
Gümrük alıcılara
Şağın gitme iverek

6. **Hamdî** söyle söziñi
Şağın taşdan göziñi
Hağğ'a bağla öziñi
Dil-dāra git severek

279

7'li Hece Ölçüsü

1. Biñ iki yüzseksen bir
Senesinde söz dimek
Kabāhat oldu keşir
Vācib oldu dimemek
2. Ağlayacak gün-be-gün
İñleyecek gün-be-gün
Ġam yiyecek gün-be-gün
Harām oldu nān nemek
3. Şerār-ı nās çoğaldı
Hem kalb pās çoğaldı
Fi' l-i neḥās çoğaldı
Añlaşıldı ne dimek

4. Yüzleri kara benim
Cigeri yara benim
Dâ'im âvâre benim
Karaya çıktı semek

5. Dünyâda fitne dolu
Şaşırılmışlar haq yolu
Çâresiz ' âkıl kulu
Ġarîb kaldı gülerek

6. **Ĥamdiyâ** çok söyleme
Şâğıra pend eyleme
Kimseye fendiñ dime
Pek hoş olur giderek

[83a]

280

Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilün

1. 'Iyd-ı kurbân geldi cânân 'aşkına kurbân gerek
'Āşık-ı bezm-i vişâliñ sînesi 'üryân gerek
Cân fedâ-kâr-ı Ĥudâ'yım iste kurbân it meni
Boynum egri 'âşıkânım aña kurbân cân gerek
2. Sen kabûl eyle kerem kânı efendim pâdişâh
Şem' ine pervâneyim göster cemâliñ yâ İlâh
Sen Ġanî'sin ver bana 'aşkıñ yolında 'âli câh
Pâdişâhlar pâdişâhından Ġanî ihsân gerek
3. Şâh-ı 'âlem şân-ı a'zam pâdişâh-ı bî-zevâl
Câm-ı 'aşkıñ şun bana her cürümü itme sevâl
Luţf u ihsân eyleyüp kıl mağfîret ey hûb cemâl
Levh-i dil şehrinde şikâ envar-ı Yezdân gerek

4. *Ente Ğaffārü'z-Zünüb*²⁹⁵ Hādī meni kııl mağfıret
Baħr-ı ğufrānıñla memnūn eyle ŗāhım   aķıbet
Ħamdiyā'ya ŗem' -i vuŗlatdan ayırma mevhibet
Sen naŗıb eyle Ħudāyā   aŗķ ile ĩmān gerek

281

Mef' ūlū / Mefā' ilū / Mefā' ilū / Fe' ūlūn

1. Ey dil yine būlbūl gibi ğūlzāra mı geldiñ
Bu   āleme sen   aŗķ ile inkāra mı geldiñ
2. Ağlarsın   aceb derdiñi bir ferde dimezsın
Her rūz-ı seħer ŗevķ ile eŗ' āra mı geldiñ
3. Bu cezbe ile āh-ı fiġān sende tūkenmez
  Aķlım taġılur dertli dile yāra mı geldiñ
4. Bir cām-ı cemāl nūŗ idūp ol piriñ elinden
Efgān iderek ħāzret-i ħūnķāra mı geldiñ
5. Tā rūz-ı ezel   ahd-i vefāya bu cihāna
  Aŗķ ehline ķarıŗmaġa  alpāre mi geldiñ
6.   Aŗķıñ niŗanı zāhiri yoķ ey dil-i ġūnlūm
Bilmemki bugūn pertev-i envāre mi geldiñ
7. Pervāne gibi ŗem' -i viŗāle cān atarsın
Aķrāriñi dost bāġına tekrāra mı geldiñ
8. Mesķānımı sana keŗret içinde bu ğūlŗān
Nālāna bugūn ŗevķ ile Settār'a mı geldiñ

9. Beñzim büzilür ‘aklıma gelse o şehen-şāh
Cānān diyerek ḥāzret-iĠaffār’a mı geldiñ
10. Ey murğ-ı dilim dertlere dermān ḥayrını ver
Ol şāh-ı velāyet dem-i Ḥaydar’a mı geldiñ

[83b]

282

Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün

1. Bî-edeblikdir Ḥudā’ dan mā-sivāyı istemek
Pek ḥamākatdır hidādan nā-sezāyı istemek
2. Ḥaḫḫ bilür zāhir ü bāṭın aṣlata‘ rīf istemez
Boşa yorğunluḫ virir nef-s-i hevāyı istemek
3. Ol ‘aẓīmü’ş-şān ‘Alīm Hādī hidāyet mazḥarı
Hem Baṣīr’dir hem Naṣīr lāzım rızāyı istemek
4. İste Hādī’den hidāyet ‘aşkıyı tevfiḫ ide
Ol Celilü’ş-Şān cemīl şāyān liḫāyı istemek
5. Şaşkın olma durma tevḥīd eyle dil iste rızā
Çün bize farz oldu ‘aşḫ ile Ḥudā’yı istemek
6. Bundan a‘ lā var mı bir ni‘met daḫi ihvān-ı dīn
‘Aşḫa yan dā’im uyan vācib bükāyı istemek
7. Ḥaḫḫ hidāyet mazḥarı kān-ı kerem eyler ‘aṭā
‘Ārif ol lāzım dile nūr-ı nevāyı istemek
8. Cām-ı ‘aşḫı şun bu ‘abdiñ ‘ilmiyāya Hādīyā
Mīhr-i dilde ‘ādetimdir bu şifāyı istemek

9. **Ḥamdiyā**'ya kı1 'ināyet Hādiyā gufrānıñı
Şāh-ı 'ālem dertlüye şāyān devāyı istemek

283

Mef' ulü / Mefā' ilü / Mefā' ilü / Fe' ulün

1. 'Aqlımı alur şāh-ı şehidānı Ḥüseyn' iñ
Bağrımı yaqar ğazve-i merdānı Ḥüseyn' iñ
2. Āh n'ola o gün itsem idi 'aşq ile imdād
Yüz biñ er ile cümlesi kırbānı Ḥüseyn' iñ
3. Her birisi bir Rüstem-i Zāl olsa ser-ā-pā
Bir demde helāk ola di düşmānı Ḥüseyn' iñ
4. N'ola ki o gün göklere Mikā' il olaydım
Koparsam idi düşmene tūfānı Ḥüseyn' iñ
5. Yāhūd ki kıamu nehr-i revānı aña sākı
Nüş itse idi cümleten 'atşānı Ḥüseyn' iñ
6. Yāhūd ki kıamu cinn ü perī destime girse
Bir gicede yetişdi bu seyrānı Ḥüseyn' iñ
7. La'net o Yezid kıavmine kim itmedi re'fet
Münāfık imiş bilmedi ihvānı Ḥüseyn' iñ
8. Vuşlat bulamaz cānı şehid eylemedikce
Anıñçün idi cilve-i cānānı Ḥüseyn' iñ
9. Ḥaqq **Ḥamdī** seniñ maqşadıñı eylesin ihsān
Vuşlat dilemiş 'aşq ile Yezdān' ı Ḥüseyn' iñ

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Ey hidāyet mazharı şāh-ı beḳā ḥüsn-i cemīl
Şān-ı a' zam şāh-ı 'ālem kııl 'ināyet yā Celīl
'Aşḳıñna müstağraḳ it dil-ḥānemi kān-ı 'aṭā
Şāh risālet Muştafā'yı Murtażā'yı kııl delīl
2. Raḥm-ı ḡālib pādişāhı bī-zevāl şānı 'azīm
Ente Settār ente Ğaffār ente Raḥmānū'r-Raḥīm
Sensin ey kān-ı kerem şāh-ı cinānsın yā Ḥekīm
'Aşḳıñı baḥş it dile bu 'abdıñı itme zelīl
3. 'Arzuḥālim al elimden vuşlat ārzū eylerim
Mā-sivāniñ fitnesinden dil uşandı n'eylerim
Müstecāb eyle du'āmı 'abd-ı 'āciz söylerim
Rūḥ-ı sultāniyyemi şād eyle şāhım sel sebīl
4. **Ḥamdiyā** 'arşız ḡünāh-kār raḥmetiñ deryāsı bol
Baḥr-ı fażlıñdan efendim her du'āmı kııl ḳabūl
Dü cihānda sen ḥayırlar fetḥ-i bāb it şāḡ u şol
Luṭf u iḥsān eyleyüp şāhım meni eyle ḥalīl
5. El-amān ey pādişāhlar pādişāhı Kird-gār
Raḥmetiñ deryāsına ḡarḳ eyle cürmüm negi var
Boynum egri el açup bābıñdayım Perverd-gār
'İlmiyā ḡāyet zelīl ente Celīl cismim 'alīl

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Terk-i dünyā eyleyüp ey dil bugün inşāfa gel
Feyz-i Cebbār-ı Ḥudā'dan yün bu gün inşāfa gel

Ġayra meyl itmek revā mı ‘ aşıkā ihvān-ı dīn
Kıl tefekkür hālīkī her gün bugün inşāfa gel

2. Ehl-i inşāf ol Ĥudā’ nıñ ‘ aşkına tevĥīd oċu
Fī’ l-iṭayyāşı biraċ dūnyāda kıl ü kālī ċo
Āb-ı feyz ile göñül mir’ātını terk itme yo
Ey ċarib gitme Ĥudā’dan dūnigün inşāfa gel

3. Cān u dilden tālib-i bezm-i vişāl ol hāl ile
Kimse kāmīl hālīş olmaz bir ċuru da’ vā ile
Ĥālīş ol ey dil dem-ā-dem ‘ aşċ ile sevdā ile
Bir hūner-mend ol cihānda zī fūnūn inşāfa gel

4. Sen Raĥīm’sin sen Ĥalīm’sin sen ‘ Alīm’sin yā Ġanī
Raĥm u luṭf it şāh nigārım hālīme her dem seni
Zīkr-i tesbīĥ eylerim ċurtar belālardan beni
Ĥıl teraĥĥum ‘ aşıkā ey şān-ı nūn inşāfa gel

5. Şah risālet ‘ aşkına şun cām-ı ‘ aşċı Kird-gār
Baĥr-ı faẓlīñla ‘ aṭā eyle Ġanī Perverd-gār

[84b]

Bir tecellī ċıl şehen-şāh-ı cihānım yād-gār

Ola levĥ-i dilde ey nūr-ı ‘ uyūn inşāfa gel

6. Ĥamdiyā’yı aĝladup iñletmeden maċşūd nedir
Bilmezim ey pādīşāh bildir dile ma’ būd nedir
On sekiz biñ ‘ ālemiñ içindeki mevcūd nedir
Kimse bilmez sen bilürsin dīde hūn inşāfa gel

1. Raḥm-ı ğālib pādişāhsın ente Cebbār-ı Celīl
Yā Ğanī şāniñ ‘azīm ğāyet Kerīm ḥüsniñ Celīl
Kim seni vaşf eylesin ‘āciz kalem lāl oldı dil
Ente Ğaffār ente Settār’ım mine’l-‘abdü’z-zelīl
2. Kıl hidāyet ey Kerīmā fazlıñ artık yā Raḥīm
Raḥmetiñle yarlığa ey Hādiyā ente’l-Kerīm
Pādişāhlar pādişāhı sen ‘azīmü’ş-şān Ḥalīm
Cedd-i pākım şāh ‘Alīyyü’l-Murtażā’yı kıl delīl
3. Ğafletim ğālib meded ey raḥm-ı ğālib māh-liķā
Sen uyandır baḥr-ı fazlıñdan kerem kānı Ḥudā
Sun şarāb-ı ‘aşkı şāf-ı şerbeti eyle hidā
Dem-be-dem cūş eylesin ‘aşkıñ gönülde mişl-i Nīl
4. **Ḥamdiyā**’yı ‘āşıkāniñ zümresinde kıl çerāğ
Dü cihānda baḥr-ı fazlıñla ola tağ üsti bāğ
Hem rızā ile liķāña nā’il eyle bī-nezāğ
Dil-penāhım cān fedākār-ı Ḥudā kıl sel sebīl

287

Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün

1. Şāh risālet ‘aşkıma eyle hidāyet doğrı yol
Müstecāb eyle du‘āmı Hādiyā sen kıl qabūl
Baḥr-ı fazlıñla şehen-şāh-ı cihān eyle ‘atā
‘Aşkı-şevk ile efendim zātıña bulam vişāl
2. Vuşlatıñ rāhıma cām-ı ‘aşka qandır dil-penāh
Her günāhım ‘afv idüp luţf eyle baḥş it ‘ālī cāh
Başıma tāc-ı velāyet giydir ‘aşkıñla İlāh
Bāğ-ı gülşen ile murğ-ı dil mekānın şāğ u şol
3. Pādişāhlar pādişāhı sen Kerīm’sin zü’l-celāl

Ꞑudretiñle Kird-gār'ım ' aşkı luḫ it ḫüb-ḫiṣāl
Vāşıl eyle ' aşık-ı dil-besteyim ḫüsn-i cemāl
Feth-yāb it her taraf bāğ-ı cinān olsun fuşul

4. Dil-penāhım pādişāhım sen ' Alīm'sin hem Kerīm
Ḥaḫḫ erenler arasında kıl meni ḫalb-i selīm
Raḫmetiñ deryāsına ğarḫ eyle Raḫmānū'r-Raḫīm
Ehl-i sünnet vel'l-cemā' at diyeler şālih oğul

[85a]

5. ' Arşa-i ḫāk içre baḫr-ı ḫüzne ğarḫ oldum meded
Rif atim yok ' izzetim yok ağladım güldüm meded
Bed ḫiṣāl ile efendim bilmezim noldum meded
Kıl hidāyet Hādiyā ḫapuña şādık şāf-ı ḫul
6. ḫulluğiñ şanı şerīfi sāyesinde nār-ı ' aşḫ
Cüz ide cām-ı cemāli nüş idem bu nāra baḫ
Dü cihāniñ mihnetinden lezzetinden el-firāk
Feyz-yāb it feyz-i Yezdān'ı dile ḫılsın nüzul
7. **Ḥamdiyā**'ya cām-ı ' aşkı sāḫiyā şun bī-ḫesāb
' Aşıkāniñ zümresinde Hādiyā şāf-ı şarāb
Ḥācı Bektāş-ı Velīniñ meclisin gördüm bu ḫāb
Bāde-i ' aşḫ teşne leb ' aşıklara doldıḫca dol

288

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. İḫlim-i vücūd içinde nefis-i şom āḫır milel
Rūḫ-ı sultāniyye ile ... be-ğāyet kıl ' amel
2. Nefs-i emmāre Ḥudā'niñ her cihet düşmānidır
Ḥaḫ rızāsına muḫālif işleri fişḫ-ı zeel

3. O mişillü nefsi şomı cebr ile terbiyye kııl
Çek riyâzet pendine her şanıña virir hâlel
4. İnkiyâd itsin şerî' atle ' avâmıñ şâlihi
Oldığı müddetce bulsın feyz-i Hakk'ı pür-emel
5. Her umûrın şer' a taṭbîk eyleyen levvâme nefsi
Hâdim-i şer' -i şerîfdir ol meni şanma azal
6. Ehl-i dünyâdır velâkin ' âbid-i zâhid o cân
Hiç harâma i' tibâr itmez velî ister helâl
7. **Hamdiyâ** ḥamd it Hudâ'ya Hakk seni ehl-i ṭarîk
Eyledi câm-ı cemâl-i nüş idüp meydâna gel

289

Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilün

1. Ehl-i sünnet ve'l-cemâ' at zümresinde dört bölük
Oldı nefsiñ fırka-i nâciyesi buldı kemâl
2. Biri emmâre ' avâmıñ biri levvâme mülük
Haşre nice inkiyâd itdi Hudâ'ya ḥasb-ı ḥâl
3. İtdi şer' -i Aḥmed'i dil cân ile ehl-i ṭarîk
Oldığıçün buldı vicdânında ' aşk-ı hûb ḥişâl
4. Nefsi levvâme ' avâmdan yorılup oldı ḥavâş
Mülhime nefsi oluna ḥaş döndi zâhid bî-mişâl
5. Ol gürühiñ ' âdeti ' ilm ü kemâl dâ'im cidâl
Zâhirinde bâtınında hiç riyâ olmaḳ muḥâl
6. Terk-i dünyâ eyleyüp aḥret için aḡlar yanar

Cennet-i a‘lādan ister ‘āli cāhı hem vişāl

[85b]

7. Muṭma ‘inne ḳavmini şāh eyledi ḥāşü’l-ḥavāş
Rāziye marziye oldı ‘āşık-ı ḥüsn-i cemāl
8. Ḥaḳḳ rızāsın ihtiyār itmiş özinde zāt-ı pāk
Ġayrameyl itmez veli ağlar yanar eyler cidāl
9. Bu mişillü zāt-ı pāki Ḥazret-i Ḳur ‘ān’da Ḥaḳḳ
Vaşf ider kân-ı ḥaḳıḳat Ḥaḳḳ’a eyler perr ü bāl
10. Nār-ı ‘aşḳa yanmış ol nüş eylemiş cām-ı cemil
Dü cihāndan ḥavf u ḥaşyet eylemez bulmaz zevāl
11. **Ḥamdiyā**’yı bu mişillü zāt-ı pākiñ ḥādimi
Zümresinden eyle Hādī ‘afv ola cürm-i vebāl

290

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Ey Ḥudā-yı lem-yezāl kân-ı ‘aḫāsın zü’l-celāl
‘Aşḳıñı bahş it dile fazlıñla bulsun pür-kemāl
2. Nefsimi emmārelikden eyle taḥliş Hādiyā
Zümre-i levvāme ḳavminden geçür ey bī-zevāl
3. Mülhime hem muṭma ‘inne zümresinde ḳıl çerāĝ
Rāziye marziye eyle nefsi-rūḥ bulsun vişāl
4. Rūḥa tābī‘ ḳıl anı ḫayy-i mekân itsin ‘ayān
Şem‘ -i ḥüsniñ perteviyle eylesünler perr ü bāl
5. ‘Aşḳ ile tevḫīdi tekrār eyledikce murĝ-ı dil

Bāğ-ı gülşeniñde nālān eylesün bülbül mişāl

6. Nūr-ı imāndan ayırma el-amān kân-ı kerem
‘Aşq ile tevḥid-i müzdād eyle dilde bî-zevāl
7. **Ḥamdiyā**’yı ‘ākıbet-i ḥayrānda qoyma Hādiyā
Nefs-i rūḥ-ı rāzıye marzıyye kıl göster cemāl

291

Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün

1. Hādiyā eyle hidāyet kıl meni ehl-i kemāl
Ārzular dil dā’imā tevḥid ile ḥüsn-i cemāl
Ḥān ü mānım cism ü cānım hep sana olsun fedā
Emriñe qurbān efendim cümle evlād u ‘ıyāl
2. Bir piyāle doldurup şun baḥr-ı kudret kânı şāh
Bî-mişāl kân-ı keremsin eyle iḥsān ‘ālī cāh
Bunca kudret cümle devlet hep seniñ ‘ālem-penāh
Feth-yāb eyle şehen-şāh-ı cihān bulam vişāl
3. ‘Āşık eyle şādık [eyle] şāliḥ eyle Hādiyā
Evliyālar zümresinde ḥaşr u neşr eyle şehā
Cām-ı ‘aşkı şun dem-ā-dem teşne leb bu **Ḥamdiyā**
Eyle iḥsān el-amān ‘aşkıñla bir sevdāya şāl

[86a]

292

Mefā’ ilün / Mefā’ ilün / Mefā’ ilün / Mefā’ ilün

1. Ḥudāyā baḥr-ı fazlıñla meni şādān olandan kıl
Cemālīñ cāmını nüş eyleyüp ḥayrān olandan kıl
2. Der-i meyḥāne-i şāğardan āgāh eyle nüş itdir

Dem-ā-dem bülbül-āsā mesken-i gülşen olandan kı1

3. İrağ it ehl-i şer men fitnesinden eylegil azād
Kerem bābın güşād it Hādiyā ihsān olandan kı1
4. Hidāyet mazharı kān-ı şafāsın ey ‘azīmü’ş-şān
‘İnāyet kı1 şehen-şāh-ı cihān merdān olandan kı1
5. Dü ‘ālemde ‘azīz it şāh risālet ‘aşkına yā Rabb
Efendim cān u dilden ‘āşık-ı hayrān olandan kı1
6. Bu ‘abd-ı ‘āciz ednā **Hāmdiyā**’y1 der-be-der kıoyma
Kerīmā sen Ğanī’ sin vāşıl-ı cānān olandan kı1

293

Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün

1. ‘Āşık-ı dil-besteyim şun cām-ı ‘aşkı bī-mişāl
‘Āşıkānıñ zümresinde feyz-yāb it zü’l-celāl
Şāh-ı ‘ālem sen Ğanī kān-ı keremsin el-amān
Eyle ihsān Hādiyā başş it bulam hayli kemāl
2. Men ğarīb bī-çāreyim miskīn günāh-kār yā laṭif
Bir tecellī kı1 dile gönlüm evi bulsun nazīf
Kı1 maķāmım nafi‘ a şāh-ı beķā şānıñ ‘afif
Mağfıret kı1 cürümü Riħmān’ lıĝıñla gönlüm al
3. Biñ bir ismiñle müsem mā pādişāhsın Hādiyā
*Lā şerik ü lā nazir*²⁹⁶sin Hayyu bāķisin Hudā
On sekiz biñ ‘ālemiñ ma‘ būdısın şāh-ı beķā
Cām-ı ‘aşkı şun şehen-şāh-ı cihān sevdāya şal
4. Ni‘ met-i ‘uzmāy1 ihsān eylediñ şükr eyleriz

²⁹⁶ “Onun ortağı yoktur.” En’ām, 6/163

Baħr-ı tevfiķiñle ism-i pākini zıkr eyleriz
Ĥaşmetiñden ĥavf idüp ‘ işyānımız fikr eyleriz
Raħmetiñ deryāsına ġarķ eyle şāhı ĥüb cemāl

5. **Ĥamdiyā** mücrim ġünāh-kār māh-ı tābānım seni
Rūz u şeb ‘ arz eyleyüp ħurbān ider cism ü teni
Şun cemālīñ cāmını bu bendeñe Ĥayyu Ġanī
Ente Raħmānū’r-Raħīm na‘ mü’l-Kerīm’sin bī-zevāl

294

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Dil-penāh-ı kibriyāya ‘ aşķ ile iķrāra gel
Cān u dilden şevķ ile iķrārīñı tekrāra gel
Tālib-i bezm-i vişāl ol dem-be-dem tevĥīd oķu
Her hevāyı terk idüp bu ĥāl ile efķāra gel

[86b]

2. Murġ-ı dil nālān idüp bülbül mişālī āh u vāh
Eyleyüp bāġ-ı nihānda ħaṭ‘ idüp bir āli cāh
Cām-ı ‘ aşķı luṭf u iĥsān eylesin ol pādişāh
Bāġ-ı ġülşen içre cāndan naġra-i Ĥaydar’a gel
3. ‘ Aşķ ile tevĥīdi tekrār eyleyüp cānıñ uyar
‘ Āşıķ u şādıķ olan cānāniye cāna kıyar
Cāndan artıķ ‘ aşķ-ı nār iķlimi dilde yād-ġār
Bul seni var eyleyen ĥallāķı ol Ġaffār’a gel
4. Mürşid-i kāmil elin tut yan uyan ‘ aşķa boyan
Rāh-ı merdān-ı ŧarīķat sırrını eyle ‘ ayān
Gir ĥaķīķat şehrine feyż al Ĥudā’dan rāy-ġān
Durma aġla ‘ aşķ ile hem-rāh olup Settār’a gel
5. ‘ Āķıl-ı āġāh iseñ ġafletde ħalma **Ĥamdiyā**

İste Hakk'dan cām-ı aşkı ol Ğanī eyler 'atā
Sana ihsān eylesin hūsn-i rızā eyle liķā
Dön girü hubb-ı sivādan şāf-ı dil hünkāra gel

295

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Hakk hidāyet eylesin gel pendimi eyle kabül
Doğrılıktan taşra çıkma Hakk seni itmez melül
2. Şer' i başa tād idüp ayrılma taķvāyı gözet
Gir tarīķat erleriniñ yolına tut bir uşul
3. 'Ucb u kibri hem riyāyı terk idüp zikr it hemān
Feyz-yāb ol dü cihānda hayr ola her şağ u şol
4. Nās ile ülfet maraz her ehl-i hāle kuru lāf
Lāyık olmaz gūşe-i haşret dile Hakk'dan oğul
5. Vaħdet ehli sırr-ı Hakk'a nā' il oldı şübhesiz
Ehl-i 'uzlet levh-i dilde dem-be-dem buldı vuşul
6. Oķu istiğfārı yüz kerre sana ğufrān-ı Hakk
Vāşıl olsun kıl nedāmet baħrına gir hāliş ol
7. 'Aşķ-ı şıdķ ile oku on kez şalāt ile selām
Eyle rūh-ı enbiyāya şāh-ı dīniñ raħmı bol
8. Bī-'aded hem bī-ħesāb tevħīd oku sen **Ħamdiyā**
Feyz-i Hakk dil-hāneñe her rüz u şeb itsin nüzül

296

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ulün

1. Şehen-şāh-ı cihān cām-ı cemāle eyle nā' il

apunda boynu egri bir garib miskin bu sa'il
'Aa kani keremsin eyle ihsan cam-1 'ak
Cemalin nrna ya cism  canm oldu fa'il

2. Vialin rbetin un Kird-garm eyle ihsan
Kerem babin gad it levh-i dilden hsn-i glen

[87a]

Tecelli eyle dil emi temasa eylesin an
Senidir padiahm sana raci' hb mea'il

3. Latifen iltifat it bar-1 fazlından ser-a-pa
Hazinim hasteyim eyle deva-yı ah-1 'uba
Bu 'abd-1 'aciz edna **Hamdiya**'ya cah-1 bala
Naib eyle efendim padiahm ok feza'il

297

Mstef ilatn

1. Dil blbl oldu
Tene gl oldu
Vardı kul oldu
Glana blbl
2. Nalana geldi
Efgana geldi
Seyrana geldi
Her yana blbl
3. Evvel baharda
Leyl  neharda
Vat-i seerde
Mestane blbl

4. ‘Azm-i gül oldu
Gülşān yol oldu
Yandı kül oldu
Pervāne bülbül

5. Durmayup ağlar
‘Aşđ ile iñler
Şūrīde söyler
Dīvāne bülbül

6. Dalāl ‘ibāda
Nūş itdi bāde
Erdi murāde
Hem yāne bülbül

7. Ğonce gülinden
Dostıñ ilinden
Tūtī dilinden
Ğandāne bülbül

8. Nevreste güller
Açıldı yollar
Buldı uşüller
Seyrāne bülbül

9. ‘Āşık olana
Şādık olana
Yanık olana
Ğayrāne bülbül

10. Dā’im uyanık
Özleri yanık
Hem cāme kanık

Her cāne bülbül

11. Vefālar virir

Şafālar virir

Rumuz gösterir

Cānāne bülbül

12. Vuşlatdan hāber

Eyler mu‘ teber

Dil cān ile ser

Efgāne bülbül

13. Gş itdim seni

Şād itdiñ beni

Āgāh it meni

Yezdān’a bülbül

14. Mest  müdām it

‘ Aşķa gulām it

Nā’il-i cām it

Meyhāne bülbül

15. Dil cāmı yuttı

Sāķi unutdı

Dolmadı gitdi

Bi-vefa bülbül

16. **Ĥamdiyā** uyan

Durma ‘ aşķa yan

Hem di yā deyyān

Vicdāne bülbül

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Cezb ider her bir dil-i şeydāyı ' atşāna gönül
Durmaz ağlar gözlerim bī-çāre mestāne gönül
' Andelīb-āsā seher nālāna mecbūr oldığım
' İlm ü eş' ardan mu' ayyen oldu vīrāne gönül
2. Tāyy ider her nerde bir ' aşk-ı haqīkat kāmı var
Yetişür bir anda nūr-ı pertevi eyler firār
Günde yüz kerre tavāf eyler maqāmı yād-gār
Ol ... kār eylemiş dil şāh-ı Geylāna gönül
3. Nefsimiz emmāre lākin meyl-i dil Hū-yı hevā
Gönlümüz hayrānadır elde vesīle mā-sivā
Levh-i dilde hāşıl oldu pertev-i nūr-ı nevā
Bir tecellī ārzular vuşlatla vicdāna gönül
4. Hādiyā eyle hidāyet nār-ı ' aşkı yād-gār
Kıl ' ināyet şerbet-i cām-ı cemāli Kird-gār
Senden artık var mı bir kām-ı kerem Perverd-gār
Raḥm-ı gālib pādīşāhım geldi ihsāna gönül

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Yorılup gezme cihānda eliñe bir kalem al
Hüs-n-i ḥaṭṭı oqu yaz nefis ile kıl ceng ü cidāl
2. Ola her ḥālīñe berklük metīn eyle yırağ
Dü cihān şāhlığına her hüneriñ ola vişāl
3. Dime bir kimseye söz ' ucb u kibir itme şaķın

Öziñi pāk idüp ağla bulasın hüsni cemāl

4. Hādimi olşoḥbetiñ dilde sivā olmaya hiç
Negi var sende şaķın söyleme aġyāra nihāl
5. Ğonce gül hār-āsa sende açılur ğoncalanur
O da nev-reste idi sencileyin kār-ı kemāl
6. Varaķ-ı mihr-i vefā dilde ḥazīn olmaya gül
Anı nālāna götür bāġ-ı gül-sitāna bu ḥāl
7. Durma tevḥīde çalış bir nazār it sende nevār
Maʿ rifet kenzine mazḥarsın efendim bu sevāl
8. Nūr-ı elṭāf Ḥudā'yı sana baḥş itdi Celīl
Darbı zıkr eyle çalub bābını aç ğöñlüni şāl
9. Nār-ı ʿaşķı dileyüp hüsni cemāl iste cemāl
Sana iḥsān ider ol kār-ı keremdir müteʿāl
10. Dile bu nuşḥ-ı laṭīf itdi kifāyet **Ḥamdī**
Durma var mekteb-i ʿirfāna oķu ʿaşķı nevāl

[88a]

300

Fāʿ ilātün / Fāʿ ilātün / Fāʿ ilātün / Fāʿ ilün

1. Sāķiyā meyhāne-i şāġardan iḥsān isterim
ʿĀşķ-ı dil-besteyim iḥsānı her ān isterim
Zulmet-i hicrāna düşdüm el-amān kırtar meni
Şemʿ a yaķ dil-ḥāneme nūr-ı Süleymān isterim
2. Nūr-ı ḥilʿ at giydirüp faẓlıñla eyle feyz-yāb

Doldırup ver kudretiñle Hādiyā şāf-ı şarāb
Raḫmetiñ deryāsına ğarḫ eyle dil-hānem ḫarāb
Eyle ma‘ mūr pādişāhım nūr-ı Yezdān isterim

3. Cümleden erḫamsın ey kân-ı kerem eyle ‘aṭā
Bir ğarīb bî-çāreyim her derdime eyle devā
Sen tecellî kıl dile hîç ḫalmasıñ ḫubb-ı sivā
Levḫ-i dil taḫtında şāhım nūr-ı Sübhān isterim

4. Sen Ğanî’sin Kird-ġar’ım behre-yāb eyle meni
Ḳudretiñle çeşm-i dil mir’ātına göster seni
Cān u dil ārzū ḫılar raḫm eyle bu cism ü teni
Pāk idüp fażlıñla dā’im nūr-ı ‘irfān isterim

5. Pīrim ‘Abdü’l-Ḳādir’i irşāda gönder dem-be-dem
Ders-i ‘ilm-i ledün inşāsına çeksin ḫalem
Men aña dil virdim ol şāḫib-‘aṭā kân-ı kerem
Feyz-yāb itsin dil-i vīrāne bürhān isterim

6. Şāh risālet ‘aşḫına dil-hāneme eyle ‘aṭā
Şem‘ iñe pervān olup uçmaġa ḫudret ver bana
‘Āşıḫānıñ zümresinde kıl ‘aṭā cām-ı cabā
Cān ilinde şāh-ı dīn cānıma cānān isterim

7. ‘İlmiyāya Ḥācı Bektāş-ı Velī itdi himem
Ma‘ nevī mührime ḫazıdı bu ḫaṭṭı muḫterem
Böyle nuṭḫ itdi velīler serveri şāḫib-i ‘ilm
Zāt-ı pākiñ ‘aşḫına elṭāf-ı Raḫmān isterim

8. Gün bu gün yevmü’l-ḫabir sâ‘ atde on bir Hādiyā
Ḳıl du‘āmı müstecāb şāh-ı beḫā ḫüsn-i rızā
Ḳıl hidāyet sen ‘ināyet eyle şāhım cā-be-cā
Şerbet-i ‘aşḫıñ efendim dilde pinhān isterim

9. Men bir ednā kemterim kapuñda bağlu ellerim
Eylerim nāz u niyāz eřāra mecbūr dillerim
řāh-ı dīni hem cihār-ı yāri buldı yollarım
Feth-yāb it Hādiyā sırrımda seyrān isterim

10. Nūr-ı imān hil' atin giydim efendim ĥamd ola
Ni' met-i ' uzumāya ĥamd olsun dem-ā-dem cā-be-cā
řad hezārān biñ teřekkūr eyleyüp **Ĥamdi** sana
Levh-i dil řehrinde bir řevketlū ĥađan isterim

[88b]

301

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ulün

1. Gelür her yılda bir māh-ı Muĥarrem
' Aceb kimler olurlar şad u ĥurrem
2. Yezide la' net olsun la' net olsun
Lazāda sākın olsun İbn-i Mülcem
3. Velāyet řāhına đarb itdi bir şiğ
řehīd eyledi řāh-ı baĥt pür kim
4. ' Azābı müşted olsun ol münāfiđ
Cihānıñ ĥalkını hep itdi ebsem
5. Bu ayda ' āřıķān ağlar gözünden
Döker yaşı dolar dil evine ĥam
6. Firāķından gider şağlar başına
Geçer taĥt ile tācdan mişli Edhem

7. Atarlar bağına bir nice ateş
Kılar āh u fiğānı hem yudar sem
8. Siyāh olur gözine dār-ı dünyā
Münevver olsa da şems-i mu'azzam
9. Şehīd Hüseyn'in efkārı firākı
Dü çeşmden ağıdır yaş ile dem
10. N'olaydı şāh-ı dīniñ nazarında
Fedākārı olaydım mişli ağnam
11. Münāfiķ zümresinden ehl-i Kūfe
Halāfi irtikāb itdi beher dem
12. Velāyet şāhına çok nāme yazdı
Mu'azzez hem mükerrem tutdı ağıdım
13. Didi sen şāha bizler teslim olduk
Seniñ şāniñ mu'azzez hem mükerrem
14. Dimiş mektūblarında şāh-ı dīne
Bura teşrīf buyur ey ibn-i a'zam
15. Teraḥḥum eyledi şāh-ı velāyet
'Azīmet itmege yüz tutdı her dem
16. Naşīhat itdi aşḥāb cümle mü'min
Efendim gitme Kūfe ehli sersem
17. Halāf söyler sana mektūblarında
Münāfiķ keşret-ende söze kıanmam

18. Şadākat kārı ʿ Abdullāh duraydı
Yemīnlerine vallāhi inanmam
19. Seni şayd eylemeklik kavm-i aʿ dā
Bu tiynetden rücūʿ it nūr-ı encüm
20. Didiler cümle aşhāb pīr civān merd
Hālāf mektūblara ašlā güvenmem

[89a]

21. Velāyet şāhı itdi benden imdād
Dilerler giderim hīç girü dönmem
22. Hıyır u şer cümle Hıkk' dan ger şehīdim
Velī pes iftihārımdır usanmam
23. Nebīler serveri şāh-ı beķāya
Mülākātım zamān-ı nāra yanmam
24. Tālīb kılmış beni çün kavm-i Kūfe
ʿ Azīmet eylerim ašlā uşanmam
25. Beni seven benimle vire başı
Hudā'nın ʿ aşkına ey ehl-i münʿ am
26. Diyüp hatm-i kelām itdi şehen-şāh
İcābet iderim nāsdan uţanmam
27. Vedāğlaşdı cigerler pārelendi
Hızīn oldu gönüller kıanda merhem
28. Dırāz itdiñ sözi kıldı ʿ azīmet
Dü çeşmim doldı kanlı yaş ile nem

29. Şehîd Hüseyn'in aşlân ' aşıkânı
Nihâyetsiz açarlar cām ile Cem

30. Bu **Hamdî** hâk-i pâyı şâh-ı dîniñ
Yezîd oğlu Yezîd'i aşla sevmem

302

Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilâtün / Fâ' ilün

1. Şâh-ı şehîdiñ ' aşkına bî-nihâyet ğam yedim
Güş eyledim (bu) ğazveyi geldim yürü adım adım
2. Gözlerimden kıan döküp âh u figân itdim bugün
Ol şehîd-i Kerbelâ'ya şevk ile oldum nedim
3. La' net itdim ol Yezîd-i bed fi' âliñ kıavmine
Miskin-i dâr-ı beķâda anlarıñ nâr-ı ceķim
4. Cümle tebağlarını tîğden geçirdi pehlivân
Tıkmağ ile ur başına el-amân ğaķan didim
5. Ol Yezîd-i bed-liķâya kıalmadı itdikleri
Ħaķķ sebep kııldı bahâdır pehlivâna ağladım
6. Hem Yezîd oğlu Mervânıñ da' vâ-yı ğâzîleri
Bâtil tut başına on iki mıķ çaķ didim
7. On iki imâm ' aşkına on [iki] mıķ çaķdılar
İtdiler nâr-ı lazâya durmayup yaķ yaķ didim
8. Ol şehîdi şâh-ı dîniñ intikâmın aldılar
Nuşret itdi bir zamândan soñra ol şanı ' aķim

9. **Ḥamdiyā'**nın bağına ateş döküldi n'eylesin
Şāh-ı dīniñ 'aşkına ağlar yanar kalb-i selīm

[89b]

303

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Bende-i bî-çāreye rahm eyle ey kân-ı kerem
Ol şehīd-i Kerbelā'nın 'aşkına şun cām-ı Cem
Nār-ı 'aşk ile *şirāta'l-müstakīme*²⁹⁷ mahrem it
Nazm ile eş'āra mecbūr oldu destimde kalem
2. Mest-i sekrān eyleyüp ver hāmı 'aşkı yā Ğanī
Dem-be-dem zıkr eyleyüp bilsün ve bulsun dil seni
Defter-i 'uşşāka tahrīr eyle fazlıñla meni
Dest-gīr olsun bu yolda o Nebiyyi'l-Müctebā
3. Nāmı Aḥmed şanı Maḥmūd hem Muḥammed Muştafā
Hem çihārşiddik-i ekber şāh 'Alīyyü'l-Murtażā
Dü cihānda ḥüsn-i himmet eylesin kân-ı 'aḫā
Anlarıñ ḥürmetine 'afv eyle luḫf it verme ğam
4. Ğāfilim ğafletdeyim zulmetde kaldım el-amān
Kurtar ey şāh-ı cihān kân-ı keremsin rāy-ġān
Yek nazār kıl levḫ-i dil şehrinde ey nūr-ı nihān
Feyz-yāb itsin dil-i vīrānemi şeyḫü'l-ḫaram
5. **Ḥamdiyā'** 'işyāna müstaġraḫ meded senden meded
Bāde-i cām-ı cemīle şun dile nūr-ı aḫad
Şem' -i pūr-enver gibi itsin iḫāḫā ey Şamed
Ḥüsn-i elḫāfiñ şafāsın eyle iḫşān dem-be-dem

²⁹⁷ “Doğru yol, hak yolu.” Fatiha, 1/5

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Raḥmetiñ deryāsına ğarķ eyle Raḥmānū'r-Raḥīm
Eyle tevfiķiñ refiķ faẓlıñla Cinnānū'n-Na'ım
Baḥr-ı luṭfuñdan 'aṭā kıl Rabbenā bu devleti
On sekiz biñ 'ālemiñ ma' būdısın şanı 'azīm
2. Dertlüyem dermān diler göñlüm meded senden 'aṭā
Boynum egri қаpuña geldim efendim cā-be-cā
İsterim 'avn ü 'ināyet senden ey kān-ı vefā
Eyle iḥsān el-amān kān-ı kerem Rabbü'r-Raḥīm
3. Dār-ı dünyāda қабирde rüz-ı maḥşer günleri
Tut elimden Kird-gār'ım der-be-der қоyma meni
Raḥmetiñle yarlığa zıkr eylerim şāhım seni
Ḥüb cemāliñ gösterüp eyle meni қalb-i selim
4. Mağfıret kıl cürümümi ğufrāna geldim Kird-gār
Şāniñ a' zam pādişāh-ı zı-'aṭā Perverd-gār
Cām-ı 'aşķı **Ḥamdiyā**'ya doldırup şun yād-gār
Ente Ğaffār ente Settār ente Hādī yā Kerim

[90a]

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Ey dilā eş'ār ile nāz u niyāz eyler dilim
Hādiyā luṭf eyleyüp kıl bendeñi қalb-i selim
Muştafā'nıñ Murtaẓā'nıñ 'aşķına bir bāde şun
Bende-i bī-çāre-i faẓlıñla Hādī kıl kelim
2. Gerçi 'işyān baḥrına müstağraķ oldum mağfıret
Eyle şāhım sen Kerim'sin sende her aḥsen şıfat

Kalb-i ‘ uşşāk ‘ aşkına dil şehrine verme heyet
Sen Kerīm’sin hem Raḥīm’sin hem Ğafūr’sın yā ‘ Alīm

3. Yüzi kıara bir günāh-kār bende-i bī-çāreyim
Ehl-i ‘ aşkıñ zümresinde şevk ile āvāreyim
Münkiriñ ‘ abdında kendü gibi bir mekkāreyim
Pādişāhlar pādişāhı ente Raḥmānū’r-Raḥīm
4. Bāğ-ı Hüseyñ’iñ tal‘ atinden bizi maḥrūm itme gel
Bir takım mücrim diyü nīrāna doğru atma gel
Şāh risālet ‘ aşkına ağıyār içine kıatma gel
Dertli dil dermānı sensin eyle iḥsān yā Kerīm
5. Raḥmetiñ deryāsına ğarķ eyle **Ḥamdī** kemteri
Şem‘ iñe pervān idüp göster cemāli bihteri
Baḥr-ı fazlıñdan naşib [it] ḥüsn-i zībā rehberi
Bāb-ı pīrānı tarīķa eylegil ḥāliş nedim

306

4’lü Hece Ölçüsü

1. Pīr-i muğān
Eş‘ arımıñ
Noķşānına
İtme sitem
2. Şāhib divān
Efkārımıñ
Her ḥāline
Eyle himem
3. Üftāde-i
Bī-çāreyim
Dost‘ aşkına

Āvāreyim

4. Kān-ı kerem

Nāçāreyim

Bu hālīme

Eyle kerem

5. Cām-ı cemīle

Sāḳiyā

Şunşun cabā

Her dā'imā

6. Muḥabbetīm

Bulsun beḳā

Eyle himem

Ḥayrū'l-ümem

7. La'net Yezīd'e

Dā'imā

Nār-ı laḳāda

Çoḳ cefā

8. Çeksin aña

Oldı sezā

Ḳavm-i münāfiḳ

Bed şikem

9. Cümle şehīdi

Bā-şafā

Anlara rahmet

Hādiyā

[90b]

10. Kıldı ' aṭā

Bār-ı Hudā

Gül-sitān-ı

Bāğ-ı İrem

11. Cennet'de

Ṭübā anlara

Ni' met-i ' uz mā

Anlara

12. Da' vet-i kübrā

Anlara

Dār-ı şafā

Cümle na' im

13. Sensin Ğanī

Bir pādişāh

Cümlesine

' Ālem-penāh

14. Ey luṭfu çok

Ğanīlāh

Bu göñlüme

Verme elem

15. Māh-ı Muḥarrem

Ğarresi

Şāh-ı şehīdiñ

Ğazvesi

16. Doldı dile

' Aşğ cezbesi

Meydān bulup

Açdı ʿ ilim

17. **Ḥamdī** şehīdi

Kerbelā

ʿ Aşkına

İster māh-liḳā

18. Kān-ı kerem

Şāh-ı beḳā

Yediñle şun

Cām ile cem

307

Fāʿ ilātün / Fāʿ ilātün / Fāʿ ilātün / Fāʿ ilün

1. Kerbelā'nıñ günleri geldi yine efkārımız
Artdı mevc urmaḳdadır aḡyār-ı yār eyler sitem
ʿ Aḳlımıza geldiği müddetce ol dil-dārımız
Baḡrımızı yaḳdı yıḳdı ḫālimizi itdi kem
2. Kerbelā meydānına gelen şehīdān ʿ aşkına
Şun şarāb-ı ʿ aşkı sāḳī ulu sulṫān ʿ aşkına
Tābīʿ -i ehl-i medāyin dilde cānān ʿ aşkına
Şāḡar-ı mey-ḫāneden şun şerbeti ey şāh şanem
3. Laʿ net olsun dem-be-dem ḳavm-i Yezīd'e Kerbelā
Günleri itdi ihānet çok nifāḳ ehl-i laḫā
Eşref iken dü cihānda cümleten ālī ʿ abā
İtmedi inşāf münāfiḳ dimedi bu muḫterem
4. Fevc-i fevc geldi fināle tutmadı pendi Yezīd
İt gibi ḳırıldılar beyhūde yerde hep pelīd
Gördiler yine muʿ azzez oldılar baḡr-ı ḫadīd
İçdiler nār-ı laḫādan şerbet-i zaḳḳūmı sem

5. Şāh-ı dīniñ erleri meydāna geldi ser-te-ser
Hāḡḡ naşihat eyleyüp ehl-i ḡalāle gerçek er
İtdiler bize Yezīd'in ḡil' ati dināri var
Āniñ için eyleriz bu yolda cezb-i lā-cerem

[91a]

6. Şāh-ı dīniñ erleri didi Yezīd'in ḡavmine
Dār-ı dūnyā fānīdir ḡayrū'l-beḡā dīn ehline
Geç ' Abīdullāh bu ḡulyādan Medīne şehrine
Gidelim mülk-i maḡām virsin sana ḡayrū'l-ümem
7. Yā ' Abīdullāh bize bi' atle va' diñ ḡandadır
Yazup irsāl itdiḡiñ mektūbda ' ahdīñ ḡandadır
Nāmıñ islām şāniñ islām sa' d-ı baḡtıñ ḡandadır
Dü cihānda pādişāh degilimdir kān-ı kerem
8. Şāha bī' at itmeden yüz dönderüp küfretmeden
Ne ise söyle murādiñ bu ḡalāle gitmeden
Hāḡ naşihatdir ḡabūl it cān seni terk itmeden
Dü cihānda feyz-yāb ol çekmeyesin ḡam elem
9. Hāḡḡ risālet şāhıniñ dūr-dānesi şehīd Hüseyn
Şāh-ı merdān şīr-i Yezdān dānesi sa' id Hüseyn
Feyz-i Hāḡḡ'ıñ mazḡarı ḡann itmeñiz ba' id Hüseyn
İftihār eyler anıñla ' arş u kürs levḡ-i ḡalem
10. Bizlere düḡün bugün eylerseñiz ḡatlı ü ḡıtāl
Cānımız ḡurbān yolına itmeyiz hiç ḡil ü ḡāl
Söz ḡabūl itmezseñiz hep eyleriz ceng ü cidāl
Şāh-ı dīniñ cümlemiz ḡurbānıyız mişli ḡinām
11. Tīḡ-i Deḡḡāki cihān Zāl oḡlu Rüstem bundadır

Şîr-i Yezdân meşreb-i erkân-ı hâtem bundadır
Şâh ‘Alîyyü’l-Murtaẓā’ nîñ oğlu her dem bundadır
Zât-ı Hâkķ’ îñ rahmetinden hîç ümîdim kesmedim

12. Bu mişillü Hâkķ naşîhat eyledi şîr-i velî
Bir kuşûr bırakmadı da‘ vetde ol nesl-i ‘Alî
Pes sükût idüp girü döndi Yezîd’ îñ yâveri
Fitne’i artırmağa gelmiş meger ol bed şikem

13. Aşlâ te’şîr itmemiş pend-i hâķîkat mülhide
Tıynet-i kâmil degil aşlı anîñ Hâkķ’a gide
Ol Yezîd-i bed-liķāya zât-ı Hâkķ la‘ net ide
Ehl-i diller ārasında ķavm-i a‘ da ... hem

14. Kerbelâ eţrāfına tağıldı a‘ lānı Yezîd
Fevc ü fevc cem‘ oldı leşker rahmet-i Hâkķ’dan ba‘ îd
Harbe hâzırlandı cümle eşķiyā bağrı hadîd
Geldiler meydāna bir bir itdiler kim er benim

15. Şâh-ı dîniñ erleri meydāna çıķdı ser-te-ser
Her nazarda gösterir a‘ dāya biñ dürlü hüner
Hâşıl-ı cengi cidāle başladı meydāna ser
Kavidullāh ‘aşķına Hâkķ ‘aşķ-ı hayrû’l-ümem

16. Yine inşāf eyleyüp her Hâkķ kelāmı söyledi
Didi ey ķavm-i Yezîd bize hîle ne eyledi

[91b]

Rif atle meydān içinde Hâkķ naşîhat eyledi
Duymadı ol bed fi‘ āl öz hānesin şarmış verem

17. Tıynet-i kâmil degil ārzûsı nārîñ şiddeti

Bulmak ister hep münāfık her ʔamuda mihneti
Görikürbir ʕ aşıķıñ içindeki muḥabbeti
Gıtdiler nār-ı ceḥıme tābi ʕ -i ḳavm-i zulum

18. Durdılar ceng-i cidāle şad hezārān pehlivān
Baķdı ḳahr itdi velākin yoķ idi āb-ı revān
Bu ḥuşuşda mużtarāb ḳıldı ʕ ayān şāḥib-divān
Hük-m-i taķdİR-i Ḥudā ʕ dır böyle yazılmış ḳalem

19. Ḳubbe-i burc-ı belāgat nūr-ı ʕ ayn-i Muştafa
Cedd-i nūr-ı ʕ izz-i a ʕ zam ol Resül-i Kibriyā
Nāmı şānı dü cihānda enveri şāḥı beķā
Āniñ için Cennet-i a ʕ lāda Ṭübā her ʕ ilim

20. Ḳadri āli bir ʕ azīz şāḥı şehīdi Kerbelā
Ol Yezīd-i bed fi ʕ āle la ʕ net olsun [her] da ʕ im
Şerbet-i şāḥ-ı şehīdiñ leşkerine cā-be-cā
Şundi şāḥ-ı enbiyā bāṭın yüzünden çekme ğam

21. ʕ Aķlımıza geldiği müddetce aĝlar gözlerim
Şararır āḥ eyledikce bu ḳazāya sözlerim
Sen naşīb it Rabbenā ol şāḥ-ı dīni özlerim
Baĝrımızda yandı ateş dīdemize doldı nem

22. Ol şehīd-i Kerbelā ʕ niñ ʕ aşķına yā Rabbenā
Şun bize ʕ aşķıñ şarābın ola şāfi dil hümā
Uçmaĝa nuşret diler eyle ʕ ināyet Hādiyā
Ṭiĝ-i ʕ aşķ ile Ḥudā ʕ niñ emrine ḳurbān olam

23. Cān fedā-kārı Ḥüseyn ʕ niñ leşkeri şādık eri
Ṭiĝ-i Daḥḥāk-i cihān Rüstem kesildi her biri
Ḥamdiyā şāḥ-ı şehīdān içdi Āb-ı Kevşer ʕ i
Zāhir oldu gözlerine gül-şen-i bāĝ-ı İrem

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Ğam ile geçdi günüm böyle mi taqđır-i Kerīm
Hiç sürür bulmaya mı dünyāda bir qalb-i selīm
Mihnet-i derd-i elem 'āleme rüsvāy idelim
Dilim eş'ār-ı Hudā söylemede oldu kelīm
2. Görelim n'eyledi bu qarḥ-ı felek ceddimize
Tıg-i Dahḥāk'e gibi itdi bir oq qaddimize
La'net Allāh o Yezid oğlu Yezid nitdi bize
Meskeni olsun anıñ qavmi ile nār-ı ceḥīm
3. Sa' dā tā'ifesi mihnet ü elem ğam yüküdür
İnce sāzende gibi serleri hep mūsikīdir

[92a]

Gülşen-i bāğ-ı İrem enver-i 'aşq lāyıktır

Aña ikrām olunur Cennet-i a'lāda na'im

4. Bana ma'nāda didi kāfi velākin yazarım
Nice vaşf eylemeyim şāh-ı şehid-i nazarım
Andadır yandı ciğer beñzimi zāhid yüzerim
Derd-i hicrāna taḥammül ola mı söyle Hekīm
5. **Ḥamdiyā** ḥüsn-i muḥabbet kılalı tā ezeli
Cān fedāsı bu gürühiñ ezeli lem-yezali
Bāğ-ı gül-şene sezā cümleten evlād-ı 'Alī
Rūḥına raḥmet anıñ rüzesine nūr-ı Raḥīm

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ülün

1. Sene biñ iki yüz seksende maħrem
Olur her ‘āşıkā māh-ı muħarrem
Mülük eṭvārı tağyir eyler elbet
Sanasın böyle itmişler muḳaddem
2. Çoğalur salṭanat zīnet maşārif
Re‘āyā cinsi hep olur muḫālif
Figān eyler ḳamu ehl-i ma‘ārif
Olurlar kūşe-i vaḫdetde ebsem
3. Sene biñ iki yüz seksen birinci
Ayıtlanmaz olur ṭaşıñ pirinci
Erenler zümresine gel girinci
Ara yerde şaşırup ḳalma her dem
4. Daḫı seksen ikinci sene *fergāb*
Sa‘ādet şem‘ini remz eyledi Rabb
Bu idi her gönülde şāh-ı maṭlab
Ḳııldı dehr-i diller şād-ı ḫurrem
5. Bunu Ḳur‘ān’dan almışlar alanlar
Bunu Ḳur‘ān’da bulmuşlar bulanlar
Ḥudā’ya şıdḳ ile ‘āşık olanlar
Bu yolda nüş iderler cām ile Cem
6. Muḫabbet bābını fetḫ it bu yolda
Çoğalsın nūr-ı elṭāfiñ gönülde
Tecellī eyle şāhım nūrı dilde
Ḥabibiñ ‘aşḳına eyle mükerrerem
7. Dimişler ehl-i istiḫrāc sözinde
Fütūḫātler olur şāhıñ yüzünde
Bu dīniñ şāhibi **Ḥamdī** özine

Ḥudā'nıñ nūrı var ğāyet mu'azzam

[92b]

310

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ulün

1. Ebu'l-kāsım ꞗapusından naşībim
Gelürse iftiḥārım vār ṭabībim
Bu yolda fetḥ-yāb eyle Ḥudāyā
Risālet şāhı gönlü ḥabībim

2. Bu zāt-i pākiñ oldum mübtelāsı
Velī pür-enveri gönlüm cilāsı
Dil-i vīrānemiñ levlü'l-ālāsı
Ṭarīḫ-i ḥizb-i merdāna munīsım

3. Elim ṭut dest-gır ol māh-ı tābān
Gönül ārzü kılar sen şāh-ı sulṭān
Efendim şāh-ı dīnim cānda cānān
Mübārek nāmıña her dem lebībim

4. Bu Ḥamdī cān-ı dilden 'aşıḫāniñ
Ṭolu vir cāmı 'aşḫı şādıḫāniñ
Tesellī eyle gönlün 'ilmiyāniñ
Sana merbūṭ degil mi ey nesībim

311

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Meded yā Rabbenā luṭf eyle her yüzden perişānım
Kerem kānı efendim pādişāhım 'ālī zī-şānım
'Alīm'sin hem Raḫīm'sin raḫmetiñ deryāsı vāsı' dir
Tükenmez Kird-gār'ım sen Ğanī'sin ulu ḥaḫanım

2. Bilürsin gönlümiñ maqşūdını ikrāra hācet yok
Rızā-i pākiñe lāyık ‘ibādetle itā’ at yok
Raḥīmā raḥm u luṭf it mā-sivāda ašla rāḥat yok
Kerem bābın güşād it Hādiyā şevketlü sulṭānım
3. Şehen-şāh-ı cihānsın vāḥid-i muṭlaḳ meded senden
Ġafūr’sın hem Şekūr’sın ey ‘ālū’l-ıṭlāḳ meded senden
Ḳamunıñ dest-giri şāh-ı dīnim Ḥaḳḳ meded senden
Şarāb-ı ’aşkıñı şun dertleriñ dermānı cānānım
4. Server-i kā’inātiñ ‘aşkına ‘afv eyle ‘işyānım
Efendim pādişāhım dertleriñ Loḳmān’ı giryānım
Ġarībim ğurbet elde raḥm u luṭf it baĝrı büryānım
Dü ‘ālemde müşerref hem münevver eyle zī-şānım
5. Bu ‘abd-ı ‘āciz ednā **Ḥamdiyā**’yı der-be-der koyma
Teraḥḫum eyle şāhım meh-liḳāsın pür-keder koyma
Efendim şād u memnūn eyle göñlüm bī-hüner koyma
Hidāyet kıl ‘ināyet [kıl] nigārım şāh-ı vicdānım

[93a]

312

5’li Hece Ölçüsü

1. Allāh’ım Allāh
Ġanī pādişāh
Luṭfu çok İlāh
‘Aşkın isterim
2. Şāh Kird-gār’ım
Perverd-gār’ım
Nūr-ı nigārım
‘Aşkın isterim

3. Ey Ğanī Ḥalīm
‘Alīmü’l- Ḥekīm
Ğafūru’r-Raḥīm
‘Aşkın isterim

4. ‘Aşķ nārı nūrı
A‘zam serveri
Ğöñlümiñ nūrı
‘Aşķın isterim

5. Ey dil-penāhım
Ğanīlāh’ım
Efendim şāhım
‘Aşķın isterim

6. Settārü’l-‘Uyūb
Ğaffārü’z-Zünūb
Ey Ğanī maḥbūb
‘Aşķın isterim

7. Cismimi ‘alīl
Eyleme Celīl
Bī-mişl-i cemīl
‘Aşķın isterim

8. Feryād u zārım
Ğöñlümde vārım
Şāh Kird-gār’ım
‘Aşķın isterim

9. Dilerim meded
Ey Ğanī aḥad

*Allāhu 'ş-şamed*²⁹⁸

‘Aşkın isterim

10. Bu dil divāne

Pervāne yāna

Geldim ihsāna

‘Aşkın isterim

11. ‘Āşık-ı hayrān

Olayım her ān

Ey ĠanīSübḥān

‘Aşkın isterim

12. ‘İşyāna daldım

Pek nādīm oldum

Ḳapūña geldim

‘Aşkın isterim

13. Ey Ġanī ‘Alīm

Kerīmü’l na‘īm

Başirü’l-Ḥekīm

‘Aşkın isterim

14. Bu cān u dili

Eyleyüp velī

Ḥürmet ‘Alī

‘Aşkın isterim

15. Ey ḤayyuĠanī

‘Āşık it meni

Dilerim seni

‘Aşkın isterim

²⁹⁸ “Allah sameddir.” İhlās, 112/1

16. Ey şānı Celīl
Vay şānı ḥalīl
Şun cām-ı cemīl
‘ Aşkın isterim

17. Ergür liḳāya
Vir böyle pāye
Şāh Muştafā’ya
‘ Aşkın isterim

18. Yanarım nāra
Ararım çāre
Cihār-ı yāra
‘ Aşkın isterim

19. Oldı hidāyet
Buldı nihāyet
Şāh-ı velāyet
‘ Aşkın isterim

20. Ol dest-gīrim
Şāhım Naşīr’im
Her dem Başīr’im
‘ Aşkın isterim

[93b]

21. Hüb şerī’ atde
Hāḳ ṭarīḳatde
Hem ḥāḳīḳatde
‘ Aşkın isterim

22. Dünyā[ya] baḳmam

Her yana akmam
Seni bırakmam
‘ Aşkın isterim

23. Efendim habīb
Ey şāhım tabīb
Sen eyle naşīb
‘ Aşkın isterim

24. ‘ Āşık-ı yārım
Āh ile zārım
Burc u hişārım
‘ Aşkın isterim

25. Cān dili durmaz
Aşlā yorulmaz
Senden ayrılmaz
‘ Aşkın isterim

26. Geçdim sivādan
Nefs-i hevādan
Nūr-ı nevādan
‘ Aşkın isterim

27. Derde devā kııl
Hū-yı hevā kııl
Der cān ile dil
‘ Aşkın isterim

28. Cām-ı cemāli
Cümle kemāli
Ver şān-ı ‘ ālī
‘ Aşkın isterim

29. Ey ĞanīSübḥān
Luṭfu çok Yezdān
Bī-miṣāl ḥaḳān
‘ Aṣḳın isterim

30. Geylāni pīrim
Ol dest-gīrim
Ṣāḥım Naṣīr’im
‘ Aṣḳın isterim

31. Ṣun Ḥamdiyā’ya
Sāḳī hidāya
Bir māh-liḳāya
‘ Aṣḳın isterim

313

Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün

1. Dil-i şeydālarımıñ derdine dermān olayım
Gül-i zībālarımıñ ‘ aṣḳına büryān olayım
Nār-ı ‘ aṣḳ ile yanan nā’ il-i cām ehl-i hüner
O kemālātı bulan kāmile ḳurbān olayım
2. Sīne-i genc-i nihān ma’ deni sırrı bilene
Özine vāḳıf olan enveri sırrı bulana
Cān ilinde nice biñ ‘ aṣıḳ-ı āḡāḥ olana
Ṣarılup ḡoncalara bülbul-i nālān olayım
3. Vuṣlat-ı bezm-i elest ‘ aṣıḳ-ı Sübḥān olanıñ
Nā’ il-i cām-ı cemāl ṣādıḳ-ı sultān olanıñ
Nār-ı ‘ aṣḳ ile yanup öz evi büryān olanıñ
‘ Aṣḳına cām-ı cemīl nūṣ idüp eḡḡān olayım

4. Bāde-i ‘aşk-ı devā eylediği dertli dile
Bağış ide ‘aşkıyı Hakk şādık-ı Mevlā’sı kula
Ruḥşat olur mı ‘acep bülbüle karşı o güle
Açıla bāğ-ı Behişt ḥüsnine ḥayrān olayım
5. Mazhar-ı nūr-ı nebī şāh-ı velāyet ‘Alī’niñ
Kulı kurbānıyam ol kân-ı kerāmet veliniñ

[94a]

Ḥamdiyā vaqt-ı seher ‘aşk ile cān bülbüliniñ
Mest-i mecbūrı olup şem‘ine pervān olayım

314

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Enver-i bāğ-ı Behişt şāhına kurbān olayım
Men anıñ şevk ile dergāhına kurbān olayım
Şıdk-ı imān ile Allāh’ına kurbān olayım
Şāh-ı dīniñ dil-i āgāhına kurbān olayım
Men anıñ ‘aşk ile ikrārına kurbān olayım
Veli ikrarını tekrārına kurbān olayım
Dil-imir ’ātiolan varına kurbāñ olayım
Şem‘-i ruḥşār-ı cemāl nārına kurbān olayım
Men anıñ ‘aşk ile ikrārına kurbān olayım
Dil-i ikrarını tekrārına kurbāñ olayım
2. Gidüp āhına Ḥirā tağına dil murğ-ı fiğān
İdere derd-i dil-i āh ile ağıardı ‘ayān
Ezelî yem-yezal-i ‘ahd ile peymān-ı nihāñ
İder ol kân-ı kerem şāh ile dil murğı civān
Ḥira tağında tamām kırk gün idüp ‘uzlet-i ḥān
Duraydı eyle meni şāh-ı cihān şāh-ı cinān

Nār-ı ‘aşka yanup ağlar idi dü çeşmim hemān
Vuşlat isterdi Hudā kân-ı keremden dil-i cān
Men anıñ ‘aşk ile ikrārına qurbān olayım
Velī ikrārını tekrārına qurbān olayım

3. ‘Uzlet eylerdi cihān halkına itmezdi kelām
Aña derlerdi harīk qalb-i hazīn qande menām
‘Āşık-ı hüsn-i cemāl bezm-i elest nā’il-i cām
Nār-ı Nemrūdı gül-sitān idene şevk-i hümām
Rabṭ kırup itdi Hudā’sına anı kıldı imām
Ma’nevī dehr-i dile hüsn-i zarāfetle benām
Hıra tağında Hudā ‘āşıkına verdi selām
Nūr-ı nūr-ı şaħra bu erba’ini oldı tamām
Men anıñ ‘aşk ile ikrārına qurbān olayım
Veli ikrārını tekrārına qurbān olayım

4. Görinüp hüsn-i mehābetle aña cibrīl emīn
Titredi cümle vücūd ile bile rüy-ı zemīn

[94b]

Ümmühāni evine geldi şehen-şāh-ı ğamīn
Didi bir lerze vücūdumda ‘ayān oldı yaqīn
Yatdı bir bürki niqāb aldı kamer-tāba mu’īn
Ola Allāhü’l-Kerīm şanıña Qur’an-ı mubīn
İde irsāli diyüp kıldı cevāb nūr-ı cebīn
Hamdiyā geldi yine vaḥiyle cebrā’il emīn
Men anıñ ‘aşk ile ikrārına qurbān olayım
Velī ikrārını tekrārına qurbān olayım

315

Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün

1. Pādişāhim baħr-ı fazlıñdan ‘ināyet kııl tamām
Haqk erenler zümresine feyz-yāb eyle hümām

Cām-ı ‘aşkıñ hamrını eyle ‘ināyet Hādiyā
Zümre-i ‘uşşāk içinde eyle şāhım nīk ü nām

2. Mağfired kıl cürmümi ğarķ eyle baħr-ı raħmete
Kird-gār’ım kudretiñle nā’il it bu devlete
Pādişāhlar pādişāhı nā’il it bu ‘izzete
Şānı a‘zam ħüb cemāliñ ‘aşkına şun tolu cām
3. Māh-liķā rāh-ı rızāñı eyle tevfiķiñ refiķ
Pādişāhım raħmetiñ deryāsına eyle ğarīķ
Eyle āġāh murġ-ı dil vaşlıñ yolında uyanıķ
Ola dā’im pādişāhım menzirim dārü’s-selām
4. **Ħamdiyā**’yı nār-ı ‘aşķa yandırıp eyle vişāl
Māh cemāliñ ‘aşkına dil-ħānemi sevdāya şal
Ķıl tecellī mā-sivā efķārını göñlümden al
Şāh kelīmullāh maķāmın baħş idüp eyle kelām

316

Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün

1. Hādiyā eyle hidāyet ħüsn-i ħāl zıkre devām
İtmegi tevfiķ idüp ķandır meni tā-be kıyām
2. Olayım leyl ü nehār ‘aşkıñ ile şāhım da’im
Zıkr-i fikr idüp dem-ā-dem ķıl meni ‘aşķa ġulām
3. Enver-i bāġ-ı Behiştı çeşm-i dil seyrān idüp
Nūrıña müstaġraķ it vaşlıñ yolında ķıl imām
4. Şāh risālet ‘aşkına bu baħdı ‘āciz kemteri
Baħr-ı fazlıñla baġışla cürmüni ķıl nīk ü nām

5. ‘ Aşkıñı doldur dile deryā mişāli yā Ğanī
Hüsünüñi göster efendim ola āgāh hāşş u ‘ āmm
6. Dü cihānda feyz-yāb it pādişāh-ı bī-zevāl
Senden artık kimseye dil virmeyim her cism-i şām
7. Mest-i mecbūr kııl dil-i vīrānemi pervāne-veş
Nār-ı ‘ aşkıñ şem‘ ine dā’im yakup ver tolu cām

[95a]

8. Luţf u ihsān it şehen-şāh-ı cihān sensin Ğanī
Kird-gār’ım eyle tevfiķiñ refiķ zıkr-i müdām
9. Olayım her rüz u şeb cümle leţā’if nūra ğarķ
Olsun ey kām-ı kerem her menzirim dārü’s-selām
10. Oldığı müddetce Mevlā ‘ abd-ı ‘ āciz **H**amdiyā
Hüb cemāliñ cāmını şun Hādiyā verme arām

317

8’li Hece Ölçüsü

1. Men bir dil-i dīvāneyim
Şem‘ -i cemāle yanayım
Doldur piyāle sākīyā
Şāf-ı şarāba kıanayım
2. Ol şāġar-ı mey-hāneden
Kıandır meni şikāneden
Rabbi mişl-i cānāneden
Ver şem‘ ine pervāneden
3. Cān ilinde cān ‘ aşkına
Yūsuf-ı Ken‘ ān ‘ aşkına

Hālık-ı sultān ‘aşkına
Sun sākīyā ‘atşāneyim

4. Geldim eyle ġarīb ġarīb
Oldum güle bir ‘andelīb
Zıkrin iden lebīb lebīb
Murğ-ı dile gülşāneyim

5. Sen Hādiyā eyle naşīb
Şāhım dile sensin tabīb
Bi-ħaqqın hürmet-i ħabīb
‘Aşğ-ı hevā ihsāneyim

6. Kān-ı kerem eyle ‘atā
Şāh-ı beķāsın Hādiyā
Ĥamr-ı ħaķıķ dā’imā
Ver sākīyā ħandāneyim

7. ‘Aşğ-ı muħabbet şerbetin
Eyle ‘ināyet ‘izzetin
Ĥamdī ķuluña devletin
Sen ķıl ‘atā vīrāneyim

318

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Ĥudāyā dest-ġir olsun efendim dilde ħünkārım
Ĥulübim şehrine şem‘a uyandırısın ol dil-dārım
Cemālīñ şem‘ine ķarşu yanan pervānelerden ķıl
Ĥuşūrum ‘afv idüp bildir ķamu esrārı Ġaffār’ım
2. Uyandır ħāb-ı ġafletden necāt ihsān idüp ķandır
Cemālīñ şem‘ine şāh-ı cihān pervāne-veş yandır
Şarāb-ı ‘aşkıñı lāyık görüp parmaġımı bandır

Efendim pâdişâhım levh-i dilde artır envârim

3. ‘Adâlet tahtınıñ şâhı hümâyün ‘aşkına yâ Rabb
Nebîler arasında şâni Hârûn ‘aşkına yâ Rabb
‘Adâlet mazharı gönlünde kanûn ‘aşkına yâ Rabb
Hevâ-yı Hû’ya dem-sâz eyle hâlim tarz-ı eṭvârim
4. Şarâb-ı ‘aşkıñı şun baḥr-ı fazlıñdan kerem kânı
Çerâğ it Kird-gâr’ım mağfîret kııl cürm-i ‘işıyânı
Efendim pâdişâhım sen Ğanî’sin eyle iḥsânı
Velîler menziline şâd u memnûn eyle serdârım
5. Liyâkat yoḡ ise de **Ĥamdî** ednâda Ğanî Vehhâb
Du‘âmı müstecâb it Ķâdir ü Ķayyûm el-vâlü’l-bâb

[95b]

Ķamu ḡudret yediñde el-amân fetḥ eyle ‘âlî bâb

Nigârım feyz-yâb it cürmümi setr eyle Settâr’ım

319

Mefâ‘îlün / Mefâ‘îlün / Fe‘ülün

1. Mülevves eyledim ṭâhir libâsım
Bu ġafletle çok ḡaldı dilde pasım
Raḡimâ raḡmetiñ deryâsı boldır
Ğarîḡ eyle şehen-şâh oldum âsım
2. Yañıldım yolımı gitdim yabâna
Tehî dest serserî döndüm çobâna
Ĥudâyâ bulamam aṣlâ bahâne
Ĝünâḡ-kârlıḡda hiç yoḡdur ḡıyâsım

3. Hidāyet mazharı eyle ‘ ināyet
Giyür başıma nūrdan tāc-ı ‘ izzet
Mu‘ in olsun dilā şāhib-sa‘ ādet
Murādiñ üzre hāş olsun havāşım
4. Kerīmā baħr-ı gufrāniñla şād it
Velī ‘ aşıklarıñla bile yād it
Hevāmı Hū’ya dem-sāz eyle yād it
Vişāle mazhar olsun her hevāsım
5. Şarāb-ı ‘ aşkı şun cāna cabādan
Ayrıma bendeñi āl-i ‘ abādan
Ferāmūş itmesinler merħabādan
Şadākat mazharı kıl istināsım
6. Bu **Hamdī** kuluña luṭf u kerem kıl
Muħibb-i şādık-ı şeyhü’l-haram kıl
Çerāg it kuluñı hayrū’l-ümem kıl
Bi-ħakķı ħurmet-i Maħmūd u Kāsım

320

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Bir devāsız derde düşdüm derde dermān isterim
Sen Ğanī’sinKird-gār’ım luṭf u iħsān isterim
On sekiz biñ ‘ ālemiñ Sübhān’ısın Yezdān’ısın
Kıl ‘ ināyet levħ-i dilde sırr-ı sulṭān isterim
2. Feyz-yāb eyle dil-i vīrānemi nūr-ı nevā
Doldırup eyle tecellī ola her derde devā
Hüsn-i himmet eylesin bu yolda şāh-ı enbiyā
Rūħ-ı sulṭāniyyemi āgāha bürhān isterim
3. Pādişāh-ı bī-zevāl senden meded kān-ı ‘ aṭā

Bir tecellî kı1l Őehen-Őāh-1 cihān nūr-1 nevā
Hūs-n-i elťāfiñ ki memnūn eyleyüp Őāh-1 beķā
Dū cihānda hıĉ tūkenmez ulu hırmān isterim

[96a]

4. **Hāmdi**yā'yı maġfired kı1l ey kerem kānı (el)-amān
Baħr-1 ' iŐyāna ġarīķ oldum efendim rāy-gān
Murġ-1 dil ārzū kı1lar bir būy-1 ' anber ġül-feŐān
Dū cihānda būlbūl-i nālān-1 ġülŐen isterim

321

Ő'li Hece Őlġüsü

1. Cenāb-1 Hāķķ'dan
Ġanī İlāh'dan
' Ālem-penāhdan
İŐsān isterim
2. Bir ' ālī cāhdan
Enver-i rāhdan
Efendim Őāhdan
İŐsān isterim
3. Dilerim her ān
Olurum ġayrān
Ey ĠanīSūbġān
İŐsān isterim
4. Ey kerem-kānı
Sırr-1 Sūbġān'ı
Őād eyle cāmı
İŐsān isterim
5. Őāh Kird-ġār'im

Gönlümde vârim
Perverd-gâr'ım
İhsân isterim

6. Ey 'aşk-ı nârım
Şâh gül'izârım
Yandır fenârım
İhsân isterim

7. Oldum âvâre
Ararım çâre
Giderim yâre
İhsân isterim

8. Yüzlerim kâra
Yanarım nâra
Eyle bir çâre
İhsân isterim

9. Derdime dermân
Eyle ey Loqmân
Nazîmle her ân
İhsân isterim

10. Ol dest-gârim
Gönlümde mîrim
Şâhım Başîr'im
İhsân isterim

11. Geçdim bu cândan
Cism ile tenden
Efendim senden
İhsân isterim

12. Ey ĞanīSübḥān

Vāy ulu ḥaḫān

Senden ey sulṭān

İḥsān isterim

13. ʿAḳlīm ṣaşırdım

Başdan aşırdım

Göñlüm düşürdüm

İḥsān isterim

14. Ğafletde ḳaldım

Zulmetle doldum

Bilmezim noldum

İḥsān isterim

15. Ğāyet zelilim

Cism-i ʿalilim

Şāhım Celil'im

İḥsān isterim

16. Dünyāyı aṣlā

Sevmezdim ammā

Muḥtācım añā

İḥsān isterim

17. Delil eyledi

ʿAlil eyledi

Ḳalil eyledi

İḥsān isterim

18. Muḥtāc eyleme

Çoḳ ʿāç eyleme

Bir ferde dime
İhsān isterim

[96b]

19. Ey Ğanī ḥaḫān
Raḥm eyle Raḥmān
El-amān mennān
İhsān isterim

20. Sen eyle ihsān
Dertlere dermāñ
Nūr-ı Süleymān
İhsān isterim

21. **Ḥamdī** sana ḳul
Ögret ādāb yol
Bulayım vuşul
İhsān isterim

322

5’li Hece Ölçüsü

1. Efendim Allāh
Ğanī pādişāh
Luṭfu çok İlāh
İhsān isterim
2. Sen Ğanī şāhdan
Merdāna rāhdan
Bu ‘ālī cāhdan
İhsān isterim
3. Ğarīb esīrim

Sensin Naşîr'im
Ey hûb Başîr'im
İhsân isterim

4. Ehl-i kemâlden
Her hûb hişâlden
Hüsn-i cemâlden
İhsân isterim

5. Aḥmed Muḥammed
‘Aşķına Aḥad
*Allāhu ‘ş-şamed*²⁹⁹
İhsân isterim

6. Şiddîk-i ekber
Bir Havz-ı Kevşer
Ey nûr-ı enver
İhsân isterim

7. Eyle şefâ‘ at
Kân-ı letâfet
Şâh-ı ‘atâfet
İhsân isterim

8. Hâzret-i ‘Ömer
Bir şâhib-hüner
Nûr gibi yanar
İhsân isterim

9. Şâhib-‘adâlet
Buldı sa‘ âdet
Kân-ı nazâfet

²⁹⁹ “Allah sameddir.” İhlâs, 112/1

İhsân isterim

10. Hâzret-i ‘Osmân
Mecmu‘ -ı K̄ur’ân
Ey kân-ı ‘irfân
İhsân isterim

11. Mazhar-ı ‘irfân
‘Āşık-ı Yezdân
Tâlib-i Sübhân
İhsân isterim

12. Hâzret-i ‘Alî
Şübhesiz velî
Cânân bülbülü
İhsân isterim

13. Şâh-ı velâyet
Kân-ı zarâfet
Sen kıl ‘atâfet
İhsân isterim

14. Şâh-ı şehîdin
Hasan’la Hüseyn
Ey nûr-ı ‘aynîn
İhsân isterim

15. Ağlarım gülmem
Çeşmim dolar nem
Yanar bu sînem
İhsân isterim

16. Yüzlerim kara

Sīnemde yara
Düşdüm efkâra
İhsân isterim

17. Her enbiyâdan
Hem evliyâdan
Derde devâdan
İhsân isterim

[97a]

18. Efendim Hüdâ
Naşīb it liķâ
Hem hüsni-rızâ
İhsân isterim

19. Ey kân-ı 'aķâ
Ver hamr-ı seķâ
Dem-be-dem cabâ
İhsân isterim

20. Bu **H**amdiyâ'ya
Eyle hidâya
Geldim Hüdâ'ya
İhsân isterim

323

Mefâ' ilün / Mefâ' ilün / Mefâ' ilün / Mefâ' ilün

1. Hâzīnim hasteyim rāh-ı hâķīķatde hūner bilmem
Uşūl-i şer' ile meylim ŧarīķatde döner bilmem
Ĝarīķ-i baħr-ı ' işyānım meded senden kerem kânı
Enīsım munisım yoķ dest-gİRİM bir pÜSER bilmem

2. Ğarībim ğurbet elde kimse bilmez hāl ü ahvālim
Meded senden Kerīmā hep hevāyī kıl ile kālīm
Sivādan nefretim var cem'ine her hālde iħmālim
Dil-i giryānıma himmet ider bir kāmīl er bilmem
3. Ne hānem ü ne mālīm var perīşānım kemān ebrū
Cihānıñ halkı nefret eylemekde bu haķır diyü
Ne 'ilmim var ne a' mālīm kemālim yoķ zevālim bu
Nedir bilmem bu ħikmetler ki zer bilmem döner bilmem
4. Tefekkür eyledikce dil hāzın aĝlar perīşānım
'İnāyet kıl hidāyet kıl efendim 'ālī zī-şānım
Ĥükümetde haķāret eylemez şevketlü sulţānım
Nedendir bu mezellet 'ālī rüşen bir fener bilmem
5. Bu Ĥamdī ĝāfil ednā kemter-i fazlıñla azād it
Füyüzātı efendim levh-i dil şehrinde müzdād it
Cemāliñ şem'ini bu levh-i dilde yandırıp şād it
Kemāl-i kudretiñle eyle iħyā başka nār bilmem

324

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Elim durmaz dilim durmaz nur-ı efsānelendirdim
Fiĝān u āhı keşretle dil-i 'aţşānelendirdim
2. Ĥudāvende 'ināyet kıl şarāb-ı 'aşkı fazlıñdan
Vücūdum mülkini ħarāb idüp vīrānelendirdim
3. Bu 'abd-ı 'āciz ednāya hidāyet kıl Ĥudāvende
Sözümü yirde koyup maţlūb pāki dānelendirdim
4. Cemāliñ şem'ine karşı dil-i mir'ātimi pāk it

Uçurdum zātiña karşı veli pervānelendirdim

5. Bu **Hamdī** der-be-der miskīn diler senden liqā mehtāb
Hudāyā baħr-ı fazlıñla dil-i dūrdānelendirdim

[97b]

325

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Derdimiñ dermāñı yoğ dā'im nigārim iñlerim
Āh idüp cān u gönülden gül' izārim iñlerim
2. Pes tefekkür eyledikce cān evinde nağramız
Ėulğule virir cihāna dilde vārim iñlerim
3. Añlamaz dil derdini halkı cihān farķeylemez
Anlarıñ aħvālini gördikce zārim iñlerim
4. Añlamaz hem iñlemez bī-dert olan bī-çāreler
Añlanur eş'ār dile ey nāz-ı yārim iñlerim
5. Yiyüp içüp söylemekde lezzet almış ĥār gibi
Ėarmānı bırakmayup gitmez ĥumārım iñlerim
6. Gözlerimden dökilür yaş bağrımı ateş yaķar
Pes sūküt eyler dilim bağrımnda nārim iñlerim
7. Şormak istirĥām tabi' at meşreb-i ĥār ĥālimi
Aña kim şerĥ eylesin ey şāh-süvārım iñlerim
8. Mezhebim mezhep velākin meşrebim meşreb degil
Meşrebimce aramaķda işgüzārım iñlerim

9. Ehl-i bâṭın sırrını her hâlde zâhir bilemez
Cân u dilden âh idüp burc u ḥiṣârım iñlerim
10. ‘ Aklıma geldikce ‘ aşkıñ lezzeti sekkâr gibi
Ağlarım âh eyleyüp dilde şikârım iñlerim
11. **Ḥamdiyâ**’yı cân u dilden ağlayadan iñleden
Kird-garıñ ḥûb cemâli rûz-ı gârım iñlerim

326

Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilün

1. Ğâfil olma ey gönül dâ’im seni arar ölüm
Hiç unutmaz vaqtini şimşek gibi irer ölüm
2. Deḥr-i dünyâ dâmına düşme ba‘id ol kim seni
Eldedir ğafletle göz görmez gelür gider ölüm
3. Tâ ezelden böyledir ‘ âdet ki ḥâṭır diñlemez
Mîr-i mîrân beg paşâ dimez kefen şarar ölüm
4. Pâdişâhlar ‘ âciz oldu bulmadı Loḳmân Ḥekîm
Ölüme çâre ‘ azîzim dal budaḳ kırar ölüm
5. Ğam yime ḳardâş ‘ adû-yı bed-liḳâlar çok diyü
Cümleniñ vaḳti gelince defterin dürer ölüm
6. Enbiyâya evliyâya refḳ ider mü’minlere
Müjdeler gelür o gence ḥâṭırın şorar ölüm
7. Kâfir-i bî-dîn münâfiḳ şaşırup hem ḥabṭ olur
Rûḥ necâ senden çıkar lâkin yanar yürür ölüm
8. Müfsidiñ ḥâlin dirîĝâ mâ-sivâ ḥabṭ eylemiş

Anıñ için ... gibi ıarar olur ölüm

[98a]

9. ‘Ābid-i zāhidlere şāihlere ħālişlere
Refk ider her vech ile nūrdan çadır kıurar ölüm
10. ‘Āşık-ı şādık olup nālān-ı giryān olana
Tuĥfedir Ĥaĥk’dan hidāya işine yarar ölüm
11. **Ĥamdiyā**’[ya] bu mişillü bir düğün eyle naşib
Ey benim Perverd-gār’ım ĥatırım şorar ölüm

327

Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün

1. Cām-ı ‘aşkı şun efendim dem-be-dem
Gelmesin dil-ĥāneme ġamla elem
Nūş idüp mest-i müdām eyle meni
Ver kerem kānı efendim cām-ı Cem
2. Mā-sivāyı sil süpür dilden çıkar
Geç otur dil taĥtına ey gül-‘izār
Ĥep fedā cism ile cānım her ne var
Kıurban olsun yolıña atam ninem
3. Senden artık kimseye dil vermeyim
Senden ayrı ferd-i vāĥid görmeyim
Şevķiñ ile durmayım oturmayım
Dā’imā evşāfiñi yazsın kıalem
4. Şāh-ı ‘ālemsin efendim kııl ‘aĥā
Sendedir her dertlere şāfi devā
Nār-ı ‘aşkı yanayım şāh-ı beķā
Sensin iĥsān şāĥibi kān-ı kerem

5. Eksilür mi rahmetiñ deryası bol
Baħr-ı fazlıñla efendim sağ u sol
Ĥayra mażhar eyle kim bula vuşul
Dest-gır olsun şehā şāhib-i ‘ilm
6. Ĥüzn-i ĥasretde efendim koyma ĥaķ
Nār-ı ‘aşkıña nigārım cismi yaķ
Levh-i dilden bir nefes olma ıraķ
Ĥüsniñi göster bana ey şāh şānem
7. Dil temennī eyleyüp der ey Ĥudā
Eyle şāhım sırr-ı ‘aşķa āşınā
Cān gözin aç rahm-ı gālib meh-liķā
Gizlüce görsem seni ferde demem
8. **Ĥamdiyā**’nıñ cürmüni kıl mağfıret
Pādişāhım eyle ‘afv u‘ āfiyet
Luţf idüp vuşlat naşib it ‘ākıbet
‘And-ı Yezdānīde ise muĥterem

[98b]

328

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Dört elim mihnet keder artmaķda dilde dem-be-dem
Sen meded eyle Kerīmā ĥār elinden artdı nem
2. Ķalmadı cismimde taķat kim taĥammül ideyim
Her Yezīd-i bed-liķā nā-ĥaķ yire eyler sitem
3. Ķahra lāyık olanı ĥahr eyle ĥam vermesin
Luţfa lāyık ĥuluña rahm eyleyüp kıl muĥterem

4. Mācerāsından uşandım şu fenānıñ Һalkınıñ
‘Uzlet ehlinden Һıl ey dost bendeñi eyle kerem
5. Biñ iki yüz seksen oldı tārīḡ ü āḡır zamān
Fitneler uyandı her bir semtine başdı Һadem
6. Nesl-i ṡāhir zümre-i ‘irfāna raġbet Һılmadı
Ol Yezīd-i bed-fi‘āl meydāna Һıġdı lā-cerem
7. Yedi iġlim çār kuşe aşḡāb-ı ġāfil Һaldılar
Ehl-i bid‘at furça buldı n’eylesin ehl-i Һalem
8. Bu ‘aşırda dīni tecdīd eyleyen şāḡib-ḡurūc
Gelecek derler velākin gelmedi şāḡib-i ‘ilm
9. Dīn-i islāmıñ içinde pek çoġaldı bed-fi‘āl
Heḡ şirār-ı nās dimekdir pek Һalīl ḡayrū’l-ümem
10. Cāmi‘a eglenmek için geldi fi‘l-i puṡ-perest
Nām-ı islām fi‘l-i kāfirden ... bed-şikem
11. Ehl-i ḡaḡḡ’a ba‘zı inkār eyler ol fi‘l-i ḡabīs
Didiler şofi bir ādem ‘ālem ammā kendi kim
12. Çün Yezīd Һavmi sa‘īde egri egri baġdılar
Görmeyüp ḡaḡḡ’ı sa‘īde itdiler ehl-i verem
13. Her sa‘ādet ehli ḡaḡḡ’a ‘aşḡ ile ṡālib velī
Münkirānıñ baġrı taş kibr eyleyüp durar menem
14. **ḡamdiyā**’yı cümleten mü’minleri ḡıfz ide ḡaḡḡ
Anları gördikce doldı öz evine şāf-ı sem

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Ne yüzden yalvarup nāz u niyāz idem sana bilmem
Tükendi qalmanı bir söz ki söyleyim anı her dem
2. 'Adū-yı bed-liqānıñ qahrı yaqdı bağırı nā-çarı
Hızınım hasteyim şāhım bu derde eylegil merhem
3. Hemān leyl ü nehār o şāfi bār-ı söylesem dā'im
Şafā virir dil-i vīrāneme luḡ eyle ey ekrem
4. Cihānıñ fitnesinde qurtılup ḡalvetde celvetde
Hudā'nıñ 'aşkı şevkiyle dem-ā-dem ağlasam gülsem
5. Dil-i vīrānemi zātıñ tecellī nūrına qarşu
Qanad açup efendim āh didikce şararup şoldum

[99a]

6. Cemāliñ cāmını şun baḡr-ı faẓlıñdan kerem kānı
Şehen-şāh-ı cihān ḡüsn-i leḡāfetde divān dursam
7. Açılmam gül gibi gül-şen içinde 'aşq ile yāra
'Azīmet eylesem bülbül mişāli arasam bulsam
8. Bu **Ḥamdī** quluña tevfiq idüp şehr-i ḡaḡīqatde
Leḡāfet kesb idüp mühr-i vefā bile enīs olsam

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ulün

1. Bu yolda der-be-der qoyma Ğanī'sinKird-gār'im
Kerem bābın güşād it Hādiyā Perverd-gār'im

Seniñ fazlıñla girdim hızb-i merdāna ‘ azizim
Çerāğ it mağfıret kıl cürm-i ‘ işyanım nigārim

2. Sağ iken süluk itdim tariqa ‘ ālem-i zī-şān
Nedimi oldum ‘ Abdü'l-Ḳādir’iñ sen kıldıñ ihsān
Efendim pādişāhım kıl meni bu yolda sultān
Erenler arasında feyz-yāb it dilde vārim
3. Muḥarremdir bu māh gönlüm ḥazīn şāhım uyandır
Tolu vir cām-ı ‘ aşkı ḳudretiñle ḥamra ḳandır
Tekāpū-yı tariḳatde firāḳ-ı ‘ aşḳa yandır
Gözüm yaşı aḳar durmaz tükenmez bu puñarım
4. Ḳuluñ **Ḥamdī** bu yolda cān fedāyım eyle ihsān
Günāh-kārim efendim bu marāza yokmı imkān
Raḥīmā raḥmetiñ deryāsı vāsi‘ baḥr-ı ‘ ummān
Ġarīḳ eyle efendim pādişāhım āh u zārim

331

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Hādiyā eyle hidāyet dilde şaffet isterim
Çok ḳuşūrum pādişāhım dā’im[ā] ‘ afv isterim
Teşne dil cām-ı şarābıñdan Ḥudā eyler niyāz
Ḳudretiñle şun bana her dem muḥabbet isterim
2. Raḥmetiñ deryāsına ġarḳ eyle Raḥmānū’r-Raḥīm
Sen ‘ Alīm’sin hem Ḥalīm’sin hem Ġafūr’sın yā Kerīm

Eyle mü’minler arasında şehā ḳalb-i selīm

Baḥr-ı fazlıñdan şehen-şāh tāk-ı ‘ izzet isterim
3. Nūr-ı ḥil‘ at giydirüp şād eyle rūḥ-ı perveri
Ḳıl tecellī Kird-gār’ım baḥr-ı Nīl it enveri

Hakk Habb-i Kibriyâ'nın 'aşkına şun Kevser'i

Zât-ı pâkiñ hürmetine şâf-ı şerbet isterim

4. Hüsn-i a' mâl 'aşkı ihlâş kıl ' inâyet Hâdiyâ
Pîr-i erkânı tarîkînde efendim meh-liqâ
Hem haqîkat sırrına mazhar kılup şâh-ı beqâ
Eyle ihsân Hâdiyâ miftâh-ı hikmet isterim

[99b]

5. Câm-ı 'aşkı dem-be-dem nüş itdirüp mestâne kıl
Pertev-i hüsn-i cemâliñ şem' ine pervâne kıl
Mâ-sivâyı sil süpür 'aşkıñla bir dîvâne kıl
Kuvvet-i kudsiyye ihsân eyle kudret isterim
6. Cürümü kıl mağfiret şâh-ı beqâ kân-ı kerem
Rağmetiñle yarlığa Hamdî haqîre verme gam
Zât-ı a' lâ şânı a' lâ şâh-ı dîn şâhib-'alem
'Aşkına eyle ' inâyet ' âli devlet isterim

332

Mefâ' ilün / Mefâ' ilün / Mefâ' ilün / Mefâ' ilün

1. Elim durmaz dilim durmaz bugünler boş boğaz oldum
Nedir bilmem bu hâlet her hevâya kâr-ı sâz oldum
2. Hudâ ' âlim bilür her sırrı kalb eyler ihsânı
Ne hâcet ver dimeklik sözleri gâyet dırâz oldum
3. Büyük töhmetdir ammâ dil taħammül eylemez 'aşka
Aña imkân bulunmaz vaşl-ı Hakk'a pür-niyâz oldum
4. Aşıl maqbûl olan kalb-i selim olmağ Hudâ'sına
Unuğdum bâb-ı teslîmi varup bir hîle-bâz oldum

5. Hidāyet kı1 ' ināyet kı1 kerem kânı Ğanī sensin
Seniñ faẓlıñla Hādī ' aşıķāne pend-i rāz oldum
6. Ğudā tevfiķ idüp **Ħamdī** gedāya nazm u eş' arı
Rızāñ için liķā için şehā ' aşıķ mecāz oldum

333

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Hādiyā eyle hidāyet nūr-1 ħil' at isterim
Kı1 ' ināyet Kird-gār'ım tād-1 ' izzet isterim
Baħr-1 faẓlıñla ' aṭā eyle cemāliñ nūrını
Şāğar-1 mey-ħāneden bir şāf-1 şerbet isterim
2. Şāh risālet ' aşķına bu ' abd-1 ' āciz kemteri
' Āşıķāniñ arasında şānını kı1 bihterī
Levh-i dil taħtında göster ħüsn-i behcet dilberi
Maķşad-1 a' lā için ħalbimde ref'et isterim
3. Ħüsn-i a' māl ħüsn-i aħvāl kāmil imān ' āķıbet
Eyle tevfiķiñ refiķ şāhib-divān aħsen şıfat
Kı1 ' ināyet pādişāhım dile nūr-1 ma' rifet
Sen Ğudā'sın men gedāyım senden elbet isterim
4. **Ħamdiyā** ħamd eylerim her verdiğim ni' metlere
Yā nice şükr itmeyim ni' metlere devletlere
Din ü imān ħil' atin gidem dem-i ' izzetlere
Dā'imā ħamd eylerim ħalvetde celvet isterim

[100a]

334

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Sırr-ı *sübḥāne ʿllezi esrā*³⁰⁰’yı gözler gözlerim
Şehr-i dilde bî-mişāl zībāyı gözler gözlerim
2. Bir leṭāfet mazḥarı kân-ı şafāya ‘ aşıkım
Özge sevdâdır velî a‘ lāyı gözler gözlerim
3. Derd-i hicrāna düşüp ârzūyı cānān eylerim
Vuşlat-ı bezm-i elest da‘ vāyı gözler gözlerim
4. Cām-ı ‘ aşkı sākīyā mey-ḥāneden şun ‘ aşk ile
Bülbül-āsā Cennetü’l-Mevā’yı gözler gözlerim
5. Mazḥar-ı feyz-i ḥaḳīkat enveri bāğ-ı Behişt
Maṭlab-ı a‘ lā olan Mevlā’yı gözler gözlerim
6. Levḥ-i dil şehrinde ḥüsn-i behcet-ı leylāyı pes
Ârzular gönülüm gül-i ra‘ nāyı gözler gözlerim
7. **Ḥamdiyā**’ya ‘ aşkıñı bahş eyle Raḥmānū’r-Raḥīm
Ma‘ deninde meh-liḳa kimyāyı gözler gözlerim

335

8’li Hece Ölçüsü

1. Rāh-ı ḥaḳīkat şehrine
Gönder meni ḳadem ḳadem
Nehr-i ḥaḳīkat baḫrına
Bandır meni şāh-ı ‘ ālem
2. Sensin Ğanī şāh Kird-gār
Kân-ı ‘ aṭā Perverd-gār
Dil-ḥāneme nūr-ı nigār
Yandır Ğanī sensin bu dem

³⁰⁰ “Her türlü kusur, ayıp ve eksiklikten uzak olan (Allah) yürüttü. İsrâ, 17/1

3. Nūr-ı Cenāb-ı Kibriyā
Eyle ‘atā sen Hādiyā
Bu gönlümi senden yana
Dönder meni doğru gidem

4. Sil mā-sivāyı dilden al
Şevkiñ ile sevdāya şal
Hüsn-i cemāle kıl vişāl
Eyle bu yolda muhterem

5. Mücrim zelil dil-besteyim
Cism-i ‘alil hasteyim
Maşşūdım senden isteyim
Sensin Ğanī eyle kerem

6. Cām-ı cemāliñ şerbetin
Şun Hādiyā muhabbetin
Bu tāk-ı ‘izzet devletin
Şāh-ı beķā eyle himem

7. Nā’il eyle bu devlete
‘Atşānayım muhabbete
Muhtācım şāf şerbete
Şun sāķiyā verme elem

8. Kān-ı keremsin Hādiyā
Baħr-ı fazlıñdan ey Hudā
Eyle ķamu derde devā
Yoliñda şādık ķul olam

9. Şāh-ı risālet ‘aşķına
Ķuṭb-ı velāyet ‘aşķına

Kān-ı kerāmet ‘aşkına
Eyle meni hayrū’l-ümem

10. Eyle ‘ināyet dā’imā
Cām-ı cemāli cā-be-cā
Kandır bana sen Hādiyā
Hamr-ı haqīkī cām-ı Cem

11. Mücrim gedā bu **Hāmdiyā**
Senden diler luṭf u ‘aṭā
Göster cemāliñ meh-liḳā
Ḳurbāniñam mişl-i ğanem

[100b]

336

Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün

1. Hādiyā senden ‘ināyetle hidāyet isterim
Baḫr-ı fazlıñla Hudā dilde dirāyet isterim
Sen kerem kānı Hudā’sın ḫüsn-i elṭāfiñ Ğanī
Behre-yāb eyle efendim şāf-ı şıfat isterim
2. İstemem bu mā-sivāniñ fitnesiyle iştiğāl
Ehl-i ‘aşka bu sivāniñ şöḫbeti cürm ü vebāl
Sen hayırlar fetḫ idüp şāh Kird-gār’ım gönüm al
Vaḫdet ilinde seniñle şevḳ-i muḫabbet isterim
3. Şıbyan ağlarsa ninesi raḫm idüp südlendirir
Şevḳ ile bağına başup Hādiyā uşlandırır
Ḳudretinden pādişāh-ı bī-zevāl seslendirir
Cümleden erḫamsın ey dost şevḳ-i şefḳat isterim
4. İstemek bilmem ĞanīMevlā sen iḫsān it dile

‘Andelîbim bâğ-ı gülşeniñde nâ’il kı1 güle
Nev-resîde goncalansın nice nice bülbüle
Karşu dursın dost bâğında büy-ı lezzet isterim

5. İstemem zîbâ-yı keşretle kıasâvet artırır
Zulmet-i hicrândır ol dilde kesâfet artırır
Nûr-ı ‘aşkıñ lezzeti cânda halâvet artırır
Verdiğin ni‘metlere her dem kanâ‘at isterim

6. Şâh-ı ‘âlem şân-ı a‘zam Kâdir ü Kayyûm Celîl
*Lâ-şerîk ü lâ-nazîr*³⁰¹ sin Hâdiyâ hüsniñ cemîl
Hamdiyâ’yı baħr-ı fażlıña Hudâ eyle halîl
Câh-ı ‘aşka Hâdiyâ miftâh-ı hikmet isterim

337

Mefâ‘ ilün / Mefâ‘ ilün / Mefâ‘ ilün / Fe‘ ülün

1. Hudâvende rızâ-i pâkiñe vâşıl olayım
‘Aţâ kı1 pâdişâhım baħr-ı fażlıñla bulayım
2. Habîbiñ ‘aşkına kân-ı ‘atâfet eyle ihsân
Nedîm-i şâh olup Cennât-ı ‘Adn’iñde kıalayım
3. Dü ‘âlemde zünûbum mağfiret kı1 Hâdiyâ sen
Cemâliñ câmını şun nûş idüp ‘aşka dalayım
4. Funûn-ı ‘ilm-i hikmet baħrına ğarķ eyle yâ Rabb
Cemâliñ şem‘ine pervâne-veş göñlüm şalayım
5. Velâyet menzilinde murğ-ı dil pervâz idüp Hâķķ

³⁰¹ “Onun ortağı yoktur.” En’âm, 6/163

... nālān idüp maqşūdını bulsun mülāyim

6. Bu **Ḥamdī** kuluña ‘ilm-i ledün dersin beyān it
Kemāl ile oqut mülk-i vücūdı ‘ilmiyāyim

[101a]

338

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Efendim pādişāhım luṭf u iḥsāna sezā vārim
Ġarīq-i baḥr-ı ‘iṣyānım meded senden a ḥünkārım
2. Kerem bābın güşād it Hādiyā bu ‘abd-ı ednāya
Kuşūrum ma‘ firet kıl eyle iḥsān nūr-ı Ġaffār’ım
3. Dil-i vīrānemi ma‘ mūr idüp bildir her erkānı
Uşūl-i sırr-ı ta‘ līm eyle bu şadırımda Settār’ım
4. Dü ‘ālem şāhlıġından yek şarāb-ı ‘aşkıñ ey Hādī
Fünūn-ı ‘ilm-i ḥikmet dersini ver dilde dil-dārım
5. Maqām-ı nūr-ı Maḥmūd’ı müşāhide naşib eyle
Cemāliñ şem‘ ine karşı yanayım şāh-ı Ḥaydar’ım
6. Ġanī’sinKird-gār’ım baḥr-ı fazlıñla ‘aṭā eyle
Kamu maqşūdımı kân-ı kerem kıl ḥüsn-i efkārım
7. Dil-i mir’atını pāk eyle **Ḥamdī**’niñ tecellī kıl
Behişt-āsā cemāliñ şem‘ ini gönümde envārım

339

8’li Hece Ölçüsü

1. Bir derde oldum mübtelā
Na‘ imü’l-‘ālā şānı ‘azīm

Efkārım hüsni-meh-liķā
Na‘imü’l-‘ālā sensin Raḥīm

2. Kudret-i Kird-gār ezel
Hallāķ-ı lem-yezāl güzel
‘Āşıkları söyler ğazel
Kıldı ‘atā na‘imü’l-Kerīm

3. Nüş eylemişler cām-ı cem
Bulmuşlar bir ‘ālī himem
Zevķ-i şafāsı dem-be-dem
Artar gider şevķ-i na‘im

4. Bulur cihānda ‘ālī cāh
Virir anlara pādişāh
Şāñı ‘azīm ‘ālem-penāh
Kān-ı kerem Ğanī Hekīm

5. Zākir-i mezkūr dilleri
Açılır ğonce gülleri
Cān diliniñ bülbülleri
Nālān ider ḫalīm ḫalīm

6. Özleri nāzik ḫüb mizāc
‘Aşķı itmiş başına tāc
Ğöñülleri bulmuş ‘ilāc
Ḥudā’sına ḫalb-i selīm

7. Ma‘nevī nūrdan ḫil‘ati
Bürinüp bulmuş devleti
İki cihān sa‘ādeti
Tevfiķ olup ḫalmış ḫadīm

8. Cihāna cümle enbiyā
‘ Aşq ile geldi bā-şafā
Buldı kıamu derde devā
Hudā’sıyla oldu kelīm

9. Tābi‘ leri hep hūş olur
Zākırleri havāş olur
‘ Āşıkları ğavāş olur
Deryāyı hikmetle ‘ Alīm

10. Dünyāya raġbet eylemez
Efsāne bir söz söylemez
Leyl ü nehār kıılar namāz
Zāt-ı Hakk’a şādık nedīm

11. Bu **Hamdī**’ye cām-ı cemil
Eyle ‘ aṭā şān-ı Celil
Luṭf eyleyüp eyle ḫalil
Harām ola nār-ı ceḫim

[101b]

340

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Efendim pādişāhım dü cihān şāhı şafā sensin
‘ Adālet taḫtınıñ māhı Muḫammed Muştafā sensin
2. Nebiler serveri Ḥayrū’l-Verā’sın yā resūlallāh
Hudā’nıñ nūrısın biz-zāt kıamudan müctebā sensin
3. Seni Kıur’ān’da vaşf itdi Cenāb-ı Hākim-i Muṭlaķ
Seniñ şānıñda nāzil oldu Kıur’ān āşinā sensin

4. Seniñ nūrından aldı nūr-ı hūrşid-i kamer-tābım
Seniñ ‘aşkıñla dev eyler melā’ik dil-rubā sensin
5. Cihānda enbiyā mürsel veliler sana ‘āşıkdır
Muḥammed’sin efendim hem resül-i bā-şafā sensin
6. Seniñ ‘aşkıñla oldı şād-ı hurrem dü cihān halkı
Seniñ ‘aşkıñla bildi sırr-ı a‘lāyı dilā sensin
7. Seniñ ‘aşkıñla geldi böyle Ādem-i şafıyyullāh
Seniñ nūrın cebininde kılar lem‘ān nevā sensin
8. Daḡı Şit oldı nūryla mu‘ammer hem mükerrermdir
Sana ‘āşık idi cān u gönülden reh-nümā sensin
9. Benī Nūḡ kim necāt buldı o tūfānı secā’atden
Seniñ ismiñle fetḡ oldı sefine sāliķā sensin
10. Ki Mūsā’niñ elindeki ‘aşāsı mu‘cizātıñdır
Ḳamu tuḡyānı ‘āciz kıldı her derde devā sensin
11. Süleymān’ı rüz-gār emr itdiği yire
Götürürdi velākin şāḡib-i bād-ı şabā sensin
12. Seniñ o şāfiña mecbūr idi Dāvūd nebiyyu’llāh
Bilürdi dü cihānda eşābā şāḡib-livā sensin
13. Seniñ ‘aşkıñla ‘İsā gökde sākin oldı rūḡullāh
Sana ümmetlige mecbūr idi kān-ı vefā sensin
14. Gelüp aḡkām-ı şer‘i Aḡmed’i iḡhār ider bir güle
Ḳamu küffārı elzem itmege nūr-ı beķā sensin

15. Seni görmek için ‘ aşık kamu mürsel nebiyyu’llāh
Severler cān u dilden sen Ḥabīb-i Kibriyā sensin
16. Kamu ‘ aşıkların maḫṣūdı ḥüsnin nūrı Maḥmūd’ı
‘ Aceb görsem diyü ağlar şehen-şāh meh-liḳā sensin
17. Kudümüñle şeref-yāb oldı ‘ arş u kürs levḥ-i maḥfūz
Tozuylaiftihār eylerdi na‘ lini cilā sensin
18. Seni tā *ḳābe ḳavseyn*³⁰²ine götürdi refrefzibā
Temāşā eylediñ sırr-ı Ḥudā nūr-ı hümā sensin
19. Şefā‘ at eyle bu **Ḥamdī** ḳuluña yā resūlallāh
Göñüller şehrinin sultānı şāh-ı muṭlaḳı sensin

[102a]

341

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Şehen-şāh-ı cihān şāf-ı şarāb-ı erguvāndan şun
Dilā mey-ḥāne-i şāğardan al nūr-ı cināndan şun
Dem-ā-dem bülbül-āsā ‘ aşık-ı şeydālarından ḳıl
Ġubār-ı çeşmi sil feyziñle şāhım cāna cāndan şun
2. Göñül ister ki bir maḥbūb-ı zibā Cennetü’l-Me’vā
Uṭanur görse şāhı ḥāk-i pāy olur aña Ṭübā
Dü ‘ ālem şāhına ‘ aşık ḳılup ver ‘ aşkını Mevlā
Şarāb-ı lem-yezāliden gelen cām-ı civāndan şun
3. O bir maḥbūb-ı Mevlā vaşlına ‘ āḳıl idüp bilmez
Cemālini gören māzūr olur zülfine hīç durmaz
Bu ‘ ālemde yiyüp içmek leziz olsun anı şormaz

³⁰² “İki yay aralığı kadar.” Necm, 53/9

Anıñcün isterim Mevlā şarāb-ı nā-civāndan şun

4. Leb-ā-leb fitnedir dünyā denī ednāyı şayd eyler
Şeķāvet artırup noķsān-ı insāna neler söyler
Müzeyyen kūşeñ sarāy zann itdigiñ ezher gönül n'eyler
Bana lāzım degil şāfi cevāb şāhib-divāndan şun
5. Hudāyā ihtiyāc verme 'ināyet kıl hidāyet kıl
Şarāb-ı 'aşkıñı şun maķşadım vuşlat 'aţāfet kıl
'Azīz it dü cihānda şāh nigār kān-ı leţāfet kıl
Kadeh-i bāğ-ı gülşeniñde şāhım hūb nihāndan şun
6. Bu 'abd-ı 'āciz ednā **Hamdiyā**'yı der-be-der koyma
Vişāliñden ayırma şāh nigārım pür-keder koyma
Tecellī kıl dil-i vīrāneme aşlā ğubār koyma
Dem-ā-dem cām-ı 'aşkı doldırup tūţī dehāndan şun

342

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Hudāvende ğarīķ-i baħr-ı 'işyānım meded senden
Günāh-kārım dilā muhtāc-ı ğufrānım meded senden
2. 'Adālet taħtınıñ şāhı hümāyūn 'aşkına yā Rabb
Bağışla her günāhım sırr-ı Sübhān'im meded senden
3. Taleb-kārım Raħīmā raħmetiñ baħrından ihsān it
Efendim pādişāhım 'āli zī-şānım meded senden
4. Fünūn-ı 'ilm-i hikmet dersine tālīb dil envārım
Hidāyet eyle dil şehrinde sultānım meded senden
5. Cihār-ı yār-ı pāki şāh risālet 'aşkına Hādī
Elim dut dest-ğir ol dilde cānānım meded senden

6. Bu **Ḥamdī** kuluña ‘aşk-ı ḥaḳīkat eyleyüp iḥsān
Cemālīñ cāmını şun ey Süleymān’ım meded senden

[102b]

343

Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilātün / Fā’ ilün

1. Ḥāne ber-düşüm şehen-şāh-ı cihān bilmez misin
‘Āleme mestūr ise sana ‘ayān bilmez misin
Ḳādir ü Ḳayyūm kerem kānı efendim Kird-gār
Senden ister dil murādın her zamān bilmez misin
2. Sen Ġanī’sin şāh-ı ‘ālem eyle iḥsān el-amān
Ḳıl ‘ināyet pādişāhım derde dermān el-amān
On sekiz biñ ‘ālemi ḥalḳ eyleyen ḥān el-amān
Zātiña mahşuş dilimde el amān bilmez misin
3. Bī-başar ḳaldım meded ey Kird-gār’ım pādişāh
Baḥr-ı fazlıñdan efendim eyle iḥsān yā İlāh
Sen kerem kānı Ḥudā’sın cümleye ‘ālem-penāh
Maḥlebim nūr-ı tecellī rāy-gān bilmez misin
4. Bir ġarīb bī-çāreyim iḥsāniña muḥtāclarız
Dü cihānda feyz-yāb eyle‘ azizim ‘ācizleriz³⁰³
Levh-i dil şehrinde şāhım ḫAlīb-i ma‘recleriz
Eyledi dā’ım ricā’i dil dehān bilmez misin
5. Cām-ı ‘aşkı şāh risālet ‘aşkına şun Hādiyā
Baḥr-ı fazlıñla ‘ināyet eyle şāhım cā-be-cā
Ḥüsniñi mir’āt-ı dilde āşikār it māh-liḳā
Vuşlatıñ ārzü ḳılar cānımda cān bilmez misin

³⁰³ Vezin bozuk.

6. **Ḥamdiyā'**nın muṭlaḳā maḳṣūd-ı ḥüsn-i zü'l-celāl
Pādişāhım luṭf u iḥsān eyle dil bulsun kemāl
Ḳudretiñle Kird-gār'ım meh-liḳā cām-ı cemāl
Şun efendim 'ilmiyā aḡlar hemān bilmez misin

344

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Şehen-şāh-ı cihān dil murḡı ister 'ālī bir gülşān
'İnāyet ḳıl hidāyet ḳıl ḥaḳıḳat şehrini iḥsān
2. İdüp bu bende-i nācize-i miskīne luṭf eyle
Kerem bābın güşād it perr ü bāl itsin Ğanī menān
3. Tecellī nūrına müstaḡraḳ eyle çeşm-i mestānım
Cemālīñ şem'ine yandır olayım 'aşḳ ile pervān
4. Dem-ā-dem nūş idem sāḳi elinden bāde-i 'aşḳı
Efendim bendeñi 'aşḳıñla memnūn eylegil ḥayrān
5. Necāt ister cihānīñ fitnesinden Hādiyā senden
Cemālīñ pertev-i mir'atı dilde görünür pinhān
6. Laṭifā baḥr-ı fazlıñla bu **Ḥamdi** ḳuluña 'aşḳı
Ḥaḳıḳat baḡş idüp şād eyle olsun mazḥar-ı 'irfān

[103a]

345

Mef' ülü / Mefā' ilü / Mefā' ilü / Fe' ülün

1. Yā Rabb beni ḳurtar şu cihānīñ eleminden
Yandı cigerim ḥār ile aḡyārīñ elinden

2. Bir hāne tedārik idüp ‘ uzletde Hudāyā
Nālān ideyim şevk ile dil murğı dilinden
3. Pes halk-ı cihān her biri bir nefis-i hevāda
Uşandı gönül ülfet-i yārān siteminden
4. Eyvāh ki ğarīb oldı zamānda nücebālar
Bī-zār olurum ehl-i kitābıñ kaleminden
5. Bir pend-i hafı anlara ašlā eser itmez
Uğraşdı dilā nefis-i hevāya za‘ mindan
6. Rağbet mi ider bir şürefāya nazār eyle
Şādık didi ki hubb-ı sivānıñ sebebinden
7. Cīn fikri kılar özge dil enver kāmı anda
Taħkīr ider ol her nücebāyı haşeminden
8. Hağk ‘ aşıkını görmeyüp ol kibr-i vağārı
Bir leğabe virir hırşla pür-derd ü ğamından
9. Tiryākiligi kendine dost rehber idinmiş
Tönbāki dehān şurb u şarābıñ eserinden
10. Devlet dağı şaşdı bu maķūle süfehādan
Oğlancılığı hoş gözedirler şakımından
11. Her kanķısına eylese rağbet o şehen-şāh
Nefret getirür şoñ ucı müflis deseminden
12. Ğarāt ider ol mal-i yetimi dimez ašlā
Hağk rāzı degil hırş ile māl cem‘ -i ceminden

13. Hep ... Hudā ... müfsid hazer eyle
Ey dil çekilüp vaḥdete gir nās şirerinden

14. Hiç çıkma cihān ḥalkı ile eyleme ülfet
Geçdim zer ile cevher-i şāf-ı dūrerinden

15. Ḥaḳḳ ʿaşkıını ihdā kıla bu ʿabd-ı ḥaḳḳire
Kesretle ʿaṭā eyleye feyzin kereminden

16. Dil şehrini tezyīn ideyim nūr-ı letāʿif
Feth ola ḳamu ... hep şerefinden

17. Maḥfiyyet-i kibriyāya ḡarīḳ ola bu cism
Seyrān ideyim çeşm-i laṭīfīn tarafından

18. Bir baḥre ḡarīḳ olmaḡ ile rūḥ-ı münevver
Kesb itdi velāyet dūrer ile necefinden

19. Bī-çāre gönül vuşlat-ı Ḥaḳḳ'ın ele miyle
İnler dün ü gün ʿaşḳ ile yārın kederinden

20. Ḥayyıklıdı naşīb maʿnevi Geylāni ṭarīḳi
Gösterdi velī dūrlü maḳāmāt hünerinden

[103b]

21. Ḥaḳḳ ʿaşkıınıñ meclisini maʿnevi gördüm
Seyrān iderek ḥazīnle geçdim kenerinden

22. Hem şundı bana curʿa-i cāmı ḥabībler
Bektāşī imiş kān-ı zarāfet pederinden

23. Bu Ḥamdī ḳuluñ maḳşadı her cām-ı cemīli
Nüş itmek için geldi şarābın puñarından

Mef' ūlū / Mefā' ilū / Mefā' ilū / Fe' ūlūn

1. Sākī bana şun şāf-ı şarābı gülerekden
 ' Atşāna yetiş yandı ciger cān-ı yürekden
2. Meyhāne-i şāgar mı ' aceb ma' nevi gördüm
 Pür-bāde şunar ' aşık-ı Yezdān'a firāğdan
3. Şūrīde gazel söyleyene bāde-i sākī
 Durmayup şundı kamu ' aşıkā bir hūsn-i mülkden³⁰⁴
4. Geldi bana bir hūsn-i laṭif çeşm-i zarāfet
 Bektāşi imiş tā ezeli hükmi-i felekden
5. **Ḥamdī** kuluna luṭf ile refk eyledi hūnkār
 Hem didi dile eyle terennüm bu gerekden

Fā' ilātūn / Fā' ilātūn / Fā' ilātūn / Fā' ilūn

1. El-amān yandım cihānıñ mekrine ḥān el-amān
 Kurtarup nār-ı dūzaḥdan eyle iḥsān el-amān
 Zulmet-i hicrāna ğarḳ oldum meded senden meded
 Mihnet-i hicrāndan azād eyle Sübhān el-amān
2. Raḥmetiñ deryāsına ğarḳ eyle Raḥmānū'r-Raḥīm
 Pādişāh-ı bī-zevālsin şān-ı a' zam ey Kerīm
 Evliyālar zümresinde kıl meni ḳalb-i selīm
 Eyle şāhım baḥr-ı fazlıñdan Süleymān el-amān
3. Sen Ğanī'sinKird-ġār'ım pādişāh-ı bī-zevāl
 Ma' firet ḳıl cürmümi itme günāhımdan su'āl

³⁰⁴ Vezin bozuk.

Māh-ı mihr ü luḫf idüp dil çeşmine göster cemāl
Rif at it teşrîf buyur dil yandı deyyān el-amān

4. Sen kerem kânı Ḥudā'sın eyle iḫsān yā Ğanī
Bir tecellī kııl dile yaḫ nār-ı ' aşḫa sen meni
Şevḫ ile vaşlın yolında bulayım Mevlā seni
Eylegil her derdime dermān-ı Loḫmān el-amān
5. **Ḥamdiyā** ' āciz günāh-kār der-be-der miskīn ğarīb
' Aşḫ ile nālān u giryān oldı mişl-i ' andelīb
Maḫşad-ı a' lā meni bu yolda eyle pür-edīb
Cām-ı ' aşḫın şerbetin şun derde dermān el-amān

[104a]

348

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Şehen-şāh-ı cihān bāğ-ı nihānımda efendimsin
Ḥaḫīḫat şehrinin sultānı cānımda efendimsin
Kerem kânı seni Mevlā yaratdı kendi nūrından
Cemālın pertev-i nūrı cinānımda efendimsin
2. Mu' azzamsın mükerremsin seni Ḥaḫḫ muḫterem kııldı
Dü ' ālemde ' azīzim pādişāhım pür-kerem kııldı
Nebiler ser-firāzı Hādiyā şeyḫü'l-ḫarem kııldı
Gönülde nār-ı ' aşḫın var dehānımda efendimsin
3. Seni taşdıḫ iden şiddiḫ-i ekber yād-ğār oldı
Şadāḫatle efendim pādişāhım şāh suvār oldı
Ṭarīḫ-i naḫşibendi ser-firāzı hem civār oldı
*İlā yevmü'l-ḫiyāme*³⁰⁵ dü cihānımda efendimsin

³⁰⁵ “Tā kıyāmet gününe kadar.” Âl-i İmrân, 3/55

4. ‘ Adālet mazharı fārūḳ-ı ekber hem ‘ Ömer şānı
Ḥalāfetde muḥābbetde secā‘ atde yoğ emşālî
Velî ‘ Oşmān-ı zî-nürrîn bulup her sırr-ı Sübhān’ı
Şehen-şāh-ı cihān nāmı nişānımda efendimsin
5. Ḥaḳīḳat mazharı şāh-ı velāyet yā ‘ Alî sensin
Leṭāfetde nazāfetde efendim cān dili sensin
Cinānıñ bāğ-ı gülşānında şeydā bülbülü sensin
Cihānda durduğım müddetce yanımda efendimsin
6. Bu Ḥamdî kuluñı şāh-ı şehīdin ‘ aşḳına Hādî
Ya‘ aşḳla şāh-ı kevneyne dilā vaḳt-i seher bādı
Gül-sitānı duyur rûḫā gıdā tevḫīd ü evrādı
Ḳılup tûṭî mişālî bu ziyānımda efendimsin

349

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Efendim pādişāhım derde dermān şāh-ı ḥübānsın
Dü ‘ ālemde müşerref hem müzeyyen şāh-ı sulṭānsın
2. Seni Ḥaḳḳ *rahmeten-li’l-‘ālemīn*³⁰⁶ ḫalḳ eyledi bi’z-zāt
Efendim vaşfiña ‘ āciz ḳalem pür-sırr-ı Yezdān’sın
3. Cemālīñ Cennetü’l-Me’vā kemālīñ Sidre-i Ṭübā
Sana dil verdim ey şehā Ḥudā’nıñ nūrı Sübhān’sın
4. Kemālīñe kemāl ermez cemālīñe cemāl ermez
Vişālīñe vişāl ermezki sen maḥbüb-ı Raḥmān’sın
5. Sana vaşşāf olan diller cinānda şād-ı bülbüller
Açılır bülbüle güller ḳamu ‘ uşşāḳa gülşensin

³⁰⁶ “Âlemlere rahmet olarak (gönderdik).” Enbiya, 21/107

6. Bu **Ḥamdī** pür-günāh-kārı bağışla göñlümiñ varı
Özümdē ‘aşkıniñ nārı dilā cānımda cānānsın

[104b]

350

5’li Hece Ölçüsü

1. Efendim Allāh
Ġanī pādişāh
Luţfu çok İlāh
Sen degil misin
2. Perverd-gār’ım
Şāh Kird-gār’ım
Göñlümde varım
Sen degil misin
3. ‘Ālemiñ şāhı
Şem‘ ile māhı
Ulu Allāh’ı
Sen degil misin
4. Zıkr-i Sübhān’ım
ĠanīYezdān’ım
Dīnim imānım
Sen degil misin
5. Ey Ġanī Raḥmān
Eylegil iḥsān
Dertlere dermān
Sen degil misin

6. Celilü'ş-Şânım
Cemilü'ş-Şânım
Ġanî haķanım
Sen degil misin

7. Hāllāķ-ı 'ālem
Rezzāķ-ı ādem
Cümleden a'lem
Sen degil misin

8. Kān-ı hidāyet
Şāh-ı 'ināyet
Baħr-ı 'aţāfet
Sen degil misin

9. Ey ĠanîSübhān
Vay ulu Yezdān
Hāmdî'ye cānān
Sen degil misin

351

7'li Hece Ölçüsü

1. 'Āķıl-ı agāh olan
Vāşıl-ı dergāh olan
Dü cihāna şāh olan
Ağlar gezer Hū diyü
2. Cām-ı 'aşķı nūş iden
Cān-ı dilden cūş iden
Pend-i pāki gūş iden
Ağlar gezer Hū diyü
3. Mest-i müdām cān dili

Dā'im ārzūlar güli
Levh-i diliñ bülbüli
Ağlar gezer Hū diyu

4. Dü cihānda 'abd-ı hāş
Dā'imā ağlar havāş
Baħr-ı muħiṭ-i ğavāş
Ağlar gezer Hū diyu

5. İsm-i Haḳḳ'ı zıkr ider
Ḥikmetini fikr ider
Ni'etine şükr ider
Ağlar gezer Hū diyu

6. Mā-sivādan el çeker
Nār-ı 'aşḳa cān yaḳar
Gözlerinden ḳan döker
Ağlar gezer Hū diyu

7. 'Aşḳa giriftār olur
Yār ile hem-yār olur
Maḫhar-ı envār olur
Ağlar gezer Hū diyu

8. Mā-sivāya iltifāt
Eylemez ol pāk-i zāt
Dileyüp ḫaḳdan necāt
Ağlar gezer Hū diyu

9. **Ḥamdiyā**'ya Hādiyā
Cām-ı 'aşḳı ḳıl 'aṭā
Dileyüp senden liḳā
Ağlar gezer Hū diyu

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Dilā ' aşk ile mecbūr oldığım şāh Muştafā' dır bu
Hudā'nıñ nūrıdır bi'z-zāt nigārım pür-şafādır bu
2. Anıñ şānındadır *lev-lāke lev-lāk*³⁰⁷ dü cihān içre
Nebiler serveri şāh-ı cinān Hıyırü'l-Verā' dır bu
3. Velī ol evvelin hem āhirin bāğ-ı gül-sitānda
Yārın rüz-ı kıyāmetde şehā şāhib-livādır bu
4. Cihāna gelmeden maşşūdımız ol şāha yār olmak
Hāķīkat şehriniñ sulţānı bir nūr-ı nevādır bu
5. Ebūbekr ' Ömer ü ' Oşmān ' Alıyyü'l-Murţazā rehber
Bulındı ol şehen-şāh-ı cihāna mäh-liķādır bu
6. Anıñ şānında Qur'an nāzil oldı Hāķķ habību'l-lāh
' Ādālet tahtınıñ şāhı hümāyūn āşinādır bu
7. Kāmu eflāki seyrān eyledi mi' rācda ol sulţān
İrişdi *ķābe ķavseyr*³⁰⁸e daħı ķavmü'l-' alādır bu
8. Bu zāt-ı pākiñ ' aşkına ' ināyet kıl hidāyet kıl
Kāmu derdiñ devāsı pādişāh kān-ı ' aţādır bu
9. Maķām-ı nūr-ı Maħmūd'ı müşāhide naşib eyle
Efendim levħ-i dil şehrinde bir ħavz-ı sıķādır bu

³⁰⁷ "Sen olmasaydın (yâ Muhammed), sen olmasaydın felekleri yaratmazdım." Hadîs-i Kudsî

³⁰⁸ "İki yay aralığı kadar." Necm, 53/9

10. Mübārek ḥāk-i pāy **Ḥamdiyā** bu nūrı Yezdān'ın
Anın aşkıyla yazdı vaşfını şadra şifadır bu

353

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Hidāyet kıl kerem kânına sensin şān-ı a'zam Hū
Efendim pādişāhım bir ulu ihsān-ı a'zam Hū
2. Şerīkiñ yok naziriñ yok *huvāllāhü'l-aḥad* sensin
Kamu maḥlūka ḥālīk kıl hidāyet kânı a'zam Hū
3. Ḥudā'sın biñ bir ismiñle müsemma şāhım a'lāsın
Delīlim *kul huvā'llāhü'l-eḥad*³⁰⁹ Qur'ān-ı a'zam Hū
4. Risālet taḥtınıñ şāhı hümāyün aşkına yā Rabb
Dile tevfiḳ idüp bildir hidā Yezdān-ı a'zam Hū
5. Ḥaḳīkat şehriñ bir küşesinde kıl meni miḥmān
Meded senden kerem senden kamu ihvān-ı a'zam Hū
6. Ayırma şāh risāletden efendim dü cihānında
Gice gündüz anı arzū kılar vicdān-ı a'zam Hū
7. Ebūbekr Ömer ü Osmān Alīyyü'l-Murṭazā aşkı
İçün göster bu dil murgına her gülşen-i a'zam Hū
8. Bu **Ḥamdī** kuluña Hādī ināyet kıl dem-i aşkı
Ḥaḳīkat isterim senden dilā cānān-ı a'zam Hū

[105b]

354

³⁰⁹ “O, Allāh'tır, bir tektir, de. İhlās, 112/1

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Derdimiñ dermānı ur 'ān eřm-i dil derdān-ı Hū
Sadırımıñ sultānı ur 'ān sırrımıñ Sübhān'ı Hū
Maşad-ı a' lāya erdi Hū'yıla ehl-i kemāl
Dertleriñ dermānı Lomān eřm-i dil hayrān-ı Hū
2. Hū maāmı var Hudā'nıñ 'āřıı seyrān ider
Aşla gözler görmemiş cān-ı dili hayrān ider
Bāĝ-ı gülşen ire murĝ-ı dilleri nālān ider
Levh-i dil řehrinde Hū'ya ergürür mestān-ı Hū
3. Cām-ı 'āřı nūř iden 'āřıqlara mestür degil
'Ābid ü zāhid bu sırrıñ vaşlına mecbür degil
Ol maāmı görgürir mi meşreb-i menşür degil
'Āř-ı řādıqlara iřsān olur gülřen-i Hū
4. İsm-i Hū'yı dem-be-dem zıkr eyleyüp bul sırrını
Mā-sivā efkārını dilden ıkar naşb it bunı
Sana iřsān eylesin Mevlā alış bayram günü
Bāĝ-ı gülřen ire murĝ-ı dil ide nālān-ı Hū
5. Hū maāmı var anı ma' nāda seyrān eyledim
Lā dime nür ile ma' mürı görüp hem sevildim
Sedd-i İskender miřāli 'ālī bāba Hū didim
Hū maāmı dāhilinde añlanur yārānı Hū
6. Al yeşil penbe beyāz elvān-ı nürdan bir hiāb
Tıb ile erdem maāmı Hū'ya ma' nen afitāb
7. Sırr-ı Ha'ı 'ilm ile a' māl ile bilmek muāl
'Aş ile tevħid-i Yezdān eyleyüp kesb ile hāl
İtmek istersen 'azizim hūb temāřā-yı cemāl

İste Hakk'dan 'aşk-ı şıdkı feth ide bürhānı Hū

8. Mā-sivādan 'uzlet it levh-i dili nūr eyle sen
Ġayrıya bakma 'azizim kendiñe it hūsn-i zann
Nār-ı 'aşka yansın ey tālib efendim çeşm-i cān
Cān içinde sırr-ı Hakk'dır 'aşka ihsānı Hū
9. Mā-sivāya meyl iden bilmez bu sırrı şöyle bil
Şoyunup meydān-ı 'aşka gir gerekmez kāl ü kıl
Sākīyā nūş itdirir sana 'azizim sel sebīl
Raḥm-ı ġālib pādişāhım raḥm ider Raḥmān'ı Hū
10. Baḥr-ı faẓlıñdan Hūdāyā **Hāmdiyā**'ya kıl naşīb
Evliyālar zümresinde Hādiyā eyle edīb
Göñlümiñ emrāzına eyle 'ilāc sensin ṭabīb
Sen 'ināyet kıl bu yolda 'aşk ile 'irfānı Hū

[106a]

355

Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Levh-i dile Hādiyā
Eyle 'atā sırrı Hū
Tevfīk idüp dā'imā
Eyle 'atā sırr-ı Hū
2. 'Aşka olam āşinā
Ola Hādī reh-nümā
Şehr-i dile Rabbenā
Eyle 'atā sırr-ı Hū
3. Sırr-ı Hū'yı bülbüle
İhsan it murğ-ı dile

‘ Āşık olayım güle
Eyle ‘aṭā sırr-ı Hū

4. Hū ḳulunı ḳıl ḳabūl
Ḳurbine eyle vüṣūl
Dime bana ara bul
Eyle ‘aṭā sırr-ı Hū

5. Dīvāna dil dā’imā
Seni ārzūlar hümā
Levḩ-i dile ey Ḥudā
Eyle ‘aṭā sırr-ı Hū

6. Sensin Ğanī Kird-gār
Efendim Perverd-gār
Şehr-i dile şāh-nigār
Eyle ‘aṭā sırr-ı Hū

7. Göñül şehri ḩaḳīḳat
Ārzūlar aḩsen şıfat
Cām-ı cemīle şerbet
Eyle ‘aṭā sırr-ı Hū

8. Maḳşūdımız sırr-ı Hū
Def’ ola her güft ü gū
Fetḩ ola aḩsen ḳapu
Eyle ‘aṭā sırr-ı Hū

9. Hū maḳāmın ver bana
Levḩ-i dilde māh-liḳā
El-amān yā Rabbenā
Eyle ‘aṭā sırr-ı Hū

10. Behişt-i a' lā imiş
Cümleden evlā imiş
Mesnedi bālā imiş
Eyle 'aṭā sırr-ı Hū

11. Ma' nevī göster diler
Dil anı ārzū kılar
Hādīyā senden diler
Eyle 'aṭā sırr-ı Hū

12. Nūrdan münevver idi
Bedirden enver idi
Harīr-i dilber idi
Eyle 'aṭā sırr-ı Hū

13. **Ḥamdiyā'**ya cān dili
Göster bu menzīli
Bu maḳām sırr-ı 'Alī
Eyle 'aṭā sırr-ı Hū

356

5'li Hece Ölçüsü

1. İsm-i a' zam Hū
Şāh-ı 'ālem Hū
Cām ile Cem Hū
Eyle himem Hū

2. Settār-ı 'ālem
Ġaffār-ı a' zam
Bu 'abda her dem
Eyle kerem Hū

3. Şāh-ı risālet
Kān-ı leṭāfet
Tāc-ı sa‘ ādet
Şāh-ı ḥarem Hū

4. Şāh-ı velāyet
Kān-ı kerāmet
Dilde leṭāfet
Ḥayrū’l-ümem Hū

5. Cihār-ı yārīñ
Nūr-ı niğarīñ
Ḥamdī bu kāriñ
‘ Abdı menem Hū

[106b]

357

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Kimseler daḥl itmesin efsāneler yazmış diyü
‘ İlm-i eş‘ arı yolından çaḡarup bozmuş diyü
Oḡuyup hīç yazmadım ‘ ilm-i ‘ arūzı bilmezem
Söyleden söyletdi hoş gör tuḡfe söz durmuş diyü
2. Bir ġarīb bī-çāreyim mecbūr dil-i vīrāneyim
Cān fedā-kārı Ḥudā’yım ṭālib-i cānāneyim
Mest-i mecbūr olana baḡr-ı muḡīṭ mey-ḡāneyim
Ḥüsn-i ḡann eyle ‘ azīz ol bir ḡadeh sözmiş diyü
3. Devr ider dil murġı bu mülk-i vücūdı seyr-i cān
Eyler idi bir vaḡit ma‘ nāda hem ḡāhir nihān
Hū maḡāmına iriṡdirdi meni ṡāh-ı cinān

Dahl idersin Şu cihānı serserī gezmiŐ diyü

4. Tuĥfeler seyrān idüp ucdum verā-yı perdede
Hü maĥāmın Hü'yıla açdım verā-yı perdede
Tayy idüp bir kuŐ gibi uçdum verā-yı perdede
Sen kıyās eyler misin kim gönlünü üzmiŐ diyü

5. Şaşarım Şol ġāfile aldanmıŐ ikrāh eylemez
Mā-sivāmiñ fitnesinden çekilüp rāh eylemez
‘AŐŐ ile tevĥīde pend olmaz özin Őāh eylemez
Őevĥ ile itmez muĥabbet dūnyadan bezmiŐ diyü

6. **Ĥamdiyā** Hādī sana nuşret virüp gezdiñ nihān
Ĥaĥĥ’a iĥbāl it maĥām-ı Hü'yı buldıñ rāy-ġān
Bu maĥāmı Őāf-ı nūr ĥalk eylemiŐ Őāh-ı cinān
Reng-i elvān baĥrı gezmiŐ ‘ilmiyā bozmuş diyü

358

5’li Hece Ölĥüsü

1. Murġ-ı dil uyan
Hü diyelim Hü
Durma ‘aŐŐa yan
Hü diyelim Hü
2. İsm-i a‘zam bu
Dil mu‘azzam bu
Őāh-ı ‘ālem bu
Hü diyelim Hü
3. ‘ĀŐıĥ-ı dil-dār
Őādıĥ-ı Ġaffār

Sālik-i Settār
Hū diyelim Hū

4. Tevfīk-i Hudā
İhsān-ı hidā
Hep bāy u gedā
Hū diyelim Hū

5. Bu ism-i Sübhān
Hem nūr-ı bürhān
‘Aşq ile her ān
Hū diyelim Hū

6. **Ḥamdī** bu yoldan
İnce uşūlden
Cān u gönūlden
Hū diyelim Hū

[107a]

359

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Kird-gār’ım baḥr-ı fażlıñdan dile envār-ı Hū
Luṭf u ihsān eyleyüp doldur dile Cebbār-ı Hū
Bir tecellī eyleyüp bāğ-ı Cinān it gönlümi
Pādişāh-ı bī-zevāl levlü’l-‘ alā Settār’ı Hū
2. Cām-ı ‘aşkı şun kerem kānı efendim Kird-gār
Şād u memnūn eyle ‘aşkıñla efendim Kird-gār
‘Abd-ı ‘āciz kuluña eyle ‘ināyet yād-gār
Dil-penāhım kıl hidāyet cān u dil Ğaffār’ı Hū
3. Sen Ğanī’sin ey Raḥīm Raḥmān seni ārzūlarım

Şevk ile sevdim efendim ey Ğanî arzularım
Kıl teraħħum Hâdiyâ her ân seni arzularım
Eyle iħsân câm-ı ‘ aşkı gönlümüñ dil-dârı Hû

4. Nice arzû kılmayım ey Ğayyu Ğayyüm zü’l-celâl
‘ Ālemiñ ħallâkı a‘ zamsın efendim ħüb cemâl
Zâtıña ‘ aşık kılup eyle ‘ a‘tâ kâmil kemâl
Dü cihânda dest-gîr it şâdını ħünkârı Hû
5. **Ħamdiyâ**’yı nâr-ı ‘ aşka yandırıp eyle ħabûl
Şâh risâlet ‘ aşkına ħurb-ı vişâle bula yol
Ħaħħ erenler evliyâlar diyeler şâlih oğul
‘ İlmiyâniñ dâ’imâ efkârı Hû esrârı Hû

360

Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilâtün / Fâ‘ ilün

1. Levĥ-i dilde Kird-gâr’ıñ enveriSübĥân’ı Hû
Gizlü sırdan cân içinde ħullara iħsânı Hû
2. Şıdĥ-ı iħlâş it Ħudâ’ya ‘ aşk ile tevĥîd oğu
Rûz u şeb zıkr it Ħudâ’yı şehr-i dil vildânı Hû
3. Bâğ-ı ħüsn-i enveriniñ pertevi şâh-ı beğâ
Dem-be-dem dolsun dile iħyâ kıla dil cânı Hû
4. ... a‘ zamdan ba‘ id olma şaĥın
Başıña tâc it ‘ azîzim bulasın ‘ irfânı Hû
5. Dut uşûli bul vuşûli tãhir ol bu yolda sen
Aĥ ħaĥîħat gözlerin seyrânda bul cânânı Hû
6. Gir ħaĥîħat şehrine kân-ı zârâfet Hû’yıla
Tãlib-i bezm-i vişâl eyler seni erkân-ı Hû

7. Cām-ı ‘aşkı nüş ider ‘aşk ehli Hakk’dan Hū diyü
Ârzular şem‘-i cemâli ‘aşk ile Raḥmān’ı Hū
8. Bir nefes dūr olma **Hāmdī** ‘aşk-ı Hakk’dan Hū diyü
Nāgra-i Ḥaydar’ı tekrār eyle dil ḥübānı Hū

[107b]

361

11’li Hece Ölçüsü

1. Bir bāğ-ı nihānda bülbül mişālī
Nālān ider murğ-ı dil yāra karşı
Gülşen bağçe sende bulup vişālī
Şūrīdeler söyler gül-zāra karşı
2. Göremez gülleri bād-ı şabādan
Būy-ı ‘anber feşān gelür cabādan
Bāde nüş eylemiş sākī babadan
Mestāneler söyler dil-dāra karşı
3. Şeydā bülbül gibi cān u dil ‘āşık
Nār-ı ‘aşka pervāne gönül yanık
Rūz u şeb giryāndır dā’im uyanık
Ne hoş güftār ider ḥünkāra karşı
4. Meded senden meded ey cemīlü’ş-şān
Senden olur bana laṭīfeler iḥsān
Bāğ-ı gül-sitānıñ eyleyüp rüşān
Fetḥ eyle dil çeşmin dīdāra karşı
5. **Hāmdiyā** āh idüp ağlar özünden
Dā’imā yaş döker iki gözünden

Bülbül-āsā nālān olur sözünden
Feth eyle dīdemi envāra qarşu

362

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Dil-penāhı luṭf u iḥsān it bana esrār-ı Hū
Şehr-i dilde zāhir olsun nağra-i Ḥaydar'ı Hū
2. Sırr-ı Hū'yı baḥş idüp envārını eyle 'aṭā
Maḫşad-ı a' lā bana şāh-ı cinān envārı Hū
3. Cāhı bālā rāh-ı a' lā kān-ı ' irfān it meni
Pādişāh-ı bī-zevālsin kıl 'aṭā ḥünkārı Hū
4. Dār-ı dünyā dār-ı ' uḫbā mihnetinden kıl ḫalāş
Sırr-ı Hū'ya mażhar it efkārımı Settār'ı Hū
5. Dü cihānda şād u memnūn it beni şāh Kird-gār
Nīl Fırāt Ceyhūnleyin dolsun dile Ğaffār'ı Hū
6. Hū'ya dem-sāz eyle her efkārımı şāh-ı beḳā
Baḫr-ı fażlıñdan ' aṭā eyle dile dil-dār-ı Hū
7. Hū maḳāmında Ḥudāyā maḫşadım ḥüsn-i cemāl
Nūrına müstağraḳ it göster ḳamu seyyārı Hū
8. Cām-ı ' aşḳı dem-be-dem şun şāğar-ı meyḫāneden
Kird-gār'ım luṭf idüp göster cemāl Cebbār'ı Hū

[108a]

363

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. amu ihvn-1 dne pr-muhabbetle du adır bu
Taleb-krım arb-1 erguvna iddi adır bu
2. Cemlin cmin nş eyleyen nehr-i dili buldum
Didim pr-i muan sana hidya bir addır bu
3. amu ihvn-1 dne Şun arb-1  aşı ey ski
Dem--dem nş idp knsın arb-1 mh-liadır bu
4. Rzsıyla liasın Hk naşib itsin sana y H
Vel cn u gnlden zt-1 Hk'a irticdir bu
5. Őer atle arkatden Őaķın ayrılma tevid it
Mu in olsun begim rh-1 hkkatde neddir bu
6. Bu edn gfili Mevl uyandırn dem-i  aşı
Naşib itsin du ile bana kfi Őafdır bu
7. Tefekkr eyleyp hllk-1 lem sırrını seyrde
MŐhede klarsın naŐibendiden vefdir bu
8. Vel  ilm ile a ml Őar slk ehline ihlŐ it
UŐle hizmet it prde olan feyz-i Hud'dır bu
9. Fyzt-1 Hud'y lev-i dilde  aşı ile tevid
Sana keşf itdirp gstermege Hk'dan hiddir bu
10. Oķu yz kerre istifr Gffr' hemn yalvar
Ahi on bir Őalt ile resle pr-nevdir bu
11.  Adedsiz olarak tevid oķu Allh rzsıun
Gradan pek Őaķın ardaŐ Hud'ya cn feddir bu

12. Cebîni olma cür ol kalbiñe naşş eyle tevḥîdi
Ḥudâ'ya cân viren cânân olur billâh babadır bu
13. Seni agâh ider râh-ı tarîkatde ḥaḳîkatde
Açagör cân gözin Ḥaḳḳ'dan bize tevḥîd ' aṭâdır bu
14. Ḳulûbiñ nûrlanur vaḳt-i seḫer mişl-i dil âfâḳdan
Şefiḳ sükûb görünür bir münîr şemsü'l-zeḫâdır bu
15. Açılup çeşm-i dil mir 'atı göstere sin sana nûrı
Cemâliñ şem' ine pervâne-veş yan ebter ider bu
16. Aña keşif kı lup derler aḫi ḫayrân olup ḳalma
Çalış şa' da maḳâm-ı rûḫı fetḫ eyle beḳâdır bu
17. Velî rûḫânilerile idersin ülfet ü keşret
Güvenme ol maḳâma tüt ḳulağıñ bir şifâdır bu
18. Daḫı sırr-ı ḫafi ihfâ maḳâmı var vücûdıñda
Anı mürşîd sana ta'rif ider râh-ı fenâdır bu
19. Fenâfi'l-şeyḫ fenâfi'l-lâh beḳâ billâh sülûkunda
Çalış tevḥîd-i Yezdân'a velî **Ḥamdî** hümâdır bu

[108b]

364

11'li Hece Ölçüsü

1. Gönül bu keşret-i ḡafletden uyan
Cenâb-ı Ḥudâ'ya Hû diyelim Hû
Durma bu ' usret-i sivâdan uşan
Ol şâh-ı beḳâyâya Hû diyelim Hû

2. ‘Aşk ile gidelim şāh Kird-gār’a
Şevk ile yanalım ol ‘aşk-ı nāra
Şıdık ile olalım kul ol nigāra
Mazhar-ı hidāya Hū diyelim Hū
3. Hū ism-i a‘zamı dil zıkr idelim
Ḥallāk-ı ‘ālemi çok fikr idelim
Nūş idelim demi hem şükr idelim
Ol kân-ı şafāya Hū diyelim Hū
4. Hādī’den hidāyet Ḥaqq’dan ināyet
İsteyelim ‘āli cāhı beğāyet
Menzil-i velāyet kılar ‘atāfet
Mazhar-ı vefāya Hū diyelim Hū
5. **Ḥamdiyā** durma yan nār-ı firāka
Düşmeyüp rāy-gān böyle merāka
Ol ĠanīSübḥān eyle ‘alāka
Her derde devāya Hū diyelim Hū

365

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Fe‘ ulün

1. Hevā-yı Hū’ya eyle mübtelā Hādī bu gönü
Bıraksın mā-sivāyı eyle sevdāyī bu gönü
Çerağ it cām-ı ‘aşkıñla Ḥudāyā eyle ‘ālī
Çevir senden yana terk itsin ağvāyı bu gönü
2. Murādım sen bilür ihsān idersin ‘āli cāhı
Ki sensin pādişāhlar pādişāhı sāl ü māhı
Yed-i kudretle ihyā eylediñ ‘ālem-penāhı
Degil misin efendim eylegil baqça-i bāglu
3. Cemālīñden cinānīñdan ümidim kesmem Allāh

Okur dil dā'imā 'aşkıñla şāhım *kul huvā'llāh*³¹⁰
Cemāliñ cāmını şun baħr-ı faẓlıñla huvāllāh
Fırāķıñla yanar pervāne kıl bir bağrı dağlu

4. **Ḥ**uluñdur **Ḥ**amdiyā eyle 'ināyet şāh-ı 'ālem
Kerem kānı efendim kıl hidāyet eyle a'lem
Şehen-şāh-ı cihān luṭf u 'aṭā kıl cām ile Cem
Dimezsın pādişāhım bu falān oğlu bu deñlü

[109a]

366

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ulün

1. Ḥudāvende ḥabibiñ 'aşkına ğafletde qoyma
Uyandır Hādiyā murğ-ı dili zulmetde qoyma
Dil-i vīrānemi bir bāğ-ı gülşende nihān it
Raḥimā raḥm u luṭf it bendeñi keşretde qoyma
2. Ğarībim ğurbet elde raḥme şāyānım shehen-şāh
Şarāb-ı 'aşkıñı şun pādişāhım eyle āğāh
Vişāliñle beni memnūn u mesrūr eyle Allāh
Cemāliñ göster ey kān-ı kerem ḥasretde qoyma
3. 'Azīmü'ş-şān işitdim va' diñi 'uşşāka Mevlā
Cemilü'ş-şān cemāliñ şerbet-i Kevşer'den a'lā
Celilü'ş-Şān efendim eyle i'ṭā cāh-ı bālā
Dil-i vīrānemi kān-ı kerem dehşetde qoyma
4. Ḥaķīkatden ḥaber-dār eyle şun cām-ı cemāli
Kerimā baħr-ı faẓlıñdan meni kıl şān-ı 'ālī
Ayırma 'aşıķāñıñ zümresinden kıl ü ḳālī
Unuṭdur pādişāhım ḥālimi 'usretde qoyma

³¹⁰ “O, Allāh'tır, bir tektir, de. İhlās, 112/1

5. Du‘āsın müstecāb it **Ḥamdiyā**’nıñ yā İlähi
Kerem bâbın güşād it pâdişâhlar pâdişâhı
Velîler zümresinde başıma nürdan külâhı
Giyür şâh-ı cinân dil-ḥânemi haşyetde qoyma

367

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Kird-gār’ım nār-ı ‘aşkıñla yanup idem niyâh
‘Abd-ı ‘âciz kuluñum rüyum siyâh itdim günâh
Ma‘ firet kııl ey Ğanî Perverd-gār’ım sen meni
Ḥaqq ḥabîbiñe bağışla el-amân ey pâdişâh
2. Dil ḥazînim Kird-gār’ım sen Ğanî’sin Hâdiyâ
Baḥr-ı ğufrânıñla memnûn eyle ey şâh-ı beḳâ
Raḥmetiñ deryâsı bol kân-ı kerem sensin Ḥudâ
Eyle iḥsân pâdişâh-ı bî-zevâl ‘âlem-penâh
3. Bendeñi fazlıñla irşâd eyle dil bulsun vüşül
Feth-yâb it Hâdiyâ şehr-i ḥaḳîkatde uşül
Bilmezim bildir bana sen dest-gîr ol doğrı yol
Hâdiyâ eyle hidâyet ma‘ nevî bir ‘âli câh
4. Ağlayup hem iñleyüp senden niyâz eyler müdâm
El-amân kân-ı kerem bu **Ḥamdiyâ**’ya tolu câm
Luṭf u iḥsân eyleyüp ‘aşq ehline eyle imâm
Çeşm-i dil mir‘âtına göster cemâliñ gâh-i gâh

[109b]

368

11’li Hece Ölçüsü

1. Pîrim ‘Abdü’l-Ḳâdir Geylâni yâ Hû

Bulam şāh-ı merdān maḳṣūdım Allāh
Şeyḫimiz Ḳuddūsī ol çeşm-i āhū
Maḫlab-i a‘lāmız şāh-ı resū’llāh

2. Tāc-ı şerī‘ ati giydim başıma
Mevlā mu‘īn olsun din ḳardaşıma
Ḥudā raḫm eylesin çeşmim yaşına
Levh-i dil şehrinde ma‘būdum Allāh
3. Ṭarīkat-i ḫizb-i merdāna girdim
Bir ‘ālī ḳaşırda dīvāna durdum
İsmimiñ dervişān ḳaydını gördüm
İtdiler zākir ol di *ḳul huvā’llāh*³¹¹
4. Allāh Allāh diyüp ḳaldım uyandım
‘Aşḳ u muḫabbetle renge boyandım
Şevḳ ile ḫasretiñ nārına yandım
Göründi ma‘nāda Ḥaḳḳ ḫabību’llāh
5. Vaḳt-i sa‘ādetde olan mescide
Girdim ki Ḥudā’ya eyleyim secde
Gördüm ki şāh resūl geliyor mücde
Bağrını bağrıma başdı huvā’llāh
6. Şefḳatle ḳanadın açdı şarıldı
Şadrıma muḫabbet saçdı şarıldı
Şevḳ ile firḳat taşdı şarıldı
Söylerdi ümmetā şāh nebiyyu’llāh
7. Men daḫı şevḳ ile şarıldım ana
Ağlardım ‘aşḳ ile hem yana yana
Cān cānāna vāşıl oldı şeyḫenā

³¹¹ “O, Allāh’tır, bir tektir, de. İhlās, 112/1

Hāl-i şabāvetde vallāh u bi'llāh

8. Vaqt-i sa'ādetde olaydım didim
Dā'imā hizmetde qalaydım didim
Şevk-i muhabbetle dolaydım didim
Didi şimdi böyle muhabbetu'llāh

9. Bir vaqıt kıyāmda şāh-ı risālet
Şefkatle bağına başdı velāyet
Menzilin kat' idüp tāt-ı sa'ādet
Başıma giyürdi Cenābu'llāh

10. Uyandım uyqudan gözler açıldı
Bağıma bir nice ateş saçıldı
'Aşk ile bāde-i cānān içildi
Hamdiyā'yı Allāh eyledi āgāh

[110a]

369

Me'ülü / Mefā'ilü / Mefā'ilü / Fe'ülün

1. Yā Rabbi beni Hāzret-i 'Osmān'a bağışla
'Afv eyle kamu cürmümi haqana bağışla
2. Cem' eyledi Qur'an-ı Kerim'i o leṭāfet
Hıfz eylediği Hāzret-i Qur'an'a bağışla
3. Qur'an-ı Kerim elde bugün hüccet ü bürhān
Hem eyledigim dīn ile imāna bağışla
4. Qur'an-ı azim sırrını bahş eyle Hudāyā
Sen eyle kerem dertlere Loqmān'a bağışla

5. Ol şāh-ı resūl Aḥmed'e geldi ulu bürhān
Bürhān-ı laṭīf ḥazret-i sultāna bağışla
6. Taşdıķ iderim cümle durur nuṭķı resūli
Ḳur'an-ı Kerīm 'aşķına ol ḥāna bağışla
7. **Ḥamdī** ḳuluña cām-ı cemīl eyleyüp i' tā
Yā Rabbi beni enver-i Sübhān'a bağışla

370

Mef' ūlū / Mefā' ilū / Mefā' ilū / Fe' ūlūn

1. Hādī kerem it 'aşķını ver gönlümi ḳırma
Luṭf eyle şehen-şāh-ı cihān senden ayırma
2. Şun Hādī bana 'aşķını eyle ḥamr-ı ḥaķīķī
Ver sākī cabā şerbet-i 'aşķ durma oturma
3. Mestāne ḳılup cān u dili eyle sen 'aşıķ
Pervāne gibi şem' iñe yan ğayrıya varma
4. Çok cürm-i günāhım benim ey kān-ı kerem sen
Luṭf eyle Ḥudā şāh-ı cihān yüzime urma
5. Bağışla beni şāh-ı resūl kān-ı 'aṭāya
Raḥm eyle ḳamu şuçlarımı arama şorma
6. **Ḥamdī** ḳulunu luṭf eyle baḥş eyle Ḥudāyā
'Aşıķlar ile eyle enīs ğayra buyurma

371

Mefā' ilūn / Mefā' ilūn / Mefā' ilūn / Mefā' ilūn

1. Fiğān eyle Ḥudā'dan murĝ-ı dil iḥsān hemān iste
Vişāl ile cemāli bāĝ-ı gülşenin 'ayān iste

2. Seğerde bülbül-āsā nāle kı1 kân-1 keremdir bu
Virir maşşüdüñi ħallāk-1 [‘ ālem] rāy-gān iste
3. Efendim şāh-1 ‘ ālem luţf u iĥsān eyler insāna
Velī ‘ aşk-1 ħaķīkat şerbeti her ān amān iste
4. Şaķın aldanma dünyā çığasına gel beni diñle
Ĥudādan şevķ ile yan nār-1 ‘ aşka nā-civān iste
5. Sana ĥüsn-i leţāfetde ķamer-tāb bir melek-sīmā
Refīķ iĥsān ide bāğ-1 gül-sitānda hemān iste

[110b]

6. Ĥulūş eyle Ĥudā’ya **Ĥamdiyā** tevĥid idüp dā’im
Dilā cān u gönülden ĥüb cemāl iste cinān iste

372

Mefā’ ilün / Mefā’ ilün / Mefā’ ilün / Mefā’ ilün

1. Devām eyle namāza beş vaķitde dil uyan ağla
Ĥuşū’ ile ‘ azizim cān u dilden kı1 fiğān ağla
2. Hevā-yı nefse tābi’ olma şāhım terk [it] efķarı
Hevā-yı Hū’ya dem-sāz ol nigārım el-amān ağla
3. Tefekkür eyle ĥālīķ her ‘ ibādetle ‘ aziz itmiş
Seni ehl-i cinān itsin gözünnden yaşlı ķanağla
4. Ta’ aşşuķla rızāsın iste Ĥaķķ’ın sālīk-i cānān
İçüp cām-1 şarāb-1 ‘ aşk ile dā’im ‘ ayān ağla
5. Ĥulūş ile öziñe iĥtiyāt it ĥalvet-i dā’im
Ĥudā’ya yalvarup ĥālīş ‘ ayān ağla nihān ağla

6. Anı ta' dīl-i erkān eyleyüp qalmaq vüçüp oldı
Hudā tevfiq ide bana sana şāhib-divān ağla
7. Dağı tevḥīdi çok zıkr it münīb ol zāt-ı a' lāda
Hidāyet isteyüp Ḥaqq' dan dile nūr-ı cinān ağla
8. Kulūbiñ nūrı ile ma' mur idüp iste rızāsın
Hemān yalvar Hudā'ya bülbül-āsā çok zamān ağla
9. Ḥamākat eyleyüp **Ḥamdī** mesāni qalma ğafletde
Uyan vaqt-i seherde sırr-ı Sübhān iste cān ağla

373

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Ğarīk-i baḥr-ı ' işyānım efendim pādişāhım āh
' Aẓimü'ş-şān cemilü'ş-şān uyandır eylegil āġāh
2. Kamu kudret yediñde şāh nigārım raḥm u luṭf eyle
Ḥabīb-i Qıbriyā'niñ ' aşkına ' afv it beni Allāh
3. Şaşırdım ğafletim ğālib meded yā Hādiyā senden
Kuluña raḥm u luṭf eyle bana ' aşkıñ ola hem-rāh
4. Ḥazīnim ḥasteyim Mevlā sana ma' lüm efendim āh
Rızā-i pākiñe tālib dil-i vīrānem eyvallāh
5. Murādım ' aşk ile vuşlat maḳāmı ḥüsn-i elṭāfiñ
Naşīb eyle efendim pādişāhım ' āli bir dergāh
6. Gice gündüz hemān zıkr-i laṭifiñ eyleyim ihyā
Leṭā'ifler açılsun şehr-i dilde olayım seyyāh

7. Tecellî nûrına müstağrak eyle rûh-ı envârim
Dağı dil tahtına teşrîf buyur şâhim hidâ gâh gâh
8. Bu **Ĥamdî** kuluña tevfiķ idüp yalvar her erkânı
Şefâ' at eylesin rûz-ı kıyâmetde ĥabîbullâh

[111a]

374

Mefâ' ilün / Mefâ' ilün / Mefâ' ilün / Mefâ' ilün

1. Kuluñum baħr-ı ġafletden uyandır yâ resûlullâh
Kuyûzât-ı Ĥudâ ile boyandır yâ resûlullâh
2. Cemâliñ şem' ine pervâne kıl kân-ı kerem sensin
Vişâliñ şerbetin şun cur' a kandır yâ resûlullâh
3. Seni Ĥaķķ kendi nûrından yaratdı nûr-ı Sübhân'sın
Dil-i vîrâneme bir şem' a yandır yâ resûlullâh
4. Cihâna *rahmeten-li'l-âlemîn*³¹² geldiñ sa' âdetle
Kerimâ ' âleme luţfuñ ' ayandır yâ resûlullâh
5. Seni vaşf eyledi Ĥur'ân'da Mevlâ şânı a' zamsın
Semâvât u zemîn üzre beyandır yâ resûlullâh
6. Seni şâhib-livâ gönderdi Mevlâ baħr-ı fazlından
Ĥabûl it kulumı hem der-miyandır yâ resûlullâh
7. Ėariķ-i baħr-ı ' işyânım meded senden kerem kânı
Ne çäre vaķtimiz âħir zamandır yâ resûlullâh
8. Cihâna gelmeden maķşûdımız sen şâha yâr olmaķ

³¹² “Âlemlere rahmet olarak (gönderdik).” Enbiya, 21/107

Gözüm yaşlu dilim her ān amāndır yā resūlullāh

9. Amān Allāh amān Allāh uluñı Őāha it bende
Hudā Hāzır u Nāzır lā-mekāndır yā resūlullāh
10. amer-tāb utanur hūсниñ Őafāsından gūmān ayru
ViŐālīñ nūrı gūlŐānda ciñāndır yā resūlullāh
11. Tecellī eyle bir kez levh-i dilden Őāh-ı ‘ālemsin
Sana ‘āŐı olan cānımda cāndır yā resūlullāh
12. uluñ **Hāmdī** apuñda boynu egri yalvarır dā’im
ViŐālīñ ‘abdına gōñlūm inandır yā resūlullāh

375

Mef’ūlū / Mefā’īlū / Mefā’īlū / Fe’ūlūn

1. ‘AŐıñla Hudā kān-ı kerem leyl ü nehārda
Būlbūl gibi nālān olayım vaqt-ı seherde
2. Őun cur‘a-i cānāna iūn fazl-ı keremden
Ey lufuĜanī Őāh-ı cihān rāh-ı seferde
3. Bī-gāne-i def‘ eyle başımdan ğaniMevlā
‘AŐ ehli kıla āh u fiĜān hūсне nazārda
4. Ārzū kılarım cān u gōñūlden o nigārı
Hem keşret-i hālvetde daı berr ü baırde
5. Hi kesmem ūmīd ramet ü Ramān’ı gōñūlden
Cevherleri seyrān iderim a‘r-ı nehirde
6. ‘ĀŐı nice ma‘Őū-ı gōñūlden ıarır hi
AĜlar dūn ü gūn **Hāmdī** gibi dār-ı dehirde

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Fenā buldı zamāna fi' l-i insān başkalaşdıqça
Fesāda vardı 'ālem şugl-i sulţān başkalaşdıqça
2. Sene biñ ikiyüz seksende efrāt itdi bid' atler
Uyandı fitneler keşretle ' irfān başkalaşdıqça
3. Cihaniñ halkı her dürlü fesāda mübtelā şimdi
Kamu te'vile tābi' ehli hayrān başkalaşdıqça
4. Tefekkür eyle aşhāb-ı resūlullāh ne taqvādır
Bu hāliñ hīç biri yok hükm-i hākān başkalaşdıqça
5. Hemān taqlid eyle te'vil idüp bu nefsi şeytāni
Uyar olduk ' azizim fil' l-i şeytān başkalaşdıqça
6. Şafā-yı hāl ile nefsin murādın arayup şorduk
Hulūş-āne ' amel yok nefsi hayvān başkalaşdıqça
7. Dağı ' ādāt-ı küffārı begendiñ hem heves itdiñ
Sözimiz anlara hoş nūr-ı imān başkalaşdıqça
8. Libās-ı fāhiri giyüp şarāb gayrı nice fışkı
Oyun itdiñ ' azizim kalb-i vīrān başkalaşdıqça
9. Şerī' at hükmüni terk eylediñ aşla tarikatde
Şafāyıla leţāfet bulmadık cān başkalaşdıqça
10. Çekilmiş küşe-i vahdetde ehlullāh gürühi hep
Şıgınmış şerlerinden dilde bürhān başkalaşdıqça

11. Kerem bābın güşād it Rabbenā bu ‘abd-ı ednāya
Tolu vir cām-ı ‘aşkı şevk-i vicdān başkalaşdıqça
12. Efendim Kird-gār’ım baħr-ı tevfiķiñ refiķ eyle
Şehen-şāh-ı cihān gönlümde seyrān başkalaşdıqça
13. Ĥudāyā baħr-ı fazlıñdan bu **Ĥamdī** kuluña ‘aşkıñ
Naşīb it levħ-i dilde çeşm-i mestān başkalaşdıqça

377

11’li Hece Ölçüsü

1. Filyeşof mezhebli mülhid münāfiķ
Çoğaldı bugünler olmamış āgāh
2. Sıbbe tutma dінде gelmez muvāfiķ
Īmān bir i’ tiķād üzredir ey şāh
3. Mü’miniñ şerī‘ at başınıñ tācı
Şadrında ĩmānı olursa hem-rāh
4. Emr-i şerī‘ atle ‘aşķ ile iħlāş
İden necāt buldı vallāh u bi’llāh
5. Şerī‘ at mazħarı tarīķat oldı
Tarīķat mazħarı muħabbetu’llāh
6. Muħabbet insānı feyz-yāb idi
Muħabbet sever şāh resūlu’llāh

[112a]

7. Biñde bir insānda ĥaķīķat olmaz
Ĥaķīķat mazħarı hep evliyāu’llāh

8. ‘Avām-ı nās zāhir dilinden añlar
Hiç bāṭın ‘ilmini bilmez eyvā’llāh
9. Dilerse ‘ilm ile ‘amel eylesin
Kıl ü kâle mecbūr olur sivā’llāh
10. Havās zümresine ittibā‘ eyle
‘Aşq-ı ihlās iledir *kul huvā’llāh*³¹³
11. Hās şāhib-riyāzet māl u melāle
Ḥavf u ḥaşyet ider Ḥaqq’dan der Allāh
12. Aḥāşü’l-ḥaş olan ehl-i kemāli
Cān u dilden sever enbiyāu’llāh
13. Şifā vermez bana ğayrı bir efkār
‘Aşq-ı muḥabbetle şāh cemālu’llāh
14. Naşīb ola **Ḥamdī** ednāya Hādī
Cemāliñ pertevi nūr-ı huvā’llāh

378

11’li Hece Ölçüsü

1. Kimse vuşlat bulmaz ‘aşq olmayınca
Şevk-i muḥabbetle dil dolmayınca
‘İlm ile a‘ mālē güvenmem aşlā
‘Aşq u ihlās ile ḥāl bulmayınca
2. ‘Āşık-ı şādıklar iñler özünden
Dā’imā yaş döker iki gözünden

³¹³ “O, Allāh’tır, bir tektir, de. İhlās, 112/1

Şāf-ı dil şādıkıñ ma‘ lüm yüzünden
Kemāl bulmaz şādık kul olmayınca

3. Cihāna gelmeden maqşūdımız Hāqk
Birlik diler kıldan ol hayy-ı muṭlaḳ
Mā-sivā şuḡlini gönülde yırak
‘ Āşık murād almaz şāh gelmeyince

4. Bülbül-āsā nālān olan seherde
‘ Aşık ile dem çeken berr ü baḫirde
Mücevher bulunur ulu nehirde
Bulunmaz derine pek dalmayınca

5. Hādiden hidāyet gerek bu yolda
Ol şehir-i ḫaḳīkat bir ulu belde
Cān içinde bir kāmiliñ elinde
Bulunmaz şararup hem şolmayınca

6. **Ḥamdiyā** bir ġarīb üftāde miskīn
Raḫm u luṭf eylesin Rabbü’l-‘ ālemīn
Maqşūda erilmez didi bir emīn
Gül-sitāna murġ-ı dil şalmayınca

[112b]

379

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Zamāne pek ‘ acāyib oldı pendi diñleyiş başka
Fesāda vardı ‘ ālem mihr-i dilde añlayiş başka
2. Fünün-ı ‘ ilm-i ḫikmet mazḫarı şāh-ı velāyetden
İçüp cām-ı cemāli ehl-i ḫalde iñleyiş başka

3. Şerāyi^ç cevherinden dürr-i yektāyı bulan nādir
Hükümet kalmadı şūr-ı şadāyla revīş başka
4. Kıyāmet pek tağarrüb eyledi ğafletdeyiz el-ān
Havāş gizlendi zāhir kāmīl ihvānda uyuyuş başka³¹⁴
5. Sene biñ iki yüz seksen birinde **Ĥamdiyā** fāriğ
Olup dünyā işinden geç Ĥudā için gidiş başka
6. Cihān-i filyeşof mezhebli zabt itmiş fesād işler
Çoğaldı ‘ilmiyā rāh-ı Ĥudā’ya git bu iş başka

380

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. On sekiz biñ ‘ālemi var eyleyen bir pādişāh
‘Arş u kürsi levḥ-i maḥfūzı yaratdı ol İlāh
Dü cihāna şāh risālet ḥān-ı sultān eyledi
Kendi nūriyla mu‘azzam eyledi ‘ālem-penāh
2. Şānına *lev-lāke lev-lāk*³¹⁵ buyurur Ĥur‘ān ile
Şāha ‘āşık dü cihāniñ ḥalkı yüz biñ cān ile
Enbiyālar evliyālar dīn ile imān ile
Ḥak-i pāy oldı kamu kaṭ‘ eyledi çok ‘āli cāh
3. Varlığına yaradıldı ‘arş u kürs levḥ-i kalem
*Raḥmeten-li’l-‘ālemīn*³¹⁶sin māh-liḳā şāhib-‘ālem
Sana i‘tā eyledi kān-ı kerem ḥayrū’l-ümem
Levḥ-i dil şehrinde fetḥ oldı sana biñ ‘āli rāh
4. Evvelīn hem āḥirīnsin şāh-ı ‘ālem aşfiyā
Seni da‘vet eyledi ma‘raşına şāh-ı beḳā

³¹⁴ Vezin bozuk.

³¹⁵ “Sen olmasaydın (yâ Muhammed), sen olmasaydın felekleri yaratmazdım.” Hadis-i Kudsi

³¹⁶ “Âlemlere rahmet olarak (gönderdik).” Enbiya, 21/107

Şem‘-i vuşlat bahırına müstağrak itdi mäh-liķā
Yine mi‘ rāc eylediñ dil çeşmi ile gāh-ı gāh

5. Cümle ‘ālem yoğ iken sen var idiñ şāh-ı cihān
Rūhıñı nūr kandile koydı şehen-şāh-ı cihān
Enbiyāñıñ evliyāñıñ rūhı nūrın rāy-gān
Yaradup kıldı münevver kudretiyle mäh-ı şāh

6. **Ĥamdiyā**’yı mağfıret kııl şāh-ı ‘ālem Kird-gār
Dü cihānda senden artık var mı bir Perverd-gār
Raḥm u luṭf it ‘abd-ı ‘āciz kuluñum ey şāḥ nigār
Şun cemāliñ cāmını eyle ‘aṭā bir ‘ālī cāh

[113a]

381

7’li Hece Ölçüsü

1. Mevlā Ġanī pādişāh
Lā İlähe illāllāh
Hiç mişli yok bir İläh
Lā İlähe illāllāh
2. Settār u Ġaffār ‘Alim
‘Azim Raḥmānū’r-Raḥim
Eylesin ḳalb-i selim
Lā İlähe illāllāh
3. Āgāh iden cānları
İḥyā kılan tenleri
Eyleyen iḥsānları
Lā İlähe illāllāh
4. Tevhid-i Yezdān budur

Cānlara cānān budur
Hāzret-i Qur'an budur
Lā İlāhe illāllāh

5. Ğāyet 'azīm pādişāh
Cümleye 'ālem-penāh
Böyle 'ālem-iİlāh
Lā İlāhe illāllāh

6. Tevhīd okur 'āşıkān
Hāḡḡ yolında şādıkān
İsm-i a'zam bī-gümān
Lā İlāhe illāllāh

7. Ğafūr Şekūr hem şabūr
Ol şehen-şāhım ġayūr
Cān ḡulaġına duyur
Lā İlāhe illāllāh

8. Semī' Başı̄r hem Naşı̄r
Na'im selīm ol Hābīr
Gönlümde şems-i münīr
Lā İlāhe illāllāh

9. Ğāfili uyandıran
Ḳalbleri nūrlandıran
Cām-ı 'aşḡa ḡandıran
Lā İlāhe illāllāh

10. Durmayup zıkr it bunı
Di hemān Ḥayyu Ğanī
Hāşşü'l-hāş eyler seni
Lā İlāhe illāllāh

11. Ẓü'l-cenāhın olasın
Sırr-ı Ḥaḳḳ'ı bulasın
Seni vāsıl eylesin
Lā İlähe illāllāh

12. Seni 'ālī ṣān iden
Cān evin rüşen iden
Murādın iḥsān iden
Lā İlähe illāllāh

13. Cām-ı 'aşḳ-ı dem-be-dem
Nūş itdirir cām-ı Cem
Çekdirmez keder elem
Lā İlähe illāllāh

14. İns ile cinn cümle cān
Tevḥīd ider rāy-gān
Bāb-ı gedāya 'ayān
Lā İlähe illāllāh

15. İsm-i Cebbār-ı Celīl
Şāh-ı 'ālem ḥūb cemīl
Seni eylesin ḥalīl
Lā İlähe illāllāh

16. Ḳalbime naḳş eylerim
Dā'im anı söylerim
Ġayrı kārı n'eylerim
Lā İlähe illāllāh

17. İsm-i Cebbār-ı Ḥudā
Ẓıkr ider bay u gedā

Böyle bir ‘ālī du‘ā
Lā İlāhe illāllāh

18. Zıkr idiñ beni didi
Sırrını bunda qodı
Mevlā’niñ güzel evi
Lā İlāhe illāllāh

19. **Ḥamdiyā** durma hemān
‘Aşq ile zıkr it uyan
Cām-ı ‘aşqa qandırın
Lā İlāhe illāllāh

[113b]

382

8’li Hece Ölçüsü

1. Şerī‘atiñ fetvāsını
‘Ābidleriñ taqvāsını
Cinn ü insāniñ ḥaşını
Qal diliyle şor bizlere
2. Tarīqatiñ erlerini
Ḥaḳīqatiñ pīrlerini
Ma‘rifetiñ nūrlarını
Ḥāl diliyle şor bizlere
3. ‘İlm-i bāṭın bāṭın olur
Sırr-ı bālān Ḥaḳḳ’ı bulur
Levḥ-i dilde meydān olur
Gel diliyle şor bizlere
4. Bāṭında olmaz qıl ü qāl

Cehd eyleyüp kesb ile hāl
Seyr ideni hüsni cemāl
Sal diliyle şor bizlere

5. Bâtin ehli bâtin olur
‘ Amelde Eflâṭun olur
Ehl-i zâhir tez yorılır
Mâl diliyle şor bizlere

6. **Ḥamdiyâ** ‘ aşık olanı
‘ Aşk ile şadıḳ olanı
Vişâle lâyiḳ olanı
Bâl diliyle şor bizlere

383

Mefâ‘ ilün / Mefâ‘ ilün / Mefâ‘ ilün / Mefâ‘ ilün

1. Cemâliñ cāmını şun baḫr-ı fazlıñla hemân Allāh
Leṭā‘ if nūrını dil çeşmine göster ‘ ayān Allāh
2. Kerem kânı Raḫīm’sin bu ḳuluña eyle iḫsânı
‘ Ulüm-ı zâhiri hem bâṭını ile beyān Allāh
3. Ḥabīb-i Ḳibriyâ’nıñ ‘ aşḳına sen fetḫ u nuşret ver
Dü ‘ âlemde ‘ aziz it Kird-gār’ım yâ Raḫīm Allāh
4. Vişâliñ şerbetiyle şād u memnün eyle vicdânım
Şefâ‘ at eylesin bu ‘ âli i‘ ṭāya resülullāh
5. ‘ Adâlet taḫtınıñ şāhı hümâyün ‘ aşḳına yâ Rabb
Baḡışla her günāhım ol şehen-şāha Kerīmu’llāh
6. Bu **Ḥamdî** ḳuluñı cām-ı cemâliñ ‘ aşḳına ḳandır
Uyandır her ṭarafdan ‘ âḳıl u āḡāh olam ey şāh

[114a]

384

5'li Hece Ölçüsü

1. Cān u dil her ān
Der Allāh Allāh
‘Aşk ile ḥandān
Der Allāh Allāh
2. Şevḳ ile dil cān
Zikr ider alan
Rūḥ ile vicdān
Der Allāh Allāh
3. İsm-i yedūḥım
Kalb-i fütūḥım
Cism ile rūḥım
Der Allāh Allāh
4. Sırrıyla iḥfā
Ṭālib-iMevlā
Sāliklik bālā
Der Allāh Allāh
5. Hem ḥafī cebīñ
Maḳām-ı enīn
‘Āşık-ı mubīn
Der Allāh Allāh
6. ‘Ārif u zārif
Sırrımda ḥātıf
Cümle leṭā’if
Der Allāh Allāh

7. Beyne's-semāda
Fevk' a'l-ālāda
Z̄ikr ider sāde
Der Allāh Allāh

8. Devr ider felek
Çekerler emek
İns ü cinn melek
Der Allāh Allāh

9. Allāh'im Allāh
Ġanī pādişāh
Vāşıl-ı der-ġāh
Der Allāh Allāh

10. Olmağıl hālik
Nefsine mālīk
Şıdķ ile sālīk
Der Allāh Allāh

11. Hāķķ'dan 'ināyet
Eyle dirāyet
Ehl-i 'ibādet
Der Allāh Allāh

12. Hāķķ'a itā'at
İdüp beğayet
Sā'at-be-sā'at
Der Allāh Allāh

13. Allāh u baķī
Her ķalb-i şāfi

‘ Aşk ile şāķi
Der Allāh Allāh

14. ‘ Āşık-ı Yezdān
Vāşıl-ı Sübhān
Her ulu ḥaķan
Der Allāh Allāh

15. Şāh-ı şerī‘ at
Ehl-i ṭarīķat
Kān-ı ḥaķīķat
Der Allāh Allāh

16. Şāmı ‘ alī şān
Dā’imā rūşen
Cümle dervişān
Der Allāh Allāh

17. Ḥacer u şecerler
Zākirdir anlar
Ḥaķķ’a erenler
Der Allāh Allāh

18. Dil murġı durmaz
Aşlā yorulmaz
Senden ayrılmaz
Der Allāh Allāh

19. **Ḥamdī**’ye ḥannān
Eyledi fermān
Her zamān her ān
Der Allāh Allāh

[114b]

385

5'li Hece Ölçüsü

1. Allāh'ım Allāh
Vāşıl-ı der-gāh
Eyle şehen-şāh
Erdür kemāle
2. Nā'il-i cām it
Hāş u 'avām it
Gönlü tām it
Hüsn-i cemāle
3. Şerbet-i 'aşkı
Şun bize şāki
Olalım bāki
Doldur piyāle
4. Vāşıl olalım
Hākk'ı bulalım
Hāş kul olalım
Hāq müte'āle
5. Zākir-i mezkūr
Hep olur mağfūr
Hāzret-i Ğafūr
Gelmez hayāle
6. Hāq nūr-ı nūrım
Budur sürūrum
Dilde huzūrum
Çıkdı cibāle

7. Cism ile cānım
Hep hān ü mānım
Çeşm ü dehānım
Haqq'a ihāle

8. Sivāya baqma
Şu gibi aqma
Hiç gönül yıqma
Girme vebāle

9. Zıkr it nigārı
Şāh Kird-gār'ı
Bul dilde yārı
Eyleyüp nāle

10. Ğaffār'ı zıkr it
Settār'ı fikr it
Pendimi gūş it
Beñzer habāle

11. Zıkr it Allāh'ı
‘Ālem-penāhı
Cümleniñ şāhı
Şarıl İlāh'a

12. ‘Āşık-ı Mevlā
Olurum hālā
Hiç baqmam aqlā
Kıl ile kālē

13. Ansız olamam
Sensiz qalamam

Ġayrı dilemem
Düşdüm bu hāle

14. Şāhım ŗehen-ŗāh
Ver  ālī der-gāh
Sen eyle āgāh
Rāh-1 viŗāle

15. Şāhib- atāsın
Hem hūb liķāsın
Şāh-1 beķāsın
Ġonca nihāle

16. Bu  aşķ-1 nāra
Yandım nigāra
Oldum avāre
Erdim zevāle

17. Gözlerim aĠla
 Aŗķ ile söyle
Ma  firet eyle
Koyma suāle

18. Hāķķ'dan  ināyet
İsterim Ġāyet
Tāc-1 sa  ādet
Eyle hevāle

19. Ġāfil Hāmdiyā
İstey p liķā
Dileyüp rızā
Eylerim nāle

[115a]

386

5'li Hece Ölçüsü

1. Efendim Allāh
Ġanī pādişāh
Luţfu çok İlāh
Estaġfirullāh
2. 'İşyāna daldım
Ķapuña geldim
Pek nādım oldum
Estaġfirullāh
3. ĠanīSübĥān'ım
Ulu Yezdān'ım
Derde dermānım
Estaġfirullāh
4. 'Abd-ı zelilim
Cism-i 'alilim
Şāhım Celil'im
Estaġfirullāh
5. Keşir günāhım
Efendim şāhım
Figān u āhım
Estaġfirullāh
6. Dil murġı her ān
Eyleyüp nālān
Her zamān her ān
Estaġfirullāh

7. Şıdķ ile imān
Eylerim el-ān
Ey ĞanīSübĥān
Estaĝfirullāh

8. Nedāmet itdim
Ĥaķ yola gitdim
Fıskı unutdım
Estaĝfirullāh

9. Vaķt-ı seherde
Leyl ü nehārda
Berr ü baĥırde
Estaĝfirullāh

10. Ārzūm bu şāhım
‘ Ālem-penāhım
Cümle günāhım
Estaĝfirullāh

11. Allāh ‘ aşķına
Allāh ‘ aşķına
Bir şāh ‘ aşķına
Estaĝfirullāh

12. Geylānī pīrim
Şāh dest-gīrim
Dilde münīrim
Estaĝfirullāh

13. Şāh Kird-gār’ım
Perverd-gār’ım

Nūr-ı nigārım
Estağfirullāh

14. **Ḥamdiyā**'yı şāh
Eylegil āgāh
El-amān Allāh
Estağfirullāh

387

5'li Hece Ölçüsü

1. Ni' met-i Yezdān'a
El-ḥamdü-li'llāh
' İzzet-i Raḥmān'a
El-ḥamdü-li'llāh
2. Dīn ile imāna
El-ḥamdü-li'llāh
Ḥazret-i Qur'an'a
El-ḥamdü-li'llāh
3. Ḥudā'dan ğufrāna
El-ḥamdü-li'llāh
Ol ĞanīSübḥān'a
El-ḥamdü-li'llāh
4. **Ḥamdiyā** ḥaḩana
El-ḥamdü-li'llāh
İtdigi ihsāna
El-ḥamdü-li'llāh

[115b]

5'li Hece Ölçüsü

1. Şāh Kird-gār'ım
Perverd-gār'ım
Nūr-ı nigārım
El-ḥamdü-li'llāh
2. Ni' met-i yāra
Gönlümde vara
ĠanīĠaffār'a
El-ḥamdü-li'llāh
3. Ni' met-i imān
' İzzet-i Raḥmān
Ḥamd ola her ān
El-ḥamdü-li'llāh
4. Bāġ-ı gül-sitān
İtdi dil-i ḥān
Dil murġı nālān
El-ḥamdü-li'llāh
5. Mezhebim nuġmān
Maḫhar-ı Ḳur'ān
Bir 'āli meydān
El-ḥamdü-li'llāh
6. Ehl-i sünnete
Ve'l-cemā' ate
Ulu devlete
El-ḥamdü-li'llāh

7. ‘ Āli ni‘ mete
Hakḳ şerī‘ ate
Hüb tarīḳate
El-ḥamdü-li’ llāh

8. Himmet-i pīre
Nūr-ı münīre
Ol dest-gīre
El-ḥamdü-li’ llāh

9. ‘ Ömre vefāya
Dilde şafāya
Şāh Muşţafā’ya
El-ḥamdü-li’ llāh

10. Şefā‘ atine
Leţāfetine
‘ Aţāfetine
El-ḥamdü-li’ llāh

11. Dil **H**amdiyā’ya
Oldı hidāya
Nūr-ı Hudā’ya
El-ḥamdü-li’ llāh

389

1. Hakḳ ḥabībine
Dil ṭabībine
Her naşībine
El-ḥamdü-li’ llāh

2. Cihār-ı yāra

Refîk-i ğāra
Nūr-ı şikāra
El-ḥamdü-li'llāh

3. Şāh-ı velāyet
Kān-ı leṭāfet
Kıldı ' aṭāfet
El-ḥamdü-li'llāh

4. ' Aşķ-ı Hudā'ya
Şevķ-i hidāya
Bir ' āli pāye
El-ḥamdü-li'llāh

5. ' Azīmü'ş-şāna
ĠanīYezdān'a
Ulu Sübhān'a
El-ḥamdü-li'llāh

6. Ḥāzret-i Qur'an
Bir ' āli fermān
Zikrimiz alan
El-ḥamdü-li'llāh

7. Ni' met-i imān
Her derde dermān
Ḥamdiyā bürhān
El-ḥamdü-li'llāh

[116a]

390

Mef' ūlü / Mefā' ilü / Mefā' ilü / Fe' ūlün

1. Ey bülbül-i şūrīde bugün vaqt-ı seherde
Ağlarsın o nevrete için leyl ü nehārda
2. Bir hāle düşürdüñ dil-i vīrānemi bülbül
Kim verdi sana ‘ işve ile bir tolu bāde
3. Nālān olurum bülbül-i şūrīde mişālī
Ey pīr-i muğān şun kerem it bāde-i sāde
4. Bu şevk ile şūrīdelerim atma yabana
Men ‘ aşık idim ‘ ālem-i ervāḥ-ı verāda
5. Ārzū kılarak geldim o dil-dār-ı derūnı
Bülbül gibi nālān iderim fi‘ l-i bahārda
6. Dost baḫçesiniñ ḡoncelerin bir çeşme göster
Ey ḥüsn-i laṭīf **Ḥamdī** kuluñ bir kişi zāde

391

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Levḥ-i dil paşlandı raḫs itmez nigārīñ ‘ aşkına
Sen hidāyet eyle Hādī gül‘ izārīñ ‘ aşkına
Baḫr-ı zulmetde ḫapandım ḫaldım ey kān-ı kerem
Bir tecellī ḫıl dil-i vīrāne yārīñ ‘ aşkına
2. Şāh risālet mazḫarı nūr-ı şafā erkānı Hū
Enbiyānīñ evliyānīñ nūr-ı ‘ aynı cānı Hū
Ḥak-i pāye yüz sürüp geldim ḡöñül sultānı Hū
Ḫulluḡında şāyet eyle dilde varīñ ‘ aşkına
3. İḫtiyāc verme cihāna istemem efkārını
Ārzular cān u ḡöñüldeñ dā‘ imādil yārını
Ḥalvet içre ḫapanup şāf-ı şıfat dīdārını

Görmek için kıl ' ināyet şāh-süväriñ ' aşkına

4. Mübtelāyım tā ezel bezminde nūr-ı pertevi
Görmeseydim ' āşık olmazdım efendim etvārı
Görmege dil muntazar hüsni behişt bir dil-beri
Eyle tevfiķiñ refiķ yār-ı cihāriñ ' aşkına
5. Bende eyle defter-i ' uşşāka yak **Ḥamdī** sana
Dā'imā ' işyān ider geç şuçlarından Hādiyā
Dest-girim hem meded kārım efendim Rabbenā
Kıl ' ināyet ey Ğanī leyl ü nehāriñ ' aşkına

392

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Ḥudāyā baħr-ı fazlıñdan cihāna ihtiyāc verme
Kerem bābın güşād it āba nāna ihtiyāc verme
Ki sen kādīr iken kān-ı kerem bu ' abd-ı ednāyı
Süründürmek revā mı bir meyāna ihtiyāc verme

[116b]

2. Ḳamuniñ rāzıķı Raħmān'ı sensin ey kerem kānı
Ğanī'sin pādişāhlar pādişāhı eyle ihsānı
Efendim Kird-gār'ım dertleriñ dermāñı sulṫanı
Şefi' eyle bana hem hān ü māna ihtiyāc verme
3. Bu **Ḥamdī** kuluñı nā-çār koyup nā-dāna yalvartma
Kerim'sin pādişāhım nāsa bir insāna yalvartma
Ki senden ayırup bir hāna bir haķana yalvartma
Haķir-i bī-kesi dā'im şoyana ihtiyāc verme

393

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Ḥudāvende yetişmez mi sefālet dār-ı dünyāda

Naşib olmadı herkez ister ihtâ dâr-ı dünyâda
Beğayet tâlî' im kim rahme şâyânım meded senden
Kerem senden efendim kıl 'inâyet dâr-ı dünyâda

2. Şabâvetden berü mihnet elem çekmekdeyim dâ'im
Belâ demde diyâr-ı gurbet ellerde gönül nâ'im
Velî gâfletden âgâh olmadım şâhım olam kâ'im
Gönül senden diler dâ'im hidâyet dâr-ı dünyâda

3. Kerîmâ bahr-ı gufrânîñla rahmet bahırına bandır
Tolu ver câm-ı 'aşkı pür-muhabbet hamrına kandır
Hemân leyl ü nehâr 'aşkıñla şevkiñ şem'ine yandır
Habîbiñ 'aşkına bahş it kerâmet dâr-ı dünyâda

4. Efendim pâdişâhım nûr-ı hil' at eyle ihsânı
Naşib it levh-i dil şhrinde şâhım sırr-ı Sübhân'ı
Rızâ ile liqâ için tecellî eyle bürhânı
Naşib eyle kerem kânı velâyet dâr-ı dünyâda

5. Resûl-i Kıbriyâ'yı dest-gîr it ihtiyâcım var
Günâh-kârım şefâ' at eylesin kân-ı kerem dil-dâr
Velî *lâ taknuţūmen rahmetullâh* buyurur Settâr
Ümîdim var virir tâc-ı sa' âdet dâr-ı dünyâda

6. Na'imâ ni'metiñ çok cümle a'zâda bi-hamdi'llâh
Dağı her sırrı bildir gâfil ednâya te'âlâllâh
Tecellî nûrına müstağrağ eyle rûhım eyvâllâh
Efendim eyle ihsân pür-leţâfet dâr-ı dünyâda

7. Cihânîñ fitnessinden kırtar artık ey kerem kânı
Dağı dünyâda uhrâda tabîbâ eyle ihsânı
Kulüb-i **Hamdiyâ**'ya naşşı bahş it sırr-ı gufrânı
'Inâyet eylesin Hâdî selâmet dâr-ı dünyâda

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Hüsni-gül-şanıñ gören 'aşık bizi hayrân qodı
Güş idüp kâmil kelâmın yaqdı her ân 'aşq odı
2. Mar' aşî-zâde Velî Kıddūsî mürşîdim 'azîz
'Aşq ile tevḥîd süyüfın qâbiliñe gel didi
3. Tövbe istiğfâr ile girdim erenler silkine
Hem şalâyetle selâm feyzin gönülden al didi
4. Nefy ile eşyâtı tekrâr eyle 'aşq dolsun dile
Durmayup keşretle zıkr it zât-ı hâzır bil didi
5. Başladım çalışmağa ahünca ḥalvet-ḥânedede
Yek nazarda zâhir oldı 'aşq ile ḍarb kıl didi
6. Ḍarb ile zıkr eyleyüp nür-ı nigârı çeşm-i dîn
Şöyle seyrân eyleyüp 'ummân-ı nûra şal didi
7. 'Aşqa ḥâlib-i râğıb oldum şu kıl dilde mu'în
Süngiyâr-ı 'aşq ile a' mâlî şerri sil didi
8. Bu dil-i vîrânemi dil-dâra mecbûr eyledi
'Aşq ile zıkr eyledim şem' i vişâli bul didi
9. Zevk ile raḡsa gelüp oynatdı şevk-i cezbe ḥâl
'Aşq ile aḡlar imiş bu yolda şâdıq kıul didi
10. **Ḥamdiyâ'yı** şâh-ı 'Abdü'l-Kâdire mensûb idüp
Aḡlayup hem inleyüp Mevlâ'yı sende bul didi

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Mürşidim Ẓuddüsipirim şāh-ı ' Abdü'l-kādire
İntisāb itdim velī tevḥīde delālsin didi
2. Ḥamdü-li'llāh nā'il oldum bu maḳām-ı ekbere
Rüz u şeb zıkr itdiren Mevlā'ya şāh-ı ' aşḳ idi
3. Ma' nevī seyrānda sancağ-ı resūli verdiler
Delal ol meydān-ı ' aşḳ içre diyü emr eyledi
4. Pādişāh daḫı nice yüz biñ şalāḫin begleri
Artırırdı güç yetişmez bir velī al gel didi
5. Cümle ' ālem cevher olsa hiç bahā yetmez aña
Ḥazne-i şāhaniye bu yād-gāri koy didi
6. Ol ḫaza ' inden bana bir seyf-i ḳudret verdiler
Ġamze senden tut bahādır hem ḳanından şoy didi
7. Yek nazār ḳıldım ḳamu erkān-ı devlet andadır
Cān ḳulağına biri bunıñ behāsın duy didi
8. Ḥamdiyā meydān-ı ' aşḳ içre mazāt itdi anı
Aşla bahā n' eyleyüp erkān-ı ' aşḳa duy didi

[117b]

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Seyf-i ḳudret tıg-i pırlanta leb-ā-leb cevheri
Güş kamāşdı baḳmağa mişl-i güneş nūr pertevi

2. Çifte nūrlı kıyını hem ğamzesi yıldız gibi
Parlar idi hıç behā yetmezdi aşıla ey peri
3. Artıran çokdur metā^ç ı rüy-ı ^ç arza sığımadı
Bulmadı behāsını cān teslim eyle din eri
4. Böyle nidā eyledim meydān içinde eş-şalā
Hazine-i şāhāniye maşşūş didi dil serveri
5. Böyle bir dellāl olup gezdim sarāyda ey dilā
Sırrını fark eyle tevḫīdiñ olasin bihteri
6. Uyanup sırr-ı Hūdā'yı çok tefekkür eyledim
Ağlayup itdim Hūdā'ya kııl ^ç aṭā bu enveri
7. **Hāmdi**yā'ya Hāḳḳ muvaffāḳ eyledi bu mesnedi
Ma^ç nevī gösterdiler mürşīdleyinher bir yiri

397

Fā^ç ilātün / Fā^ç ilātün / Fā^ç ilātün / Fā^ç ilün

1. Hāmd ola dil-dār bizi eş^ç āra mecbūr eyledi
Dü cihānda bī-mişāl bir yāra mecbūr eyledi
^ç İlm ü eş^ç ār tarzını bilmezdim öğretti bana
Bülbül-āsā rüz u şeb gül-zāra mecbūr eyledi
2. Ḳalbimize yaḳdı ^ç aşḳ-ı şem^ç ini āh eylerim
Levḫ-i dil şehrinde sevdāsıyla seyyāh eylerim
^ç Aşıḳ-ı bezm-i vişāli özge hem-rāh eylerim
Dilleri irşād iden ḫünkāra mecbūr eyledi

3. H zret-i h nk r veli  g h ider   aŐıŐları
Őandırır mey-h ne senden s lik   ŐadıŐları
Z t-1 H kŐ'a irg r r c n dilleri yanıkŐları
Levh-i dilden görinen env ra mecb r eyledi
4. Dil pen h-1 kibriy  senden görindi z t-1 n r
Hüsn-i gül-Şen-i Őaf  senden idüp devr-i zuh r
Sende istersen h k kat Şehrine teŐr f buyur
Sırr-1 ekber H diy  bir k ra mecb r eyledi
5. **H ndiy **'y1 baŐr-1 luŐfundan kerem k nı nig r
Ehl-i im n eyleyüp meyd na Őoyd1 aŐık r
LuŐ ile Őıldı   in yet levh-i dilde negi v r
Dil-pen hım böyle bir efk ra mecb r eyledi

398

F  il t n / F  il t n / F  il t n / F  ilün

1. Ş h ris let   aŐŐına Őurtar mezelletden meni
BaŐr-1 luŐfuŐndan  al Ő it d rli   illetden meni

[118a]

Cümle ihv n-1 t r k-i aŐdıŐ y1 H diy 

Ő d u memn n it Őeh  h fz eyle zilletden meni

2. Őara yüzli cürm-i b -had der-be-der b -Ő reyim
  AŐıŐ-1 dil besteyim bu yolda bir av reyim
C n u dilden t lib-i bezm-i viŐ lim arayım
Őıl hid yet H diy  ayırma Őaffetden meni
3. Dertli dil derm nımı iŐs n iden Mevl  meded
D  cih nda luŐ u iŐs nıŐ nih yetsiz aŐad

Dār-ı dünyāda meni maḥzūn ider mekr-i ḥased
Ḳurtar ey kân-ı kerem biñ dürli nikbetden meni

4. **Ḥamdiyâ** bî-çâredir dâ'ım niyaḡ eyler sana
Şâh risâlet 'aşkına ey Kird-gâr raḥm it bana
Eylegil faẓlıñla şâhım sırr-ı 'aşka âşinâ
Ḥalvete çek Hâdiyâ ḡurtar bu keşretten meni

399

Mefâ' ilün / Mefâ' ilün / Fe' ülün

1. Du'âmı müstecâb eyle İlâhi
Ki sensin cümleñiñ 'âlem-penâhı
Ḥabîb-i Kibriyâ'nıñ 'aşkına dost
Ṭolu vir câm-ı 'aşkı gâhi gâhi
2. Ebübekr 'Ömer ü' Oḡmân 'Alî'den
Yetiştir ḡüsn-i imdâdı veliden
Evlâd-ı dost idindiñ ezeliden
Da'ım aç olayım anlarla râhı
3. Muḡabbet-i şâdıḡânım çâr-yâra
Ki anlarıñ için oldum âvâre
Uçur murğ-ı dilim bir gül-'izâra
Başıma giydirüp nürdan külâhı³¹⁷
4. Bu **Ḥamdî** ḡulu[ñna] şun câm-ı 'aşkı
*İlâ yevmü'l-ḡiyâme*³¹⁸ eyle bâḡi
Dem-â-dem doldırup ver şâf-ı sâḡi
Velî câm-ı Cem ile dil-penâhı

400

³¹⁷ İlk iki mısradâ vezin bozuk.

³¹⁸ "Tâ kıyâmet gününe kadar." Âl-i İmrân, 3/55

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün

1. Günāh-kārim meded senden Kerīmu'llāh Raḥīmu'llāh
Ġanī'sinKird-gār'im sen ' Alīmu'llāh Ḥalīmu'llāh
2. uluñı ma' firet eyle ġarī-i baḥr-ı ' iyānım
Meded senden kerem senden ' azīmu'llāh na' īmu'llāh
3. Bi-ḥaı ḥurmet-i āh-ı risālet ' aına Hādī
Bu ' abd-ı ' āciz ednā **Ḥamdiyā'**ya eyle imdādı

[118b]

401

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Dest-gīrim dilde mīrim ey meded kārim ' Alī
Cān ilinde sevdiğim her demde efkārım ' Alī
Ṭut elimden dest-gīrim el-amān kān-ı vefā
Ey mürüvvet mazḥarı āhım vü ḥünkārım ' Alī
2. āh risālet ' aına sen ' āli himmet ıl bana
Sen velāyet mazḥarısın eyle iḥsān cā-be-cā
Cām-ı ' aı un yediñle yā ' Alīyyü'l-Murtaẓā
Levḥ-i dil mir' ātını pāk eyle dil-dārım ' Alī
3. āresiz aldım meded ey āresizler āresi
Bir ' ilā it derdime dil ḥānımıñ māh-pāresi
Gün-be-gün artmadadır dehr-i derūnım yāresi
Bir devā ılehr-i dilde ev-i envārım ' Alī
4. ulmet-i hicrān apatmı göñlü[mü] girdābdayım
Nesne gelmez ḥi elimden bir ' acīb berzaḥdayım
Mihnetiñ pendindeyim raḥm it bana ġurbetdeyim
urtarup eyle ḥalā geldim sana varım ' Alī

5. Senden istimdād taleb eyler dem-ā-dem nehr-i dil
Bir ġarīb bī-çāreyim aldım yetīm ram eyle gil
āh-ı merdān ır-i Yezdān’sın efendim men zelīl
uluna eyle ‘ ināyet ır-i Settār’ım ‘ Alī
6. Sen ‘ Alīyyü’l-Murtażā’sın hūsn-i himmet isterim
Rāh-ı erkānı arīde tāc-ı ‘ izzet isterim
āh risālet ‘ aına bir kāse erbet isterim
āh nigārim dilde varım ānı Hāydar’ım ‘ Alī

402

Fā’ ilātūn / Fā’ ilātūn / Fā’ ilātūn / Fā’ ilūn

1. Ezelī lem-yezeli nūr-ı nebī pīrim ‘ Alī
Didi Hādī sana ey kān-ı kerem ırım ‘ Alī
Sana nuretle velāyet kerem itdi o Kerīm
Seni vaf itdi Hūdā ‘ aına mīrim ‘ Alī
2. *Lā-fetā*³¹⁹ dindi sana āh-ı velāyet ezelī
Söylerim ‘ aına e‘ār ile ‘ālī ġazeli
Bulunur mı ‘acabā em‘-i münīrin bedeli
Seni Hā vaf idüp alatdı meni nūrum ‘ Alī
3. Himmet it āh-ı velāyet uluna nūr-ı Hūdā
ehr-i dil sırrına nā’ıl olayım eyle ‘atā
un efendim bana bir cām-ı cemīl ‘aa sezā
Nazar it bu dil-i vīrāneme mecbūrum ‘ Alī

[119a]

403

Mefā’ ilūn / Mefā’ ilūn / Mefā’ ilūn / Mefā’ ilūn

³¹⁹ “Ali’den başka genç (yiğit), Zülfikārdan keskin kılıç yoktur.” Şii kaynaklarında yer alsa darivayet yolları zayıftır. Sahih hadis kitaplarında rastlanmamıştır.

1. Bi-ḥamdi'llāh yine şāh-ı velāyetden ḥaber geldi
Ḥudā'nıñ şīr-i Yezdān'ı delāletden ḥaber geldi
2. Dimiş ğam çekmesin *ferġab* teġarrüb eyledi kāmīl
Velī bir ehl-i bātınla selāmetden ḥaber geldi
3. Sene biñ iki yüz seksen birinci tārīḫi Ğaffār
Yaḫīn dinmiş dem-i nuşret secā' atden ḥaber geldi
4. Ḥazīn olduğıma raḥm eyleyüp kān-ı kerem bugün
Ḥaber vermiş mu'ālin sırrı āyetden ḥaber geldi
5. Daḫı bu ümmete nuşret verilmiş bātın ehlinden
Dimiş şāhım o sulṭāna 'alāmetden ḥaber geldi
6. Sene seksen bire hem ikiye şāmil işāretler
Mülük ehline gizlüce mehābetden ḥaber geldi
7. Rumūzına didi me'mūr benim rüy-ı zemīn üzre
Aḫı vaḫtım degildir seyf-i ḫudretten ḥaber geldi
8. Ḥasan baba dimişler maḫlaş-ı sırrı bu abdalıñ
Aña keşf eylemiş mennān-ı ḫāletden ḥaber geldi
9. Didi aşlā ḫazīn olma bize Ḥaḫḫ eyledi i'ṭā
Murādıñ üzredir diyü risāletden ḥaber geldi
10. Selāṭine düşer fitne daḫı berren ü baḫrendir
Ki ol Moşḫof didikleri ḫalāletden ḥaber geldi
11. Ḥaşāmetle feḫāmetle gelür moşḫof şedīd ḫışra
Gelür İslāmbol'a dinmiş bu āfetden ḥaber geldi

12. Karadeñiz Boğazı'ndan girer h̄ile ile kāfir
Begoğlu'nda olur sākin feḥāmetden ḥaber geldi
13. Anıñ müddetini farq itmedim kaç gün olur sākin
Nizām virir o bātıla ... ḥaber geldi
14. Zuhūr eyler velī evvel bahārda rāh-ı Ba' dād'dan
Aña şāhib-ḥurūc derler kerāmetden ḥaber geldi
15. İder bu dīni tecdīd h̄iç dayanmaz aña bir kāfir
Kırar Moşkof Fıransız qalmayup matdan ḥaber geldi
16. Aña baḥş eylemiş Mevlā kerāmetle secā' atler
Velī ehl-i velāyetdir leṭāfetden ḥaber geldi
17. Şerī' atle tarīkat mazharı ehl-i ḥaḳīqatdır
Cihāna müjdeler kân-ı sa' ādetden ḥaber geldi
18. Hudā nuşret vire ehl-i kemāle ism-i Aḥmed'dir
Kamuya nef'-i ğālib pür-' aṭāfetden ḥaber geldi
19. Bu **Ḥamdī** gūş idüp memnūn olurdı bu ḥavādişe
Teşekkür eylerim bāğ-ı ' Arafat'dan ḥaber geldi

[119b]

404

5'li Hece Ölçüsü

1. Şiddīk-i ekber
Ol nūr-ı enver
Bir Ḥavz-ı Kevşer
Ḥaḳḳ mübtelāsı

2. Bir ʿāli server
Her nuṭḡı gevher
Dil baḥr-ı enver
Cemʿ itdi nāsı

3. Fānī cihānı
Terk itdi anı
Ol pīr-i fānī
Cümleniñ ḥāşı

4. Şıdḡ-ı şadāḡat
İtdi leṭāfet
Buldı nazāfet
Artdı şafāsı

5. Dünyāda kāmil
ʿİlm ile ʿāmil
Dillerde ḥāşıl
Oldı devāsı

6. Vaşf ider Qurʿān
Ol zātı her ān
Cānlara cānān
Verdi Ḥudāsı

7. Şāf-ı dil dāʿim
Zıkr ile ḡāʿim
Günleri şāʿim
Geçdi hevāsı

8. Dil ġarībiniñ
Ḥaḡḡ ḥabībiniñ
Dost ṭabībiniñ

Şāhib-livāsı

9. Bād-ı şafādır
Derde devādır
Rūḫa ğıdādır
Nūr-ı nevāsı

10. Şıddīk-i şafā
Ol nūr-ı vefā
Hoş geldi bana
Göñül ğıdāsı

11. Birinci sulṭān
Dertlere dermān
Cānlara cānān
Dīniñ bināsı

12. Meni ğulām it
Nā'ıl-i cām it
Ḥāş u 'avām it
Dil mübtelāsı

13. 'Ömerü'l-Fārūḳ
İkinci ḫāzīḳ
Raḫmete lāyīḳ
Cānlar fedāsı

14. Ḥāzret-i 'Oşmān
Cānlara cānān
Üçünci ḫāḳan
Göñlüm cilāsı

15. Dördinci 'Alī

Ol ŧāhım velī
Vir cān bŭlbŭli
Murġ-ı hŭmāsı

16. Ḥasan'la Ḥüseyn'i
Ol nŭr-ı 'ayni
Cennet'de mābeyni
'Āliyyŭ'l-'alisi

17. ŧāh naķŧıbendi
Yoķdur menendi
Gönlŭm inandı
Cezb itdi nāsı

18. 'Abdŭ'l-Ķādir'i
Dilde nādiri
Buldum serveri
Oldum gülesi

19. Ḥācı Bektāŧı
Erleriñ baŧı
İtme telāŧı
Rāhını asāsı

20. On iki erler
Cŭmlesi server
Dilleri enver
'Uyŭn cilāsı

[120a]

21. ᶒuddŭsı sultān
'Āŧıķ-ı Sübhān
Mürŧıdim el-ān

Ḥaḫḫ āşināsı

22. Öğretti ḫikmet

Eyledi himmet

Rūḫına raḫmet

Buldum bu ḫāsı

23. Şeyḫ Ḥālid Naḫşī

Eyledi baḫşı

Ġāyetle yaḫşı

Var mı behāsı

24. Ḥaḫḫ'dan hidāyet

Oldı ' ināyet

Silinsin ġāyet

Levḫ-i dil pası

25. Ḥamdiyā himmet

Oldı bu devlet

Bir şāf şerbet

Şunşun Ḥudā'sı

405

Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün

1. Şerbet-i ' aşkıñ şunup mest-i müdām eyle meni

Ḳıl ' ināyet Hādiyā ' aşқа imām eyle meni

Fırḫatiñle āh u efgān eyleyim bülbül gibi

Dem-be-dem emr-i hümāyūñıña rām eyle meni

2. Nefsimi bildim sığındım sana Rabbü'l-^ç ālemīn

Sen hidāyet kânısın eyle meni şādıḫ emīn

Dest-ğir it ma' nevī gelsün bana bir māh cebīn

' Āşık-ı şādıḫ diyü şöhretle nām eyle meni

3. Bir Hüdā-yı lem-yezālsin *lā-şerîk ü lā-naẓîr*³²⁰
Sen Ğanî'sin Kird-gār bildim seni her dem Naşîr
Hādiyā 'ilm-i ledün inşāsına eyle ḥabîr
Kıl hidāyet Hādiyā kâ'im şıyām eyle meni
4. Kādir ü Qayyūm meded senden bana nūr-ı Hüdā
Vāşıl olsun şehr-i dilde dā'imā nūr-ı nevā
Şāh 'Alıyyü'l-Murtaẓā ḥaqqında dindi *lā-fetā*³²¹
Anıñ 'aşq ile yaqub tā-be kıyām eyle meni
5. Cām-ı 'aşkı şun şehen-şāh-ı cihān mecbūrıñım
'Āşık-ı dil-beste kıl bir zülfünüñ menşürıyam
Tā ezel bezminde ikrār eyledim pür-nūrıñım
Kümmeli insān içinde ḥāş u 'ām eyle meni
6. **Hāmdi**yā'ya luṭf idüp kudret yediñle cāmı şun
Ehl-i 'irfān zümresinde kāmil eyle büsbütün
'Āşıkānıñ şādıkānıñ arasında pür-fütün
Eyle şāhım her hünerde şāfi tām eyle meni

406

11'li Hece Ölçüsü

1. Göñül inkār itme şarāb-ı 'aşkı
Bektāşî yedinden nüş itmediñ mi
Birlikde piyāle doldurup sāķi
Nüş idüp meclisde cüş itmediñ mi

[120b]

2. İki nevres fidān kāmēt-i bālā
Ma'nen irsāl itdi ḥazret-i Mevlā

³²⁰ “Onun ortağı yoktur.” En'âm, 6/163

³²¹ “Ali'den başka genç (yiğit), Zülfikârdan keskin kılıç yoktur.” Şii kaynaklarında yer alsa darıvayet yolları zayıftır. Sahih hadis kitaplarında rastlanmamıştır.

Şom şırma libāsı gāyetle zībā
Melek-sīmāların dūş itmediñ mi

3. İltifāt itdiler ma^ç nevī sana
Çelebīler ile olduñ āşinā
Üç piyāle geldi birlikde cānā
Nūş idüp hātırıñ hūş itmediñ mi

4. Böyle seyrān itdiñ melek-sīmāyı
Dağı ne istersin bulduñ şifāyı
Ḥamdiyā erenlerden pend-i vefāyı
‘ Ālem-I vaḥdetde gūş itmediñ mi

407

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Bugün ma^ç nāda bir pīr-i muğān şāf-ı şarāb virdi
Velī billūr ḳadeḫ ile sanasın ... āb virdi
2. Olup ta^ç zīm ile nūş eyledim bir ḳaṭresin aniñ
Girüye ḳaldı keşretle derūna feyz-yāb virdi
3. Murādım cümlesin nūş itmek idi itdiler kāfi
Naşīb itdi sana Hādī diyü bir pīr cevāb virdi
4. Aniñ āsārıdır eş^ç ar-ı uşaf her kemālatı
Mürüvvet eyleyüp baḫr-ı leṭāfetde şavāb virdi
5. ‘ İlim a^ç māl edeb erkān biri yok bende maḫzūnım
Aniñ içün vişāle ermedim rūḫa ‘ azāb virdi
6. Ümīdim kesmem ey Mevlā kerem kānı seni buldum
Benim gibi günāh-kāra şehen-şāhım kitāb verdi

7. Anıñla iñlenüp naķş eylerim eṣ'āra mecbūrum
Dem-ā-dem devr ider ŗehr-i dilimde āsiyāb verdi
8. Teŗekkūr eylerim Mevlā'ya Hādī ma'nevī ŗānım
Velī 'āŗıķ diyü ecr-i ŗavābı bī-ħesāb virdi
9. Daħı meftūn-ı mecbūr eyledi yāra derūnımda
Yanar nār-ı firāķı cism ile cāna ħarāb virdi
10. Gözüm görmez elim ermez velākin dilde bir sevdā
Var ammā ney digin bilmem ķamer-tābım niķāb virdi
11. Ĥudā tevfiķ idüp bu **Ĥamdī** ednāya dil eṣ'ārı
Dem-ā-dem söyledir dil-dāra ķarŗu 'ālī bāb verdi

408

11'li Hece Ölçüsü

1. Ĥacı Bektāŗ Veli ma'nāda bir gün
Müħrüne 'ilmiyā ķazdım buyurdı
Velīler sulţānı ol nesl-i 'Alī
Müħrüne 'ilmiyā ķazdım buyurdı

[121a]

2. Bir ħalvet ħānede seyrānda gördüm
Ĥuzūr-ı ħünkārda yaŗ döküp durdum
Birine vefķ yazar men anı ŗordum
Müħrüne 'ilmiyā ķazdım buyurdı
3. Re's-i ŗerāfetlü ķubbe-i elif
Ĥāŗ yeŗil baŗında ġayetle laķif
Ol ŗāh-ı velāyet 'arīf ü zārīf
Müħrüne 'ilmiyā ķazdım buyurdı

4. Ribāṭ kı lup itdim Ğanī Ğudā'ya
Girdim ṭarīḳatde durdum du' āya
Luṭf u iḥsān idüp bu Ḥamdiyā'ya
Mührüñe ' ilmiyā ḳazdım buyurdı

409

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ülün

1. Behāeddīn ṭarīḳ-i Naḳşibendi ser-firāzı
Hemān eyle gice gündüz aña nāz u niyāzı
Ğudā'ya vuşlat istersen munīb ol ey birāder
Şarıl aña dolaşdırma dil-ārāmı mecāzı
2. Ṭarīḳ-i Naḳşibendide füyüzāt-ı Ğudā'yı
Bulursın ' aşḳ-ı şevḳ ile ' azizim ḥüb liḳāyı
Ğulüş-āne riyāzetle giden bulur rızāyı
Anı mürşid idüp dilden çıkar ' aşḳ-ı mecāzı
3. Sülük itdim bu yolda mürşid-i ḥālīd velīdir
Aḫşām-ı şerīfde sākin ol nesl-i ' Alī'dir
Tehī zan itmeñiz kân-ı keremsin mazḥarıdır
Hemān çalış bu erkānda ḳayıрма ḳışı yazı
4. Bana ta' rīf ü ta' līm itdi ma' nāda uşūlī
Gözümle gördigim bu cān evinde ḥān fuzūlī
Ulu cemi' yet-i kübrāda kürsīde vuşūlī
Görüp seyr eyledim cāmi' de kāmīl kār-ı sāzı
5. Ḳamu nāsıñ içinde seyr iderken zāt-ı kāmīl
Ḳulūbinden atıldı enver-i Ḥaḳḳ olma ğāfil
Meni cezb eyleyüp aldı yanına ḳıldı dāḫil
Olup bağırna başdı ḳalbi ḳalbe duy avāzı

6. ‘Ayān naqş oldu dilde Allāh Allāh kalb evine
Cemālini temāşā eyledim sīneye sīne
Uyandım uykudan bildim yüzüm gönüm(üz) sevine
Bu imiş Haqq sülükñ ibtidāsı çoğı azı
7. Özime düşdi bir ateş yanardım nār-ı ‘aşka
Bırakdım şugul-i dünyāyı işim yok başka
Velī mürşid-i zāhirde arardım fırka fırka
Unuğdum ekl ü şurbı bir vaqıt geçdim boğazı

[121b]

8. Kuzatlı Hācı Hasan pīr-i perverde velīden
İnāyet eyledim ez-cān-ı dil nesl-i ‘Alī’den
Çalışdım azucuk şöyle sülükım ezēliden
Naşib itmiş Hudāvende yazılmış böyle yazı
9. Sükūt ile oğurdum levh-i dilden ism-i zātı
Velī mürşid-i kāmīl meclisinde bu şıfātı
Bırakdım şehr-i dilden seyr iderdim hāl-i hātı
Ahi rühānilerle ülfet oldu yokdur azı
10. ‘Acāyibler görindi çeşm-i bātında ser-ā-pā
Halāvetler tağıldı cism-i cāna geldi kimyā
Hudā izniyle gördi sırr-ı nūrı Hamdī ammā
Cihānñ fitnessi düzdürmedi kāmīl cihāzı

410

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Fe‘ ülün

1. Bugün mäh-ı Muħarrem ibtidāsı
Resül-i Kibriyā’ya cān fedāsı
Tefekkür eyledikçe gözlerinden
Kān ağlar şāh Hüseyn’iñ āşināsı

2. Yezîd'e la' net olsun kavm-i a' dâ
Ceḥîm odında yansın oğlu Mervâ
Münâfîk zümresinden fi' l-i tersâ
Ola nîrânda zaḳḳum her ğîdâsı
3. Şehîd Hüseyn'in efkâr-ı firâkı
Derûnımda yanar nâr-ı merâkı
Dem-â-dem doldurup câmı sâkı
Odur her derdimin şâfi devâsı
4. Ḥasan nûş itdi zehri cümle aĝyâr
Sevindi hep münâfîk kavm-i eṣrâr
Ne idi bunların işyânı dil-dâr
Su'âl itmez mi bed fi' li Ḥudâ'sı
5. Şehîd olur cihânda cümle eṣref
Oḳunur Ḥazret-i Qur'an'da ḥarf ḥarf
Nice nûr-ı nübüvvet kân-ı eltaf
Şehîd oldu bu aşkın mübtelâsı
6. Velâkin şâh-ı dîn oldu şehîd âh
İdüp ḳaddim büküldi bende hem-râh
Olaydım Kerbelâ'da ey ōehen-ōâh
Velî ğuşumda mengüş her ōadâsı
7. Cigerler pâreler ol ğünki da' vâ
'Azâzil itdi a' dâya çok aĝvâ
Yezîdoĝlu Yezîd'e la' net ammâ
Tükenmedi cihândan mâcerâsı

[122a]

8. Derûnını yıkar uşşâkın ammâ

Ki anlarıñ için Cennet’de Tübā
Hudā baḡş itdi nice ḡüsn-i zībā
Şafā virir dile nūr-ı cilāsı

9. Kuluñ **Ḥamdī** necāt ister ‘aṭā kıł
Rızā ile liḡāña āşinā kıł
Ḥudāyā baḡr-ı faızlıñdan sezā kıł
Dile keşf ola şāhıñ māh-liḡāsı

10. Sene biñ iki yüz seksen bir esrār
Velī tāriḡ yazıldı ism-i Ğaffār
Zuhūr eyler dimişler nāmı Ḥaydar
Gelür bu ‘āleme dertler devāsı

411

Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilātün / Fā‘ ilün

1. Ḥaḡḡ Ḥabīb-i Kibriyā’sı şāh Muḡammed Muştafā
Cümleniñ ser tācı ḡāşşı şāh Muḡammed Muştafā
Enbiyālar ser-firāzı nūr-ı Cebbār-ı Celil
Çeşm-i dil nūr-ı cilāsı şāh Muḡammed Muştafā
2. Kendi nūrından yaratdı anı Raḡmānü’r-Raḡim
Ol resül-i bā-şafāniñ ḡüsn-i Cennātü’n-Na‘im
Mazḡar-ı feyż-i ḡaḡiḡatdir *şirāṭa’l-müstaḡim*³²²
Cümle dertlüler devāsı şāh Muḡammed Muştafā
3. Seni kim vaşf eylesin şāniñda Ḳur’ān-ı mübīn
Nāzil oldu vaşf ider aḡsen şıfatlu ḡuṭb-ı dīn
Senden istimdād diler cümle melek Cebrā’il emīn
‘Āşıḡāniñ mübtelāsı şāh Muḡammed Muştafā

³²² “Doğru yol, hak yolu.” Fatiha, 1/5

4. Aḥmed ü Maḥmūd Muḥammed nāmı şāniñ aşfiyā
Sana ümmet olmağa geldi cihāna enbiyā
Evvelin hem āḥirinsin nūr-ı Yezdān bā-şafā
Cümleniñ levlü'l-‘ālāsı şāh Muḥammed Muştafā
5. İns ü cinn senden diler sensin şefā‘ at mazharı
Dü cihāniñ pādişāhı bir Ḥudā’nıñ enveri
Cām-ı ‘aşkıñ şerbetinden luḫ idüp şun ekşeri
Zāt-ı Ḥaḫḫ’ıñ dil-rubāsı şāh Muḥammed Muştafā
6. Dil terennüm eyleyüp uşāfiñi inkār ider
Ḳıl teraḫḫum pādişāhım ismiñi ezḳār ider
Ḥüsniñi mir’āt-ı dilde görmek için zār ider
Göñlümün bād-ı şabāsı şāh Muḥammed Muştafā
7. Cezbe-i ‘aşkıñ gelüp ‘aqlım alur kân-ı şafā
Ey meded-kārim efendim ḫüsniñi göster bana
Şānına *lev-lāke lev-lāk*³²³ buyurur Bār-ı Ḥudā
Zāt-ı Ḥaḫḫ’ıñ āşināsı şāh Muḥammed Muştafā

[122b]

8. *Raḫmeten li’l-‘ālemīn*³²⁴sin ey Nebiyyi’l-Muḫterem
Hem imāmü’l-evvelinsin ümmetiñ hayrū’l-ümem
Şāh-ı ‘ālemsin şehen-şāh-ı cihān şeyḫü’l-ḫarem
Enbiyālar pīşevāsı şāh Muḥammed Muştafā
9. Sen cihāna gelmeseydiñ cümle eflāk-i Ḥudā
Ḥalkı icād eylemezdi ol Cenāb-ı Kibriyā
Dertlüyem dermāna geldim ḳıl şefā‘ at müctebā
Rūḫımıñ nūrı ğıdāsı şāh Muḥammed Muştafā

³²³ “Sen olmasaydın (yâ Muhammed), sen olmasaydın felekleri yaratmazdım.” Hadîs-i Kudsi

³²⁴ “Âlemlere rahmet olarak (gönderdik).” Enbiya, 21/107

10. Varlığına yaradıldı ‘arş u kürs levh-i kalem
Cennetü’l-a‘lā cemāl-i bā-kemālīñ muhterem
Cümle[niñ] ser-tācı şāh-ı enbiyā şāhib-‘alem
Teñriniñ şāhib-livāsı şāh Muḥammed Muştafā

11. Seni taşdıķ eyledi şiddiķ-i ekber evvelā
‘Ömerü’l-Fārūķ ikinci ḥāş ḥalīfe eş-şalā
Cāmi‘ü’l-Ḳur‘ān veli ‘Oşmān ‘Alīyyü’l-Murtażā
Dīni ‘ālī ibtidāsı şāh Muḥammed Muştafā

12. **Ḥamdiyā** miskīn günāh-kār der-be-der ey Kird-gār
Şun cemālīñ cāmını şāh ‘aşķına Perverd-gār
Dest-gīr eyle Ḥudā şāh-ı ... āşikār
‘Āşikāniñ rāh-nümāsı şāh Muḥammed Muştafā

412

11’li Hece Ölçüsü

1. Vaķt-i sa‘ādetde şirince civān
Geldi bu ‘āleme meydān eyledi
Yedinde zü’l-fiķār bir şāhib-divān
Şadāķatle ‘ahd ü peymān eyledi
2. Şāh-ı beytullāhda dünyā[ya] geldi
Sırr-ı ḥaķīkatde çok meydān aldı
Mażhar-ı leţāfet ‘ummāna daldı
Her bir müşkilleri āsān eyledi
3. Nūr-ı nebī şāh-ı velāyet ‘Alī
Maḥzen-i kerāmet ser-dār-ı veli
Tā ezel bezminde bu cān bülbüli
Meydān-ı ‘aşķ içre cevlan eyledi

4. Şabāvetde erlik ...
İzhār için geldi secā' atini
Cem' itdi başına cemā' atini
Cümleniñ derdine dermān eyledi

5. Cihād için meydān açıldı aña
Esb-i seyr küheylān seçildi aña
Şir hil' ati şāhım biçildi aña
Nice qahramānı ħarmān eyledi

[123a]

6. Şāh-ı merdān şir-i Yezdān didiler
Kuṭb-ı 'ālem sırr-ı Sübhān didiler
Fütūhāt bābında bürhān didiler
Ḥudā ḥabībine ihsān eyledi

7. Cenāb-ı Ḥudā'nıñ aşlānıdır bu
Bu 'ālem mülkiniñ ḥaḳanıdır bu
Risālet şāhınıñ merdānıdır bu
Leb-ā-leb maḫhar-ı bürhān eyledi

8. Fażl-ı kemāline 'āqıllar ermez
Sırr-ı ḥaḳıḳatin hiç kimse bilmez
Böyle bir qahramān aşlā yorulmaz
Cümle nāsı ehl-i imān eyledi

9. Ḥayberi fetḫ itdi şāh-ı velāyet
... Ḥudā'dan oldı 'ināyet
Küffārıñ başına ḳopdı ḳıyāmet
Sanasın Nūḫ nebī tūfān eyledi

10. Şânında *lā-fetā*³²⁵ okundu şâhîñ

‘Aql-ı hayrân kıldı şems ile mâhîñ

Açıldı kapusu cümle eflâkîñ

Felekde mülekler seyrân eyledi

11. Şâh-ı velâyetdir kân-ı kerâmet

Dü cihânda buldı câh-ı selâmet

Hağ livâi’l-hamdı kıldı ‘inâyet

Mevlâ mu‘în-i Süleymân eyledi

12. Qur’ân’da vaşf ider Cenâb-ı Mevlâ

Hel atâ sûresin ol zât-ı a‘lâ

Gönderdi kırâ’at olunur şalâ

Her bir evşâfını ‘ummân eyledi

13. Dâmâd-ı Resûl-i Kibriyâ’dır bu

Secâ‘at mazharı eşhiyâdır bu

Ma‘den-i leţâfet bir hümâdır bu

Hağğ anı ‘inde mihmân eyledi

14. Hasan’la Hüseyin’i şâh cemîlü’ş-şân

Ol şâh-ı merdâna eyledi ihsân

Şefâ‘atin naşib eylesin Sübhân

Bizleri Hağğ ehl-i Qur’ân eyledi

15. Bi-hağğı hürmet şâh-ı velâyet

Hamdiyâ kuluña eyle ‘inâyet

Şun câm-ı cemâli tâc-ı sa‘âdet

İhsân ile cânını qurbân eyledi

[123b]

³²⁵ “Ali’den başka genç (yiğit), Zülfikârdan keskin kılıç yoktur.” Şii kaynaklarında yer alsa darivayet yolları zayıftır. Sahih hadis kitaplarında rastlanmamıştır.

7'li Hece Ölçüsü

1. Velîleriñ serveri
 Hâcî Bektâşî Velî
 Mazhar-ı sırr-ı 'Alî
 Hâcî Bektâşî Velî
2. Sulţân-ı evliyâ bu
 Zikri fikri ism-i Hû
 Mevlâ'nıñ hâliş kulu
 Hâcî Bektâşî Velî
3. Cedd-i pâki enbiyâ
 Şâh risâlet aşfiyâ
 Böyle bir şâhib-livâ
 Hâcî Bektâşî Velî
4. ... şâh-ı dîn
 Hudâ'ya şadıķ emîn
 Kuţb-ı 'âlem mâh cebîn
 Hâcî Bektâşî Velî
5. Şehr-i Nişâburda hân
 Hândân şâhib-i dîvân
 Şâh-zâdedir 'âlî şân
 Hâcî Bektâşî Velî
6. Şabâvetde uyandı
 Reng-i 'aşka boyandı
 Enver-i şem' a yandı
 Hâcî Bektâşî Velî

7. Cānları uyandıran
Nār-ı ʿaşka yandıran
Cām-ı cemīl kandıran
Hācı Bektaşī Velī

8. Himmet eyle yā velī
Nālān itsin cān dili
Bāğ-ı gülşān bülbüli
Hācı Bektaşī Velī

9. Şehr-i haķīkatde şāh
Himmet eyle bedr-i māh
ʿİlmiyāya ʿālī cāh
Hācı Bektaşī Velī

10. **Hamdiyā**'ya cām-ı Cem
Luţf eyle şāhib-ʿalem
Kıl ʿatā kān-ı himem
Hācı Bektaşī Velī

[124a]

414

7'li Hece Ölçüsü

1. Gönder bana Rabbenā
Şāh-ı ʿAbdü'l-Ķādiri
Yol aç senden yana
Şāh-ı ʿAbdü'l-Ķādiri

2. Mürşidim pīrim o zāt
Göstere rāh-ı necāt
Eylesin aḥsen şifāt
Şāh-ı ʿAbdü'l-Ķādiri

3. ‘ Abdü’l-ķādir pīrimiz
Şāhımız hem mīrimiz
Ola dest-gīrimiz
Şāh-ı ‘ Abdü’l-Ķādiri
4. ‘ Abdü’l-ķādir Geylāni
Erenleriñ ĥaķanı
Cān iliniñ cānāni
Şāh-ı ‘ Abdü’l-Ķādiri
5. Şāhım evlād-ı ‘ Alī
Nālān olur cān dili
Bāġ-ı gülşān bülbüli
Şāh-ı ‘ Abdü’l-Ķādiri
6. Velīleriñ şāhısın
Göñülleriñ māhısın
Cümleliñ agāhısın
Şāh-ı ‘ Abdü’l-Ķādiri
7. Ķuţb-ı ‘ ālem cām-ı Cem
Ķavş-ı a‘ zam dem-be-dem
Şun bana ĥayrū’l-ümem
Şāh-ı ‘ Abdü’l-Ķādiri
8. *Lā İlähe illāllāh*
Sırrına eyle āġāh
Ķıl meni bende-i şāh
Şāh-ı ‘ Abdü’l-Ķādiri
9. ‘ İlimiyāyı Hādiyā
Şād eyle şāh-ı beķā

Eyle bana rāh-nümā
Şāh-ı ‘ Abdü’l-Ḳādiri

10. Şehr-i ḥaḳīḳatde şāh
Ḥamdiyā’ya ‘ ālī cāh
Himmet itsin sāl māh
Şāh-ı ‘ Abdü’l-Ḳādiri

[124b]

415

Mefā’ ilün / Mefā’ ilün

1. Velileriñ meded kārı
Yetiş ey Şems-i Tebrīzi
Efendim göñlümüñ vārı
Yetiş ey Şems-i Tebrīzi
2. Secā’ atde kemāliñ vār
Seni er bilmiş Settār³²⁶
Bugün imdādıma ey yār
Yetiş ey Şems-i Tebrīzi
3. Uyandır bu dil-i cānı
Ki bildir dilde cānānı
Duymağa sırr-ı Yezdān’ı
Yetiş ey Şems-i Tebrīzi
4. Yetiş imdādıma her ḥāl
Efendim bulayım vişāl
Ġarībim göñlümi gel al
Yetiş ey Şems-i Tebrīzi

³²⁶ Vezin bozuk.

5. Beni ğafletden uyandır
Hudā'nıñ 'aşkına yandır
Cemāliñ cāmına kıandır
Yetiş ey Şems-i Tebrīzi
6. Ki sensin Şems-i Tebrīzī
Uyandır 'aşk ile bizi
Göreyim nūr-ı nergīzi
Yetiş ey Şems-i Tebrīzi
7. Dil-i vīrānemiz ğasta
Dem-ā-dem böyle şikeste
Di bu ihsāna şāyeste
Yetiş ey Şems-i Tebrīzi
8. Meded senden 'ināyet kııl
Leṭāfetle 'aṭāfet kııl
Bu mir'ātı nazāfet kııl
Yetiş ey Şems-i Tebrīzi
9. Göñül yüzün sana dönder
Haḳīkat şehrine gönder
'Aṭā kııl nūr-ı pür-enver
Yetiş ey Şems-i Tebrīzi
10. Günāh-kār **Ḥamdiyā'**yı şāh
Necāt rāhına kııl hem-rāh
Haḳīkatde idüp āĝāh
Yetiş ey Şems-i Tebrīzi

[125a]

1. Dil tahtınıñ sultāni
‘ Abdü’l-Ḳādir Geylāni
Cān iliniñ cānāni
‘ Abdü’l-Ḳādir Geylāni
2. Şāh-ı ‘ Abdü’l-ḳādir o
Zıkr-i efkārı ism-i Hū
Çağırırım dost diyü
‘ Abdü’l-Ḳādir Geylāni
3. Şāh-ı ‘ Abdü’l-ḳādiri
Bilüp buldum ol eri
Velīleriñ serveri
‘ Abdü’l-Ḳādir Geylāni
4. Ma‘ nāda ‘ ālī maḳām
Gösterdi bir nīk ü nām
Didi bana ḥāşş u ‘ āmm
‘ Abdü’l-Ḳādir Geylāni
5. Şāh-ı ‘ Abdü’l-ḳādire
Çağır didi ol pīre
Ergüre bir dilbere
‘ Abdü’l-Ḳādir Geylāni
6. Çağırdım bir kez velī
Gūş eyledi cān dili
Uyandı dil bülbüli
‘ Abdü’l-Ḳādir Geylāni
7. Bir daḥı çağır didi
Şevḳ ile bağır didi
Dest-gīriñ ol yedi

‘ Abdü’l-Ḳādir Geylāni

8. Bir dahı çağırıtdılar
Her taraf gūş itdiler
Maḳşūda yüz tıtdılar
‘ Abdü’l-Ḳādir Geylāni

9. Bir ‘ aẓīm dergāhı biz
Duḫup gitdim yalıñız
Gördüm ol pīrim ‘ azīz
‘ Abdü’l-Ḳādir Geylāni

10. Şadr-ı bālāda ḫuzūr
Bulmuş ol vicdānı nūr
İtdi ma‘ nāda zūhūr
‘ Abdü’l-Ḳādir Geylāni

[125b]

11. ... aḳ şaḳāl
İtmedi hīç ḳīl ü ḳāl
Tebessüm eyler cemāl
‘ Abdü’l-Ḳādir Geylāni

12. Naẓāfetlü cism ü cān
Rūy-ı nūrāni ‘ ayān
Bir laṭīf söyler dehān
‘ Abdü’l-Ḳādir Geylāni

13. Tebessümle ḫasb-i ḫāl
Eylerdi aḫsen cemāl
Böyle bir ehl-i kemāl
‘ Abdü’l-Ḳādir Geylāni

14. Ayakların pus itdim
Pend-i pākin gūş itdim
Şerbetini nūş itdim
‘ Abdü’l-Ḳādir Geylāni

15. Huzūrında çok zamān
Durup didim el-amān
Ḳabūl eyle rāy-gān
‘ Abdü’l-Ḳādir Geylāni

16. Uyandım ma‘ nā imiş
Şāh-ı dīn zībā imiş
Himmetiñ bālā imiş
‘ Abdü’l-Ḳādir Geylāni

17. İḥsāniña muḥtācım
Nūr-ı ‘ aynım ser-tācım
Dertlüyem ver ‘ ilācım
‘ Abdü’l-Ḳādir Geylāni

18. Dil virüp teslīm oldum
Mürşīdim seni buldum
Boynum egri ḳul oldum
‘ Abdü’l-Ḳādir Geylāni

19. Ḳabūl eyle şāh-ı dīn
Dil bula fetḥ-i mübīn
Berzahlardan ḳıl emīn
‘ Abdü’l-Ḳādir Geylāni

20. ‘ İlmīyāyım ey cemīl
Ḥamdiyā’yı ḳıl ḫalīl
Sen velīsin ol delīl

[126a]

417

Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün / Mefā‘ ilün

1. Bi-ḥamdi’llāh Ḥudā tevfiķ idüp yazdırdı eṣ‘ārı
Fünün-ı ‘ilm-i mevzūnı bilmeyüp eylerdim efkārı
2. Murādım bir du‘ādır cümle ihvāna muḥabbetle
Ḥudā’ya ‘aşķ ile ihlāş iden buldı ser efsārı
3. Velī ‘ilm-i edeb a‘māl yolın bilmem bu ğafletden
Gözüm açılmayup zulmetde ḳaldım bilmem esrārı
4. Velāķin Ḥaķķ’dan ilhām oldı ba‘zı ‘ilm ile ḥikmet
Velī söyletdi Hādī baḥr-ı luṭfundan günāh-kārı
5. Sen eyle ḥüsn-i zan maḳşūdıña nā’il ḳılar Mevlā
Muḥabbet ḳıl Ḥudā’ya cān u dilden ‘ömrümün vārı
6. Cehālet pek çoğaldı fitne keşretde şirār-ı nās
Şaķın anlara baķma ‘aşķ ile it Ḥaķķ’a iķrārı
7. Sen ayrılma şerī‘ atden ṭarīķatden ḥaķīķatle
Kemāl ehlini gördükçe muḥabbet eyle tekrārı
8. Oķu tevḥīdi keşretle şalāt ile selām ile
Resül-i Kibriyā’ya armağan gönder bu envārı
9. Su‘ūd eyler semāya nūr-ı feyż-i cāhı tevḥīdiñ
Melekler şād u memnün oldığın bil eyleme ‘ārı

10. Sivāya iltifāt idüp dağı hırş itme keşretle
Derūniña nazār kılup hemān def^c eyle ađyārı
11. Gerek cehren gerek mağfı oğı ‘ aşđ ile tevđıdı
Đelāl olur ise ni‘ metleriñ tez buldurur yārı
12. Hevā-yı Hū’ya dem-sāz ol rızā ile liđā iste
Đudā’dan ‘ ilmiyā cezb eyle bār-ı nūr-ı Cebbār’ı
13. Cemāliñ cāmını nūş itmege sa‘y eyle erkenden
Uyan vağt-ı seğer gülşen içinde eyleyüp zārı
14. Risālet tađtıniñ şāhı hūmāyūn ‘ aşđına yā Rabb
Đamu ihvāni āgāh eyle şāhım mişl-i hūnkārı
15. Sene biñ iki yüz seksen birinci tārıđi Ğaffār
Bu **Đamdı** kıluna ilđām kılup yazdırdı güftārı

SONUÇ

Sıyâmezâde Hasan Hamdî'nin hayatını, eserlerini, edebî kişiliğini, Dîvân'ının şekil, dil ve üslup özelliklerini incelediğimiz; Dîvân metnini oluşturduğumuz eseri ortaya koymuş bulunuyoruz.

Sıyâmezâde Hasan Hamdî'nin hayatı hakkında kaynaklarda fazla bilgi yoktur. Şairin hayatına dair bilgilere eserlerinden ulaşmaktayız. Sıyâmezâde Hasan Hamdî, 19. yy. da yaşamış, İstanbul Beşiktaş'da arzuhalcilik yaparak yaşamını devam ettirmiş bir şairdir. 18 Eylül 1816'da Nevşehir'de doğan şair küçük yaşta anne ve babasını kaybetmiş, on yaşındayken de İstanbul'a gelmiştir. Babasının adının Mehmet olan şairin annesi, kardeşleri, varsa, eşi ve çocukları hakkında herhangi bir malumat yoktur. Sıyâmezâde Hasan Hamdî'nin herhangi bir medrese eğitimi alıp almadığı hakkında da bilgi yoktur. Şairin eserlerine ve işine bakıldığında klasik anlamda bir emdrese eğitimi olmasa da eğitim almış olduğu düşünülebilir.

Sıyâmezâde Hasan Hamdî'nin şu an elimizde olan dört eseri vardır. Bizim incelediğimiz şairin tertip ettiği ilk Dîvân'ıdır. Bu Dîvân'dan başka iki Dîvân ve bir de Esmâ'-i Hüsna Şerhi vardır. Esmâ'-i Hüsna şerhi ve Dîvânlardan biri yayımlanmıştır.

Sıyâmezâde Hasan Hamdî Dîvân'ında toplam 417 manzume bulunmaktadır. Bunlardan 223 tanesi murabba, 118 tanesi gazel, 6 tanesi müseddes, 1 tanesi terci-i bend, 69 tanesi de hece ile yazılmış dörtlüklerdir. Dîvân'da şiirler kafiyelendikleri harflere göre sıralanmıştır. Şair Arap alfabesindeki 28 harfin tamamıyla şiir söylemiştir.

Dîvân incelendiğinde şairin şiirlerini dinî-tasavvufî çizgide oluşturduğu görülür. Şiirler münâcât, naât, nasihatname ve ilâhî şeklinde söylenmiştir.

Dîvân'da şair Remel, Hecez ve Recez bahirlerinden 11 farklı kalıp kullanmıştır. Şiirlerinde aruz kusurlarına çokça rastlanan şair bu durumu ilim ve irfanın olmadığını ve aruzu bilmediğini ifade ederek belirtir. Kafiye olarak daha çok yarım ve tam kafiyeleri tercih eden şair rediflerde genellikle Türkçe kelime ve ekleri kullanmıştır.

Sonuç olarak Sıyâmezâde Hasan Hamdî 19. yy. da İstanbul'da yaşamış, dinî-tasavvufî edebiyat çevresinde dört eser oluşturmuş bir şairdir. Sıyâmezâde Hasan Hamdî'nin bu Dîvân'ıyla ilgili bugüne kadar herhangi bir akademik çalışma yapılmamıştır. Bu çalışma ile şairin hayatı, eserleri, edebî kişiliği, incelenen Dîvân'ın şekil ve muhteva

özelliikleri ve Dîvân'ın metni ortaya konularak ilim âleminin istifadesine sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Aksoy ÖA (1994) *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü 2: Deyimler Sözlüğü*, (İnkılâp Kitabevi, İstanbul).

Aksoy ÖA, (1988) *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü*, (İnkılâp Yay., Ankara).

Artun E (2002) *Dini-Tasavvufi Halk Edebiyatı*, (Akçağ Yay., Ankara).

Azamat N (2001) “*Kâdirîyye*”, İslam Ansiklopedisi, C. 24, s.131, (TDV Yay., İstanbul).

Cebecioğlu E (2005) *Tasavvuf Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü*, (Anka Yay., İstanbul).

Cengiz HE (1986) “*Divan Şiirinde Musammatlar*”, Türk Dili, Türk Şiiri Özel Sayısı II (Divan Şiiri), C. .LII, Sayı 415,416,417, TDK Yay., s. 295.

Devellioğlu F (2006) *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, (Aydın Kitabevi, Ankara).

Dilçin C (1983) *Yeni Tarama Sözlüğü*, (Türk Dil Kurumu Yay., Ankara).

Dilçin C (1986) “*Divan Şiirinde Gazel*”, Türk Dili, Türk Şiiri Özel Sayısı II (Divan Şiiri), C. LII, Sayı 415,416,417,TDK Yay., 1986, s.78.

Dilçin C (1986) *Divan Şiirinde Gazel*, Türk Dili, Türk Şiiri Özel Sayısı II (Divan Şiiri), Cilt LII, sayı 415-416-417, Temmuz, Ağustos, Eylül, s. 78-248 (TDK Yay., Ankara).

Dilçin C (2009) *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, (TDK Yay., Ankara).

Dilçin C (2009) *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, (Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara).

Durmuş İ vd. (2001) “*Kafiye*”, TDV İslam Ansiklopedisi, C.24, s.150, (TDV Yay., İstanbul).

Erbay N (2015) *Divan-ı Hamdi / Pendiyye-i Hamdiyye (İnceleme-Metin)*, (Fenomen Yayınları, Erzurum).

Güzel A (1989) Tekke Şiir, Türk Dili Türk Şiiri Özel Sayısı III (Tekke Şiiri), (TDK Yay., Ankara).

Güzel A (1999) *Dini-Tasavvufî Türk Edebiyatı*, (Akçağ Yay., Ankara).

İpekten H (2003) *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz*, (Dergâh Yayınları, İstanbul).

İpşirli M (1991) “*Arzuhal*”, TDV İslam Ansiklopedisi, 3. Cilt s. 447. (TDV Yay., İstanbul).

Köprülü F (1991) *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*, (DİB Yay., Ankara).

Macit M (1996) *Divan Şiirinde Ahenk Unsurları*, (Akçağ Yay., Ankara).

Pala İ (1995) *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, (Akçağ Yay., Ankara).

Pala İ, Kılıç F, (2006) *Musammat*, TDV İslam Ansiklopedisi, C.31, s.233, (TDV Yay., İstanbul).

Sami Ş (1996) *Kamus-ı Türki*, (Çağrı Yay., İstanbul).

Sıyamzade Hasan Hamdi, *Divan*, Süleymaniye Kütüphanesi (Hacı Mahmud Efendi 3750), vr. 282/b .

Tolasa H (1982) “*Divan Şairlerinin Kendi Şiirleri Üzerine Düşünce ve Değerlendirmeleri*”, (Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, Sayı: 1, İzmir).

Tolasa H (1982) “*Divan Şairlerinin Kendi Şiirleri Üzerine Düşünce ve Değerlendirmeleri*”, (Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, İzmir).

Tuman MN (2001) *Tuhfe-i Nâilî, Divan Şairlerinin Muhtasar Biyografileri* (Haz. Kurnaz C & Tatcı M) (Bizim Büro Yayınları, Ankara).

Uludağ S (2005) *Tasavvuf Terimleri Sözlüğü*, (Kabalıcı Yayınevi, İstanbul).

Uludağ S, Köksal MA (2002) “*Kuddûsî Ahmed Efendi*”, TDV İslam Ansiklopedisi, C. 26, (TDV. Yay., İstanbul).

Yılmaz M (1992) *Edebiyatımızda İslami Kaynaklı Sözler*, (Enderun Kitabevi İstanbul).

Yılmaz O (2014) Hamdi Efendi'nin "Manzum Münacat ve Arz-ı Hacet- Manzum Esmâ-i Hüsnâ Şerhi" Adlı Eseri (İnceleme-Metin), Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.

DİZİN

A

Ahmed, 6, 9, 64, 95, 113, 149, 157, 167, 171, 173,
175, 361, 377, 406, 426, 458, 496, 508
Allāh, 7, 17, 35, 54, 58, 87, 134, 147, 148, 158,
164, 168, 233, 244, 265, 270, 279, 310, 311,
386, 389, 395, 405, 436, 451, 453, 454, 456,
457, 460, 462, 465, 472, 473, 474, 475, 476,
477, 479, 480, 481, 505
Alp, 90

B

Bilecik, 90

C

Cem, 23, 28, 60, 61, 76, 124, 134, 137, 180, 203,
208, 209, 215, 230, 265, 287, 306, 330, 376,
377, 387, 412, 421, 444, 454, 470, 492, 513,
514, 524
Cennāt-ı ‘Adn, 47, 56, 147, 422
Cennet, 47, 48, 52, 61, 74, 75, 113, 149, 163, 170,
226, 289, 308, 313, 362, 381, 385, 386, 499, 507
Cinān, 51, 52, 61, 64, 74, 98, 104, 114, 155, 447

E

Ebübekr, 46, 52, 63, 88, 98, 108, 118, 127, 133,
155, 173, 175, 236, 240, 294, 302, 348, 439,
440, 492
Ertugrul, 90
Eyyüb, 84

F

Fātiḥ Meḥmed, 95

H

Ḥabīb-i Kibriyā, 51, 83, 88, 102, 117, 158, 175,
216, 273, 281, 282, 299, 309, 317, 417, 427,
492, 507
Ḥācī Bektāş, 90, 94, 102, 138, 208, 270, 271, 272,
274, 280, 281, 282, 283, 325, 341, 360, 372, 503
Ḥācī Bektāş-ı Velī, 90, 102, 138, 272, 274, 280,
282, 283, 341, 372
Ḥaḳḳ, 6, 7, 8, 13, 38, 45, 46, 47, 51, 52, 57, 60, 63,
69, 75, 80, 83, 85, 86, 88, 89, 90, 97, 103, 104,
105, 110, 112, 113, 114, 115, 117, 118, 123,
125, 128, 130, 131, 134, 135, 136, 141, 143,
145, 146, 147, 148, 150, 151, 152, 153, 156,

157, 160, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168,
170, 171, 174, 179, 194, 197, 198, 199, 208,
209, 211, 212, 216, 217, 219, 220, 228, 229,
234, 235, 239, 240, 243, 244, 246, 248, 250,
253, 254, 255, 256, 257, 258, 260, 261, 265,
266, 268, 273, 274, 275, 276, 279, 280, 281,
282, 285, 287, 288, 291, 292, 297, 298, 301,
302, 303, 304, 306, 307, 308, 310, 311, 312,
324, 325, 327, 329, 335, 336, 338, 339, 340,
341, 342, 346, 347, 352, 355, 356, 360, 361,
362, 366, 375, 376, 383, 384, 389, 395, 396,
402, 412, 414, 417, 422, 425, 431, 432, 434,
435, 438, 439, 441, 442, 446, 448, 449, 451,
452, 453, 455, 456, 459, 460, 461, 465, 466,
469, 470, 471, 474, 476, 477, 478, 483, 490,
491, 494, 495, 496, 497, 500, 504, 505, 507,
508, 511, 520

Ḥaleb, 95

Ḥasan, 2, 3, 4, 6, 10, 15, 84, 87, 122, 167, 175, 183,
407, 495, 499, 505, 506, 511

Ḥudā, 3, 5, 10, 14, 20, 37, 39, 45, 46, 48, 51, 52, 54,
56, 57, 59, 61, 62, 63, 64, 66, 68, 70, 71, 75, 80,
83, 86, 88, 97, 103, 105, 106, 107, 108, 110,
113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 122, 124,
125, 127, 128, 131, 136, 141, 142, 143, 145,
146, 147, 149, 150, 151, 152, 153, 155, 157,
158, 165, 167, 168, 170, 171, 172, 173, 174,
175, 177, 178, 179, 183, 184, 188, 194, 198,
199, 200, 201, 206, 213, 215, 216, 217, 218,
219, 220, 222, 224, 225, 227, 229, 230, 231,
232, 234, 238, 240, 241, 243, 246, 250, 251,
252, 257, 259, 261, 262, 265, 267, 269, 272,
273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281,
282, 283, 285, 286, 288, 289, 290, 291, 292,
293, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302,
303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311,
312, 313, 315, 317, 321, 324, 327, 337, 338,
340, 344, 345, 347, 350, 353, 355, 357, 358,
359, 360, 361, 362, 364, 365, 371, 375, 381,
385, 386, 387, 388, 396, 408, 413, 415, 416,
417, 418, 420, 421, 422, 424, 425, 427, 429,
432, 434, 435, 439, 440, 441, 443, 445, 447,
448, 451, 452, 455, 456, 458, 459, 460, 461,
462, 467, 470, 481, 483, 484, 490, 494, 495,
496, 500, 501, 503, 504, 505, 506, 507, 508,
509, 510, 512, 516, 520, 521

Ḥüseyn, 84, 87, 122, 167, 175, 183, 270, 299, 356,
374, 376, 379, 383, 385, 407, 499, 505, 506, 511

İ

İbn-i ‘Arab, 91

K

Ḳayser, 91
Kevser, 51, 52, 55, 56, 86, 98, 138, 156, 169, 279,
299, 385, 406, 417, 454, 496
Ḳonya, 92
Ḳurʿān, 46, 48, 56, 59, 61, 67, 75, 81, 102, 107,
115, 116, 129, 138, 155, 168, 170, 171, 186,
188, 203, 225, 230, 252, 256, 286, 289, 294,
295, 313, 314, 320, 322, 329, 340, 345, 362,
387, 407, 425, 439, 440, 441, 457, 458, 461,
467, 469, 481, 482, 484, 497, 506, 507, 509, 511

L

Loḳmān, 56, 72, 81, 157, 187, 238, 239, 265, 309,
343, 350, 389, 403, 411, 434, 441, 457

M

Maḥmūd, 52, 64, 89, 95, 120, 166, 167, 170, 173,
329, 350, 377, 401, 423, 427, 439, 508
Mevlānā, 78, 79, 80
Muḥammed, 30, 36, 45, 52, 55, 64, 89, 120, 149,
155, 167, 168, 169, 171, 172, 173, 174, 175,
176, 262, 309, 338, 377, 406, 425, 426, 507,
508, 509
Muḥammed Muṣṭafā, 45, 52, 55, 155, 174, 309,
377, 425, 507, 508, 509
Muḥarrem, 84, 373, 381, 505
Muṣṭafā, 52, 62, 74, 82, 88, 125, 149, 166, 173,
236, 240, 250, 265, 294, 309, 340, 349, 357,
378, 385, 392, 439, 483

Ŗ

ʿAbdü'l-Ḳādir, 7, 10, 87, 89, 198, 203, 244, 298,
341, 372, 416, 455, 499, 517, 518, 519, 520

ʿAbdü'l-Mecīd, 95

ʿAbdü'l-ʿazīz, 90, 252, 253, 254, 255, 256, 257

ʿAbdü'l-ʿAzīz, 96

ʿAlā-ed-dīn, 92

ʿAlā-ed-dīne, 90, 94, 95

ʿAlī, 11, 31, 46, 52, 76, 85, 90, 98, 102, 108, 127,
138, 155, 169, 173, 175, 208, 212, 216, 227,
249, 254, 263, 265, 272, 289, 291, 384, 386,
391, 395, 407, 435, 444, 492, 493, 494, 498,
503, 504, 505, 509, 512, 514

ʿAlīyyü'l-Murtażā, 10, 46, 63, 88, 118, 133, 145,
166, 198, 203, 236, 240, 269, 270, 272, 281,
294, 302, 309, 317, 329, 348, 359, 377, 384,
493, 494, 501, 509

ʿOsmān, 46, 63, 86, 91, 92, 93, 94, 98, 108, 155,
166, 169, 236, 240, 252, 294, 329, 348, 407,
435, 439, 457, 498, 509

ʿÖmer, 46, 52, 63, 86, 88, 108, 118, 127, 133, 155,
169, 173, 175, 236, 240, 263, 265, 294, 302,
309, 329, 348, 406, 435, 439, 440, 492

ʿÖmerü'l-Fārūk, 46, 166, 498, 509

Ö

Ömer, 40

R

Rabb, 29, 45, 59, 69, 86, 87, 91, 95, 96, 97, 98, 99,
100, 153, 165, 170, 173, 206, 212, 213, 217,
228, 289, 340, 349, 364, 387, 400, 422, 428,
430, 440, 472, 521

Rüm, 91

S

Süleymān, 59, 146, 168, 187, 230, 328, 371, 405,
426, 429, 433, 511

حمد اوله حضرت عظمی مولا ابتدا
 کنت کنز اسرار فی بلدی حق صیده
 حمد عالم بوق ایکن اول اری و از برای
 سزی روی بلکه با جن عقیقین اوله
 بنا قولی بیچرال کشف اهلین مسوول
 غیروا اندی قوی قدر و تیر اول اول
 نه سحر و سحر علی نیکان فی عکال اول
 اولین هم ازین اول رحمت لکها مین
 صد هزار رحمت اول کسوی با کسوی
 حسن حسن خلقی حسن دور و زون بان یی
 عکال رونق عکال معونه بین وصفی
 حضرت عکال رونق عکال معونه بین
 ن هم مردان شیر مردان عکال رضی

نوعی ان فی مکرم ایله با کافرا
 بحر فضلندن عطا قدری صبت کبریا
 عالی و بی قدری چرتوی نوکی صبت
 عشقیده بلدی بندر بولی زیند و ا
 مرع عرفا درستی شرق ایله اهل انصاف
 ضیاء دل صفت سعادت هب کوهی نبیا
 کندی نور کندی بیستی نوری انصاف
 انبب لارنده حمد لک محبت
 انبب اوله دینه اجد دینه صبیح
 اوله بویک عمر عثمان علی صاحب لوی
 حریج بر لبیا سکنده اصحاب یا صیفا
 دوچر با نده ن و فطرم نوکی نوین الصلا
 اوایل بر صلب لوت نده کلدی حلال

های عشقی بود و این عشقده صون قیا
 حمد یا جامی جمالک همت الاله ها و با

حمدانه

حمد لله عشقی مولا ایله اولدق مبتلا
 جزئیست فی شرف ایله بی پرو و رجا
 احسن عقوبت بیوزی حضرت قرانده
 اول کجیل ان ان امین جتا عده نیکه و در
 قیق نظر عیترت فرود اول کس حسن الطیف
 روحه رالون کوسون کوسم جایسته
 حسنی جنت التوایه بکشر و کبرکت
 خوش کوسون کوسون جنته طوطا معین
 بیوت مالک مالکک دایه سببیا پیر
 روحی سطرانیه فال شهره فانی ایدو
 روحه با اول سزی توحید است مولا اول
 علم الاله سین اهل تسبیح کبریا
 سنده در هر کرامت سنده در سزی لطیف
 سنین ای مؤمن مولا کانه عاب عاشق اول
 سنده در سبب سما و ن سنده در عرض الوعیم
 سنده در شرفی جبار کبیرین بل و در ف
 حضرت کرسوی تمام جنت جهنم و روحی

نام اولدق فضیله می نه عزیزیم دما
 بحری لطفندن کرم کانی خدا قدری هلا
 نعمت عظمی و کیمی پوه قصه الهبالا
 احسن صوره خلق اندی جنتا کبریا
 با بی دهن اوله بین مد تبحر بول نور بوا
 کوز بکندن عبت ال کوش اندیکین کین
 عکالی کاکرین جمع ایدو ایت سزی کوهی
 جنسیب نیک انجده اهل توحید و عطا
 روح بر قدری حسی نیک اعلی اول
 نغف امان و کندن ایز سزی صبا
 مطمنه نوره سنده کمال اول کافوا
 حقی نیکه ایلدو شهرت نین اول
 سنده در نامی سعادت سنده در کسوی
 سنده در سزی ولایت سنده در سزی
 فایده سنین اوله کسوی نین و کسوی
 سنده در جمله امان سنده در حوض شفا
 سنده جمیع اولدی جهنم سنده اوله کسوی

چشم عبرت نظر حق حمد یا هادی سنا
 لطف حق ایله ایمن اولدی راهنا

اور پير اقا صفاء
شبه اير جهان
نظا فتمو جسم جان
بر لطيف سويلر دهن
تبت مد صب صان
بو تير برهلى كنان
ايا قد بن بوس ادم
شريف نون ادم
صنود زه جوق زه
قبول اير را يك ات
او يا ندم معون ايش
تخت بالا ايش
اق نه حنن محم
در تلوجم و ترعلا جم
دل و پرو شيم اولدم
بو نوم اكرى قول اولدم
قبول ايتنه تهم دين
بر زخلان قيل امين
عليه نام احم جصيل
سن ولى سين اول دليل

اندى حج قيل و قاس
عبد الفادر كيلاف
روي نورف عيان
عبد الفادر كيلاف
اندرى احسن جهان
عبد الفادر كيلاف
پندى پاكين كوسن ادم
عبد الفادر كيلاف
دور و بدم الام
عبد الفادر كيلاف
ن همان زيبا ايش
عبد الفادر كيلاف
نوى عيتم سرتا محم
عبد الفادر كيلاف
مشيدم سنه بولدم
عبد الفادر كيلاف
دل بوله فتحي جبين
عبد الفادر كيلاف
صدا ياق قيل حبيب
عبد الفادر كيلاف

بجهت

بجهت الله حد نوبت ايد و ب با نوبت ايد
و ادم بيرا عا در حمد احواله جسد
و لعل على نجان بولدين بلير بو غشدين
والا كن صفتك الهم اولدى بو غشدين
سن به سنه غشدين كنه نامل قله اولدى
جهان بكت بو غشدين كنه نامل قله اولدى
سن ايرامه شيرين طار يقين حقيقته
او تو جويدى كنه نامل قله اولدى
سعود اير سمايه نوكا فتنه نامل قله اولدى
سوايه انفا نامل قله اولدى
كركه مبرك كركه حقه او تو غشدين توجردى
هوليا هو و من زا اول غشا ايرامه
جماكت جاني نون اكرى شمشير ايرامه
رسان نكشيدن تهم غشدين با نامل قله اولدى
سنه بكت ايكيد زيرك بر نيجى نيجى خفا
بو حصى قلونه الهم قيلوب باز و نيك خفا

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı-Soyadı : Ferhat MAYDA
Uyruğu : Türkiye Cumhuriyeti
Doğum Yeri ve Tarihi : Nevşehir – 16.10.1988
Tel : 0549 450 37 50
E-posta : ferhatmayda@outlook.com
Yazışma Adresi : Tomarza Fen Lisesi / Cumhuriyet Mah. Kayseri Cad.
No:1 Tomarza/KAYSERİ

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Tarihi
İlköğretim	Kavak İlköğretim Okulu	2002
Ortaöğretim	Nevşehir Lisesi (Y.D.A.)	2006
Üniversite	Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü	2010
Üniversite	Anadolu Üniversitesi, Açık Öğretim Fakültesi, Felsefe Bölümü	2015

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	Kurum	Görev
2013-2015	Piri Reis Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, İnebolu/KASTAMONU	Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni
2015-2016	Maltepe Askeri Lisesi, Güzelbahçe/İZMİR	Yedek Subay Öğretmen
2016-2017	Tosya Fen Lisesi, Tosya/KASTAMONU	Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni
2017-	Tomarza Fen Lisesi, Tomarza/KAYSERİ	Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

Yabancı Dil : İngilizce